ПАВЕЛ
ШИ
ВИРГИ́НІЯ

Sprijin pentru pregătirea Tezei de doctorat a Crinei Maria,
Profesoară de Limba Franceză
la Colegiul Național "Al. Papiu Ilarian" - Târgu Mureș

PAVEL
SI
VIRGÍNIA

Traducere în limba română de Iancu Buznea (1831),
după volumul lui Jacques-Henri Bernardin de Saint-Pierre

Editor & transliterare:
Liliana OPRESCU

apare cu binecuvântarea
Î.P.S. Dr. Laurențiu Streza
Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului

Editura ANDREIANA
Sibiu, 2025

Sursa imaginii de pe copertă:
Gravură semnată de Iacob Swewelberg (Schwefelberg),
din cadrul volumului original al lui Iancu Buznea, 1831.
web: https://dspace.bcu-iasi.ro/handle/123456789/16260

©Transliterare Liliana Oprescu, 2025

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
BERNARDIN DE SAINT-PIERRE, JACQUES HENRI
Pavel şi Virginia / după vol. lui Jacques-Henri Bernardin de Saint-Pierre ; trad. în lb. română de Iancu Buznea (1831) ; ed. & transliterare: Liliana Oprescu ; apare cu binecuvântarea Î.P.S. dr. Laurenţiu Streza, Arhiepiscopul Sibiului şi Mitropolitul Ardealului. - Sibiu : Editura Andreiana, 2025
ISBN 978-606-989-196-4

I. Buznea, Iancu (trad.)
II. Oprescu, Liliana (ed. ; transliterare)

821.133.1

Editura Andreiana Sibiu,
Str. Mitropoliei, nr. 35
Tel.: 0269/217863; 0269/211584, int. 224. Fax: 0269/215521
www.mitropolia-ardealului.ro
editura_andreiana@yahoo.com

Cuvânt înainte

Bucurându-ne de tot ceea ce ne oferă competențele carierei de bibliotecar, continuăm seria încurajărilor și sprijinirii studenților și masteranzilor, doctoranzilor și cercetătorilor, începută în anul 2024, tot cu sprijinul Editurii Andreiana din Sibiu.

La fel ca și la transliterarea volumului *Paul și Virginia* tălmăcit de Alexandru Pelimon (1850)[1], după originalul lui Jacques-Henri Bernardin de Saint-Pierre, transliterarea volumului *Pavel și Virginia* tradus de Iancu Buznea în anul 1831, din alfabetul chirilic în caractere latine, respectă modul original de scriere a textelor traduse, așa fel încât cercetătorii care se ocupă de studierea limbii române scrise să poată compara tipăriturile apărute în diferite perioade.

Originalul volumului *Pavel și Virginia*, tradus de Iancu Buznea, apărut la Iași, în anul 1831 după care s-a făcut transliterarea prezentei tipărituri se regăsește la Biblioteca centrală a Universității „Mihai Eminescu" din Iași[2].

Liliana Oprescu
Sibiu, octombrie 2025

---

[1] Volumul transliterat atunci se poate vizualiza, descărca și lectura accesând Biblioteca Digitală a Universității „Lucian Blaga" din Sibiu, la adresa web:
http://digital-library.ulbsibiu.ro/jspui/handle/123456789/3604

[2] Biblioteca Digitală : Volumul original accesibil la Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu" Iași, la adresa web:
https://dspace.bcu-iasi.ro/handle/123456789/16260
Mai poate fi descărcat și din Biblioteca Digitală a Bucureștilor, de la adresa web: www.digibuc.ro

ПАВЕЛ ШИ ВИРГИНІА

Алкътуитъ французеще

ДЕ БЕРНАРДЕН ДЕ ЛА СЕН-ПІЕР,

Кэ

О нотиціе асупра вієцій сале, скрисъ де Сине дэшй.

Акум дтжэ оаръ тълмъчитъ шй типъритъ Ромжнеще.

Де

Йнкэ Бэзнеа.

... Miseris succurrere disco.

Де чей не норочиц амй фи милъ
маў дъцат патемиле.
Снеїд. Кар. I.

Л Йшй. 1831

PÁVEL
SI
VIRGÍNIA

Alcătuítă franţuzéşte
DE BERNARDÉN DE LA SÉN-PIÉR,
cu
O notíţie asùpra vïéţïï sále, scrísă de síne
însuşĭ.
Acùm întâea oară tălmăcítă şì
tipărítă Rumânéşte.
de
Ïancu Bùznea.

… Miseris succurrere disco.
De céĭ ne norociţĭ amĭ fi mílă
mau învăţat patemile.
Énéïd. Cáp. I.

În Iaşĭ. 1831

ПРѢ СТРѢЛѢЧИ́ТѢЛѢИ ШИ ДѢ

МѢРИТ НѢМ НѢСКѹ́ТѢЛѢИ

ДОМНѢЛѢИ ДОМН

МАРѢЛѢИ ВОРНИК ШИ КАВАЛЄ́Р

МИХАИ́Л ДѢ СТѹРЗА

Кѹ смеритъ плекъчѹне съ дкинъ ача́стъ ка́рте

ПРѢ СТРѢЛѢЧИ́ТЄ ДОМНѢЛЄ!

Ачѣ́аш не апъра́тъ датоїе че трѣ́бѹе а дплинѝ фїеще ка́де ато́м Молдова́но-Рома́н къ́тръ ѣн но́бил бърба́т ка ДОМНІА ВОАСТРѢ, че прецѹ́еще атжт де мѹ́лт лѹмина́рѣ шѝ ферічи́рѣ ком-патрїо́цилор съ́й, маѝ

P R E A S T R Ă L U C Í T U L U I Ş I D E
M Ă R I T N E A M N Ă S C Ú T U L U I
D O M N U L U I D O M N

M A R E L U I V O R N I C Ş I C A V A L É R
M I H A Í L D E S T U R Z A

Cu smerită plecăciùne să încínă aceástă cárte

P R E A S T R Ă L U C Í T E D O M N U L E !

Acéiaş ne apărátă datorïe ce trébue a împlinì fïeşte cáre atóm Moldovano-Román cătră un nóbil bărbát ca DOMNIA VOASTRĂ, ce preţuéşte atât de múlt luminárea şì fericírea com-patrïóţilor săĭ, maŭ îndemnát

фдемнат авъ адъче ачастъ мікъ пъргъ аостенелилор мале, че къ тоатъ мъщъмире мъ ожертфеск нацїей шй ДОМНИЛОР БОАСТРЕ, ка ожертфъ вине пріимітъ адатоїтор сошїале вмъ лъгъ шй пе мине къ че ъла лц фрац комнатїоц ай мїей. Дечй че че ей жертфеск, естекаре че астъ ам норочире а опъне фрателїтичещеле воастре бъце къ тітъла ПАВЕЛ ШН РНГЇНїА, пекаре въ дог съ опїим ц нъ дъпъ фирєска воастръ бънътате, чи дъпъ требъінца че аре патрїа де джнса, шй дъпъ рже а къкаре ей ам чнсте аво афїєрсй.

Пентръ скопосъл шй стилъл ей, ей адъвънеск аво рекомендъй, къ нъ єсте вре ън романц плин де басне, сай вре о алтъ плъкмъире въ тъмъторе пентръ нъравърile тинерімей; чи май вжртос почнъ дичє къ єсте че май фрумоасъ дескрїере че поате фаче ън мъритор ай асъпра ънор фїй ай натърей, че тръеск дъпъ Симплеле ей леції, шй съ бъкъръ де адевърата ферічире, че ънїї небъній нъ о пот добжнді атоатъ вїаца лор къ атжте марї келтъелї шй остенелї. Асфжршит картє єсте фоарте фолоситоаре, шй нацїа ромжнєскъ о поате пріїмі фъръ адоелъ атре чіле май бъне кърці але ей, прекъм аъ

avă adúce aceástă mícă pârgă aostenélilor méle, ce cu tóată mulţămírea mea o jertfésc naţïeĭ şì DOMNIILOR VOASTRE, ca o jertfă bíne prïimítă a datoriïlor soţïále ce mă leagă şì pe míne cu ceealálţ fráţ compatrïoţ aĭ mïeĭ. Décĭ ceea ce éu jertfesc, este cártea ce astăz ám norocíre a o púne în patrïoticeştele vóastre bráţe cu títula PÁVEL ŞI VIRGINIA, pe cáre vă róg să o prïimíţ nu dúpă fireasca vóastră bunătáte, ci dúpă trebuínţa ce are patrïa de dânsa, şí dúpă râvna cu care éŭ ám cínste avo afïerosì.

Pentru scópusul şì stílul éĭ, eŭ îndrăznesc avo recomenduì, că nu éste vre un románţ plin de básne, saŭ vre o altă plăzmuire vătămătóare péntru nărávurile tinerímeĭ; ci maĭ vârtós póciŭ zíce că éste cea maĭ frumóasă descriere ce póate fáce un muritórĭ asúpra únor fiĭ aĭ natúreĭ, ce trăésc dúpă símplele éĭ legĭ, şì să bucură de adevăráta fericíre, ce unïĭ nebúnĭ nu o pot dobândì în tóată vïaţa lor cu atâtea marĭ celtuélĭ şì osténelĭ. În sfârşít cártea éste fóarte folositóare, şì náţïa Românească o póate prïimì fără îndoială între cele maĭ

пр҃тими́то шѝ май то́ате на́ц҃їиле лу́мина́те алѐ Евро́пїй, дупре́ ко́м съ адеверѣ́къ ке́р ди́н з҃и́са лу́й Еме́ Мартє́н ла вїа́ца лу́й Бернарде́н де ла Сє́нт-Пїер скрїито́рюл ачє́ш҃їй кърц.

Кжт пе́нтру ми́не дєсъ, мъ Сокотєск фо́арте норочи́т а авѣ ла ка́ртѣ мѣ ѫнаша џенеро́с протє́ктор ка домнїа во́астрѣ, кѫ ка́ре съ фълє́це атжт де мѫлт тоа́тъ на́ц҃їа ромжнє́скъ, шѝ де ла ка́ре кѫ пѫц҃и́н ажѫто́рй поате нъдъждѫѝ шѝ ѫнъл ка ми́не че ша́ѫ але́с ферічи́рѣ са дтрѫ алукра дѫпъ пѫтинц҃ъ пе́нтру лу́мина́рѣ нац҃їей Ромжне́ш҃й, нѫмай съ айѣ длесни́рѣ мижло́ачелор фолосито́аре ачє́ш҃їй дтрепри́ндерй, дела че́й май ма́ри шѝ май пѫте́рничй ай на́ц҃їей.

Ал Домнїилор во́астре.

Прѣ плека́тъ.

Слѫгъ.

15. Юлїе. 1831.

Ѓанкѫ Бѫзнѣ.

búne cărţ ale éĭ, precum aŭ prïimito şì maĭ tóate náţïile umináte ale Evrópïĭ, dupre cúm să adeverează ciar dín zísa luĭ Emé Martén la vïáţa luĭ Bernardén de la Sént-Pïer scrïitoriul aceştïĭ cărţ.

Cât pentru míne însă, mă socotésc fóarte norocít a avea la cártea mea un aşa generós protéctor ca d o m n ï i a v ó a s t r ă, cu cáre să făléşte atât de múlt toátă naţïa românească, şì de la care cu puţín ajutórĭ poate nădăjduì şì unul ca míne ce şáu ales fericírea sa întru alucra dúpă putínţă péntru luminárea naţïeĭ Românéştĭ, númaĭ să aĭbă înlesnírea mijloacelor folositóare acéştïĭ întreprínderĭ, dela ceĭ maĭ marĭ şì maĭ putérnicĭ aĭ náţïeĭ.

Al D o m n ï i l o r v ó a s t r e .

Prea plecátă.

Slùgă.

15. Ïulïe. 1831.

Iancu Búznea.

ПРОКЪВАНТАРЪ СКРІНТОРІУЛЪЙ.

Ла мáрй скóпъсърй ампривúт скрїúнд ачáстъ мúкъ къртичúкъ. Мам сжлúт май ↑тжю а зъгръвй ънпъмжнт шй фелюрúмй де сáдърй осъвúте де ачéлъ але Европéй. ↑ндестъл поецїй ноцрїй аъ одихнúт пе аморéжїй лор ла мáлъриле ржълецелор, пин ливéж, шй съпт крéнцеле фáцилор. Ъъ ↑съ áмвоúт ка съй пъю пецърмъриле мърїй, ла поáлеле стжчилор шй съпт ъмбра ↑флорúцилор кокотїерй, бананїérй шй кúтри (1). Де нарфй лúпсъ ↑чеалáлтъ пáрте алъмїй де Теокрúцй шй Вирцилїй, ной амлавъ тóт дéна аúчй зъгръвéлй май кúгъст декжт ачéлъ але локълъй нóстръ. Шúй кúмкъ оáре кáре вожжорй (кълътóрй) бúний нéъ дáт ↑дестъл де фрúмоáсъ дескрúерй пéнтръ май мúлте остроáве де амúжъзй; дáр обичéюрile лъкúторилор лор, шй ↑къмай мúлт ачéлъ але Европéилор че ла джнсе-ле трáг мжнжéск де мúлте орй локъл. Ъъ

(1.) Ън фéл де копáчй стрéйнй.

PROCUVÂNTÁREA SCÍITORIULUĬ.

La mári scópusurĭ am privít scrĭíind aceástă mícă cărticícă. Mam sâlít maĭ întâiŭ a zugrăvì únpământ şì feliurímĭ de saburĭ osăbíte de acélea ale Evrópiĭ. Îndestúl poéţiĭ noştrĭĭ aŭ odihnít pe amoréjiĭ lor la málurile râuleţelor, pin livéz, şì súpt créngele fágilor.

Eu însă ám voít ca săĭ púiŭ pe ţărmurile mărĭĭ, la póalele stâncilor şi supt úmbra înfloríţilor cocotïerĭ, bananïerĭ şì cítri (1). De nar fi lípsă înceialată párte a lúmiĭ de Teócriţĭ şì Virgíliĭ, noĭ am avea tót deaúna aícĭ zugrăvélĭ maĭ cu gúst decât acélea ale lóculuĭ nóstru. Ştíŭ cúmcă oáre cáre voiajorĭ (călătorĭ) búnĭ neaŭ dát îndestúl de frumóasă descríerĭ péntru maĭ múlte ostroáve de amïazăzì; dár obicéiurile lăcuitórilor lor, şì încă maĭ múlt acélea ale Evropéilor ce la dânsele trág mânjésc de múlte orĭ lócul.

(I.) Un fél de copácĭ streínĭ.

ăsъ am voit a ună kъ frъmseța natъrală dintre tropiче, șì frъmъseța morală a ъnїй mичй Соцїетъцй. Пе ъrmъ mїам пъs ămінте съarът май мълте марй адевърърй, ătre каре șì пе ачеста, къ феричирѣ ноастръ стъ атръ ърмжд дъпре фире șì вирtъте. Къ тоате ачесте нам авът требуінцъ нич де кът аплъзмуї басне касъ зъгръвеск фамілїй феричите. Чї почю зиче къ ăкредінцаре къ челе че воеск а повести аъ фост кѣр ăфїінцъ, șì къ ătжмплърile челе май алесъ а Історїилор сжнт адевърате, прекът маъ ăкрединцат мълцй дин лъкъиторїй че амкъноскът ла островл францїй. Єъ нъам май адъогат де кжт оареш каре цирkъмстанцїй осъвите, șì, șì ачелѣ, фїіндумй кѣр персонале, сжнт а.єменѣ адевърате. Пе кжнд am фъkът о пръвъ де ачастъ повестире пасторалъ, сжнт акъм кжцва ани, am рогат пе о дамъ frъmoасъ че ъmбла пин кърцеле челе марй, șì пе нище кучерничй бърбацй чеи съ ăпъртъша ничй декът де джнселе, съ ăскълте четирѣ ёй, нъmай съ въd че ёфект ва dà ăсъpra унор четиторй ă тжт де осебицй ла карактерърile лор.

Дечй ăndатъ къ мълцъmирѣ mѣ tim въzът

Eu însă am voít a unì cu frumséţa naturálă díntre trópice, şì frumuseţa morálă a unïĭ micĭ soţïetăţĭ. Pe úrmă mïám pús în mínte să arăt maĭ mŭlte márĭ adevăruriĭ, între cáre şì pe acésta, că fericírea nóastră stă a trăì urmând dúpre fíre şì virtúte. Cu tóate acéste nám avút trebuínţă nícĭ de cúm aplăzmuì básne casă zugrăvésc familïĭ fericíte. Cì póciŭ zíce cu încredinţáre că céle ce voésc a povestì aŭ fóst cear înfïínţă, şì că întâmplările céle maĭ aleasă a Istorïilor sânt adevăráte, precum maŭ încredinţát múlţĭ dín lăcuitorïĭ ce amcunoscùt la ostróvul Fránţïĭ. Eŭ nu ám maĭ adăogát de cât oareş cáre ţircumstanţïĭ osăbíte, şì, şì acélea, fïindumĭ cear personále, sânt asémenea adevăráte. Pe când am făcùt o prùbă de aceástă povestíre pastorálă, sânt acùm câţva anĭ, ám rugát pe o dámă frumóasă ce umbla pin cùrţele céle mári, şì pe níşte cucérnicĭ bărbaţĭ ce nù să împărtăşà nícĭ decùm de dânsele, să ascùlte cetírea eĭ, nùmaĭ să văd cé êféct va dà asùpra unor cetitórĭ â tât de osebiţĭ la caracterurile lor.

пе́ то́цѝ лъкръмжи́нд, шѝ ача́стъ Сокоти́нцъ
нѫмай, ам пѫтѫ́т тра́це дела дж̀ншїй немай
войнд а́лта. Да́р фїи́нд къ де мѫ́лте орѝ о грѣ-
шалъ ма́ре ѫрмѣ́зъ ѫнѫй ми́к талент, маѫ̆
ѧшъла́т шѝ пе́ ми́не а нѫмѝ ка́рте́ мѣ Пор-
тре́тѫл Натѫ́рей. Ди́н норочи́ре ѧсъ мѣ́м адѫе
ами́нте-кѫ́т де не кѫноскѫ́тъ ѧмѝ е́сте кѣ́р фи́рѣ
кли́мїй ѧнка́ре ма́м нъскѫ́тъ; кѫ́т де бога́те,
плъкѫ́те, мъре́це шѝ та́йниче сѫ́нт продѫктѫ-
риле е́й ѧлокѫ́риле ѫнде ам кълъторѝ́т, шѝ
ѣ́ръш кѫ́т де не дестоѝ́йник сѫ́нт е́ѫ̆ кѫ гѫстѫл
шѝ кѫ експре́сїа ка съ о кѫно́ск шѝ съ о зѫгръ-
ве́ск. Ѧтѫ́нчѝ мїам лѫа́т ки́не са́ма, шѝ ам пѫс
ача́стъ ми́къ амѣ́ фа́чере сѫ́пт нѫмеле шѝ ѧрма
ДЕЛЕ́ТНИЧИ́РИЛОР НАТѪРЕН, пе ка́ре пѫ-
ликѫл лѣ́ѫ̆ прїими́т кѫ атѫ́та кѫнъта́те. Де́чѝ
ачѐст ти́тлѫ̆ а дѫкѫндѫ́й а ми́нте де не дестоѝ-
ничїа мѣ́, ѧлва пъстрѫ́ пе тот дѣ́ѫна дре́пт
ѫн сѫвени́р а влжндецїй са́де.

Décĭ îndátă cu mulţămĭrea mea ieam văzùt pé tóţĭ lăcrămând, şì aceástă socotínţă numaĭ, am putùt tráge dela dânşĭĭ nemaĭ voínd álta. Dár fiínd că de mùlte orĭ o greşálă máre urmează ùnui míc talent, maŭ înşălát şì pé míne a numì cártea mea Portrétul Natùreĭ. Dín norocíre însă meam adus amínte cât de ne cunoscútă îmĭ este cear fírea clímĭĭ încáre mám născùt; cât de bogáte, plăcùte, măréţe şì táĭnice sânt producturile éĭ în lócurile únde am călătorít, şì iarăş cât de ne destóinic sânt éŭ cù gustul şì cu exprésïa ca să o cunósc şì să o zugrăvésc. Atùnci mïam luát bíne sáma, şì am pùs aceástă mícă amea fácere sùpt nùmele şì în urma ÎNDELÉTNICIRÍLOR NATUREI, pe cáre pùblicul leaŭ prïimít cu atâta bunătáte. Décĭ acést títlu aducânduĭ a mínte de ne destoĭnicía mea, îl va păstrà pe tót deaúna drépt ún Suvenír a blândéţĭĭ Sále.

БІЯЦЯ

СКРІИТОРЮЛУЙ

Скрисъ де сине тнсуший

Ла 1809 Д. Пеал, унул дин чей май вестиц зъгравай ай Статъурилор-Юните дин Америка, аъ венит ла Парис, тсърчинат декътре гувернул (окжрмуире) сеъ ка се ръдиче портретъурилe май мълтор бърбаци тсемнаци, динтре каре шь пе ачела алуй Бернарден дела Сен-Пиер. Дечй тмплининдуший тсърчинаре са, аъ рогат фоарте пе Скрiиторюл Ътъдiилор Натърей ка съй дескрie, тр о скъртъ нотициe Iсторiа челор май алесъ тжмплърй але вiеций сале. Ачеста че те рог ка съ адаоци ла фачере мъ ва служи, тй скриа ел, ка о бъка тъ де зъгръ-

VIÁŢÁ

SCRIÍTORIULUĬ

Scrísă de síne însuşĭ

La 1809 D. Peál, únul dín céĭ máĭ vestíţ zùgravĭ aĭ Státurilor-Uníte dín América, aŭ venít la París, însărcinát de cătră guvérnul (ocârmuírea) séu ca se rădíce portreturile maĭ múltor bărbáţi însemnaţĭ, dintre cáre şì pe acéla aluĭ Bernardén de la Sen-Pïer. Déci împlinínduşĭ însărcinárea sa, aŭ rugat foarte pe scrïitoriul Etùdïilor Natùreĭ ca săĭ descríe, într o scùrtă notíţïe, Istorïa célor maĭ aleasă întâmplărĭ ale vïeţĭĭ sale. Aceasta ce te rog ca să adáogi la facerea mea va sluji, ĭĭ scrïa ĕl, ca o bucátă de zugrăvíe, care va mări, cât să póate enteresul, ce trébue a însufla compatrïóţilor mïeĭ.

віе, каре ва мъри, кът съ пóате ентересъл че трéбе а фóфла компатрíóцилор мíéй.

Бернардéн дела Сен-Пíéр нú тú тъгъдúт нúчúй де кúм чéрúрé са, ка úнúл че пригонúт фíúнд атúта врéме фрéкé ноастр Европ, ввé акрéде къ, атр о ноч лúме афлáсъ оамéний каре съл прецúáскъ шú адевъráцúй прíétеній. Áша се мърéск лúкрúле Славéй: фíúнд къ дескоперúрé Америнíй аú фóлт, пентрú фъкъторíй де кúне аú оáменилор, респéктúл úрмáшилор.

Аú дескрúс дар, кú драгосте, фцълéпта шú скúрта нотúцíе че астъз съ пúне фнаинтé четиторилор де Павел шú Виргúнíа. Нú éсте фн дорúнъ къ чéúмай мúлцú динтрачéцúй четиторúй нúш фкипúéск нúчúй де кúм де éсте ачáстъ десфътъчúáсъ дескрúере пасторáлъ фачéрé úнúй маре фúлóсоф, Саú а úнúй аджúнк политúк; éй нú гúндéск, шú тот плáчúг. Де аколó бáсна съ зъдърничéще, шú картé нúмаú éсте пéнтрú джнсúй де кът о íсторíе адевърáтъ. Пéнтрú ачáста тóате персоáнеле дúн Павел шú Виргúнíа съ фак фíúнцъ адевърáте шú врúднúче де úрúт. Мефешúгúл скрíúторúлúй нú éсте нúмаú але да лор вíáцъ, чи маú вжртосане фáче пе ноú съ

Bernardén dela Sen-Pïer nu iau tăgăduít nícĭ de cùm cérirea sa, ca ùnul ce prigonít fĭ índ atâta vréme învéchea nóastră Evropă, iubea acrede că, într o noă lùme aflásă oámenĭ care săl preţuească şi adevăráţĭ prïetenĭ. Aşa se mărésc locurile slaveĭ: fïind că descoperírea Americïĭ aŭ îndoĭt, pentru făcătórïĭ de bíne aĭ oámenilor, respéctul urmáşilor.

Au descrís dar, cu drágoste, înţăleapta şi scùrta notiţïe ce astăz să pùne înaíntea cetitorilor de Pável şi Virginïa. Nu este în doeală că céĭ maĭ mùlţi dintracéştĭ cetitórĭ nŭş încipuésc nícĭĭ de cùm de este aceástă desfătăcioásă descríere pastorálă fácerea ùnuĭ mare filósof, saù a ùnuĭ adânc polític; eŭ nu gândésc, şi tot plâng. De acolea basna să zădărnicéşte, şi cartea númaĭ éste péntru dânşïĭ de cât o Istorïe adevărată. Péntru aceásta tóate persóanele dín Pável şi Virgínïa să fác fïinţă adevăráte şi vrédnice de iubít. Meşteşùgul scrïitoriuluĭ nu este nùmaĭ ale da lor vïaţă, ci maĭ vârtos ane fáce pe noĭ să trăĭm împreùnă cu dânşïĭ.

трѣ́им ѫпреѹнъ кѹ дѫ́ншїй. Кѣчй кѹ дѫ́ншїй нѹмай поа́те чинева съ гѹ́сте дѹлча́ца ѹ́неи фа мй́лїй, шй̀ съсе невѹнѣ́скъ де фрѹмсе́ца натѹ́рей, съ нвѣ́скъ, съ сѹ́фере, шй̀ съсе роа́це. Скѫрвеле лѹй Па́вел фа́к съ кѹ́ргъ рѫ́рй де ла́крѣмй, шй̀ моа́рте Вирги́ней афѹ́ндъ ѫтро ѫтриста́ре асѣмине́ ѹ́неи дѣснъдъждѹи́рй. Ёсте кѹ адевъра́т къ овѹ́нъ жѹдека́тъ ѫдрептѣ́цъ ѫдатъ пе чѣ дин тѫ́й. Ѧтѹ́нчй кѣпѹ́а че́л мо́рт ал Вирги́ней съ фаче не възѹт дин преѹ́нъ кѹ рѣвдъриле́ёй, шй̀ е́сте чинева Силит де арѹ́га, ка ѹн а́нгел, пе фечоа́ра кѹра́тъ че ѫкорове́цъ о вїа́цъ де же́ртве, жервиндѹсъ кѹръцѹ́нїей.

Ной ѫдръзни́м а зи́че къ, ни́чй ѹн скрїитору́ю, ѫн ни́чй оли́мбъ, нѹ сам ѫнълцат ла ѹн Патети́см атѫ́т де ѫналт. Кѹ че адѫ́нкъ фїлософїе ѫфъцоша́цъ сцене́ле че́ле май сфъшїетоа́ре шй̀ вредниче де жа́ле, прекѹм ачела не́мѹлѹй! Нѹ е́сте ѫтрадевъ́р, ачѣ́стъ тристъ прежѹди́цїе че де одатъ ловеще пе кѹче́рника Маргари́тъ тѝ пе но́била мадам Латѹ́р? Нѹ съ вѫ́рь ти ка ѹн а́лт Сата́на̀, сѹпт акопереме́жнтѹл съра́чилор ло́р колибй. каса тѹркуре ѹни́ре, шй̀ съ изгонѣ́скъ феричи́ре? Нѹ е́сте ти каре дес-

Căcĭ cu dânşiĭ nu maĭ poate cineva să guste dulceáţa ùneĭ famíliĭ, şì săse nebunească de frumséţa natureĭ; să iubească, să sùfere, şĭ săse roáge. Scârbele luĭ Pável fác să cùrgă râurĭ de lacrămí, şì moártea Virginieĭ alùngă întro în tristáre asemine ùneĭ dísnădăjduírĭ. Este cu adevărát că obúnă judecátă îndreptează în dată pe cea din tâĭ. Atùncĭ cìpul cél mórt al Virginíeĭ să face ne văzùt din preúnă cu răbdările eĭ, şì éste cineva silit de aruga, ca ùn ángel, pe fecióara curată ce încoronează o vïaţă de jértve, jervíndusă curăţănïeĭ.

Noĭ îndrăzním a zíce că, nícĭ un scrïitóriŭ, în nicĭ o límbă, nu sau înălţat la un Patétism atât de înalt. Cu ce adâncă fĭlosofíe înfăţoşáză sţénele céle maĭ sfăşïetóare şì vrednice de jále, precùm acéla neamuluĭ ! Nù éste întradevăr, această trístă prejudíţïe ce de odátă lovéşte pe cucérnica Margarítă şì pe nóbila madam Latúr ? Nu să vâră ea ca un ált sataná, sùpt acoperemântul sărácilor lór colíbĭ, casă tùrbure ùnĭrea, şì să izgonească fericírea?

Г.

пáрте пеачéщѝ дой фéричúцѝ фúй атѫт де фъ-
рь рѫтáте, але кърора драгосте кѫдáтъ ѧподо-
бúтъ де Милтóн (1) нѫ май авѫсéсе алт мо-
дéл де кѫт сѫпт ѫмбреле Раюлúй пъмѫнтéск?

Ѧсинѫл Ёвропéй чéй вéкй, éѫ въ о фемúе
мѫндрь, кáре, шй трáце тóате мéритиле сáле
де ла нéм, шѝ ювúриле сáле дин докѫмéнтѫрй.
Йй съ арáтъ нѫмай, шѝ дѫлчеле ѫнúрй съ стри-
кь, шѝ легътѫриле фамúлúей съ рѫмпѫ! Ѝчаста
éсте о фѫлúе кáре жертфéще тóате ла мѫнд-
рúе, шй кáре мѫáре ѧ сфѫршúт исвѫнда ѧн-
сѫшй прежѫдиццúлор сáле, сфъшїáтъ де мѫс-
трáрь де кѫцет, ѧкѫнжѫрáтъ де адéйсмѫ шѝ
сѫперстиццúе, фъръ пѫтéней съй ѧкúзъ мъ-
кáрúкúй, шй фъръ копúй ка съй вечничéскъ
нослéца éй, чи нѫмай отрúстъ дешъртъчѫне
че éй мѫ фóст май скѫмпъ де кѫт виртѫтѣ!

Ѧтрачéст кúп, ѧтот пъмѫнтѫл, прежѫ-
дúццúле лѫкрѣзъ дéла чéй ѧмпилáцй асѫпра ѧ-
пилътóрилор; пéнтрѫ къ ѧтóт пъмѫнтѫл ти-

---

(1) Ѫнвестúт скрúторю чеа фъкѫт о прѣ
фѫмóсъ дескрúере дéспре Раюл пъмѫнтéскѫ.

Nu este ea care desparte pe acéştĭ doĭ fericíţĭ, fĭĭ atât de fără răutáte, ale cărora drágoste curátă împodobítă de Miltón (I) nu maĭ avusése alt modél de cât sùpt ùmbrele Ráiuluĭ pământésc ?

Însinul Evrópeĭ céĭ vécĭ, eŭ văz o femée mândră, cáre, şĭ tráge tóate méritile sále de la neam, şì iubírile sále din documénturĭ. Ea să arátă nùmaĭ, şì dùlcele uniriĭ să strícă, şì legătúrile famílïeĭ să rùmpŭ! Aceasta este o fùrïe cáre jertféşte toáte la mândríe, şì care moare în sfârşít isbânda însuşĭ prejudíţïilor sále, sfăşïată de mustrárea de cùget, încunjurátă de atheísmŭ şì superstiţïe, fără prïetenĭ săĭ încíză măcar ochiĭ, şì fără copiĭ ca săĭ vecinicească noblétţa eĭ, ci nùmai otrístă deşărtăciùne ce eĭ iaŭ fóst maĭ scùmpă de cât virtùtea!

Într acést cip, întot pământul, prejudiţïile lucrează dela ceĭ împiláţĭ asupra împilătórilor; péntru că în tót pământul tiránïĭ sânt máĭ ne norocíţĭ de cât jertfele lor.

(I) Un vestít scrïitóriu ce aŭ făcùt o prea frumoásă descríere dáspre Ráiul pământéscŭ.

ра́нїй Сѫнт ма́й не норочи́ць де кѫт жертфе́ле лор. Де ачѣ́м Бернарден дела Сен-Пѣтр шаѫ ынтемеѣ́т тоа́те скриселе са́ле пе ѫн адевър Евангѣ́лик, каре не повъцуе́ще, прин мнлостивире, ла ыбирѣ́ де дрепта́те, шй драгостѣ́ кътр апроапеле. Дупъ че лаѫ аръта́т ынтр Бътржнъл Църа́н полоне́з, порончи́т ын Ътъдїиле Натърей, ын Па́вел шй Виргинїа лаѫ пус ынкра́ре, шй ыпле́къ ла Соцїетъциле ноастре прин Граюриле ънъй Пъсник, шй ындоинд пътериле скрїинд шй Бордеюл Індїене́ск, ын тинде ефе́ктъриле са́ле динаинтѣ нѣмулуй оменеск. Ачест фѣл есте ско́посул осъвителор Сале композиції. Фїлософул кѣмъ ла Сиче пе тот фелюл де оамени, дин тоа́те рангъриле шй климеле ка сѫле ысъфле гъстул бънъриlор натура́ле, сфїа́ла де дарърiле норокулуй, шй ъра незънелор амбиції!

Къ тоа́те недрептъциле, пъръсириле, шй пригонириле па́трїей, ачест ма́ре бърба́т тот саѫ бъкура́т де Слава Са; пентръ къ аѫ възът асъ ынъщїа ымаъцътъриле са́ле ын трамжндоъ лъмеле, шй аѫ прїими́т се́мне де мира́ре шй де респе́кт дин па́ртѣ тътъро́р вестицилор бърбацй че лаѫ трекът пе ла джнсул. Ын-

De acéea Bernárden dela Sen-Peïr şau întemeiat toáte scrisele sále pe ùn adevăr evangélic, care ne povăţuéşte, prin milostivire, la iubìrea de dreptáte, şì drágostea cătră apróapele. După ce laŭ arătat în Bătrânul Ţărán polonéz, poroncít în Etùdïile Natùreĭ, în Pável şì Virgínïa laŭ pus înlucráre, şìl apleacă la soţïetăţile nóastre prin Gráiurile ùnuĭ Pùsnic, şì îndoínd putérile scrïind şì Bordéiul Indïenésc, îĭ întínde efécturile sále dinaíntea neamuluĭ omenésc. Acést fél este scóposul osăbítelor sale compozíţïĭ. Fïlosoful ceamă la síne pe tót féliul de oámeni, din tóate rángurile şì clímele ca săle însùfle gùstul bùnurilor naturále, sfïála de dárurile noroculuĭ, şì ùra nebùnelor ambiţïĭ!

Cu tóate nedreptăţile, părăsírile, şì prigonírile pátrïeĭ, acést máre bărbát tát sáŭ bucurát de slava sa; péntru că aŭ văzùt asă împrăştïa învăţătùrile sále într amândóă lùmele, şĭ au prïimit sémne de miráre şì de respéct din pártea tuturór vestíţilor bărbaţĭ ce aŭ trecùt pela dânsul.

6.

трачѣ́ш врѣ́ме ↑й адресѣ́ дѣ́ла Ѧ́ш. ѝна шѝ Константинѹ́поли, дѣ́ла Варша́вїа шѝ Пѣтерсѣ́рг, дела Вїе́на шѝ Ло́ндра, дѣ́ла Інзѹ́ра Бѹ́рбо́н шѝ Сен-Домѝнг, традѹ́кцїй ди́н фа́чериле сале: шѝ аѹ́ възѹ́т пе Па́вел шѝ Виргѝнїа ↑тоа́те ли́мбеле, ↑тоа́те фо́рмеле, шѝ ↑требѹ́инца́т де тоа́те кла́сѹ́риле де четитѝрѝ. Дакъ Зѹ́гравїй францезѝй нѹ саѹ́ гръвѝт аш ѣ вечничѝ конде́юл лор ↑товъръшѝндѹ́съ кѹ о Слáвъ че нѹ окѹноскѹ́съ ↑нкъ, Ямѐрика аѹ́ тримѝс ла джнсѹл пе ѹ́нѹл дин фи́ей е́й, шѝ аѹ́ добжндѝт, прин мижлочѝрѣ амбасадо́рюлѹй е́и, норочѝрѣ де а ↑мбогъци Мѹзе́ѹл фїладе́лфїеѣ кѹ ѹ́нѹл дин портре́тѹ́риле са́ле. Ла ач ст окази́он, прекѹ́м ам май зѝс, аѹ́ скрѝс е́л пѣ́ скѹ́рт вїа́ца сл. „ Ача́стъ нотѝцїе, скрїѝ Бернарди́н де „ ла Сен-Пїе́р кътръ ѹ́нѹл ди́н прїе́тенїй се́й, „ ка́ре нѹ кѹпрѝнде май мѹ́лт де́кжт па́трѹ „ саѹ́ чѝнчѝ фи́ле, маѹ́ фъкѹ́т съмъ ↑де„ летничѐск май мѹ́лте зи́ле, шѝ аѹ́ фо́ст пен„ трѹ́ ми́не ѹн ада́ос де лѹ́к а́ре, ка́ре маѹ́ „ фъкѹ́т съ пъръсѐск а́лте ↑делетничѝри а́ле „ ме́ле. Поа́те ↑мй вей Зѝче, прїе́тенѹл ме́ѹ, „ ада́огъ е́л кѹ́ кѹрцъ́ньїе, къ съ а́флъ пѹ́цѝ-

Întracéiaş vréme îĭ adresuia déla Athína şì Constandinùpoli, déla Varşavïa şì Petersburg, dela Vïéna şì Lóndra, dela Inzura Burbón şì Sen-Domínt, tradùcţĭĭ dín fácerile sale: şì aŭ văzùt pe Pável şì Virgínïa în toáte límbele, în toáte fórmele, şì întrebuinţát de tóate clásurile de cetitòrĭ. Dácă zùgravĭĭ franţéjĭ nu saŭ grăbít aşĭ vecinicì condéiul lor întovărăşíndusă cu o slávă ce nu o cunoscúsă încă, América aŭ trimís la dânsul pe ùnul din fïeĭ éĭ, şì aŭ dobândít, prin mijlocírea ambasadóriuluĭ éi, norocírea de a înmbogăţi Muzéul fïladélfïeĭ cu ùnul din portréturile sále. La acést ocazïon, precùm am maĭ zís, aŭ scrís él pe scùrt vïaţa sa. „Aceástă notíţïe, scrïá Bernardén de la Sen-Pïér către ùnul dín prietenïĭ séĭ, cáre nu cuprìnde maĭ mùlt décât pátru saŭ cíncĭ fíle, maŭ făcùt sămă îndeletnicésc maĭ mùlte zíle, şì aŭ fóst pentru míne un adáos de lucráre, cáre maŭ făcùt să părăsăsc álte îndeletnicíri ále méle. Poáte îmĭ veĭ zíce, prïétenul méu, adáogă él cu curăţănïe, că să áflă puţínă deşărtăciùne întoáte acéste povestírĭ iubitóare de síne.

„ нъ дешъртъчъ́не ѧтоа́те ачѣ́сте повести́рй „ ивитоа́ре де Сѝне. Ѳъ̀ те ѧкрединцѣ́й къ „ нъ́мам лъсат апъши де кѫ́т дъ́пъ плъчѐре че „ ам де агѫнди къ ни́ще стръ́ини мѣ́ъ̀ ръди- „ ка́т ъ̀н ми́к моно́ме́нт де пріетешъ́г ѧпъмѫ- „ тъл ло́р. Дъре́ме да́р кѫ́нд е́ъ̀ Сѫ́нт ѧ- „ пъ́нс де спи́нїй лъ́мїй чѣ́й ве́кй, вой лепъ- „ да трандафи́рїй лъ́мїй чѣ́й но́ъ (1) ? “ Дѣ́чй ърмъто́ареле рѫ́ндърй че адресъ́ѣще скрїи- то́ръл де Па́вел шѝ Виргинѝа къ̀тръ тѫ́нъръл се́ъ̀ зъ́грав ъ̀, ѧфъцошаѫ̀ъ ъ̀н Сантиме́нт плѝ де рекъноши́нцъ шѝ де дра́госте.

ЮБЇТЪЛЕ ФѢЛАДѢЛФѢ.

„ Ѧмѝ аръ̀ц афѝ де ма́ре невое съвени́ръл мїе́ъ̀. Д. пърѝнтеле дъмита́ли ѧмѝ скрїе мъ́лцъми́н- дъмѝ къ ам прїими́т ац слъ́жѝ де модел. Кѫ́т пе́нтръ дъмнѣ́та вѣ́ъ̀ къ̀ц пла́че а адъога пе лѫ́н- г ъ̀ не мъ́р ъ̀ре че конде́ю ъ̀л дъмита́лїй ѧмѝ вада ѧ ъ̀мѣ́ но́ъ, шѝ оаре ка́ре ѧсъмнъ́рй де́спре мъ́ри- а

---

(1) Кореспонде́нцїа лъ́й Бернарде́н де́ла Сен-Пїе́р, То́м 3-ле фо́ам 228.

Eŭ te încredinţezŭ că „ nùmam lăsat apăşi de cât dùpă plăcérea ce am de agândi că níşte străínĭ meaŭ rădicát un míc monuménт de prïeteşùg împământul lór. Învréme dár când éŭ sânt împùns de spínïĭ lumïĭ ceĭ vécĭ, voĭ lepăda trandafírïĭ lùmïĭ céĭ nóuă (I) ? Décĭ următóarele gânduri ce adresuéşte scrïitórul de Pável şì Virginía cătră tânărul séŭ zùgravŭ, înfăţoşáză ùn santimént plin de recunoştínţă şi de drágoste.

IUBĬTULE FILADËLFU.

„ Îmĭ arăţ afi de máre nevoe suvenírul mïéŭ. D. părintele dumitáli îmĭ scrie mulţămíndumĭ că am prïimít aţ slujì de model. Cât péntru dumneata văzŭ căţ pláce a adăoga pe lângă ne murírea ce condéiul dumitálïĭ îmi vada în lumea nóă, şì oare cáre însămnărĭ despre muritoarea

(I) Corespondénţïa lùĭ Bernardén déla Sen-Pïér, Tóm 3-le fóaea 228.

5.

то́арѣ мѣ вїа́цъ ѫлъ҃мѣ ве́ке, фъ́ръ ѫдома́лъ ка съ фа́чи ръсплътире. ѪН СФЖРШИ́Т, ка съц ѫпътерничезѝ май мъ҃лт че́рѣ о спри-жинѣ́ше шѝ прин траминѝстрълъ́ Ста́тъ҃рилор-ъ҃ни́те Д' Варде́н: де́чи е́ъ҃ мъ во́и Сили кжт ѫмѝ вафи прин пътѝнцъ ац мъ҃лцъми че́рѣ ѫ пъцѝни кавѝнте.

„ Ъ҃ сжнт нъскъ҃т ла 1737, мна́рїе 10, ла Ха́вра-де-Гра́с, ѪН Норма́ндїа, дин нѣ́ше пъ́ринцѝ че мѣ҃ да́т ш ъ҃нъ ѐдука́ції. Ла до́испрезъчи а́нѝ атжт мам дисгъста́т, къ фолосѝндъмъ де пїетешъ҃гъл ъ҃нъ҃ѝ ъ҃нкю̀ че командъм о кора́бїе де ко́мерц, ам фъкъ҃т о къ́лъторѣ́ ла Мартѝни́ка. Мам ѫто́рс де аколо ѪНкъ ма́ѝ не мъ҃лцъмит деспре гъ҃да мѣ, деспре ма́рѣ, шѝ деспре ачѐл остро́в ъ҃нде ѐрл съ мо́рю̀ де бо́ала ло́къ҃лъ҃ѝ че ни́чѝ ѪН копилъ́рїл мѣ нъ о черка́съм вре ода́тъ.

„ Дъ҃пъ ѫто́арчерѣ мѣ, ма́ръш ам ѫчепъ҃т ѫмвъцътъ҃риле ме́ле; шѝ ле́м ърма́т регъла́т ла Сїзо́р, ла Іезъ҃виц ѪН Рва́н, ъ҃нде атжт мам ѫдъ҃лчи́т ла ѫмвъцътъ҃рѝ ѫкжт ле́м деса҃вржш́т ѪН ъ҃ниверсита́тѣ де Каѐн.

„ Къ тоа́те ачѐстѣ акъ҃м ѫмѝ требъ҃ а-

mea vïáţă în lùmea véce, fără îndoială ca să fácĭ răsplătíre. În sfârşít, ca săţ împuternicézĭ maĭ mùlt cererea o sprijinéşte şì prin traminístruluĭ Státurilor Uníte D. Vardén: décĭ éŭ mă vóĭ sili cât îmĭ vafi prin putínţă aţ mulţămi cérerea în puţíni cuvínte.

„ Eŭ sânt născùt la 1737, ianuárïe 19, la Hávra-de-Grás, în Normándïa, din níşte părinţĭ ce meaŭ dát bùnă educáţïe. La doĭsprezăci anĭ atât mam disgustat, că folosíndumă de prïeteşùgul ùnuĭ ùnciu ce comanduia o corábïe de comérţ, am făcùt o călătoríe la Martiníca. Mam întórs de acolo încă máĭ ne mulţămit despre rúda mea, déspre márea, şi déspre acél ostróv ùnde era să móriŭ de boala lóculuĭ ce níci în copilăría mea nu o cercásăm vre odátă.

„ Dùpă întóarcerea mea, iarăş am începùt îmvăţătùrile méle; şì leam urmát regulát la Sïzór, la Iezuviţ în Ruán, ùnde atât màm îndulcít la îmvăţătùri încât leam desăvârşít în universitátea de Caén.

Стáре кáре съмй ѧкипъмáскъ о норочúре пéнтръ вїторúме. Дéчй ам фóст тримúс ла Парúс ѧ шкоáла Подърилор-шѝ а-Шосéлор, úнде ам ѧмвъцáт ѧтъмнáре планърилор шѝ Матемáтика; де акóло, ам интрáт ѧтрúн корпос де инцинéрй де кжмпъ шѝ де армїе, шѝ ѧн úрмъторюл àн 1761, ам фóст тримúс ла Мáлта, амелинцáтъ де о нъвълúре дин партéа търкилор. Търкїй нъ аú венúт нúчй декúм акóло; дарéú ам авút омáре причинáре кú инцинérїй ординáрй, въдиндúмъ кú нú éрам дин корпосúл лор. Ѧчáста мú фъкút мíе чúнсте; дар маú фъкút съмй пїérдú шѝ стáре мé.

„ Ѧтúнчй ам хотържт съмъдúк съкáут слúжбъ афáръ дин патрїа мé. Ѧм вжндút пúцинúл челáлтм, шѝ мам ѧвъркáт пéнтръ Олáнда ла 1762, кú гжнд ка съ трéк ѧ Портúгалїа, чи ѧтúнчй авé ръсбóй кú Еспáнїа. Генерáлул Пїкебúрг, че требúà съкомендúмскъ трúпеле портúгезе, порнúсе кú трей зúле май наúнте де Сосúре мé. úн алт ръсбóй съ ацúцà ла мїáзъ нóапте. Ѧпъратúл Рúсїей, Пéтрú 3. лé воé съ стъпжнéскъ Холстеúн; шѝ требúé съш ѧчáпъ атакúл съú прúн Любéск.

„ Cu tóate acéstea acùm îmĭ trebuia o stáre cáre săмĭ încipuiască o norocíre péntru vïitoríme. Décĭ am fóst trimìs la París în şcóala Podurilor-şì a-Şoselelor, ùnde am înmvăţát însămnárea plánurilor şì Matemática; de acolo, am intrát într ùn córpos de inginérĭ de câmpŭ şì de ármïe, şì, în următóriul án 1761, am fóst trimis la Málta, ameninţátă de o năvălíre din partea tùrcilor. Tùrcïĭ nu aŭ venít nícĭ decùm acolo; dar éŭ am avùt o máre pricináre cu inginerïĭ ordinárĭ, văzíndumă că nu erám dín córposul lor. Aceásta meaŭ făcút mie cínste; dar maŭ făcút săмĭ pïerzŭ şì stárea mea.

„ Atùncĭ ám hotărât să mă dùc să cáut slùjbă afără din patrïa mea. Am vândùt puţínul ce aveam, şì mám îmbărcát péntru Olánda la. 1762, cu gând ca să tréc în Portugálïa, ce atùncïĭ avea răsboĭ cu Espanïa. Ghenerálul Pïcebùrg, ce trebuea să comenduească trùpele portugéze, porníse cu treĭ zíle maĭ naínte de sosírea mea. Un alt răsboĭ să aţiţà la mïază nóapte. Împărátul Rósïeĭ, Pétru 3. lea voea să stăpânească Hólstein; şì trebuia săş înceápă atacul său prín Liubésc.

I.

Ам аста четате съ окъмъ де ун комгатриот ал мїеу, кавалеръл Шаѳ. Ам фъцошат ѳ наинтѣ луй де инцинерїй ши маї келаг ка съл ѳсоцеск. Ам петрекът къ джнсъл доъ лъни; ши ѳ брме ченой ашептам дин ѳи ѳи Сосїрѣ ръшилор, нѣм ѳшїинцат къ ѳпърътъл лор Саѳ детронисит. Соцїа Са катерина 2. лѣ воинд ѳтемѣ ѳстатъриле Сале мешешъгъриле челе Слободе чеи е ъа бърбатъл єй, пъсесе ѳнаинтѣ Д. Торелї Сокъл кавалїерълуй шаѳ, ка съ фїе директор академїей де петербъргъ; ам хотърът съл ѳсоцеск ши єу. Дечї нѣм ѳбъркат пѣнтръ Кръметад ла. 1-ю. Септемврїе, ши ам ажънсъ аколо пе ла сфършитъл лунїй. Ам мере ла Петербъргъ ѳтрачеш зи, унде нѣм ѳшїинцат къ ѳпърътеса ера ла Москва; лъкръ чеаї фъкът Скрисориле меле де рекоменда-цїе нефолоситоре пѣнъ ла луна лї минарїе, кънд ам мере ак ло. Ам фост фоарте бине примит де командирїй чей марї ай артилерїей. Ам интрат инцинерї -локоцїиторї ѳкърпъсъл де жени. Ашфишът фїръ ѳдоълъ ѳтрачест лок, дакъ лъпцеле ерне дешасъ лъни ши ѳспреле обичеюрї нъмїарфивътъмат сънътатѣ.

Aceástă cetáte să ocârmueà de un compatrïót al mïeŭ, cavalérul Şazò. Mám înfăţoşát înnaíntea luĭ de inginérĭ; şì maŭ cemát ca săl însoţésc. Am petrecùt cu dânsul dóă lùnĭ; şì în vréme ce noĭ aşteptám dín zì înzì sosírea rúşilor, neam înştïínţat că împărátul lór saŭ detronísit. Soţïa sà caterĭna 2. lea voínd aîntemea înstáturile sále meşteşùgurile cele slóbode cele urà bărbátul éĭ, pusése înaíntea D. Torelì sócrul cavalïeruluĭ şazò, ca să fíe diréhtor académïeĭ de pétersburg; am hotărât săl însoţésc şi eŭ. Décĭ neam înbărcát péntru Crómetad la. 1-iŭ septémbrïe, şì am ajùnsŭ acolò pe la sfârşítul lúnïĭ. Am mérs la Pétersburg întracéeaş zi, unde neam înştïinţát că împărăteasa erà la Móscva; lùcru ce aŭ făcùt scrisórile méle de recomendáţïe nefolositóare pănă la lùna lùĭ ianuarïe, când am mérs acolò. Am fóst fóarte bíne prïimít de comandirïĭ ceĭ marĭ aĭ artilérïeĭ. Am intrát ingineri-locoţïitorĭ, încórpusul de jenì. Aş fi şezùt fără îndoeală întracést lóc, dácă lùngele érne de şásă lùnĭ şì ásprele obiceiurĭ nu mïarfivătămát sănătátea.

Мїам чер҃т слобозе́нїе пе ка́ре о а́м шѝ къпъ-
та́то дъ҃пъ слъ҃жба де ъ҃н ан шѝ жъ҃мъта́те.
Яша ма́м ѧто́рс аа фра́нца при́н Полонїа. Ячест
а́ок, ѧпърци́т ато҃ънчи́ при́н ръсбо́ае ди́н лъ҃н-
тръ маз҃ ѧдемна́т афа́че чева плъкъ҃т па́т,їей
ме́ле къ́тръ ка́ре мъ ѧторче́м. Мам дъ҃с ѧпар-
те́ протектълъ҃и́тъ де фра́нца; да́р дъ҃кжндъ҃мъ
съмъ ъ҃не́ск къ҃ пре́нц Радзивѝл, а́м фо́ст
лъ҃а́т ро́б де о па́рте де ръ҃шй, ди́н слъ҃жба къ́-
рора е҃ши́сем (1.) а́м фо́ст ѧдестъ҃л де но́рочи́т
де амъ чинестѝ къ҃ черчета́ре шѝ ке́р ла ѧкисаре́
ъ҃нде мъ афла́м. Дъ҃пъ но҃ъ зи́ле, а́м фо́ст
слобози́т; шѝ мїа́ъ҃ да́т вое́ ка сай съ мъ-
ѧто́рк ла фра́нца, сай съ ше́з ѧварша́вїа. Я-
коло̀ а́м петрекъ҃т ъ҃н ан ѧзе́фкъ҃рй. Де аколо̀
мїа́м лъ҃а́т дръ҃мъ́л ла Дре́зда, чета́те ѧтем-
а́тъ пе ъ҃н аок фо́арте фръ҃мо́с, да́р зидирile
ера̀ ѧнкъ пе жъ҃мъта́те дъръма́те ди́н причи́на

(1) ла. 1764. Бернарде́н де ла Сен-Пїе́р
ѧсъ҃ш аз҃ повести́т ачаст̀ ѧтжмпла́ре.
Вез. рела́цїа са̀, то́м 3. а Кореспонде́н-
цїей, фо́л. 62.

Mïam cerùt slobozénie pe cáre o ám şì căpătáto după slùjba de un an şì jumătáte. Aşa mám întórs la Fránţa prín Polonïa. Acést lóc, împărţít atùnciĭ prín răsbóae dín lăùntru maŭ îndemnát aféce ceva plăcùt pátrïeĭ méle cătră cáre mă întorceam. Mam dùs împártea protectăluítă de Fránţa; dár ducândumă sămă unésc cu prénţ Radzivìl, ám fóst luát rób de o párte de rùşi, dín slùjba cărora eşísem (I). Am fóst îndestùl de norocít de amă cinstì cù cercetárea şì cear la încisoarea unde mă aflám. Dùpă nóă zíle, àm fóst slobozít; şì mïáŭ dát vóe ca saŭ să mă întòrc la Fránţa, saŭ să şéz în Varşávïa. Acolò ám petrecùt un an înzéfcurĭ. De acolò miám luát drùmul la Drézda, cetáte întemeeată pe un loc fóarte frumós, dár zidírile erà încă pe jumătáte dărămáte, din pricina unéĭ bombardisírĭ acráiuluĭ Prusieĭ; şì nu să întemeea de cât prín ceă maĭ strânsă economíe.

(I) la. 1764. Bernardén de la Sen-Pïér însuş aŭ povestít aceástă întâmpláre. Véz. relăţïa sà, tóm. 3. a Corespondénţïeĭ, fól. 62.

ѹне́й бомба́рдисе́рй акла́вѣй Пр҃ѹссіе́й; шѝ нѹ съ
ѧтемеѣ́ де кѫт пр҃ін чѣ́ маѝ стрѫ́нсъ е҃кономі́е.
Съ рефо́рмасе о па́рте де а́рмїе; да́р нѹ е҃ра́ ни́-
чій о слѫ́жбъ де пр҃їмі́т ла Дре́зда. Ма́м дѹ́с
ла Берли́н; да́р че кѹр҃ѹ́с е́сте де а комп҃ърѝ
(алътѹ́ра́) пе дессфр҃ъца́ц҃їй Сахоне́жій, кѹрте-
воі́ничіїй Пр҃ѹссіе́нй. Берли́нѹ шѝ маѝ вжрто́с
Постда́м, нѹ мїаѹ̆ пъръ́т декѫ́т ни́ѹе мъре́це
каре́ре. Пе ѹ̆лице нѹ а́м възѹ́т декѫ́т солда́ц.
Краюл аѹ̆ воі́т ка съмѝ дѣ слѫ́жбъ; да́р е҃ѹ̆
тм мѹлцъмі́т. Трата́ц҃ла че воѣ́ амѝ да ка
ѹнѹ́й инџине́рй нѹ мїа́р фи да́т ни́чій чесъмъ-
нжнкѹ̆. Маѝ наінте де а́часть къльторі́е въ-
зѹ́сем Бі҃е́на; да́р мжндрі́а лъѹ́итор҃і́лор е҃й,
шѝ маѝ вжрто́с а новліцеѝ, маѹ̆ фъкѹ́т съмъ
къе́ск маѝ ѧминѹ́тѹл сосі́рей ме́ле. Ма́м ѧ-
то́р҃с пе ѹ̆рмъ ла Пари́с, ѹнде а́м гъси́т оказі́он
съмъ ѧбъркъльо́ск пі́нтр҃ѹ Інзѹла франц҃ї́й.
Гѹве́рнѹл съ ѧделетничѣ́ а аџе а о колоні́е фран
ц҃е́заскъ ла Мадага́ска; шѝ ашѧ́ а́м фо́ст нѹ-
ми́т инџине́рй пі́нтр҃ѹ четаѣ́ Дофі́н. Дин
норочи́ре а́м фо́ст опри́т ла Інзѹла фра́нц҃їй
пр҃і́нтр о интригъ астъпжнито҃рілор; фї҃нд къ
челче е҃ра́ хотържт пі́нтр҃ѹ мадага́ска, аѹ̆ фо́ст не-

Să reformáse o párte de ármïe; dár nu erà nícĭ o slùjbă de prïimit la Drézda. Mám dús la Berlín; dár ce curïós este de a compărì (alăturà) pe desfrânaţïĭ Saxonéjĭ, curăsbóĭnicïĭ Prusïénĭ. Berlínul şì maĭ vârtós Postdám, nu mïaŭ părut de cât níşte măréţe cazérne. Pe ùliţe nu ám văzùt de cât soldáţ. Cráiul aŭ voít ca sămĭ dea slùjbă; dár eŭ iam mulţămít. Tratáţïa ce voea amĭ da ca unuĭ inginérĭ nu mïár fi dát nícĭ ce să mănâncŭ. Maĭ naínte de aceástă călătoríe văzùsem Vïéna; dár mândría lăcuitorïlor eĭ, şì, maĭ vârtós a nobléţeĭ, maŭ făcùt să mă căésc maĭ înminùtul sosireĭ méle. Mám întórs pe urmă la París, unde ám găsít ocazïon sămă înbărcăluésc péntru Inzula Fránţïĭ. Guvérnul să îndeletnicea a aşezá o colónïe franţuzáscă la Madagáscar; şì aşà ám fóst numít inginérĭ péntru cetátea Dofén. Dín norocíre ám fóst oprít la Inzula Fránţïĭ printr o intrigă astăpânitórilor; fiind că celce erà hotărât péntru madagáscar aŭ fóst cemát înapóĭ

Мъ́т ѧнапо́й дъпъ вре о кѫтева́ лъ́ний, авѫ́нд пїердъ́те май то́ате Сл҃ъ́целе са́ле при́нтр о неконтени́тъ ѫмеца́лъ а ѫнъ́й ло́к че нъ́й пѫ́тѣ ни́чй де кѫ́м.

„ Ѣм шезъ́т дой ани́ ла Ѣнгъ́ла Франці́й, фо́арте ѧделетни́чи́т кѫ слъ́жба мѣ́. Ѣколѡ ера́м ѧдестъ́л де ферѝчи́т; да́р фїи́нд то́ате ѧтъ́рвъ́ра́ре, єписта́тъл кѫ окѫрмъ́ито́рвл, лъкъ́ито́рїй кѫ милита́рїй, кѫ́м шѝ пригони́риле партикола́ре а инџинери́лор ордина́рй, че нѫ́ мъ кѫноще́ де кѫ́т де ѫн офице́рй афа́ръ ди́н ко́рпъсъл лор; про́аста мѣ́ трата́ціе де къпета́н, плъти́тъ ѧмонедъ де хѫртїе ла ка́ре пїердѣ́м 100. ла 100. шѝ ѧкъ май мъ́лт чеѣче нѫ́ почѫ́ спъ́не, со́артъ тѫнгъ́ито́аре а ненорочи́цилор не грй, тоа́те ачѣ́сте нѣ́ контени́те ръле маѫ́ а-рънка́т ѧтр о адѫ́нкъ меланхолїе.

„ Ѣм черъ́т да́р ѧто́арчерѣ́ мѣ́ ѧфра́нца, шѝ о ам шѝ къпъта́то. Ма́м ѧкезъ́т фо́арте мъ́лт ѧтр ѫн амбаса́до́р че ма́ѫ ѧдемна́т атрече ѧ ача́ст Ѣнгъ́лъ; ѧмй фъгъдъ́йсе къ мъва фа́че пърташ де норочи́рѣ са. Ѣм адъ́с кърїо́зитъ́ц прецїо́асъ добѫ́нди́те при́н єкономїи́ле шѝ џенероѕита́тѣ оаре къро́а пѫ́тетнй; ел лъ́ѫ пїимѝ́т шѝ нѫ мїаѫ́ фъгъдъ́ит ѧат ажъто́р де кѫ́т ѧмъ

dùpă vre o câtevà lùnĭ, având pïerdùte maĭ tóate slùgele sále príntr o necontenítă umezálă a unuĭ lóc ce nuĭ prïea nícĭ de cùm.

„ Am şezùt doĭ anĭ la Inzula Fránţĭĭ, fóarte îndeletnicít cu slùjba mea. Acolò erám îndestùl de fericít; dár fiínd tóate înturburáre, epistátul cu ocârmuitóriul, lăcuitorĭĭ cu militarĭĭ, cum şì prigonírile particoláre a inginérilor ordinárĭ, ce nu mă cunoştea de cât de un ofiţérĭ afară dín córpusul lor; próasta mea trataţïe de căpetán, plătítă înmonedă de hârtïe la cáre pïerdeam 100. la 100. şì încă maĭ mùlt ceeace nu pociŭ spùne, sóartă tânguitóare a nenorocíţilor negrĭ, toáte acéste ne conteníte răle maŭ aruncát într o adâncă melanholíe.

„ Am cerùt dár întóarcerea mea în Fránţa, şì o am şì căpătáto. Mám încrezùt fóarte mùlt într un ambasador ce maŭ îndemnat a trece în această Inzulă; îmĭ făgăduíse că măva fáce părtáş de norocírea sà. Iam adùs curïozităţ preţïóasă dobândíte prín economïĭle şì generozitátea oare cărora prïétenĭ; el leaŭ prïimít şì nu mïaŭ făgăduít alt ajutór de cât amă întóarce iarăş de unde venísem.

Атóрче мерéш деóнде венúсем.

„ Де аóнчй áм хотържт анóмъ май акре-
де-нúминѣ. Фйнд дáр акредúнцáт къ про-
веденца апъръцà áтотъ натóра; нóмъ адоѣм
къ мнóва апъръцй асéминѣ шй áтре óамений,
кóтóате не оржндóéлиле лор. Ăм хотържт а-
сълà апъмжнтóл мйеó ка съ кáóт апъ, шй а
лъса пе чéл стрéин.

„ Дечй áм лóáт кондéвл амжнъ, де шй
акóм фкóем оарéш че рéс фъръ рóд. Ла атóар
чеѣ мѣ дин кълъторйиле нордóлуй (мйезóлуй
нопцйй), Скрисéсем омáре меморйе лéспра О-
ландéй, Прúсйей, Полóнйй, шй Рúсией, чéле
Ъмвлáсем. шй окúпáсем министéрйей причúни-
лор стрéине; дáр нóáм испрáвит нимúк. Май
ажтóс пророчúсем атржнса шй апърцúрѣ Поло-
нйей атре чéле трей пóтéрй вечинáте. Де-
кам дáтъ áм хотържт амъ апрй-тени кóпóв-
ликóл. Ăм Скрúс кълъторúа мѣ лáнгóла Фá-
цией, шйоáм типърúто, фъръ нóме. Мйáă
трáс оáреш кáре лáóде ажóрáлйшилор; дáр мй-
áă фкóт шй връжмáшй лаВерсáил: къчй нóмй-
áă éртáт нúчй де кóм публикарисéрѣ неор-
жндóéлелор колонйей, шй тжнгóúрѣ Соáртей

„ De atùncĭ ám hotărât anumă maĭ încrede în níminea. Fĭínd dár încredinţát că provedénţa împărăţà în tótă natùra; nu mă îndoeam că ea nu va împărăţì aséminea şì între óamenĭ, cu tóate ne orânduélile lor. Am hotărât asăpa împământul mïeŭ ca să cáut apă, şì a lăsa pe cél străín.

„ Decĭ ám luát condéiul înmână, de şì acùm făcù em oaréş ce însă fără ród. La întóarcerea mea dín călătorïile norduluĭ (mïézuluĭ nopţĭĭ), scrisésem o máre memórie asùpra Olándïeĭ, Prùsïeĭ, Polónïĭ, şi Rusíeĭ, céle ùmblásem, şì o încinásem minietérïeĭ pricínilor străíne; dár nu ám isprăvít nimíc. Maĭ vârtós prorocísem întrânsa şì împărţírea Polónïeĭ între céle treĭ putérĭ vecináte. De ocam dátă ám hotărât amă împrïeteni cu pùblicul. Am scrís călătoría mea la Inzula Franţïeĭ, şì o ám tipărìto, fără nùme. Mïáu trás oáreş cáre láude ajurnalíştilor; dár mïaŭ făcùt şì vrăjmáşĭ la Versáli: căcĭ nu mïáu ertát nící de cùm publicarisírea ne orânduélelor colonïeĭ, şì tânguírea sóarteí nenorocíţilor négri.

ненорочи́цилор не́грь.

„ Нѫмїа́м пїердѫт ни́чїй де кѫм кѫра́жѫл привѝнд чева́ маї депа́рте: шѝ дѫпъ вре о кѫ́ц ва́ани дела́ Ѧтоа́рчере мѣ́, а́м да́т ла лѫми́ле че́ле дѝнтжѝй трѣ́й то́мѫрй а Ѣтѫдїилор Натѫ́рей кѫ нѫмеле шѝ поре́кла мѣ́ (1.) Ѧколо́ ата-карисам то́т фе́лѫл де авѫ́гѫрй шѝ грешѐлй, шѝ превестѣ́м о апропїа́тѫ ревоѫ́цїе, де нѫ са́ фи грѫбѝт ао вѝндека́. Ѧчаста́ ка́рте аѫ́ авѫ́т ма́ре трѐчере: кѫчѝй а́м фъкѫ́т чѝнчѝ єдѝцїѝ ѫна дѫпъ алта, маї адъогѫнд ѧкъ доъ то́мѫрй. Маѫ́ мѫлцъмѝ́т фо́арте, шѝ, неавѫнд Ко́нтр-фасо́н (2.) мѣ́р фи адѫ́с ѫн ма́ре фоло́с. Кѫ

---

(1) Ла 1784.

(2) Ко́нтр-фасо́н, Се зѝче вѝкленїа че фа́че ѫн скрїѝто́рю аѫ́пра а́лтѫй скрїѝто́рю, типърѝндѫй ка́рте че о аѫ́ алкътѫ́ѝто, саѫ́ нѫ́маї о аѫ́ типърѝто, кѫ пѫцѝ́нъ оаре ка́ре адъоцѝре, саѫ́ скимба́ре де фо́рмъ. Съ зѝче асе́мине шѝ пе́нтрѫ мѣшерѝ саѫ́ фабрика́нцѝй че ско́т шѝ е́й омате́рїе саѫ́ а́лтъ манофактѫ́ръ афла́тѫ де а́лтѫл, нѫ́маї пе́нтрѫ кѫ а́ре кѫ́нъ тре́чере.

„ Nu mïám pïerdùt nícĭ de cùm curájul privínd ceva maĭ depárte: şi dùpă vre o câţ va anĭ dela întóarcerea mea, ám dat la lumínă céle díntâĭ tréĭ tómuri a Ëtudïilor Natùreĭ cu nùmele şi porécla mea (I.) Acolò atacarisám tót felul de abùzurĭ şi greşélĭ, şi prevestéam o apropïátă revolùţïe, de nu sá fi grăbít ao vindecà. Aceástă cárte aù avùt máre trécere: căcĭ ám făcùt cíncĭ ediţĭĭ una dùpă alta, maĭ adăogând încă doă tómurĭ. Maŭ mulţămít fóarte, şi, neavând Cóntr-fasón, (2.) mea fi adùs un máre folòs.

(I) La 1784.

(2.) Cóntr-fasón, se zíce viclenía ce fàce ùn scrïitóriŭ asùpra áltuĭ scrïitoriŭ, tipărínduĭ cártea ce o áŭ alcătuíto, sàu nùmaĭ o áŭ tipăríto, cu puţínă oare càre adăogíre, saŭ scimbáre de fórmă. Să zíce asémine şi péntru meşteriĭ sáŭ fabricánţĭ ce scót şi éĭ omatérïe saŭ áltă manofactùră aflátă de áltul, nùmaĭ péntru că áre bùnă trécere.

тоáте ачéстѣ дела чéле май ѧтжй єдúцїй, ам кѫпътáт мѫлте пéнсїй дела кѫрте, фѫръ съфиавѫт требѫúнцъ але чére. Кравл Лѫй ал 16. маѫ пѫс дела сúне ѧгрижитóрй асѫпра Грѫдúнїй Плáнтелор шй а Мѫзéѫлуй Історїей натѫрáле. Пе ѫмъ мáм ѧсѫрáт шй соцía мѣ мѣѫ фъкѫт май мѫлцй копíй.

„ Дрептъсем акѫм афи феричúт, кжнд аѫ сосúт рéволѫцїа че прéвестúсем. Ѭ мѣѫ лѫáт локѫл, пéнсїиле, шй май тоáте ѧлеснúриле мéле.

„ Ѧтрачéст кúп ам петрекѫт ѧтрачáстъ навигацїе а лѫмéй, кл шй чéй май мѫлцй олúменй, чержжд тóте тикълошéле вїецїй, прежѫдúцїиле, ненорочúриле, клевитúриле, контр-фасóнчеле шй мофлѫзúиле атжт пѫбличе кжт шй партикулáре.

„ Дрпт ачéм стѣоа Стрълучитѫлуй нострѫ Ампърáт Бонапáрте аѫ ѧпръщемѧт пéнтрѫ мúне тоáте ачéсте тикълошúй. Аѫ ѧтемемѧт опáрте а феричúрей мéле прúн май мѫлте пéнсїй, май адъогжнд лжнгъ джнселе шй крѫчѣ де онóрѫ (чúнсте). Фрáтеле сѣѫ Іосúф крáюл Єспáнїей (1), аѫ май адъогáт шй дела

(1) Ѧм сокотúт афи де требѫúнцъ а алъ-

Cu tóate acéstea de la céle maĭ întâĭ edíţĭĭ, am căpătát mùlte pénsĭĭ dela cùrte, fără să fi avùt trebuínţă ale cére. Cráiul Luĭ al 16. maŭ pùs dela síne îngrijitórĭ asùpra Grădínĭĭ Plántelor şì a Muzéuluĭ Istórïeĭ Naturále. Pe ùrmă mám însurát şì soţía mea meaŭ făcùt mai mùlţĭ copiĭ.

„ Începùsem acùm afì fericít, când aŭ sosít revolùţïa ce pre vestísem. Ea meaŭ luát lócul, pénsïile, şì maĭ toáte înlesnírile méle.

„ Întracést cíp am petrecùt întraceástă navigaţïe a lùmeĭ, ca şì céĭ maĭ mùlţĭ oámenĭ, cercând tóte ticăloşíele vïeţĭĭ, pre judíţĭile, nenorocírile, clevitírile, contr-fasóanele şì mofluzíile atât pùblice cât şì particuláre.

„ Drépt aceéa steaoa strălucítuluĭ nóstru Împărát Bonapárte aŭ împrăşteeat péntru mìne tóate acéste ticăloşíĭ. Aŭ întemeeat o párte a fericíreĭ méle prín maĭ mùlte pénsïĭ, maĭ adăogând lângă dânsele şì crùcea de onórŭ (cínste). Frátele séŭ Iosíf cráiul Espánïeĭ (I), aŭ

(I) Am socotít afi de trebuínţă a alătura aícea şì scrisóarea céĭ scrïa Iosíf Bonapárte când să afla în Itálïa la Pórtiţi, vrédnică fiínd de văzùt pentru láuda céĭ face lùi Bernardén déla Sen-Pïér asùpra frumósuluĭ stíl ce áre în Pável şì Virgínïa. Décĭ coprínderea eĭ éste aşa.

Pórtiţi. 17. Noém: 1806.

II.

Сѫне о пѣнсїе де шасе мїй фрънчй. Ѳѫ нѫ сѫт
дато́рй пентрѫ ачѣсте не черѫте фа́черй де бине
де кѫт Сингѫрей бѫнътъцй натѫра́ле але ачес-
тор до́й ма́рй прінц.

А алътѫра аи́чѣ шй Скрисоа́рѣ чѣй скрїа Іо-
сиф Бонапа́рте кѫнд съ афла ын Іта́лїа ла
По́ртици, вре́дникъ фїинд де възѫт пентрѫ
лаѫда чѣй фа́че лѫй Бернарде́н де́ла Сен-Пїе́р
асѫпра фрѫмосѣлуй Стил че а́ле ын Па́вел шй
Вирги́нїа. Де́чй копринде́рѣ ѣй е́сте аша.

По́ртици. 17. Ноем: 1806.

Домнѫле,

Ям прїими́т Скрисоа́рѣ че ай авѫт бѫнъта́те
амй скрїе, шй цй мѫлцъме́ск де ындатори-
тоа́реле лѫкрѫрй че м копри́нде.
Ям да́т пе Па́вел шй Вирги́нїа дѫмита́лей
ла кѫтева да́ме де аи́чѣ че ле кѫно́ск, шй
зи́к къ ни́чй Та́сѫ (*) нѫ аѫ пѫтѫт скрїе
май фрѫмо́с; аѫ пѫрта́т ка́ртѣ дин мїнъ
ынмїнъ шй тоа́те сѫнт де ачеа́ш пъре́ре.

(*) Ѫн Вести́т скрїиторю́ Італїа́н.

maĭ adăogát şì de la síne o pénsïe de şáse míĭ fráncĭ. Eŭ nu sât datórĭ pentru acéste ne cerùte fáceri de bíne de cât síngureĭ bunătăţĭ naturale ale acestor dóĭ mári prínţ.

Domnule,

Am prïmít scrisóarea ce aĭ avùt bunătáte amĭ scríe, şí ţĭ mulţămésc de îndatóritoarele lùcruri ce ea coprínde.

Am dát pe Pavel şì Virgínïa dumitáleĭ la câteva dáme de aíce ce le cunósc, şí zíc că nícĭ Tásŭ (*) nu aŭ putùt scríe maĭ frumós; aŭ purtát cártea din mână înmână şì tóate sânt de aceéaş părére.

(*) Un Vestít scriitóriu Italïán.

Р.

„ Сѫнт асѣменѣ фѣ,ичи́т шѝ дѣспре па́ртѣ натѫрей. Ѣм до́й копі́й ювѝцій; пе фі́йкъмѣ Виргінія, де 14 а́нй, крескѫтъ ла Ѳкуа́н дин порѫнка Ѧмпъра́тѫлуй, шѝ пе фі́юл мїеѫ Па́вел, де ѫнспрезече а́нй, че ѧва́цъ пе ажнгъ ми́не. Ѣм пїердѫт пе ма́йка ло́р де гра́въ, да́р ам авѫт норочи́ре де алдо́иле Соцїе афи о фемѣе ба́р, ка́ре тѫ крескѫт кѫ вѫнъ прїи́нцъ, шѝ каре аре ма́ре ѧгрижи́ре шѝ де вътржне́ца мѣ. Ѳѫ сѫнт ѧн вѫрстъ де 72 а́нй, шѝмъ вѫкѫ

Ѳѫ лѣм спѫс къ та́тъл лѫй Па́вел ѧмй е́сте прїе́тен, шѝ къ Сар пѫтѣ ка е́л съ фа́къ о кълъторі́е, де ѫнде Вирџилїе (*) шѝ Та́сѫ аѫ адѫна́т ориџина́лѫриле таблоно́рилор че фе́рмекъ лѫмѣ де атжтѣ вѣкѫрй. Де́чй но́й дорі́м съ фі́е шѝ ѧн фа́птъ ачастъ нъдеѫде.

Пла́къцй до́мнѫле Сѣнцера мѣ чі́нете

Ѣл дѫмита́лей юкі́т

Іосі́ф Бонапа́рте.

(тълмъ:)

(*) Асѣменѣ ѫн вестѝт скрїитѫрѫ Рома́н.

„ Sânt asémenea fïricít şì déspre pártea natùreï. Am dóï copóï iubíţi; pe fïïcămea Virginía, de 14 ánï, crescùtă la Ecuán din porùnca Împărátuluï, şì pe fïiul mïéŭ Pável, de ùnsprezece anï, ce înváţă pe lângă míne. Am pïerdùt pe máïca lór de grábă, dár am avùt norocíre de aldóile soţíe a fi o femée ráră, cáre iaŭ crescùt cu bùnă prïínţă, şì cáre are máre îngrijíre şì de bătrânéţa mea. Eu sânt în vârstă de 72 ánï, şì mă bùcur de o sănătáte ne slăbănogítă.

Eŭ le-am spùs că tátăl luï Pável îmï éste prïéten, şì că sar putea ca él să fácă o călătoríe, de ùnde Virgílïe (*) şì Tásŭ aŭ adunát originálurile tablónurilor ce férmecă lùmea de atâtea veacurï. Décï noï dorím să fíe şì în fáptă aceástă nădéjde. Plácăţï dómnule, Sénţera mea cínste

Al dumitáleï iubít

Iosíf Bonapárte

(tălmă:)

(*) Asémenea ùn vestít scrïitóriu Román.

де о сѣнѣтáте не слáвѣноцúтѣ. Гѹстѹл Мѹзелор шѝ а философíей éсте тóт дéѹна плúн де нѹрй пéнтрѹ мúне. Сжнт акѹм дѣй áнй де кжнд ам пѹбликарисúт о драмъ асѹпра мóрцїй лѹй Сократ, лжнгъ кáре ам май адъогáт шѝ оаре кáре áлте бѹкъцй. Ѧкѹм мъ ѧделетничéск а съвжрши ѹн лѹнг ѹвражй (скрíере) чв лам ѧчепѹт де май мѹлцй áнй. Проведéнца мéѹ дáт тóате ѧлесníриле. Ам ѹн ѧдъмнáтик ермитáжй (кáсъ де лúнище ла кжмп саѹ ѧн áлт лóк Сингурáтик) шáпте мúле депáрте де Парúс, пе мáлѹриле Оáзѹлѹй. Ѧколо петрéк кѹ о пáрте дин фамúлїа мéѣ врéмѣ чѣ май фрѹмóасъ а Вéрїй. Ѧша корáбїа мéѣ, бътѹтъ мѹлтъ врéме де фѹртѹнй, мéрце акѹм ѧпáче, кѹ чéле май бѹне вжнтѹрй, къторъ лимáнѹл вїéцїй, шѝ май наúнте де а арѹнка аколо áнгира пéнтрѹ тот дéѹна, мъ Силéск ай ѧкорона кжрма кѹ оáрешкáре флóрй нóъ.

О ѧцълéпцилор Ѧмерикáнй! дáкъ, прекѹм де мѹлте óрй ам дорѝт, аш фи пѹтѹт лѹкра ѹн мúк колцѹ дин мáреле воáстре пъдѹрй шѝ а тръй аколо ферúчит, фѣръ ѧдоéлъ баш фи фóст воъ некѹноскѹт; дáр ѧсъ дáкъ акѹм ам

Gùstul Mùzelor şì a filosofíeĭ éste tót deaùna plín de nùrĭ péntru míne. Sânt acùm dòĭ áni de când am publicarisít o drámă asupra márţiĭ lui Socrát, lângă cáre am maĭ adăogát şì oare cáre álte bucăţĭ. Acùm mă îndeletnicésc a săvârşi ùn lùng Uvrájĭ (scríere) ce lam începùt de maĭ mùlţĭ áni. Provedénţa meaŭ dát tóate înlesnírile. Am un îndămănatic Ermitájĭ (cásă de línişte la câmp saù în ált lóc singurátic) şápte míle depárte de París, pe málurile Oázuluĭ. Acolo petréc cu o párte din famílïa mea vrémea cea maĭ frumoasă a Vérïĭ. Aşa corábïa mea, bătùtă mùltă vréme de furtùnĭ, mérge acùm împáce, cu céle maĭ bùne vânturŭ, către limánul vïéţĭĭ, şì maĭ naínte de a arunca acolo ángira péntru tot deaùna, mă silésc aĭ încorona cârma cu oáreşcáre flóri nóă.

O înţălépţilor Americánĭ ! dácă, precùm de mùlte órĭ am dorìt, aş fi putùt lucra un míc cólţŭ din márele vóastre pădùrĭ şì a trăì acolò fericít, fără îndoeală vaş fi fóst vóă necunoscút; dár însă dácă acùm am putút,

Т.

пътът, ачунжъ́нд лъ́мѣ, съ меритарисе́ск монъмѐнтъл де пъ́ѣтешъ́г че мѣ́ц редика́т ѫ мъ́ѕѣл во́стръ, ѣ́ъ вой ъ́йтà тоа́те нъкаѕъ́риле че а́м съ́ферѝт ѫлъ́мѣ ача́ста.

Па́тръ ани́ дъ́пъ скрѝерѣ ачѐстор ли́нїй, Бернарде́н де ла Сѐн-Пѣ́р нъ́май е́ра ѫвїа́цъ. Калѣ са съ́ сфършѝт ла 21 мнъ́рїе 1814, ла Ѐ́рагни, ло́кул че ѐл нъ́скѣ. Моа́рте са́ъ апропїа́т де джне́л ѫчѐт ка ѫн пъ́ѣтен че вене́ съл скапе дин лѐгътъ́риле въторжне́цїй. Дра́гостѣ че ма́ре че авѣ́ кътръ фѝе́й съ́й ѫй тъ́рбура́ ли́ништѣ съ́фле́тул съ́ъ. Съмай ѫтъ́рѣ прѝн ръ́гъчюне, шѝ пе ъ́рмъ ѫш мжнгжѣ́ копїе́й зикжндле: въ ла́с ѫмжна лъ́й Дъмнеѕе́ъ, къ́чѝ ѐл е́сте пъри́нтеле че́л май бъ́н шѝ май милости́в! Во́й нъ́ вѣ́ц конте́нѝ ни́чѝ ода́тъ афи ферѝчѝ́ц де кжт нъ́май кжнд вѣ́ц ѫчета́ де авъ ѫ кре́де лъ́й! Ачѐст фе́л мъ́ фо́ст че́ле май де пре́ърмъ Сокоти́нце шѝ май че́ле май де пре ъ́рмъ во́рбе але ачѐстъ́й скъ́мп ом ъ́.

Трупъл съ́ъ че́л мо́рт съ одихне́ще ѫ кимитѝ́рїон лъ́й Пе́р-ла-Ше́з, съ́пт о фрумоа́съ пїа́тръ, лжнгъ мъре́цъл мормжнт алъ́й Делиле́й

20. Септѝм: 1826. Ѣмѣ́ Мартѝне.

încunjurând lùmea, să meritarisésc monuméntul de prïeteşùg ce meaţ redicat în muzéul vóstru, eŭ vóĭ uĭtá tóate năcázurile ce ám suferít în lùmea acáasta.

Pátru anĭ dùpă scrierea acéstor línïĭ, Bernardén de la Sén-Pïér nùmaĭ era învïáţă. Calea sa saŭ sfârşít la. 21. ianuarïe 1814, la Eragnì, lócul ce el iubea. Moártea sáŭ apropïat de dânsul încét ca un prïéten ce venea săl scápe dín legătùrile bătrâneţïĭ. Drágostea cea máre ce avea cătră fíeĭ săi îĭ turburà línişţea sufletuluĭ său. Să maĭ întărea prín rugăciune, şì pe urmă îş mângâia copïeĭ zicândule: vă lás în mâna lùĭ Dumnezéŭ, căcĭ el éste părínţele cél maĭ bùn şì maĭ milostív! Vóĭ nu véţ contenì nícĭ odátă afi fericíţ de cât nùmaĭ când véţ încetá de avă încréde luĭ! Acést fél iaŭ fost céle maĭ depre ùrmă socotínţe şi mai ce le maĭ de pre urmă vórbe ale acéstui scùmp omŭ.

Trùpul săŭ cél mórt să odihnéşte în cimitírïon luĭ Pér-la-Şéz, sùpt o frumóasă pïátră, lângă măréţul mormânt alùi Delílĭ.

20 septém: 1828. Emé Martén.

ПАВЕЛ ШИ ВИРГИНІА

Спре пъ́рцѣ дела рѣсъри́т а мъ̀нтелъй че се ѧ-на́лцъ дин до́съл лъ̀й Порт-Лъ̀й, а Островълъй фра́нцїей (1) ве́де чинева̀ ѧтрѣн пъмѫ́нт одинеоара лъкра́т, дърѫмъ̀тъ̀риле адо́ъ ми́чй коли́бй. Ѣле ка́д ѧ ми́ѫлокъл ѫнїи въ́й лъкъ̀ѫра́те де стѫ́нчй ма́рй, ка́ре нъ̀ѫре де кѫт о си́нгъръ дески́дере къ́тръ мѣ́ръ ноа́пте. Дѣстѫ́нга съ вѣ́де ѫн мъ̀нте нъми́т Мо́рн дела Декъвѣ́рт (2) де ѫнде съ зъре́ск коръвїи́ле че тра́г ла Остров, шѝ ла по́але́ле лъ̀й, Ора́шъл нъми́т Порт-Лъ̀й; Ѣ̀р дѣ дрѣ́пта, дъ́мъл че дъ́че дела Порт-Лъ̀й ла са́тъл Памплемъ́селор; пе ъ́рмъ бесе́рика де

(1) Островъл фра́нцїей сам Мори́се нъми́тъ е́сте ѧ Океа́нъл Їндїа́н Спре рѣсъри́т дела Ѧфрика. Ѣл е́сте лъкъи́тъ̀ де колонїй фра̃цъзе́щй ла 1712. фїи́нд лъкъи́тъ̀ пънъ атъ́нче де Оланде́жй. Капита́лїа лъ̀й е́сте Порт-Лъ̀й. Лъкъито́рїй сѫ́нт 92,000.

(2) Тристъ дескопери́ре.

PAVEL ŞI VIRGINÍA

Spre pártea dela răsărít a mùnteluĭ ce se înálţă din dósul luĭ Port-Luì, a Ostrovuluĭ fránţïeĭ (I) véde cinevà întrun pământ odineoară lucrát, dărâmătùrile a dóă mícĭ colibĭ. Ele cád în míjlocul unïi văĭ încunjuráte de stâncĭ marĭ, cáre nù are de cât o síngură descídere cătră miază noápte. Deastânga să veade un mùnte numít Móri dela Decuvért (2) de ùnde să zărésc corăbïile ce trág la Ostrov, şì la póalele lùĭ, Oráşul numít Port-Luì; Iar dea dreapta, drùmul ce dùce de la Port-Luì la sátul Pamplemùselor; pe ùrmă besérica de acélaş nùme,

(I) Ostrovul Fránţïeĭ saŭ Moríse numít éste în Oceánul Indïán spre răsărít dela Africa. El este lăcuítŭ de colonïĭ franţuzéştĭ la 1712. Fïínd lăcuít pănă atùnce de Olandéjĭ. Capitálïa lùĭ éste Port-Luì. Lăcuitórïĭ sânt 92,000.

(2) Trístă descoperíre.

2.

ачéлаш нѹме, кáре кѹ алéюрилеéй чéле де Бламбѹ (1) съ прелѹнцéще пѣнъ ла мижлокѹл ѹнїй марй кжмпíй; Шй май ынколо опъдѹре че Се тинде пѣнъ ла мáрцинѣ Островѹлѹй. Ынáцъ бéде привиторюл пецърмѹрй, Синѹл мормжнтѹлѹй; пе Ѹрмъ, пѹцин чева дин дрéпта, не норочитѹл Кап (2) шй май ынколо мáрé ынкáре Се въд вре о кжтева мичй Остроáве не лъкѹите, шй ынтре áлтиле колцѹл Мирей че съ асáмънъ ѹнѹй тѹрнѹ ымижлокѹл валѹрилор мърїй.

Ла ынтрáре въїй ачéцїа, ѹнде съ дескопъръ атжтé лѹкрѹрй, ехо ал мѹнтелѹй ръсѹнъ не ынчетáт сгомотѹл вжнтѹрилор че сѹфлъ ынпъдѹриле мецїешúте, шй хѹетѹл валѹрилор че Се сфáръмъ де стжнчй. Ынприжма колúбилор дъсъ нѹ съ май аѹденúчй ѹн згомот, шй нѹ вéде чинева ынпрежѹрѹл съѹ де кжт стжнчй де пїатръ кă нúце зидѹрй. Оаре кáре тѹфе дé копáчй крéск пела поáле, пин пръпъстїй, шй пънъ шй пин

---

(1) Бамбѹ Съзúче ѹн копáчю де Индїа.

(2) Кап съ зиче ѡ лúмбъ де пъмжнт прелѹнцúтъ ымáре.

cáre cu aléiurile eĭ ceale de Bambù (I) să prelungéşte pănă la míjlocul ùnĭĭ márĭ câmpíĭ; Şì maĭ încolò o pădùre ce se întínde pănă la márginea Ostrovuluĭ. În fáţă véde privitóriul pe ţărmurĭ, sínul mormântuluĭ; pe ùrmă, puţín cevà din dreapta, ne norocítul Cáp (2) şí maĭ încolò márea în cáre se văd vre o câtevà mícĭ Ostróave ne lăcuíte, şì între áltile cólţul Míreĭ ce să asámănă ùnui tùrnŭ înmíjlocul válurilor mărĭĭ.

La întrárea văĭĭ acéştĭa, ùnde să descópăr atâtea lùcruri, ehò al mùnteluĭ răsùnă ne încetát sgómotul vânturilor ce sùflă în pădùrile megĭeşíte, şì hùetul válurilor ce se sfărămă de stâncĭ. Împríjma colibilor însă nù să maĭ aùde nícĭ ùn zgómot, şi nù véde cinevá împrejùrul săŭ de cât stâncĭ de pĭatră ca níşte zídurĭ. Oare cáre tùfe dé copácĭ crésc pela poále, pin prăpăstĭĭ, şì pănă şì pín vârfurile lór, ùnde să adùnă nórĭĭ.

(I) Bambù să zíce un copáciŭ de Indĭa.
(2) Cáp să zíce o límbă de pământ pre lungítă înmáre.

вжрфъриле ло́р, ънде съ адънъ но́рїй. Пло́иле, пе каре вжрфъриле ло́р ле тра́г, зъгръвéскъ адéса кълóриле кърквéлъй пе ла́търиле ло́р вéрзй шй нéгре, шй пъзъск ла по́алеле ло́р изво́аръле, дин ка́ре съ на́ше ржъл чéл ми́к ал Латанїéрилор. О ма́ре тъчéре ынпръцéше ын Си́нъл ло́р, ънде то́ате а́еръл, а́пеле, шй лъми́на, сжнт линищи́те. Аъїа́ ехо́ ръсъ́нъ аколо́ мъ́мъра Палми́стилор(1) че крéск пела по́алеле ло́р, шй акъ́рор фрънзъ ынки́пъл съцéцїй, съ кла́тинъ не ынчета́т де вжтърй. О лъми́нъ прé дълче лъминéзъ фъндъл ачéщїй въ́й, ънде со́ареле аъїа́ пела амїа́зъ зй лъминéзъ; Ăр де диминéцъ ра́зиле лъй лозéск вжрфъриле мъ́нцилор, але къ́рор овелúскй, ынълцíндъсъ прéсте ъмбра мънтелъй, съ въд аврúцй шй де порфи́ръ съ́пт албъстри́мé Чérюлъй.

Ăдéсе шо́рй мерцéм къ бъкъріе ынокъл ачéста, ънде де о да́тъ съ веселéше чинева́ де о фръмоасъ привúре шй де о ма́ре сингъръта́те. Ынтро зй шезúнд лънгъ колúбй, шй привúнд държмъториле ло́р, ън о́мъ бътржн къ вржста

---

(1) ън фéлю де фини́к де Ămérика.

Plóile, pe cáre vârfurile lór le trág, zugrăvésc adesa culórile curcubéuluĭ pe láturile lór vérzi şì négre, şì păzăsc la póalele lór izvóarăle, dín cáre să náşte râul cél míc al Latanïérilor. O máre tăcére împărăţéşte în sínul lór, ùnde tóate áerul, ápele şi lumína sânt liniştíte. Abïa ehò răsùnă acolò murmùra Palmístilor[14] (1) ce crésc pela póalele lór, şi acăror frùnză încípul săgéţĭĭ, să clátină ne încetát de vânturĭ. O lumínă prea dùlce luminează fùndul aceştiĭ văĭ, ùnde sóarele abïá pela amïázăzì luminează; Iar de dimineaţă rázile lùĭ lovésc vârfurile mùnţilor, a le căror ovelíscĭ, înălţíndusă preste ùmbra mùnteluĭ, să văd auríţĭ şi de porfíră sùpt albăstrímea Cériuluĭ.

Adése orĭ mergeam cu bucuríe în lócul acésta, ùnde de o dátă să veseléşte cinevá de o frumóasă privíre şì de o máre singurătáte.

Întro zì şezínd lângă colíbĭ, şi privínd dărâmătùrile lór, ùn ómŭ bătrân cu vrâsta trecea pe acolò.

[14] (1) Un feliu de finíc de América.

4.

трече пе аколо. Абръкъминтѣ съ ера дупъ о-
бичеюл лъкуиторилор чѣлор векѝ; адекъ омикъ
естъ, шѝ нице панталони лунгѝ. Ел умбла
дескуцѝ, ръзъмъндусъ ку трун бастон де абанос.
Пърул съу ера албу шѝ фѣцѣгномія са нобилъ
шѝ симплъ. Дечѝ дупъ че лам херетисит ку
респект шѝ маи херетисит, сау дитат ла мине
пъцин, шѝ пе урмъ аи венит шѝ сау пус лъгъ
мине съ се одихнѣскъ. Ку ей кдемнат де а-
чест семн де кдръзнѣлъ, мм зис. „Пъринте-
„ле мѣеу, пъцѝ касъмѝ Спуи лкуи аи фост о-
„датъ ачесте доу колиби? Ел мѣу ръспунс.
„фиюл мѣеу, дърмъторилешѝ локул ачест не
„лукрат съ лъкуѣ акум маи бине де доузечѝ
„де аний, де доу фамилѝй чеш гъсисе аичѝ ферѝ-
„чирѣ лор. Ѣстория лор есте пътимитоаре;
„Дар ачестъ Остров че каде кдрумул Индѝ-
„илор, каре Европеу кгрижаще де норочирѣ
„оаре къроране коноскуцѝ съманѝ, каре арфи
„воит съ тръиаскъ аичѝ феричицѝ дар съ аичѝ
„шѝ не коноскуцѝ? Оаменѝй ну пофтеск ашѝ
„алтъ, декжт Ѣстория чѣлор марѝ шѝ а кпъ-
„рацилор, каре ну фолосеще нимъруй.“ – Пъ-
ринте, мм зис. „Лесне жудек дин кипул шѝ

Înbrăcămíntea sà erà dùpă obicéiul lăcuitórilor célor véchĭ; ádecă omícă vestă, şi níşte pantalónĭ lùngĭ. El umblà descùlţĭ, răzămândusă întrun bastón de abanós. Părul săŭ erà álbŭ şi fĭsĭognomía sà nóbilă şi símplă. Décĭ după ce lam heretisít cu respéct şi mau heretisít, saŭ uĭtát la míne puţín, şi pe ùrmă aŭ venít şi saŭ uĭtát la mĭne puțĭn, și pe ùrmă aŭ venít și saŭ pus lângă míne să se odihnească. Însă éŭ îndemnát de acést sémn de îndrăzneală, iam zís: „Păríntele mĭéŭ, póţi casămĭ spùĭ acìĭ aŭ fóst odátă acéste dóă colíbĭ? Él meaŭ răspùns. „Fíiul mĭéŭ, dărâmătùrile şi lócul acést nelucrát, să lăcùia acùm maĭ bíne de douzăcĭ de anĭ, de dóă famílĭĭ ceş găsíse aícĭ fericírea lor. Istoría lór éste pătimitóare; Dar în acéstŭ Ostrov ce cáde în drùmul Indĭilor, cáre Evropéŭ îngrijáşte de norocírea oare cărora ne cunoscùţĭ sărmánĭ, cáre arfi voít să trăiască aícĭ fericíţĭ dar sărácĭ şi ne cunoscùţĭ? Oamenĭĭ nu poftésc a ştì áltă, decât Istoría célor márĭ şi a Împăráţilor, cáre nu folosăşte nimărìĭ.” - Părinte, iam zís. „Lésne jùdec din cípul şi cuvíntele tále, că aĭ câştigát omáre cercáre.

„ кѹвинтеле тале, къ ай кѫшигат омаре чер-
„ каре. Дакъ дар ай време, повестѫшемѹ, те
„ рог, чѣ че шій де лъкѹиторїй чей векій ай
„ пѹстїюлѹй ачестѹѫ, шй креде, къ шй ла
„ чел май стрикат омѹ де прежѹдицїиле лѹ-
„ мїй, феричирѣ, пе каре фирѣ шй вирту-
„ тѣ о дърѹеск, есте дѹлче аѹзире. “

Ётѹнчѣ, дѹпъ че ѧ дестѹлъ време шаѹ цепе-
нит мѫйниле сале ла фрѹнте, каѹн омѹ че
воафе аш адѹче амінте де фелюрімій де
ѧтѫмплърій, мътъ чем повестѝ бътрѫнѹл.
Ла 1726. Ѹн тѫнър дин Нормандїа (1) анѹ-
ме Ла-Тѹр, дѹпъ чѣ ѧ ѹдар аѹ черѹт слѹжбъ
ѧ франца шй ажѹтор пентрѹ фамілїа сѫ, аѹ
хѳтърѫт ѧ сфършит ка съвіе ѧ ачест Орстров
ка съш каѹте норочирѣ.

Ёл авѣ кѹ дѫнсѹл шй о фемее тѫнър пе каре
о ювѣ фоарте, ювіндѹсъ асѣминѣ шй ёл де дѫнса.
Ѧсоцирѣ лор аѹ фост пе аскѹнс шй фъръ зъс-
тре, пентрѹ къ пърінцїй ёй, фїінд дин векій

---

(1) Нормандїа о гѹвернїе а Францей дела а-
мїазъ ноапте.

Dácă dar aĭ vréme, povesteştemĭ, te róg, céia ce ştíĭ de lăcuitórĭĭ ceĭvecĭ aĭ pustíiuluĭ acéstuia, şì créde, că şi la cél maĭ stricát ómŭ de prejudíţĭile lùmiĭ, fericírea, pe cáre fírea şì virtutea o dăruésc, éste dùlce auzíre.”

Atùncea, dùpă ce îndestùlă vréme şaŭ ţepenít mâĭnile sále la frùnte, ca ùn ómŭ ce voiaşte aş adùce amìnte de feliurími de întâmplărĭ, iată cem povestì bătrânul. La 1726. ùn tânăr din Normándïa (I) anùme La-Tùr, după cé înzădár aŭ cerùt slùjbă în Fránţa şì ajutór péntru famílïa sà, aŭ hotărât în sfârşít ca săvíe în acést Ostrov ca săş cáute norocírea.

El avea cu dânsul şí o femée tânără pe cáre o iubea fóarte, iubíndusă aséminea şì el de dânsa. Însoţírea lór aŭ fóst pe ascùns şì fără zăstre, péntru că părínţĭĭ éĭ, fiind dín vécĭ bogáţĭ şì nóbilĭ, să împrotivíse la nùnta lor fiind că él nù erá nobilŭ.

(I) Normándïa o guvérnïe a Fránţeĭ dela amïază nóapte.

6.

богацій шѝ нобилій, съ ѧпротивисе ла нѹнта лор фїінд къ ел нѹ ера нобилѹ. Лъсиндо ѧсъ пе джнса ла Порт-Лѹі а ачестѹй Остров, саѹ ѧвъркат пентрѹ Мадагаскар, кѹ нъдежде касъ кѹмпере кжцива роѣй шѝ пе ѹрмъ съсе ѧтоаркъ мъръш аичій пентрѹ касъш факъ бреѹн лъкаш. Дечій съ десвъркъ ла Мадагаскар пе времѣ чѣръ, чесе ѧчепе пела мижлокѹл лѹй Октомвріе, шѝ пѫцин дѹпъ ажѹнцерѣ сѧ аѹмѹрит де лѹнгоаре молиѱитоаре, че стъпжнеще аколо шасъ лѹній де рждѹ, шѝ каре тот дѣѹна ва ѧпедека пе Европей де аш фаче лъкашѹрій статорниче. Лѹкрѹриле челасъ кѹ джнсѹл, саѹ ѧпръщїат тоате дѹпъ моартѣ сѧ, прекѹм деопще съ ѧтжмплъ ла чей че мор ѧ стреинътате. Фемеи лѹй ръмасъ ѧ островѹл францей, съ афлъ де одатъ въдѹвъ, грѣ шѝ фъръ вреодатъ зидире пе лжнгъ джнса де кжт нѹмай кѹ оробъ, ѧтрѹ оцаръ ѹнде нѹ авѣ нічій кредет, нічій рекомендаціе. Невржнд ѧсъ съ кадъ ѧмжна алтѹй омѹ дѹпъ моартѣ ачелѹа, пе каре Сингѹр ѧлюбисе, не норочирѣ оаѹ ѧвървътато, шѝ аѹ хотържт съ лѹкреде кѹ слѹжника ей о партичикъ микъ де пъмжнт, касъш поатъ ѧкипѹѝ

Lăsíndo însă pe dânsa la Port-Luì a acéstuĭ Ostrov, saŭ înbărcát pentru Madagáscar, cù nădéjde casă cùmpere câţĭvà róbĭ şì pe ùrmă să se întóarcă iarăş aícĭ pentru casăş fácă vreun lăcáş. Décĭ să desbărcă la Madagáscar pe vrémea cea ră, ce se începe pela míjlocul luĭ Octomvrïe, şi puţín după ajùngerea sà aŭ murít de lungoáre molipsitoáre, ce stăpânéşte acolò şásă lùnĭ de rândŭ, şì cáre tot deaùna va împedecà pe Evropéĭ de aş fáce lăcáşurĭ statórnice. Lùcrurile ce luásă cu dânsul, saŭ împrăştïat tóate după moártea sà, precùm deópşte să întâmplă la ceĭ ce mor în streinătáte. Feméia lùĭ rămásă în óstrovul fránţeĭ, să află de o dátă văduvă, grea şì fără vre o áltă zidíre pe lângă dânsa de cât nùmai cu o róabă, întru o ţără ùnde nù avea nícĭ crédet, nícĭ recomendáţïe. Ne vrând însă să cázã înmâna altuĭ ómŭ dùpă moártea acéluia, pe cáre síngur îl iubíse, ne norocírea o aŭ îmbărbătáto, şì àŭ hotărât să lucréze cu slujnica eĭ o părticícă mică de pământ, casăş poátă încipuì cele de nevóe ale vïéţïĭ.

чѣ́ле де небо́е але вїѣцїй.

Ѧ́трѹн остров май пѹстíй, ал кѣрѹ́м пѹмѫ́т
ерà Сло́вод шѝ ла воѝнца кѹ́й Сарфѝ ѧтѫмпла́т,
м҃ нѹ̆ а҃ ѹ̆ алéс ни́чѝй декѹ́м пѣрциле чѣ́ле май ро-
дито́аре шѝ май фолосито́аре пéнтрѹ̆ него́ц; чѝ
кѣ́тѫнд ѹн мѹ́нте стрѫ́мт, саѹ̆ вре о аскѹ́нс
Скъпа́ре, ѹ̆нде съ по́атъ трѣ̀ Сѝнгѹ́рѣ шѝ не
кѹноскѹ́тъ, а҃ плека́т дин ора́ш кѣ́тр҃ а чéсте
Стѫ́нчѝй пéнтрѹ̆ ка Сѣсе ѧкѝ́х ѧ тѫ́нсиле ка ѧ-
трѹн кѹ́йѕ҃. Фирéще éсте ла то́ате фїѝнциле
Симцито́аре шѝ пѣтимито́аре, аѕ тра́це ла ло́-
кѹриле чѣ́ле май Сѣлба́тиче шѝ пѹстíй, ка кѹ́м
Стѫ́нчиле арфѝ ни́ще Ста́виле ѧпроти́ва не но-
рочи́рїй, шѝ како́м ли́нище фи́рїй ар пѹтé Съ
ѧпѣчѹ́ѧскъ тѹрбѹрѣриле чѣ́ле тикъло́аѕ але Сѹ́ф-
летѹ́лѹй. Кѹ то́ате чéсте Про́нїа, ка́ре ви́нѕ
Спре ажѹто́рюл но́стрѹ̆, нѹ́май кѫ́нд чѣ́рем дела
дѫ́нса бѹ́нѹриле чѣ́ле де небо́е, пѹстрà пéнтрѹ̆
Мадам Ла-Тѹ́р ѹн бѹ́н, ка́ре нѹ́л да́ѕ ни́чѝй богъ-
ца́, ни́чѝй мѣрѝриле: а́декъ о прїéтинъ.

Ѧ́трачéст ло́кѹ̆ лъкѹ́м акѹ́м де ѹн а́нѹ̆ о фе-
ме́е бѹ́нъ шѝ Симцито́аре, анѹ́ме Марга́рѹта.
Ѝй ерà нъскѹ́тъ ѧ Брїта́нїа Фра́нцїй дин пѣрѝцѝй
църа́нѝй, ка́рїй о юбѣ́ пре́ мѹ́лт, шѝ о а́рфѝ фе-

Întrun ostrov maĭ pustíŭ, al căruia pământ erà slóbod şì la voínţa cùĭ sarfì întâmplat, eà nù aŭ alés nícĭ decùm părţile ceale maĭ roditóare şì maĭ folositóare péntru negóţ; cì căutând un mùnte strâmt, saŭ vre o ascùnsă scăpáre, ùnde să póată trăì síngură şì ne cunoscùtă, aŭ plecát din oráş cătră aceaste Stâncĭ péntru ca săse încíză în trânsile ca întrun cùĭbŭ. Fireaşte éste la tóate fiínţile simţitóare şì pătimitóare, asă tráge la lócurile céle maĭ sălbátice şì pustíĭ, ca cum stâncile arfì níşte stávile împrotíva ne norocírïĭ, şì cacùm línişţea fírïĭ ar putea să împăciuiască turburările céle ticălóasă ale Sùfletuluĭ. Cu tóate acéstea Prénïa, cáre víne spre ajutóriul nóstru, nùmaĭ când cérem dela dânsa bùnurile ceale de nevóe, păstrà péntru Madam La-Tùr un bùn, cáre nŭl dáŭ nicĭ bogăţía, nicĭ mărírile: ádecă o prïétină.

Întracést lócŭ lăcuia acùm de un ánŭ o femée bùnă şì simţitóare, anùme Margaríta. Ea erá născùtă în Brïtánïa franţïĭ dín părínţĭ ţigánĭ, cárïĭ o iubea prea mùlt,

ричи́то, дакъ нꙋ Сарфѝ ѫкрединца́т аша̀ ле́сне ѫамо́рюл ꙋнꙋй но́била вечинꙋлꙋй е́й, че́й фъгъдꙋи́съ къ о ва лꙋа̀ ѫнтрꙋ ѫсоци́ре; да́р е́л дꙋпъ че́ шаꙋ ѫплини́т по́фта о аꙋ пъръси́то, шѝ ни́чй мъка́р ажꙋто́р на́ꙋ врꙋт съй дѐ пе́нтрꙋ хра́на копи́лꙋлꙋй кꙋ ка́ре о лъса́съ грѐ. Ѧтꙋнчй м̀ възи́ндꙋсъ ѫтрꙋ ачастъ Ста́ре, аꙋ хотържт съ пъръса́скъ пе́нтрꙋ то́т дѐꙋна ло́кꙋл на́ферїй Са́ле, шѝ съ се дꙋкъ ѫ Коло́нїй (1) съш аскꙋнзъ греша́ла са̀, фїи́нд къ ѫ Па́трїа е́й ѫш пїердꙋсъ Си́нгꙋра зъ́стре а ꙋнїй фи́те сърма́не че е́сте чи́нсте́. ꙋн ро́бꙋ бътржн, чел кжшига́съ кꙋ милосте́нїа, лꙋкра̀ кꙋ джнса о па́рте ми́къ ди́н ачест пъмжнт.

Мада́м Ла-Тꙋр, ѫсоци́тъ фїи́нд де ро́аба е́й, аꙋ гъси́т ѫтрꙋ ачест ло́кꙋ пе Маргари́та джнд ци́цъ копи́лꙋлꙋй е́й. Саꙋ бꙋкура́т фоа́рте къ

---

(1) Коло́нїй съзи́к ꙋн нꙋмър де фами́лїй трими́съ спре лъкꙋи́нца ꙋнꙋй ло́к пꙋци́н лъкꙋи́т. Шѝ но́й Ромжнїй сжнтем коло́нїй Романе́шй. адꙋ́съ ѫ Да́кїа де Траїа́н ла а́нꙋл дела ХС. 105.

şì o ar fì fericito, dacă nu sar fì încredinţát aşà lésne în amóriul ùnuĭ nóbil a vecínuluĭ ei, céĭ făgăduísă că o va luà întru însoţíre; dár él, după cé şaŭ împlinít pófta o aŭ părăsíto, şì nícĭ măcár ajutór náŭ vrùut săĭ dea péntru hrána copíluluĭ cu cáre o lăsásă grea. Atùnci ea văzíndusă întru această stáre, aŭ hotărât să părăsáscă péntru tót deaùna locul náşterïĭ sále, şì să se dùcă în Colóníĭ (I) săş ascùnză greşála sà, fiĭnd că în Pátrïa éĭ îş pïerdùsă síngura zéstre a ùnïĭ féte sărmáne ce éste cínstea. Un róbŭ bătrân, cel câştígásă cu milosténïa, lucrà cu dânsa o párte mícă dín acést pământ.

Madam La-Tùr, însoţítă fiind de róaba éĭ, aŭ găsít întru acest lócŭ pe Margaríta dând ţíţă copíluluĭ éĭ. Sau bucurát foárte că aŭ aflát o femée în o stáre aséminea cu a éĭ precùm ea judecà.

(I) Colóníĭ să zíc un nùmăr de famílïĭ trimísă spre lăcuínţa unuĭ lóc puţín lăcuít. Şì nóĭ Românïĭ sântem colonïĭ Romanéştĭ, adùsă în Dacïa de Traïán la ánul dela HS. 105.

аў афла́то фемѣе ѧ остаре асе́минѣ кў а е́й пре-
кўм ѝ жўдека̀. Ѩ̀ повести́т ѧ скўрт ѧтжм-
плъриле трекўте ши невоиле е́й чѣ́ле де фа́цъ.
Де́чй Маргари́та саў порни́т са̀ешкўм ла о ми-
лостиви́ре дин повестире́ Мадамїй Ла-Тўр, шѝ
вржнд съ се ѧвединчаскъ дела джнса кў ѧкре-
дере май мўлт деажт кў чи́нете, шаў мъртў-
рисит дре́пт греша̀ла фъръ амай тъгъдўи ними́к.
„Ёў, аў Зи́с, пе дрепта́те пътиме́ск; дар дўм-
„нета̀ Мада́мъ, .. дўмнета̀, ѧцъле́птъ фї-
„и́нд съте не норочѣ́й!“ Ши ѧда́тъ плж-
гжнд ѧй ѧкрединцъ̀ колиба ши пїетешўгўл. Ма-
да́м Ла-Тўр мишка́тъ де о пїими́ре атжт де
дўлче, стржнгжндзо ѧвра́цъ ѧй зи́че: „Ѧ!
„Дмзеў вое́ще ам кўрма̀ дўре́риле ме́ле, фї-
„и́нд къ пе́нтрў ми́не о стреи́нъ ѧц ѧсўфлъ
„атжта вўнъта́те, кжтъ ни́чй ла рўделе ме́ле
„нў ам афла́тў вре о дине́ара.“

Ёў авѣм кўнощи́нцъ кў Маргари́та, шѝ, де шѝ
лъкўе́ск оми́лъ шижўмъта́те депа́рте де а ни́чй ѧпъ-
дўреле де дўпъ мўнтеле Лўнг, тотўш мъ Сокоте́м
вечи́нў ал е́й. Ѧ ора́шеле Ёвропїй о ўлицъ саў
зи́д, а́нй ѧтре́цй ѧпїе́декъ ѧтжлни́ре рўделор;
да́р ѧ Колони́ле ачесте но̀ъ, шѝ чѣ́й чѣ́ съ дес-

Iaŭ povestít în scùrt întâmplările trecùte şi nevoile éĭ cealea de fáţă. Décĭ Margaríta saŭ pornít oareşcùm la o milostivíre din povestírea Madamïĭ La-Tùr, şì vrând să se învredniceáscă dela dânsa cu încredere maĭ mùlt decât cu cínste, şaŭ mărturisít drépt greşála fără a maĭ tăgăduì nimíc. „Éŭ, aŭ zís, pe dreptáte pătimésc; dar dumneatà, Madámă, .. dumneatà, înţăleaptă fiínd săte ne norocéştĭ!“ Şì îndátă plângând îĭ încredinţă colíba şì prïeteşùgul. Madám La-Tùr mişcátă de o prïimíre atât de dúlce, strângânduo înbráţă îĭ zíce: „A! Dmzéu voéşte am curmà durérile méle, fiínd că péntru míne o streínă îţ însùflă atâta bunătáte, câtă nícĭ la rùdele méle nù am aflátŭ vre o dineóară.“

Eŭ aveam cunoştínţă cu Margaríta, şì, de şì lăcuésc omílă şì jumătáte depárte de aícĭ împădùrele de dùpă mùntele Lùng, tótuş mă socoteam vecínŭ al eĭ. În oráşele Evrópïĭ o ùliţă saŭ zíd, áni întrégĭ împïédecă întâlnírea rùdelor; dár în Colónïile acéste nóă, şì céĭ cé să despárte de pădùrĭ şì de mùnţĭ, să socotésc vecínĭ.

пáрте де пъдýрй шѝ де мýнцй, съ Сокотéск вечúнй. Май вжртóс ѫкжтъ врéме Островýл ачéста съ негýсторѣ пощúн кý Індїúле, Сúмпла вечинътáте, ерà ýн тúтлý де прїетешýг, шѝ ювúрѣ кътръ стреúнй, одаторíе шѝ о плъчéре. Кжнд мам ѫшїинцáт къ вечúна мѣ авѣ товáрыш, мам дýс съ очерчетéз касъ фолосéск, де ерà кý пýтúнцъ, шѝ пе ýна шѝ пе àлта. Ам афлáт ѫ Мадам Ла-Тýро фáцъ плúнъ де нýрй, де нобилитáте шѝ де меланхолíе. Ѣй ерà апроáпе касъ нáскъ. Ёý лѣм зúс къ ерà де кýвїúнцъ пéнтрý ентерéсýл копíлор лóр, шѝ май вжртóс пéнтрý а ѫпїедекà шѝ статорничúрѣ àлтора аколò, съ ѫпърцáскъ ѫтре éле фýндýл ачéшїй въй, кáре кýпринде пéсте трéй сýте стжнжúний пътрáцй. Ѣшà éле маý ѫсърчинáт пе мúне кý ачáстъ ѫпърцúре. Дéчй éý лам ѫпърцúт май ѫдóъ пърцй де о потрúвъ: дин кáре ýна кýприндé пáртѣ де сýс а локýлýй дела вжрфýл стжнчїй акоперúте де нóрй, де ýнде изворáше ржýл Латнїérилор, шѝ пънъ ла ачáстъ дешкидере а пръпъстіé, че овéчй ла ѫнълцúмѣ мýнтелýй, шѝ пе кáре о нýмéск амфíзýр, àдекъ: гýръ де тýн, фїúнд къ съ асáмънъ кý о гýръ де тýнý.

Maĭ vârtós încâtă vréme Ostrovul acesta să negustorea puţín cu Indïile, símpla vecinătáte, erà un títlu de prïeteşùg, şì iubírea cătră streínĭ, o datoríe şì o plăcére. Când mam înştïinţát că vecína mea avea továrăşă, mam dùs să o cercetéez, casă folosésc de erà cu putínţă, şì pe una şì pe àlta. Am aflát în Madam La-Tùr o fáţă plínă de nùrĭ, de nobilitáte şì de melanholíe. Ea erà apróape casă náscă. Eŭ leam zís că erà de cuvïínţă péntru enterésul copíilor lór, şì maĭ vârtós péntru a împïedecà şì statornicírea áltora acolò, să împărţeáscă între éle fùndul acéştïĭ văĭ, cáre cuprínde peste tréi sùte stânjinĭ pătráţĭ. Aşà éle maŭ însărcinát pe míne cu aceástă împărţíre. Décĭ éŭ lam împărţít maĭ índóă părţĭ de o potrívă: din cáre ùna cuprindea pártea de sùs a lóculuĭ dela vărful stâncïĭ acoperíte de nórĭ, de ùnde izvorâşte râul Latanïerilor, şì până la aceástă deşcídere a prăpăstïeĭ, ce o vézĭ la înălţímea mùnteluĭ, şí pe cáre o numésc ambrázur, ádecă: gùră de tùn, fiínd că să asámănă cu o gùră de tùnŭ.

Локъл ачéстъй пъмжнт éсте атжт де пïетрóс, жкжт авïа съ поáте ъмблà. Къ тоáте ачéстé продъчé марй копáчй шй плúнъ де извоáръ шй де пжрáе. Ачемлáлтъ пáрте ам къпрúнс тоáтъ пáртé де жóс че се ътинде лънгъл ржлъй Латанïерилор, пънъ ла дешкидерé ънде не афлъм, шй де ънде ачéст ржъ къ̆ пинтре доъ дéлърй пънъ че дъ ъмáре. Áиче вéзй нúще ръмъшúце де ливéзй, шй ън пъмжнт май нéтед, дáр нъ̆ май вън де кжт челалáлт; Пéнтръ къ ъвреме де плáе éсте млъщенóс, тр ъвреме де сúчитъ съ фáче тáре ка фïéръ; жкжт дакъ воéще чинева съ сáпе вре ън шáнцъ̆, éсте сжлúт съ тáе пъмжнтъл къ̆ кáзмаоа. Дéчй дъпъ че ам фъкъ̆т ачáстъ ъпърцúре, лéм ъдемнат съ арънче сóрцй. Шй пáртé чé де сúс аъ̆ къзът Мадáмïй Ла-Тур, тр чé де жóс Маргарúтей. Ямждоъ саъ̆ мълцъмúт де ъпърцúрé ачáста, кúсъ маъ̆ рúгат ка лъкашúриле лóр съ нъ̆ле деосебéск, пéнтръ касъ пътéм, аъ̆ зúс éле, „тóт дéунa „съ не ведém, съ ворвúм шй съне ажътъ̆м „ътре нóй.“ Къ тоáте ачéстé требъ̆ ла фúеще каре дúн éле о деспърцитъ̆ръ осебúтъ. Коáиба Маргарúтей съ афлà ъмижлокъл въïй,

Lócul acéstuĭ pământ éste atât de pïetrós, încât abïa să póate umblá. Cu tóate acéstea produce márĭ copácĭ şi plínŭ de izvóară şi de pâráe. Înceialáltă párte am cupríns toátă pártea de jós ce se întínde înlùngul râuluĭ Latanïérilor, până la deşcíderea ùnde ne aflăm, şi de unde acést râŭ cùrge pintre dóă dealurĭ până ce dă înmáre. Aíce vézĭ níşte rămăşíţe de livézi, şi un pământ maĭ néted, dár nù maĭ bùn de cât celalált; Péntru că învréme de plóae éste mlăştenós, iar în vréme de săciită să fáce táre ca fiéru; încât dácă voéşte cinevà să sápe vre un şánţŭ, éste sâlít să táe pământul cu cazmáoa. Décĭ după ce am făcùt aceástă împărţíre, leam îndemnát să arùnce sórţĭ. Şi pártea cea de sùs aŭ căzùt Madámïĭ La-Tùr, iar cea de jós Margaríteĭ. Amândoă saŭ mulţămít de împărţírea aceásta, însă maŭ rugát ca lăcáşurile lór să núle deosebésc, péntru casă putém, au zís ele, „tot deaùna să ne vedém, să vorbím şi săne ajutăm între noĭ.“ Cu tóate acéstea trebuia la fieşte cáre dín éle o despărţitură osebítă.

то́кмай ла хота́рѣле пѣмжи́нтѫлуй е́й, ши́ ам май фъкѫт ѫпѣмжи́нтѫл мада́мїй Ла-Тѫр о а́лтъ коли́бъ атжт де апро́аге, ѫкжт амжндо́ъ пїе́тениле съ вечина́ ши́ съ афла́ фіеще ка́ре ѫтрѫ ал е́й. Бѫ си́нгѫр ам тъе́т па́рй ѫмѫ́нте, ши́ ам адѫс фрѫ́нзъ де фини́кѫ дела цѫрмѫриле мърїй, ка съ факѫ ачесте до́ъ колибй, ла ка́ре акѫм нѫ ве́зй ни́чй ѫше, ни́чй акоперемжнт. Ва́й! пѫци́не аѫ май рѣма́с спре адѫче́рѣ мѣ ами́нте! вре́мѣ, ка́ре атжт де ре́педе ръсто́арнъ монѫме́нтѫриле ѫпъра́цилор, съ па́ре а респектѫ ѫтрѫ ачесте пѫстїюрй пе ачеле але прїетешѫгълуй, касъм лѫнеѣскъ дѫре́рѣ пѣнъ ла сфършитѫл вїецїй.

Авїа адоа колибъ съ гътисъ, кжнд Мада́м Ла-Тѫр нъскѫ офа́тъ. Дар фїи́нд къ е́ѫ ботеза́сем пе копи́лул Маргъри́тей, че съ нѫмѣ Па́вел, Мада́м Ла-Тѫр маѫ рѫга́т тот пе ми́не ка съ боте́з ши пе фі́ъкъ са́ дин пре́ѫнъ кѫ прїе́тина е́й. Де́чй мѫ пѫс нѫмеле Вирги́нїа. „Ва фи „аѫ зи́с, виртѫоасъ, ши ферици́тъ. Пе́нтрѫ къ „е́ѫ нѫ ам кѫноскѫт не норочи́рѣ, пѣнъ че нѫ ам „пърси́т виртѫтѣ.

Дѫпъ че Мада́м Ла-Тѫр аѫ еши́т дин лехѫсїе

Colíba Margaríteĭ să aflà în míjlocul văiĭ, tócmaĭ la hotárăle pământuluĭ éĭ, şì am maĭ făcùt împământul madámiĭ La-Tùr o áltă colíbă atât de apróape, încât amândóă prïétenile să vecinà şi să aflà fíeşte cáre întru al éĭ. Eŭ síngur am tăét párĭ în mùnte, şì am adùs frùnză dé finícŭ dela ţărmurile mărïĭ, ca să fácŭ acéste dóă colíbĭ, la cáre acùm nu vézĭ nícĭ ùşe, nícĭ acoperământ.
Váĭ! puţíne aŭ maĭ rămás spre adùcerea mea amínte! vrémea, cáre atât de répede răstóarnă monuménturile Împărăţilor, să páre a respectuì întru acéste pustíiurĭ pe acéle ale prïeteşugùluĭ, casăş lungească durérea până la sfârşítul vïéţïĭ.

Abià a dóa colíbă să gătísă, când Madám La-Tùr născù o fátă. Dar fiíndcă éŭ botezásem pe copílul Margăríteĭ, ce să númea Pável, Madám La-Tùr maŭ rugát tót pe míne ca să botéz şi pe fíĭcă sà dínpreùnă cu prïétina éĭ. Décĭ iaŭ pùs nùmele Virgínïa. „Va fì aŭ zìs, virtuóasă, şì fericítă. Péntru că éŭ nù am cunoscùt ne norocírea, până ce nù am părisít virtùtea.

амжндъ ачéсте лъкашърй аў ачепът а авѣ оареш карé венит прин ажторюл че єў ле дам дин врéме ачрéме, май вжртос дин не обосителе остенéлй а робилор лор. Робул Маргаритей, а нўме Доминг, єра негрў Іолоф (1) шй акъ тáре ла трўп, дешй акўм єра вжрсник. Славѣ черкáре шй ацълéцире фирéскъ. Лўкра фъръ осебире локўриле амжндўрора лъкашърилор кжте исе пърѣ май родитоáре, шй съмъна съминциде ўнде исъ пърѣ май де фолóс. Алокўриле чéле мъсўратe, съмъна мълáй, орз; ачéле бўне, гржў; ар ачéле мълцинóасъ орéз; ла поалеле стжнчилор жиромóнй (2) шй краставéцй, карé крéск аколо. Алокўриле чéле сучй съдѣ рўдикй, бўмбакўрй апърцилe чéле анáлтe, трéстїй де заáхар апъмжнтўриле чéле тáрй, шй кафé пе въй, ўнде съ фáче микъ, дар бўнъ. Алўнгул ржўлуй шй пе лжнгъ колúбй, съмъна Бана-

---

(1) Іолóф дúн нéмўл Африканúлор че сенўмéск Іолóфй.

(2) Ўн фéлю де Кúтрў Індїенéск.

Dùpă ce Madám La-Tùr aŭ eşít dín lehusie amândóă acéste lăcăşurĭ aŭ începùt a avea oareş cáre venít prín ajutóriul ce éŭ le dám din vréme în vréme, maĭ vârtós din neobosítele ostenélĭ a róbilor lór. Róbul Margaríteĭ, anúme Domíng, erà negru Iolóf (I) şì încă táre la trùp, deşì acùm era vârsnic. Él avea cercáre şi înţălégire firească. Lucrà fără osebíre lócurile amânduróra lăcăşurilor câte ise păreà maĭ roditoáre, şì sămănà sămínţile ùnde isă părea maĭ de folós. Înlócurile céle măsuráte, sămănà mălái, órz; în céle bùne, grâŭ; iar în céle mlăştinóasă oréz; la póalele stâncilor jiromóniĭ (2) şi crastavéţĭ, cáre crésc acolò. În lócurile céle săcĭ sădea rădícĭ, bumbácurĭ în părţile céle înálte, tréstĭĭ de záhar în pământurile céle tárĭ, şì cafea pe văĭ, ùnde să fáce mícă, dar bùnă. În lùngul râuluĭ şì pe lângă colíbi,

(I) Iolóf dín neamul Africánilor ce se numésc Iolófĭ.

(2) Un féliŭ de Cítru Indïenésc.

14.

не́й (1), ка́ре пе́сте то́т а́нъл да́ъ ро́дъ къ о ъмбръ де́съ, шѝ ѧ сфършѝт, вре о кжте ва ръдъчѝнѝ де тътъ́н, пе́нтръ ка съ май ѧпрѝфїе скжрвиле лъ́й шѝ а стъпжнелор са́ле. Ёл тъѧ ѧмъ́нте ле́мне пе́нтръ фо́к, шѝ сфъръма́ ѝчѝ колѣ пїе́тре, пе́нтръ кась май ѧдрепте́зе дръ́мъл. То́ате ле фъчѣ́ къ ѧцълепчъ́не шѝ къ остенѣ́лъ, фїѝнд къ авѣ́ ржвнъ. Ювѣ́ фо́арте пе Маргари́та, нъ́май пъцѝн ѧнкъ шѝ пе Мада́м Ла-Тъ́р, акъ́рїа ро́абъ, че се нъ́мѣ́ Мари́а, о шѝ лъ́асъ де фемѣ́е ла на́шире Вирги́нїей. Ѝ ера́ нъскъ́тъ ѧ Мадага́скар, де ъ́нде шѝ ѧвъца́се оареш ка́ре мешешъ́г, де фъчѣ́ ѧтре а́лтиле пане́ре шѝ сто́фе че се нъме́ск бръ́же къ е́рвъ́рѝ че кре́ск пин пъдъ́рѝ. Ера́ афлъто́аре, къра́тъ, шѝ фо́арте крединчоа́съ. Ѝ фъчѣ́ въка́те, крешѣ́ кжцѝва пъ́ѝ, шѝ мерцѣ́ дин вре́ме ѧвре́ме ла По́рт-Лъ́й ка съ вжнъ́ присо́сърѝле ка́сниче, че пре́ пъцѝн лъ́кръ е́ра. Да́къ ѧц

---

(1) Бананей съ зи́че ън фе́л де копа́чѝ де Индїа, Че́ амѝнтре́ съ зи́че шѝ змокѝня лъ́й Ада́м.

sămănà Bananéĭ (I), cáre peste tót ánul dáŭ ródŭ cu o ùmbră deasă, şì în sfârşít, vre o câte và rădăcínĭ de tutàn, péntru ca să maĭ împrăştïe scârbile lùĭ şì a stăpânelor sále. El tăea în mùnte lémne péntru fóc, şì sfărămà ícĭ colea pïétre, péntru casă maĭ îndreptéze drùmul. Tóate le făcea cu înţălepciùne şì cu ostenéală, fiínd că avea râvnă. Iubea fóarte pe Margaríta, nùmaĭ puţín încă şì pe Madám La-Tùr, acărïa róabă, ce se numea María, o şì luásă de femée la náştirea Virgínïeĭ. Ea erà născùtă în Madagáscar, de ùnde şì învăţáse oareş cáre meşteşùg, de făcea între áltile panére şì stófe ce se numésc brâe cu érburĭ ce crésc prin pădùri. Érà aflătóare, curátă, şì fóarte credincióasă. Ea făcea bucáte, creştea câţĭ và pùĭ, şì mergea dín vréme în vréme la Pórt-Luì, ca să vânză prisósurile cásnice, ce prea puţín lùcru erà.

(I) Bánanéĭ să zíce un fél de copácĭ de Indïa, Cé amínterea să zíce şì zmocìnul luĭ Adám.

вей ѧкипъѝ до̀ъ кѧпре крескъте пе лѫнгъ копи́й, шѝ ън кѫйне ма́ре, че пъзѣ ноа́птѣ афа́ръ, апо́й ѧцй вей фа́че Ідее де то́т вени́ъл шѝ слъ̑ѫеле ачѣ́стор до̀ъ ми́чй ѧкаре́търи.

Дѣ́чй ачѣ́сте до̀ъ пїѣ́тене торкѫнд не ѧчета́т ла бъмба́к, нъ̑ ѧтимпина̀ а́лт, де кѫт нъ̑май Хра́на де то́ате зи́леле; къ̑чй ами́нтре, атѫт е́ра̀ де стрѫмтори́те, ѧкѫт пин коли́бй ъ̑мбла̀ деск̑ъ̑лце, шѝ нъ̑ пъ̑рта̀ папъ̑чй де кѫт нъ̑май кѫнд съ дъ̑чѣ̀ Дъми́нека ка съ аск̑ъ̑лте Литъ̑ргі́а ла бисе́рика Памплемъ̑силор, че о вѣ́зй коло̀ дива́ле, шѝ ка́ре е́сте май депа́рте де кѫт По́рт-Лъ̑ѝ, ъ̑нде нъ̑ мерцѣ̀ аша̀ де́с де фри́къ съ нъ̑ле рѫдъ чинева̀ фїи́нд ѧбръка́те, къ̑ о цесетъ̑ръ гроа́съ алба́стръ де Вега́лик, ѧто́кмай ка нице ро́абе. Къ̑ то́ате ачѣ́стѣ чи́нстѣ о́пцей, прецъ̑е́це оарекѫт феричи́рѣ ка́ѣникъ? Дакъ ачѣ́сте да́ме съферѣ̀ а́фа́ръ пъци́нъ не плъче́ре, апо́й къ̑ атѫта май мъ̑лтъ съ ѧторчѣ̀ ла лъка́шъриле ло́р. Ѣвїа̀ ле зърѐ Маріа шѝ Доми́нг, де пе дѣ́лъ̑л ачѣ́ста, ѧ дръмъ̑л Папламъ̑силор, шѝ ѧда́тъ алерга̀ ла по́алеле мъ̑нтелъ̑й ка съле Сприжине́скъ ла съ́ит. Бле ведѣ̀ зъгръви́т ѧоки́й ро́билор ло́р въкъ̑ріа къ̑ ка́ре ѧй пїи́мѣ̀, Ши

Dacă îţ veĭ încipuì dóă càpre crescùte pe lângă copíĭ, şì un câĭne máre, ce păzea noáptea afără, apóĭ îţĭ veĭ fáce Idée de tót venítul şì slùgele acéstor doă mícĭ acaréturĭ.

Décĭ acéste dóă prïétene torcând ne încetát la bumbác, nì întimpinà ált, de cât nùmaĭ Hrána de tóate zílele; căcĭ amínterea, atât erà de strâmtoríte, încât pin colíbĭ umblà descùlţe, şì nù purtá papùci de cât nùmaĭ când să ducea dumíneca ca să ascùlte Liturgía la bisérica Pamplemùsilor, ce o vézi colò divále, şì cáre éste maĭ depárte de cât Pórt-Luì, ùnde nù mergea aşà dés de frícă să nùle râdă cinevà fiïnd înbrăcáte, cu o ţesetùră gróasă albástră de Vegálic, întócmai ca nişte róabe. Cu tóate acéstea cínstea ópşteĭ preţuéşte oarecât fericírea cásnică? Dácă acéste dáme suferea afără puţínă ne plăcére, apóĭ cu atâta maĭ mùltă să întoarcea la lăcáşurile lór. Abïà le zărea María şi Domíng, de pe dealul acésta, în drùmul Paplemùsilor, şì îndátă alergà la póalele mùntelui ca săle sprijinească la suít. Ele vedea zugrăvít în ocïĭ róbilor lór bucuría cu cáre îĭ prïimea,

нъ афла а́лт ла лъка́шъриле ло́р, де кжт къръ-
цéнїе, шѝ Словозéнїа бънърилор кжшига́те къ
Сѝнгъре остенéлилеънор Слъ̀ъй плѝне де ржвнъ шѝ
де драгосте. Ёле ѧсъш ънѝте фїѝнд де ачéлеш
требъѝнцй, шѝ черкжнд май ачéлеш не норочѝй,
шаъ да́т дъ̀лчеле нъ̀ме де прїéтене, товъръшицъ,
шѝ со́ръ, шѝ нъ̀ авѐ декжт о войнцъ ън ентé-
ресе, шѝ о маса́. ѧ скъ̀рт то́ате ѧтре е́ле ера̀
опцéцй. Да́къ вро да́тъ съ апрíндѐ ѧ съ̀фле-
тъ̀л ло́р оаре ка́е фо́к вéкй шѝ май ю́те де
кжт ачéла апрїéтешъ̀гъ̀лъ̀й, апо́й о Релúгїе къ-
ра́тъ, ажъта́тъ де нъра́въ̀рй ѧцъ̀лéпте, ѧл
ѧдрепта̀ къ́тръ оа́лтъ вїа́цъ, прекъ̀м шѝ фла́-
къра исъ̀кнéце ѧсъс, кжнд нъ̀ май аре чеа́р-
де жо́с пре пъмжнт.

Даторúле фúрїй ажъта̀ ѧкъ ла ферúчúре Со-
цїетъ́цїй лор; Къчй тъкъ̀тъ̀л ло́р прїетешъ̀г съ
ѧной въ̀зинд пе копíей ло́р ро́дъ̀л ънъ̀й амо́р май
де ачéш ненорочúре. Ёле юбїа̀ адéса съй Скал-
де ѧ ачéш Скъладъто́аре, съй къ̀лче ѧ ачéлаш
лéгън, шѝ де мъ̀лте о́рй съй Скúмбе шѝ ла
цжцъ. „ Прїетина мѐ, зичѐ Мадáм Ла-Тъ̀р,
„фíеце ка́ре дин но́й ва авѐ до́й копíй, ши фíе-
„це ка́ре дин копíей но́ри, во́р авѐ до́ъ мъ̀ме.“

Şi nù afla ált la lăcáşurile lór, decât curăţénïe, şì slobozénïa bùnurilor câştigáte cu síngure ostenélile unor slùgi plíne de râvnă şì de drágoste. Ele însăş uníte fiínd de acéleaş trebuínţĭ, şì cercând maĭ a céleaş ne norocírĭ, şaŭ dát dùlcele nùme de prïétene, tovărăşiţă, şì sóră, şì nù avea decât o voínță, un enterés şì o másă. În scùrt tóate între éle erà opştéştĭ. Dácă vro dátă să aprindea în sùfletul lór oáre cáre fóc véchĭ şi maĭ iute de cât acéla a prïeteşùguluĭ, apóĭ o Religïe curátă, ajutátă de nărávurĭ înţălépte, îl îndreptà către o àltă vïaţă, precùm şi flácăra isbucnéşte în sùs, când nù maĭ are ce árde jós pre pământ.

Datoríile firïĭ ajutà încă la fericírea soţïetíţĭĭ lor; căcĭ tăcùtul lór prïeteşùg să înnoì văzínd pe copíeĭ lór ródul ùnui amór maĭ dé aceeaş nenorocíre. Ele iubïà adésa săĭ scálde în acéiaş scăldătóare, săĭ cùlce în acélaş leagăn, şì de mùlte órĭ săĭ scímbe şì la ţâţă. „Prïetena mea, zicea Madám La-Tùr, fíeşte cáre din nóĭ va avea doĭ copíĭ, şi fíeşte cáre din copíeĭ nóştri, vor avea dóă mùme.“

Прекъм доъ вицъ, че Стаъ пе дой копачй де
ачелаш фелю, че фъртъна леъ сфъръмат тоате
кренциле, даъ май бине родъй мътжндъсъ дин
трънкиа пърынтеск ал алт трънкю мецїешит; а-
съмине шй ачещй дой прънчй, депъртацй де
тоате ръделе лор, съ адъпа де сентиментърй
май дълчй де кжт челе де фїй шй фїйкъ, де
фрате шй Соръ, кжнд съ скимба ла цицеле
челор доъ пїетене, деа каре ал лъасе фїинца
лор. Мъмеле лор ачепъсе акъм а ворбй де ал-
цинъ лор, кжнд ак ей ера ал легън, шй а-
кипъинъ де оаша феричире ажъгатъ, алина
тоате некаъзриле лор, шй де мълте орй ле при-
чинъа шй плжнс; ъна адъкжндъш аминте къмкъ
тоате не норочириле ей кърце дин причина къ
анълциндъсъ преste Старе ей, наъ врът съ се
мърите; ар чеа лантъ, къ мъритжндъсъ аъ къл-
кат лециле, шй саъ дежосит къ тотъл. Къ
тоате ачестеа тот съ мжнжа Сокотинд къ мъ-
кар копїей лор съ вор феричй вре о датъ, до-
вжндинд плъчериле амърюлъй, шй а феричи ей
егалитецїй (потривирїй), департе де ръделе
прежъдицїй але Европей.

Къ адевърат стъпжне омаре драгосте ал тре

Precùm dóă víţă, ce stáŭ pe dóĭ copácĭ de acélaş féliu, ce furtùna leaŭ sfărămát tóate créngile, dáŭ máĭ bùne róduri mutândusă dín trùnciul părintésc în ált trùncĭ megïeşít; asămine şi acéşti dóĭ prùncĭ, depărtáţi de tóate rùdele lór, să adunà de sentiménturĭ máĭ dùlci de cât céle de fiĭ şi fiĭcă, de fráte şi sóră, când să scimbà la ţíţele célor dóă prïetene, dela cáre îş luáse fiínţa lór. Mùmele lor începùse acùm avorbì de însoţírea lór, când încă eĭ erà în leagăn, şi încipuírea de oaşà fericíre înjugátă, alinà tóate necázurile lór, şi de mùlte orĭ le pricinuia şi plâns; ùna aducânduş amínte cùmcă tóate ne norocírile éĭ curgea dín pricína că înnălţíndusă préste stárea éĭ, náŭ vrùt să se măríte; iar ceaiálantă, că măritândusă aŭ călcát légile, şi saŭ dejosít cu tótul. Cu tóate acéstea, tót să mângâia socotínd că măcár copíeĭ lór să vor fericì vre o dátă, dobândínd plăcérile amóriuluĭ, şi a fericíreĭ egalitéţiĭ (potrivíriĭ), depárte de crùdele prejudíţiĭ ale Evrópeĭ.

ачѣщій дóй прѫнчій кѫчій дáкъ Пáвел плѧнцѣ, апóй ѧй арътà пе Вирги́нїа, шй зимбúндѫсъ дерѫс съ линѫцѣ. Дàкъ дúн протúвъ Вирги́нїа пътимѣ, апóй съ ѧцълецѣ де пе цúпетеле лѫй Пáвел, де шй дръгълáша копúлъ касъ нѫ пътимéскъ Пáвел, ѧш аскѫндѣ ѧдáтъ дѫрéрѣ éй. Де кѫте орй венém аúчій, тóт дéѫна жй гъсъм гóлй, дѫпъ обичéюл локѫлѫй, шй авїà ѫмблѫжд ѧ пичóаре, Сприжинúндѫсъ ѫнѫл де áлтѫл кѫ дéцитиле ѧклештáте, прекѫм зѫгръвéск зодїа цéмънѫлѫй. Нúчій ноáптѣ кр̑ нѫ пѫтѣ ка съй деспáрцъ, чй адéса жй гъсѣ дормúнд ѧтрачéлаш лéгън, обráз пе обráз, пїépт пе пїépт, шй ѧръцошáцій кѫ мжúниле пе дѫпъ грумáз. Чéле май динтжй нѫме че лѫ ѧвъцáткжнд ѧчéпѫт а ворбй лѫ фóст фрáте шй сóръ. Прѫнчїй кѫнóск мъгѫлитѫрй май фрáциде, дáр нѫ шй нѫме дѫлчй. Крéщинѣ лóр ѧвъцúндѫй съ се ажѫте ла требѫúнцъ лѫ мърúт май мѫлт пїетешѫгѫл лóр. Дѫпъ пѫцúнъ врéме, тодте кжте привѣ ла Ікономíе, ла кѫръцéнїе, шй ла гътúрѣ ѫнѫй прѫнзѫ църънéск ерà слѫжба Вирги́нїей, шй остинéлиле éй съръсплътѣ тóт дéѫна кѫ лáѫделе шй съръткрúле фрáтелѫй éй. Ѣл Âсúми-

Cu adevărát stăpânea o mare dragoste între acéştĭ dóĭ prùncĭ; căcĭ dácă Pável plângea, apóĭ îĭ arătà pe Virgínïa, şì zimbíndusă de râs să liniştea. Dàcă dín protívă, Virgínïa pătimea, apóĭ să înţălegea de pe ţípetele lui Pável, de şì drăgăláşa copílă casă nu pătimească Pável, îş àscundea în dátă durérea éĭ. De câte orĭ veneam aíci, tót deaùna îĭ găseam gòlĭ, dùpă obicéiul lócului, şì abïà umblând în picióare, sprijiníndusă ùnul de áltul cu dégitile încleştáte, precùm zugrăvésc zodïa gemănuluĭ. Nícĭ nóaptea cear nù putea ca săĭ despárţă, şì adésa îĭ găsea dormínd întraceláş leagăn, obráz pe obráz, pïept pe pïept, şi îmbrăţoşáţi cu mâĭnile pe dùpă grumáz. Céle maĭ dintâĭ nùme ce aŭ învăţát când aŭ începùt a vorbì aŭ fóst fráte şì sòră. Prùncïĭ cunósc măgulitùrĭ maĭ frágide, dár nu şì nùmé dùlcĭ. Créştirea lór învăţínduĭ să se ajùte la trebuínţă aŭ mărít maĭ mùlt prïeteşùgul lór. Dùpă puţínă vréme, tóate câte privea la Iconomíe, la curăţénïe, şì la gătírea ùnui prânzŭ ţărănésc erà slùjba Virgínïei, şi ostinélile éĭ să răsplătea tót deaùna cu láudele şì sărutările fráteluĭ éĭ.

нѣ съ ѧделетничѣ не ѧчета́т съпѫ́нд гръди́на кѫ Доминг, саѫ́ кѫ бърди́ца ѧмѫ́йнй, меѫ́ кѫ е́л ѧпъдѫ́ре; шй да́къ пе дрѫ́м ѧтѫмпина́ вре о фло́аре фрѫмоа́сѫ, вре ѫн ро́д ѫ́н, саѫ́ вре ѫн кѫ́йѫ́ де пъсъри́, съ сѫ́ла ори́ че ѧнълци́ме ар фй фо́ст ка съл ме́ съл адѫ́къ сѫро́риса.

Кѫ́нд чинева́ ѧтимпина́ пе вре ѫ́нѫл ди́н трѫ́шїй, атѫ́нчй ера́ ѧкрединца́т къ шй чела ла́лт нѫ́ ера́ депа́рте. Ѧтро зй погорѫ́ндѫмъ ди́н вѫ́рфѫл ачестѫ́й мѫ́нте, зъри́й ла ка́пътѫл гръди́нїй пе Вирги́нїа алергѫ́нд къ́тръ ка́съ, акоперѝтъ пе ка́п кѫ́ пъалеле ро́кїеи де динапо́й, ка съ нѫ́ о пло́ае. Де́чй де де па́рте о Соко́тѣм афй си́нгѫръ, да́р апропї́ндѫмъ де дѫ́нса о въ́з цї́ндѫсъ де мѫ́нъ кѫ́ Па́вел, ѧфъшура́т шй е́л май то́т ѧтраче́лаш акопери́ш, шй рѫ́ндѫ́ ѧмѫ́ндо́й де ѧфла́рѣ, кѫ́ ка́ре съ пъ́зѣ́ не пло́аць́й. Ка́петеле ло́р че́ле веселито́аре акопери́те кѫ́ ро́кїа чѣ́ ѫмфла́тъ, мѣ́ѫ́ адѫ́с ами́нте де копіе́й Ле́деи ѧки́ш ѧтрѫ́ ачѣ́ѫш гъо́аче де о́ѫ́. (1)

---

(1) *Мидоло́гїй зи́к пе́нтрѫ́ Ле́да, Соція лѫ́й Ти́ндар; кѫ́ Ѫпитер, че́л ѧтѫ́й Дѫмнезѣ́ѫ́*

Él áséminea să îndeletnicea ne încetát săpând grădína cu Domíng, saŭ cu bărdíţa înmâínĭ, mergea cu él înpădùre; şì dacă pe drùm întâmpinà vre o flóare frumóasă, vre ùn ród bun, saŭ vre un cùíbŭ de păsărĭ, să suea la orĭ ce înălţíme ar fì fóst ca săl iae săl adùcă surórisa.

Când cinevà întâmpinà pe vre ùnul dín trânşiĭ, atùncĭ erà încredinţát că şì cela lált nù erà depárte. Întro zì pogorândumă dín vârful acéstuĭ mùnte, zăríĭ la cápătul grădíníĭ pe Virgínïa alergând cătră cásă, acoperítă pe cáp cu póalele rócïei de dinapóĭ, ca să nu o plóae. Décĭ de de párte o socoteam afì síngură, dár apropïíndumă de dânsa o văz ţïíndusă de mână cu Pável, înfăşurát şì él maĭ tót întracélaş acoperiş, şì râzínd amândóĭ de aflárea, cu cáre să păzea ne ploáţĭ. Cápetele lór céle veselitóare acoperíte cu rocïa cea umflátă, miaŭ adùs amínte de copíeĭ Lédeĭ încíş întru acéeiaş găóace de óŭ. (I)

(I) Mithológïĭ zíc péntru Léda, soţía lùĭ Tíndar; că Iupiter, cél întâĭ Dumnezéu al Élinilor, găsínduo pe málurile Evróteĭ, aŭ prefăcùt pe Vénera în Vùltur, şì él sáŭ prefăcùt în Lébădă. Gonít de acést Vùltur, saŭ vârât în sânul Lédeĭ, cáre dùpă nóă lùni aŭ născùt dóă óă, din care în ùnul aŭ fòst Pólu şì Elèna, iar în cela lált Cástor şì Clitemnéstra. Céĭ dóĭ din tâĭ saŭ socotít ca fiĭ a lùĭ Iupiter, iar céĭ de pe urmă ca a lùĭ Tíndar.

20.

Чѣ Сѝнгъръ ↑делетничѝре а лóр ерà към съ се юбéскъ шѝ съ се аждъте ↑тре джнщѝй. Ямѝтерѣ ерà не ↑въцáцй, ка нѝще креóлй (1), шѝ нъ щѝà нѝчй а четѝ, нѝчй а скрíе. Ей адїафорисѣ де ↑тжмплъриле чéле трекъте, шѝ пеѣргїа лóрнъ съ ↑тиндѣ динколо демънте. Кредѣ къмкъ сфжршѝтъл лъмїй, ерà ла сфжршѝтъл Островълъй лóр, шѝнъш ↑кипъà нимѝк плъкът де аколо, ънде éй нъ съ афлà. Драгетѣ лóр ↑прумутáтъ; към шѝ ачéлѣ асъпра мъмелор, ерà ↑делетничѝрѣ съфлетелор лóр. Нѝчй о динеоàра щѝнце не фолосѝтоàре нъ тъ фъкът съ плжнгъ, нѝчй лéцїиле ънъй

ал Élинилор, гъсѝндо пе мáлъриле Европéй, лъ префъкът пе Вénera ↑Вълтъра, шѝ él сáъ префъкът ↑Лебъдъ. Гонѝт де ачéст Вълтър, сáъ вжржт ↑сжнъл Лéдей, кáре дъпъ нóъ лънй аъ нъскът доъ óъ, дѝн кáре ↑ънъл лъ фóст Рóлъ шѝ Елéна, тр ↑чела лáлт Кáстор шѝ Клитемнéстра. Чéй дóй дѝ тжй сáъ Сокотѝт ка фѝй а лъй Юпитер, тр чéй де пе ърмъ ка а лъй Тíндар.

(1) Копѝй нъскъцй ↑Колонѝй.

Cea síngură îndeletnicíre a lór erà cùm să se iubească şì să se ajùte între dânşıı. Amiterea erà ne învăţàţĭ, ca níşte creolĭ (I), şì nu ştïa nícĭ a cetì, nícĭ a scríe. Eĭ adïaforisea de în tâmplările céle trecùte, şì perïérgïa lór nù să în tindea dincolò de mùnte. Credea cùmcă sfârşítul lùmïĭ, erà la sfârşítul Ostrovuluĭ lór, şì nùş începuea nimíc plăcùt de acolò, ùnde éí nù să aflá. Drágostea lór împrumutátă; cùm şì acélea asùpra mùmelor, erà îndeletnicírea sùfletelor lór. Nícĭ o dineóara ştïínţe ne folositóare nù iaŭ făcùt să plângă, nicĭ legïile ùnuĭ trist morálŭ nù iau desgustát.

(1) Copíĭ născùţĭ în Colónïĭ.

трíст моралъ нъ тъ десгустáт. Бй нъ щïà къ нъ трéбе съ фъ́ре, фïйнд къ майтоáте ↑тре джнщïй Ерà общéщй; нйчй съ фíе кумпътáцй ла мжнкáре, фïйнд къ мжнкъриле лóр Ерà симплеш; шй ↑сфжршйт, нйчй минчиноши, фïйнд къ нйчй ън адевър нъ авé ка съ аскънзъ. Нймини вре одáтъ ↑й ↑грóзйсъ, зикжндуле кúм къ Дмзеъ гътéще ↑фрикошáте педéще пéнтрú копíей чéй не мúлцъмиторй; къчй драгостé лóр прïетенéскъ Ерà нъскътъ дйн драгостé пърйнтéскъ. Нъ ↑ваъцáсе май мúлт дйнтрú але Релйгïей, де кжт ачéл а юбй; шй дáкъ ↑бесéрикъ нúш фъчé ↑дестúл рúгъчúнеле лóр, апóй ↑тот лóкúл úнде съ афлà, ↑кáсъ, пе кжмп, шй ↑пъдúрй, ↑нълцà мжйнй не виновáте кътръ Чérю, шй о йнимъ плйнъ де драгосте кътръ пърйнцй.

↑Трú ачéст кип трекъ чé дйн тжй вжрстъ а лóр, као фрúмоáсъ дйминéцъ че вестéще о зй фрúмоáсъ. Бй акúм ↑чепúсе а ↑мпърцй кú мúмеле лóр, тоáте слúжбеле кáсниче, шй ↑дáтъ че кжитáрé кúкошúлúй вестé ръзърсáтúл зорилор, Виргйнïа съ скúлà, мерцé ла фжнтжнъ кáсъ адúкъ апъ, шй съ ↑торчé де граб а кáсъ кáсъ гътéскъ чéле пéнтрú закúскъ. Пúцйн май

Éĭ nù ştïà că nu trébue să fùre, fiínd că maĭ tóate între dânşiĭ erà obştéştĭ; nícĭ să fíe cumpătáţĭ la mâncáre, fiínd că mâncările lór erà símple; şì în sfârşít, nícĭ mincinóşĭ, fiĭnd că nícĭ un adevăr nù avea ca să ascùnză. Nímini vre o dátă îĭ îngrozísă, zicândule cùm că Dmnzeŭ gătéşte înfricoşáte pedépse péntru copíeĭ céĭ ne mulţămitórĭ; căcĭ drágostea lór prïetenească erà născùtă dín drágostea părintească. Nù învăţáse maĭ mùlt díntru ale Relígïeĭ, de cât acéea a iubì; şì dácă în besérică nùş făcea îndestùl rugăciunele lór, apóĭ în tót lócul ùnde să aflà, în cásă, pe câmp, şì în pădùrĭ, înălţà mâinĭ ne vinováte cătră Cériu, şì o ínimă plínă de drágoste cătră părínţĭ.

Întru acést cíp trecù cea dín tăĭ vârstă a lór, ca o frumóasă dimineaţă ce vestéşte o zì frumóasă. Eĭ acùm începùse a împărţì cu mùmele lór, tóate slùjbele cásnice, şì îndátă ce cântárea cucóşuluĭ vestea răvărsátul zórilor, Virgínïa să sculà, mergea la fântână casă adùcă ápă, şì să întorcea de grab a cásă, cásă gătească céle péntru zácuscă.

пе ѹрмѣ, кѫнд соáреле съ ивѣ ла вѫрфѹрите мѹнцилор, Маргарúта шѝ фíюл éй мерѫ ла Мадам Ла-Тѹр, шѝ съ ѧкинà тóцй ѧпрéвнъ май наúнте дé афáче гѹстáре, пе кáре де мѹлте óрй обичнѹ̀ съ о фáкъ динаúнтѣ ѹшїй, пе тáвъ вéрде сѹпт о кáмеръ де Бананéй, але кѣрора рóдурй тимпѹрíе фолосѣ ѧтокмай ка нúще бѹкáте гáта, мí фрѹнзеле лóр ѧ лóк де шúрвете. О хранъ сънътóасъ шѝ ѧдестѹлáтъ крещѣ вѣзúнд кѹ óкїй трѹпѹрите ачéстор дóй тúнерй, шѝ о крéшере дѹлче зѹгрѹвѣ ѧфизиогномíа лóр кѹрцéнїа шѝ мѹлцъмúрѣ сѹфлетелор лóр, Виргúнїа авїà éрà де доúспрѣзéче áнй, шѝ стáтѹл éй éрà май бúне де жѹмътáте ѧ-плúнит. Ѹн пѣр лѹнг шѝ нéгрѹ ѹмврѣ капѹл éй; нúще óкй албáстри шѝ нúще бѹзй рóшїй Стрълѹчѣ кѹ мáре фрѣцезúме ѧфáца éй чѣ ѧфлорúтъ, шѝ тóате ѧпрéвнъ съ зимбѣ а рѫде, кѫнд мѝ ворбѣ; Дáр ѧсъ кѫнд мѝ тъчѣ, óкїй éй скимбѫндѹш кѣтътѹра кѣтрѣ Чéр, съ прéфъчѣ ѧтро мáре ѹимúре, шѝ съ ѧсѹфлà де о ѹшоáръ меланхолíе. Їйр пе Павел ѧ видѣ чинева акѹм кѹ ѹн карактéр де бървáт ѧ мúжлокѹ дарѹрилор тинерéцїй.

Puţín maĭ pe ùrmă, când sóarele să ivea la vârfurile mùnţilor, Margaríta şì fíiul éĭ mergea la Madam La-Tùr, şì să încinà tóţĭ împreùnă maĭ naínte dé aface gustáre, pe cáre de mùlte órĭ obicinuia să o fácă dinaíntea úşiĭ, pe iarbă vérde sùpt o cámeră de Bananéĭ, ale cărora róduri timpurie folosea întócmaĭ ca níşte bucáte gáta, iar frùnzele lór în lóc de şărvete. O hránă sănătóasă şì îndestulátă creştea văzínd cu ocĭĭ trúpurile acéstor dóĭ tíneri, şì o créştere dùlce zugrăvea înfisiognomía lór curăţénïa şì mulţămírea sùfletelor lór, Virgínïa abïá erà de doĭsprăzéce áni, şì státul éĭ erà maĭ bíne de jumătáte împlinít. Un păr lung şì négru umbrea cápul éĭ; níşte ócĭ albástri şì níşte bùzĭ róşiĭ strălucea cu máre frăgezíme în fáţa éĭ cea înflorítă, şì tóate împreùnă să zimbea a râde, când ea vorbea; Dár însă când ea tăcea, ócĭĭ éĭ scimbânduş căutătùra cătră Cér, să prefăcea întro máre uĭmíre, şì să însuflà de o uşóară melanholíe. Iar pe Pável îl videa cinevà acùm cu un caractér de bărbát în míjlocul dárurilor tineréţiĭ.

Ста́тѹл съ̀ ера̀ май ана́лт де кѫ́т а Вир-
ги́нїей, фа́ца май смоли́тъ, на́сѹл май коро-
е́тик, шѝ о́кїй съ̀й че́й не́гри а, фѝ авѹ́т са-
реш ка́ре посоморѫре, да́къ лѹ̆ьцеле са́ле це́не,
Стрълѹ́чи́нд пи́н пре́жѹр ка ни́це пе́не, нѹ̀ ле́р
фѝ да́т о деосеби́тъ дѹлчѣ́цъ. Кѹ то́ате къ не
фчета́т съ̀ фделетничѣ́, то́тѹш кѫ́нд ведѣ́ пе
со́ръса, съ̀ линищѣ́, шѝ съ̀ дѹчѣ́ де съ̀ пѹ̆нѣ̀
лѫ́нгъ дѫ́нса. Де мѹ́лте о́ри сфѫршà гѹста́рѣ
фъ̀ръ съ̀ ворбе́скъ чева̀. Ла тъчѐрѣ шѝ ки́пѹл
шеде́рїй ло́р, кѹ́м шѝ ла фрѹмсе́ца го́алелор ло́р
пичо́аре, съ̀ асъмъна̀ фо́арте кѹ̀ ки́пѹриле ѓаи-
не́шй де ма́рмѹръ а́лъ̀ че фкипѹ́м вре ѹ̆нѹл ди́н
копи́ей Нїо́бей. (1) Ѩр дѹпъ̀ къ̀тъ̀тѹ́риле, шѝ

---

(1) Съ̀ зи́че Мидологиче́ще пе́нтрѹ Нїо́бе Со-
цїа Кра́юлѹй Ѳи́вей, къ̀ ѿ нъскѫ́нд патрѹ-
спрезе́че копи́й, съ̀ фъле́ шѝ дефъ́ймà пе Лато́-
че нѹ̀ нъскѹ́съ де кѫ́т нѹ́май до́й, претендереси д
къ май кѹ̀ дре́птѹл ера̀ е́й съ̀ се ръди́че жът-
фе́лник де кѫ́т Лато́ней. Лато́н вой пе́нтрѹ
ача́ста съ̀ш избѫндѣ́скъ асѹ́пра копи́илор
е́й, шѝ аша̀ фтро зѝ Апало́н шѝ кѹ̀ Ди́ана

Státul său erà maĭ înált de cât a Virgínïeĭ, fáţa maĭ smolítă, násul maĭ coroétic, şì ócïĭ săĭ céĭ négri ar fì avùt oareş cáre posomorâre, dácă lùngele sále géne, strălucínd pín préjùr ca níşte péne, nu lear fì dát o deosebítă dulceaţă. Cu tóate că ne încetát să îndeletnicea, tótuş când vedea pe sórăsa, să linişţea, şì să ducea de să punea lângă dânsa. De mùlte órĭ sfârşà gustárea fără să vorbească cevà. La tăcérea şì cipul şedérïĭ lór, cùm şì la frumséţa góalelor lòr picióare, să asămănà fóarte cu cípurile Elinéştĭ de mármură álbă ce încipuia vre ùnul dín copíeĭ Nïóbeĭ. (I)

(I) Să zíce Mithologicéşte péntru Nïóbe soţía Cráiulúĭ Thíveĭ, că ea născând patrusprézece copíĭ, să fălea şì defăïmà pe [Latnon] ce nù născùsă de cât nùmai dóĭ, pretenderisind că maĭ cu dréptul erà éĭ să se rădíce jătfélnic de cât Latóneĭ. Latón voì péntru aceásta săş izbândească asùpra copíilor éĭ, şì aşà întro zì Apolón şi cu Diana găsínd copíeĭ éĭ jucândusă întro poiană, iaŭ ucís cu săgeţile. Nïóve înştïinţíndusă de aceásta, alergă nùmaĭ de cât, şì pătrùnsă de durére şì diznădăjduíre, se pùsă lângă scùmpïĭ éĭ fïĭ, şíĭ udà cu làcrămile sále. Întra ceástă jăláníe a éĭ, ea rămâne ne mişcátă şì nu maĭ dă nĭcĭ un sémn de vïáţă. Iată dár împïetrírea éĭ. Pe úrmă ún vârtej de vânt luándo o duce în Lídïa pe vârful ùnuĭ mùnte, ùnde urmează încă vărsárea lácrămilor sále, ce să văd curgând díntru o bucátă de mármură.

24.

дъ́лчеле ло́р ѯимбирѝй, тай фѝ сокоти́т де ни́ще фѓй ай Че́рюлъ́й, але къроя фи́ре е́сте а съ юбѝ, фъръ а авѐ требу́инцъ съш ара́те Сентиме́нтъриле прѝн гжнди́рй ѧна́лте, ни́чѝ прїетешъ́гъл прѝн къ́винте.

Дре́пт ачѐ ѧ Мада́м Ла-Тъ́р, въѯи́нд пе фѓй-къса ѧфлори́нд къ атжта фрумсе́це, исъ адъога́ драгостѐ къ́тръ джнса, шѝ ѧтр ачестѐ шѝ не лиништѝрѐ; Къчѝ де мъ́лте ори́ ѧмѝ зичѐ ; „ Дакъ съ ва ѧтжмпла́ съ мо́р, че съ ва фа-

---

гъси́нд копѓе́й е́й жъкжи́ндъсъ ѧтро помнъ, тъ́ъ ъчи́с къ съцециле. Нїо́ве ѧшїинци́ндъсъ де ача́ста, але́ргъ нъ́май де кжт, шѝ пътръ́нсъ де дърере́ шѝ дицнъдъждъ́ире, Се пъ́съ лжнгъ скъ́мпїй е́й фѓй, шѓй ъда́ къ ла́кръмиле са́ле. Ѧтрачастъ жъла́нїе а е́й, тѝ ръмжне не мишка́тъ шѝ нъ май дѐ ни́чѝ ън се́мн де вїа́цъ. Їътъ да́р ѧпїетри́рѐ е́й. Пе ъ́рмъ ън вжртеж де вжнт лъжндъ́о дъ́че ѧ Ли́дїа пе вжрфъ́л ънъ́ мъ́нте, ънде ърмѐхъ ѧкъ въръса́рѐ ла́кръмилор са́ле, че съ въ́д кърги́нд дѝнтръ о бъ́кам де ма́рмъръ.

Iar dùpă căutătùrile, şi dùlcele lór zimbírĭ, iaĭ fi socotít de níşte fíĭ aĭ Cériuluĭ, ale cărora fíre éste a să iubì, fără a avea trebuínţă săş aráte sentiménturile prín gândírĭ înálte, nícĭ prïeteşùgul prín cuvínte.

Drépt aceea Madám La-Tùr, văzínd pe fíĭcăsa înflorínd cu atâta frumséţe, isă adăogà drăgostea către dânsa, şi într acéstea şi ne liniştírea; Căcĭ de mùlte órĭ îmĭ zicea; „Dácă să va întâmplà să mór, ce să va fáce Virgínïa fără noróc?“

„че Виргинїа фъръ норо́к?“

Їн авѣ ѧ Фра́нца о мътъ́ше, де нѣ́м, бога́тъ, бътржнъ, шѝ євлавїо́асъ, ка́ре мъ́ тъгъдъ́ит атжт де не омени́т ажъторю́ ла ѧсоци́рѣ є́й къ До́мнъл Ла-Тъ́р, ѧкжт хотържсъ съ нъ́ май ажъ́нгъ ни́чи о да́тъ ла джнса, ѧ о́ри шѝ че невое́ де Сар фѝ афла́т. Да́р, фъкжндъ́ъ ма́йкъ, нъ́ Саъ́ май темъ́т къ съ ва ръ́шина́ ла тъгъдъ́ирѣ є́й, шѝ аша́ оаъ́ ѧщїинца́то де не ашепта́та мо́арте а бърба́тълъ́й є́й, де на́шерѣ фи́чїй Са́ле, шѝ де Стржмтори́рѣ ѧ ка́ре съ афла́, депа́рте де па́трїа є́й, лиѱи́тъ де то́т ажъто́рюл шѝ ѧ гревъ́тъ шѝ къ́ ън копи́л. Де́чи нъ́ аъ́ прїими́т ни́чи ън ръспъ́нсъ; шѝ къ́ то́ате къ ера́ де ън карактѝ́р ѧнали́т, то́т нъ́ Саъ́ сфїи́т асе Смерѝ шѝ асъ съпъ́не ла окъ́риле ръ́дїй Са́ле, ка́ре ни́чи ѧтръ́н ки́п нъ́ аъ́ връ́т ка съ е́рте мъритаре́ є́й дъ́пъ ън о́мъ́ неновилат, да́р вирту́ос. Їнъ́ Скри́с да́р прин то́ате окази́оанеле че аъ́ гъси́т нъ́май ка съ́й порне́ск миаостиви́рѣ спре фоло́съл Виргинїе́й. Да́р мъ́лцїй а́ни трекъ́се фъръ съ прїиме́ск дела́ джнса вре ън се́мн де адъ́чере амінте.

Ѧ сфжрши́т ла 1738: ла тре́и а́ни дъ́пъ а-

Ea avea în Fránţa o mătùşe, de neam, bogátă, bătrână, şi evlavïóasă, cáre iaŭ tăgăduít atât de ne omenít ajutóriu la însoţírea éĭ cu Dómnul La-Tùr, încât hotărâsă să nù maĭ ajùngă nicĭ o dátă la dânsa, în órĭ şí ce nevóe de sar fi aflát. Dár, făcândusă máĭcă, nù saŭ maĭ temùt că să va ruşinà la tăgăduírea éĭ, şi aşà o aŭ înştïinţáto de ne aşteptáta móarte a bărbátuluĭ éĭ, de náşterea fiïcïĭ sàle, şi de strâmtorírea în cáre să aflà, depàrte de pátrïa éĭ, lipsítă de tót ajutóriul şi în greuiată şi cu un copíl. Déci nù aŭ prïimít nícĭ un răspùns; şi cu tóate că erà de un caractír înált, tót nù saŭ sfiít ase smerì şi asă supùne la ocările rùdïĭ sále, care nícĭ întrun cíp nù aŭ vrùt ca să érte măritárea éĭ dùpă un ómŭ nenobilát, dár virtuós. Iau scrís dár prín tóate ocazïóanele ce aŭ găsít nùmaĭ ca săĭ pornească milostivírea spre folósul Virgínïeĭ. Dár mùlţi ánĭ trecùse fără să prïimească dela dânsa vre un sémn de adùcere amínte.

жѫнерѣ Домнулуй Ла-Вѫрдонѐ (1) ѧ ачѐст Острóв, Мадáм Ла-Тѫр саѳ ѧшїинцáтъ ачѐст Гѫбернáтор авѐ съй дѐ о скрисоáре дела мътѫшиса. Дéчй аѳ алергáт ла Пóрт-Лóй, адїафорисúнд къ ерá ѧбръкáтъ прóст, фїúнд къ бѫкурíа рѫдéскъ о ѧнълцà май прéсѫс де респéктул оменéск. Домнул Ла-Вѫрдонéт маѳ дáт кѫ адевърáт о скрисоáре де ла мътѫшиса, ѧ кáре ѧй скрїѫкъпе дрептáте пътимéше, фїúндкъ саѳ мъритáт дѫпъ ѫн омѫ сърáк шй крáю, къ грешáлеле адѫкк ѫ Сúнеш педéѱиле лóр; къ молдтѐ чѐне превъзѫтъ а бърбáтулуй éй, ерá о дрéптъ педéѱъ алуй Дѫмнеѫ; Къ май бúне аѳ фъкѫт де аѳ трекѫт аа Острóве, де кѫт съ шáзъ ѧ фрáнца съй прихънéскъ фамúлїа; Къ ѧ сфършúт съ афлà ѧтрѫн бѫн лóк, ѫнде тóатъ лѫмѐ съ норочéше, афáръ де чéй лéнешй. Дѫпъ че ѧтрѫ ачѐст кúп о окърà, апóй ла сфършúт съ лъѫдà, зикѫнд, къ нѫмай ка съ депъртéзъ тикълóлеле ѧтѫмплърй але нѫнцїй,

---

(1) Гѫбернáторул Острóвулуй фрáнцей ѫнде м лъкѫм.

În sfârşít, la 1738: la tréĭ ánĭ dùpă ajungerea Dómnuluĭ La-Burdoné (I) în acést Ostrov, Madám La-Tùr saŭ înştĭinţát că acést Guvernátor avea săĭ dea o scrisoare dela mătùşisa. Décĭ au alergát la Pórt-Luì, adïaforisínd că erà înbrăcátă próst, fiínd că bucuría rudească o înălţà maĭ presùs de respéctul omenésc. Dómnul La-Burdonét iaŭ dát cu adevărát o scrisoare de la mătùşisa, în cáre îĭ scrïa că pe dreptáte pătiméşte, fiínd că saŭ măritát dúpă un ómŭ sărác şì cráiŭ, că greşálele adùc cu síneş pe dépsile lór; că móartea cea ne prevăzùtă a bărbátului éĭ, erà o dreaptă pedeapsă alùĭ Dmzéŭ. Că maĭ bíne aŭ făcùt de aŭ trecùt la Ostroáve, de cât să şázã în Fránţa săĭ prihănească famílïa; Că în sfârşít să aflà întrun bùn lóc, ùnde tóată lùmea să norocéşte, afără de céĭ léneşĭ. Dùpă ce întru acést cíp o ocărà, apòĭ la sfârşít să lăudà, zicând, că nùmaĭ ca să depărtézã ticălóasele întâmplări ale nùnţĭĭ, náŭ vrùt să se măríte.

(I) Gùvernátorul Ostrovuluĭ Fránţeĭ ùnde ea lăcuia.

нă врът съ се мърите. Адевъръл аѣ есте къ ѝ фіінд амбіціоасъ, нъ къутъ де кът ун бърбат де нем маре Кă тоате къ де шѝ ера фоарте богатъ, шѝ оаменій кърціі сънт фъръ осебире ла тоате, афаръ нумай ла о норочире, тотушѝ нă сă гъсит нічі унул съ се ѧ соцаскъ кă о фатъ атът де урът шѝ ѧ дъръпътникъ.

Ѩ май адъога ѧкъ ѧ скрисоаре къ дъпъ тоате кивъвіріле фъкъте, ѧ сфършіт о ă рекомендăіто фоарте мълт ла Домнъл Ла-Върдоне. О рекомендăісъ кă адевърат, аѣ дъпъ ун обичей фоарте обще́ск ѧ зіоа де астъѯ, каре фаче пе протектор май фіорос де кът кер пе аръжмашул чел де фацъ; Шѝ ка съш ѧ дрептезе ѧ наінтѣ Гъвернаторълăй аспримѣ кă каре сă пъртат кътръ непоатъса, префъкăндусъ къй есте мілъ де дъ́нса, о прихънѣ.

Мадам Ла-Тур, де каре орі че ѝ омă мр фѝ фост мілъ възіндо, ă фост прїімітъ кă маре ръчелъ де кътръ Д. Ла-Върдоне. Ел нă ă ръспъне ла пънериле ѧ наінте че ă фъкът пентръ невоиле ей шѝ а фійчїй сале, де кът кă ачесте кувінте. „Съ ведем . . кă врéме . . „ май сънт шѝ алцій не норочицій . . . пентръ

Adevărul însă éste că ea fiind ambiţióasă, nù căutá de cât un bărbát de neam máre. Cu tóate că de şì erà fóarte bogátă, şì oámenìì cùrţìì sânt fără osebíre la tóate, afără nùmai la o norocíre, tótuşì nù saŭ găsít nícì ùnul să se însoţáscă cu o fátă atât de urâtă şì îndărăptnică.

Ea maì adăogà încă în scrisóare că după tóate cibzuírile făcùte, în sfârşít o aŭ recomenduíto fóarte mult la Dómnul La-Burdoné. O recomenduísă cu adevărát, însă dùpă un obicéì fóarte obştésc în zíoa de ástăz, cáre fáce pe protéctor maì fìorós de cât ciar pe vrăjmáşul cél de fáţă; Şì ca săş îndreptéze înaíntea Guvernátoruluì asprímea cu cáre saŭ purtát cătră nepóatăsa, prefăcândusă căì éste mílă de dânsa, o prihănea.

Madám La-Tùr, de cáre orì ce ómŭ iar fì fóst mílă văzínduo, aŭ fóst prìimítă cu máre răceală de cătră D. La-Burdoné. El nu iau răspùns la pùnerile înaínte ce iau făcùt péntru nevóile éì şì a fìícìì sále, de cât cu acéste cuvínte. „Să vedém .. cu vréme .. maì sânt şì álţì ne norocíţì... péntru ce să prihănéşti pe o cucérnică mătùşe? … dumnetà éştì vinovátă“.

„ че съ прихъне́шй пе о къче́рникъ мътъ́ше? ...
„ дъмнета́ е́шй винова́тъ.“ Дъпъ ача́ста Мада́м Ла-Тъ́р сав ѧторс а ка́съ амържътъ шѝ съпъра́тъ пънъ ла съ́флет, шѝ ѧнтржнд ѧка́съ, ав ар҃нка́т скрисо́аре мътъ́шїй са́ле пе ма́съ, зикжнд къ́търъ пріе́тина е́й; „ ѿтъ ро́дъл а„ шепта́т де ънспрезече а́ний!“ Да́р фїи́нд къ нъ́май Мада́м Ла-Тъ́р шїѧ се четѣ́скъ, ав лъа́т скрисо́аре шѝ ав четѝто ѧавзъл тътъро́ра. Явїѧ сфжршѝсъ де четѝт, шѝ Маргари́та мъ зи́с къ гръвѝре; „ Че невое́авѣм де рѣделе та́ле? „ нъ кѫмва́ Дмнезе́ъ нѣв пъръсѝт? Ѣл Си́нгър „ есте пъри́нтеле но́стръ. Нъ ам тръ́ит ферѝ„ чѝте пъ́нъ акъ́м? пе́нтръ че́ да́р съте скжр„ бе́шй? нъ а́ѝ ни́чѝ де къ́м къражѝ!“ Пе ъ́рмъ възи́нд пе Мада́м Ла-Тъ́р къ плжнцѣ́, ѧвръцоши́ндъо ав стригат: „ Ювѝта мѣ́ пріе́тини! ювѝта мѣ́ пріе́тинъ!“ Шѝ ѧда́тъ и сав тъе́т гла́съл де съспи́нъри. Ла прививѣ́ ача́ста, Вирги́нїа, върси́нд ла́кръмѝ, стржнцѣ́ мжи́ниле ма́ѝчїѝ са́ле шѝ а Маргари́тей ла пїе́пт; Ѿр Па́вел къ о́кїѝ плѝни́ѝ де мжні́е, стригѧ́, ѧш фржнцѣ́ мжи́ниле, шѝ бътѣ́ къ пичо́рѫл ѧпъмжнт, не ѫїи́нд асъ́пра къ́ѝ съш из-

Dùpă aceásta, Madám La-Tùr saŭ întórs a cásă amărâtă şì supărátă pănă la sùflet, şì întrând încásă, aŭ aruncát scrisóarea mătùşiĭ sále pe másă, zicând cătră prïetina éĭ: „Iată ródul aşteptát de ùnsprezece ánï!“ Dár fiind că nùmaĭ Madám La-Tùr ştïa se cetească, au luát scrisóarea şì aŭ cetíto în aùzul tuturóra. Abïà sfârşísă de cetít, şì Margaríta iaŭ zís cu grăbíre; „Ce nevóe avém de rùdele tále? nu cumvà Dmnezéŭ neaŭ părăsít? El síngur este părínтele nóstru. Nu am trăít fericíte pănă acùm? péntru cé dár săte scârbéştĭ? nù áĭ nícĭ de cùm curájĭ!” Pe ùrmă văzínd pe Madám La-Tùr că plângea, înbrăţoşínduo aŭ strigát: „Iubíta mea prïétină! iubíta mea prïétină!“ Şì îndátă i saŭ tăiét glásul de suspínurĭ. La privírea acéasta, Virgínïa, vărsínd lácrămĭ, strângea mâĭnile máicĭĭ sále şì a Margarítei la pïépt; Iar Pável cu ócĭĭ plínĭ de mâníe, strigà, îş frângea mâĭnile, şì bătea cu piciórul în pământ, ne ştïínd asúpra cùĭ săş izbândească.

вжндѣскъ. Доминг шѝ Марїѧ аѫ алергат ѧдатъ ла ачастъ лармъ шѝ нѫ саѫ май лѫзит ѧ колибъ, де кѫт ачесте жалниче Стригърй. Ѧ! Мадам ... Бѫна мѣ стъпжнъ;.. Майка мѣ!... Нѫ плжнце.“ ачесте фрацуиде семне де прїетешѫг, аѫ ѧпръщїат скжрба Мадамїй Латѫр; шѝ ѧбръцошинд пе Павел шѝ Виргинїа, лѣѫ зис кѫ ѫн кип мѫлцъмитоѫ; „фїеймїей, воѝ „Сжнтецй причина дѫрерїй меле, дар тръш „воѝ Сжнтецй шѝ тоатъ веселїа мѣ. О скѫм-„пїй мїей копїй! Не норочирѣ мѣѫ венит де „департѣ, дар ферічирѣ есте ѧ прѣжма мѣ.“ Павел шѝ Виргинїа нѫ о аѫ ѫцълесо; ѧсъ дѫпъ че аѫ възѫто май лиништитъ, аѫ зимбит арже шѝ аѫ ѧчепѫт съ о мжнгже. ѧтрѫ ачест кип тоцй аѫ рѣмас лиништицй, шѝ ачаста нѫ аѫ фост де кѫт о фѫртѫнъ ѧтрѫ о врѣме бѫнъ.

Фирѣ чѣ бѫнъ а копїилор съ дезвълѣ дин зѝ ѧ зѝ. ѧтрѫ о думинекъ пе ла рѣвърсатѫл зорилор, дѫпъ че мѫмеле лор съ дусесе ла бесерика Памплемѫселор, съ арътъ пе сѫпт Бананеїй де пин прежѫрѫл колибїй о Негръ фугаре. Ера ѫнкатъ ка ѫн скелет шѝ нѫ авѣ алтъ ѧбръкъмїте пе джнса, де кѫт ниште трѣнцъ де кришинъ

Domíng şi María aŭ alergát îndată la aceástă lármă şi nu saŭ maĭ auzít în colíbă, de cât acéste jálnice strigărĭ. A! Madám ... Bùna mea stăpână;.. Máĭca mea!... Nù plânge!“ acéste frágide sémne de prïeteşùg, aù împrăştïát scârba Madámïĭ La-Tùr; şi înbrăţoşínd pe Pável şi Virgínïa, leaŭ zís cu un cip mulţămitóriu: „Fíeĭ mïéĭ, vói sânteţĭ pricína durérïĭ méle, dár iarăş vóĭ sânteţĭ şi tóată veselía mea. O scùmpïĭ mïéĭ copíĭ ! Ne norocírea meaŭ venít de depárte, dár fericírea este în preajma mea.“ Pável şi Virgínïa nu o aŭ înţăléso; însă dùpă ce aŭ văzùto maĭ liniştítă, aŭ zimbit a râde şi aŭ începùt să o mângâe. Întru acést cíp tóţĭ aŭ rămás liniştíţĭ, şi aceásta nu aŭ fóst de cât o furtùnă întru o vréme bùnă.

Fírea cea bùnă a copíilor să dezvălea dín zì în zì. Întru o dumínecă pe la răvărsátul zórilor, după ce mùmele lór să dusése la besérica Pamplemùselor, să arătă pe supt Bananéïĭ de pín prejùrul colíbïĭ o Neagră fugáre. Erà uscátă ca un scélet şi nu avea áltă înbrăcămínte pe dânsa, de cât níşte trénţă de crişínă gróasă.

гро́асъ. Ѧ̆ къ̆з̆ѣт ѧдатъ ла пичоареле Виргинїе́й, че атѣ̆нче гътѣ̀ зако́ска фами́лїе́й шѝ мѣ̆ зи́с: „ Тжнъра мѣ̀ доамнъ, фїецй ми́лъ „ де о не норочи́тъ роабъ шѝ фѣ̆гаре; къчй о „ лѣ̆нъ де зи́ле е́сте де кжнд ѣ̆мблѣ̆ ръ̀тъчи́н„ дѣ̆мъ пи́н мѣ̆нцй май мо́артъ де фоаме, шѝ „ де мѣ̆лте о́рй гони́тъ де вжнъто́рй шѝ де „ кжнїй ло́р. Фѣ̆г де Стъпжнѣл мїе́ѣ̆, че е́с„ те ѣ̆н лъкѣито́рю богат ал Ржлѣй Не́грѣ̆, „ шѝ каре маѣ̆ адѣ̆с ѧ старе́ ѧ ка́ре мъ вѣ̆зй.“ Де́чй ѧ да́тъ ѧй ѫрътъ̀ вжнътъ̀ие трѣ̆пѣлѣй е́й, шѝ пе ѣ̆рмъ ѧй зи́се; „ Ера̀ съ мъ дѣ̆к „ съ мъ ѧне́к; да́р фїи́нд къ лъкѣи́цй аи́чй, „ ам сокоти́т фїи́нд къ ѧ ао́кѣл ачѣ́ста ѧкъ „ съ маи а́флъ Ялкй бѣ̆нй, нѣ̆ тре́бѣе съ мо́рю.“ Ѧтѣ̆нчй Виргинїа, порни́тъ де о милостивѝре, ѧй зи́че; „ Ѧдръгнѣ́ще, тикъло́асъ зидире! „ мжнжнкъ.“ Шѝй де́тѣ̀ зако́ска че гъти́съ пе́нтрѣ̆ джншїй. Виргинїа, дѣ̆пъ че аѣ̆ въ̀зѣ̆т съ̀тѣ̆лъ мѣ̆ зи́с „ Сърма́но! доре́ск а ме́рце съцй „ че́ю ертаре дела Стъпжнѣл тъѣ̆; по́ате въ„ зи́ндѣ̆те, съ ва милости́ва сѣ̆пра та̀, шѝ те „ ва милѣ̆ѝ. Воѣщй съ ме́рцй къ ми́не ла джнсѣл? „ Не́гра мѣ̆ ръспѣ̆нсѣ̆, ѧцѣ́ре алѣ̆й дѫ̃зѣ̆, ѧцй

Aŭ căzùt îndátă la picióarele Virgínïeĭ, ce atùnce gătea zácusca famílïeĭ şì iau zís: „Tânăra mea dóamnă, fïeţĭ mílă de o ne norocítă róabă şì fugáre; căcĭ o lùnă de zíle éste de când ùmblu rătăcíndumă pín mùnţĭ maĭ móartă de fóame, şí de mùlte órĭ gonítă de vânătóri şì de cânïĭ lór. Fùg de stăpânul míéŭ, cé éste un lăcuitóriŭ bogát al Râuluĭ Négru, şì cáre maŭ adùs în stárea în cáre mă vézi.“ Décĭ, în dátă ĭĭ arătă vânătăile trùpuluĭ eĭ, şì pe ùrmă ĭĭ zíse: „Erà să mă dùc să mă înéc; dár ştïínd că lăcuíţĭ aícĭ, am socotít fïínd că în lócul acésta încă să maĭ află Albĭ bùnĭ, nu trebue să móriu.“ Atùncĭ Virgínïa, pornítă de o milostivíre ĭĭ zíce: „Îndrăzneaşte, ticălóasă zidíre ! mânâncă.“ Şíĭ déte zácusca ce gătísă péntru dânşïĭ. Virgínïa, dùpă ce aŭ văzùto sătùlă iaŭ zís: „Sărmáno! dorésc a mérge săţĭ céiŭ ertáre dela stăpânul tăŭ; póate văzíndute, să va milostivì asùpra tà, şì te va miluì. Vóeştĭ să mérgi cu míne la dânsul? Neagra iaŭ răspùns, îngere alui Dmzéu, îţĭ voĭ urmà órĭ ùnde veĭ voì.“

„вой ѹрма о,й ѹнде вей вой.“ Виргинїа кемъ пе фратесъѹ шил рѹгъ съ о ѧтоваръшаскъ. Дечй повъцѹйцй де фѹгаре роавъ, прин стржмторй прй пъдѹрй марй, прин мѹнцй ѧналцй, шй ржѹрй лате, че леѹ трекѹт пин вад, аѹ ажѹнс ѧ сфржшит пе ла амїаѯъ зй ла поалеле ѹнѹй мѹкте, пе малѹриле Ржѹлѹй Негрѹ. Ѧколо аѹ зърит о каса бине зидитъ, садѹрй фрѹмоасъ, о мѹлциме де робй ѧделетничицй ла фелѹримй де лѹкрѹрй, шй пе стъпжнѹл лор примблжндѹсъ пй-тре джншїй, кѹ пипа ѧгѹръ шй кѹ о варгъ де трестїе ѧ мжнъ. Ел ера ѹн ом ѹскъцив, не-гричос, кѹ окїй афѹндацй, шй кѹ спринчѣ-ле негре. Виргинїа, ѧвъпъмът фоларте, шй цїинд пе Павел де мжнъ, саѹ апропїат де а-чел лъкѹиторю, шй лаѹ рѹгат, ѧнѹмеле лѹй Дмзеѹ, съш ѣрте роабл са, че ера кжцй ва паши динапом лор. Динтрѹн тжй лъкѹиторюл нѹ аѹ бъгат самъ ла ачей дой копїй, прост ѧ-връкацй; дар дѹпъ че аѹ възѹт талїа чѣ елегантъ а Виргинїей, фрѹмоасъ ей кап галбън легат кѹ о легътѹръ албастръ, шй аѹ аѹзит глас ей чел дѹлче, че тремѹра дин превнъ шй кѹ тот трѹпѹл чержнд ертаре роавей, аѹ лепъдат

Virgínïa cemă pe frátesăŭ şíl rugă să o întovărăşáscă. Decĭ povăţuíţĭ de fugárea róabă, prín strâmtóri, pri pădùrĭ márĭ, prín mùnţĭ înálţĭ, şì râurĭ láte, ce leaŭ trecùt pín vád, aŭ ajùns în sfârşít pe la amïază zi la póalele ùnui mùnte, pe málurile Râuluĭ Négru. Acoló aŭ zărít o cásă bíne zidítă, sáduri frumóasă, o mulţíme de robĭ îndeletnicíţĭ la feliurímĭ de lùcrurĭ, şì pe stăpânul lór primblândusă píntre dânşïĭ, cu pípa în gură şì cu o várgă de trésţïe în mână. Ĕl erà un óm uscăţív, negriciós, cu ócïĭ afundáţi, şì cu sprincénile négre. Vìrgínïa, învăpăiată fóarte, şì ţiínd pe Pável de mână, saŭ apropïat de acél lăcuitoriu, şì laŭ rugát, în nùmele lùĭ Dmzéŭ, săş érte róaba sà, ce erà câţĭ và páşĭ dinapóĭa lór. Dintrùn teaĭ lăcuitóriul nù aŭ băgát sámă la acéĭ dóĭ copíĭ, próst înbrăcáţĭ; dár dùpă ce aŭ văzùt talía cea elegántă a Virgínïeĭ, frumósul éĭ cáp gálbăn, legát cu o legătură albastră, şì aŭ auzít glásul éĭ cél dùlce, ce tremurá dín preùnă şì cu tót trùpul cerând ertárea róabeĭ, aŭ lepădát

Ардтъ пипа дин гъръ, ши Ынълцинд барга къ-
тръ Черю, Сэ жърат къ жъръмжнт фоарте
маре кымкъ тртъ роаба, нъ атжта пентрэ дра-
гостя лэй Дмзеъ, кжт пентрэ а ей. Атънчи
Виргинїа ардтъ аъ фъкът семн роабей съ мър-
гъ ла стъпжнъл ей, ши пе ърмъ Сэ дъс а-
лергжнд ши Павел дъпъ джнса.

Съинд дар Ын преънъ дялэл че погържсъ, ши
ажънгжнд Ын вжрфъл лъй, аъ шъзът съпт ън
копачю, Ингрэжцй де остенялъ, де фоаме ши
де сете; кънчи ъмплась флъмжндй май бине де
чинчи милърй, дела ръсъритъл соарелъй. Па-
вел аъ зис Виргинїей. „Сора мя, прндзълаъ
„трекът; цие цжй фоаме ши цжй сете; а-
„инчи нъ гъсим нимик ка съ мжнкым; съ май
„погоржм о датъ дялэл, ши съ мерцим съ че-
„рем демжнкат де ла стъпжнъл роабей. -- Ох,
„нъ, прїетенъл мїеъ, нъ вой, аъ зис Вир-
„гинїа, пентрэ къ мълтъ фрикъ мэъ при-
„чинъит ачела. Ядъцй аминте де чем че зи-
„чя ъне орй майкъ мя: Пжйня омълъй ръъ
„ъмпле гъра де нъсип. - Кым съ фачем дар?
„аъ зис Павел; родзъиле ачестор копачй
„сжнт рале; аиче нъй нимй макар вре ън

îndátă pípa dín gùră, şì înălţínd várga cătră Cériŭ, saŭ jurát cu jurământ fóarte máre cùmcă iartă róaba, nù atâta péntru drágostea lùĭ Dmzéŭ, cât péntru a éĭ. Atùncĭ Virgínïa îndátă aŭ făcùt sémn róabeĭ să meargă la stăpânul éĭ, şì pe ùrmă saŭ dùs alergând şì Pável dùpă dânsa.

Suínd dár în preùnă dealul ce pogărâsă, şì ajungând în vârful lùĭ, aù şăzùt sùpt un copáciŭ, îngreuiaţĭ de osteneală, de foame şì de séte; căcĭ umblásă flămânzĭ maĭ bine de cíncĭ miluri, dela răsărítuluĭ. Pável aŭ zís Virgínïei: „Sóra mea, prânzul aŭ trecùt; ţíe ţâĭ fóame şí ţâĭ séte; aícĭ nu găsím nimíc ca să mâncăm; să maĭ pogorâm o dátă dealul, şì să mérgem să cérem demâncát de la stăpânul róabeĭ. -- Oh, nù, prïétenul mïeŭ, nù vóĭ, aŭ zís Virgínïa, péntru că mùltă frícă meau pricinuít acéla. Aduţĭ amínte de céea ce zicea une órĭ máĭcă mea: Pâĭnea ómuluĭ răŭ ùmple gùra de năsíp. - Cùm să fácem dár? aŭ zís Pável; ródurile acéstor copácĭ sânt răle; aíce nùĭ nícĭ macár vre ùn

„ Тамарѣн (1), сăв врă ăн Китрă, ка сеѣ
„ рăкорецій. Дмзă ва авѣ пăрта́ре де гри́жъ
„ пе́нтрă но́й, аă зи́с Вирги́нїа, ка ши́ пе́нтрă
„ ачéсте ми́чи пъсъ́рй, че чéр хра́нъ де́ла дж-
„ сă.“ Авїа сфжршисъ ѫ кăвинтеле ачéстѣ,
ши ѫдатъ аă аăзит о мăрмăръ де исво́р, че кăрцѣ
дѝнтрă о стжнкъ мецїешитъ. Ѫлегаръ да́р ѫ-
да́тъ акол ши ръкоринда́съ кă а́па лăй че́ май
лимпеде де кжт криста́лă, аă кăле́ши ла́ мж-
ка́т ши пăци́н Кардами́н (2), че се гъте́ пе
ма́лăриле лăй. Ѫ вéме че е́й къта́ ѫтоа́те
пърциле съ гъса́скъ в е о мжнка́ре ма́й бжнъ,
Вирги́нїа аă зъри́т ѫтре копа́чй ăн тжнър Пал-
ми́ст, че фа́че ро́д нăмай ѫ вжрфăл лăй, ши
ка́ре е́сте о пре́ бжнъ мжнка́ре: Да́р, де ши тръ́нкъ
лăй нă ера́ ма́й гро́с де кжт пичо́рă, тотăш
ера́ ѫнăлт ма́й би́не де шасъзе́чй де пичо́аре.
Ле́мнă ачéстă копа́чй съ аса́мънъ бжнă кале́п де
то́рт; ши е́сте атжт де таре, ѫкжт стри́къ чи-
нева́ ѫтржсă ши че́ле ма́й бжне толоа́ръ. Па́вел не

---

(1) ăн фе́лю де копа́чй, саă ро́д.
(2) ăн фе́лю де тр̀въ.

Г.

Tamarén (I), sau vre ùn Cítru, ca se te răcoreştĭ. Dmnzeŭ va avea purtáre de gríjă péntru nóĭ, aŭ zís Virgínïa, ca şì péntru aceste mícĭ păsărĭ, ce cér hránă dé la dânsul.“ Abïà sfârşísă ea cuvíntele acéstea, şì îndátă aŭ auzít o murmùră de isvor, ce curgea díntru o stâncă megïeşítă. Alergáră dár îndátă acolò şì răcoríndusă cu ápa lùĭ cea maĭ límpede de cât cristálul, aŭ culés şì au mâncát şì puţín Cardamín (2), ce se găsea pe málurile lùĭ. În vréme cé éĭ căutà în tóate părţile să găsáscă vre o mâncáre máĭ bùnă, Virgínïa áŭ zărít între copácĭ ùn tânăr Palmíst, ce fáce ród nùmaĭ în vârful lùĭ, şì cáre éste o prea bùnă mâncáre; Dár, de şì trùnciu lùĭ nù erá maĭ grós de cât piciórul, tótuş erà înált maĭ bíne de şasăzéci de picióare. Lémnul acéstuĭ copácĭ să asámănă ùnui caleap de tórt; şì éste atât de táre, încât strícă cinevà întrânsul şì céle maĭ bùne topóară.

(I) Ún féliu de copácĭ, saŭ ród.
(2) Ún féliu de iarbă.

лѫ́нд пе лѫ́нгъ дѫ́нсѫл ни́чи мъка́р кѫци́т, лѫ̆ сокоти́т съ пѫ̆е фо́к ла ръдъчи́на лѫ́й; да́р а́лтъ невое́, къ нѫ̆ авѣ́ скъпъръто́рй, шѝ ѧ-чѣ́ст Остров, де шѝ е́сте атѫ́т де пїе́тро́с, то́-тѫш нѫ̆ кре́ѕ съ се а́фле вре о пїа́тръ кѫ̆ фо́к. Кѫ то́ате ачѣ́стѣ, невоѫ́ афлъ̀ мицешѫ́гъ́рѣ, шѝ де мѫ̆лте о́рй че́ле май фолосито́аре афлъ́рй Са́ѫ̆ гъси́т де оа́мений про́фй. Дечи́ Па́вел хо-търъ́ѫ̀ съ апри́нѕъ фо́к дѫ̆пъ озиче́юа Не́грилор, шѝ лша̀ кѫ̆ ко́лцѫл ѫнїй пїе́тре, лѫ̆ фъкѫ́т о бо́ртъ ми́къ ѧ рамѫ́ра ѫнѫ́й копа́чй фо́арте ѫска́т, пе ка́ре лѫ̆ пѫ̆со сѫ̆пт пичо́ареле Са́ле. Пе ѫ́рмъ кѫ̆ мѫ̆кѣ́ ачѣцїй пїе́тре лѫ̆ лскѫци́т о а́лтъ бѫка́тъ де ра́мѫ̆ръ асе́минѣ ѫска́тъ, да́р де а́лт фе́лѫ̆ де копа́чй: Дѫ̆пъ ачѣ́стѣ лѫ̆ пѫ̆с бѫка́та ачѣ̆ лскѫци́тъ ѧ бо́рта ра́мѫ̆рїй де сѫ̆пт пичо́аре, шѝ ѧвъртиндо́юте кѫ̆ мъ́йниле, пре кѫ́м ѧвъртѣ́ск фъкъле́цѫл кѫ́нд боѣ́ск съ фа́къ Чокала́та спѫ́ме, лѫ̆ въѕѫ́т ѧда́тъ ѣши́нд фѫ́м шѝ Скънтѣ́е. Ѩ лдѫна́т вѫрѫ́ене ѫска́те шѝ кренгѫ́це де копа́чй, шѝ лѫ̆ пѫ̆с фо́кѫл ла ръдъ-чи́на Палми́стѫлѫй ка́ре пе́сте пѫци́н лѫ̆ пика́т кѫ̆ ѫн ма́ре сго́мот. фо́кѫл мѫ̆ май слѫжи́т ѧкъ шѝ ла деспюка́рѣ ачѣ́лѫй ро́д де фо́иле лѫ̆й че-

Pável ne având pe lângă dânsul nícĭ măcár cuţít, aŭ socotít să pùe fóc la rădăcína lùĭ; dár áltă nevóe, că nù avea scăpărătóri, şì în acést Ostrov, de şì éste atât de pïetrós, tótuş nù créz să se áfle vre o pïatră cu fóc. Cu tóate acéstea, nevóia află meşteşùgurĭ, şì de mùlte órĭ céle maĭ folositóare aflărĭ sáŭ găsít de oámenĭ próştĭ. Décĭ Pável hotărâ să aprínză fóc, dùpă obicéiul Négrilor, şí aşà cu cólţul ùnïĭ pïétre, aŭ făcùt o bórtă mícă în rámura unuĭ copácĭ fóarte uscát, pe care aŭ pùso sùpt picióarele sále. Pe ùrmă cù mùcea acéştĭĭ pïétre aŭ ascuţít o áltă bucátă de rámură aséminea uscátă, dár de ált féliŭ de copácĭ: Dùpă acéstea aŭ pùs bucáta acea ascuţítă în bórta rámurïĭ de sùpt picióare, şì învârtínduo iute cu mâĭnile, pre cùm învârtésc făcăléţul când voésc să fácă Ciocaláta spùme, áŭ văzùt îndátă eşínd fùm şì scântée. Au adunát buruéne uscáte şì crengùţe de copácĭ, şì aŭ pùs fócul la rădăcína Palmístuluĭ cáre péste puţín aŭ picát cu ùn máre sgómot. Fócul iaŭ máĭ slujít încă şì la desgiucarea acélui ród de fóile lùĭ céle tárĭ şì spinóasă.

ле та́рѣ шѝ Спѫно́асъ. Вирги́нїа шѝ кѫ джнсѫл аѫ мжнка́т о па́рте кр҃ѫдъ, шѝ о па́рте фри́птъ ѧ спѫ́зъ шѝ ѧ́тр амжндо́ъ аѫ афла́т гѫ́ст. Ѣѫ гѫста́т прѫнзѫл ачѣ́ст Си́мплѫ, кѫ ма́ре вѫкѫ́рѣ, адѫкжндѫш амѝнте де фа́пта вѫ́нъ, че фъкѫ́се диминѣ́цъ; Съ скжрбѣ́ лѣ́ Сокоти́д кжтъ не одѝхнъ вор фѝ причинѫ́ит мѫ́мелор депъртарѣ́ ло́р де ка́съ. Вирги́нїа не ѧчета́т ворвѣ́ пѣ́нтрѫ ача́ста; т҃р Па́вел, ка́ре Съ Семицѣ́ ѧкъ ѧ пѫтѣ́ре, о ѧкрединца́ къ нѫ́ вор ѧтжрзїа́ а линиѝ пе мѫ́меле ло́р.

Дрѣ́пт лчѣ́м дѫ́пъ прѫнз съ афла́р ѧтрѫ о рътъчи́ре, фїи́нд къ нѫмайавѣ́ пе ни́мине съѝ повъцѫ́скъ ла ка́съле ло́р. Па́вел, ка́ре де ни́мик нѫ́ съ темѣ́, аѫ зи́с Варгинїейъ; „Колиба „ноастръ е́сте къ́тръ амїа́зъзѝ, шѝ тре́бѫе съ „тре́чем, ка диминѣ́цъ, мѫ́нтеле че ѣ́зѝ а„колѡ жос кѫ тре́ѝ кра́чѝ. Хайде́ц съ ме́цем „прїе́тена мѣ́.“ Ачѣ́ста ера́ мѫ́нтеле че съ нѫме́ще Трима́ст: а́декъ кѫ тре́ѝ ци́це, фїи́нд къ фо́рма ѫжрфѫ́илор лѫ́ѝ съ аса́мънъ кѫ тре́ѝ ци́це. Ѣѫ погоржт да́р дѣ́лѫ Рѫ́злѫ Негрѫ деспре па́рте дела амїа́зъ ноапте, шѝ дѫ́пъ ѫнчѣ́ лѫ́ажѫ́нс ла ма́лѫриле ѫнѫ́ѝ рѫ́ѫ ма́ре, ка́реле тъ

Virgínïa şì cu dânsul aŭ mâncát o párte crùdă, şì o párte fríptă în spùză şì într amândóă aŭ aflát gùst. Aŭ gustát prânzul acést símplu, cu máre bucuríe, aducânduş amínte de fápta bùnă, ce făcùse dimineaţă; Să scârbea însă socotínd câtă ne odíhnă vor fì pricinuít mùmelor depărtárea lór de cásă. Virgínïa ne încetát vorbea péntru aceásta; iar Pável, cáre se semiţea încă în putére, o încredinţà că nù vor întârzïa a liniştì pe mùmele lór.

Drépt acéia dùpă prânz să afláră întru o rătăcíre, fiind că nùmaĭ avea pe nímine săĭ povăţuească la cásăle lór. Pável, cáre de nimíc nù să temea, aŭ zís Virgínïeĭ: „Colíba nóastră éste cătră amïazăzì, şì trébue să trécem, ca dimineaţă, mùntele ce vézi acolò jós cu tréĭ crácĭ. Haĭdéţ să mérgem, prïétena mea.“ Acésta erà mùntele ce să numéşte Trimást: ádecă cu tréĭ ţíţe, fiind că fórma vârfurilor lùĭ să asámănă cu tréĭ ţíţe. Aĭ pogorât dár dealu Râuluĭ Negru déspre pártea de la amïáză nóapte şì dùpă ùn ceas aŭ ajùns la málurile ùnui râŭ máre, cárele tăia cálea lór.

кале́ ло́р. Ачастъ ма́е па́рте а Остро́вълъй пли́нъ де пъдурй, е́сте атжт де пъцин куноскътъ ↑ зіоа де а́стъзй, ↑ кжт мълте ржурй шимъ́нцй але е́й сжнт фъръ де нъме. Ржл ↑съ, пе ма́лърилекърѣ́м е́й съ афла́, кърцѣ́ хъ́инд пи́нтре стжнчй. Хъ́етъл ачецїй апе спъймжнтъ пе Вирги́нїа, шй нъ̆ аъ̆ ↑дръзни́т а↑тра́ ка съл трѣ́къ пин ва́д, чи лъжндо Па́вел ↑ спа́те аъ̆ трекъ́то кълкжнд пе пїе́трите че́ле лънеко́асъ але ржлъ́й, фъръ а съ сфїй де хъ́етъл апей. „Нъц „ фіе фри́къ, ↑й зичѣ́ е́л, пе́нтрѣ къ е́ъ̆ мъ „ Си́мцй къ ти́не фо́арте пъте́рник. Ши́, дакъ „ лъкъито́рюл Ржлъ́й Не́грѣ Сарфй ↑противит „ ла ертарѣ́ роа́бей са́ле, е́ъ̆ мъ бътѣ́м къ „ джсъл.

„ Към! аъ̆ зи́с Вирги́нїа, къ ачел о́м атжт „ де ма́ре шй рѣ́ъ̆? ↑ че́ примеждїе тѣ́м пъс! Дъм- „ незе́ле! кжт де грео̆ е́сте а фа́че чинева́ би́не! „ нъмай ръ́ъл е́сте ле́сне а л фа́че.“ Дъпъ че́ Па́вел аъ̆ трекъ́т ржл де че́м па́рте, аъ̆ бъ́т съш ърмезе дръмъл ↑найнте ↑къркат къ со́ръса, ↑ спа́те съмецйндъсъ ↑трѣ ачест кип съ съе мънтеле Трима́ст, чел ведѣ́ динаи́нтѣ лъй депъртат къ о жъмъта́те де ми́лъ; ↑съ слъбйнд ↑да́тъ пъ-

Aceástă máre párte a Ostróvuluĭ plínă de pădùrĭ, éste atât de puţín cunoscùtă în zíoa de astăzĭ, în cât mùlte râurĭ şi mùnţĭ ale éĭ sânt fără de nùme. Râul însă, pe málurile căruia éĭ să aflà, curgea huínd píntre stâncĭ. Hùetul acéştiĭ ápe spăĭmântă pe Virgínïa, şi nù aŭ îndrăznít a întrà ca săl treacă prin vád, ci luândo Pável în spáte aŭ trecùto călcând pe pïetrile céle lunecóasă ale râuluĭ, fără a să sfiì de hùetul ápeĭ. „Nùţ fíe frícă, ĭĭ zicea el, péntru că éŭ mă símţĭ cu tíne fóarte putérnic. Şí, dácă lăcuitóriul Râuluĭ Négru sar fì împotrivít la ertárea róabeĭ sále, eŭ mă băteam cu dânsul.

Cùm! aú zís Virgínïa, cu acél óm atât de máre şi răŭ? în ce primejdïe team pùs! Dumnezéule! cât de greŭ éste a fáce cinevà bíne! nùmaĭ răul éste lésne al fáce.“ Dùpă cé Pável aŭ trecùt râul de céea párte, aŭ vrùt săş urméze drùmul înaínte încărcát cu sórăsa, în spáte sumeţíndusă întru acést cip să sùe mùntele Trimást, cel vedea dinaíntea luĭ depărtát cu o jumătáte de mílă; însă slăbínd îndátă putérile sále, aŭ fóst sâlít să o pùe jós, şi să se odihnească lângă dânsa.

тѣриле сале, аў фост сжлит съ о пўе жос, шй съ се одихнѣскъ лжнгъ джнса. Виргиńа атўнчй мў зис; „ фръцїоаре, ной ѧсъръм, „ шй єў ам обосит кў тотўл; дар фїинд къ тў „ те май симцй ѧкъ ѧ пўтере, ласъмъ пе ми- „ не аичй, шй тў ѧтоарчете сингўр акасъ, „ касъ май линищѣщй пе мўмеле ноастре. Ох! „ нў, аў зис Павел, нўте лас. Дакъ ноап- „ тѣ нева апўка ѧпъдўрѣ ачаста, єў вой фа- „ че фок, вой оборж ўн Палмист, те вой хръ- „ нй пе тине кў родў лўй, шй єў кў фрўнзеле вой „ фаче ўн акопериш ка съте акопър.“ Кў тоа- те ачестѣ Виргиńа дўпъ че сў одихнит пўцин, аў адўнат вое де пе трўнкюл ўнўй копачй маре, че ера плекат ѧ апъ, шй кў ачеста шў фъкўт опинчй, кў каре шў ѧфъшўрат пичоареле, че съ сжнцерасъ де пїетриле дрўмўлўй; пентрў къ грѣбиндусъ ла порнирѣ єй дѣ касъ съ факъ бине, ўитасъ съ се ѧкалцъ. Пе ўрмъ дўпъ че аў май симцит оареш каре ўшўрињцъ дин ръкорѣ- ла фрўнзелор, аў тъат о рамўръ де Бамбў, шй сў порнит ръзъмжндусе кў о мжнъ ѧ ра- мўра ачеа, шй кў чемлалтъ ѧ фратесъў.

Ѧтрачест кип мерцѣ ѧчет пин пъдўрѣ, дар ѧ-

Virgínïa atùncĭ iaŭ zís; „Frăţïoare, nóĭ însărăm, şì éŭ am obosít cu tótul; dár fiínd că tù te maĭ símţi încă în putére, lásămă pe míne aícĭ, şì tù întóarcete síngur acásă, casă maĭ liniştéştĭ pe mùmele nóastre. Oh! nù, aŭ zís Pável, nute lás. Dácă nóaptea neva apucà în pădurea aceásta, éŭ voĭ fáce fóc, voï oborâ ùn Palmíst, te vóĭ hrănì pe tine cu ródu lùĭ, şì éŭ cu frùnzele vóĭ fáce ùn acoperíş ca săte acópăr.“ Cu tóate acéstea Virgínïa dùpă cé saŭ odihnít puţín, aŭ adunát bóz de pe trùnciul ùnuĭ copácĭ máre, ce erà plecát în ápă, şì cu acésta şaŭ făcùt opíncĭ, cu cáre şaŭ înfăşurát picióarele, ce să sângerásă de pïétrile drùmuluĭ; péntru că grăbíndusă la pornírea éĭ dea cásă să fácă bíne, uĭtásă să se încálţă. Pe ùrmă dùpă ce aĭ maĭ simţít oáreş cáre uşurínţă dín răcoreala frùnzelor, aŭ tăiat o rámură de bambù, şì saŭ pornit răzămânduse cu o mână în rámura acéia, şì cu cealáltă în frátesăŭ.

мълцѝмѣ копа́чилор, шѝ десѝмѣ фрѫнзелор, аѫ аскѫнс дѝн о́кїй ло́р, нѫ нѫмай мѫнтеле Трима́ст кѣтръ ка́ре мерѫѣ, да́р шѝ Со́аре́ле, че а-кѫм ѥра́ апро́апе де асфинци́т. Дѫпъ вре о кжтъ ва́ вре́ме, аѫ лъса́т дѝн не ш҃ї́нцъ потика пѣ ка́ре вени́сѣ пѣнъ атѫ́нчй, шѝ де о да́тъ саѫ трежѝт ѧтрѫн Лабири́нд. (1) де копа́чй де кѫрпе́нй, шѝ де стжнчй, де ѫнде нѫ май пѫтѣ ѥши. Атѫ́нчй Па́вел аѫ пѫс пе Вирги́нїа жо́с, шѝ ѥ́л аѫ ѧчепѫт съ але́рце ѧ сѫс шѝ ѧ жо́с, ѫйми́т кѫ то́тѫл, ка съ гъсаскъ вре о дески́дере прѝн ка́ре съ ска́пе дѝнтра ча́стъ ѧкисо́аре; да́р ѧ зъда́р саѫ остени́т. Пе ѫрмъ саѫ со́ѝт ѧтрѫн копа́чй ѧна́лт ка съ ба́ѯъ мъка́р мѫнтеле Трима́ст, шѝ ни́чй атѫ́нчй нѫ аѫ въѯѫ́т пѝн прежѫрѫл сѣѫ́ а́лтъ де кжт вжрфѫриле копа́чилор, дѝн ка́ре ѫнїй ѧкъ съ май лѫмина́ де ра́ѯиле че́ле май де пре ѫрмъ а асфинцито́рюлѫй Со́аре. Ѫмбра мѫнцилор акопере́ акѫм пъдѫриле де пѝн вѣ́й; вжнтѫл контене́, прекѫм съ ѧтжмплъ

---

(1) Лабири́нд, Рѫмжне́ше съ зи́че ка́лѣ рътъчи́тъ.

Întracést cíp mergea încét pín pădùre, dár înnălţímea copácilor, şi desímea frùnzelor, aŭ ascùns dín ócïĭ lor, nù nùmai mùntele Trimást cătră cáre mergea, dár şi sóarele, ce acùm erà apróape de asfinţít. Dùpă vre o câtă và vreme, aŭ lăsát dín ne ştïínţă potíca pe cáre venísă pănă atùncĭ, şi de o dátă saŭ trezít întrùn Labirínth (1) de copácĭ, de cùrpenĭ, şi de stâncĭ, de uùnde nù maĭ putea eşì. Atùncĭ, Pável aŭ pùs pe Virgínïa jós, şi él aŭ început să alérge în sùs şi în jós, uĭmít cu tótul, ca să găsáscă vre o descídere prín cáre să scápe dintra ceástă încisóare; dár în zădár sáŭ ostenít. Pe ùrmă saŭ suít întrun copácĭ înált ca să vázã măcár mùntele Trimást, şi nícĭ atùncĭ nù aŭ văzùt pín prejurul săŭ áltă de cât vârfurile copácilor, dín cáre ùnïĭ încă să maĭ luminà de razile céle mai de pre ùrmă a asfinţitóriuluĭ sóare. Umbra mùnţilor acoperea acùm pădùrile de pín văĭ; vântul contenea, precùm să în tâmplă pe la asfinţítul sóareluĭ.

(I) Labirínth, Rumânéşte să zíce cálea rătăcítă.

пе ла асфинци́тъл со́арелъй. О ма́ре тъчёре ѧпъ-
ръцѐ ѧтраче́сте пъсти́ърй шѝ нъ́съ май аъ́зѐ а́лтъ,
декѫ́т ръгътъ́риле Че́рвилор, че венѐ съш ка́ъ-
те кълкъ́шъриле ло́р ѧтраче́сте ло́къ́рй депърта́-
те. Па́вел, нъдъждъ́ынд къл ва аъ́зѝ вре ъ́н
вжнъто́рю, аъ́ стригат къ то́атъ пъте́рѐ са̀.
„Вени́цй, вени́цй, ѧтръ ажъто́рюл Вирги́нїей!“
да́р нъ́май си́нгър ехо̀ ал пъдъ́рїй ма́ъ ръспъ́нс,
репети́нд де мъ́лте о́рй; „Вирги́нїей! . . . Вир-
„гинїей!“

Дъ́пъ ача́ста Па́вел саъ́ погорѫ́т ди́н копа́чю,
ѧгреѫ́т де остенѐлъшѝ де скжрбъ, шѝ аъ́ къ-
ъта́т съ гъса́скъ вре ъ́н ки́п де а петре́че ако̀ло̀
но́аптѐ, да́р нъ́ аъ́ фо́ст; къ́чй нъ́ ера̀ ни́чй
фжнтжни́й, ни́чй Палми́стй, ни́чй ръмъ́рй де ко-
па́чй ъска́цй ка съ апри́нъ фо́к. Ѧтъ́нчй ша́ъ́
ѧцъле́е при́н черка́ре то́атъ слъбъчъ́нѐ пъте́ри-
лор са́ле, шѝ аъ́ ѧчепъ́т съ плжнгъ. Вирги-
нїа ма́ъ зи́с: „Нъ́ плжнце, прїе́тенъл мїе́ъ́,
„да́къ воещй съ нъ́мъ скжрбещй ма́й мъ́лт;
„къ́чй е́ъ́ сжнт причи́на тъ́търо́р дъре́рилор
„та́ле, шѝ а ма́йчилор но́астре, че е́ле акъ́м
„съ́фъръ́. Нимѝк съ нъ́ фа́къ чинева̀, ни́чѝ
„мъка́р би́не, фъ́ръ а съ сфътъ́ѝ къ пъри́н-

O máre tăcére împărăţea întracéste pustíurĭ şi nùsă maĭ auzea áltă, decât răgătùrile Cérbilor, ce venea săş cáute culcùşurile lór întraceste lócurĭ depărtáte. Pável, nădăjduínd căl va auzì vre ùn vânătóriu, aŭ strigát cu tóată putérea sà. „Veníţĭ, veníţĭ, întru ajutóriul Virgínïeĭ!“ dár númaĭ síngur ehò al pădùrĭĭ iaŭ răspùns, repetínd de mùlte órĭ: „Virgínïeĭ!... Virgínïeĭ!“

Dùpă aceásta Pável saŭ pogorât dín copáciu, îngreuiát de ostenealä şi de scârbă, şi aŭ căutát să găseáscă vre un cíp de a petréce acolò nóaptea, dár nù aŭ fóst; căcĭ nù erà nícĭ fântânĭ, nícĭ Palmístĭ, nícĭ rămurĭ de copáciĭ uscáţi ca să aprínză fóc. Atùnci şáŭ înţălés prín cercáre tóată slăbăciùnea putérilor sále, şi aŭ începùt să plângă. Virgínïa iáŭ zís: „Nù plânge, prïétenul mïéŭ, dácă voéştĭ să nùmă scârbéştĭ máĭ mùlt; căcĭ éŭ sânt pricína tuturór durérilor tále, şi a máĭcilor nóastre, ce éle acùm sùferă. Nimíc să nù fácă cinevà, nícì măcár bíne, fără a să sfătuì cu părinţiĭ lùĭ.

„ цїй лъй. Ох! фо́арте фъ́р де сокоте́лъ „ ам фъкът!“ Шй ъ́ лчепът съ плънгъ. Къ тоа́те ачёстѣ ъ́ май з́с къ́тръ Па́вел: „ Съ не ръгъ́м фра́те лъй Дмзеѳ, къ ёл не „ ва мънтуй.“ Авїа́ лш сфършйсъ ръгъчюнѣ ло́р кънд ъ́ ъзи́т ун кънне лътръ́нд. „ Ачёста ёсте, ъ́ зи́с Па́вел, кънниле вре у„ нуй вънъторю, че вине са́ра ла пъ́нд ка „ съ вънёже Че́рбй.“ Пёсте пуцин, лътръ́тъ́рилекънёлъй съ мъри, шй Виргинїа ъ́ зи́с: „ мисъ па́ре къ ачёста ёсте фидёл, кънниле „ колибїй но́астре. Да, жй кунос́к гласъл. „ Оа́ре съ фи́м аша́ апропїецй де по́алеле „ мънтелъй но́стръ?“ Къ адевъра́т пёсте пуцин фидёл ъ́ фо́ст ла пичоа́реле ло́р, хъмъи́нд, ърлънд шй гъдърънд съ пе лънгъ джншїй. Лврмѣ да́р кънд ёй съ афла́ лтръ о мира́ре, ъ́ възът пе Доми́нг алергънд къ́тръ джншїй. Дечй алънгънд ачёст бун Не́гръ, шй плънгънд де бъкурїе, ъ́ лчепът шй ёй а плънце, фъ́р а пътѣ возбй мака́р ун кувънт. Пе ърмъ дупъ че́ Доми́нг шаъ май вени́т лфи́ре, ле́ъ з́с: „ О тине́ї́ї мїёй стъпънй, кът не „ линищи́те сънт мъмеле во́астре, шй кът

Oh ! Fóarte fără de socotelă am făcùt!“ Şì aŭ începùt să plângă. Cu tóate acéstea aŭ maĭ zís cătră Pável: „Să ne rugăm, fráte, lùĭ Dmzeu, că él ne va mântuì.“ Abïà îş sfârşísă rugăciunea lór când aŭ auzít un câĭne lătrând. Acésta éste, aŭ zĭs Pável, câĭnile vre ùnui vânătóriu, ce víne sára la pândă ca să vânéze cérbĭ.“ Peste puţín, lătrătùrile câĭneluĭ să mărì, şì Virgínïa aŭ zís: „misă páre că acésta éste Fidél, câĭnile colíbïĭ nóastre. Dà, îĭ cunósc glásul. Oáre să fím aşà apropïéţĭ de póalele mùnteluĭ nóstru ?“ Cu adevărát, péste puţín, Fidél aŭ fóst la picióarele lór, hămăínd, urlând şì gudurândusă pe lângă dânşïĭ. În vremea dár când éĭ să aflà întru o miráre, a văzùt pe Domíng alergând cătră dânşïĭ. Décĭ ajungânduĭ acést bùn Négru, şì plângând de bucuríe, aŭ începùt şì eĭ a plânge, fără a putea vorbì măcár un cuvânt. Pe ùrmă dùpă cé Domíng şaĭ mai venít în fíre, leau zís: „O tíneríĭ mïéĭ stăpânĭ, cât ne liniştíte sânt mùmele vóastre, şì cât saŭ spăĭmântát când nú váŭ găsít acásă la întóarcerea lór dela besérică, únde şì éŭ le însoţeam!

„ Сѫ спъймѫтат кѫд нѫ ва́ѫ гъси́т а ка́съ ла
„ ѧто́арчерѣ ло́р дела весе́рикъ, ѫнде шѝ е́ѫ ле
„ ѧсоцѣ́м! Мар(а, ка́ре лѫкра̀ дѫпъ коли́въ,
„ на́ѫ ѫї̈ѫт съ не спѫе ѫнде вацѝ дѫс. Ѫ алер-
„ га́м ѧсѫс шѝ ѧ жо́с пе лѫнгъ коли́ѫ, фъръ а
„ шѝ ѫнде съ въ ка́ѫт. Ѧ сфѫршит вам лѫа́т
„ ха́йнеле че́ле ве́кѝ а амжндро́ра (1) лѣ́м да́т
„ лѫѝ фиде́л съле́ ми́росъ, ши ѧда́тъ, ка кѫм
„ ар фѝ ѧцъле́с бї̈е́тѫл добито́к, аѫ ѧчепѫт
„ а въ ѫрмърѝ. Маѫ дѫс пънъ ла Рѫжѫл Не́грѫ
„ дѫнд дин ко́адъ; тр аколо̀ мам ѧшї̈нца́т
„ дела ѫн лъкѫито́рѫ, къ ѧц фѝ адѫс о роа-
„ въ фѫга́ре, пе ка́ре пе́нтрѫ хатѫрѫл вострѫ о
„ аѫ ертато. Да́р че фе́лю̀ де ертаре! мѣѫ

---

(1) Ѣча́стъ фа́птъ искѫси́тъ а Не́грѫлѫѝ Доми́нг, ши а кѫйнелѫѝ съѫ Фиде́л, съ а-
са́мънъ фоарте кѫ а сълба́тикѫлѫѝ Тевени-
са шѝ а кѫйнелѫѝ съѫ Они́ах, де ка́ре по-
вести́ше Д. Кревекюр, ѧ скрїре лѫѝ чѐ
пли́нъ де юви́ре де омени́ре, ѧтитѫла́тъ:
Скрисо́риле ѫнѫѝ плѫга́рїѫ Америка́н.
(Ѧсъмна́рѣ скрїито́рюлѫѝ.)

María, cáre lucrà dùpă colíbă, náŭ ştĭùt să ne spùe unde vaţĭ dùs. Eŭ alergám în sùs şì în jós pe lângă colíbĭ, fără a ştì ùnde să vă cáut. În sfârşít vam luát háĭnele céle véchĭ a amânduróra , (I) leam dát lùi Fidél să lé mírosă, şi îndátă, ca cùm ar fi înţălés bĭétul dobitóc, aŭ începùt a vă urmări. Maŭ dùs pănă la Râul Négru dând dín cóadă; iár acolò mam înştĭinţát déla ùn lăcuitóriŭ, că iaţ fi adùs o róabă fugáre, pe cáre péntru hatârul vóstru o aŭ ertáto. Dár ce féliu de ertáre!

(I) Aceástă fáptă iscusítă a Négruluĭ Domíng, şí a câĭneluĭ săŭ Fidél, să asámănă fóarte cù a sălbáticuluĭ Tevenísa şì a câĭneluĭ săŭ Onĭáh, de cáre povestéşte D. Crevéciur, în scríirea lùĭ cea plínă de iubíre de omeníre, întitulátă: scrisórile ùnuĭ plugáriu americán.

(Însămnárea scrĭitóriuluĭ)

42.

„ арътáто аегáтъ де ън копáчю къ фїáръ ↑
„ пиоáре, шѝ ла гжт къ ън белчúг де фїер,
„ къ трéй динцй. Де акóлѣ фидéл ърмърúд
„ маѣ адъс ла мънтеле Ржлъй Негрý, ънде
„ тръш аѣ стътът лътржнд къ тоатъ пътéрѣ
„ сà, ла мáрцинѣ ънъй извóр, ажнгъ ън Пал-
„ мúст дъръмáт шѝ ↑къ пжлúндъсъ де фóк.
„ ↑Сфжршúт маѣ адъс аúчй, ла пóалеле мън-
„ телъй Тримáст, де ънде май авéм пънъ ла
„ ноúй пáтрý мúле бýне. Ѝкъм ↑съ вениц,
„ шѝ мжнкац ка съ въ май ↑пътерничúц.“
Шѝ ↑дáтъ лéѣ дат пръжитýрй, пóаме, шѝ о
мáре тúдвъ де въътъръ фъкътъ къ ápъ, къ вúн,
къ зáмъ де Китрý, къ зáхар шѝ къ нъкъшоáръ,
че мъмеле лóр о фъкъсъ динадúнс ка съй ръ-
корéскъ, шѝ съй ↑пътерничéзе. Виргúнїа аѣ
офтáт адъкжндъш амúнте де тикълоáса роа-
въ шѝ не одúхна мъмелор лóр. Ръпетѣ не ↑-
четáт къвúнтеле ачéстѣ. „Ох! кжт де грéѣ
„ éсте а фáче чинева бúне!“ Дéчй ↑вréме
че м шѝ къ Пáвел мжнкà, Домúнг аѣ фъкът
фóк, шѝ къътжд пúнтре стжчй ън лéмн стржмб
че съ нъмéше аéмн рошѣ, шѝ каре вéрде фї-
ънд áрде къ о мáре флáкъръ. Ѝа фъкът дин

meaŭ arătáto legátă de un copáciŭ cu fiară în picióare, şi la gât un belciúg de fiér, cu tréĭ dínţĭ. De acolea Fidél urmărind máŭ adús la mùntele Râuluĭ Négru, ùnde iárăş aŭ stătùt lătrând cu tóată putérea sà, la márginea ùnuĭ izvór, lângă ùn Palmíst dărămát şi încă pârlíndusă de fóc. În sfârşít maŭ adùs aícĭ, la póalele mùnteluĭ Trimást, de ùnde maĭ avém pănă la nóĭ pátru míle bùne. Acùm însă veníţĭ şi mâncaţĭ ca să vă maĭ împuternicíţĭ.“ Şi îndátă leaŭ dát prăjitùri, póame, şi o máre tídvă de băutură făcùtă cù àpă, cu vín, cu zámă de Cítru, cu záhar şí cu nucuşóară, ce mùmele lór o făcùsă dinadíns ca săĭ răcorească, şi săĭ împuternicéze. Virgínïa aŭ oftát aducânduş amínte de ticălóasa róabă şi ne odíhna mùmelor lór. Răpetea ne încetàt cuvíntele acéstea: „Oh! cât de gréŭ éste a fáce cinevà bíne!“ Décĭ în vréme ce ea şi cu Pável mâncá, Domíng aŭ făcùt fóc, şi căutând píntre stâncĭ un lémn strâmb ce să numéşte lémn róşĭ, şi càre vérde fiínd árde cù o máre flácără.

трѫсѫл о торѣ шѝ аѫ апри́нсо; кѫчѝ акѫм ѧнопта́сѣ. Да́р аѫ да́т пе́сте а́лт нъка́з май ма́ре, кѫнд аѫ вои́т ка съ пле́че: Па́вел шѝ Вирги́нїа нѫмаѝ пѫтѣ́ ме́рце. Пичоа́реле до́р е́ра ѫмфла́те шѝ Сѫнцера́те. Доми́нг ста́ акѫм ла кѫмпене, съ мѣ́ргъ съ чѣ́ръ ажѫто́рїю дела чинева́, са́ѫ съ петре́кѣ аколо́ ноа́птѣ кѫ джїѝ. „Ѫн„ дей врѣ́мѣ, ле зичѣ́ е́л, кѫд въ цинѣ́м пе а„ мѫндоѝ ѧ враце? акѫм воѝ сѫнтецѝ ма́рѝ, „ ма́р е́ѫ вътрѫн.“ ѧ врѣ́ме да́р кѫнд е́л съ афла́ конфѫзїа́т, о ча́тъ де ро́би фѫга́рѝ съ ши́ кала доѫзъчѝ де па́шѝ де па́рте, шѝ апропїѝндусъ къпите́нїа ло́р де Па́вел шѝ Вирги́нїа, мѣ́ѫ зи́с; „Бѫнелор ми́чѝ ѧлбѝ, нѫ въ те́мецѝ, „ ноѝ вам въѫ́т трекѫ́нд димине́цъ кѫ о Не„ гръ дела Ржѫл Не́грѫ, ка съѝ че́рецѝ ерта́ре „ дела тѫра́нѫл е́ѝ Стъпѫ́нѫ. Де́чѝ спре мѫл„ цъми́ре ноѝ въ вом дѫ́че ѧ пържи́нгъ пѣнъ ла „ лъкашѫ́риле воастре.“ Дѫпъ лчестѣ фъкѫ́ се́мн шѝ ѧда́тъ па́трѫ Не́грѝ фѫга́рѝ ди́н чѣ́ѝ май боѝни́чѝ аѫ фъкѫ́т о пата́шкъ кѫ вице де копа́чѝ, шѝ кѫ кѫрпенѝ, аѫ пѫс пе Па́вел шѝ Вирги́нїа пе джнса, шѝ аѫ порни́т Доми́нг ѧ наи́нте кѫ то́рса апри́нсъ, стригѫ́нд ѧпреѫ́нъ кѫ

Au făcùt dín trânsùl o tórsă şì aŭ aprínso; căcĭ acùm înnoptásă. Dár aĭ dát péste ált năcáz maĭ máre, când aŭ voít ca să pléce: Pável şì Virgínïa nùmaĭ putea mérge. Picióarele lór erà umfláte şì sângeráte. Domíng stà acùm la cùmpene, să meargă să ceară ajutóriu dela cinevá, sáŭ să petreacă acoló nóaptea cu dânşĭĭ. „Undeĭ vremea, le zicea él, când vă ţineam pe amândoĭ în bráţe? acùm, vóĭ sânteţĭ márĭ, iár eu bătrân.“ În vréme dár când él să aflà confuzïat, o ceátă de róbi fugárĭ să ivì cala douzăci de páşĭ de párte, şì apropïíndusă căpiténïa lór de Pável şì Virgínïa, leaŭ zís: „Bùnelor mícĭ Albĭ, nu vă témeţĭ, nóĭ vam văzùt trecând dimineaţă cù o Néagră dela Râul Négru, ca săĭ céreţĭ ertáre déla tíranul éĭ stăpânŭ. Décĭ spre mulţămíre nóĭ vă vom dúce în părângă pănă la lăcaşurile voastre.“ După acéstă făcù sémn şì îndátă pátru Négri fugárĭ dín céĭ maĭ voïnícĭ aŭ făcùt o patáşcă cu víţe de copáci, şì cu cùrpenĭ, aĭ pùs pe Pável şì Virgínïa pe dânsa, şì aĭ pornít Domíng în naínte cù tórsa aprínsă, strigând împreùnă cu tòată ceata, cu glásurĭ de veselíe şì bucuríe.

тоатъ чѣта, кѫ гласѫрѣ де веселіе шѝ бѫкѫріе. Виргинїа ѫмилиндосе аѫ зисе кътръ Павел. „О „ фрѫцїоаре! ничѝ одатъ Дмзеѣ нѫ ласъ „ фачѣ де бине фъръ ръсплътире.“

Пела мїезѫл нопцїй аѫ аѫнс ла поалеле мѫнтелѫй лор, а кърѫм вжрфѫй съ ѫмина де фокѫй, шѝ ѫдатъ че лаѫ сѫит, аѫ аѫзит глаесѫрѣ стригжнд: „Воѝ сжнтецѝ, копіеѝ лї„ еѝ? Да, ноѝ! ноѝ! аѫ ръспѫнс копіеѝ.“ шѝ ѫдатъ аѫ възѫт пе мѫмеле лор шѝ пе Маріа вїинд спре ѫтимпинаре лор, кѫ тосе апрїсе. „ Не норочицилор копіѝ, леѫ зисе Мадам Ла„ Тѫр, де ѫнде веницѝ? ѫ кжтъ не одихнъ „ нецѝ пѫс! – Дела Ржѫл Негрѫ веним, аѫ зисе „ Виргинїа, ѫнде ам мерс де ам черѫт ертаре „ ѫнїѝ не норочите роабе фѫгаре, кърїа ѫм дат „ димінецъ закѫска ноастръ, пентрѫ къ мѫ„ ре де фоамѳ; шѝ ѫтъ робїѝ ачецѝ фѫгарѝ „ неѫ адѫс ѫнапоѝ.“ Ѫтѫнчѝ Мадам Ла-Тѫр аѫ ѫнъръцошат пе фіѝкъса, фъръ съ поатъ ворвѝ, шѝ Виргинїа чеш съмцѝ об азѫл ѫдат де ла кръмиле маїчїѝ сале, ѫй зисе: „Ѫмѝ „ ръсплътецѝ дѫреріле че ам сѫферит!“ Маргарита, плжнгжнд асемене де бѫкѫріе, стржцѣ

Virgínïa umilínduse aŭ zìs cătră Pável: „O frăţïóare! Nicĭ o dátă Dmnzéŭ nu lásă fácerea de bíne fără răsplătíre.“

Pe la mïézul nópţïĭ au ajùns la póalele mùnteluĭ lór, a căruia vârfurĭ să lumina de fócurĭ şi îndátă ce laŭ suít, aŭ auzít glásurĭ strigând: „Víĭ sânteţĭ, copíeĭ mïéĭ? Dà, nóĭ! nóĭ! aŭ răspùns copíeĭ.“ şì îndátă aŭ văzùt pe mùmele lór şi pe María vïind spre în timpinárea lór cu tórse aprinse. „Ne norocíţilor copíĭ, leaŭ zís Madám La-Tùr, de ùnde veníţĭ? în câtă ne odíhnă neaţĭ pùs! - Dela Râul Négru venim, aŭ zís Virgínïa, únde am mérs de am cerùt ertárea ùnïĭ ne norocíte róabe fugáre, cărïa iam dát dimineaţă zácusca nóastră, péntru că murea de fóame; şì iată róbïĭ acéştĭ fugárĭ neaŭ adùs înapói.“ Atùnci Madám La-Tùr aŭ îmbrăţoşát pe fïïcăsa, fără să póată vorbì, şì Virgínïa ceş sămţì obrázul udát de lácrămile máicïĭ sále, ïĭ zíse: „îmĭ răsplătéşti durérile ce am suferít!“ Margaríta, plângând asémenea de bucuríe, strângea pe

пе Пáвел ѧ врáциле éй, шй зичѣ: „шй тў „фíюл мїéў, лй фъкўт о асемнѣ фáптъ „бўнъ?“ ѧ сфършит дўпъ че аў ажўнс ла колúбиле лóр, аў оспътáт бúне пе робїй чей фўгáрй, кáре пе ўрмъ саў ѧторс ѧ пъдўре, пофтúндуле лóр тоáте ферічúриле.

фíеще кáре зй éра пéнтрў ачéсте фамúлїй зй де ферічúре шй де пáче. Бле нўсъ стъпжнѣ нúчй де пúсмъ, нúчй де амзицíе (юзúре де слáвъ). Нў пофтѣ нúчй де кўм чúнстѣ чѣ динафáръ, пе кáре íнтрига одъ, шй клеветúрѣ орúнеще; чи съ мўлцъмѣ ѧ лсўш мъртўрисúрѣ конфїúнцїй лóр. ѧтрачéст Остров, ўнде, прекўм шй ѧтоáте колонїиле Европїенещй, нúминѣ нў éсте кўрїўз а шй де кжт нўмай нúще анекдóте вътъмътоáре, виртўциле шй кѣр нўмеле ачéстор фамúлїй éра кў тотўл некўноскўте; афáръ нўмай кжнд съ ѧтжмпла де тречѣ вре ўн дрўмéц, пе дрўмўл Памплемўселор, ѧтревá пе вре ўн лъкўиторю кжмпéн: „Чúне лъкўéще ѧ кúбиле чéле де пе дéл? „ачéа ръспўндѣ фъръ съй кўноáскъ: оáмений „бўний.“ Асéминѣ шй Вїоéлиле, че крéск пе сўпт рўгўрй спиноáсъ, ѧпрѫщїе дўлчеле лóр мúросўрй, фъръ але видѣ чúнева.

Pável în brăţile éĭ, şĭĭ zicea; „şì tù, fĭiul mïeu, aĭ făcùt o asemenea fáptă bună?“ În sfârşít dùpă ce aŭ ajùns la colíbile lór, aŭ ospătát bíne pe róbïĭ ceĭ fugárĭ, cáre pe ùrmă saŭ întórs în pădùre, poftíndule lór tóate fericírile.

Fieşte cáre zì erà péntru acéste famílïĭ zì de fericíre şì de páce. Éle nùsă stăpânea nícĭ de písmă, nícĭ de ambiţíe (iubíre de slávă). Nù poftea nícĭ de cùm cínstea cea dinafară, pe care íntriga o dă, şì clevetírea o răpeaşte; ci să mulţămea în însuş mărturisírea conştïínţïĭ lór. În tracést Ostrov, ùnde, precùm şì în tóate colónïile Evropïeneştĭ, níminea nu éste curïióz a ştì de cât nùmaĭ níşte anecdóte vătămătóare, virtùţile şì ciar nùmele acéstor famílïĭ erà cù tótul ne cunoscùte; afără nùmai când să întâmplà de treceà vre ùn druméţ, pe drùmul Pamplemùselor, întrebà pe vre ùn lăcuitóriu câmpean: „Cíne lăcuéşte în colíbele céle de pe deal? acéia răspundea fără săĭ cunóască: oámenĭ bùnĭ.“ Aséminea şì Vïorélile, ce crésc pe supt rùgurĭ spinóasă, împrăştïe dùlcele lór mírosurĭ, fără ale vedea cineva.

Лепъда́се ди́н конверса́ц҃ïа ло́р ворви́рѣ дерѫ́ѫ, че дѫ́пъ ѫ́н дре́пт кѫ́вжнт, траце́ ѫ́ра че́лорла́лцй: пе́нтрѫ́ къ е́сте кѫ́ непѫ́ти́нцъ съ нѫ́ ѫ́раскъ чинева́ пе ни́це оа́мени, чей Сокоте́це де ре́й, ши́ ма́ръш съ тръ́скъ кѫ́ чей ре́й, дакъ нѫ́ш ва аскѫ́нде ѫ́ра че ю́артъ кътръ дже́нш҃ïй, кѫ́ ни́це минчино́асе се́мне де бѫ́нъ пр҃ḯнцъ. Яшà да́р ворви́рѣ де рѫ́ѫ не фа́че касъ тръ́им рѫ́ѫ кѫ́ чемла́лцй, саѫ́ ши кѫ́ но́й ѧшинѣ. Кѫ́ то́а-те ачестѣ, фъръ съ жѫ́дече е́ле пе оа́мени ѧ-деосе́вй, нѫ́ ворвѣ а́лтъ, де кжт кѫ́мар пѫтѣ́ чинева́ съ фа́къ ви́не ла то́цй де о́пце; ши кѫ́ то́ате къ нѫ́ авѣ́ ни́чй о пѫтере́, авѣ́ ѧсъ о ве́чникъ воинцъ, че ле ѫмплѣ́, да о бѫ́нъ пр҃ḯнцъ га́та то́т дѣ́ѫна асъ ръвърса́. Вѣцѫ́ина да́р ѧ Сингѫ́рѣта́те, нѫ́ нѫ́май къ нѫ́ е́ра Съла́-тнче, да́р ѧкъ съ фъкѫ́се ши май юбито́аре де омени́ре. Да́къ Істо́р҃ïа смынтито́аре а Соц҃ï-етѫ́ц҃ïй нѫ́ле да́ матери́ле ла конверса́ц҃ïиле ло́р, апо́й ачѣ́м а фи́рей, ле ѫмплѣ́ де весели́е ши плъче́ре. Съ минѫ́на кѫ́ ѧ спъ́имжнта́ре де пѫ-тере́ ѫнїй Прони́й, че кѫ́ мжйниле са́ле ѧпръ-ш҃ïа́съ пи́нтре пї́етриле ачѣ́ле се́чй, ѧдестѫла́-рѣ, гра́ц҃ïиле, плъче́риле кѫра́те, сжмпле, ши

Lepădáse dín conversáţïa lór vorbírea de răŭ, ce după ùn drépt cuvânt, tráge ùra célorlálţĭ: péntru că éste cu neputínţă să nù uráscă cinevà pe níşte oámenĭ, ceĭ socotéşte de răĭ, şì iarăş să trăiască cu ceĭ răĭ, dácă nùş va ascùnde ùra ce póartă cătră dânşïĭ, cu níşte mincinóase sémne de bùnă prïínţă. Aşà dár vorbírea de răŭ ne fáce casă trăím răŭ cu ceialálţĭ, saĭ şì cu noĭ înşinea. Cu tóate acéstea, fără să jùdece éle pe oámenĭ îndeosébi, nù vorbea áltă, de cât cùm ar putea cinevà să fácă bíne la tóţĭ de ópşte; şì cu tóate că nù avea nícĭ o putére, avea însă o vécinică voínţă, ce le umplea, da o búnă prïíţă, gáta tót deaùna asă răvărsà. Vïeţuínd dàr în singurătáte, nù nùmaĭ că nù erà sălbátice, dár încă să făcùse şà maĭ iubitóare de omeníre. Dácă Istórïa smintitóare a soţïetăţïĭ nùle dà matérïe la conversáţïile lór, apóĭ acéea a fíreĭ, le umplea de veselíe şì plăcére. Să minunà cu în spăĭmântáre de putérea ùnïĭ Prónïĭ, ce cu mâĭnile sále împrăştïiasă píntre pïetrile acéle săcĭ, îndestulárea, gráţïle, plăcérile curáte, sâmple, şì ne încetát renăscătóare.

ме ачета́т ренъскътоаре.

Павел, ѧ вжрстъ де доиспрезече а́нй фїйд, ера̀ май пътерник шй̀ май причепът де кжт ън Европе́ъ де чинспрезече а́нй. Ел ѧподови́сѣ Съмънътъриле роъ́ълуй Доми́нг, шй̀ мерцѐ къ джнсъл ѧ пъдъриле меџїеши́те де дезръдъчина̀ копа́чй де Ки́три, де Портока́лй, шй̀ де Тамари́нй. (1) але къ́рора вжрфъри рътъ́нде аъ̆ ън прѐ фръмо́с ве́рде. Ассеминѐ шй̀ ън фе́лю̆ де Хърма́лй, але къ́рора ро́д ѧй пли́н де о за́мъ зъхъри́тъ шй̀ мироситоаре ѧтокмай ка о флоа́ре де Портока́л. Де́чй дъпъ че аъ̆ съдѝт ачѐщй копа́чй ѧ кърпи́нсъл ло́р, апо́й аъ̆ съмъна́т шй̀ ни́ше сжмбъри де копа́чй, ка́ре ла ал доилѐ а́н даъ̆ флоа́ре са́ъ̆ ро́д: прекъм Агатъл (2), ла ка́ре спжнзъръ ѧ прежър ка кристалъл дела Поликадре, ни́ше флоъ́рй а́лбе ѧ фо́рма стръгърилор; Лале́ла де Пе́рсїа, че кре́це дре́пт ѧсъс, шй̀ дъ о флоа́ре сжнџепїе. ѧ сфжрши́т Папїе́рй, але

---

(1) ън фе́лю̆ де копа́чй.

(2) ън фе́лю̆ де копа́чй, прекъм е́сте ла но́и Молидъл, Салкжмъл, шй̀ алтеле.

Pável, în vârstă de dóĭsprezece áni fiĭnd, erà maĭ putérnic şì maĭ pricepùt de cât ùn Evropeŭ de cínsprezece áni. El împodobísă sămănătùrile róbuluĭ Domíng, şì mergea cu dânsul în pădùrile megïeşíte, de dezrădăcinà copácĭ de Cítru, de Portocálĭ, şì de Tamaríni, (I) ale cărora vârfurĭ rătùnde aĭ ùn prea frumós vérde. Aséminea şì ùn féliu de hurmálĭ, ale cărora ród îĭ plín de o zámă zăhărítă şì mirositóare, întócmaĭ ca o flóare de Portocál. Décĭ după ce aŭ săcĭt acéştĭ copácĭ în cuprínsul lór, apóĭ aĭ sămănát şì níşte sâmburĭ de copácĭ, cáre la al dóilea án dáŭ flóare sáŭ ród: precùm ágátul (2), la cáre spânzură în prejùr ca cristálul dela Policandre, níşte flórĭ álbe în fórma strùgurilor; Laléla de Pérsïa, ce créşte drépt în sùs, şì dă o flóare sângeríe.

(I) Un féliu de copácĭ.
(2) Un féliu de copácĭ, precùm éste la nói Molídul, Salcâmul, şì àltele.

кѣ́рор трѫ́п на́ре рѫ́мѫрй, чѝ ка ѫ́н стжлп ѧ-фъшѫ́ат кѫ тътъркѫ́де ве́рзй, поа́рть ѧ вжрф ни́ше фѫ́нде ла́те аси́мине́ кѫ а смоки́нѫлѫй.

Май съди́сь ѧкъ шѝ Бадамїе́рй, Мангїе́рй, Авокатїе́рй, Пе́рй де Індїа, Жа́кй, шѝ Жа́м-Ро́зй (1). Че́й май мѫ́лцй дина́чѣщй копа́чй, ѧчепѫ́сь акѫ́м ада̀ тжнърѫлѫй ло́р съдито́ю, ро́адь шѝ ѫ́мбрь. Мжна са̀ че́ остинитоа́ре ѧпръщї́мсь родире́ шѝ пин че́ле май сълба́тиче локѫ́рй а копринсѫлѫй ачестѫ́а. Фелюри́мй де Одога́чй, ѧкърка́цй кѫ фло́рй, крещѐ пе не-гриле вжрфѫ́рй але стжнчилор, че́ не ѧчета́т сжт акопери́те де но́рй. Ѫл пъсесе ачесте са́дѫрй, атжт де регла́т, ѧкжт пе тоа́те ле ведѐ

---

(1) То́цй ачѣщй копа́чй сжнт стреи́нй, де Індїа ши де Аме́рика, пе ка́ре не авжндѫй но́й а́чѣ, ѫмѣ́ць а нѫ́ле авѣ́ ни́чй нѫмири́ле ло́р ѧ дїалектѫл но́стрѫ. Де ачѣ́а дар Сокотеск къ нѫ́вой фѝ греши́т лъси́ндѫй ѧ трй ачѣ́лѣш нѫмі́рй стреи́не але ло́р, пи́нъ че ди́н норочи́ре вре ѫ́н Вота́ник Ромжн ле ва да̀ ѫ́н терме́н ма́й Ромжне́ск.

În sfârşít Papïérĭ, ale căror trùp náre rămurĭ, cì ca ùn stâlp înfăşurát cu tătărcùţe vérzĭ, póartă în vârf níşte frùnze láte asăminea cu a smocínului.

Maĭ sădísă încă şì Badamïerĭ, Mangïérĭ, Avocatïérĭ, Pérĭ de Indïa, Jácĭ, şì Jàm-Rózĭ (I). Céĭ maĭ mùlţĭ dín acéştĭ copácĭ, începùsă acùm adà tânăruluĭ lór săditóriu, róadă şì ùmbră. Mâna sà cea ostinitóare împrăştïasă rodírea şì pin céle maĭ sălbátice locurĭ a cuprínsuluĭ acéstuia. Feliurímĭ de Odogácĭ, încărcáţi cu flórĭ, creştea pe négrile vârfurĭ ale stâncilor, ce ne încetát sânt acoperíte de norĭ. El pusése acéste săduri atât de regulát, încât pe tóate le vedea cinevà de o dátă.

(I) Tóţì acéştĭ copácĭ sânt streínĭ, de Indïa şi de América, pe cáre ne avânduĭ nóĭ aícea, urmează a núle avea nícĭ numírile lór în dïalectul nóstru. De acéia dár socotesc că nù voĭ fì greşít lăsínduĭ în trĭ aceleaş numírĭ streíne ale lór, până ce dín norocíre vre ùn Botánic Román le va dà ùn termén máĭ Rumânésc.

чинева̀ де о да́тъ. Пе́нтрꙋ къ ѧ ми́жлокꙋл вѣ-
ї̀й съди́съ е́рбꙋриле чѣ нꙋ кре́ск ма́рї̀, пе ꙋ̀рмъ
копъче́й, копа́чи де ми́жлок, шѝ ѧ сфж̀ш̀т
шѝ копа́чїї че́й май ма́рї̀, каре ѧпъна̀ то́а ъ
черконфере́нца ачѣ́м; ѧкжт ача́стъ ѧти́нсъ ко-
прїндере де ло́к съ пърѣ̀ дин ке́нтрꙋл е́й, ка ꙋ̀н
ѧмфитеа́трꙋ де вердѣ́цъ, де ро́дꙋрї̀ шѝ де фло́рї̀,
кꙋпринзи́нд зарзава́тꙋрї̀, ливе́жꙋй ми́чй, шѝ
стда́тꙋрї̀ де оре́з шѝ де гр҃ꙋ̀. Ѧшъзи́нд ѧсъ
са́рꙋриле дꙋ̀пъ пла́нꙋл съ́ꙋ̀, нꙋ̀съ депърта́съ
ни́чй де кꙋ̀м де ачѣ́ла а фи́рей; Чи повъцꙋи́н-
дꙋсъ де ѧвъцътꙋ̀риле е́й, пꙋсе́се ѧло́кꙋриле чѣ́ле
ѧна́лте Съми́нце але къ́рора ро́дꙋрї̀ сжнт дес-
гокъто́аре, ма́р пе лжнгъ а́пе, де ачѣ́лѣ, а е
къ́рор Съми́нце сжнт фъкꙋ̀те се плꙋте́скъ (1).
Ѧтраче́ст кип то́т са́дꙋл крещѣ̀ ѧ ло́кꙋл съ́ꙋ̀ чѣл
кꙋвїинчо́съ, шѝ то́т ло́кꙋл прїимѣ̀ дела са́дꙋл
съ́ꙋ̀, подо́аба фирѣ́скъ. Ѧпеле че кꙋрцѣ̀ дин вжр-
фꙋл ачѣ́лор стжнчй, форма̀ и́чй колѣ̀ фжнтжнй,
шѝ огли́нзй ла́те де а́пъ, че аръта̀ ѧфлори́цїї

(1) Ѧи́че съ ѧцъле́це Съми́нциле че съ пꙋн
ѧ ло́кꙋрї̀ млъщено́асъ.

Д.

Péntru că în míjlocul băiĭ sădísă érburile ce nù crésc márĭ, pe ùrmă copăcéĭ, copácĭ de míjloc, şì în sfârşít şì copàcĭĭ céĭ maĭ márĭ, cáre împănà tóată cerconférinţa acéia; încât aceástă întínsă copríndere de lóc să părea dín céntrul éĭ, ca ùn Amfiteátru de verdeaţă, de róduri şì de flórĭ, cuprinzínd zarzaváturĭ, livejuĭ mícĭ, şì stràturĭ de oréz şì de grâŭ. Aşăzínd însă sárurile dùpă plánul săĭ, nùsă depărtásă nicĭ de cùm de acéla a fíreĭ; Ci povăţuíndusă de învăţătùrile éĭ, pusése în lócurile cé le înálte sămínţe ale cărora ródirĭ sânt desgocătóare, iar pe lângă ápe, de acélea ale căror sămínţe sânt făcùte să plutească (I). Întracést cíp tót sádul creştea în lócul săŭ cel cuvĭinciósŭ, şì tót lócul prĭimea dela sádul săŭ, podóaba fireáscă. Apele ce curgea din vârful acélor stânci, forma ici colea fântâni şì oglínzĭ láte de ápă, ce arătà înfloríţĭĭ copácĭ de pin prejùrul lór, stâncile şì albăstrímea Cériuluĭ.

(I) Aíce să înţălége sămínţile ce să pùn în lócurĭ mlăştenóase. D.

копа́чій де пин прежъра́л ло́р, стѫ́нчиле ши́ ал-
вѣстри́мѣ Че́рвлій. Кѫ то́атъ сълвътъчи́рѣ ачѣ́с-
тій пъмѫ́нт, то́тъш ачѣ́стеС а́дъра́ є́ра при́ми́те
ла гъ́ст, ши́ ла веде́ре: то́цѝ ѧтр адевъ́р жи́
лѫ́там ши́ кѫ кѫвѫ́нтъл ши́ кѫ фа́пта Спре а-
адъ́че лъ́кра́л ла десъвѫрши́ре. Ѣл лъкра́се ни́-
ще стрѫмто́рій де ло́кърій Сълва́тече, ши́ хъл-
тъ́и́съ копа́чїй че́й Сълва́гичій кѫ че́й родито́рій.
Ди́н мълци́мѣ болова́нилор де пїа́тръ, че лъ́ ѧ-
ки́с акъ́м дръ́мъ́риле ачѣ́стѣ, кѫ́м ши́ пе че́ле май
мъ́лте ло́кърій але Островъ́лій, є́л ръдика́се и́чій
колѣ́ Пирами́де, ла Зиди́рѣ къ́роза аместека́съ
пъмѫ́нт кѫ ръдъчи́ній де Трандафи́рій ши́ де а́лцій
копъче́й ми́чій че ювѣ́ск а кре́ще пин пїе́тре: Ѧ
пъци́нъ вре́ме Пирами́деле ачѣ́ле фъ́ръ акопери́те
де вердѣ́цъ, ши́ де че́ле май фръмо́лсъ фло́рій.
Бъ́лциле ѧпрежъра́те де копа́чій ма́рій ши́ плека́цій
пе ма́лъриле ло́р, фо́рма́ пе́шерій апъръто́аре де
фїервинцъ́лій, сѫ́пт ка́ре є́й мерѫ́ зїо́л де съ
ръкорѣ́. О потикъ, дъчѣ́ ѧтро пъдъ́ре
кѫ копа́чій Сълва́тичій, ла ми́жлокъл къ́рїѫ
крещѣ́ ѫн копа́чій родито́рій. Коло́ є́ра о аръ-
тъ́ръ, ди́н коаче о гръди́нъ. Динтр ачѣ́сте
але́ърій съ ведѣ́ ка́съле; ѧр ди́н челела́нте,

Cu tóată sălbătăcírea acéstuĭ pământ, tótuş acéste sáduriĭ erà prïimíte la gùst, şì la vedére: tóţĭ într adevăr îĭ ajutám şì cu cuvântul şì cu fápta spre a adùce lùcrul la desăvârşíre. El lucráse níşte strâmtóriĭ de lócuriĭ sălbátece, şì hultùísă copácïĭ céĭ sălbáticĭ cu céĭ roditoriĭ. Dín mulţímea bolovánilor de pïátră, ce aŭ încís acùm drùmurile acéstea, cùm şì pe céle maĭ mùlte lócuriĭ ale Ostrovuluĭ, él răcicáse ícĭ colea Piramíde, la zidírea cărora amestecásă pământ cu rădăcíniĭ de Trandafíriĭ şì de álţĭ copăceĭ mícĭ ce iubésc a créşte pin pïetre: În puţínă vréme, Piramídele acéle fùră acoperíte de verdeaţă, şì de céle maĭ frumóasă flóriĭ. Bălţile împrejuráte de copácĭ márĭ şì plecàţĭ pe málurile lór, formà péşteriĭ apărătóare de fïerbinţălĭ, sùpt cáre éĭ mergea zíoa de să răcorea. O potícă, ducea întro pădùre cu copácĭ sălbáticĭ, la míjlocul cărïa creştea ùn copácĭ roditóriĭ. Colò erà o arătùră, dín coace o grădínă. Dintr acéste aléiuriĭ să vedea cásăle; iar dín celelánte, ne apropïétele vârfuriĭ ale mùnteluĭ.

не апропїе́теле вжр́фурй але мънтелуй. Дин-
тро пъдури́че ми́къ тофоасъ, нъ съ пътѐ ведѐ
спре ръсъри́т ними́къ; ма́р дин вжр́фул ънїй
стжнчй мецїеши́те че съ тра́це дин мънте, съ
ведѐ то́ате че́ле де пин прежур, ши́ май ѧколо̀
ма́ре, ѧ ка́ре съ ведѐ ъне ори́ кжте о
кора́бїе вїинд Са́ъ ѧторкжндусъ дин Европа.
Ача́ста ера̀ стжнка пе ка́ре съ адъна̀ фами́лїи-
иле са́ра, ши́ съ десфъта̀ ѧ тъче́ре къ аеръл
че́л ръкоро́с, къ мироса́л флори́лор, мърмура
рж́урилор ши́ къ че́ле май де пре урмъ армонїй,
але лъми́нїй ши́ а ъмбрелор.

Ними́къ нъ ера̀ май плека́т де кжт нъми́риле
да́те ла че́ле май мъ́лте ло́курй фрумоа́се але а-
честуй Лавири́нд.ъ. Ача́стъ стжнкъ де ка́ре цам
ворби́т, ши́ де пе ка́ре е́й де депа́рте мъ ведѐ
венинд, съ нъмѐ ДЕСКОПЕРИРЕ ПРІЕТЕШЕ-
ГЪЛЪИ. Па́вел ши́ Виргинїа, жукжндусъ амън-
до́й, ръсъди́съ аколо̀ ън Бамбу̀, ѧ вжр́фул къ-
рур ѧнълца̀ о въсмъ́луцъ а́лъ, ѧ да́тъ че мъ
зърѐ, ка съ вестѐск Сосирѐ мѐ, прекум ѧ-
на́лцъ пандїе́ра пе мънтеле мецїеши́т, кжнд въдъ
вре о кора́бїе пе ма́ре. Мѐу вени́т ѧ ми́нте съ
ѧсъмне́зу вре о енскри́пцїе пе трънкюл ачес-

Díntro păduríce mícă tufóasă, nù să putea vedea spre răsărít nimícŭ; iar dín vârful ùnïî stâncî megïeşíte ce să tráge dín mùnte, să vedea tóate céle de pin prejùr, şì maĭ încolò márea, în cáre să vedea ùne órĭ câte o corábïe vïnd, sáŭ întorcândusă dín Evrópa. Aceásta erà stânca pe cáre să adunà famílïile sára, şì să desfătà în tăcére cu áerul cél răcorós, cu mirosul flórilor, murmurul râurilor, şì cu céle maĭ de pre ùrmă armoníĭ, ale lumínïĭ şì a ùmbrelor.

Nimícŭ nù erà maì plecát de cât numírile dáte la céle maĭ mùlte lócurĭ frumoase ale acéstuĭ Labirínthŭ. Aceástă stâncă de cáre ţám vorbít, şì de pe cáre éĭ de depárte mă vedea venínd, să numea DESCOPERIREA PRIETEŞUGULUI. Pável şì Virginía, jucândusă amăndóĭ, răsădísă acolò un Bambù, în vârful căruia înălţà o văsmălùţă álbă, îndátă ce mă zărea, ca să vestească sosírea mea, precùm înálţă pandïéra pe mùntele megïeşít, când vădŭ vre o corábïe pe máre. Miau venít în mínte să însămnéz vre o enscrípţïe pe trùnciul acestuĭ copaciŭ;

тъй копа́чю; пе́нтръ къ прекъм афла́м плъче́ре кжнд ѧ кълъторїеле ме́ле ведѣ́м вре о Статъ са́ъ вре ън моному́нт, асе́минѣ май мълтъ плъче́ре афла́м ка съ четѣ́ск вро єнскри́пцїе вине алкътуи́тъ: ми съ пъръ́тъ́нчй къ ън гла́с оменѣ́ск, є́се ди́нтр ачѣ́ пїа́тръ, съ фа́че ѧцъле́с пи́нтр атжтѣ́ вѣ́кърй, шй адресарисиндъсъ къ́тръ о́м ѧ ми́жлокъл пъстїърилор, ѧй спъне къ нъ́ е́сте си́нгър, шй къ шй а́лцй оа́мени ѧтраче́стѣш ло́кърй, аъ́ Симцит аъ́ гжнди́т шй аъ́ пътими́т ка шй джнсъл. Да́къ о ачѣ́ст фе́лю де єнскри́пцїе е́сте а вре ънїй нацїй векй, апо́й нѣ не дъче съфлетъл ла ън не сфжрши́т, ши́л фа́че съ сжмцъ немъри́рѣ лъй, аръткндъй къ о ми́нте аъ́ вїецъи́т пре́сте кѣ́р рѣи́нъриле ънїй ѧмпъръцї́й.

Де́чй ам скри́с пе ката́ргъл пандїе́рїй лъй Па́вел шй Вирги́нїей, ърмъто́арele Сти́хърй але лъй Ора́цїе;

.... Fratres Helenæ, lucida sidera,
Ventorumque regat pater,
Obstrictis aliis, Præter, iapyga,

„Прекъм пе фра́цїй Еленїй, Стеле Стръльчи́те ка „шй бо́й, шй къ пъръ́йтеле вжтърилор Съвъ ѧдреп„те́зе, шй съ нъ́ фа́къ асъфла́ декжт зефи́рул.“

péntru că precùm aflám plăcére când în călătoríele méle, vedeam vre o Statùă sáŭ vre ùn monumént, aséminea maĭ multă plăcére aflám ca să cetésc vro enscrípţïe bíne alcătuítă; mi să părea atùncĭ că ùn glás oménesc, ése díntr acea pïátră, să fáce înţălés píntr atâtea veacurĭ, şì adresarisíndusă cătră om în míjlocul pustíiurilor, îĭ spùne că nù éste síngur, şi că şì alţĭ oámenĭ întracésteaş lócurĭ, aŭ simţít, aŭ gândít şì aŭ pătimít ca şì dânsul. Dácă o acést féliŭ de enscrípţïe éste a vre ùnïĭ náţïĭ vecĭ, apóĭ iar ne dùce sùfletul la ùn ne sfârşít, şíl fáce să sâmţă nemurírea lúĭ, arătânduĭ că o mínte aŭ vïeţuít préste ciar ruínurile ùnïĭ împărăţíĭ.

Décĭ am scrís pe catárgul pandïérïĭ lùĭ Pável şì Virgínïeĭ, următóarele stíhuri ale lùĭ Oráţïe;

…. Fratres Helenæ, lucida sĭdera,
Ventorumque regat pater,
Obstrictis aliis, Præter, iapyga,

Precùm pe fráţïĭ Elenïĭ, stele strălucíte ca şì voĭ, şì ca părintele vânturilor săvă îndreptéze, şì să nù fácă asuflà decât zefírul.“

Фи́р пе ко́ажа ѫнѫи́ Гатама́к, сѫпт ѫмбра къ́рѫ шедѐ Па́вел аде́са де прив҃ѐ фѫ҃їамъ҃рїи́, ам ѧсъмна́т ѫрмъто́рюл стихѫ а лѫи́ Вирги́лїе;

Fortunatus et ille deos qui novit agrestes!

„ ферича́ций сѫ́нтец фіе́й мїе́й, къ нѫ́ кѫно́а„ шец де кѫ́т пе Дѫмнезе́їй кѫмпене́шй.“

Ши́ пе чесала́нт, дина́нтѐ колибїй Мада́мей Ла-Тѫ́р, ѫнде е́й съ адѫна̀.

At secura quies, et nescia fallere vita.

„ Ани́чй е́сте о вѫ́нъ конфїи́нцъ, ши́ овїа́цъ че „ нѫ́ фіе а ѧшъла̀.“

Да́р Виргинїа нѫ́ четѐ ни́чй де кѫ́м Латине́шеле ме́ле, чи зичѐ, къ чеде скри́съ пе Ародикту́л е́й (арътъто́рю де вѫ́нт), ера̀ пѫ́ лѫ́нцй, ши́ адѫ́нчй. „ Май вине мѐр фи́ плъкѫ́т, аѫ́ „ зи́с ма̀, ТОТ ДѢ ЎНА ТѢРБѢРАТѢ, ДА́Р „ СТАТОРНИКЪ.“ Ачаста, ма́м ръспѫ́нс е́ѫ́ сар фи́ потрива́т май вине ла вирту́те.“ Сокоти́нца ме́ о а́ѫ́ фъкѫ́то съсе рошаскъ.

Сѫфлетеле че́ле Симцито́аре а ачестор фами́лїй ферича́те, съ ѧтиндѐ ла то́ате че́ле де пе́н пре́жѫ́р. Еле нѫми́съ кѫ́ че́ле май фрацидеѫ́ме ни́ше обжетѫ́рй кѫ́ то́тѫ́ ладїа́форе. Ѫн ротоко́л де Портокали́, де Бананїе́рй, ши́ де Жам-Ро́зй, съдицй

Iar pe cóaja ùnuĭ Gatamác, sùpt ùmbra căruia şedea Pável adésa de privea furïa mărïĭ, am însămnát următóriul stihŭ a lùĭ Virgílïe;

Fortunatus et ille deos qui novit agrestes!

Fericíţĭ sânteţ fieĭ mïeĭ, că nù cunóaşteţ de cât pe Dumnezéïĭ câmpenéştĭ.“

Şì pe cestalánt, dinaíntea colíbïĭ Madámeĭ La-Tùr, ùnde éĭ să adunà.

Ad secura quies, et nescia fallere vita.

„Aícĭ este o bùnă conştïínţă, şì o vïáţă ce nù ştíe a înşălá.”

Dár Virginía nù cetea nícĭ de cùm Latinéştele méle, ci zicea, că cele scrísă pe Aerodíctul éĭ (arătătóriŭ de vânt), erà prea lùngĭ, şì adâncĭ. „Maĭ bíne mér fì plăcùt, aŭ zìs ea, TOT DEA UNA TURBURATĂ, DÁR STATORNICĂ.“ Aceásta, iam răspùns éŭ sar fì potrivít maĭ bíne la virtúte.“ Socotínţa mea o aú făcùto săse roşáscă.

Sùfletele céle simţitóare a acéstor famílïĭ fericíte, să întindea la tóate céle de pin prejùr. Ele numísă cu céle maĭ frágide nùme níşte objetùrĭ cu tótul adïáfore. Un rotocól de Portocalĭ, de Bananïerĭ, şì de Jam-Rózĭ, sădiţĭ

Апрежъдъл ънъй тъпша́н, а ми́жлокъа къръм жъ-
ка̀ де мълте о́рй Па́вел къ Виргиния, съ нъмѐ
ЗНИРѢ. Ън копа́чй вътржн, сѫпт ка́ре Мада́м Ла-
Тър шѝ Маргари́та аш повести́съ неноро́чи́ре ле
ло́р, съ нъмѐ АЧЕСТАРѢ ЛАКРЪМИЛОР. Пе
оаре ка́ре ми́чй пърцй де пъмжнт, ънде съмъ-
на́съ гржѫ шѝ а́лтеле, ле нъмѐ БРЕТА́НІА ШИ
НОРМАНДІА. Доми́нг шѝ Марїа, воинд дъпъ
ърма́рѐ стъпжнилор ло́р, съш адъкъ ами́нте де
локъриле на́шцрїй ло́р ди́н Африка, нъмѐ Анго́-
ла (1) шѝ фълипоѐнт (2) доъ локърй, ънде кре-
шѐ ма́ра, ди́н ка́ре фъчѐ пане́ре, шѝ ънде съ-
ди́съ ън Калебасїе́р (3). Къ ачѐсте продъктърй
а кли́мей ло́р, фами́лїиле ачѐсте аштрейна́тѐ, съ
мжнгжѐ аштрън пъмжнт Стрейн. Ва́й! мъл-
ци́ме де нъми́рй веселитоа́ре аъфлецѐ копа́чїй,
фжнтжнеле, шѝ стжнчеле ачѐстъй локъ, акъм
атжт де ръстърна́т, шѝ ка́ре, асеменѐ ънъй
кжмп ал Гречїей, нъ а́ре пе джнсъл, де кжт

---

(1) Кръїе а Африка.
(2) Ора́ш а Мадага́скар.
(3) Ън фе́лю де копа́чй де Аме́рика.

împrejùrul ùnuĭ tăpşán, în míjlocul căruia jucà de mùlte óri Pável cu Virginía, să numea UNIREA. Un copácĭ bătrân, sùpt cáre Madám La-Tùr şì Margaríta îş povestísă ne norocírele lór, să numea ÎNCETAREA LACRĂMILOR. Pe oare cáre mícĭ părţĭ de pământ, ùnde sămănásă grâu şì áltele, le numea BRETANIA ŞI NORMANDIA. Domíng şì María, voínd dùpă urmárea stăpânïlor lór, săş adùcă amínte de lócurile năşterïĭ lór dín Africa, numea Angóla (I) şì Fulipoént (2) dóă lócurĭ, unde creştea iarba, dín cáre făcea panére, şì ùnde sădísă ùn Calebasïér (3). Cù acéste producturĭ a clímeĭ lór, famílïile acéste înstreináte, să mângâia întrùn pământ streín. Váĭ! mulţíme de numírĭ veselitóare însufleţà copácïĭ, fântânele, şì stâncele acéstuĭ locŭ, acùm atât de răsturnát, şì cáre, asemenea unuĭ câmp al Grecíeĭ, nù áre pe dânsul, de cât ruínurĭ şì numírĭ întristătóare.

(I) Crăie în Africa.
(2) Oraş în Madagascar.
(3) Un feliu de copaci de America.

дъи́нъръ шѝ нъми́ръ ѧтристътоа́ре.

Да́р, локъл че́лмай фрѹмо́с ди́н кѫ́те ера́ ѧтр ачѣ́ст кѹпри́нсъ, ера́ ачѣ́лъ че съ нѹмѣ́ РЪПО-СѢЛ ВИРГИНІѢН. Ла пичо́рѹл стѫ́нчей ДЕСКОПЕРИРѢ ПРІѢТЕШѢГѢЛѢН. Де ѹнде съ фа́че овълчи́къ, дѝ ка́ре кѹрцѣ́ ѹн изво́р че формѣ́ѫ ѧми́жлокѹл ѹнїй ми́чи ливе́ѣй ѹн ла́кѫ. Кѫ́нд Маргари́та аѫ̀ нъскѹ́т пе Па́вел, е́ѫ̀ нѧ̀ дърѹи́т ѹн сѫ́мбѹре де Індїѧ, чем ера́ де да́р, шѝ нѧ̀ ла́ѫ̀ съдѝт пе ма́рцеѣ ла́кѹлѹй кѹ ско́пос ка копа́чюл че ва кре́ще ди́н трѫ́нсѹл, съ слѹ́жаскъ о да́тъ ка о е́похъ а на́шерїй фѝзлѹй е́й. Мада́м Ла-Тѹр, асе́минѣ дѹ́пъ а е́й пи́лдъ, аѫ̀ съдѝт аколо́ ѹн а́лт Си́мбѹре кѹ ачѣ́лаш ско́пѹс, ѧда́тъ че аѫ̀ нъскѹ́т пе Вирги́ниа. Де́чи ди́нтр амѫндо́й сѫ́мбѹрїй аѫ̀ ръсъри́т до́й Кокотїе́рй (1), ка́ре форма́ то́атъ архи́ва ачѣ́стор до́ъ фами́лїй, шѝ ди́н ка́ре ѹнѹл съ нѹмѣ́ копа́чѹл лѹй Па́вел, тр челала́лт копа́чюл Вирги́ней. Кре́ще́рѣ ло́р чѣ́ пропорцїона́лъ кѹ а ти́нерилор ло́р стъпѫ́нй, ера́ оа́ре кѹ́м не потрива́итъ ла ѧнълцѹме; Ѧсъ ѧ вре́ме де до́и спрезече а́нй, ѧтрекѹ́се пе ачѣ́лѣ а

(1) Ѹн фе́лю де нѹ́к де Індїа.

Dár, lócul cél maĭ frumós dín câte erà întracést cupríns, erà acélŭ ce să numea RĂPAOSUL VIRGINÍEI. La picióral stânceĭ DESCOPERIREA PRIETEŞUGULUI. De unde să fáce o vălcícă, din cáre curgé ùn izvór ce formează în míjlocul ùnĭĭ mícĭ livézi ùn lácŭ. Când Margaríta aŭ născùt pe Pável, éŭ iam dăruít ùn sâmbure de Indïa, cem erà de dár, şi eà laŭ sădít pe márginea láculúĭ cu scópos ca copáciul ce va créşte dín trînsul, să slujáscă o dátă ca o épohă a náşterĭĭ fiiuluĭ éĭ. Madám La-Tùr, aséminea dùpă a éĭ píldă, áŭ sădít acolò ùn ált símbure cu acélaş scópus, îndátă ce aŭ născùt pe Virginía. Décĭ díntr amândóĭ sâmburïĭ aĭ răsădít dóĭ Cocotïérĭ (I), cáre formà tóată arhíva acéstor dóă famílĭĭ, şì dín cáre ùnul să numea copáciul luĭ Pável, iár celalált copáciul Virginíeĭ. Créşterea lór cea proporţïonálă cu a tínerilor lór stăpânĭ, erà oáre cùm ne potrivítă la înălţíme; Însă în vreme de dóĭsprezece ánĭ, întrecúse pe acélea a colíbelor lór.

(I) Un féliu de nùc de Indïa.

колúвелор лóр. Ей акúм ѧчепúсе аш ѧклеща крéнциле лóр, шúш атжрнà тúнерїй лóр стрúгúрй аспра вълчéлїй изворúлúй. Ѧфáръ де ръсáдница ачáста, ржпа ачúлїй стжнчй ръмъсéсе ѧподвúтъ прекúм éрà т дúн фúре. Пе коастéле éй чéле негре шú úмеде, нú съ ведé áлтъ де кжт мúшкй вéрде, шú нúше тúфе де Сколопéндрú, че съ клътинà ѧ воа вжнтúрилор ка нúше лúнцй корделе. Яколо апролпе крещé пúцúнй Первúшй (1) а кърора флúрй сжнт мáй асéминé кú ачéлé а Гарофелор рúшїй. Пúн прежúр крещé трва Балсамúлúй, але кърїа фрúнзъ сжнт ѧ кипúл инїмїй, ш Босúюкúриле, авúра чéле май дúлчй миродéнїй. Дúн ѧнълцúмé ржпей мúнтелúй атжрнà кúрпенїй, че формà пе коастеле стжнчилор марй ѧвълúшúрй де вердéцъ. Пъсъриле марúне, трае де лúнище ачéлор локúрй, венé аколо съ петрéкъ ноáптé. Пе ла асфинцúтúл Соáрелúй съ ведé Свúржнд ѧ лúнгúл църмúрилор мърїй, Корвúл шú чокжрланúл де марé; трмáй ѧ сúс ѧ лер,

(1) Úн фéлю де копáчй че áре фрúнзъ ка а Дáфинúлúй.

Eĭ acùm începùse aş încleştà créngile lór, şíş atârnà tínerïĭ lór strùgurĭ asùpra vălcélïĭ izvóruluĭ. Afără de răsádniţa aceásta, râpa aceşïĭ stâncĭ rămăsése împodobítă precùm erà eà dín fíre. Pe coastele éĭ céle negre şì ùmede, nù să vedea áltă de cât mùşcĭ vérde, şi níşte tùfe de scolopéndru, ce să clătinà în vóia vânturilor ca níşte lùngĭ cordéle. Acolò aproape creştea puţínĭ Pervonşĭ (I) a cărora flórĭ sânt máĭ aséminea cu acélea a Garófelor róşïĭ. Pín prejùr creştea iarba Balsamuluĭ, ale cărïa frùnză sânt în cípul ínïmïĭ, şi Bosuiucurile, aburà céle maĭ dùlcĭ mirodénïĭ. Dín înălţímea râpeĭ mùnteluĭ atârnà cùrpenïĭ, ce formà pe cóastele stâncilor márĭ învălíşurĭ de verdeaţă. Păsările maríne, tráse de línişţea acélor lócurĭ, venea acoló să petreacă nóaptea. Pe la asfinţítul sóareluĭ să vedea sburând în lúngul ţărmurilor mărïĭ, Córbul şì ciocârlánul de máre;

(I) Un féliu de copácĭ ce áre frùnză ca a Dáfinuluĭ.

пе не́гръл Пелека́н, кѫ па́серѣ че́ а́лвъ де Тро́пїк, фѫцѝнд, ка шѝ со́ареле, де пѫстїетъцииле Окїа́нѫлѫй Індїа́н. Вирги́нїа ювїа́ адѣса о́рї съ ша́ѯъ пе ма́лѫриле ачѐлѫй изво́р атѫт де магнифисент (маринкѫвїинца́т), шѝ Сълба́тек. Ако́ло Спъла́ къмѣ́шиле фами́лїе́й ло́р, сѫпт ѫмбра че́лор до́й Кокотїе́ї. Ѫне о́рї мѫна́ ако́ло ка́преле съ па́скъ, шѝ ѧ вре́ме че ѫ ѧкеа́ ка́шѫл ди́н ла́птеле ло́р, фъчѐ ха́ѯ съле привáскъ мѫнкѫнд фрѫнзе пе ко́астеле Стѫнчило́р, шѝ Сприжини́ндъсъ ѧтрѫ́нѫл ди́н корни́циле ло́р ка ѧтрѫ́н пичо́р. Де́чї Па́вел, въѯѝнд къ ло́кѫл ачѐла плъчѐ Вирги́нїей, аѫ́ адѫ́с фелюри́мї де кѫ́йвѫрї де пъсъ́рї ди́н пъдѫ́риле меџїеши́те, шѝ лѣ́ѫ Статорничи́т ѧтр ачѐсте но́ъ Коло́нїї. Вирги́на ле хрънѐ кѫ оре́ѯ, кѫ мъла́й шѝ кѫ хри́шкъ: ѧда́тъ че ѫ съ ѧрътà, Мї́рлиле шѫерътоа́ре, Бенга́лїї че́й дѫлче чирипито́рї, Кардина́лїї (1) че́й кѫ пе́ниле ка па́ра фокѫ́лѫй, пъръсѐ Спини́шѫриле; Папага́лїї че́й ве́рдї ка смара́гдѫл, съ погоа́ ди́н Латанїе́рїї меџїеши́цї; Пътржни́келе алерга́ пи́нтре ма́рѣ, шѝ то́атѣ ѧпрѣ́ѫнъ вене́ ла пи-

(1) Ѫн фе́лю де пасъре.

iar máĭ în sùs în áer, pe négrul Pelecán, cu páserea cea álbă de Trópïc, fugínd, ca şi sóarele, de pustïetăţile Ocïanuluĭ Indïán. Virginía iubïá adésa orĭ să şázã pe málurile aceluĭ izvór atât de magnificent (marincuvïinţát), şi sălbátec. Acoló spălá cămeşile familïeĭ lor, sùpt ùmbra célor dóĭ Cocotïerĭ. Une orĭ mânà acolò cáprele să páscă, şi în vréme ce ea încegà cáşul dín láptele lór, fãcea ház săle priváscă mâncând frùnze pe cóastele stâncilor, şi sprijiníndusă într ùnul dín corníţile lór ca într ùn piciór. Décĭ Pável, văzínd că lócul acéla plăcea Virginíeĭ, aĭ adùs feliurímĭ de cùĭburĭ de păsărĭ dín pădùrile megïeşíte, şi leaŭ statornicít într acéste nóă Colóníĭ. Virginía le hrănea cu orez, cu mălaĭ şi cu hríşcă: îndátă ce ea să arătà, Mïerlile şuerătóare, Bengáliĭ céĭ dŭlce ciripitórĭ, Cardinalïĭ (I) ceĭ cu pénile ca pára fóculuĭ, părăsea spiníşurile; Papagáliĭ ceĭ vérzĭ ca smarágdul, să pogorà dín Latanïérïĭ megïeşíţĭ; Pătârnícele alergà píntre iarbă, şi tóate împreùnă venea la picióarele éĭ, ca níşte găinĭ.

(I) Un féliŭ de pásăre.

чоа́реле е́й, ка ни́ще гъ́ний. Шѝ шѝ кѫ Па́вел съ весе́лѣ де жокѫ́риле, апътито́л, шѝ драгостѣ ло́р.

Ювѝцилор копіѝй, ѧтр ачѐст кип во́й петречѐцй кѫ́ невиновъцїе фра́ѫинда во́астръ вжрстъ, ѧделетничи́ндѫвъ ла фа́черй де ви́не! Де кѫте о́рй цїи́ндѫвъ ай́чй ѧ враце мѫ́меле во́астре, ви́не кѫвжнтà пе Дмѯе́ѫ пе́нтрѫ мжнгжере́ че во́й гътѐцй вътржне́целор ло́р, шѝ пе́нтрѫкъ въ ведѣ ѧтржнд ѧкѫрсѫ́л вїѐцїй, сѫпт ачѐст фе́лю де ферічи́ре. Де кѫте о́рй сѫпт ѫмбра ачѐстор стѫ́чй мам ѧпъртъши́т шѝ е́ѫ кѫ джнселе де оспе́целе во́астре чеде църъне́щй, че нѫ ръпи́съ вїа́ца ни́чй ѫнѫй вїецѫито́рю! Ти́две кѫ ла́пте о́ъле че́ле коа́пте, гатоѫ́риле че́ле кѫ оре́ѯ пе фрѫнзе де Банане́й, панера́шиле че́ле пли́не кѫ ред́и́кй, Ма́нгеле, Портока́леле, Грена́деле, Смоки́неле, Хѫрма́лиле, шѝ Ѧнанеле (1), дà де о да́тъ мжнкъ́риле че́ле май сънъто́асъ, кѫло́ е че́ле май веселито́ре шѝ сѫкѫ́риле че́ле май плъкѫ́те.

Конверса́ціа ло́р ера́ атжт де дѫлче, шѝ не вино́ватъ, ка шѝ оспе́циле ло́р. Па́вел ворвѐ де

(1) Ѫн ро́д де Ѧмери́ка.

Iar eà şì cu Pável să veselea de jócurile, apetítul şì dràgostea lór.

Iubíţilor copíĭ, într acést cíp vóĭ petreceaţĭ cù nevinovăţíe frágida vóastră vârstă, îndeletnicíndusă la fácerĭ de bíne! De câte órĭ ţĭínduvă aícĭ în bráţe mùmele vóastre, bíne cuvântà pe Dmnzeŭ péntru mângâérea ce vóĭ găteaţĭ bătrânéţelor lór, şì péntru că vă vedea întrând încùrsul vïeţĭĭ, sùpt acést féliu de fericíre. De câte órĭ sùpt umbra acéstor stâncĭ mam împărtăşít şì éŭ cu dânsele de ospéţele vóastre cele ţărănéştĭ, ce nu răpísă vïáţa nícĭ ùnuĭ vïeţuitóriu! Tídve cu lápte óăle céle cóapte, gatóvurile céle cu oréz pe frùnze de Bananéĭ, paneráşile céle plíne cu redícĭ, Mángele, Portocálele, Grenádele, Smocínele, Hurmálile, şì Aananele (I), dà de o dátă mâncările céle maĭ sănătóasă, culórele céle maĭ veselitóare şì sùcurile céle maĭ plăcùte.

Conversáţĭa lór erà atât de dùlce, şì ne vinovátă, ca şì ospéţile lór. Pável vorbea de mùlte órĭ de lùcrul zíleĭ şì de cél de adóazi.

(I) Un ród de América.

мѫлте о́рй де лѫкрѫл зи́лей шй де че́л де адоа́ѣ̀. Тот дѣ́на афла̀ кѫ́те чева̀ фолосито́рю пе́нтрѫ Соцїета́те. Ли́чй, зичѣ́л, дрѫмѫриле мѫ сѫнт ѧдемъна́тиче; дйнколо, нѫй би́не де шъзѫ́т; Вирги́нией май би́не мр фй фо́ст дйнколо.

Ѧ вре́ме де пло́ае е́й петрече́ ѧколи́вѣ то́цй ѧпрѣ́ѣнъ, Стъпѫ́нїй шй слѫ́ѣеле, фъкѫ́нд рогожи́нй де е́рбѫрй, шй пане́ре де Бамбѫ́. Съ ведѣ̀ ѧширѫ́ите пе пъре́цй кѫ о ма́ре ре́гѫлъ, фїерѫстре́е, топо́аръ, шй Са́пе; шй пе лѫ́нгъ ачестѣ̀ е́нстрѫме́нтѫрй де агрикѫлтѫ́рѣ (лѫкра́ре де пъмѫ́нт) Са́чй де оре́ѕ, шй Сно́пй де грѫ́ѣ. Деликате́ца съ адъога̀ не ѧчета́т ла ѧдестѫла́ре. Вирги́ния, ѧвъца́тъ де Мари́а шй де ма́йкъса, фъчѣ́ шербе́тѫрй, стомахика́ле, кѫ за́мъ де алъмѫ́е, кѫ за́хар шй кѫ за́мъ де Ки́трѫ.

Ѧда́тъ че ѧнопта́, е́й чина̀ ла лѫми́на ѫнїй Ла́мпе (1). Пе ѫ́рмъ Мада́м Ла-Тѫ́р, сла́ѣ Маргари́та, повестѣ̀ оа́ре ка́де Історі́й де кълъто́рй ръ̀тъчи́цй но́аптѣ̀ пи́н пъдѫ́риле Евро́пей че́ле

(1) Ѫ́н фе́лю де ка́нделъ че дъ лѫми́нъ ма́ре, шй̀ дйн ка́ре нѫ съ ва́рсъ ѫнтделе́мнѫла, о́рй шй̀ кѫ́м ар ѧто́арчо чинева.

Tót deaùna aflà câte cevà folositóriŭ péntru soţïetáte. Aícĭ, ziceà él, drùmurile nu sânt îndemănátice; díncolo, nùĭ bíne de şăzùt; Virginíeĭ maĭ bìne iar fì fóst díncolo.

În vréme de plóae éĭ petrecea în colíbă tóţĭ împreúnă, stăpânïĭ şí slùgele, făcând rogojínĭ de érburĭ, şì panére de Bambù. Să vedea înşiruíte pe păréţĭ, cu o máre régulă, fïerăstrée, topóară, şì sàpe; şì pe lângă acéstea enstruménturĭ de agricultùră (lucráre de pământ), sácĭ de oréz, şì snópĭ de grâŭ. Delicatéţa să adăogà ne încetát la îndestuláre. Virginía, învăţată de María şì de maĭcăsa, făcea şerbéturĭ, stomahicále, cu zámă de alămâe, cu záhar şì cu zamă de Cítru.

Îndátă ce înnoptá, éĭ cinà la lumína ùnïĭ Lámpe (I). Pe úrmă Madám La-Tùr, sáŭ Margaríta, povestea oáre cáre Istoríĭ de călătórĭ rătăcíţĭ nóaptea pín pădùrile

(I) Un féliŭ de cándelă ce dă lumínă máre, şì dín cáre nu să vársă untdelémnul, orĭ şì cùm ar întóarceo cineva.

плíне де хóцй, сáѫ сфъръмъ̀рíле оáре кърора
корáбїи, арънкáте де фѫртѫ́нй пе стѫ́нчеле вре
ѫнѫй Остров пѫстíю. Симцитóаѳеле сѫ́флете а
копíилор лóр, съ апрíндѣ́ дин повестíриле а-
чéстѣ, шй рѫгá пе Дмнезéѫ касъ̀ ѧвреднíчáск
къ съ оспетезе вре о дáтъ ачéстѫ фéлю де не
норочíцй. Пéсте пѫцíн съ ѧпрѫщѝ ачéсте фа-
мíлїй, шй съ дóчѣ̀ съ се одихнéскъ, кѫ о не
ашептáтъ пóфтъ де ѧтжлнíрѣ де а дóа зй. Ѫне
óрй адормѣ̀ ѧхѫ́етѫл плоїй че тѫрнá какѫ кóфа
пе акоперíшѫл колíселор лóр, сáѫ ѧ хѫ́етѫл вж-
тѫрилор, че ле адóчѣ мѫ́рмѫра ва́лѫрилор мъ́рїй
сфъръмáте ла цъ́рмѫрй. Ёй бíне кѫвжнтá пе
Дмнезѫ́ пéнтрѫ персонáла лóр сигѫрáнцїе де кáре
ѧдоúт съ бóкѫрá, въ́зínd примéждїа депъртáтъ.

Дín врéме ѧ врéме Мадáм Ла-Тѫ́р четѣ́ ѧ-
ѫ́зѫл тѫтѫрóра вре о пáрте дín Тестамéнтѫл Вéкй
шй Нóѫ, шй пре пѫцíн жѫдекá асѫ́пра ачéстор
къръцй Сфáте; фїínд къ тоáтъ Ѳеологíа лóр
ерá ѧ Симцíре, прекѫм ачéа а фарисéй, тѫмо-
рáлѫл лóр ѧфáптъ, прекѫм ачéла а Евангелїéй.
Нѫ авѣ зíле хотъръ́те пéнтрѫ весéлíе, шй áлте-
ле пéнтрѫ скѫ́рбъ. фíеще кáре зй ерá пéнтрѫ
джншїй о съръторáре, шй тоáте чéле чей ѧпре-

Evrópeĭ céle plíne de hóţĭ, sáŭ sfărămările oare cărora corăbïi, aruncáte de furtùnĭ pe stâncele vre ùnuĭ Ostrov pustíiŭ. Simţitóarele sùflete a copíilor lór, să aprindea din povestírile acéstea şì rugà pe Dmnezéŭ ca săĭ învredniceáscă să ospeteze vre o dátă acestŭ féliŭ de ne norocíţĭ. Péste puţín să împrăştïia aceste famílïĭ, şì să ducea să se odihnească, cu o ne aşteptátă póftă de întâlnírea de a dóa zì. Uneórĭ adormea în hùetul plóïĭ ce turnà ca cu cófa pe acoperíşul colíbelor lór, sáŭ în hùetul vânturilor, ce le aducea mùrmura válurilor mărïĭ sfărămáte la ţărmurĭ. Eĭ bíne cuvântà pe Dmzeŭ péntru personála lór siguránţïe de cáre îndoít să bucurà, văzínd priméjdïa depărtátă.

Dín vréme în vréme Madám La-Tùr cetea în aùzul tuturóra vre o párte dín Testaméntul Véclĭ şì Nóŭ, şì prea puţín judecà asùpra acéstor cărţĭ Sfinte; fiínd că tóată Theología lor erà în simţíre, precùm acéea a fíreĭ, iar morálul lór în fáptă, precùm acela a Evangélïeiĭ. Nù avea zíle hotărâte péntru veselíe, şì áltele péntru scârbă. Fíeşte cáre zì erà péntru dânşïĭ o sărbătóare, şì tóate céle

сꙋрà, о бесе́рикъ Дм҃зе́ескъ, ѧ ка́ре Семинꙋна́ не ѧчета́т де о фїи́нцъ не мъꙋинитъ, атот пꙋ́терникъ, шѝ ꙗбитоа́ре де оменѝре. Ачѣст Сентиме́нт де ѧ кре́дере ла че́л пре́ пꙋте́рник, ѧй мжнгжа́ пе́нтрꙋ че́ле трекꙋ́те. ѧй ѧбърбъта́ пе́нтрꙋ че́ле де фацъ, шѝй ꙋмплѐ де нъдеждѐ, пе́нтрꙋ че́ле вїитоа́ре. Їѧтъ да́р ѧче кѝп до́ъ фимеи Силите де неноро́чире ка съ съ ѧтоа́ркъ ла вїа́ца натꙋра́лъ, ѧсꙋфла́съ ѧ тржнселе шѝ ѧ копїей ло́р ачѣсте Сентиме́нтꙋрѝ, че дѣ фи́рѣ, ка съ ле опрѣ́скъ, съ нꙋ ка́дъ ѧ не норочи́ре.

Да́р фїи́нд къ шѝ ѧ че́лмай линищи́т сꙋ́флет съ ръ́дикъ кѫ́те о да́тъ но́рѝ, ка́ре ѧл тꙋлбꙋ́ръ, пе́нтрꙋ ачѣ́ѫкѫ́нд чинева́ ди́н тржншїѝ съ ведѐ Скжрбѝт, атꙋ́нчѝ ѧда́тъ то́цѝ алерга́ пи́н прежꙋ́рꙋл лꙋ́ѝ, шѝл Скотѐ ди́и гжндꙋриле че́ле амържте май мꙋ́лт кꙋ Сентиме́нтꙋриле де кѫ́т кꙋ пътими́рѣ. Фїеще ка́ре ди́н тржншїѝ ѧтребꙋинца́ ла ача́ста ѧсꙋшиꙋ́л съꙋ карактѐр; Маргари́та, ѧтребꙋинца́ о веселїе вїе. Мада́м Ла-Тꙋр о Теологїе дꙋлчеѳ; Виргиния мъгꙋлитꙋ́рѝ фра́цетеѳ; мр Па́вел, кꙋръцеѝнїе шѝ дра́госте ди́н ѝнимъ: Мари́а ѧсъш шѝ кꙋ Доминг венѐ ѧ ажꙋто́рꙋл лꙋ́ѝ; кѫ́чѝ съ Скжрвѐ кѫ́нд ѧл

ceĭ împresurà, o beserică Dmnzeiáscă, în cáre se minunà ne încetát de o fiinţă ne mărginítă, a tót putérnică, şì iubitóare de omeníre. Acést sentimént de în crédere la cél prea putérnic, îĭ mângâia péntru céle trecùte, îĭ înbărbătà péntru céle de faţă, şí ĭ umplea de nădéjde, péntru céle vïitóare. Iată dár ince cíp dóă fimeĭ silíte de nenorocíre ca să să întóarcă la vïáţa naturálă, însuflásă în trânsele şì în copíeĭ lor acéste sentiménturĭ, ce dă fírea, ca să le oprească, să nú cádă în ne norocíre.

Dár fiind că şí în cél maĭ liniştít sùflet să rădícă câte o dátă nórĭ, cáre îl tùlbură, péntru aceéia când cinevà dín trânşiĭ să vedea scârbít, atùnci îndátă tóţĭ alergà pín prejùrul lùĭ, şíl scotea dín gândurile céle amărâte maĭ mùlt cu sentiménturile de cât cu pătimírea. Fíeşte cáre dín trânşiĭ întrebuinţà la aceásta însuşítul său caractér ; Margaríta întrebuinţà o veselíe víe. Madám La-Tùr o Theologíe dùlce; Virginía măgulitùrí frágete; iár Pável, curăţénïe şì drágoste dín ínimă: María însăş şì cu Domíng venea în ajutóriul lùĭ; căci să scârbă când îl vedea scârbít, şì plângea când îl vedea plângând.

ведѣ скърбит, шй плънцѣ кънд ал ведѣ плънгънд. Аша съ алетическ шй садъриле чел слабе, кась се апротивѣск вжртежърилор вжнтълуй.

Кънд ера време бун, атоате думине чел съ дучѣла Бесерика Памплемъселор, акъря клопотницъ овѣзй коло ла але. Аколо ведѣ чинева лъкъторй богацй ал Паланкине (1) каре съ силѣ де мълте орй а добънди кънощинца ачестор фамилій, атът де бине, шй але пофтй ал адънъриле лор; Дар ѣле тот дѣуна аъ депъртат пофтириле лор, къ къвйинцъ шй къ респект, щйинд къ оаменій чей пътерничй нъ кътъ пе чей слабй, де кът нъмай ка съ айбъ ком-плъкътторй (ал прѣбнъ плъкътторй), шй къ нъ поате чинева съ фіе комплъкътторй, де кът аингъшинд патимиле лор, бне шй рале: Пе де алтъ парте, съ агриджа съ депъртезе адънарѣ лъкъторилор челор сърмани, каре де опше сънт жалъзй, ворбиторй де ръъ шй можничй.

(1) Ун фелю де скаун ла Індіені, къ каре съ служа а мерце дин лок ал лок, дъкънд съ пе умере де доі сау мълцй оамень.

Aşà să împleticésc şi sádurile céle slábe, casă se împotrivească vârtéjurilor vântuluĭ.

Când erà vréme bùnă, întóate dumíne cele să ducea lá Besérica Pamplemùselor, a cărïa clopótniţă o vézi colò în víle. Acolò vedea cinevà lăcuitórĭ bogáţĭ în Palancíne (I) cáre să silea de mùlte órĭ a dobândì cunoştínţa acéstor famílïĭ, atât de uníte, şì ale poftì în adunările lór; Dár éle tót deaùna aŭ depărtát poftírile lór, cu cuvïĭnţă şì cu respéct, ştiínd că oámenïĭ céĭ putérnicĭ nù cáută pe céĭ slábĭ, de cât nùmaĭ ca să áibă complăcătórĭ (împreùnă plăcătórĭ), şì că nù póate cinevà să fíe complăcătórĭ, de cât linguşínd pátimile lór, bùne şì răle: Pe de áltă párte, să îngrijà să depărtéze adunárea lăcuitórilor célor sărmánĭ, cáre de ópşte sânt jalùzĭ, vorbitórĭ de răŭ şì mojícĭ.

(I) Un féliŭ de scáun la Indïénĭ, cu cáre să slujà a mérge dín lóc în lóc, ducândusă pe ùmere de dóĭ sáŭ mùlţĭ oámenĭ.

Де́чй пе лжнгъ че́й дин тжй Сав Сокоти́т фрикоасъ, тр пе лжнгъ че́й де ал доилѣ фѫдѫ́ле; Дар пѫрта́рѣ ло́р чѣ̀ пъзи́тъ ера̀ ѫни́тъ кѫ Се́мне де поли́тецъ атжт де ѧдаторитоа́ре, май вжрто́с къ́тръ че́й не норочи́цй, ѧкжт аѫ кжцига́т пе не Симци́те респе́ктѫл че́лор вога́цй, шй̀ ѧкре́дере́ че́лор сърма́нй.

Дѫпъ ешире́ де ла Лїтѫргїе, ера̀ пофти́те тот дѣ́ѫна а ѧплини кжте о фа́птъ бѫ́нъ: А́декъ Саѫ вре о персоанъ Скжрби́тъ, чере́ сфътѫи́ре, Саѫ вре ѫн копи́л дела вре ѫн са́т меџїеши́т, ле рѫга̀ ка съ мѣ́ргъ съ ва́дъ пе ма́йкъса фїинд бо́лнавъ. Вле пѫрта̀ тот дѣ́ѫна кѫ джнселе ръце́те фолосито́аре ла боалеле че́ле обичнѫи́те але лъкѫито́рилор. Се Силъ кжт ле ера̀ прин пѫти́нцъ а ѧпръщїа̀ тикълоши́ле ми́нцїй, ие Сжнт че́л май не Сѫфери́т рѣ́ѫ ла Сингѫрътате́, шй̀ ла ѫн трѫп бо́лнав. Мада́м Ла-Тѫр ворвѣ̀ кѫ атжта крединцъ пе́нтрѫ Дмнезе́ѫ, ѧ кжт бо́лнавѫл ѧл Сокотѐ ал беде́ фа́цъ. Виргинїа де мѫлте ори́ съ ѧторчѐ де аколо̀ кѫ о́кїй плїнй де лакрѣмй, да́р весел, пе́нтрѫ къ аѫ афла́т прилеж а фа́че бине. Ѩ фъчѐ дофторїиле бо́лнавилор, шй̀ ле да̀ ло́р кѫ о весе́лїе не

Décĭ pe lângă céĭ dín tâĭ saŭ socotít fricóasă, iar pe lângă céĭ de al dóilea fudùle; Dár pùrtárea lór cea păzítă erà unítă cu sémne de políteță atât de îndatoritóare, maĭ vârtós către céĭ ne norocíțĭ, încât aŭ câştigát pe ne simțíte respéctul célor bogáțĭ, şì încréderea célor sărmánĭ.

Dùpă eşírea de la Lĭturgíe, erà poftíte tót deaùna a împlinì câte o fáptă bùnă: ádecă saŭ vre o persóană scârbítă, cerea sfătuíre, sáŭ vre ùn copíl dela vre ùn sát megïeşít, le rugà ca să meargă să vádă pe máĭcăsa fiĭnd bólnavă. Ele purtà tót deaùna cu dânsele răţéte folositóare la bóalele céle obicinuíte ale lăcuitórilor. Se silea cât le erà prín putínță a împrăştïià ticăloşíile mínțĭĭ, ce sânt cél maĭ ne suferít răŭ la singurătáte, şì la ùn trùp bólnav. Madám La-Tùr vorbeà cu atâta credínță péntru Dmnezéŭ, încât bólnavul îl socoteà al vedea fáță. Virginía de multe órĭ să întorceà de acolò cu ócĭĭ plínĭ de lácrămĭ, dár véselă, péntru că áĭ aflát priléj a fáce bíne. Ea făcea doftoríile bólnavilor, şì le dà lór cu o veselíe ne spùse.

спъсе. Дъпъ ачéстѣ вúзите фїлантропúче (ювитоáре де óамений), éле вінѣ де мълте óрй пе вáлѣ Мънтелúй Лúнг пънъ ла мúне, úнде ле ашептáм ка съ пржнзúм áпрелúнъ пе мáлúл Ржúлúй че кúрце пе лáнгъ мúне. Съ мъ пъстрáм пéнтрú ачéст фéлю де áгжмплáрй, кú кáте вà вúтéчй де вúн ка вéкю, съ май адáог веселіа оспъцúрилор ноáстре Індїенéщй, прúн ачéсте продúктúрй дúлчй шй веселитоáре де úнимъ а Европїй. Алте óрй не áтжлнéм ла църмúриле мърїй пе лáнгъ álте ржúléце, че аúчѣ нú сжнт де кáт марй ржúрй; адúчém дѣ кáсъ нискайвà провúзїй съдитоáре, пе каре ле úнém кú чéле че марѣ не дà кú áдестúларе. Ной пъскúм пе църмúриле éй Кефáлй Каракатúцъ, Лидринáрй, Рáчй, Карúде, Кавúрй, Áхинй, Срúдїй, шй де тот фéлюл де гїóчй. Позúцїile чéле май áфрикошáте не дà де мúлте óрй чéле май линищúте плъчérй. Úне óрй, шезúнд пе о пїáтръ úмбрітъ де вре úн Велúтїéр (1) привéм валúриле мърїй нъвълúнд шй

(1) Úн фéлю де копáчй ал кърúм флóрй сжнт ка катифéоа.

Dùpă acéstea vízite filantrópice (iubitóare de óamenĭ), éle venea de mùlte órĭ pe válea Mùnteluĭ Lùng pănă la míne, ùnde le aşteptám ca să prânzím împreúnă pe málul Râulùĭ ce cùrge pe lângă míne. Eŭ mă păstram péntru acést féliù de întâmplărĭ, cu câte và butélcĭ de vín ca véciu, să maĭ adáog veselía ospăţurilor nóastre Indïeneştĭ, prín acéste producturĭ dùlci şì veselitóare de ínimă a Evrópiĭ. Alte órĭ ne întâlneam la ţărmurile mărĭĭ pe lângă álte râuléţe, ce aícea nù sânt de cât márĭ râurĭ; aduceam dea cásă niscaĭvà provízĭĭ săditóare, pe cáre le uneam cu céle ce márea ne dà cu îndestuláre. Nóĭ păscuiam pe ţărmurile éĭ Cefálĭ Caracatíţă, Lithrinárĭ, Rácĭ, Caríde, Cavùrĭ, Ahínĭ, Srídĭĭ, şì de tót féliul de gïóciĭ. Pozíţïile céle maĭ înfricoşáte ne dà de mùlte órĭ céle maĭ liniştíte plăcéri. Une órĭ, şezínd pe o pïátră umbrítă de vre ùn Velutïér (I) privéam válurile mărĭĭ năvălínd şì sfărămândusă cu ùn zgómot înfricoşát sùpt picióarele nóastre.

(I) Un féliŭ de copácĭ al căruia flóri sânt ca catifeaoa.

сфъръмѫндъсъ кѫ ѳн зго́мот ѧфрикоша́т сѫпт пичоа́реле ноастре. Па́вел, ка́ре ѧнота̀ би́не ка шѝ пѣшеле́, съ дѫчѐ ла стѫ́нѣй ѧпротива̀ ва́лѫрилор; пе ѳрмъ, кѫнд е́ле съ ѧпропїа, е́л фѫцѐ ѧнапо́й ла църмѫрй ѧнайнтѐ мѫрмѫито́арелор ло́р вѫ́рфѫрй, че́л гонѐ ѧкъ мѫлт пе ѳска́т. Виргинїа ла ача́ѣтъ привире́, ръкнѐ кѫт пѫтѐ шѝ зичѐ къ їй фри́къ де ача́ѣст фе́лю̀ де жо́кѫрй.

Ноѝ не весели́м ѧ оспе́це кѫ кѫ́нтечеле шѝ жо́кѫриле ача́ѣстор до́й тѝнерй; Виргинїа кѫнта ферічи́рѐ вїе́цїй църъне́щй, шѝ не норочи́риле марине́рилор, пе ка́ре юбѝрѐ де арџи́нт ѧй фа́че а кълъторѝ май би́не пе ѳн елемѣнт фѫрїо́с, де кѫт а лѫкра̀ пъмѫнтѫл, ка́ре дъ кѫ ѧдестѫла́ре атѫ́тѐ бѫнъта̀цй. Ѳне о́рй, дѫпъ пи́лда Не́грилор, парастисѐ кѫ Па́вел кѫ́те о пантомїмъ (I), че е́сте че́л дин тѫ́й дїале́кт ало́мѫлѫй, шѝ кѫноскѫтъ ла то́ате нацїи́ле. Есте атѫ́т де фирѐскъ шѝ лѫкръто́аре, ѧкѫ́т ко-

(I) Ѳн фе́лю̀ де ворбѝре мѫца́скъ, нѫмай прѝн се́мне фъръ а ворбѝ чева̀ дин гѫ́ръ.

Є.

Pável, cáre înotà bíne, ca şi péştele, să ducea la stâncĭ împrotíva válurilor; pe ùrmă, când éle să apropïa, él fugea înapóĭ la ţărmurĭ înnaíntea murmuitóarelor lór vârfurĭ, cél gonea încă mùlt pe uscát. Virginía la aceástă privíre, răcnea cât puteà şi zicea că ïĭ frícă de acést féliu de jócurĭ.

Nóĭ ne veseleam în ospéţe cu cântecele şi jócurile acéstor dóĭ tínerĭ; Virginía cânta fericírea vïéţïĭ ţărănéştĭ, şi ne norocìrile marinérilor, pe cáre iubírea de argínt îĭ fàce a călătorì maĭ bíne pe ùn element furïós, de cât a lucrà pământul, cáre dă cu îndestuláre atâtea bunătăţĭ. Une órĭ, dùpă pílda Négrilor, parastisea cu Pável câte o pantomïmă (I), ce éste cél din tâĭ dïaléct al ómuluĭ, şi cunoscùtă la tóate náţïile. Este atât de firească şi lucrătóare, încât copíeĭ

(I) Un féliŭ de vorbíre muţáscă, nùmaĭ prín sémne fără a vorbì cevà dín gùră.

пíей Европéилор нъ тжрзíъ о авáцъ, дъпъ чé въд май ятжй пе копíей Негрилор яделетничй-дъсъ ла джнса. Дúн Історúиле чé четé Мадáм Ла-Тър, Виргúнúа адъкжндъш амúнте дúн трж-селе, кжте ай фъкъсъ май мълтъ емпрéсïе, повестé чéле май ятжй ятжмплърй къ о мáре Семпличитáте. Алте óрй, я глáсъл бъчюмълъй лъй Домúнг, съ ивé дúн бърбéне къ о кóфъ пе кап, мергжнд къ фрúкъ ла извóр ка съ адъкъ апъ. Домúнг шй Марúа, префъкжндъсъ я пъстóрïй Мадïáнълъй, ай опрé апропïéрé éй де исвóр, шй съ фъчé оáре към къ о гонéск. Павел алергá ядáтъ ятр ажутóрúа éй, вътé пе пъстóрй, ъмплé кóфа Виргúнúей, шй кжнд ю пънé пе кап, о шй якънънá къ флóрй роúшïй де Дафúнй, кáре яфрумсецá май мълт фáца éй чé алъ. Ятънчй япъртъшíндъмъ шй пе мúне ла жокърúле лóр, лъáм персóна лъй Рагънúл шй мъритáм пе фúйкъ мé Сепфóра къ Павел.

Алте óрй, т якúпъá пе не норочúта Рът, кáре дъпъ о мáре зъблáв съ ятóарче въдъвъ шй сърман, шй съ áфлъ ка о стрéйтъ патрïа éй. Домúнг шй Марúа ърмá съчертóри-

Evropéilor nù târzíŭ o învăţă, dùpă cé văd maĭ întâĭ pe copíeĭ Négrilor îndeletnicindusă la dânsa. Dín Istoríile ce ceteá Madám La-Tùr, Virginía aducânduş amínte díntrânsele, câte îĭ făcùsă máĭ mùltă emprésïe, povestea céle maĭ întâĭ întâmplărĭ cu o máre semplicitáte. Alte órĭ, în glásul bùciumuluĭ lùĭ Domíng, să ivea dín buruéne cu o cófă pe cáp, mergând cu frĭcă la izvór ca să adùcă ápă. Domíng şi María, prefăcândùsă în păstóríĭ Madïánuluĭ, îĭ oprea apropïérea éĭ de isvór, şi să făcea oáre cùm că o gonésc. Pável alergà îndátă într ajutóriul éĭ, bătea pe păstóri, ùmplea cófa Virginieĭ, şi când iò punea pe cáp, o şi încununà cù flórĭ róşïĭ de Dáfinĭ, cáre înfrumseţà maĭ mùlt fáţa éĭ cea álbă. Atùncĭ împărtăşíndumă şi pe míne la jócurile lór, luám persóana lùĭ Raguíl şi măritàm pe fïĭcă mea Sepfóra cu Pável.

Alte órĭ, ea începuia pe ne norocíta Rùt, cáre dùpă o máre zăbávă să întóarce văduvă şi sărmană, şi să áflă ca o streítă în pátrïa éĭ. Domíng şi María urmà săcerătórilor.

лор. Виргинїа легѣ ↑ дръмъл лор оаре каре
сноп̀й де грѫ̀. Павел о ↑трѣбѣ де ла мъри-
ме; тр т̀ръспѫндѣ тремѫрънд: Пе ѫмъ пор-
нйндусъ ла милостивире, ↑й ѫмплѣ поала де
тот фѣлъл де провизїй шй о тримѣтѣ ↑най-
нтѣ ноастръ, ка ↑найнтѣ чѣлор май вътрѫшй
ай четъцїй, зикѫнд, къ кѫт мисте де съракъ
ѣл ова лъ̀ де Соцїе. Мадам Ла-Тѫр, ла а-
часть привире, адъкѫндѫш амйнте де тратацїа
чѣ рѣ а пърйнцилор ѣй, де въдъвїа ѣй, де
бъна прїимире а Маргаритей, шй ↑ сфършйт
де нъдеждѣ чѣ де фацъ, а ънїй ↑соцйрй фе-
ричите а копйлор лор, нѫ съ пътѣ стъпжнй
а нѫ плжнце. Ачастъ адъчере амйнтѣ де рѣле
шй де бъне нѣ фъчѣ пѣ тоцй съ плжнцем де
скърбъ, шй де веселїе.

Ачесте драме съ парастисѣ атѫт де аевѣ,
↑ кѫт съ сокотѣ чинева мътатѫ ↑ кѫмпъри-
ле Сирїей сау а Палестинеи. Нѫ ерам ан-
ѱйцй ↑тр ачест театрѫ нйчй де декорацїоане,
нйчй де лъминацїй, нйчй де орхестрѫ потри-
вит ла ачастъ прибелище. Сцена съ ↑кипѫ
↑ръспйнтинѣ дръмълуй ънїй пъдурй, а кърїа
десиме форма ↑ прежуръл нострѫ, къмърй де

Virginía legà în drùmul lór oáre cáre snópĭ de grâŭ. Pável o întrebà de la măríme; iar eà răspundea tremurând: Pe ùrmă, pórníndusă la milostivíre, îĭ umplea póala de tót félul de províziĭ şí o trimetea înaíntea nóastră, ca înaíntea célor maĭ bătrânĭ aĭ cetăţĭĭ, zicând, că cât iaste de sărácă él o va luà de soţíe. Madám La-Tùr, la aceástă privíre, aducânduş amínte de tratáţĭa cea rea a părínţilor éĭ, de văduvía éĭ, de bùna prĭimíre a Margarítei, şì în sfârşít de nădéjdea cea de fáţă, a ùnĭĭ însoţírĭ fericíte a copíilor lór, nu să putea stăpânì a nù plânge. Aceástă adùcerea amínte de réle şì de bùne ne făcea pe tóţi să plângem de scârbă, şì de veselíe.

Acéste dráme să parastisea atât de aévea, în cât să socotea cinevà mutátŭ în câmpurile Sírĭeĭ sáu a Palestíneĭ. Nù erám lipsíţĭ într acést teátru níci de decoraţĭóane, nícĭ de luminátţĭĭ, nícĭ de orhéstrŭ potrivít la aceástă privélişte. Sţéna să încipuia în răspíntinea drùmuluĭ ùnĭĭ pădùri, a cărĭa desíme formà în prejùrul

фрѹнзъ, шѝ ѧ кѣндрѹл лоръ не апърáм Зîоа де фîрбинцáлъ; кжнд ѧсъ соáреле съ погорѣ́ ла орîзо, разиле лѹй опрíндусъ де трѹнкжриле копáчилор съ рътъчѣ́ пин ѹмбреле пъдѹрîй, ѧпърцúте ѧ мѹлте пърцй лѹминáте, шѝ ѧфъцошíд о прѣ́ фрѹмоáсъ привúре. Ѹне орй съ ареть тóт ѧтрéг лакáпътѹл ѹнîй пэтéче, шѝ фрѹнзеле копáчилор, сѹпт лѹминáте де рошîётичиле лѹй разе стрълучѣ́ кá ниште Топáзурй шѝ Смарáгдй, пържíндусъ негреле лор трѹнкурй префъкѹте ѧ колоáне де Бронз а векúмей. Пъсъриле чеакѹмстà ѧ тъчéре, нъдъждуíндусъ а май ведѣ́ ѹн Зорй, хаетисѣ́ соáреле тóате де о дáтъ кѹ мîй де кжнтече.

Де мѹлте орй не апукà ноáпте ѧ съръзъриле лчéстѣ църънéшй; дар кърцéнîа лéрлуй, шѝ вѹнѹл темперамéнт ал кáймей, не ертà Съне кѹлкъм ѧ мíжлокѹл пъдѹрîй, фъръ а не тéме де тжлхарй нúчй де апроáпе, нúчй де депáрте. фîеш кáре, адоа зѝ съ ѧторчѣ́ ла колúба сà, шѝ о гъсѣ́ прекѹм о шѝ лъсà. Пѣтѹнчй стъпжнѣ́ ѧтр ачéст Остров фъръ негоц, о маре кредúнцъ шѝ не ръзтáте; фîíнд къ чéле май мѹлте ѹшй але кáселор нѹсъ ѧкѹà, шѝ лъкáта ерà ѹн лѹкрѹ де кърîозитáте пéнтрѹ чéй май мѹлцй Креолй.

nóstru, cămărĭ de frùnză, şì în céndrul lór ne apărám zíoa de fĭerbinţálă; când însă sóarele să pogorea la orizo, rázile lùĭ opríndusă de trùnciurile copácilor să rătăcea pín ùmbrele pădùrĭĭ, împărţíte în mùlte părţĭ lumináte, şì înfăţoşind o prea frumóasă privíre. Une órĭ să arătà tót întrég la cápătul ùnĭĭ potéce, şì frùnzele copácilor, sùnt lumináte de roşĭéticile lùĭ ráze strălucea ca níşte Topázurĭ şì Smarágzĭ, părândusă négrele lór trùnciurĭ prefăcùte în colóane de Brónz a vecímeĭ. Păsările ce acùmstà în tăcére, nădăjduíndusă a maĭ vedea ùn Zórĭ, hareticea sóarele tóate de o dátă cù míĭ de cântece.

De mùlte órĭ ne apucà nóaptea în sărbările acéstea ţărănéştĭ; dár curăţénĭa áeruluĭ, şì bùnul temperamént al clímeĭ, ne ertà săne cùlcăm în míjlocul pădùrĭĭ, fără a ne téme de tâlhárĭ, nícĭ de apróape, nícĭ de depárte. Fíeş cáre, a dóa zì să în torcea la colíba sà, şì o găsea precùm o şì lăsà. Peatùncĭ stăpânea într acést Ostrov fără negóţ, o máre credínţă şì ne răutáte; fiínd că céle maĭ mùlte ùşĭ ale cáselor nùsă încuea, şì lăcáta erà ùn lùcru de curĭozitáte péntru céĭ máĭ mùlţĭ Creólĭ.

Па́вел шѝ Вирги́ния авѣ́ зи́ле хотъръ́ште, че ле пръзнѹ́ѧ пе́нтръ нѹ́меле мѹ́мелор ло́р; атѹ́нчи Вирги́ния фъчѣ́ плъчи́нте шѝ тримѣтѣ́ фами́лїи-ло́р Скъпъта́те Ѐвропїе́нѣшй нъскѹ́те ѧ Остров, шѝ ка́ре нѹ́ мжнка́съ ни́чѝй о динезаа́ръ пжи́не Ѐвропїенѣ́скъ, чѝ ли\ѱи́те де ажѹто́рюл Не́грилор, шѝ Сили́те съ тръ́мскъ ѧ пъдѹ́рй, нѹ́май кѹ Маніо́к (1), нѹ́ авѣ́, съ сѹ́фере съръчи́а, ни́чѝй кѹра́жѹл че съ на́ше ди́н вѹ́на кр\ѣ́фере. Че́ле Си́гѹре презѣнтѹ́рй че Вирги́ния пѹ́тѣ́ ка съ фа́къ ди́н па́ртѣ́ фами́лїей, ера́ ачѣ́сте плъчи́те, ка́ре причинѹ́ѧ о ма́ре весели́е пе́нтръ ми́жлокѹл че́л ве́сел, кѹ ка́ре ѧ тримѣтѣ́. Ера́ ѧдаторѝт Па́вел Си́нгѹр ка съ ле дѹ́къ ла ачѣ́ле фами́лїй шѝ съ ле пофтѣ́ск\ъ пе адо́а зѝ съ петрѣ́к\ъ зѣоа́ла Мада́м Ла-Тѹ́р ши́ ла Маргари́та. Ѧтѹ́нчи ведѣ́ чинева́ бїи́нд кжте о мѹ́мъ де фами́лїе кѹ до́и са́ѹ трѣ́и не норочи́цй копі́й, ти́нерй, гълъцѹ́ши шѝ атжт де фрико́ши, ѧкжт нѹ́ ѧдръзнѣ́ ни́чѝй о́кїй съй ръди́че ѧ сѹ́с. Вирги́ния ѧй мѹлцъ-

---

(1) Ѹн фе́лю де копа́чй де Ѧме́рика.

Pável şì Virginía avea zíle hotărâte, ce le prăznuia péntru nùmele mùmelor lór; atùncĭ Varginía făcea plăcínte şì trimetea famílĭilór scăpătáte Evropïenéştĭ născùte în Ostrov, şì cáre nù mâncásă nícĭ o dineoáară pâĭne Evropïenească, cì lipsíte de ajutóriul Négrilor, şì silíte să trăiáscă în pădùrĭ, nùmaĭ cu Manïóc (I), nù avea, să sùfere sărăcía, nícĭ curájul ce să náşte dín bùna créştere. Céle sígure prezénturĭ ce Virginía putea ca să fácă dín pártea famílĭeĭ, erà acéste plăcinte, cáre pricinuia o máre veselíe péntru míjlocul cél vésel, cu cáre ea trimetea. Erà îndatorít Pável síngur ca să le dùcă la acéle famílĭĭ şi să le poftească pe adóa zì să petreacă zíoa la Madám La-Tùr şí la Margaríta. Atùnci vedea cinevà vĭínd câte o mùmă de famílĭe cu dóĭ sáĭ tréĭ ne norocíţĭ copíĭ, tíneră, gălbăgióşĭ şì atât de fricóşĭ, încât nù îndrăznea nícĭ ócĭĭ săĭ rădíce în sùs.

(I) Un féliŭ de copácĭ de América.

мѣ ѧдѫ́тъ, ѧ́й чинстѣ кѫ фе́люрй де вѫ́тѫрй, ши ле зичѣ. „Вѫ́тѫра ачаста, аѫ́ фъкѫто „Маргари́та, частъла́лтъ ма́йкъмѣ; фра́те„ меѫ́ Си́нгѫр аѫ́ кѫле́с ачѣ́ст ро́д динтрѫ́н копа́чю.“ Ѩ ѧдемна́ пе Па́вел ка съй пѫ́е съ жоа́че, ши нѫ́ съ дучѣ ни́чй де кѫ́м де лѧ́нгъ дѫ́шїй, пѣнъ че нѫ́й ведѣ мѫлцъми́цй ши ѧдестѫла́цй; т҃ вом съ се ѧпъртъша́скъ ши е́й де весе́лїа фамі́лїей са́ле. „Нѫ́ по́ате чинева́, „зичѣ т҃, съ фіе ферічи́т, де кѫт ѧгрижи́нд де ферічи́рѣ че́лор ла́лцй.“ Кѫнд е́ле съ ѧторчѣ ла каси́ле ло́р, т҃ ле ѧдемна́ съ т҃ ди́н ка́съ о́рй че лѣ́р фй плъкѫ́т. Да́къ ведѣ ла вре ѫно́л Ха́йнеле рѫмпте, алецѣ кѫ во́м ма́йкъса, оа́ре ка́ре ди́н ха́йниле е́й, ши ѧдаторѣ пе Па́вел ка съ ле пѫ́е пе аскѫнсй динаи́нтѣ ѫшїй коаи́билор ло́р. Ѧтр ачѣ́ст ки́п фъчѣ́ би́неле дѫ́пъ пи́лда Дѫмнезе́ерей, аскѫнзи́нд пе фъкъто́ѧрѣ де би́не ши аръта́нд фа́черѣ де би́не.

Вой Европе́илор, але къ́рора ми́нцй съ ѫмплѫ́ѧкъ де копилъріе кѫ атѫ́тѣ прежѫди́цїй ѧпротивитоа́ре ферічи́цїй, вой, зи́к, нѫ пѫте́цй пречепе къ натѫ́ра, поа́те да́ атѫ́та лѫмина́ри ши плъчѣ́ре. Сѫфлетѫл вострѫ ѧкі́с ѧтр ѫнми́к гло́б

Virginía îĭ mulţămea îndátă, îĭ cinstea cu féliurĭ de băutùri, şì le zicea: „Băutùra aceásta, aŭ făcùto Margaríta, ceastăláltă máicămea; frátemeŭ síngur aŭ culés acést ród dintrùn copáciŭ.“ Ea îndemnà pe Pável ca săĭ pùe să jóace, şì nù să ducea níicĭ de cùm de lângă dânşĭĭ, pănă ce nùĭ vedea mulţămíţĭ şì îndestuláţĭ; ea voia să se împărtăşáscă şì éĭ de veselía famíliei sále. „Nù póate cinevà, zicea eà, să fíe fericít, de cât îngrijínd de fericírea célor lálţĭ.“ Când éle să întorcea la cásele lór, ea le îndemnà să ià dín cásă órĭ ce lear fì plăcùt. Dácă vedea la vre ùnul Háĭnele rùmpte, alegea cu vóia maĭcăsa, oáre cáre dín háĭnele éĭ, şì îndatorea pe Pável ca să le pùe pe ascùns dinaíntea ùşĭĭ colíbilor lór. Într acést cíp făcea bínele dùpă pílda Dumnezeíreĭ, ascunzínd pe făcătóarea de bíne şì arătând fácerea de bíne.

Vói, Evropéilor, ale cărora mínţĭ să ùmplu încă de copilăríe cu atâtea prejudíţĭĭ, împrotivitóare fericírĭĭ, vóĭ, zíc, nu putéţĭ precépe că natùra, poáte dà atâta luminári şì plăcére.

де пъре́рй омене́щій, аждънце ѧда́тъ ла сфършй-
тъл мешешъга́рецїй лъй ѧдестъла́рій; да́р натъ-
ра шѝ и́нима сжнт не стръмъта́те. Павел шѝ
Виргиніа́нъ авѣ ничій часо́рник, ничій календа́рж,
ничій къ́рцій де Хронологіе, де Історіе, са́ъ де
фїлософіе; чѝ перїо́аделе вїецїй ло́р ле нъмъра́
дупъ ачѣ́ле але натърей. Чѣ́съриле зилей ле
кънопцѣ де пе ъмбра копа́чилор; тимпъриле а́нъ-
лъй де пе ѧфлорі́рѣ са́ъ родърѣ ло́р. Шѝ ѧ
сфършѝт а́нїй ѧ трѣ́цій, де пе нъмъръл колѣ́съ-
алъй. Дъ́лчеле ачѣ́стѣ ѧкипъ́рій, да ѝн деосе-
бѝтъ гъ́ст ѧ коверса́цїиле ло́р. „Вре́ме е́сте
„ съ пржнзѝм, зичѣ Виргіна фамілїей; къчій
„ ъмбрйле Банане́илор Сжнт ла ръдъчѝлиле
„ ло́р.“ Са́ъ ма́ръш: „Ноаптѣ съ апропїе,
„ къ Тамарі́нїй ѧшій ѧкі́д фрънзеле ло́р.“ –
Кжнд беи вени́ съ не май ве́зѝ? ѧй зичѣ ъне-
ле дѝн прїе́тениле е́й вечѝне.– „Ла тре́стїиле
„ де Заха́р, ръспъндѣ Виргіна: Ви́зита та
„ не ва фѝ май дъ́лче шѝ май плъкъ́тъ, зи-
„ чѣ тинереле фе́те. Кжнд чинева́ о ѧтрева́ де
„ вжрста е́й шѝ а фра́тесъ, ѧ ръспъндѣ:
„ Фра́темеъ е́сте де о вжрстъ къ Кокотїе́рюл
„ чѣл ма́ре а исворъла́й, шѝ ба́ къ чѣл ма́й

Sùfletul vóstru încís într ùn míc glób de plăcérĭ oméneştĭ, ajùnge îndátă la sfârşítùl meşteşugáreţĭĭ lùĭ îndestulărĭ; dár natùra şi ínima sânt ne strămutáte. Pável şi Virginía nù avea nícĭ ceasórnic, nícĭ calendáriŭ, nícĭ cărţĭ de hronologíe, de Istoríe, sáĭ de fĭlosofíe; cì perĭóadele vĭeţĭĭ lór le numărá după acélea ale natùreĭ. Ceasurile zíleĭ le cunoştea de pe ùmbra copácilor; tímpurile ánuluĭ de pe înflorírea sáŭ rodírea lór. Şì în sfârşít ánĭĭ în trégĭ, de pe nùmărul culésuluĭ. Dùlcele acestea începuírĭ, dà ùn deosebítŭ gùst în conversáţĭile lor. „Vréme este să prânzím, zicea Virginía famílĭeĭ; căcĭ ùmbrele Bananéilor sânt la rădăcílile lór, Sáŭ iarăş: „Nóaptea să aprópĭe, că Tamarínĭĭ îşi încíd frùnzele lór.“ Când veĭ venì să ne maĭ vézĭ? ĭĭ zicea ùnele dín prĭétenile éĭ vecíne.- „La trésttĭile de záhar, răspundea Virginía. Vízita tà ne va fì maĭ dùlce şi maĭ plăcùtă, zicea tínerele féte. Când cinevà o întrebà de vârsta éĭ şi a frátesăŭ, ea răspundea: „frátemeŭ éste de o vârstă cu Cocotĭériul cél máre a isvóruluĭ, şìŭ cu cél máĭ míc.

„ мѹ́к. Де кѫ́нд мам нъскѹ́т є́ѹ, де до́ъспре-
„ зече о́рѣ а́ѹ роди́н Мангїа́рїй, шѝ де до́ъ-
„ зечѣй шѝ па́трѹ де о́рѣ а́ѹ ѧфлори́т Порто-
„ ка́лїй.“ Вїа́ца ло́р съ пъре́ афѝ ѹна кѹ
ачѣ́ѧ а копа́чилор, а фо́нелор (1) шѝ а Дрїа́-
делор (2). Нѹ кѹноще́ а́лте е́поxе Їсто́риче,
де кѫ́т ачѣ́ле а вїе́цїй мѹ́мелор ло́р, ни́чѣй а́л-
тъ хронологїе де кѫ́т ачѣ́ѧ а гръди́нелор ло́р,
шѝ ни́чѣй а́лтъ фїлософїе, де кѫ́т а фа́че би́-
не ла то́лтъ лѹ́ме, шѝ асъ сѹпѹне ла воинца
лѹ́й Дмзе́ѹ.

Пре́сте то́ате ачѣ́стѣ, че требѹи́нцъ авѣ́ ачѣ́ѧй
ти́нерѣй де богъцї́ле шѝ ѧвъцътѹ́ра но́стръ?
Требѹи́нцеле шѝ нецїи́нца ло́р ажѹтѫ́ ѧкъ ла
ферици́ре ло́р. Нѹ ера́ зѝ ѧ кѫ́ре съ нѹш фѝ
ѧкипѹи́т кѫ́тѣ ѹн ажѹто́рїѹ, са́ѹ Їде́й фїлосо-
фичѣ́ѧй. Їде́й фїлософичѣ́ѧй, зи́к; фїи́нд къ
да́къ сар фѝ тѹрбѹра́т де нискайва́ пъре́рѣй ѧ-
шелътоа́ре, апо́й о́мѹл чѣлкѹра́т ла сѹфлет нѹ
авѣ́ ни́чѣй де кѹ́м асъ те́ме де приме́ждїе. Ѧтра-

---

(1) Дѹмнезе́й кѫмпене́цїй, ла Їдолола́три.
(2) Мире́селе пъдѹ́рилор.

De când mam născùt éŭ, de dóăsprezece órĭ áŭ rodít Mangïárïĭ, şì de dóăzecĭ şì pátru de órĭ áŭ înflorít Portocáliĭ.“ Vïáţa lór să putea a fì ùna cu aceéa a copácilor, a fónelor (I) şì a Drïádelor (2). Nù cunoştea álte épohe Istórice, de cât acélea a vïéţïĭ mùmelor lór, nícĭ áltă hronologíe de cât aceéa a grădínelor lór, şì nícĭ áltă fĭlosofie, de cât a fáce bíne la tóată lùmea, şì asă supùne la voínţa lùĭ Dmnzéŭ.

Préste tóate acéestea, ce trebuinţă avea acéştĭ tíneri de bogăţíile şì învăţătùra nóastră? Trebuínţele şì neştïínţa lór ajutà încă la fericírea lór. Nu erà zì în càre să nùş fì începuít câte ùn ajutóriŭ, sáù Idéĭ fĭlosoficéştĭ. Idéĭ fĭlosoficéştĭ, zíc; fïínd că dácă sar fì turburát de niscaĭvà părérĭ înşelătóare, apóĭ omul cél curát la súflet nù avea nícŭ de cùm asă téme de priméjdïe.

(I) Dumnezéĭ câmpenéştĭ, la Idololátri.
(2) Mirésele pădùrilor.

чѣст кúп крецѣ ачѣщй доúй фíй ай натърéй, пе
ка́ре ни́чй о гри́же нъ́й тъ́рвъра́се, ни́чй Сж-
нцеле ши́л Стрика́се при́н десфржнъ́рй, ши́
ни́чй вре о па́тимъ тикъло́асъ ле Скржви́се ни́-
ма: Чи́, дра́гостѣ, невиновъцíа ши́ кредúнца
къ́тръ Дмзéй, дескопéрѣ ѧто́ате зи́леле фрѫмсéца
сѫфлетѫлúй ло́р прúн деосебúте граці́й, ѧ фéце,
ѧ позúцій, ши́ ѧ мишкáриле ло́р. Ѧ вжрта ко-
пилърíй, ерà ѧ подовицй кѫ то́ате да́рѫриле;
прекѫм Са́ѫ арътá́т ши́ стръмо́шíй но́шри ѧгръ-
дúна лѫ́й Адам, кжнд, зидúндъсъ де мжúнеле
лѫ́й Дмнезéѫ, аѫ къ́тá́т ѫнѫла а́лтѫл, Са́ѫ
апропíа́т ши́ аѫ ворбúт ѧпрéѫнъ ка фра́те ши́
Со́ръ. Вирги́на ерà дѫлче, Смери́тъ ши́ ѧдѫ-
плекътоáре, ка ши́ Е́ва; ѫр Па́вел асéминѣ лѫ́й
Ада́м, авѣ́ ѫн Ста́т въръвъте́ск кѫ о Симплита́-
те копилъре́ск.

Де мѫ́лте о́рй кжнд съ афлà амжндо́й ѧ лѫ́-
кръ, Па́вел лúй зичѣ́ (пркѫм де о мíе де о́рй
мéѫ повести́то): „Кжнд сжнт остени́т,
„ведéрѣ тà мъ одихнéще. Де кжте о́рй те въ̀з
„дúн вжрфѫл мѫ́нтелѫ́й ѧ ва́ле, ми съ па́рв
„къ Стáй ѧ мижлокѫл грѫдúнелор но́астре,
„ка ѫн трандафúр. Кжнд порнéщй къ́тръ ко-

Întracest cíp creștea aceştĭ dóĭ fĭĭ aĭ natùreĭ, pe cáre nícĭ o gríje nùĭ turburáse, nícĭ sângele şíl stricáse prín desfrânărĭ, şì nícĭ vre o patimă ticălóasă le scârbíse ínima: Cì, drágostea, nevinovăţía şì credínţa cătră Dmzeŭ, descoperea întóate zílele frumséţa sùfletuluĭ lór prín deosebíte gráţĭĭ, în féţe, în pozíţĭĭ, şì în mişcările lór. În vârsta copilăríeĭ, erà împodobiţĭ cu tóate dárurile; precùm sáŭ arătát şì strămóşĭĭ nóştri îngrădína lùĭ Edem, când, zidíndusă de mâinele lùĭ Dmnezŭ, au căutát ùnul la áltul, sáŭ apropïát şì aŭ vorbít împreùnă ca fráte şì sóră. Virginía erà dùlce, smerítă şì înduplecătóare, ca şì Eva; iàr Pável aséminea lùĭ Adám, avea ùn stát bărbătésc cu o simplitáte copilărească.

De mùlte órĭ când să aflà amândóĭ în lùcru, Pável îĭ zicea (precùm de o míe de órĭ miaŭ povestíto): „Când sânt ostenít, vedérea tà mă odihneşte. De câte órĭ te văz, dín vârful mùntelui în vále, mi să páre că stáĭ în míjlocul grădínelor nòastre, ca ùn trandafír.

„ лѝвъ, ми съ па́ре къ пътжрни́кѣ ка́ре алѣ́р-
„ къ дъпъ пъе́й е́й, нъ а́ре тали́е май фрѫмо́асъ,
„ шѝ ни́чй ме́рс май ѫшо́р. Де шѝ пи́нтре ко-
„ па́чй те пѣрѯ́ дѝн ведѐре, то́тъш нъ а́м
„ требъи́нцъ съ тебъ́ѯ, ка съте гъси́ск; Пе́нтрѫ
„ къ ѫн лъкрѫ́ ла тъ́ѫ, пе ка́ре нъл по́чй спъне,
„ рѣмжне пе́нтрѫ ми́не пи́н а́ерѫл ѫнде тре́чй,
„ шѝ пи́н ма́рка ѫнде ше́зй. Кжнд мъ апропіѝ
„ де ти́не, ѧмй рѣпе́щй то́ате Симци́реле.
„ Алъестри́мѣ Че́рнѫлѫй ме́ре май пѫци́н фрѫ-
„ мо́асъ де кжт алъестри́мѣ о́килор тъи́, шѝ
„ кжнтекѫл Венга́лилор май пѫци́н дѫлче де
„ кжт сѫнетѫл гла́сѫлѫй тъ́ѫ. Кжнд те атйг
„ нѫмай кѫ вжрфѫл де́цитѫлѫй, атѫ́нчй то́т
„ трѫпѫл ми съ ѫмпле де весели́е. Ѧдѫцй а-
„ ми́нте де зѯа, ѧ ка́ре ам трекѫ́т пи́н пѣ́-
„ трим че́ле лънеко́лъ л ржѫлѫй дела мѫнте-
„ ле Трима́ст, къ трекжнд ѧ че́ла ма́л ерам
„ обтечи́т, шѝ дѫпъ че тѣ́м лѫа́т ѧ спа́те,
„ ми съ пъре́ къ авѣ́м ари́пй, ка о па́съре.
„ Спѫнемй кѫ че нѫрй май фърмъка́т? Кѫ дѫ-
„ хѫл тъ́ѫ? Да́р мѫмеле но́астре а́ѫ май мѫлт
„ дѫх де кжт но́й амжндо́й. Кѫ дисмѣрдъ-
„ риле та́ле? Да́р е́ле мъ ѫвръцоша́ѯ май

Când pornéştĭ cătră colíbă, mi să páre că pătârnícea cáre alearcă dùpă pùeĭ éĭ,nu áre talíe maĭ frumóasă, şi nicĭ mérs maí uşór. De şi píntre copácĭ te pïerzŭ dín vedére, tótuş nù ám trebuínţă să te văz, ca să te găsésc. Péntru că ùn lùcru al tău, pe cáre nùl pócĭ spùne, rămâne péntru míne pín áerul ùnde trécĭ, şi pín iarba ùnde şézĭ. Când mă aprópïĭ de tíne, îmĭ răpéştĭ tóate simţirele. Albăstrímea Cériuluĭ iaste maĭ puţin frumóasă de cât albăstrímea ócilor tăĭ, şi cântecul Vengálilor maĭ puţín dùlce de cât sùnetul glásuluĭ tăŭ. Când te ating nùmaĭ cù vârful dégituluĭ, atùnci tót trùpul mi să ùmple de veselíe. Aduţĭ amínte de zíoa în cáre am trecùt pín pïétrile cele lunecóasă a râuluĭ dela mùntele Trimást, că trecând în céla mál erám ostenít, şi după ce team luát în spáte, mi să părea că aveam arípĭ, ca o pásăre. Spùnemĭ cu cĭ nùrĭ maĭ fărmăcát? Cu dùhul tăŭ? Dár mùmele nóastre áŭ maĭ mùlt dùh de cătĭ amândóĭ. Cu dismïerdările tále? Dár éle mă înbrăţoşáză máĭ adésa órĭ de cât tíne.

„ адѣса о́рй де кѫт ти́не. Бѫ̀ кре́ѕ къ нѫмай
„ кѫ вѫнъта́тѣ тѫ̀. Ни́чй о да́тъ нѫво́й ѫй-
„ тѫ̀ къ а́й ме́рс дескѫлцъ пѣнъ ла Рѫ́ѕл Не́грѫ
„ ка съ че́й ертаре́ ѫ́нїй нєнорочи́те роабе фѫ-
„ гаре. Ци́не нѫ́йта мѫ̀, прїимѣ́ще ачаѕтъ ра́-
„ мѫръ ѳлори́тъ де Ки́трѫ, пе ка́ре ам тъе́-
„ то ѳ пъдѫ́ре, шй̀ о пѫ́не но́апте лѫ́нгъ а-
„ шернѫ́тѫл тъѫ́. Мънѫ́нкъ ачѣ́ст фа́г де
„ мїе́ре, ка́ре пе́нтрѫ ти́не ла́м лѫа́т де пе о
„ стѫ́нкъ. Да́р одихне́ще́те май ѳтѫ́й пе
„ пїе́птѫл мїе́ѫ́, ка съ́мъ май ѫшѫре́ѕ шй̀ е́ѫ́.“

Ви́ргинїа ѳ́й ръспѫ́нде́: „Фра́теле мїе́ѫ́! ра́-
„ ѕиле Соа́релѫй че́ле де димине́цъ, че Се и-
„ ве́ск пе вѫ́рфѫл Стѫ́нчилор, ма́й пѫцин мъ
„ весели́ск де кѫ́т ѳфъцоше́рѣ тѫ̀. Пре́ мѫ́лт
„ нѫве́ск пре ма́йкъмѣ́, шй̀ пе ма́йкъта; да́р
„ кѫ́нд е́ле те кѣ́мъ, фїѫ́л мїе́ѫ́, ѳ́къ ма́й
„ мѫ́лт ле нѫве́ск. Десмерда́риле че́ц фак, ѳ́мй
„ Сѫ́нт ма́й Симци́те де кѫ́т ачѣ́лѣ че е́ѫ́
„ прїиме́ск дела дѫ́нсъле. Тѫ́ мъ ѳтре́бй де
„ че мъ нѫве́щй; Да́р то́цй че́й че кре́ск ѳпре-
„ ѫнъ съ нѫве́ск. Йѣтъ шй̀ пъсириле но́астре,
„ кѫ́м Съ нѫве́ск ка шй̀ но́й, да́кѣ Сѫ́нт кре́с-
„ кѫ́те ѳтра че́лѣш кѫйѫ́ѫ́, аскѫ́лтъ кѫ́м съ

Eú créz că nùmaĭ cu bunătátea tà. Nícĭ o dátă nù vóĭ uĭtà că áĭ mérs descùlţă pănă la Râul Négru ca să céĭ ertárea ùnĭĭ nenorocíte roabe fugáre. Ţíne, iubíta meà, prĭimeşte aceástă rámură înflorítă de Cítru, pe cáre am tăeto în pădùre, şì o pùne nóaptea lângă aşternùtul tău. Mănâncă acést fág de mĭére, cáre péntru tíne lám luát de pe o stâncă. Dár odihnéştete maĭ întâĭ pe pĭéptul mĭéŭ, ca să mă maĭ uşuréz şì éŭ.“ Virginía îĭ răspundea: „Frátele mĭéŭ! rázile sóarelui céle de dimineaţă, ce se ivésc pe vârful stâncilor, máĭ puţín mă veselésc de cât înfăţoşérea tà. Prea mùlt iubesc pre máicămea, şì pe máicăta; dár când éle te ceamă, fĭiul mĭéŭ, încă máĭ mùlt te iubésc. Desmerdările céţ fác, îmĭ sânt máĭ simţíte de cât acélea ce éŭ prĭimésc dela dânsele. Tù mă întrébĭ de ce mă iubéştĭ. Dár tóţĭ céĭ ce crésc împreùnă să iubésc. Iată şì păsirile nóastre, cùm să iubésc ca şì nóĭ, dácă sânt crescùte într a céleaş cùĭburĭ, ascùltă cùm să ceamă şíş

„ кѣмъ шѝш рѫспѫнд динтр ѫн копа́чій ѧтр а́л-
„ тѫл: прекѫм шѝ пре мине́ ехѡ̀ мъ фа́че съ
„ а́ѫз ѧ фѫндѫл ачѣщїй вѫ́й, кѫнтечеле флѫ́-
„ ерѫлѫй тѫ́ѫ дѝн вѫрфѫл мѫнтелѫй. Те ю-
„ ве́ек фоарте, ма́й вѫртос дѝн зїоа ѧ ка́ре
„ а́й врѫ́т съ те ба́цій, кѫ стъпѫнѫл роа́бей.
„ Де атѫ́нчѣам зи́с де мѫ́лте о́рй. Ѫх! фра́-
„ темїе́ѫ а́ре вѫ́нъ и́нъмъ; шѝ фъръ дѫнсѫл,
„ е́ѫ мурѣ́м де фри́къ. Ѫ́ѫ мъро́глѫй Дмзе́ѫ
„ ѧтоа́те зи́леле пентрѫ ма́йкъмѣ, пе́нтрѫ ма́й-
„ къта, пе́нтрѫ ти́не, шѝ пе́нтрѫ Слѫ́цій; да́р
„ ѧ съ кѫнд пронѫнцїе́з нѫ́меле тѫ́ѫ, ми́съ па́-
„ ре къ евлавїа мѣ̀ ма́й кре́ще. Ро́г пе Дмзе́ѫ
„ кѫ атѫ́та фїербинца́ъ ка съ нѫ цисе ѧ-
„ тѫ́мпле вре ѫн рѣ́ѫ! пе́нтрѫ че́ те дѫ́чй а-
„ тѫ́т де депа́рте ка сѫ́мй адѫ́чй ро́дѫрй шѝ
„ флорй? Нѫ́ авѣ́м дестѫле ѧ грѫди́нъ? кѫ́м
„ а́й асѫда́т! е́цй нѫмай сѫдоа́ре:“ шергѫ́н-
гѫ́ндѫл кѫ̀ бъсмъ́лѫца е́й чѣ̀ а́лба пе фрѫ́нте шѝ
пе обра́з, ѧ́л Съръта̀.

Кѫ̀ то́ате ачѣ́стѣ, Вирги́ниа дела о вре́ме съ
Симцѣ̀ пе си́неш кѫпри́нсъ де ѫн рѣ́ѫ не кѫнос-
кѫ́т. Фрѫмо́шїй о́кй е́й алба́стри съ пестрица̀
кѫ̀ негра́цъ. Фа́ца е́й съ ѧ гълбинѣ̀, шѝ трѫ́пѫл

răspùnd dintr ùn copácĭ într áltul: precùm şì pre míne ehò mă fáce să aùz în fùndul acéştĭĭ văĭ, cânteceleĭ tău dín vârful mùntelui. Te iubésc fóarte, máĭ vârtós dín zíoa în cáre áĭ vrùt să te báţĭ cu stăpânul róabeĭ. De atùncea am zís de mùlte órĭ. Ah ! frátemïéŭ áre bună ínimă; şì fără dânsul, éŭ muream de fricá. Eŭ măróg lùĭ Dmnzéŭ întóate zílele pentru máĭcămea, péntru máĭcăta, péntru tíne şì péntru slùgĭ; dár însă când pronunţïéz nùmele tău, mísă páre că evlavïa mea máĭ créşte. Róg pe Dmnzéŭ cu atâta fierbănţeálă ca să nu ţise întâmple vre ùn răŭ! péntru cé te dùcĭ atât de depárte ca sămĭ adùci róduri şì flórĭ? Nù avém destùle în grădínă? Cùm áĭ asudát! Eştĭ nùmaĭ sudóare:“ ştergândul cu băsmălùţa éĭ cea álba pe frùnte şì pe obráz, îl sărutà.

Cu tóate acéstea, Virginía dela o vréme să simţea pe síneş cuprinsă de ùn răŭ ne cunoscùt. Frumóşĭĭ ócĭ éĭ albáştri să pestriţà cu negráţă. Fáţa éĭ să îngălbănea, şì trùpul éĭ să biruià de o slăbăciúne.

Ей съ вирѹ де о слѣвѣчюне. Веселіа нѹмай стрълѹчѣ ѧ фаца ей, ничй зимбирѣ ѧ вѹзеле ей. Съ аръта кжнд воюась фъръ весеаіе, шй кжд фъръ тристъ скжрвъ. Фѹцѣ де невинователе ей жокѹрй, де дѹлчеле ей лѹкрърй, шй де соцїетатѣ фамилїей атжт де ѹбитъ. Съ рътъчѣ ничй колѣ пин лѹкѹриле челе май сингѹратече, къѹтжнд пеете тот лѹкѹл ръпаос, шй не афлжндѹл никъѹрѣ. Демѹлте орй възинд пе Павел, алергà кътръ джнсѹл жѹкжнд; пе ѹрмъ кѹм съ апропїà де джнсѹл съ стъпжнѣ де ачѣ стржмторире; Ображїй ей чей галбенй съ рошà, шй окїй ей нѹмай ѧдръзнѣ съ кадте ѧтрай лѹй. Павел ѧй зичѣ: „Вердѣца акопере „ачесте стжнчй, шй пъсъриле ноастре кжнтъ „кжнд те въд; тоате ѧпрежѹрѹл тѣѹ сжнт „веселе, нѹмай тѹ ещй скжрбитъ.“ Шй воà съ о май ѧъръвътезе ѧръцошиндѹо; Дар м ѧторчѣ капѹл, шй фѹцѣ тремѹржнд кътръ майкъса. м съмана съ сѹпърà фоарте де десмердѹриле фрателѹй ей, шй Павел нѹ пѹтѣ съ ѧцълегъ ачест фелю де каприцїй ноъ шй кѹрїоасъ. Дар ръѹл нѹ вине ничй де кѹм сѧнгѹр. Ѹна дин верile че пѹстеек дин врéме ѧ врéме

Veselía nùmaĭ străluceà în fáţa éĭ, nícĭ zimbírea în bùzele éĭ. Să arătà când voióasă fără veselíe, şi când fără trístă scârbă. Fugea de nevinovátele éĭ jócurĭ, de dulcele éĭ lucrărĭ, şì de soţïetátea famílïeĭ atât de iubítă. Să rătăcea ícĭ colea pín lócurile céle máĭ singurátece, căutând péste tót lócul răpáos, şi ne aflându nicăiurea. De mùlte órĭ văzând pe Pável, alergà către dânsul jucând; pe ùrmă, cùm să apropïà de dânsul să stăpânea de acea strâmtoríre; Obrajïĭ éĭ ceĭ gálbenĭ să roşà, şì ocĭĭ éĭ nùmaĭ îndrăznea să caute întráĭ lùĭ. Pável îĭ zicea: „Verdeaţa acópere acéste stâncĭ, şì păsările nóastre cântă când te văd; tóate împrejùrul tău sânt vésele, nùmai tù eştĭ scârbítă.“ Şì voia să o maĭ înbărbătéze îmbrăţoşínduo; dár ea întorcea cápul, şì fugea tremurând către máĭcăsa. eà sărmána să supără fóarte de desmerdările fráteluĭ éĭ, şì Pável nù putea să înţăleagă acést féliu de capríţïĭ nóă şì curïóază. Dár, răul nù víne nícĭ de cùm síngur.

локъриле дынтрї тропиче, Сотисе акъм айчї. Ачаста ера пе ла сфършитъл лъї декемврїе, кынд соареле фїынд ла капрїкорнъ, акълъторе трей съптъмыний держнд Островъл францей къ пърлитоаре е сале раце. Вынтъл дынтре ръсърит шї мїазъзї че аколо бате песте тот анъл, нъмай съфлă. Вынтеюрї марї де праф съ ръдекă де пе дръмърї, стынд спынзъратє ын аер. Пъмынтъл кръпă ытоате пърциле. Ïрea съ пърлє. Аъърї фїервинцї ешă дин коастеле мынцилор, шї чеде май мълтє ръзлеце съкасе. Ничї ун норъ нъ вене деспре марє, декыт нъмай аъърї рошїї съ ръдикă де пе фаца еї, шї съ пърє, ла асфинцитъл соарелуї, ка нише флакъре дефок. Ничї ноаптє кер нъ съ ръкорє атмосфера. Църкъламъл лънїї, рошка фокъл, съ ытиндє ытр о маре лъцыме, ытр ун оризон ноърос. Търмиле, трынтите пе коастеле дялърилор, шї ръсъфлынд аер, къ капетеле ръдикате кътръ Черю, фъчє съ ръсъне вяиле де ун тръст цемът. Кафъ ысъш че ле пъцє, съ кълкă ла пъмынт ка съ се май ръкорєскъ; дар ытоате пърциле пъмынтъл ерă афїервынтат, шї аерул анекъчос, ръсънă де

Una dín vérile ce pusteésc dín vréme în vréme lócurile díntrï trópice, sosíse acùm aícĭ. Aceásta erà pe la sfârşítul lùĭ decémvrïe, când sóarele fiind la caprïcórnŭ, încălzéşte treĭ săptămânĭ dearându Ostrovul Fránţeĭ cu pârlitóarele sále ráze. Vântul díntre răsărít şì mïazăzì ce acolò báte peste tót ánul, nùmaĭ suflà. Vârtéjurĭ márĭ de práf să rădecà de pe drùmuri, stând Spânzuráte în áer. Pământul crăpa întóate părţile. Pável să pârlea. Aburĭ fierbínţĭ eşà dín cóastele munţilor, şì cele maĭ mùlte râuléţe săcáse. Nícĭ ùn nórŭ nù vénea déspre márea, de cât nùmaĭ áburĭ róşiĭ să rădicà de pe fáţa éĭ, şi să părea, là asfinţítul sóareluĭ, ca níşte flácăre de fóc. Nícĭ nóaptea ciar nù să răcorea atmosféra. Ţărcălámul lùnïĭ, róş ca fócul, să întindea într o máre lărgíme, într ùn orizón nourós. Tùrmile, trântíte pe cóastele dealurilor, şi răsuflând áer, cu cápetele rădicáte cătră Cériŭ, făcea să răsùne văile de ùn tríst geamăt. Cáfru însuş ce le năştea, să culcà la pământ ca să se maĭ răcorească; dár întóate părţile pământul erà înfierbântát, şì áerul înecăciós, răsunà de sbârnïitùra vïetăţilor, ce

Сѫрнїитѫра вїетѣцилор, че къ́та̀ съш стѫнгъ се́тѣ ло́р кѫ сѫнцеле оа́менилор шѝ а добито́ачелор.

Ѧтр ѫна дин но́пциле ачѣ́ле аръ́тто́аре, Виргинїа ѧ́ш Симцѝ ѧдоѝте Се́мниле па́тимїй Са́ле. Съ скѫла̀, шедѣ̀, съ кѫлка̀ тѣ́ръш, ши нѫ афла̀ никъѫрѣ̀, ни́чѝй со́мнѫ, ни́чѝй ръпа́ос. Съ дѫчѣ̀, пе лѫнъ кътръ исвора́шѫ е́й, шѝ кѫ тоа́тъ съ́чета, ѧл ведѣ̀ кѫргѫнд ѧкъ ка ни́ще фи́ре арцинтѫи́те пе лѫнгъ не́гриле ко́сте але стѫчїй. Де о да́тъ ръкорѣ̀, ѧвїѧ̀ Симцѝриле е́й, шѝ мїй де сѫвени́рѫрй плъкѫте съ ѧфъцоша̀ ѧ ми́нтѣ̀ е́й. Ѧш адѫчѣ̀ ами́нте къ, ѧ копилъ́рїа е́й, ма́йкъса шѝ кѫ Маргари́та ѫвїѧ̀ съй Скѧ́лде кѫ Па́вел ѧтрачѐлаш лок; къ Па́вел пе ѫрмъ, пъстрѫнд ача́стъ скълдъто́аре нѫмай пе́нтрѫ дѫнса, о а́ѫ съпа́то адѫнк, а́ѫ ашернѫт ѧ фѫнд нъси́п шѝ а́ѫ съдит пи́н прежѫрѫл е́й е́врѫрй мироситоа́ре. Ведѣ̀ ръсфрѫнгѫндъсъ ѧ а́пъ, пе бра́циле шѝ пїептѫл е́й чел го́л, че́й до́й Палми́шй Съди́цй ла на́шерѣ̀ е́й шѝ а фръцинесъѫ, ка́ре ѧ́ш ѧплетичѣ̀ дѣсѫпра капѫлѫй е́й, вѣрзеле ло́р рѣмѫрй, шѝ тѫмърѫл ло́р ро́д. Съ гѫндѣ̀ ла пръ́вѣтешѫгѫла лѫй Павел, че́л ма́й дѫлче де кѫт

căutà săş stângă sétea lór cù sângele oamenilor şì a dobitóacelor.

Într ùna dín nópţile acéle arzătóare, Virginía îş simţì îndoíte sémnile pátimïĭ sále. Să sculà, şedea, să culcà iarăş, şi nù aflà nicăiurea, nícĭ sómnĭ, nícĭ răpáos. Să ducea, pe lùnă către isvoráşu éĭ, şì cu tóată săceta, îl vedea curgând încă ca níşte fíre argintuíte pe lângă négrile cóaste ale stâncïĭ. De o dátă răcorea, înbïia símţírile éĭ, şì míĭ de suvenírurĭ plăcùte să înfăţoşà în míntea éĭ. Îş aduceà amínte că, în copilăría éĭ, máĭcăsa şì cu Margaríta iubïea săĭ scálde cu Pável întracélaş loc; că Pável pe ùrmă, păstrând aceástă scăldătóare nùmaĭ péntru dânsa, oŭ săpáto adânc, aŭ aşternùt în fund năsíp şì áŭ sădít pín prejùrul éĭ érburĭ mirositóare. Vedea răsfrângândusă în ápă, pe bráţile şi pïéptul éĭ cél gól, céĭ dóĭ Palmíştĭ sădíţĭ la náşterea éĭ şì a frăţínesăŭ, care îşĭ împleticea deasùpra cápuluĭ éĭ, vérzele lór rămurĭ, şì tânărul lór ród. Să gândea la prïeteşugùl lùĭ Pavel, cél máĭ dùlce de cât aromátele, maĭ curátŭ de cât ápa isvóa-

аромателе, маи кърать де кът апа исвоарълор,
маи пътерникъ де кът Палмиштий чей аплетичиць; ши офтъ. Съ гжндѣ ла ноапте, ла
сингърътате, ши о ардѣ ла инимъ ън фок.
фъгѣ ъдатъ, агроѕитъ де примеждюаселе ачеле ъмбре ши де апеле челе маи стрълучите
де кът сорій зоній фїервинте, алерга ла маикъса, ка съ кадъ ажъторъ асъпра ей аѕъш. Де
мълте орі вржнд съй повестѣскъ нъкъзърилеі ей,
стржнѣ мжйнеле маикъса, атр але сале, ши
апроапе ера съ прононцїѣзе нъмеле лъй Павел;
Дар инима съ агреватъ, нъ о лъсъ съворвѣскъ, чи ръзъмжндъш капъл пе пїептъл
маикъса, нъ пътѣ, де кът ал ъдъ къ лакръмиле сале.

Мадам Ла-Тър причепѣ бине причина патемїй
фичей сале; дар нъ ъдръзнѣ нічі кър съ съй
ворвѣскъ. „Фата мѣ, ъй зъчѣ ѣ, роагъте лъй
„Дзеў, каре дъ сънътате ши вїацъ. Ас„тъз те чѣртъ, ка съцій ръсплътѣскъ мжйній.
„Сокотеще къ ной нъ сжнтем пе пъмжнт де
„кът нъмай съ ътребуинцъм вертъте.“

Къ тоате ачестѣ фїервинцъ ле челе пѣсте мъсъръ, ръдекаръ абъръ дин окіан, каре аў ако-

răIor, máĭ putérnicŭ de cât Palmíştĭŭ céĭ împleticíţĭ; şì oftà. Să gândea la nóapte, là síngurătáte, şì o ardea là ínimă ùn fóc. fugea îndátă, îngrozítă de primejduioasele acélea ùmbre şì de ápele céle máĭ strălucíte de cât sórïĭ zónïĭ fïerbínte, alergà la máĭcăsa, ca să cáute ajutór asùpra éĭ însăş. De mùlte órĭ vrând săĭ povéstească năcázurile éĭ, strângea mâĭnele máicăsa, într ale sále, şi apróape erà să prononţïéze nùmele lïĭ Pável; Dár ínima sà îngreuiată, nù o lăsà săvorbească, ci răzămânduş cápul pe pïéptul máĭcăsa, nù putea, de cât al udà cu lácrămile sále.

Madám La-Tùr pricepea bíne pricína pátemïĭ fĭĭceĭ sále; dár nù îndrăznea nícĭ ciar eà săĭ vorbească. „fáta mea, îĭ zicea eà, róagăte lùĭ Dmnzeĭ, cáre dă sănătáte şi vïáţă. Astăz te ceartă, ca săţĭ răsplătească mâĭnĭ. Socotéşte să nóĭ nù sântem pe pământ de cât nùmaĭ să întrebuinţăm vertùtea.”

Cu tóate acéstea, fïerbinţălile céle péste măsùră, rădecără áburĭ dín ocïán, cáre áŭ acoperít Ostrovul, ca ùn latŭ cortél, să grămădea la vârfurile mùnţilor, de ùnde scânteia fùlgerile dín vréme în vréme.

перѝт Островѫл, ка ѫн лáтѫ кортéл, съ грѫмъдѐ ла вжрфѫриле мѫнцилор, де ѫнде сжнтем фѫлцериле дѝн врéме ѧ врéме. Ѧдáтъ пéсте пѫцѝн áѫ ръсѫнáт кодрїй, кжмпѝле шѝ вѣиле де тръснетеле чéле ѧфрикошáте áле тѫнетѫлѫй; Шѝ плóй мáрй, асѣминѐ кѫ катарáктѫриле, кѫдѐ дѝн Чéр. Пѫхóле спѫмóасе кѫрцѐ пе кóастеле ачéстѫй мѫнте. Вáлѐ ачáста съ фъкѫсе акѫм ка о máре. Тъпшáнѫл, ѫнде сжнт колúбиле, ка ѫн Остров; шѝ гѫра вѣїй, ка ѫн скóк де моáръ, пе ѫнде кѫрцѐ местекáте кѫ áпеле чéле хѫитоáре, копáчй шѝ пїéтре.

Тоáтъ фамúлїа тремѫжнд ругà пе Дмзéѫ ѧ колúва Мадáмей Ла-Тѫр, акърїм акоперúш съ зглцїм фоáрте де репежѫнѐ вжнтѫрилор. Де шѝ ѫша шѝ облоáнеле ерà вúне ѧкúсе, тотѫш фѫлцериле чéле дéсе, фъчѐ съ се ваѕе питре кръпътѫрй тоáте лѫкрѫриле дѝн колúвъ. Не фрикóсѫл Павел, ѫрмáт де Доминг, алергà дела о колúвъ ла áлта, кѫ тоатъ фѫрїа фѫртѫней: шѝ ѧтърѐ нчй вре ѫн пърéте кѫ опрéле, дѝнколо вътѐ вре ѫн пáрѫ: нѫ ѧтрà ѧ лѫѫнтрѫ де кжт нѫмай кáсъ мжнже фамúлїа кѫ нъдеж-

Îndátă péste puţín áŭ răsunát codrïĭ, câmpíile şì văile de trăsnetele céle înfricoşáte ále tùnetuluĭ; Şì plóĭ márĭ, asămínea cù catarácturile, cădea dín Cér. Puhóae spumóase curgea pe cóastele acéstui mùnte. Válea aceásta să făcùse acùm ca o máre. Tăpşánul, ùnde sânt colíbile, ca ùn Ostrov; şì gùra văiĭ, ca ùn scóc de móară, pe ùnde curgea mestecáte cu ápele céle huitóare, copácĭ şì pïétre.

Tóată famílïa tremurând rugà pe Dmnzéu în colíba Madámeĭ La-Tùr, acărïia acoperíş să zgâlţïia fóarte de repejùnea vânturilor. De şì ùşa şì oblóanele erà bíne încíse, tótuş fùlgerile céle dése, făcea să se váze píntre crăpătùrĭ tóate lùcrurile dín colíbă. Ne fricósul Pável, urmát de Domíng, alergà dela o colíbă la álta, cu toată fùria furtùnei: şì întărea ìcĭ vre ùn păréte cu opréle, díncolo bătea vre ùn párŭ: nù întrà înlăùntru de cât nùmai cásă mângâe famílïa cu nădejde că vrémea péste puţín să descíde şì să însănineáză.

де къ врѣмѣ пѣсте пъцин съ дескиде шѝ съ ѧ-
сънинѣзъ. Кѫ адевъра́т, кътръ сѣръ, плоа́
а́ѫ ѧчета́т: зефи́рул а́ѫ ѧчепѫ́т съ сѫ́фле дѫ́п
съ овичи́ѫ; но́рїй чѣй гро́шй са́ѫ тра́с кътръ
мїа́зъ но́апте шѝ апѫ́с, шѝ со́ареле асфинци́нд
са́ѫ арътат ла ори́зо́н.

Дѫ́пъ ача́ста чѣ ма́й ди́н тжй дорѝнцъ а Вир-
гини́ей а́ѫ фо́ст съ ва́зъ ло́кул ръпа́сулуй е́й.
Па́вел са́ѫ апропїа́т де джнса кѫ ѫн а́ер фрико́с,
шѝ мѫ́ ѧтѝнс мжна съ о ажѫ́те ла дрѫ́м. Ѩ
а́ѫ прїими́тѫ зимби́нд а ржде, шѝ а́ѫ еши́т
амжндо́й ѧпрезнъ ди́н колиѧ́ъ. Ѣерул ера́ ръ-
коро́с шѝ ръсѫ́нъто́рй. Ѣѫрй а́лвй съ ръдика́ де
пе вжрфѫ́риле мѫ́нтелуй, ѧсъмна́т ни́чй колѣ́ де
спѫ́меле пѫхоаелор, че ѧто́ате пъръциле акѫ́м съ
ѫска́се. Грѫди́на ера́ то́атъ ѧнека́тъ. Чей
ма́й мѫ́лцй копа́чй родито́рй, ера́ ръстѫрна́цй
кѫ ръдъчи́ниле ѧ сѫ́с; грѫмъ́дй ма́рй де нъсип
акопере́ лиежѫ́иле, шѝ ѫмплѫ́сесе скълдъто́арѣ
Виргини́ей. Кѫ то́атеачѣ́стѣ, чѣй до́й Кокоті́ерй
ера́ ѧ пичоаре шѝ би́не ѧфлори́цй. Ѧтжта
нѫ́май къ нѫ́ аве́ пи́н прежѫ́рул ло́р вердѣ́ць,
ни́чй къмъ́рй де фрѫ́нзе, ни́чй пъсъ́рй, афа́ръ
де вре о кжци́ва́ Бенга́лй чеш тжнгѫ́ди́н вжр-

Cu adevărát, cătră seară, plóaia áŭ încetát: zefírul áŭ începùt să sùfle dùpă obiceiŭ; nóriĭ ceĭ groşĭ sau tras cătră mïáză nóapte şì apùs, şì sóarele asfinţínd sáŭ arătát la orizón.

Dùpă aceásta, cea máĭ dín tâĭ dorínţă a Virginíeĭ áŭ fóst să vázã lócul răpáusului éĭ. Pável sáŭ apropïát de dânsa cu ùn áer fricós, şì iaŭ întíns mâna să o ajùte la drùm. Ea áŭ prïimít zimbínd a râde, şì áŭ eşít amândóĭ împreùnă dín colíbă. Aerul erà răcorós şi răsunătórĭ. Aburĭ álbĭ să rădicà de pe vârfurile mùnteluĭ, însămnát ícĭ colea de spùmele puhóaelor, ce întóate părţile acùm să uscáse. Grădína erà tóată înecată. Cei máĭ mùlţĭ copácĭ roditórĭ, erà răsturnáţĭ cu rădăcínile în sùs; grămăzĭ márĭ de năsíp acoperea livejùile, şì umplusése scăldătóarea Virginíeĭ. Cu tóate acéstea, céĭ dóĭ Cocotïérĭ erà în picióare şì bíne înfloríţĭ. Atâta nùmaí că nù avea pín prejùrul lór verdeaţă, nícĭ cămărĭ de frùnze, nícĭ păsărĭ, afără de vre o câţĭvà Bengálĭ ceş tânguia dín vârful stâncelor megïeşíte pïérderea pùelor lór.

фъл Стжнчелор меџїеши́те пїердерѣ пъелор лор.

Възи́нд Вирги́ниа а́часта пъстїи́ре, а́ї зи́ лъй Па́вел: „ Ядъсе́сеш а́и́чї пе́сърй, ши́ фъртъ-„ на лѣ́ъ омжт. Гръдѝна о Съди́сеши, ши „ ши́ а́часта са́ъ Стрика́т: то́ате съ Стри-„ къ пе пъмжнт, нъмай Че́рюл е́сте не Ским-„ ба́т.“ Па́вел ма́ъ ръспънс: „ Кѣ́м нъц по́т „ да́ вре ъ́н лъ́кръ ди́н Че́рй! Мъка́р къ ал мїе́ъ „ нъ́ е́сте нимик ни́чй пе пъмжнт.“ Вирги-ни́а а́ъ зи́с ма́ръш рошиндъсе: „ Тъ́а́й а́л тъ́ъ І-„ конѝца Сфънтълъй Па́вел.“ Яѣ́ѣ а́ъ сфжр-ши́т ѝ во́рба ши́ ѧда́тъ е́ла́ъ алерга́т съ о ка-ъ́те ѧ колиба ма́йчїй са́ле. Я́часта Іконѝцъ ера́ о ми́къ зъгръвѣ́лъ ѧфъцоши́нд пе пъ́сникъл Па́вел, ла ка́ре Маргари́та авѣ́ о ма́ре е́вла́вїе; Пе́нтръ къ фечо́аръ фїи́нд ѧ́къ, о пъ́рта́се мъ́л-тъ вре́ме ла гжт; ши́ пе ъ́рмъ фъкжндъсъ ма́й-къ, о пъ́се́се ла гжтъл копилъ́лъй е́й. Фїи́нд да́р ѝ ѧгрева́тъ, ши́ лепъда́тъ де то́атъ лъ́-мѣ, Съ ъ́йтѝ не ѧчета́т ла Іконѝца ачестъ́й Сфънт, ши́ копилъ́л а́ъ съмъна́т лъ́й, пе́нтръ ка́ре ма́ъ ши́ пъ́с нъмеле лъ́й, ши́ ла́ъ фъкъ́т съ а́йбъ ъ́н проте́ктор, че ша́ъ петрекъ́т вїа́ца де па́рте де о́аменй, де ка́ре ши́ ѝ ѧсъш фъ́се́се

Văzínd Virginía acéastă pustïíre, áŭ zís luĭ Pável: „Aduséseş aícĭ păsărĭ, şi furtùna leaŭ omorât. Grădína o sădíseşĭ, şi şì aceàsta sáŭ stricát: tóate să strícă pe pământ, nùmaĭ Cériul éste ne scimbàt.“ Pável iaŭ răspùns: „Cùm nùţ pót dà vre ùn lùcru dín Céră! Măcár că al mïeŭ nù éste nimic nícĭ pe pământ.“ Virginía áŭ zís iarăş roşínduse: „Tù áĭ ál tăŭ Iconíţa Sfântuluĭ Pável.“ Abïia áŭ sfârşít ea vórba şi îndátă él áŭ alergát să o caute în coliba máicïĭ sále. Aceástă Iconíţă erà o mícă zugrăveală înfăţoşínd pe púsnicul Pável, la cáre Margaríta avea o máre evlávïe; Péntru că fecióară fiínd încă, o purtáse mùltă vréme la gât; şi pe ùrmă făcândusă máĭcă, o pusése la gâtul copíluluĭ éĭ; fiínd dár ea îngreunátă, şi lepădátă de tóată lùmea, să uĭtà ne încetát la Iconíţa acéstuĭ Sfânt, şi copílul áŭ sămănát lùĭ, péntru cáre iáŭ şi pùs nùmele lùĭ, şi láŭ făcùt să áĭbă ùn protéctor, ce şáŭ petrecùt vïáţa de párte de óamenĭ, de cáre şi ea însăş fusése înşelátă şi lepădátă.

ѧшела́тъ шѝ лепъда́тъ. Де́чѝ Виргиніа лъ́жнд Іконица́ дин мжйниле лъ́й Па́вел, тъ́ зис къ ън тон пътимито́ръ: „ Фрѣцїо́рул мїе́ „ ача́ста кжт е́ъ во́й трѣ́нъ ва лъ́ао ни́мине „ де ла ми́не, шѝ нъ́ во́й ъ́ита къ мїа́й да́т ън „ Сингъ́р лъ́кръ, че а́й авъ́т ѧ лъ́ме ача́ста.“

Па́вел лъ́жнд ѧдръзне́лъ дѝнтр ачѐст тон пѣтене́ск, шѝ дин не ашепта́та ѧтоа́рчере де фамилїарита́те шѝ де драго́сте, а́ъ воит съ о ѧбрѣцошезе; да́р т ъшоа́ръ ка о па́съре, и сла́ъ смъ́нчит дин мжнъ, шѝ ла́ъ лъса́т ъ́имит, не пъ́тжнд съ ѧцъле́гъ ачѐст фе́лю де пърта́ре къ́рїоазъ.

Къ то́ате ачѐстѐ Маргари́та зичѐ Мада́мей Ла-Тъ́р: „ Де че́ нъ́не ѧсъ́рѣм копїе́й? къ е́й „ съ ивѐск къ ън амо́р пѐсте мъсъ́р, пе ка́ре „ фїул мїе́ъ ѧкъ нъ́л причепе. Шѝ кжнд на- „ тъ́ра ѧл ва фа́че ал Симцѝ, атъ́нчѝ ѧ зъ- „ да́р ма́й привегѐм пѐнтръ джнїй. Трѐбъе а „ не те́ме де ача́ста.“ Мада́м Ла-Тъ́р ма́ъ ръспъ́нс; „ Сжнт прѐ тинерй, шѝ съра́чѝ. „ Че Скжрвъ пѐнтръ но́й, кжнд Виргиніа ва „ на́ше копїй ненороч ́цй, пе ка́ре поате нъ́ ва „ авѐ пъте́ре нѝчѝ съй крѐск! Робул тъ́ъ

Décĭ Virginía lùând Iconíţa dín mâĭnile lùi Pável, iaŭ zís cu ùn tón pătimitóriŭ: „Frăţiórul mïéŭ, aceásta cât éŭ vóĭ trăi nù va luáo nímine de la míne, şi nù vóĭ uĭta că mïáĭ dát ùn síngur lùcru, ce áĭ avut în lùmea aceásta.“

Pável luând îndrăzneală díntr acést tón prïetenésc, şi din ne aşteptáta întóarcere de familïaritáte şi de drágoste, áŭ voít să o înbrăţoşéze; dár eà uşóară ca o pásăre, i sáŭ smucít dín mână, şi láŭ lăsát uĭmít, ne putând să înţăleagă acést féliu de purtáre curïóază.

Cu tóate acéstea, Margaríta zicea Madámeĭ La-Tùr: „De cé nùne însurăm copíeĭ? că éĭ să iubésc cù ùn amór péste măsùră, pe cáre fíiul mïéŭ încă nùl pricépe. Şi când natùra îl va fáce al simţì, atùncĭ în zădár máĭ privegém péntru dînşïĭ. Trébue a ne téme de aceásta.“ Madám La-Tùrŭ răspùns; „Sânt prea tíneri şi sărácĭ. Cé scârbă péntru nóĭ, când Virginía va náşte copíĭ nenorocíţĭ, pe cáre póate nù va avea putére nícĭ săĭ crească!

„ Доминг аў авътржнит, шй Мариа аў слъ-
„ бит. Єў съш, скумпа мѣ пїетенъ, де
„ чинспрезече ани ал коаче мъ симц кў тотўл
„ слъвъноцитъ. Ал локўриле челе къладўроасъ
„ авътржнеще чинева май дерабъ, шй акъ
„ май де рабъ кжнд съ афлъ ал скжрбе.
„ Сингўръ нъдеждѣ ноастръ єсте Павел. С а-
„ щептъм дар съ вїемай авжрстъ, ка съ не
„ поатъ хрънй кў остенѣла са. Акўм прекўм
„ шїй, авїа авем пжйнѣ де тоате зилеле.
„ Дар тримецинд пе Павел пе о врѣме ла Индїа,
„ негўцъторїа ал ва лесни вре ўнмижлок кў
„ каре съ кўмпере чева роб; шй дўпъ тоарче-
„ рѣ са аиче, ал вом авъра кў Виргиния;
„ пентръ къ крѣд къ нимине нў поате съ фл-
„ къ пе скумпа мѣ фїйкъ атжт де ферици-
„ тъ, ка фїнд тъў Павел. Вом ворбй пен-
„ тръ ачаста шй кў вечинўл ностръ.“

Кў адевърат ачесте даме сай сфътўит кў
мине, шй мам ўнит шй єў кў пърерѣ лор.
„ Марѣ Индїей, лѣм зис, єсте бўнъ де ано-
„ тат: Порнинд чинева де аиче кў о врѣме бў-
„ нъка съ мѣргъ ла Индїй, ал требўе мўлт
„ шасъ съптъмжнй ла дўс шй шасъ ла торс.

Róbul tău Domíng áu îmbătrânít, şi María áu slăbít. Eu însăş, scùmpa meà prïetenă, de cínsprezece áni în cóace mă símţ cù tótul slăbănogítă. În lócurile céle călduróasă înbătrânéşte cinevà máĭ degrábă, şí încă maĭ de grábă când să áflă în scârbe. Síngură nădéjdea nóastră éste Pável. S aşteptăm dár să víe maĭ în vârstă, ca să ne póată hrănì cu osteneàla sà. Acùm, precùm ştíĭ, abïa avém pâĭnea de tóate zílele. Dár trimeţínd pe Pável pe o vréme la Indïa, neguţătoría îĭ và înlesnì vre ún míjloc cu cáre să cúmpere cevà róbĭ; şì dúpă întóarcerea sà aíce, îl vóm însurà cu Virgínía; péntru că créd că nímine nú poate să fácă pe scúmpa mea fíĭcă atât de fericítă, ca fíiul tău Pável. Vóm vorbì péntru aceásta şì cu vecínul nóstru.“

Cú adevărát acéste Dáme sáu sfătuít cu míne, şì màm unít şì éu cu părérea lór. „Márea Indïeĭ, leam zís, éste búnă de înnotát: Pornínd cinevà de aíce cú o vréme búnă ca să meargă la Indïĭ, îĭ trébue múlt şásă săptămânĭ la dús şì şásă la întórs.

„ Вóм адýнà дела меџїéшїй нóшри о пакотúлъ (1) пéнтрý Пáвел; фїúнд къ áм меџїéш, „ кáре ѧл ювéск фóарте. Нóй ѧй вóм дà, „ вýмбак не лýкрат, пе кáре нýл ѧтребýинцъм „ нúчй де кýм, дúн причúна къ не лиѱéск „ дрéвеле ачéле кърџитóаре; лéмн де Ёвéн, „ кáре éсте атжт де мýлт ла нóй, ѧкжт съ „ ѧтребýинцáџъ шй пéнтрý áрс, шй нúше ржш нъ че éсте дестýл ѧ пъдýриле нóастре; „ Тóате ачéстé съ вжнд вúне ла Індїа, шй „ нóъ аúчй не сжнт не фолоситóаре.“

Ёў мáм ѧсърчинáт ка съ скóц вóе дéла Домнýл Ла-Вýрдонé, пéнтрý ѧвъркáрé ачéщїй кълъторíй, шй мáй ѧтжй, ка съ фáк кýноскýт аўй Пáвел. Дáр кжт мам минýнат, кжд ачéст тжнър мéў ворбúт кý о мúнте ѧцълéптъ шй мáй пре сўс де вжрста сà: „ кýм, „ воéщй ка съ лáс фамúлїа мé, пéнтрý нý„ щїў кáре Скóпос де ѧвогъцúрé? éсте негýс-

(1) Гакотúлъ съ зúче о мúкъ кжтъцúме де мáрфъ че ѧкáркъ чинева ѧ корáбїе пéнтрý джнсýл.

Vóm adunà dela megïeşïĭ nóştri o pacotílă (I) péntru Pável; fïiíd că ám megïéş, cáre îl iubésc fóarte. Nóĭ îĭ vóm dà bumbác ne lucrát, pe càre núl întrebuinţăm nícĭ de cum, dín pricína că ne lipsésc dreavele acéle curăţătóare; lémn de Ebén, cáre éste atât de mùlt la nóĭ, încât să întrebuinţáză şi péntru árs, şi níşte răşină ce éste destúlă în pădúrile nóastre; Tóate acéstea să vând bíne la Indïa, şi nóă aícĭ ne sânt ne folositóare.“

Eŭ mám însărcinát ca să scóţ vóe déla Dómnul La-Burdoné, péntru înbărcárea acéştïĭ călătoríĭ, şi máĭ întâĭ, ca să fác cunoscút lúi Pável. Dár cât mam minunát, când acést tânăr miaŭ vorbít cu o mínte înţăleaptă şi máì pre sús de vârsta sà: „cùm, voéştĭ ca să lás famílïa mea, péntru núştïŭ cáre scópos de înbogăţíre?

(I) Pacotílă să zíce o mícă câtăţíme de márfă ce încárcă cinevà în corábïe péntru dânsul.

„ торѓе ѧ лѹме маѝ фолоситоре де кѫт лѹ-
„ крарѣ ѹнѹй кѫмп каре дѣ ѹне орѝ чинѕъчѝй
„ шѝ о сѹтъ ла ѹна? дакъ воим съ не негѹс-
„ торим, нѹ пѹтем ка съ дѹчем присосѹриле
„ ноастре ла тѫрг, фъръ а маѝ алерса пе ла
„ Ындїй. Маѝчиле ноастре ѧмѝ зик къ До-
„ минг есте вътрѫн шѝ слаб; ѧсъ єѹ, сѫт
„ тѫнър, шѝ дин зѝ ѧн зѝ мъ маѝ ѧпѹтер-
„ ничѕ маѝ мѹлт. Дѣ дакъ ѧ лиѱа мѣ ли-
„ съ ва ѧтѫмпла вре о ѧтѫмпларе, маѝ вѫр-
„ тос Виргинѣй, каре ѧкъ пътимеще? Ох! нѹ,
„ нѹ, нѹ почѫ ничѝй ѧтр ѹнкип ка съле аас.“

Ръспѹнсѹл съѹ маѝ пѹс ѧтро маре тѹрвѹраре; пентрѹ къ Мадам Ла-Тѹр нѹмѝ аскѹнсесе старѣ Виргинѣй, шѝ пофта че авѣ касъ деспарцъ пе ачеѱй доѝ тинерѝ ѹнѹл де алтѹл, пънъ че вор вени маѝ ѧвѫрстъ. Ачестѣ ера ниѱе причинѝ де каре ничѝй препѹс нѹ ѧдръзнем съ дѹм лѹй Павел.

Ѧ ачастъ време, о корабїе сосинд дела Фрѫнца аѹ адѹс Мадамей Ла-Тѹр о скрисоаре дела мътѹшиса. Фрика морцїй, фѣръ де каре ѝнимиле чѣле ѧпїетрите ничѝй о датъ нѹ сар маѝ домолѝ, о копринсесе. Съ скулѣ де пе о бу-

éste negustoríe în lúme máĭ folositóare de cât lucrárea únuĭ câmp cáre dă une órĭ cínzăcĭ şi o sútă la úna? dácă voím să ne negustorím, nú putém ca să dúcem prisósurile nóastre la târg, fără a máĭ alergà pe la Indïĭ. Máĭcile nóastre îmĭ zíc că Domíng éste bătrân şi sláb; însă éŭ sânt tânăr, şi dín zì în zì mă máĭ împuternicéz máĭ múlt. Dà dácă în lípsa mea lisă va întâmplà vre o întâmpláre, máĭ vârtós Virginíeĭ, cáre încă pătiméşte? Oh! nú, nú, nú póciŭ nícĭ într ún cíp ca săle lás.“

Răspúnsul săĭ máŭ pús într o máre turburáre; péntru că Madám La-Túr númĭ ascunsése stárea Virginíeĭ, şi pófta ce avea cásă despárţă pe acéştĭ dóĭ tínerĭ únul de áltul, pănă cé vór venì máĭ învârstă. Acéstea erà níşte pricínĭ de cáre nícĭ prepús nù îndrăzneam să dáŭ lúĭ Pável.

În aceástă vréme, o corábïe sosínd déla Franţa áŭ adús Madámeĭ La-Túr o scrisóare dela mătúşisa. Fríca mórţïĭ, fără de cáre ínimile céle împïetríte nícĭ o dátă nú sár máĭ domolì, o coprinsése.

лъ грѣ, шѝ къдѣ ѧ́тр о слъвъчѝне, пе ка́ре вѫ́рста о фъчѣ не виндека́тъ. Ій ѧ́ѫїинцѧ́ пе непоа́тъса съ се ѧ́тоа́ркъ ма́ръш ѧ́ франца; са́ ѹ̆ да́къ ди́н ѧ́тѫмпла́ре сънъта́тѣ е́й нѹ̆ о ма́ртъ а фа́чъ о аша́ лѹ́нгъ къ́лъторїе, апо́й съ тримѝцъ мъка́р пе Виргинѝа, къ́ї ѧ́й фъгъдѹ́ѫ о бѹ́нъ кре́шере, шѝ мошени́рѣ тѹ́тѹро́р бѹ́нѹрилор е́й. „ Да́къ ве́й ѧ́плинѝ, Зичѣ ма̀, порѹ́нчеле ме́ле, „ апо́й ма́ръш ве́й добѫ́ндѝ дра́гостѣ мѣ̀. “

Ѣвїа̀ са́ ѹ̆ четѝт скрисоа́рѣ ачѧ́ста, де къ́тръ фами́лїе, шѝ ѧ́да́тъ са́ ѹ̆ ѧ́пръшїа́т о тѹрбѹра́ре шѝ скѫ́рбъ. Домѝнг шѝ Марїа а́ ѹ̆ ѧ́чепѹ́т съ плѫ́нгъ. Па́вел, не мишка́т де спа́ѫ̀мъ, съ пърѣ̀ а фѝ га́та съ се мѫ́нїе. Виргинѝа, кѹ о́кїй цѫнтѝцѫ̀ ла ма́йкъса, нѹ̆ ѧ́дръгнѣ̀ съ ворве́скъ мъка́р ѹн кѹвѫ́нт. „ Е́сте кѹ пѹ́„ тинцъ акѹ́м съ не ла́шѝ? а́ ѹ̆ зи́с Марга„ ри́та Мада́мѣ̂ Ла-Тѹ́р. – Нѹ̆, прїе́тена мѣ̀, нѹ̆, фїе́ѝ мїе́й, а ѹ̆ ръспѹ́нс Мада́м Ла-Тѹ́р, нѹ̆ въ „ во́ѝ лъса̀ ни́чѝ де кѹ́м. Кѹ во́ѝ ѫ̀м тръ́ѝт, шѝ „ кѹ во́ѝ во́е́ск ка́съ мо́рѫ̀. Бѹ̆ нѹ̆ ѫ́м афла́ѧт ферѝ„ чѝ́рѣ де кѫ́т нѹ́май ѧ́прїе́тешѹ́гъл во́стрѹ. Ма́м „ ръни́т фо́арте де леспри́мѣ нѣ́мѹрилор ме́ле, „ шѝ де мо́арте нѣ́итѹлѹ́ѝ мїе́ѹ̆ соцїо́р. Да́р

Să sculà de pe o bóală grea, şì cădea într o slăbăciúne, pe cáre vârsta o făcea ne vindecátă. Ea înştïinţà pe nepóatăsa să se întóarcă iarăş în Franţa; sáŭ dácă dín întâmpláre sănătátea éĭ nù o iartă a fáce o aşà lùngă călătoríe, apóĭ să trimíţă măcár pe Virginía, cărïa îĭ făgăduia o bùnă créştere, şì moştenírea tuturór bùnurilor éĭ. „Dácă veĭ împlinì, zicea eà, porùncele méle, apóĭ iárăş véĭ dobândì drágostea mea.“

Abïia sáŭ cetít scrisóarea aceásta, de către famílïe, şì îndátă sáŭ împrăştïat o turburáre şì scârbă. Domíng şì María áŭ începùt să plângă. Pável, ne mişcát de spáĭmă, să părea a fì gáta să se mânïe. Virginía, cu ócïĭ ţântíţĭ la máĭcăsa, nù îndrăznea să vorbească măcár un cuvânt. „éste cu putínţă acùm să ne láşĭ? áŭ zís Margaríta Madámeĭ La-Tùr. - Nu, prïétena mea, nù, fieí míeĭ, aŭ răspùns Madám La-Tùr, nù vă vóĭ lăsà nícĭ de cùm. Cu vóĭ àm trăít, şì cu vóĭ voésc cásă móriŭ. Eŭ nù ám aflát fericírea de cât nùmaĭ în prïeteşùgul vóstru. Mám rănít fóarte de asprímea neamurilor méle, şí de móartea iubítuluĭ mïéŭ soţïór.

„ де атънчѣ ынкоаче ам гъстат май мълтъ мъ-
„ гѣре ши фериче ынпреънъ кѫ воі съпт ачес-
„ те колъмбѣ Съмане, пе каре ничі одинеоаре
„ богъцииле фамилїей меле нѫ маі фъкѫт ничі
„ мъкар але нъдъждѫі ын Патрїа мѣ.“

Ла ачестѣ ворбе, ржѫі де лакръмі кърцѣ
дин окїі тътърора. Павел, стрънгънд ын бра-
це пе Мадам Ла-Тѫр, ыі Зисе: „Ничі еѫ нѫ
„ въ лас; нѫ мъ дък ла Індїі. Ноі вом лъ-
„ кра кѫ тоцїі пентрѫ тине, нъвитъ маі къ;
„ ши нимік нѫцва лиѱѣ.“ Ас дин тоатъ
Соцїетатѣ, персоана каре аѫ арътат маі пъ-
цинъ веселїе, ши саѫ пърѫт маі Симцитоаре,
аѫ фост Вирджинїа. Ыа саѫ арътат пеste зи
кѫ веселїе, ши ынтоарчерѣ лиништіреі сале, аѫ
адъогат мълцъмірѣ ын де опше.

Ідоа зи, пе ла ръсъритъл Соарелѫі, дѫпъ чѣ
ынпреънъ, дѫпъ обичеѣ, сфършисъ рѫгъчіунѣ де
димінѣцъ, Доминг маѫ ынчінцат къ ун омѫ
къларе, ырмат де доі роі, вине ла джнші.
Ачеста ера Домнул Ла-Вѫрдоне, каре ынтрънд
ын колибъ аѫ гъсит тоатъ фамилїа шъзынд ла
маса. Вирджинїа гътисъ, дѫпъ обичеѣл локу-
лѫі, кафѣ, ши орі пръжит кѫ апъ, ынкъ

Dár de atùncea încóace am gustát maĭ mùltă mângâére şì fericíre împreùnă cu voĭ sùpt acéste colíbĭ sărmáne, pe cáre nícĭ o dineoáră bogăţíile famílïeĭ méle nù máŭ făcùt nícĭ măcár ale nădăjduì în Patrïa mea.“

La acéstea vórbe, râurĭ de lácrămĭ curgea dín ócïĭ tuturóra. Pável, strângând în bráţe pe Madám La-Tùr, ĭĭ zíse: „Nícĭ éŭ nù vă lás; nù mă dùc la Indïĭ. Noĭ vóm lucrà cu tóţïĭ péntru tíne, iubítă máĭcă; şi nimíc nùţva lipsì.“ Însă dín tóată soţïetátea, persóana cáre áŭ arătát máĭ puţină veselíe, şì sáŭ părùt máĭ simţitóare, áú fóst Virginía. Ea sáŭ arătát péste zì cu veselíe, şi întóarcerea liniştíreĭ sále, áŭ adăogát mulţămírea în de ópşte.

Adóa zì, péla răsărítul Soareluĭ, dùpă ce împreùnă, dùpă obicéĭ, sfârşísă rugăciúnea de dimineaţă, Domíng iáŭ înştïinţát că ùn ómŭ călăre, urmát de dóĭ róbĭ, víne la dânşïĭ. Acésta erà Dómnul La-Burdoné, cáre întrând în colíbă, áŭ găsít tóată famílïa şăzínd la másă. Virginía gătísă, dùpă obicéiul lóculuĭ, cafea şi oréz prăjít cu ápă, încă şi cartófe coapte, şì Bananéĭ vérzĭ.

ши картофе коапте, ши Банане́й ве́рдѣ. то́ате
такъмъ́риле ме́сей ера́ жъмътъцѝ де бостъне́й,
ши шърветеле, фрѫнзе де Бананіе́рѣ. Де́чѝ Гъ-
берна́торъл съ минѫнѣ де о да́тъ де съръчіа а-
че́стор доъ аъкъшорѝ. Пе ъ́рмъ, адресарисе́ндъсъ
къ́тръ Мада́м Ла-Гъ́р, ѧй зи́се къ причи́ниле
че́ле опшѣшѣй ѧл пъ́ѣдекъ ѫне о́рѣ аш гжндѝ ши
ла че́ле партикъ́ларе; да́р къ́тръ джнса е́л е́сте
фо́арте дато́рѫ. „Дъмнета̀, мъ́ зи́с, Мада́мъ
„ай о мътъше но́билъ ши фо́арте бога́тъ ла
„Пари́с, каре ѧцѣй пъстре́зъ богъціа е́й, ши
„те аше́птъ ка съ те дъ́чѣ пе лжнгъ джнса.“
Мада́м Ла-Гъ́р а́ръспънс Гъберна́торъларй, къ
съмъта́тѣ са́ че́ слъвъноци́тъ нъ о мо́ртъ съ фа́-
къ о аша̀ ѧделънга́тъ къларторіе. „Мъка́р пе
„фі́йка дъмита́ле, а́ъ зи́с Ла-Бъ́рдоне́, атжт
„де тжнъръ ши жвѣ́тъ, нъ по́цѣй, фъръ а о
„недрептъцѝ, съ о лъ́ѱѣшѣй де ачѣ́ст фе́лю́ де
„мощени́ре. Нъц тъгъдъ́ескъ мътъ́ша дъми-
„та́ле а́ъ мижлочи́т прѝн Стъпжни́ре ка́съ о а-
„дъ́къ лжнгъ Си́не, ши Сена́торъл ме́ъ́ скри́е
„динадѝ́нс пе́нтръ ачаста, ка́съ ѧтребъ́инцъ̀ъ
„де ва че́ре требъ́инца, ши пъте́ре. Да́р ѧ-
„съ фі́ѣнд бъ е́ъ́ нъ о ѧтребъ́инцъ̀ъ де вжт

Tóate tacâmurile méseĭ erà jumătăţĭ de bostănéĭ, şì şărvetele, frúnze de Bananïerĭ. Décĭ Guvernátorul să minună de o dátă de sărăcía acéstor dóă lăcâşurì. Pe úrmă, adresarisíndusă cătră Madám La-Túr, îĭ zíse că pricínile céle opşteştĭ îl împĭedecă úne órĭ asă gândì şì la céle particuláre; dár cătră dânsa él éste fóarte datóriŭ. „Dumneatà, iáŭ zís, Madámă, áŭ o mătúşe nóbilă şì fóarte bogátă la París, cáre îţĭ păstrează bogăţíia éĭ şì te aşteaptă ca să te dúcĭ pe lângă dânsa.“ Madám La-Tùr áŭ răspùns Guvernátoruluĭ, că sănătátea sá cea slăbănogítă nù o iartă să fácă o aşà îndelungátă călătoríe. „Măcár pe fiĭca dumitále, áŭ zís La-Burdoné, a tât de tânără şi iubítă, nù póţĭ, fără a o nedreptăţì, să o lipséşti de acést féliu de moşteníre. Nùţ tăgăduésc că mătùşa dumitále áŭ mijlocít prín stăpâníre cásă o adùcă lângă síne, şì Senátul miaŭ scrís dinadíns péntru aceásta, cásă întrebuinţăz de va cere trebuínţa, şì putére. Dár însă fiínd că éŭ nù o întrebuinţăz de cât nùmaĭ spre fericírea

„ нѫмай спре ферічіре лъкѫиторилор ачещіи
„ колоніи, де ачеа ащепт дин Сингѫръ во-
„ инца дѫмитале съ жъртфещи кѫцъ ани,
„ де ѫнде спѫнѫръ ътемеіре фіічей дѫмитале.
„ Пентрѫ че вине чинева ла Остроаве? ка съ
„ се ъ богъцаскъ? дар нѫ есте май вине, съ
„ мерг чинева съ о гъсаскъ гата ъ патріа
„ са?“

Ачесте зикънд аѫ пѫс пе маса ѫн съкѫлец кѫ вани, карел пѫрта ѫнѫл дин негріи съи. „ Ѓитъ, аѫ адъогат ел, челе орѫндуите дела „ мътѫша дѫмиталей пентрѫ къторіа Маде- „ моазелей фіічіи дѫмиталей.“ Пе ѫрмъ аѫ сфършит мъстрѫнд кѫ бѫнътате пе Мадам Ла-Тѫр пентрѫ че нѫ аѫ венит ла джсѫл ла невоиле сале, лъѫдѫнд кѫ тоате ачесте нобилул ей коражи. Павел ъдатъ лѫъ ворба, ши зисе Гѫвернаторѫлуи: „ Домнуле, маикъмѣ аѫ венит ла Дѫм- „ нета, ши оаи прііимито рѫѫ. — Че аи ши „ алт копил, Мадамъ? аѫ зис Д. Ла-Вѫр- „ донет кътръ Ла Тѫр.— Нѫ, Домнуле, аѫ „ ръспѫнс ѫ; ачеста есте фііюл прієтеней мале; „ Дар ачеста ши Виргиніа не сѫнт де о по- „ трівъ нѫвицъи.— Тѫмъѫле, аѫ Зис Гѫвер-

lăcuitórilor acéştiĭ colóniĭ, de aceéa aştept dín síngură voínţa dumitále să jărtféştĭ câţivà áni, de ùnde spânzură întemeérea fiĭceĭ dumitále. Péntru cé víne cinevà la Ostróve? ca să se înbogăţáscă? dár nù éste maĭ bíne să meargă cinevà să o găsáscă gáta în pátria sà?“

Acéstea zicând áŭ pùs pe másă un săcultéţ cu báni, cárel purtà ùnul dín négriĭ săĭ. „Iată, áŭ adăogát él, céle orânduíte déla mătùşa dumitáleĭ péntru călătoríia Mademoazéleĭ fiĭcĭĭ dumitáleĭ.“ Pe ùrmă aŭ sfârşít mustrând cu bunătáte pe Madám La-Tùr péntru cé nù áŭ venít la dânsul la nevóile sále, lăudând cu tóate acéstea nóbilul éĭ corájĭ. Pável îndátă luă vórba, şì zíse Guvernátoruluĭ: „Dómnule, máĭcămea áŭ venít la Dumneatà, şì o áĭ prĭimíto rău. – Ce áĭ şì ált copíl, Madámă? aŭ zís D. La-Burdonét către La-Tùr.– Nù, Dòmnule, au răspùns eà; acésta éste fiĭul prĭéteneĭ méle; Dár acésta şì Virginía ne sânt de o potrívă iubíţĭ. -

„ на́торъл кътръ Па́вел, кжнд вéй кжшигà чер-
„ ка́рѣ лъ́мей, атъ́нчй вéй кънóаше не норочи́рѣ
„ върва́цилор чéлор ѧ слъ́жбе. Атъ́нчй вéй шѝ
„ кжт éсте де грéй а́й ѧтъмпинà, шѝ кжт де не
„ симци́т да́й вїéцїй (метéхнъ), éнтрїгà-
„ те чéа че съ кънéине мерітъ́лъй че тóтдé-
„ ъна обичнуéще а стà аскъ́нс.“

Д. Ла-Върдоне́, пофти́т де Мада́м Ла Тъ́р, а́й шъ́зът ла ма́съ лжнгъ джнса. Ай гъстъри́т, дъ́пъ обичéнъл креóлилор, кафѐ аместека́тъ кй оре́ц пръжи́т кй а́пъ. Са́й бъкъра́т фоарте де регъ́ла шѝ къръцéнїа ачéщїй ми́чй колúбй, де ъни́рѣ ачéстор дóъ фамúлїй, шѝ ма́й мъ́лт де жърничúа бътржнилор ло́р слъ́жй. „Ли́чй нъ́ „ сжнт, ай зи́с éа, де кжт мобúле де лемн, „ да́р гъсéще чинева́ фéце весéле шѝ ѝнимй къ- „ ра́те.“ Па́вел, бъкърждъ́съ де драго́стѣ че лю арътà Гъберна́торъл, ма́й зи́с: „Ей дорéск „ прїетешъ́гъл дъмита́ле, къчй éшй о́мъ чин- „ сти́т.“ Д. Ла-Върдоне́ а́й прїими́т кй бъкъ́рїе ачéст сéмн де драго́сте, шѝ ѧ бръцошúнд пе Па́вел, ла́й стржнс де мжнъ, шѝ ла́й ѧкре-дúнцат къ пъ́ата съ ле бизъ́ескъ ѧ прїетешъ́гъл съ́й.

Tânărule, áŭ zís Guvernátorul cătră Pável, când véĭ câştigà cercárea lùmeĭ, atùnci véĭ cunóaşte ne norocírea bărbáţilor célor în slùjbe. Atùncĭ veĭ ştì cât éste de gréu áĭ întămpinà, şì cât de ne simţít dáŭ vïéţïĭ (meteahnă), entrïgante ceéa ce să cuvíne merítuluĭ ce tótdeaùna obicinuéşte a stà ascùns.“

D. La-Burdoné poftít de Madám La-Tùr, áŭ şăzùt la másă lângă dânsa. Aŭ gustărít, dùpă obicéiul creólilor, cafea amestecátă cu oréz prăjít cu ápă. Sáŭ bucurát fóarte de regula şì curăţénïa acéştïĭ mícĭ colíbĭ, de unírea acéstor dóă famílïĭ, şì máĭ mùlt de hărnicía bătrânilor lór slùgĭ. „Aícĭ nù sânt, aŭ zís él, de cât móbile de lémn, dár găséşte cinevà féţe vésele şì ínimĭ curáte.“ Pável, bucurândusă de drágostea ce liu arătà Guvernátorul, iaĭ zís: „Eŭ dorésc prïeteşùgul dumitále, căcĭ éştĭ ómŭ cinstít.“ D. La-Burdoné áŭ prïimít cu bucuríe acést sémn de drágoste, şì înbrăţoşínd pe Pável, láŭ strâns de mână, şì laŭ încredinţát că póate să se bizuiască în prïeteşùgul săŭ.

Дѫпъ гѫста́ре аѫ́ лѫа́т пе Мада́м Ла-Тѫр ↑ деосе́бй, шѝ тѫ́ зи́с къ е́сте ѫ́н окази́о́н бѫ́н кѫ́ ка́ре съ трими́цъ пе фі́йкъса ↑ фра́нца; къ е́л о ва Систисио́ ла о рѫ́дъ аса́ че кълъторе́ше кѫ́ ачела́ш окази́о́н; шѝ къ тре́бѫе съш тѝ Са́ма би́не а нѫ́ лъса́ о аша́ ма́ре богъцїе пе́нтрѫ о мѫлцъми́ре де кжцва́ а́нй. „Мътѫша дѫмита́лей аѫ́ а- „дъога́т е́л дѫкжндѫсъ, нѫ́ по́ате съ тръмѣ- „къ май мѫ́лт де дой а́нй: прїе́тенїй е́й ма́ѫ „↑шїинца́т пе́нтрѫ ачаста. Ѩцй Са́ма би́не, „нороко́л нѫ́ би́не ↑ то́ате зи́леле. Сфътѫ- „е́шете, къ то́цй оа́менїй кѫ жѫдека́тъ вор фй „де пъре́рѣ мѣ̀.“ Ѩ тѫ́ ръспѫнс: „къ, не „ма́й доринд де акѫ́м ↑наинте ↑ лѫме а́лтъ „ферици́ре де кжт ачѣ́м а фі́йкъса, ва ↑гъ- „дѫ́ѝ дѫ́черѣ е́й ↑ фра́нца дѫпъ кѫ́м ва вой тѝ.“

Де́чй Мада́м Ла-Тѫр нѫ́съ скжрѣ́ ни́чй де кѫ́м де деспърци́рѣ чѣ̀ врѣме́лникъ а Вирги́нїей де Па́вел, чѝ лѫжнд пе фі́йкъса ↑деосе́бй, тѫ́ зи́с: „Фа́та мѣ̀, Слѫ́желе ноастре а́ѫ́ ↑ бътржни́т; „Па́вел е́сте прѣ̀ тжнър; Марґари́та ↑бътрж- „нѣ́ше, шѝ е́ѫ́ акѫ́м а́м Слъби́т: да́къ вой „мѫрѝ, че́вей фа́че тѫ́, фъръ богъцїе ↑мтрж- „локѫ́л ачѣ́стор пѫстїетъцй? Съ ръмжй сй-

Dùpă gustáre aŭ luát pe Madám La-Tùr îndeosébi, şì iaŭ zís că éste ùn ocazïón bùn cu cáre să trimíţă pe fiïcăsa în Fránţa; că él o va sistisío la o rúdă asá ce călătoréşte cu acélaş ocazïón; şì că trébue săş ià sáma bíne a nù lăsà o aşà máre bogăţíe péntru o mulţămíre de câţivà áni. „Mătùşa dumitálei aŭ adăogát él ducândusă, nù poate să trăiască maŭ mùlt de dóĭ áni: prïéteniĭ éĭ máŭ înştïínţát péntru aceásta. Iaţĭ sáma bíne, norócul nù víne în tóate zílele. Sfătuéştete, că tóţĭ oámenïĭ cu judecátă vor fì de părérea meà.“ Ea iàĭ răspùns: „că, ne máĭ dorínd de acùm înaínte în lùme áltă fericíre de cât acéia a fiïcăsa, va îngăduì dùcerea éĭ în Fránţa dùpă cùm va voĭ eà.“

Décĭ Madám La-Tùr nùsă scârbea nícĭ de cùm de despărţírea cea vremélnică a Virginíeĭ de Pável, cì luând pe fiïcăsa în deosébi, iáŭ zís: „Fáta mea, slùgele nóastre áŭ înbătrânít; Pável éste prea tânăr; Margaríta îmbătrâneşte, şi éŭ acùm ám slăbít: dácă vóĭ murì, cé veĭ fáce tù, fără bogăţíe în míjlocul acéstor pustïetăţĭ?

„ гъръ, фъръ съ а́йбй пе чинева́ ѧтр ажъто́р,
„ ши́ съ фїи́ сили́тъ а лъкра́ пъмжи́нтъл ка о
„ нъйми́тъ, пе́нтръ ка съц по́цй ско́ате пжй-
„ не́ де то́ате зи́леле. Ѧча́стъ і́дее мъ пъ-
„ тръ́нде де дъре́ре.“ Виргиниа́ тъ́ръспъне:
„ Дмзе́ъ не́ъ осэндит ла мъ́нкъ, тъ́ ма́й ѧ-
„ въца́т съ лъкре́ц ши́ съ́л би́не кувинте́ц ѧ
„ то́ате зи́леле. Прекъ́м пъ́нъ акъ́м нъ́ не́ъ
„ пъръсит, асемене́ ши́ де акъ́м ѧнаи́нте нъ́
„ не ва́ пъръси́. Прони́а са́ привигїа́ъ ма́й
„ мъ́лт пе́нтръ че́й ненорочи́цй, прекъ́м де а-
„ тжте́ о́рй ма́й спъ́со. Съ́ нъ́ хотъръ́ск къ
„ въ лас.“ Ѧтъ́нчй Мада́м Ла-Тъ́р мишка́-
тъ фїи́нд ди́н лъ́нтръ, аъ́ зис: „ Съ́ а́лт
„ Ско́пос нъ́ а́м, де кжт съ те фа́к ферици́тъ
„ ши́ съ те мъри́т къ Па́вел, ка́ре нъ́цй е́сте
„ адевъра́т фра́те. Сокоте́ще-те да́р акъ́м къ
„ дела ти́не спжнзъръ норочи́ре та́.“

Кжнд о тжнъръ е́сте амореза́тъ, сокоте́ще къ ни́мине и о ѧцъле́це. Ма́ пъне ши́ пе о́кй воа́лъл (акоперишъл) че а́ре пе и́нимъ; да́р ѧсъ кжнд воа́лъл съ ръ́дикъ де вре о мжнъ прїетенеско́съ, атъ́нчй дъре́риле че́ле аскънсе але амо́рналъй са́р ка пе́сте ъ́н пжра́ц, ши́ дъ́лчеле ѧно-

să rămâĭ singură, fără să áĭbĭ pe cinevà într ajutór, şi să fiĭ silítă a lucrà pământul ca o năĭmítă, péntru ca săţ póţĭ scóate pâĭnea de tóate zílele. Aceástă idée mă pătrùnde de durére.“ Virginía iáŭ răspùns: „Dmnzéu neaŭ osândít la mùncă, tù máĭ învăţát să lucréz şi săl bíne cuvântéz în tóate Zílele. Precùm pănă acùm nù neaŭ părăsít, asémenea şi de acùm înaínte nù ne và părăsì. Prónïa sà privigïázà máĭ mùlt péntru céĭ nenorocíţĭ, precùm de atâtea órĭ mïáŭ spùso. Eŭ nù hotărăsc că vă lás.“ Atùncĭ Madám La-Tùr mişcátă fiínd dín lăùntru, aĭ zís: „Eĭ ált scópos nù ám, de cât să te fác fericítă şi să te mărít cu Pável, cáre nùţĭ éste adevărát fráte. Socotéştete dár acùm că déla tíne spânzură norocìrea tá.“

Când o tânără éste amorezátă, socotéşte că nímine I o înţălége. Eà pùne şi pe ócĭ voálul (acoperíşul) ce áre pe ínimă; dár însă când voálul să rădícă de vre o mână prïetenească, atùnci durérile céle ascùnse ale amóriuluĭ sár ca péste ùn pârláz, şí dùlcele înnoírĭ ale

прѝй але ѧкрéдерїѝй, прїимéск трѣш подóава шѝ таínеле кѹ кáре съ ѧкѹнжѹрà. Виргинía, Симцѝнд, ноѣле кизъшлѹѝрй де вѹнътáте але маѝкъеа, тѹ повестúт кáре аѹ фóст ръсвóаеле єѝй, пéнтрѹ кáре н авѣ мáртѹрѹ де кѫт пе Дмнеѹ; Къ т ведѣ ажѹторѣл проніеѝ Сáле ѧтр ачéла а ѹнѣѝй маѝче фрáцеде, кáре черкѫнд плекáрѣ єѝй, о повъцѹà дѹпрé сфáтѹриле сáле. Къ акѹм Сприжинúтъ де дѫнсѹл, о ѧдемнà маѝ мѹлт съ шáзъ лѫнгъ дѫнса, фѣръ асъ тѹрбѹрà де чéле де фáцъ, шѝ асъ ѧфрикошà де чéле вїитоáре.

Дéчй Мадáм Ла-Тѹр, възѝнд къ ѧкрéдерѣ єѝй аѹ продѹс ѹн єфéкт кѹ тóтѹл дѝн протúвъ де ачéла че т ащептà, тѹ зúс: „ фáта мѣ, „ єѹ нѹ те Силéск; фъ кѹм шѝй: нѹмай ас„ кѹндец амóрѹа тъѹ де Пáвел; пéнтрѹ къ дѹ„ пъ чé фáта ѧш дъ о дáтъ ѝнима, апóй а„ морéѹл єѝй нѹ о маѝ каѹтъ.“

Кътръ Сáръ, ѧ врéме че съ афлà т Сѝнгѹръ нѹмай кѹ Виргинía, аѹ ѧтрáт ѹн óм маре ла Стáт ѧврькáт кѹ о хáйнъ алба́стръ. Ячéста врà ѹн Бесерúческ Мисїонáр (1) ál Островлѹй,

(1) Мисїонáрй съ зúк чéй тримúш Спре про-

încréderïĭ, prïimésc iárăş podóaca şì táinele cu cáre să încunjurà. Virginía, simţínd, nóăle cizăşluírĭ de bunătáte ale máícăsa, iáŭ povestít cáre aù fóst răsbóaele éĭ, péntru cáre n avea márturŭ de cât pe Dmnzéŭ; Că eà vedea ajutóriul prónïeĭ sále într acéla a ùnïĭ máĭce frágede, cáre cercând plecárea éĭ, o povăţuia dùpre sfáturile sále. Că acùm sprijinítă de dânsul, o îndemnà máĭ mùlt să şáză lângă dânsa, fără asă turburà de céle de fáţă, şì asă înfricoşa de céle vïitoare.

Déci Madám La-Tùr, văzínd că încréderea éĭ áŭ produs ùn eféct cu tótul dín protívă de acéla ce eà aşteptà, iáŭ zís: „Fáta mea, éŭ nù te silésc; fă cùm ştíĭ: nùmaĭ ascùndeţ amóriul tăŭ de Pável; péntru că dùpă cé fáta îş dă o dátă ínima, apóĭ amorézul éĭ nu o máĭ cáută.“

Cătră sără, în vréme ce să aflà eà síngură nùmai cu Virginía, aŭ întrát ùn óm máre la stát înbrăcát cu o háĭnă albástră. Acésta erà ùn Besericésc Misïonár (I) ál

(I) Misïonárĭ să zíc céĭ trimíşi spre propoveduírea Evangélïeĭ.

шѝ дѫхо́вник Мада́мей Ла-Тѫ́р шѝ а Вирги́ней. Ѣл ера́ тримі́с де Гъверна́торѫл. Де́чй ѧтржд ѧ колѝбъ, аѫ зѝс: „фіе́й мїе́й, сла́въ До́м„нѫлуй къ акѫ́м ва́цй ѧвогъцѝт. Акѫ́м вец „пътѐ ѫрма́ вѫне́й воастре аплекъ́рй, милѫ́инд „пе сърачй. Ѣѫ́ цѝѫ́ че ваѫ́ зѝс До́м„нѫл Ла-Вѫрдоне́т, шѝ че́ ѫ́ц ръспѫ́не. Бѫ́„нъ Ма́йкъ, ста́рѐ сънътъцїй дѫмита́ле те „Силе́ще ка съ ше́зй аи́че: Да́р дѫмнета́, „тжнъръ демоаѕе́лъ, нѫ́ а́й ни́чй о ѧдепта́ре „ла ача́ста. Тре́вѫе съ не сѫпѫ́нем про́нїей, „шѝ ла бътржне́й пъри́нцїй ноѫри, да́къ сжт „шѝ не дре́пцй. Ача́ста е́сте о жъртфъ; да́р „Дмнеѕе́ѫ вое́ще аша́. Ача́ста са́ѫ жъртфи́т „пе́нтрѫ но́й, шѝ тре́вѫе ши но́й дѫпъ пи́лда „са́, съ не жертфим пе́нтрѫ ви́неле фами́„лїей ноастре. Кълъторі́а дѫмита́ле ѧфра́нца „ва авѐ сфжрши́т вѫ́н. Нѫ́ вре́й съ ме́рцй „аколо́ скѫ́мпа мѐ демоаѕе́лъ?“

Ѧтѫ́нчй Вирги́ня, кѫ́ о́кїй ѧ жо́с, тѫ́ръспѫне тремѫржнд: „Да́къ ача́ста е́сте во́а лѫ́

повеѕѫи́рѐ Еванге́лїей.

Ostrovuluĭ, şì duhóvnic Madámeĭ La-Tùr şì a Virginíeĭ. El erà trimés de Guvernátorul. Décĭ întrând în colíbă, aŭ zís: „fíeĭ mïéĭ, slávă Dómnuluĭ că acùm váţĭ înbogăţít. Acùm véţ putea urmà bùneĭ vóastre aplecărĭ, miluínd pe sărácĭ. Eŭ ştíŭ cé váŭ zís Dómnul La-Burdonét, şì cé iáţ răspùns. Bùnă Máĭcă, stárea sănătăţĭĭ dumitále te siléşte ca să şézĭ aíce: Dár dumnetà, tânără demoazélă, nù áĭ nícĭ o îndreptáre la aceásta. Trébue să ne supùnem prónïeí, şì la bătrâneĭ părínţĭĭ nóştri, dácă sânt şì ne drépţĭ. Aceásta éste o jărtfă; dár Dmnzéŭ voéşte aşà. Acésta sáŭ jărtfít péntru nóĭ, şì trébue şi nóĭ dùpă pílda sà, să ne jertfim péntru bínele famílïeĭ nóastre. Călătoría dumitále în Fránţa va avea sfârşít bùn. Nù vréĭ să mérgĭ acolò scùmpa mea demoazélă?“

Atùncĭ Virginía, cu ócĭĭ în jós, iáŭ răspùns tremurând: „Dácă aceásta éste vóia lùĭ Dmnezéŭ, éŭ nù mă împotrivésc, fíe vóia lùĭ, aŭ zís eà lăcrămând.“

Дмнезе́ў, е́ў нў мъ ампротивеск, фіе вом лўй. „ аў зис т лъкръмжнд.“

Мїсїона́рюл ешинд са́ў ато́рс ла Гўберна́тор ка съй спўе испра́ва комисїей са́ле. Кў тоа́те ачесте́ Мада́м Ла-Тўр тримицинд пе Доминк ма́ў пофти́т ка съ мерг пънъ ла джнса, съ се сфътўжскъ асўпра плекъ́рей Виргинїей. Ёў ам фо́ст кў тотўл ко́нтра ла пъре́ре е́й къ съ о ла́сь съ плече. Ёў сокоте́ск де че́ле май адевъра́те ачепўтўрй а ферічи́рей къ тре́бўе а протимиси бўнўриле натўрей де кжт тоа́те ачеле́ але норокулуй, шй къ но́й нў тре́бўе съ алергъм къўтжнд афа́рь де́ла но́й че́м че пўте́м гъси ла но́й. Ачесте ма́зиме (кўцетўрй) ле зи́к пе́нтрў то́цй де о́пше фъръ осебире. Да́р че́ пўте́ сфътўи́реле ме́ле пе́нтрў кумпъта́ре, апротива ашъларилор ўнїй ма́рй богъцїй, шй жўдекъциле ме́ле натўра́ле, апроти́ва прежўдїцїилор лўмїй, шй а ўнїй порўнчй пе́нтрў Мада́м Ла-Тўр? Ачастъ Дамъ нў са́ў сфътўи́т да́р кў ми́не де кжт нўмай къ чере́ кўвїи́нца, шй нў ма́ў ма́й зис ниме нимик, де кжт ма́ў зис Дўхо́вникўл е́й. Маргари́та апъсъшй, ка́ре, кў тоа́те къ нъдъждўа́ ма́рй фоло́сўрй, пе́нтрў

3.

Mïsïonárul eşínd sáŭ întórs la Guvernátor ca săĭ spùe ispráva comísïeĭ sále. Cu tóate acéstea, Madám La-Tùr trimiţínd pe Domínc máŭ poftít ca să merg pănă la dânsa, să se sfătuiască asùpra plecăreĭ Virginíeĭ. Eŭ am fóst cu tótul cóntra la părérea éĭ că să o lásă să pléce. Eŭ socotésc de céle maĭ adevărate începùturĭ a fericíreĭ că trébue a protimisì bùnurile natùreĭ de cât tóate acélea ale noróculuĭ, şì că nóĭ nù trébue să alergăm căutând afără déla nóĭ céea ce putém găsì la nóĭ. Acéste mázime (cugetărĭ) lé zíc péntru tóţĭ de ópşte fără osebíre. Dár cé putea sfătuírele méle péntru cumpătáre, împotiva înşălărilor ùnïĭ márĭ bogăţíĭ, şì judecăţile méle naturále, împotíva prejudíţïilor lùmïĭ, şì a ùnïĭ porùnci péntru Madám La-Tùr? Aceástă Dámă nù saŭ sfătuít, dár cu míne de cât nùmaĭ că cerea cuvïínţa, şì nù iáŭ máĭ zís níme nimíc, de cât iáŭ zís Duhóvnicul éĭ. Margaríta însăşĭ, cáre, cu tóate că nădăjduia márĭ folósurĭ, péntru

фíюл е́й ди́н норо́кул Виргинѣй, то́т съ ѧпротивúсъ фóарте ла плекáрѣ е́й, дáр пе ъ́рмъ нъ́ сáъ́ мáй ѧпротивúт нимúк. Кжт пéнтрў Пáвел, не щїúнд чéм чé сáъ́ ѧтжмплáт, шѝ миржндъсъ де конверсáцїиле чéле тáйниче а Мадáмей Ла-Тъ́ршѝ а фíйчей сáле, къдѣ ѧтро ѧтристáре меланхóликъ. „Съ ъ́рзеще чевà „пéнтрў мúне, зичѣ́ е́л, фїúнд къ се аскъ́нд де „мúне.“

Вéстѣ съ ѧпръщїáсъ пúн Острóв, къ богъцíа аъ́ вúзитат шѝ ачéлѣ стжнчй. Сáъ́ възъ́т ѧдáтъ де тóт фéлюл де негъцъторй. Аъ́ дескúс, ѧтре ачéсте колúбй съráче, чéле мáй скъ́мпе цъсътъ́рй але Індїей, минунáтеле Базúне (1.) де Гъделъ́р, въсмáле де палїакáтъ́ шѝ мазулїпатáн. Мъселúне (2) де дакà саде, ѧдъ́нцй, шѝ кóсъ́те ѧгергéфъ; бъ́мбъкърїй албе де сърáта. Цъсътъ́рй де Індїа къфéлърй де кулóрй дúн чéле мáй рáре, къ кжмпъл нъсипúй шѝ къ флóриле вéрзй. Êй аъ́ мáй скóс чé-

---

(1) Оцъсътъ́ръ де бъмбáк.

(2) Опжнзъ де бъмбáк.

fiiul éĭ dín norócul Virginíei, tót să împrotivísă fóarte la plecárea éĭ, dár pe ùrmă nù sáŭ máĭ împrotivít nimíc. Cât péntru Pável, ne ştĭínd céea cé sáŭ întâmplát, şì mirândusă de conversáţiile céle táĭnice a Madámeĭ La-Tùr şi a fiĭceĭ sále, căděa întro întristáre melanhólică. „Să urzeşte cevà péntru míne, zicea él, fiínd că se ascùnd de míne.“

Véstea să împrăştĭiasă pín Ostróv, că bogăţía aŭ vizitát şì aceélea stâncĭ. Saŭ văzùt îndátă de tót féliul de neguţătórĭ. Aŭ descís, între acéste colíbi săráce, céle máĭ scùmpe ţăsătùrĭ ale Indïeĭ, minunátele Bazíne (I.) de Gudelùr, băsmále de palïacátŭ şì mazulïpatán. Muselíne49 (2) de dacà sade, în dùngĭ şì cusùte în gergéf; bumbăcărïĭ albe de suráta. Ţăsătùrĭ de Indïa cuféluri de culóri dín céle máĭ ráre, cu câmpul năsipíu şì cu flórile vérzĭ.

(I) O ţăsătură de bumbác.

(2) O pânză de bumbác.

ле маи́ фрѹмо́асъ мътъсъріи́ де Ки́на, Лампа́се акипѹл мрежи́и, Да́маскѫ алвѫ́ Склависѝт, а́лтѹл ве́рде, шѝ алтѹл ро́шѫ дешки́с; Та́фте трандафи́рїе, атла́зѹрй плине, пеклинїй мо́и ка поста́вѹл, ангине албе шѝ га́лбене, пѣнъ шѝ врѫ́ де Мадага́скар.

Де́чї Мада́м Ла-Тѹр аѫ́ да́т во́е фи́йчей са́ле съ кѹмпере́ о́рї че ѧй ва́ плъчѣ; шѝ м превегѣ нѫ́май асѹпра пре́цѹлѹй шѝ акалита́лей мърфѹрилор, темжндѹсъ ка нѫ́ кѹмва́ съ о ѧша́ле негѹцъторїи. Виргинїе аѫ́ але́с кѫ́те аѫ́ Сокоти́т плъкѹ́те ма́йкъса, Маргари́тей, шѝ фїюлѹй е́й. “ Ячаста, зиче м, ѧй бѹ́нъ пе́нтрѹ „ Скаѹне, шѝ часталѧ́нтъ ѧй бѹ́нъ С оайѣъ „ де пѹртат Марїа шѝ Доминг. А сфършит, съкѹлте́цѹл кѹ банїй съ сфършисъ, шѝ м нѫш май лѹа́съ нимѝк пе́нтрѹ джнса. Ѫ́ѫ требѹи́т да́р съ о ѧпъртъша́скъ шѝ пе джнса ди́н прехе́нтѹриле че м фъкѹ́се Соцїетъцей. Павел пътрѹ́нс де дѹре́ре ди́н виде́ре ачестор да́рѹрй але норокѹлѹй, че ѧй превестѣ деспърци́рѣ Виргинїей, вине ла ми́не дѹпъ вре о кѫтева зи́ле, шѝм зиче кѹ ѹн а́ер три́ст: „ Со́рѣмѣ съ дѹче; съ гъте́ще акѹм де дрѹм. Хайде ла но́й те ро́г, шѝ ѧдѹ-

Eĭ aŭ maĭ scós céle máĭ frumóasă mătăsărĭĭ de Cína, Lampáse încípul mréjĭi, Dámascŭ albŭ sclivisít, áltul vérde, şì altul róşu descís; Táfte trandafírïe, atlázurĭ plíne, peclínĭĭ móí ca postávul, angíne albe şì gálbene, pănă şì brâe de Madagáscar.

Décĭ Madám La-Tùr aŭ dát vòe fĭĭceĭ sĭle să cùmpere órĭ ce ĭĭ và plăcea; şì eá prevegea nùmaĭ asùpra préţuluĭ şì acalitáleĭ mărfurilor, temândusă ca nù cumvá să o înşále neguţătórĭĭ. Virginíe aŭ alés câte aŭ socotít plăcùte máĭcăsa, Margarìteĭ şì fĭiuluĭ éĭ. “Aceásta, zicea eá, ĭĭ bùnă péntru scáune, şì ceástalántă ĭĭ bùnă s o aĭbă de purtát Marïa şì Domíng. În sfârşít, săcultéţul cu bánĭĭ să sfârşísă, şì eá nùş maĭ luásă nimíc péntru dânsa. Aĭ trebuít dár să o împărtăşáscă şì pe dânsa dín prezénturile ce eá făcùse soţïetăţeĭ. Pável pătrùns de durére dín vidérea acéstor dáruri ale noróculuĭ, ce ĭĭ prevesteà despărţírea Virginíeĭ, vine la míne dùpă vre o câtevà zìle, şìm zíce cu ùn áer tríst: „sórămea să dùce; să gătéşte acùm de drùm.

плекъ пе маи́къса шѝ пе маи́кѣмѣ се нꙋ о ла́съ. єꙋ ам ме́реꙋ дꙋпъ рꙋгъмѝнтѣ лꙋй Па́вел, де шѝ ѱїа́м къ нꙋ вої́ испрѣвѝ нимѝк.

Дакъ Виргиня ѧмбръка́тъ кꙋ пѫ́ръ албастръ де Венгалѝй, шѝ легатъ ла кап кꙋ ро́шꙋ, мисъ пърꙋсе атѫ́т де фрꙋмоасъ, апоѝ кꙋ атѫ́т маи мꙋлт мам мират, кѫнд ам възꙋто гътитъ ка дамеле че́ле де лок. Єра ѧбръка́тъ кꙋ Мꙋселѝн а́лбꙋ, ѧдоѝт кꙋ мътъсърїе трандафирїе. Ꙋшꙋрика са та́лїе ѧна́лтъ, съ кꙋноѫ́ пре́ фрꙋмо́с сꙋпт корсе́тꙋл съꙋ, шѝ пърꙋл е́ѝ чел га́лкън, ѧплетѝт ѧдоъ коаде, ѧкꙋнꙋна́ минꙋна́т фечоре́лникꙋл е́ѝ ка́п. Фрꙋмо́шїй е́ѝ окѝ албастри Єра плѝнѝ де меланхолїе; шѝ ѝнима е́ѝ въткꙋтъ де о па́тимъ лꙋптъторе, да ѧ фа́ца е́ѝ ꙋн кѝп вїо́ю, мр ѧ гласꙋл е́ѝ сꙋнете пре́ дꙋлчѝ. Ера кꙋ непꙋтѝнцъ съ о вѫ́зъ чинева́ са́ꙋ съ о а́ꙋзъ фъръ асъ ꙋмплѣ де веселїе. Де́чѝ ѧтриста́ре лꙋй Па́вел са́ꙋ мъри́т. Маргари́та, скѫрбиндꙋсъ де ста́ре фѝнлꙋй е́ѝ, ма́ꙋ зи́с ѧ деосꙋбѝ: „Пентрꙋ че́ фѝнл мїе́ꙋ съ „те хрънѣщѝ кꙋ нъдеждѝ минчинолсъ, ка́ре „фак деспърцире́ ѧдоѝт маи амаръ де „кѫт м е́сте? врѣме́ а́ꙋ сосѝт съц де-

Háĭde la nóĭ, te róg, şì îndùplecă pe máĭcăsa şì pe máicămea se nu o lásă, éŭ am mérs dùpă rugămíntea luĭ Pável, de şì ştïam că nù vóĭ isprăvì nimíc.

Dácă Virginía îmbrăcátă cu pânză albástră de Vengálĭ, şì legátă la cáp cu róşu, mísă părùse atât de frumóasă, apóĭ cu atât maĭ múlt mám mirát, când am văzùto gătítă ca dámele céle de lóc. Erà înbrăcată cu Muselín álbŭ, îndoít cu mătăsăríe trandafiríe. Uşuríca sà tàlïe înáltă, să cunoşteà prea frumós sùpt corsétul săŭ, şì părul éĭ cél gálben, împletít îndóă cóade, încununà minunát feciorélnicul éĭ cáp. Frumóşiĭ éĭ ocĭ albáştri erà plínĭ de melanholíe; şì ínima éĭ bătùtă de o pátimă luptătóare, dà în fàţa éĭ ùn cíp vïóĭ, iár în glásul éĭ sùnete prea dùlcĭ. Erà cu neputínţă să o vázã cinevà sáŭ să o aùză fără asă umplea de veselíe. Décĭ întristárea lùĭ Pável sáŭ mărít. Margaríta, scârbíndusă de stárea fíiuluĭ éĭ, iàŭ zís în deosăbĭ: „Péntru cé, fíiul mïeŭ să te hrănéştĭ cu nădéjdĭ mincinóasă, cáre fác despărţírea îndoít máĭ amără de cât eà éste? vrémea àŭ sosít săţ descópăr táŭna vïéţïŭ méle şì a tále.

„ копър тайна вїецїй мѣле шй а тале. Ма-
„ демоазѣла лъй Ла-Тър съ ръдѣше де пе май-
„ къ къ о дамъ богатъ шй де нѣм маре: тр
„ тъ, ѣшй фїюлънѣй църанче Съмане, шй
„ че ѣсте май рѣъ, къ тъ ѣшй Бастард (1).“

Ачастъ зичере Бастард, аъ съпърат пе Павел; фїїнд къ нъ омай аъзисе нічи одатъ зикънд ачест фелъ де ворбъ. Дечй аъ требат пе Майкъса ансемнарѣ ачѣшей зичерй, шй та мъ ръспънс: „Тъ нъ ай авът нічи де кум пърінте „ лецуит. Пе кънд ерам фатъ, амо рюл „ маъ фъкът съ каз ътр о грешалъ, акърїм „ род ѣшй тъ. Грешала мѣ тѣъ липсит де „ фамілїа та чѣ пъринцаскъ. О ненорочитъ- „ ле! Тъ нъ ай алте рѣде ъ лъме де кът „ нъмай пе мине!“ Шй ъдатъ аъ ачепът а плънце. Павел, ъвръщошиндъо, мъ зис: „ О майка мѣ; фїїнд къ нъмай пе тине те ам „ рѣдъ ъ лъме, де акум ънайнте те воіу нѣй „ май мълт. Дар чѣ тайнъ мѣй дескоперит! „ Акум въз причина пентрў каре Мадемоазѣ-

---

(1) Чѣлче съ наше дин курсе.

Mademoazéla lùĭ La-Tùr să rudéşte de pe máĭcă cu o dámă bogátă şì de néam máre: iár tù éştĭ fíiul ùnei ţărânce sărmáne, şì cé éste máĭ răŭ, că tù éştĭ Bastárd (I).“

Aceástă zícere Bastárd, aŭ supărát pe Pável; fiínd că nù omaĭ auzíse nici odátă zicând acest féliŭ de vórbă. Décĭ áŭ întrebát pe Máĭcăsa însemnárea acéşteĭ zíceriĭ, şì eà iaŭ răspùns: „Tù nù aĭ avùt níci de cùm părínte legiuít. De când erám fátă, amóriul máŭ făcùt să cáz într o greşálă, acărïia ród éştĭ tù. Greşála mea teaŭ lipsít de famílïa tà cea părinţáscă. O nenorocítule! Tu nù áĭ álte rùde în lùme de cât nùmaĭ pe míne!“ Şì îndátă aŭ începùt a plânge. Pável, înbrăţoşíndo, iaŭ zís: „O máĭca mea; fiind că nùmaĭ pe tíne te am rùdă în lùme, de acùm înaínte te voiŭ iubì máĭ mùlt. Dár cé táĭnă miaĭ descoperít!

(I) Célce să náşte dín curvíe.

„ ла лъй Ла-Тър фъце де мине де доъ лъни
„ де зиле шй астъзй хотъраще съ плече. Ах!
„ нъй фдомлъ къ тъмъ ъраще.“

Къ тоате ачестѣ Сосинд времѣ чинеи сълъ пъс ла масъ, ънде фіеще каре дин чинаший мишкат де патимй осъбите, мжнкъ пъцін, шй нъ ворбѣ ничи де към. Виргінія сълъ скълат май фтжй шй сълъ пъс ънде шедем ной акъм. Павел о ълъ ърмато фдатъ песте пъцин, шй ълъ шезът шй ѣл лжгъ джнса. Ънъл шй алтъл пъзѣ о маре тъчіре. Нолптѣ ера ъна дин чѣле десфътъчоасъ нопцй обичнуите фтре тровиче, шй акъріа фрумсецъ ничй чѣл май искусит зъграв нъ ар фи пътът парастиси. Лъна съ ведѣ фмижлокъл търіей коперитъ де нор, пе каре разеле ей лй фпръщеа трептат. Лъмина ей съ ръвърсà пе не Симците асупра мънцилор Островълъй, шй асупра вжрфърилор лор че стръльчѣ де о лъмінъ верде арцинтуитъ.

Вжнтърile фшнолà тръш съфларѣ лор. Съ ажѣ пін пъдъри, пін въй шй пін вжрфъл стжчелор мичй Стригъріі, дълчй мърмъре де пъсъріі, че съ десфътà пін кънтърile лор, бъкърндусе де лъмина нопцій шй де линищѣ ферълъй. Тоате

Acùm văz pricina pentru cáre Mademoazéla lùĭ La-Tùr fùge de míne de dóă lùnĭ de zíle şi ástăzĭ hotărâşte să pléce. Ah! nùĭ îndoială că eà mă urâşte.“

Cu tóate acéstea sosínd vrémea cíneĭ sáŭ pùs la másă, ùnde fieşte cáre dín cináşĭ mişcát de pàtimĭ osăbíte, mâncà puţín, şi nù vorbea níci de cùm. Virginía sáŭ sculát máĭ întâĭ şi sáŭ pùs ùnde şedém nóĭ acùm.
Pável o áŭ urmáto îndátă peste puţín, şi aŭ şezùt şi él lângă dânsa. Unul şi altul păzea o máre tăcére. Nóaptea erà úna dín ceale desfătăcióasă nópţĭ obicinuíte între trópice, şi acărïa frumséţă nícĭ cél maĭ iscusít zùgrav nù ar fi putùt parastisì. Lùna să vedeà înmíjlocul tăríeĭ coperítă de nórĭ, pe cáre rázele eĭ îĭ împrăşteia treptát. Lumína eĭ să răvărsà pe ne simţíte asùpra mùnţilor Ostrovuluĭ, şi, asùpra vârfurilor lor ce străluceà de o lumínă vérde, argintuítă.

Vânturile îş noià iárăş suflárea lor. Să auzea pín pădùri, pín văĭ şi pín vârful stâncilor micĭ strigărĭ, dùlcĭ mùrmure de păsărĭ, ce să desfătà pín cùĭburile lor, bucurânduse de lumína nòpţĭĭ şi de línişţea áeruluĭ.

пънъ че шѝ ачесте вѣетъ́щѝй фошнѣ́ пе сѫ́пт ма́рѣ. Сте́лиле стръ́лучѣ́ пе че́рѫ, шѝ съ ръсфръ́нцѣ́ ма́ре мишкътоа́реле лор ки́пу́рѝй. Вирги́ниа ѫ́йтѫ́ндъсъ де жу́р пре́жу́ръл оризо́нтлу́ѝй, мърцини́т ла ка́пътул острову́лу́ѝй де марѝ фо́ку́рѝ але пъскарелор, аѫ́ зъри́т ла жтра́рѣ лима́нлу́ѝй о лу́ми́нъ шѝ о ѫ́мбръ: ачесте ера́ фана́ръл шѝ тру́пул коръбїей ка́ре ѝ ера́ съ се ѫ́бъркѣ́зе пентру Евро́па, шѝ ка́ре ацептà ѳфи́птъ ѧ́нгїръ ли́ницѣ вре́мїѝ. Вїргини́а са́ѫ́ търебу́ра́т ла ача́стъ веде́ре, шѝ ша́ѫ́ то́рс ка́пу́л, ка́съ но́ова́ѕъ, Па́вел лъкръмѫ́нд.

Мада́м Ла-Ту́р, Марга́ри́та шѝ е́ѫ́ шеде́м къ́ѳре о кѫцѝва́ па́ши ма́ѝ ѧколо́. Сѫ́пт Банане́ѝ; шѝ ѧ линищи́рѣ но́пцїѝ, а́м аѫ́зи́т фо́арте би́не конверса́цїа ло́р, пе ка́ре нѫ́ о а́м ѫ́йта́то.

Де́чѝ Па́вел а́ѝ зи́се: „ Мадемоаѕе́лъ, е́ѫ́ „ аѫ́д къ порне́щи дупъ тре́ѝ зи́ле. Нѫ́ те те́мѝ „ съ те арѫ́нчѝ ѧ приме́ждїиле мъ́рїѝ . . ; А́ле „ мъ́рїѝ, де ка́ре тѫ́ атѫ́та те те́мѝ . - Тре́„ бѫ́е, аѫ́ ръспу́нс Вирги́ниа, съ мъ сѫпу́нѫ „ пъри́нцилор, ла даторі́ѫ мѣ́: -- Не ла́ши аѫ́„ адъога́т Па́вел, пе́нтру о ро́ѫ́ депърта́тъ,

Tóate pănă ce şi aceste vietăţĭ foşnea pe sùpt iarbă. Stélile străluceа pe ceriŭ, şi să răsfrângea în máre mişcătóarele lor cípurĭ. Virginía uĭtânduse de jùr împrejùrul orizónuluĭ, mărginìt la cápătul ostrovuluĭ de marĭ fócurĭ ale păscárelor, aŭ zărít la întrárea limánuluĭ o lumínă şi o ùmbră: acéste erà fanárul şi trùpul corăbïeĭ încáre ea erà să se înbărcéze pentru Evrópa, şi cáre aşteptà înfíptă în ángïră línişteа vrémiĭ. Vïrginía sáŭ turburát la aceástă vedére, şi şáŭ în tórs cápul, cásă nu ovăză Pável lăcrămând.

Madám La-Tùr, Margaríta şi éŭ şedeam cù vre o câţŭvà páşĭ máĭ încolò, sùpt Bananéĭ; şi în liniştírea nópţíĭ, ám auzít fóarte bíne conversáţïa lór, pe cáre nù o ám uĭtáto.

Décĭ, Pável îí zíce: „Mademoazélă, éŭ aùd că pornéştí dùpă tréĭ zíle. Nù te témi să te arùnci în priméjdïile mărïĭ..; ále mărïĭ, de cáre tù atâta te témĭ.- Trébue, aŭ răspùns Virginía, să mă supùiŭ părínţilor, la datoría mea:-- Ne láşĭ aŭ adăogát Pável, péntru o rùdă depărtată, pe cáre nù o áĭ văzùto nícĭ de cùm! -

104.

„ пе ка́ре нꙋ о а́й въꙁꙋто ни́чй де кꙋ́м! – Ва́й!
„ Ѧꙋ зи́с Виргини́а, є́ꙋ а шфѝ вои́т съ ръмж̑ꙋ
„ ай́чй пе то́атъ вїа́ца мѣ́; да́р ма́йкъмѣ на́ꙋ
„ врꙋ́т. Дꙋхо́вникꙋл мїе́ꙋ мѣ́ꙋ зи́с къ вои́н-
„ ца лꙋ́й Дм̑незе́ꙋ е́сте ка е́ꙋ съ пле́кꙋ; шѝ
„ къ вїа́ца е́сте о черка́ре . . . Ох! ача́ста
„ е́сте о черка́ре фо́арте а́спръ. Че́! а́ꙋ зи́с
„ Па́вел, атж̑тѣ причи́нй тѣ́ꙋ Ѧдемна́т, шѝ
„ ни́чй ꙋна нꙋ тѣ́ꙋ опри́т! Ѧх! ма́й сж̑нт
„ песе́мне шѝ а́лтеле, ка́ре нꙋ ми́ле спꙋ́й. Бо-
„ гъцїа а́ре ма́рй нꙋрй. Пе́сте пꙋци́н вей гъсѝ
„ Ѧтр о но́ъ лꙋ́ме пе чи́не съ нꙋме́цй фра́те,
„ къ пе ми́не нꙋ мъ вей ма́й нꙋмѝ. Ве́й але́це,
„ пе ачѣ́ст фра́те, ди́нтре оа́мени вре́дничй де
„ ти́не, пе́нтрꙋ нѣ́м шѝ богъцїе, пе ка́ре е́ꙋ
„ нꙋ циле по́чꙋ да̀. Да́р, ꙋ́нде вое́цй съ ме́рцй
„ касъ фїй ферічи́тъ? Ѧ ка́ре пъмж̑нт ве́й
„ тъбърж̀, ка́ре съц фїе ма́й жби́т де кж̑т
„ аче́ла, Ѧка́ре тѣ́й нъскꙋ́т? ꙋ́нде ве́й фа́че
„ соцїета́те ма́й жби́тъ де кж̑т ачѣ́м че те ж-
„ ве́це? кꙋ́м ве́й тръ̀й фъ̀ръ десмердъ̀ире ма́й-
„ чїй та́ле, кꙋ ка́ре е́цй атж̑тъ де депри́нсъ?
„ Че́ съ ва фа́че кѣ́р ѫ̀, ка́ре акꙋ́м е́сте Ѧ вж̑р-
„ стъ кж̑нд нꙋ те ва ма́й ведѣ̀ лж̑нгъ дж̑нса,

Váĭ ! Aŭ zís Virginía, éŭ aşfi voít să rămâiŭ aícĭ pe tóată vïáţa mea; dár máĭcămea náŭ vrùt. Duhóvnicul mïéŭ miaŭ zís că voínţa lùĭ Dmnzéŭ éste ca éŭ să plécŭ; şi că vïáţa éste o cercáre... Oh! aceásta éste o cercáre fóarte áspră. Cé! áŭ zís Pável, atâtea pricíní teaŭ îndemnát, şi nícĭ ùna nu teaŭ oprít! Ah! mai sânt, pesémne şi áltele, cáre nù mile spùi. Bogăţía áre márĭ nùrĭ. Péste puţín veĭ găsì într o nóă lume pe cíne să numéştĭ fráte, că pe míne nù mă veĭ máĭ numì. Véĭ alége, pe acést fráte, díntre oámenĭ vrédnicĭ de tíne, péntru neam şi bogăţíe, pe cáre éŭ nù ţile póciŭ dà. Dár, ùnde voéştĭ să mérgĭ casă fiĭ fericítă? În cáre pământ véĭ tăbărâ, cáre săţ fie máĭ iubít de cât acéla, încáre teaĭ născùt? Unde véĭ fáce soţïetáte máĭ iubítă de cât aceéa ce te iubéşte? cùm véĭ trăì fără desmerdările máĭcïĭ tále, cu cáre éştĭ atâta de deprínsă? Cé să va fáce ciar eà, cáre acùm éste în vârstă când nù te va máĭ vedea lângă dânsa, la másă, în cásă şi la primbláre, ùnde să sprijinea în tíne ?

„ ла маса, ѧ каса, шѝ ла примбларе, ѹнде
„ съ Сприжинѣ ѧ тине? Чѣ съ ва фаче шѝ
„ маѝкъмѣ, каре асемене те ѵѣѣще ка шѝ
„ джнса? Чѣ ле воѝ зиче кжнд ле воѝ ведѣ
„ тжнгуѝнд депъртарѣ тѧ? Крѹдо! пентрѹ
„ мине нѹц маѝ ворѣеск: Дар чѣ мъ воѝ фа-
„ че шѝ єѹ, кжнд нѹ те воѝ маѝ ведѣ дими-
„ нѣца кѹ ноѝ, шѝ кжнд Сара ва Сосѝ фъръ
„ ане ѧтжлнѝ; кжнд воѝ ведѣ ачѣщѝ доѝ Пал-
„ миѧнѝ Съдиѧнѝ ла нашерѣ ноастръ, шѝ а-
„ тжта врѣме мартѹрѝ ѧмпрѹмѹтатѹлуѝ нос-
„ трѹ прїетешѹг? Ѧх! фїѝнд къ дорѣщѝ о ноѣ
„ Соартъ, чѣ маѝ каѹцѝ алте локѹрѝ, де
„ кжт а чѣл пъринцѣскѹ, алте бѹнѹрѝ, де кжт
„ ачѣлѣ а остенѣлилор мѣле, ласъмъ съ те ѧ
„ товъръшъск ѧ кораѣа кѹ каре тѹ плѣчѝ, ка
„ съ те ѧвъръстѣз ла фѹртѹнеле че пе ѹскат
„ фїѝнд ѧкъ, ѧц причинѹѣск атжта фрикъ.
„ Воѝ одихнѝ капѹл тѹѹ пе пїептѹл мїеѹ,
„ воѝ ръкорѝ ѝнима тѧ дин ѝнима мѣ; шѝ а-
„ коло ѧ Франца, ѹндемѣрѧѝ пентрѹ богъцїѝ
„ шѝ мъриѝ, те воѝ слѹжѝ ка ѹн роб ал тѹѹ.
„ Феричит дин Сингѹръ феричирѣ тѧ, възѝнд
„ чинстиндѹте шѝ слъвиндѹте ѧ кѹрциле бо-

Ce să va fáce şi máĭcămea, cáre asémenea te iubéşte ca şi dânsa? Cé le vóĭ zíce când le vóĭ vedeà tânguínd depărtárea tà? Crùdo! péntru míne, nùţ maĭ vorbésc. Dár cé mă vóĭ fáce şi éĭ, când nù te vóĭ máĭ vedea dimineáţa cu nóĭ, şi când sára va sosì fără ane întâlnì; când vóĭ vedea acéştĭ dóĭ Palmíştĭ sădíţi la náşterea nóastră, şi atâta vréme márturĭ împrumutátuluĭ nóstru prïeteşúg? Ah! Fïínd că doréştĭ o nóă sóartă, cé máĭ cáuţĭ álte lócurĭ, de cât a cél părinţésc, álte bùnurĭ, de cât acélea a ostenélilor méle, lásămă să te întovărăşăsc în corábïa cu cáre tù pléci, ca să te înbărbătéz la furtùnele ce pe uscát fïínd încă, îţ pricinuésc atâta frícă. Vóĭ odihnì cápul tău pe pïéptul mïéŭ, vóĭ răcorĭ ínima tà dín ínima mea; şi acolò în Fránţa, ùnde mérgĭ péntru bogăţíĭ şi mărírĭ, te vóĭ slujì ca ùn rób al tăĭ. Fericít dín síngură fericírea tá, văzind cinstíndute şi slăvíndute în cùrţile boeréştĭ, încă vóĭ avea îndestùlă bogăţíe şi nobilitáte ca săţĭ fác céle máĭ márĭ jértfe murínd la picióarele tále.“

„ ерѣшѝй, ѧкъ воѝй авѣ ѧдестѫлъ богъцїе шѝ
„ нобилитáте ка сѣцѝй фáк чéле мáй мáрй
„ жéртфе мѫрѝнд ла пичоáреле тáле.“

Сѫспинѫриле мáѣ ѧнекáт глáсѫл, шѝ ѧдáтъ ам аѫзѝт пе Виргинѓа, зикѫндѫй ачéсте кѫвѝнте тѣáте де офтърѝй. „Пéнтрѫ тѝне плéк,.... „ пéнтрѫ тѝне, къ те вѣз остенѝндѫте пéсте „ мъсѫръкáсъ хрънéщѝй дóъ фамѝлїй слъбънóа„ це. Де ам пофтѝт съмъ ѧбогъцéск, ачáс„ та нѫ ам фъкѫто, дé кѫт касъцѝ ръсплътéск „ ѧмїѝт вѝнеле че нéй фъкѫт. Сте вре обо„ гъцїе ѧлѫме врéдникъ де прїетешѫгѫл тъѫ? „ чéм ворбéщѝй де нéмѫл тъѫ? Ѧх! де мѣрфѝ „ фóст пѝй пѫтѝцъ кась мáй кѫщѝг ѫн фрá„ те, ашфѝ алéс алтѫл де кѫт петѝне? О „ Пáвле! Пáвле! тѫ ѧмѝй éщѝй мѫлт мáй „ Скѫмп декѫт ѫн фráте! кѫт мáѣ костисѝт „ ачáстъ деспърцѝре а мѣ де тѝне! ѧшфѝ воѝт „ ка съмѝй ажѫцѝй спре амъ деспърцѝ де мѝне ѧ„ сѫмѝй, пѫнъ кѫнд Чéрюл ва благословѝ ѧсо„ цѝрѣ ноáстръ. Якѫма ѧсъ ръмѫѝй, плéк, „ тръéск, шѝ мóрѫ: фѫм чé вéщѝй.. О фá„ тъ фъръ биртѫте! ам пѫтѫт съ мъ ѧпроти„ вéск мъгѫлитѫрилор тáле, дáр акѫм нѫ пóчю

Suspínurile iáŭ înecát glásul, şì îndátă am auzít pe Virginía, zicânduŭ acéste cuvínte tăiate de oftărĭ: „Péntru tíne pléc,.... péntru tíne, că te văz ostenîndute péste măsùră cásă hrănéştĭ dóă famílĭĭ slăbănoage. De am poftít să mă înbogăţésc, aceásta nu am făcùto, dé cât casăţĭ răsplătésc înmĭĭt bínele ce neaŭ făcùt. Este vre o bogăţíe înlùme vrédnică de prïeteşùgul tăŭ? cém vorbéştĭ de neamul tăŭ ? Ah! de miar fì fóst pin putinţă ca să maĭ câştíg ùn fráte, aşfì alés altul de cât pe tíne? O, Pávle! Pávle! tu îmĭ éştĭ mùlt máĭ scùmp decât ùn fráte! cât máŭ costisít aceástă despărţíre a mea de tíne ! Aşfì voít ca sămĭ ajùţĭ spre amă despărţì de míne însumĭ, pănă când Cériul va blagoslovì însoţírea nóastră. Acùma însă rămâĭ, pléc, trăésc şì móriŭ: făm cé voéştĭ. O fátă fără virtùte! am putùt să mă împrotivésc măgulitùrilor tále, dár acùm nù pócĭ sprijinĭ durérea tà.“

„ Сприжинѝ дорéрѣ тà .“

Ла ачéсте кувúнте, Пáвел аў пúсо ѧ брáци-ле сáле, шѝ стрѫнгѫндúо стригà кў ўн глáс ѧфрикошáт: „ Мъ дúк кў джнса; нимúкў „ нў мъ поáте деслипѝ !“ Ѧтўнчѝ тóцѝ áм алергáт ла джнсúл. Мадáм Ла-Тўр ѧй Зúсе: „ фíул мїéў, дáкъ тў не вей лъсà, чé вóм „ фáче ной? “ Ѐл аў адъогáт тремўрѫнд ачéсте кувúнте: „ фíул мїéў ... фíул мїéў ... „ Тў мáйка мѐ, ѧй Зúсе Ѐл, тў éшѝ кáре дес-„ пърцéшѝ пе фрáте де сóръ! Ѧмѫндóй áм „ сóпт цѫца тà; амѫндóй, крескѫнд пе брá-„ циле воáстре, áм дъцáт аъ ювѝ шѝ ане ю-„ вѝ амѫндóй, áм мъртўрисúто де о мíе де „ óрѝ; шѝ акўма о ѧстръинéзѝ де мúне! о три-„ мúцѝ ѧ Европа, ѧ локўл ачéл бáрбар, ўнде „ нў áй пўтўт афлà нúчѝ мъкáр Скъпáре, шѝ „ ла рўде крўде, кáре шѝ пе тúне тéў лепъ-„ дáт! Поáте ѧмѝ вéй Зúче: тў нў áй мáй „ мўлт Стъпѫнúре асўпра éй; кúчѝ м нўцѝ „ éсте сóръ. Дáр м éсте чéл мáй Скўмп áл „ мїéў, богъцíа мѐ, фамúлїа мѐ, нéмўл „ мїéў, шѝ тоáтъ вїáца мѐ. Пе áлтўл нў „ кўнóск. Опшéск нéў фóст лъкáшўл, опшéск

La acéste cuvínte, Pável áŭ púso în bráţile sále, şì, strângânduo strigà cu ùn glás înfricoşát: „Mă dùc cu dânsa; nimícŭ nù mă póate deslipì!“ Atùncĭ tóţĭ ám alergát la dânsul. Madám La-Tùr îĭ zíse: „Fíiul mïéŭ, dácă tù ne veĭ lăsà, cé vóm fáce nóĭ?“ El aĭ adăogát tremurând acéste cuvínte: „Fíiul mïéŭ ... fíiul mïéŭ ... Tù máŭca mea, îĭ zìse él, tù éştĭ cáre despărţéştĭ pe fráte de sóră! Amândóĭ ám sùpt ţâţa tà; amândóĭ, crescând pe bráţile vóastre, ám învăţát avă iubì şì ane iubì amândóĭ, ám mărturisíto de o míe de órĭ; şì acùma o înstrăinézĭ de míne! o trimíţĭ în Evrópa, în lócul acél várvar, ùnde nù áĭ putùt aflà nícĭ măcár scăpáre, şì la rùde crùde, cáre şì pe tíne teaŭ lepădát! Póate îmĭ véĭ zíce: tù nù áĭ máĭ mùlt stăpâníre asùpra éĭ; căcì eà nùţĭ éste sóră. Dár eà éste cél máĭ scùmp ál mïéŭ, bogăţía meà, famílïa meà, neamulŭ, şì tóată vïáţa meà. Pe áltul nù cunósc. Opştésc neaŭ fóst lăcáşul, opştésc leagănul, opştésc ne va fì şì mormântul.

„ лѣгѣнѫл, опшѣск не ва фѝ ши мормѫнтѫл.
„ Дакъ м̀ ва плека, ѣ̆ трѣбѫе съ о ѫрмѣѫ̆.
„ Гѫверна́торѫл мъ ва̀ опрѝ! Да́р опримъва
„ съ нѫ̆ мъ ар̆ѫнк ѧ ма́ре ши съ о ѫрмѣ̀ѫ ѧно́т?
„ Ма́рѣ нѫ̆мѝ ва фѝ ма́ѝ ѧгроѯитоа́ре де кѫт
„ пъмѫ́нтѫл. Не пѫтѫ́нд трѣѝ лѫ́нгъ м̀, воѝ̆
„ мѫрѝ мъка́р ѧнаинтѣ́ окилор ѣ́ѝ, депа́рте де
„ во́ѝ. Ма́ѝкъ ва́рваръ! не милости́въ фемѣ́ѣ!
„ Дѣ̀ До́мнѫл ка Океа́нѫл, ѧ ка́ре о пѫ̆ѝ, съ
„ нѫ̆цо ма́ѝ ѧто́аркъ! Шѝ ва́лѫриле лѫ̆ѝ, съцѝ
„ адѫ̆къ трѫ̆пѫл мїѣ̆ ѧвълѫ́индѫсъ кѫ̀ ал ѣ́ѝ пи́н
„ пїѣ́триле църмѫ́рилор. Са́ле, дѫндѫцѝ прѝчи-
„ нъ, кѫ̀ пїѣ́рдерѣ амѫндѫро́ра фѝ́лор тъ́ѝ,
„ де о вѣ́чникъ скѫ́рбъ!“

Дѫ̆пъ ачѣ́сте во́рве, ѣ̆ да́м лѫа́т ѧ бра́ци́ле ме́ле, фїѝ́нд къ дѯнъдъждѫи́рѣ ѧ́ѝ лѫа́се ми́нцеле. Окїѝ сѫ́ѝ скѫнтѣ̀, сѫдоа́рѣ кѫрцѣ̀ ка ѫ̆н рѫ̆ пе фа́ца са̀ чѣ̀ ѧфока́тъ; ценѫ̆кїѝ лѫ̆ѝ тремѫра̀, шѝ Симцѣ́м ѧпїѣ́пѫл сѫ̆ чѣ́л арѯъто́рѫ̆, вътѫ́ндѫсъ ѝнима кѫ̀ ѧдои́те въ́тъѝ.

Виргиѝа спъѝмѫнта́тъ, мѫ̆ зи́с: „О прїѣ-
„ тенѫлмїѣ̆! Мъртѫри́ѣск плъче́рилеважтей
„ но́астре чѣ́ѝ копилъре́щѝ, некаѯѫриле та́ле,
„ але ме́ле, шѝ тот чѣ́ по́ате съ лѣце кѫ̀ вѣч-

Dácă eà va plecà, éŭ trébuie să o urméz. Guvernátorul mă và oprì! Dár oprímăva să nù mă arùnc în máre şì să o urméz înnót? Márea nùmí va fì máĭ îngrozitóare de cât pământul. Ne putând trăì lângă eà, vóĭ murì măcár înaíntea ócilor éĭ, depárte de vóĭ. Máĭcă várvară! ne milostívă femée! Dea Dómnul ca Oceánul, în cáre o pùĭ, să nùţo máĭ întóarcă! Şì válurile lùĭ, săţĭ adùcă trùpul mïéŭ învăluíndusă cu al éĭ pín pïétrile ţărmurilor sále, dânduţĭ prícină, cu pïérderea amânduróra fíilor tăĭ, de o vécinică scârbă !“

Dùpă acéste vórbe, éŭ lám luát în bráţile méle, fíind că deznădăjduírea îĭ luáse mínţele. Ocïĭ săĭ scânteia, sudóarea curgea ca ùn râŭ pe fáţa sà ceà înfocátă; genùncïĭ lùĭ tremurà, şì simţeam în pïéptul săŭ cél arzătóriŭ, bătândusă ìnima cù îndoíte bătăĭ.

Virginía spăĭmântátă, iaŭ zís: „O, prïétenul mïéŭ! Mărturisésc plăcérile vârsteĭ nóastre céĭ copilăréştĭ, necázurile tále, ale méle, şì tót cé póate să lége cu

„ ничіе до́й не норочи́цъй, ка рѫмжи́нд, съ
„ нъ трѣеск де кжт пе́нтръ тине; ѫплекжнд,
„ съ мъ маи́ лторк о да́тъ ка съ фіъ тръш
„ а тà. Въ ке́м ма́ртъри, пе то́цъй во́й, кжцй
„ мацй кресъ́т дин копилъріе, че стъпжни́цй
„ вїа́ца мѣ, шй акъм ведецй ла́кръмиле ме́ле.
„ Мъ жър пе ачест че́рнъ че мъ аскълтъ! Пе а-
„ ча́стъ ма́ре че а́м съ кълъторе́ск, шй пе а-
„ ерул че рѣсъфлъ, пе ка́ре нъ ла́м молиѱит
„ ничй о дине́оара къ минчъна!“

Дечй прекъм Со́ареле деспри́нде шй обо́арѣ Сло́ѫрй ма́рй де гѣцъ дин вжрфул Апени́нилор, асе́менѣ къзъ шй Скжрба чѣ нъвъли́то́аре а ачестъй тжнър аѫзи́нд гла́сул прѣ нъйтей Са́ле. Ка́пул съ́ъ чел мжндръ съ смери́се, шй ржърй де лакръмй кърѣ́ дин о́кїй съ́й. Ма́йкъса, аместекжндъ́ш лакръмиле къ але лъ́й, ѫлцинѣ́ ѫбръцоша́т, фъръ а вор̆бй чева. Мада́м Ла-Тъ́р, ешитъ дин зимци́рй, ѫм зи́се:
„ Нъ май по́чцинѣ; съ́флетъл ми са́ъ сфъше-
„ а́т. Ачастъ ненорочи́тъ кълъторіе нъ съ
„ ва фа́че. Те рог ѫ пе фіюл мїе́ъ; фїинд
„ къ о́пт зи́ле сжнт де кжнд ни́мине нъ а́ъ
„ дорми́т аичй.“

vecinicíe dóĭ ne norocíţĭ, ca rămâínd, să nù trăesc de cât péntru tíne, iár plecând, să mă máĭ întórc o dátă ca săŭ iárăş a tà. Vă cém márturĭ, pe tòţĭ vóĭ, câţĭ maţĭ crescùt dín copilăríe, ce stăpâníţĭ vïáţa mea, şì acùm vedéţĭ lacrămile méle. Mă jùr pe acést cériŭ ce mă ascùltă! Pe aceástă máre ce ám să călătorésc, şì pe aerul ce răsùflă, pe cáre nù lám molipsít nícá o dineóară cu minciùna!“

Decĭ precùm sóarele desprínde şì obóară slóiurĭ márĭ de geaţă dín vârful Apenínilor, asémenea căzù şì scârba ceà năvălitóare a acéstuĭ tânăr auzínd glásul preà iubítei sále. Cápul săŭ cél mândru să smeríse, şì râurĭ de lacrămĭ curgeà dín ocĭĭ săĭ. Máicăsa, amestecânduşĭ lácrămile cu ale lùĭ, îl ţinea înbrăţoşát, fără a vorbì cevà. Madám La-Tùr, eşítă dín zimţírĭ, îm zíse: „Nù maĭ póci ţinea; sùfletul mi sáŭ sfăşeiat. Aceástă nenorocítă călătoríe nù să va fáce. Te róg ià pe fĭiul mïéŭ; fĭínd că ópt zíle sânt de când nímene nù áŭ dormít aícĭ.“

Зъ ам зис лъй Павел: „Пріетенул міеу, „сорята ва ръмжнѣ. Мжйне вом вореи къ „Гъвернаторул, акъм лась фамилїа та съ се „одихнѣскъ, ши вино съ дормі ла ноапте ла „мине, акъм есте тжрзіу, ѧй міезул нопці: лучефърул де декусар есте дрепт ла „орізон.“

Павел сау ѧдуплекат ка семѣргъ, ши дупъ о ноапте фоарте тулбурат, сау скулат диминецъ ши сау ѧторс ла каса са. Дар че невое есте съ мъ май ѧтинд къ повестирѣ ачещій Історій? Ной нъ авем а куноаще ѧ вїаца омулуй де кжт нумай о парте плякътъ. Ясемене гловулуй пе каре не ѧвжртим, ѧвжртирѣ че репеде нъ есте де кжт о зи, ши ѧтр ачастъ зи о парте нъ съ поате лумина фъръ анъ фи чемлалтъ ѧтунерек.

„Пъринте, мм зис, фіербинте те рог, по„вестещемій пънъ ѧ сфжршит, чем че ай ѧ„чепът къ атжта дулцецъ. Кадреле фери„чирей не плак, дар ачелѣ а ненорочирей не „ѧвацъ. Че съ фаче те рог ненорочитул „Павел?“

Чел дин тжй обіект че аъ възът Павел

Eŭ am zís lùĭ Pável: „Prïétenul mïéŭ, sórăta va rămânea. Mâĭne vóm vorbì cu Guvernátorul, acum lásă famílïa tà să se odihnească, şì víno să dórmi la nóapte la míne, acùm éste târziŭ, îĭ mïézul nópţïĭ: luceafărul de decusără éste drépt la orizón.“

Pável sáŭ înduplecát ca se meargă, şì dùpă o nóapte fóarte tulburátă, sáŭ sculát dimineaţă şì sáŭ întórs la cása sà. Dàr cé nevóe éste să mă máĭ întínd cù povestírea acéştïĭ Istoríĭ? Nóĭ nù avém a cunóaşte în vïáţa ómuluĭ de cât nùmaĭ o párte plăcùtă. Asémenea glóbuluĭ pe cáre ne învârtím, învârtírea cea répede nù éste de cât o zì, şì întraceástă zì o párte nù să póate luminà fără anù fì ceialáltă în întunérec.

Părínte, iám zís, fïerbínte te róg, povestéştemĭ pănă în sfârşít, céia cé áĭ începùt cu atâta dulceaţă. Cádrele ferícireĭ ne plác, dár acélea a nenorocíreĭ ne înváţă. Cé să fáce te róg nenorocítul Pável?“

Cel dín tâĭ obïéct ce aŭ văzùt Pável, la întóarcerea sà acásă, áŭ fóst María, cáre suíndusă pe o stâncă, să uĭtà la máre.

ла ѧтоарчерѣ Сѫ а кáсъ, áѫ фóст Марѓа, кáре сѫиндѫсъ пе о стѫнкъ, съ ѫйтѫ ла мáре. Ёл áѫ стригáт де депáрте въсѫиндѫо: „Ѫнде „ёете Виргинѓа?“ Ёр Марѓа шáѫ ѧторс кáпѫл кѣтръ тѫнърѫл ёй стъпѫнѫ, шѝ áѫ ѧчепѫт съ плѫнгъ. Пáвел ѫймúт, сáѫ ѧтóрс ѧнапóй, ши áѫ алергáт ла лимáн. Якóло сáѫ ѧщѝинцáт къ Виргинѓа сáѫ ѧвъркáт пела ръвърсáтѫл зóрилор, шѝ шáѫ ѧтúнс ѧдáтъ пѫзиле корѫбѝей, ка съ нѫ о май вáзъ нúмине. Ѫсѫúнд ёл ачéстѣ сáѫ ѧтóрс а кáсъ, шѝ áѫ ѧтрáт фъръ Съ ворбéскъ кѫúвѫ.

Кѫ тóате къ ачéст копрúнс а Стѫнчелор Съ вéде ѧнапóѫ ноáстръ оаре кѫм дрéпт, ѧсъ мовúлеле чéле вéрхй, Сѫнт тóате ка нúще трéпте, пе кáре мérце чиневѫ, прúн нúще колнúче Стрѫмте ла пóалеле ачéѝй Стѫнчй конúчѫщй не апропѝáте, че съ нúмéще Пѫс (1). Ла пóалеле ачéщѝй Стѫнчй, ёсте пѫцúн шéс, плúн де копáчи мáрй, дáр атѫт вúне мѫ де Сѫс шѝ прѫпъстѝóасъ, ѧ кѫт съ вéде ка о пъдѫре мá-

(1) Ѧсъмнéзъ дéцетѫл чéл мáре ал мѫнѝй.

El áŭ strigát de depárte văzínduo: „Unde éste Virginía?“ Iar María şáŭ întórs cápul cătră tânărul éĭ stăpânŭ, şi aŭ începùt să plângă. Pável uĭmít, sáŭ întórs înapóĭ, şi aŭ alergát la limán. Acolò sáŭ înştïinţát că Virginía sáĭ înbărcát pela răvărsátul zórilor, şì şáŭ întíns îndátă pânzile corăbïeĭ, ca să nù o maĭ vázá nímine. Auzínd él acéstea, sáŭ întórs a cásă, şi aŭ întrát fără să vorbească cuĭvà.

Cu tóate că acést copríns al stâncelor să véde înapóia nóastră oare cùm drépt, însă movílele céle vérzĭ, sânt tóate ca níşte trépte, pe cáre mérge cinevà, prín níşte cólnice strâmte la póalele acéïĭ stâncĭ conicéştĭ, ne apropïáte, ce să numéşte Pùs (I). La póalele acéştïĭ stâncĭ, éste puţín şés, plín de copácí márĭ, dár atât víne eà de sùs şì prăpăstïóasă, în cât să véde ca o pădùre máre, spânzurátă în áer, şì încunjurátă de râpĭ în grozitóare.

(I) Însămnează dégetul cél máre al mâinĭĭ.

ре, спӂнъра́тъ ын а́ер, шй ынӂнжра́тъ де
ржпй ын грозитоаре. Но́рїй, пе ка́ре вжрфул
стжчїй Пъс, ын тра́це не ынчета́т ынпрежъра́л е́й,
фа́к мъ́лте ржле́це, ка́ре кърг ди́нтр о алша́ ма́ре
ынълци́ме ын ва́лѣ чѣ де дъпъ мъ́нте, ын кът
ни́чй съ ма́й аъде ди́н вжрф хъ́ерул кърцерїй
ло́р. Ди́нтр ачѣ́л ло́к съ ве́де о ма́ре па́рте ди́н
остров, ди́н прежъ шй къ мъ́нцїй лъй, ынтре
алтеле Пѣ́тер-Боо́т, шй мъ́нтеле Трима́ст,
дй прежъ къ въ́иле ло́р плй́не де копа́чй; пе ъ́рмъ
ма́ре шй островул Бърво́нъ, чѣ де аколо́ ынъ
съ ма́й ынтинде па́тръцечй ми́ле кътръ апъс.
Де аколо́ аъ зъри́т Па́вел кора́бїа че дъчѣ́ пе
Вирги́нїа, шй ка́ре акъ́м ынаинта́се пе ма́ре пе́с-
те́ зъче ми́ле, пържндъи́ес ка ъ́н се́мн не́гръ
ымижлокъл океа́нълъй. Ла́ шезъ́т мъ́лць вре́ме
аколо́ ъйтжндъ́ес ла джи́са; шй крези́нд къ
то́т о ве́де; да́р дъпъ че́ а́върїй ориzо́нълъй ма́ъ
опри́т беде́рѣ, е́л аъ шъзъ́т ынтр ачѣ́л ло́к Съл-
ба́тик, че съ ба́те не ынчета́т де вжнтърй, шй
ка́ре де а пъ́рърѣ кла́тинъ вжрфъри́ле Палми́сти-
лор, шй а Татаме́челор асъмънжндъ́ес съ́рда
ло́р мъ́рмъръ цемъто́аре къ оа́ре ка́ре гла́с депър-
та́т де орга́не, че́ ынъфлъ о аджкъ меланхолїе.

Nórïï, pe cáre vârful stâncïï Pùs, îï tráge ne încetát împrejùrul éï, fác mùlte râuléţe, cáre cùrg díntr o aşà máre înălţíme în válea cea de după mùnte, în cât nícï să máï aùde dìn vârf hùetul cùrgerïï lòr. Díntr acél lòc să véde o máre párte dín ostrov, dín preùnă şì cu mùnţïï lúï, între áltele Pïéter-Boót, şì mùntele Trimást, din preùnă cu văile lór plíne de copácï; pe ùrmă márea şì ostrovul Burbónŭ, cé de acolò încă să máï întínde pátruzecï míle cătră apús. De acolò aŭ zărít Pável corábïa ce ducea pe Virginía, şì cáre acùm înaintáse pe márea péste zăce míle, părândusă ca ùn sémn négru înmíjlocul océanuluï. Aŭ şezùt mùltă vréme acolò uïtândusă la dânsa; şì crezínd că tót o véde; dár după cé áburïï orizónuluï iáŭ oprít vedérea, él aŭ şăzùt într acél lóc sălbátic, ce să báte ne încetát de vânturŭ, şì cáre de a pùrurea clátină vârfurile Palmístilor, şì a Tatamécelor asămănândusă sùrda lór murmùră gemătóare cu oáre cáre glás depărtát de orgáne, cé însùflă o adâncă melanholíe.

Аколо̀ ам гъси́т пе Па́вел, дъ́пъ че дела ръсъри́тъл Со́арелъй ѧл къ́там, къ ка́пъл ръ̀зъма́т де стѫ́нкъ, шѝ къ о́кїй цѫнтицй ла пъмѫ́нт. Авїа̀ ла́м ѧдъплека́т съ се погоа́ре де аколо̀ шѝ съ вїе съш ма́й ва́зъ фамилїа. Къ то́ате ачестѣ ла́м дъс а каса̀, шѝ ѧда́тъ че аъ̀ въ̀зът пе Мада́м Ла-Тъ́р, аъ̀ ѧчепът съ се плѫ́нгъ къ́ амар зикѫ́нд къ ла́ъ̀ ѧшъла́т. Мадам Ла-Тъ́р нѣ́ъ̀ спъ́с, къ ѧчепѫ́нд вѫ́нтъл съ съ́фле пе ла трей чѣсурй диминѣцъ, шѝ кора́їа фїи́нд гата̀ съш ѧтинзъ пѫ́нзиле, Гъверна́торъл, ѧсоци́т де о па́рте дин Боерїй лъ́й шѝ де Мїсїонарь̆, аъ̀ вени́т къ паланки́не съ ка́ъте пе Виргинїа, шѝ, къ то́ате пъ́нериле е́й ѧнаи́нте, е́л нъ́ са́ъ̀ милостиви́т ла нимика, ничй мъкар ла ла́кръмиле е́й са́ъ̀ а Маргари́тей, къ́м шѝ ла стригъ́риле че къ то́цїй фъчѣ̀ зикѫ́нд къ т̀ ле е́ра̀ ѧтр ажъторь̆, аъ̀ лъа́т пе фїйкъса ма́й жъмъта́те моа́рте. „Че́л пъцй, аъ̀ зи́с Па́вел, „де мїа́ш фѝ лъа́т зїоа бъ́нъ де́ла джнса, акъ́м „аш фѝ ма́й линищи́т. Ѧш фѝ зи́с: Вир„гинїо, дакъ, ѧ вре́ме кѫт ам тръи́т ѧпре„ъ́нъ, ам скъпа́т вре о ворбъ ка́ре тъ́ъ̀ со„пъра́т, спъ́нем, ма́й ѧнаи́нте де амъ лъса̀

Н.

Acolò am găsít pe Pável, dùpă ce dela răsărítul sóareluĭ îl căutám, cu cápul răzămát de stâncă, şì cu ócĭĭ ţântíţĭ la pământ. Abĭà lám îduplecát să se pogóare de acolò şì să víe săş máĭ vázătă famílĭa. Cu tóate acéstea, lám dùs a cásă, şì îndátă ce aŭ văzùt pe Madám La-Tùr áŭ începùt să se plângă cù amár zicând căŭ înşălát. Madám La-Tùr neaŭ spùs, că începând vântul să sùfle pe la tréĭ ceasurĭ dimineaţă, şì corábĭa fiínd gáta săş întínză pânzile, Guvernátorul, însoţít de o párte dín Boérĭĭ lùĭ şì de Mĭsĭonárĭ, áĭ venít cu palancíne să cáute pe Virginía, şì, cu tóate pùnerile éĭ înaínte, él nù sáŭ milostivít la nimíca, nícĭ măcár la lácrămile éĭ sáŭ a Margaríteĭ, cùm şì la strigările ce cu tóţĭĭ făcea zicând că eà le erà într ajutóriŭ, áŭ luát pe fĭĭcăsa máĭ jumătáte móartă. „Cél puţin, áŭ zís Pável, de mĭáş fi luát zíoa bùnă déla dânsa, acùm aş fì máĭ liniştít. áaş fì zís: Virginío, dácă, în vréme cât ám trăít împreùnă ám scăpát vre o vórbă cáre teau supărát, spùnem, máĭ înaínte de amă lăsà pe tót deaùna, că miáĭ ertáto.

„ пе тóт дéўна, къ мéй ертáто. Акъ ши „ фи маи зис: фíнд къ нў ам норочíре „ ка съ те маи въз, ръмжй съпътóасъ, скўм- „ па мé Виргиníе! ръмжй съпътóасъ! Тръé- „ ще депáрте де мíне мўлцъмítъ ши ферични- „ тъ!“ Ши ад̆áтъ че аў възўт пе майкъса ши пе Мадáм Ла-Тўр плжнгжнд, лéў зис: „ Къутáцй акўм пе áлт чинеба ка съ въ фéр- „ гъ лакръмиле!“ Пе úрмъ саў дўсофтжд, ши аў ачепўт асъ рътъчи íчй колé пе лжнгъ колíбъ. Úмблжнд дáр пíн локўриле че нé маи мўлт Виргиníа, зичé капрелор ши цапилор, чéл úрма звïержнд: „ чé вонцй? нў вéцй маи „ ведé де акўм ынаínте кў мíне пе ачéа, че „ въ хрънé кў ысўшй мжна éй!“ Пе úрмъ саў дўс ла РЪПÎОСЎЛ ВИРГИНÎЄЙ, ши, възínд пъсъриле ротíндусъ пíн прежўрул съў, аў стри- гáт: „ Сърмáнелор пъсърúче! Нў вéцй маи „ алергà ынаínтé бўней воастре хрънитóаре.“ Възíнд ши пе фïдéл миросíнд íчй колé ши úрмъ- рíнд ынаínтé лúй, аў офтáт, ши мў зис: „ Ох! Íчй о дáтъ нў вéй маи гъсío!“ Ы сфършúт аў мérс ши аў шъзўт пе пïáтра úнде ый ворбúсъ ла чé маи депе úрмъ; шй възíнд ма-

Încă iáş fi máĭ zís: fiĭnd că nù ám norocíre ca să te máĭ văz, rămâĭ sănătóasă, scùmpa mea Virginíe! rămâĭ sănătóasă! Trăéşte depárte de míne mulţămítă şi fericítă!“ Şì îndátă ce aŭ văzùt pe maicăsa şi pe Madám La-Tùr plângând, leáŭ zís: „Căutáţi acùm pe ált cinevà ca să vă şteargă lácrămile!“ Pe ùrmă sáŭ dùs oftând, şì áŭ începùt asă rătăcì ícĭ colea pe lângă colíbă. Umblând dár pín lócurile ce iubea máĭ mùlt Virginía, zicea cáprelor şi ţápilor, cél urmà zbïerând: „cé voíţĭ? nù véţĭ máĭ vedea de acùm înaínte cu míne pe aceea, ce vă hrănea cu însuşĭ mâna eĭ!“ Pe ùrmă sáŭ dùs la RĂPAOSUL VIRGINIEĬ, şi, văzind păsările rotíndusă pín prejùrul săĭ, aŭ strigát: „sărmánelor păsărùĭce! Nù véţĭ máĭ alergà înaíntea bùneĭ vóastre hrănitóare.“ Văzínd şi pe Fïdél mirosínd ícĭ colea şi urmărínd înaíntea lùĭ, aŭ oftát, şi iáŭ zís: „Oh! Nícĭ o dátă nù véĭ máĭ găsío!“ În sfârşít, áŭ mérs şi áŭ şăzùt pe pïátra ùnde îĭ vorbísă la cea máĭ depe ùrmă; şì văzínd márea, încáre corábïa eĭ să făcùse ne văzútă, áŭ plâns cu amár.

ре, ѧкаре кораѣа еи съ фъкусе не възутъ, аѹ пляне кѹ амар.

Дрепт ачеа ной ѧл ѹрмъреам, темяндѹне де вре о неашептатъ тѹрбѹраре а минцїй сале. Майкъса ши Мадам Ла-Тур, ѧл рѹга кѹ челе май фрацеде кѹвинте, съ нуле май адаогъ скърба кѹ дисперацїа са. Ѧ сфършит честъ де ал доилеа аѹ испръвит ка съл алинеце, помениндѹй нумеле челе май дулчи спре ѧтрармаре нъдеждилор сале. Дечи ѧл нумѣ фиул еи, скумпул еи фиу, цинереле еи, ши сингѹрул мире а фиичей сале. Лаѹ ѧдуплекат съ ѧтре ѧ касъ ка съ мяняче чева. Саѹ пъс ла масъ кѹ ной, лянгъ локул ѹнде шъдеа товъръшица луй чѣ дин копилърие; ши, ка кум ар фи фост ѧ де фацъ, съ адресарисе кътръ дянса кѹ вербa, шиї скотеа дин бѹкателе чѣ шїа кѣй плак. Дар, ѧдатъ че кѹноще кѣй ѧшлат, ачепе съ плянгъ. Ядоа зи аѹ стряс тоате лѹкрѹриле кѹ каре съ служа ѧ май де о възѹит, адека чеа май де пре ѹрмъ вѹкѣтѹрй де флорй че пѹртасе, ши ѹн тес, кѹ каре обичнѹа съ бе апъ; ши, ка кум ачесте ръмъшицурй а прїетенїй аѹй ар фи фост челе май прецїоа-

Drépt aceéa nóĭ îl urmăream, temândune de vre o ne aşteptátă turburáre a mínţĭĭ sále. Máícăsa şì Madám La-Tùr, îl rugà cu céle máĭ frágede cuvínte, să nùle máĭ adáogă scârba cu disperáţĭa sà. În sfârşít ceastă de al dóilea áŭ isprăvít ca săl alinéze, pomenínduĭ nùmele céle máĭ dùlci spré întrarmárea nădéjdilor sále. Décĭ îl numea fíiul éí, scùmpul éĭ fíiŭ, gínerele éĭ, şì síngurul míre a fíĭceĭ sále. Láŭ înduplecát să între în cásă ca să mânânce cevà. Sáŭ pùs la másă cu nóĭ, lângă lócul ùnde şădea tovărăşíţa lùĭ cea dín copilăríe; şì, ca cùm ar fì fóst eà de fáţă, să adresarisea cătră dânsa cu vórba, şíĭ scotea dín bucátele cé ştĭià căĭ plác. Dár, îndátă ce cunoştea căĭ înşălát, începea să plângă. Adóa zì áŭ strâns tóate lùcrurile cu cáre să slujà eà máĭ de osăbít, ádecă céle máĭ de pre ùrmă bucéturĭ de flórĭ ce purtáse, şì ùn téas, cù cáre obicinuia să bea ápă; şi, ca cum acéste rămăşíţurĭ a prĭéteníĭ luĭ ar fì fóst céle máĭ preţĭóase lùcrurĭ dín lùme, le sărutà şì le punea în sín.

се лукрэрй дин лume, ле сърэтà шй ле пунĕ ѧ Сйн. Мйросул Амвросией (1) нэ éсте атжт де дълче, ка лукрэриле атйнсъ де персоана че ле-вéще чиневаà. ѧ сфжршит въжнд къ жълà-нїа Сà адъогà пе ачéѧ а майчїй Сале шй а Мадáмей Ла-Тор, шй къ невоиле фамилїей черĕ о не контенитъ остенéлъ, áэ ѧчепэт, кэ ажэторул лэй Домйнг, съ лукрéзе гръдйна.

Ѧдатъ ачéст тжнър, че адїафорисĕ ка эн Креол де тоáте але лумїй, маэ рэгат ка съл ѧвъц а четй шй а скрй, ка съ поатъ цинĕ кореспундéнцїй кэ Виргиния. Дупъ ачéстĕ áэ врэт съ ѧвéце Географїа, ка съш фáкъ Ідéе де локул, унде м съ ва десъврка; шй Історїа, ка съ конóаскъ обичéнриле соцїетъцїй ѧкáре м ерà съ тръáскъ. ѧтр ачéст кип, éл съ десъвжршисъ ѧгрикултóръ (лукрáре де пъмжнт) шй ѧ мефешэгул а префáче плкэт чéле май сълбáтече лóкурй, нумай прин Сантимéнтул

(1) Эн фéлю де м̀ръ мирositóаре. Съ май зйче ѧкъ дупъ Митологїе шй хрáна думнезéилор.

Mírosul Ámbrosíei (I) nù éste atât de dùlce, ca lùcrurile atínsă de persóana ce iubeşte cinevà. În sfârşít văzând că jăláníа sà adăogà pe aceéa a máĭciĭ sále şì a Madámeĭ La-Tùr, şì că nevóile famílïeĭ cerea o ne contenítă osteneală, áŭ începùt, cu ajutóriul lùĭ Domíng, să lucréze grădìna.

Îndátă acést tânăr, ce abïa forisea ca ùn Creól de tóate ale lùmïĭ, máŭ rugát ca săl învăţ a cetì şì a scrì, ca să póată ţinea corespundénţiĭ cu Virginía. Dùpă acéstea áŭ vrùt să învéţe Geográfïa, ca săş fácă Idée de lócul, unde eà să va desbărcà; şì Istoría, ca să cunóască obicéiurile soţïetăţiĭ încáre ea erà să trăiască. Într acést cíp, él să desăvârşísă în agricultùră (lucráre de pământ) şì în meşteşùgul a prefáce plăcùt céle máĭ sălbátece lócurĭ, nùmaĭ prin santiméntul amóruluĭ.

(I) Un féliĭ de iárbă mirositóare. Să máĭ zíce încă dùpă Mitologíe şì hrána dumnezeilor.

Амо́рулуй. Нъй ѧдоа́лъ къ оа́менїй сѫнт да-
то́рй пе́нтрў че́ле ма́й мълте ѳїи́нце ши́ меѳешъ
гў́рй, плъче́рилор че пъ́не ѧнаи́нте ачаст́ъ па-
тимъ арѯътоа́ре ши́ не астѫмпъра́тъ. Дин
лиѳи́ре ачеѳїа ши́ дин ненорочи́рй са́ъ нъскът
фїлософі́а, ка́ре ѧва́цъ асъ мѫнгѫа́ чинева́ ла
тоа́те. Ѧтраче́ст кип натў́ра, фъкѫд пе амо́рїе
легътў́ра тътуро́р че́лор че сѫнт, ла́ъ ашъѯа́т че́л
ма́й дин тѫ́й орга́н а Соцїетъцилор но́астре, шѝ
скѫте́а ѧвъцътў́релор ши́ аплъче́рилор но́астре.

Лъ́й Па́вел нъ́ ма́ъ плъкът аша́ мълт ѧвъцъ-
тў́ра Геога́рфїей, ка́ре, ѧ ло́къ́ съ дескрі́е на-
тў́ра фі́еш къръ́а лок, не ѧфъцоша́ѯъ нъмай ѧ-
пърци́риле лъ́й че́ле политиче́ѳй. Історі́а, ши́
ма́й ѫ́ртос Історі́а но́ъ, ни́чй атѫ́та нъ́ ма́ъ
плъкът; къ́чй нъ́ а́ъ гъси́т ѧтрѫ́нса а́лтъ
де кѫ́т ни́ѳе не норочи́рй опѳе́ѳй ши́ перїо́диче,
але къ́рор причи́ний нъле ведѣ; ръѯоа́е фъръ
причи́нъ ши́ фъръ Ско́пос; интриѳй ма́рй; наці́й
фъръ характе́р, ши́ Прѝнципій фъръ ѫбире де о-
мени́ре. Ма́й мълт протимисе́ Романцў́риле,
ка́ре, ѧделетничи́ндусъ ма́й мълт ла Сантимен
тў́риле ши́ Ентересў́риле оаменїлор, ѧ́й ѧфъцоша́
де мълте о́рй Стъ́рй асе́менѣ кў але лъ́й. Де ѫнде

Nùĭ îndoială că oámenïĭ sânt datórĭ péntru céle máĭ multe ştïínţe şi meşteşùgurĭ, plăcérilor ce pùne înaínte aceástă pátimă arzătóare şi ne astâmpărátă. Dín lipsírea acéştïa şi dín nenorocírĭ sáŭ născùt fïlosofía, cáre înváţă asă mângâià cinevà la tóate. Întracést cíp natùra, făcând pe amóriu legătùra tuturór célor ce sânt, láŭ aşăzát cél máĭ dín tâĭ orgán a soţïetăţilor nóastre, şi scântéia învăţătùrelor şi aplăcérilor nóastre.

Lùĭ Pável nù iáĭ plăcut aşà mùlt învăţătùra Geográfïeĭ, cáre, în lócŭ să descríe natùra fíeş căruia lóc, ne înfăţoşáză nùmaĭ împărţírile lùĭ céle politicéşti. Istoría, şi máĭ vârtós Istoría nóă, nícĭ atâta nù iáŭ plăcùt; căcĭ nù áŭ găsít întrânsa altă de cât níşte ne norocírĭ opştéştĭ şi perïódice, ale căror pricínĭ nule vedeà; războae fără pricínă şi fără scópos; intrigĭ márĭ; náţïĭ fără haractér şi Prínţipĭ fără iubíre de omeníre. Máĭ mùlt protimisea Románţurile, cáre, îndeletnicíndusă máĭ mùlt la santiménturile şí enterésurile oamenïlor, îĭ înfăţoşà de mùlte órĭ stărĭ asémenea cu ale lùĭ.

ни́чи о ка́рте нꙋ ма́ꙋ плъкꙋ́т, ка Телема́хꙋл, пе́нтрꙋ дескꙋ́риле вїе́цїи че́и цъ́ꙋне́щи, ши́ пе́ктрꙋ патимиле че́ле натꙋра́ле ѧ и́нима о́мꙋлꙋй. Четѣ́ дин тръ́нсꙋл майкъса ши́ Мада́мей Ла-Тꙋр пе ꙋнде лꙋй ѧй плъкꙋ́съ ма́и мꙋлт; ши́ мишкъндасъ де пътимито́аре сꙋвени́рꙋри, лъкръма́, ши́ исъ тъ́ glа́сꙋл. Исъ пърѣ́ къ гъсе́ще ѧ Виргиниа в҃едничиа ши́ ѧцълепчꙋне́ Антїопїи, кꙋ ненорочи́риле ши́ аморезе́ре́ Ефхари́тей. Пе де а́лтъ па́рте са́ꙋ тꙋлбꙋра́т фо́арте де четире́ челор ла́лте романцꙋри де мо́дъ, че сънт плине де Іде́и ши́ нъра́вꙋри десфрънате; Ши́ кънд а́ꙋ афла́т къ ачесте романцꙋри копри́нд о адевъра́тъ прескрипире а Соцїетъцилор Европе́и, са́ꙋ темꙋ́т, оарекꙋм, ка нꙋ кꙋмва́ ши́ Виргиниа съ се десфрънезе ши́ съл ꙋйте.

Кꙋ адевъра́т май бине де ꙋн ано́ ши́ жꙋмъта́те трекꙋ́се, фъръ съ прїимѣ́скъ Мада́м Ла-Тꙋр вре о ѧшїинца́ре де́ла мътꙋшиса, са́ꙋ де́ла фиикъса. Съ ѧшїинца́се нꙋмай де́ла Стрейнѣ къ тѣ а́ꙋ ажꙋнс кꙋ пане ѧ Франца. Ѧ сфършит а́ꙋ прїимит, принтр о корабїе че кълторѣ́ ла Індїи, ꙋн паке́т ши́ о Скрисоаре Скрисъ кꙋ ѧсꙋш мъна Виргинией. Кꙋ тоатъ паза шѣ

De ùnde nícĭ o cárte nù iàŭ plăcùt, ca Telemáhul, péntru descríerile vïéţïĭ céĭ ţărănéştĭ, şì péntru pátimile céle naturále în ínima ómuluĭ. Cetea dín trânsul máĭcăsa şì Madámeĭ La-Tùr pe ùnde lùĭ îĭ plăcùsă máĭ mùlt; şì mişcândusă de pătimitóare suvenírurĭ, lăcrămà, şì isă tăia glásul. Isă părea că găséşte în Virginía vrednicía şì înţălepciùnea Antïópïĭ, cu nenorocírile şì amorezárea Evharíteĭ. Pe de áltă párte sáŭ tulburát fóarte de cetírea celor lálte románţurĭ de módă, ce sânt plíne de Idéĭ şì nărávurĭ desfrânáte; Şì când áŭ aflát că acéste románţurĭ coprínd o adevărátă prescríire a soţïetăţilor Evrópïĭ, sáŭ temùt, oarecùm, ca nù cumvà şí Virginía să se desfrânéze şì săl ùïte.

Cu adevărát maĭ bíne de ùn ánŭ şì jumătáte trecùse, fără să prïimească Madám La-Tùr vre o înştïinţáre dé la mătùşisa, sáŭ déla fïĭcăsa. Să înştïinţáse nùmaĭ déla streìnĭ că eà áŭ ajùns cu páce în Fránţa. În sfârşìt áŭ prïimít, príntro corábïe ce călătorea la Indïĭ, ùn pacét şì o scrisóare scrísă cu însăş mâna Virginíeĭ.

съпъне́рѣ ѫбитей са́ле фі́йче, ѝ жъдек къ съ а́флъ ѧма́ре ненороч́и́ре. Ѧча́стъ скрисо́аре зъгрѣвѣ́ атжт де би́не ста́рѣ ши́ характерул е́й, ѧ кжт о цѣ́й ми́нте зи́чере де зи́чере.

„ Скъмпъ ши́ ѫби́тъ ма́йкъ!

„ Мъ́лте скрисо́рй цам скри́с пънъ акъ́м къ мжна „ мѣ́, ши фі́йд къ нъ́ ам прїми́т ни́чй ъ́нръспъ́не, „ мътем къ нъ́ле вей фи́ прїми́т. Къ тоате а- „ честе́ ам нъдежде прин тра́ста, пе́нтръ мъсъ́ „ риле че а́м лъ́а́т ка съте ѧпъртъше́ск де нов и- „ та́леле ме́ле, ши апрїми́ ши е́ъ пе адъмита́ле. „ Мъ́лте ла́кръмй ам върса́т де́ ла деспърцире́ „ но́астръ, е́ъ, каре ни́чй о да́тъ нъ́ плжн- „ се́сем де кжт нъмай пе́нтръ ненороч́и́рй стръ- „ и́не! Мътъ́шиме са́ъ минъна́т фо́арте, кжд „ черчетжндъмъ де тале́нтъриле ме́ле, ѝм спъс „ къ нъ́ цъ́ъ ни́чй а четѝ ни́чй а скрй. Ма́ъ „ ѧтреба́т че да́р а́м ѧвъца́т де кжнд ма́м „ нъскъ́т ѧлъ́ме; ши кжнд ѝм спъс къ ам „ ѧвъца́т икономі́а каси́й ши съ фак во́а та, „ ме́ъ зи́с къ а́м крескъ́т ка о слъ́жникъ. Де „ а до́а зи́ ма́ъ пъс ѧ Пансїо́н ѧтр о ма́ре Мъ- „ нъстире́ лжнгъ Пари́с, ъ́нде а́м тот фе́лъл

Cu tóată páza şi supùnerea iubíteĭ sále fíĭce, eà jùdecă că să áflă în máre nenorocíre. Aceástă scrisóare zugrăvea atât de bíne stárea şi haracterul éĭ, în cât o ţíĭ mínte zícere de zícere.

„Scùmpă şi iubítă máĭcă!

Mùlte scrisórĭ ţám scrís pănă acùm cu mâna mea, şi fiínd că nù ám prïmít nícĭ ùn răspùns, mătém că nu le veĭ fi prïimít. Cu tóate acéstea ám nădéjde príntr aceásta, péntru măsùrile ce ám luát ca săte împărtăşésc de novitálele méle, şi aprïmì şi éŭ pe adumitále. Mùlte lácrămĭ am vărsát dé la despărţírea nóastră, éŭ, cáre nícĭ o dátă nù plânsésem de cât nùmaĭ péntru nenorocírĭ stráine! Mătùşime sáŭ minunát fóarte, când cercetândumă de talénturile méle, iám spùs că nù ştíĭ nícĭ a cetì nícĭ a scrì. Máĭ întrebát cé dár ám învăţát de când mám născùt în lùme; şi când iám spùs că am învăţát iconomía cásiĭ şi să fác vóia tà, miáŭ zís că ám crescùt ca o slùjnică. De a dóa zì máŭ pus în Pansïón într o máre Mănăstíre lângă París, ùnde ám tót félul de

„ де дáскалй, кáре ѧтрé алтéле мъ ѧвáцъ
„ Історíа, Географíа, Гръмáтика, Мадима-
„ тика, шй Кълърíа. Дáр атжт де слъбъноа-
„ це диспозиційй ам ла тоáте ачéсте фíинце,
„ ѧ кжт нў нъдъждуéск съ ѧнаинтéз мўлт кў
„ ачéщй дáскалй. Мъ симцй къ сжнт осъ-
„ рáкъ хидíре кў пўцин дўх, прекўм шй éй
„ сíнгўрй о кўноск. Кў тоáте ачéстé, бўнъ-
„ тáтé мътўшимé нў съ ръчéще нúчй де кўм
„ де кътръ мíне; ѧмй дъ хáйне ноъ тот дé-
„ ўна; шй мíáў дáт пе лжнгъ мíне доъ
„ слўжниче, ѧвръкáте ка шй дáмеле чéле марй.
„ Мéў дáт тúтлў де Контéсъ; ѧсъ маў фъ-
„ кўт съ лáс нўмеле Ла-Тўр, кáре ѧмй ерá
„ атжт де скўмп ка шй цíе, дúн прúчина
„ некáзўрилор че мéй повестúт къ áў сўфе-
„ рúт татъл мíеў пънъ съ те ѧсоцáскъ. Йў
„ ѧплинúт нўмеле тў де фемéе кў ачéла а
„ фамúлíей тáле, кáре шй ачéста ѧмй éсте
„ скўмп, фíинд кáў фóст нўмеле тъў де фá-
„ тъ. Дéчй възúндўмъ ѧтр о аша стрълў-
„ чúтъ стáре, о ам рўгáто ка съцй трими-
„ цъ чевá ажўтóр. Дáр кўм съцй повестéск
„ ръспўнсул éй? Тў мéй порўнчúт ка съц спўн

dáscălĭ, cáre între áltele mă învăţă Istoría, Geográfĭa, Grămática, Mathimática, şì Călăría. Dár atât de slăbinóage dispozíţĭĭ ám la tóate acéste ştĭínţe, în cât nù nădăjduésc să înaintéz mùlt cu acéştĭ dáscălĭ. Mă símţĭ că sânt o sărácă zidíre cu puţín dùh, precùm şì éĭ sínguri o cunósc. Cu tóate acéstea, bunătátea mătùşimea nù să răcéşte nícĭ de cùm de cătră míne; îmĭ dă háĭne nóă tót deaùna; şì mĭáŭ dát pe lângă míne dóă slùjnice, înbrăcáte ca şì dámele céle márĭ. Miaĭ dát títlul de Contesă. Însă máŭ făcut să lás nùmele La-Tùr, cáre îmĭ erà atât de scùmp ca şi ţíe, dín prícina necázurilor ce miaŭ povestít că áŭ suferít tátăl mĭeŭ pănă să te însoţáscă. Aĭ împlinít nùmele tăŭ de femée cu acéla a famílĭeĭ tále, cáre şì acésta îmĭ éste scùmp, fiínd cáŭ fóst nùmele tăú de fátă. Décĭ văzíndumă într o aşà strălucítă stáre, o ám rugáto ca săţĭ trimíţă cevà ajutór. Dár cùm săţĭ povestésc răspùnsul éĭ? Tù míaĭ poruncít ca săţ spùĭ tót deaùna adevărul.

„ тот дъ̀на адевъ̀рул. Дѝчѝй м̀ мѣ̀ръ ръспу̀не
„ къ дец ва тримѝте пъцѝн нъ̀ те фолосѐще
„ нимѝк, шѝ къ, дец ва тримѝте мъ̀лт дъ̀пъ
„ вѣ́ца чѣ̀ Сѝмплъ, ↑ ка́ре трѣ́щѝй, ца́р а-
„ дъ̀че съ̀пъра́ре. Ѣ̀м бои́т ди́нтр ъ̀н ↑чепъ̀т
„ ка съ те ↑цѣ̈инцъ̀ пѐнтръ мѝне прѝн Скри-
„ со́ре Стреѝнъ, не цѣ̈ѝнд е́ъ̀ ↑къ а Скрѝ;
„ да́р не авж̀нд ↑ чѝне съ мъ ↑крединцъ̀,
„ ма́м ↑делетничѝт Зѝ шѝ но́апте ка съ ↑вѣц
„ а четѝ шѝ а Скрѝ. Дмнезе́ъ̀ ма́ъ̀ ↑вредни-
„ чѝт съ испръвѐск ача́ста ↑ пъцѝнъ вре́ме.
„ Ѣ̀м ↑съ̀рчина́т къ Скрисо́риле ме́ле че́ле дѝн
„ тж̀ѝй пе да́меле че Сж̀нт пе лж̀нгъ мѝне ка
„ Съ циле тримѝцъ; да́р ↑съ кре́ц къ лѣ̀ъ̀ да́т
„ мътъ̀шимѣ̀. Ѣ̀къ̀м ам алерга́т ла о прѣ̈е-
„ тенъ а мѣ̀ Панцѣ̈онърѝцъ, шѝ къ̀ ачѐст де а-
„ ѝчѝй адре́с ла е́ѝй, те ро́г ка съм тримѝцѝй
„ ръспъ̀нсъ̀рѝй. Мътъ̀шимѣ̀ мѣ̀ъ̀ ↑кѝс то́лтъ
„ кореспонде́нцѣ̈а динафа́ръ, ка́ре, дъ̀пъ зѝса
„ е́ѝй, ар пъ̀не о ма́ре Ста́вилъ ↑тре ма́реле
„ Ско́посъ̀рѝй че а́ре пѐнтръ мѝне. Нъ̀май
„ м̀ Сѝнгъ̀ръ по́ате съ мъ ва́зъ пѝнтре
„ гра́тѣ̈иле фереѐстрелор, къ̀м шѝ ъ̀н боѐрѣ̀ бъ-
„ тръ̀н прѣ̈е́тен ал е́ѝй, ка́ре а́ре, зѝче м̀, ма́ре

Décĭ eà miaŭ răspùns că deţ va trimíte puţín nù te foloséşte nimíc, şì că, deţ va trimíte mùlt dùpă vïáţa ceà símplă, în cáre trăéştĭ, ţár adùce supăráre. Am voìt dìntr ùn începùt ca să te înştïinţăz péntru míne prín scrisóare streínă, ne ştïínd éŭ încă a scrì; dár ne având în cíne să mă încredinţăz, mám îndeletnicít zì şì nóapte ca să învăţ a cetì şi a scrì. Dmnezéŭ máŭ învrednicít să isprăvésc aceásta în puţínă vréme. Am însărcinát cu scrisórile méle céle dín tâŭ pe dámele ce sânt pe lângă míne ca să ţile trimíţă; dár însă créz că leaŭ dát mătùşimea. Acùm am alergát la o prïétenă a mea Pansïonăríţă, şì cu acést de aícĭ adrés la éĭ, te róg ca săm trimíţĭ răspùnsurĭ. Mătùşimea miáŭ încís tóată corespondénţïa dinafără, cáre, dùpă zísa éĭ, ar pùne o máre stávilă între márele scóposurĭ ce áre péntru míne. Nùmaĭ eà síngură póate să mă vázăpíntre grátïile feréstrelor, cùm şì ùn boériŭ bătrân, prïéten al éĭ, cáre áre, zìce eà, máre aplecáre asùpra meà.

„ аплека́ре аСъ̀пра мѣ̀. Съ̀ а̂тр адевъ́р нъ̀ а́м чѣ̀
„ ма́й ми́къ аплека́ре аСъ̀пра лъ̀й, ни́чй, мъ-
„ ка́р аСъ̀пра нимъръ̀й.
„ Трѣ́еск а̂стрълъ́чи́рѣ норокълъ́й, шѝ нъ̀ а́м
„ ни́чй о пъра̀. Съ̀й зи́к, къ да́къ аш авѣ̀
„ ба́нй, ма́ш депри́нде ръ̀ѣ. А̂Съ̀ш ха́инеле
„ ме́ле Сѫ́нт але феме́илор ди́н ка́съ, ка̀ре Съ
„ Сфъдеск дела̀ дѫ́нселе, пънъ анъ̀ле лепъда̀.
„ А̂ми́жлокъ́л богъцїе́й, Сѫ́нт май съра́къ
„ де кѫ́т кѫ́нд ѣрам пе лѫ́нгъ ти́не; къчй на́м
„ че да̀ ла̀ съра́чй. Дъ̀пъ че а́м възъ̀т къ
„ ма́реле а̂въцътъ̀рй че е́й мъ а̂ва́цъ, нъ̀мъ
„ а̂лесне́ск ни́чй де къ̀м каѣ фа́к че́л ма́й ми́к
„ ви́не, а́м алерга́т а̂датъ ла андрѣоа мѣ̀, ка́ре
„ ди́н норочи́ре а́м а̂въца́т де ла ти́не съ о
„ а̂требъ̀ицъ̀. Въ тримѝт да́р кѫ́тева пъреки
„ де колцъ̀ни́ фъкъ̀цй де ми́не пе́нтръ ти́не шѝ
„ пе́нтръ Ма́йка Маргари́та, о Скъ̀фїе́ пе́нтръ
„ Доми́нг, шѝ о васма̀ рошїе́ ди́нтр але меле
„ пе́нтръ Марїа. Ма́й тримѝц а̂трачес пакет
„ шѝ съми́нцъ де ро́дърй, ди́н преъ̀нъ къ Сѫ́м-
„ бърй де фе́лърй де копа́чй, ка́ре ле́м къле
„ ди́н гръди́на Мънъсти́рей, а̂присоси́нца вре-
„ мїй ме́ле. А́м ма́й пъс а̂къ шѝ съми́нцъ

Eŭ într adevăr nù ám cea máĭ mícă aplecáre asùpra luĭ, níciĭ măcár asùpra nimărùĭ.

Trăésc înstrălucírea noroculuĭ, şì nù ám níciĭ o părà. Eŭ zíc, că dácă aş aveà bánĭ, máş deprínde răŭ. Însùş háinele méle sânt ale feméilor dín cásă, càre să sfădesc delà dânsele, pănă anùle lepădà. În míjlocul bogăţïeĭ, sânt maĭ sărácă de cât când eram pe lângă tíne; căci nám ce dà là săráci. Dùpă ce ám văzùt că márele învăţătùrĭ ce éĭ mă înváţă, numă înlesnésc níciĭ de cùm casă fác cél máĭ míc bíne, ám alergát îndată la andreaoa mea, cáre dín norocíre ám învăţát de la tíne să o întrebuinţăz. Vă trimíţ dár câteva părecĭ de colţùni făcùţĭ de míne péntru tíne şì péntru Máĭca Margaríta, o scufïe péntru Domíng, şì o basmà roşïe díntr ale mele péntru Marïa. Máĭ trimíţ întracést pacét şì sămínţă de róduri, dín preùnă cu sâmburĭ de féluri de copáci, cáre leam cules dín grădína Mănăstírei, înprisosínţa vremïĭ méle.

„ де топора́ш, де Маргари́те, (1) де Васи́не, де
„ мак Сълба́тик, де Вїоре́ле, шѝ де Скавїо́зъ (2)
„ че лѐмадъна́т де пе кжмп. Аливе́зиле де аичѝ
„ съ афлъ май фрѹмоа́съ фло́рѝ де кжт трале
„ но́астре; дар нимине грижаше де джнсле.
„ Нѹ сжнт ла доѐлъ къ дѹмнета́ шѝ ма́ика
„ Маргари́та въ вецѝ мѹлцъмѝ маймѹлт де ачѐст
„ съкѹлте́ц де съмжнце де кжт де съкѹлтецѹ́л
„ кѹ бани́, чеаѹ ста́т причина деспъ цирей но́а
„ стре шѝ а́лакръмилор ме́ле. Ма́ре вѹкѹрїе ва̀
„ фѝ пе́нтрѹ мине де мъ вой ѧвѣдничѝ вре-
„ ода́тъ авеа̀ ме́ре крескжнд пе лжнгъ бана-
„ нїе́рїѝ но́шрѝ, шѝ фрѹнзеле Стежа́рилор ѧпле
„ тичѝндѹсъ кѹ ачѐлѐ акокотїерилор но́шрѝ. Вей
„ Сокотѝ къ е́шѝ ѧ Норма́ндїа, пе каре атжт
„ де мѹлт о вѣшѝ. Мѣѝ порончѝ́т ка съ те
„ ѧшїинцъ́ де веселѝ́ле шѝ де Скжрбеле ме́ле.
„ Їѧтъ къте ѧшїинцъ́. Веселїе нѹ ма́ѝ лм,
„ де кжнд вам лъса́т; Скжрбеле ме́ле ле ѧм-

---

(1) Офло́аре алъ дѹпъ Скрїито́рюл Самове́ра.

(2) Ѿн фел де ме́рѣ че фолосе́ше ла рже́.

Am máĭ pùs încă şi sămínţă de toporáş, de Margaríte,(I) de Basíne, de mác sălbátic, de Vïoréle, şi de Scabïozŭ(2) ce leam adunát de pe câmp. În livézile de aicĭ să află maĭ frumoásă flórĭ de cât întrale nóastre; dár nímine îngrijaşte de dânsele. Nu sânt la îndoială că dumnetà şi máica Margaríta vă veţĭ mùlţumì maĭmùlt de acést săcultéţ de sămânţe de cât de săculteţul cu báni, ceaŭ stát pricína despărţíreĭ noástre şi á lacrămilor méle. Máre bucuríe và fì péntru míne de mă voĭ învrednicĭ vreodátă avedea mére crescând pe lângă bananïérïĭ nóştrĭ, şi frùnzele stejárilor împleticíndusă cu acélea acocotïerilor nóştrĭ. Veĭ socotì că ésti în Normándïa, pe cáre atât de mùlt o iubéşti. Miaĭ poroncít ca să te înştïinţăz de veselíile şi de scârbele méle. Iată căte înştïinţăz. Veselíe nu máĭ ám, de când vám lăsát;

(I) O flóare albă dùpă scrïitóriul Samovéra.

(2) Un fel de iárbă ce folosésţe la râe.

„ блажѣ́ск Сокоти́нд, къ кѫ бо́а лѫ́й Дѫм-
„ незе́ѫ́ май пѫс фрáнгѫл фкáре мъ афлѫ́. Дáр
„ Скѫ́рба чѣ́ май мáре че чéрк éсте, къ ними-
„ не нѫ́мй ворбéще, ни́чй по́чй касъ ворвéск
„ кѫ́ива́ де вой. Фемеиле ме́ле дин кáсъ, сáѫ́
„ май би́не азиче амътѫ́шимѣ́, фїи́нд къ сѫ́нт
„ май мѫ́лт фстъпжни́рѣ́ е́й де кѫ́т фтрáмѣ́,
„ кѫ́нд воéскѫ́ ка съ дески́д чева́ во́рвъ де во́й,
„ е́ле фм зи́к: Мадемоа́зелъ, адѫ́цй ами́нте
„ къ е́цй франце́зъ, шѝ къ тре́вѫе съ ѫ́йцй
„ ло́кѫл Сълба́течилор. Ах! май би́не съмъ
„ ѫитѫ́ пе си́нем, де кѫ́т пъмжи́нтѫл фкáре мáм
„ нъскѫ́т шѝ фкáре тръи́ц во́й! Ачéст де ай-
„ чй ло́кѫ́ éсте май мѫ́лт пéнтрѫ́ ми́не ло́кѫл
„ Сълба́течилор; фїи́нд къ тръéск си́нгѫръ, не
„ авжд ла чи́не съмй арът драгóстѣ́ чѣ́ къ тръ
„ во́й, че о во́й пѫрта́ пънъ ла́ мормжи́нт.“

„ Скѫ́мпъ шѝ юби́тъ Ма́йкъ, сѫпѫ́се фїи́къ,
„ Виргиńа Ла-Тѫ́р,

„ Рекомендѫ́ск ла бѫнъта́тѣ́ во́астръ пе Марїа
„ шѝ пе Доми́нг ка́ре сáѫ́ Сили́т мѫ́лт кѫ́ кре́ще-
„ рѣ́ мѣ́; Десмїердáц фло́кѫл мїеѫ́ пе фїдел,
„ че ма́ѫ́ гъси́т фпъдѫ́ре.“

scârbele méle le îmblânzésc socotínd, că cu vóia luĭ Dumnezéu maĭ pus înrángul încáre mă aflu. Dár scârba cea maĭ máre ce cérc, éste că nímine numĭ vorbéşte, nícĭ pócĭ casă vorbésc cuivà de voĭ. Femeile méle dín cásă, sáŭ maĭ bíne azíce amătùşimea, fiínd că sânt maŭ mùlt înstăpânírea éĭ de cât întra mea, când voéscŭ ca să descíd cevà vórbă de vóĭ, éle îm zíc: Mademoázelă, aduţĭ amínte că éştĭ franţéză, şì că trébue să uĭţĭ lócul sălbátecilor; Ah! maĭ bíne să mă uitŭ pe sínem, de cât pământul încáre mám născùt şì în cáre trăíţ vóĭ! Acést de aícĭ lócŭ éste maĭ mùlt péntru míne lócul sălbátecilor; fiínd că trăésc síngură, ne având la cíne sămĭ arăt drágostea cea cătră vóĭ, ce o vóĭ purtà pănă là mormânt.“

„Scùmpă şì iubítă Máĭcă, supùse fiícă,
Virginía La-Tùr,

Recomenduésc la bunătátea vóastră pe Marïa şì pe Domíng cáre saŭ silít mùlt cu créşterea mea; Desmïerdáţ în lócul mïéŭ pe Fïdel, ce máŭ găsít înpădùre.“

Па́вел са́ѹ мира́т фоа́рте къ Виргинѝа нѹ ворвѣ́ ни́чѝй деко́м пе́нтрѹ джне́ѹл, ѧреме́ къ ѝ нѹ ѹйта́сѣ ни́чѝй пекѫ́йнеле каа́ѣ; Да́р ѧнсъ е́лнѹшѣ́, къ феме́, кѫт дема́ре Скрисо́аре де ар скрие, тот де́ѹна ла Сфѫршѝт пѹне гѫндѹл е́ѝ че́л маѝ скѹмп.

Прѝн тро адъоци́ре че Виргинѝа фъчѣ́ ѧскрисоа́ре, рекомендѹ́ маѝ деосъбѝт лѹѝ Па́вел до́ъ фе́лѹрѝ де съмѝнцъ: пе ачѐле́ а топора́шилор шѝ аскове́ѣ лѹѝ. Ѧѝ да са́ре ка́ре е́нстрѹкцѣ́ѝ пе́нтрѹ характѝрѹл ачѐстор пла́ните, шѝ пе́нтрѹ ло́кѹриле че́ѣ пѣ́ѝнчоа́сѣ лор. „ Топора́шѹл, зѝче́, фа́че „ омѝкъ фло́аре алба́стръ ѧкѝсъ, шѝ ювѐше „ съсе аскѹнзъ сѹ́пт рѹгѹрѝ; да́р трѣгѣто́рюл „ е́ѝ мѝрос ле́сне те повъцѹе́ше Спре афла́рѣ „ е́ѝ. “ Ѝ ѧѝ маѝ адъога ка съ ле са́мене пе „ лѫнгъ извоа́ръ, ла рѫдъчѝна кокоте́рѹлѹѝ „ е́ѝ. „ Сковѣ́ѣлѹл адъога́ т, фа́че офлоа́ре „ фрѹмоа́съ алба́стръ дескѝсъ кѹ кѫмпѹ́л не„ грѹ пѣка́т кѹ а́лбѹ. Ѧр фи съл сокоте́ск „ чинева́ къ се а́флъ ѧтр о ма́ре тѫнгѹ́ре. „ Пентрѹ ка́ре ѧл шѝ нѹме́ск флоа́рѣ вѣ́дѹвей. „ Лѹѝ ѧѝ пла́к ло́кѹриле че́ле аспре шѝ бътѹ́те „ де вѫт. „ Ѝ ѧл рѹга́ ка съ ле се́мене пе вѣ́а-

Pável sáŭ mirát foárte că Virginía nù vorbea nìcĭ decùm péntru dânsul, învréme că eá nu uĭtásă nícĭ pe câĭnele cásiĭi; Dár însă él nuştĭia, că feméia, cât de máre scrisóare de ar scríe, tót deaùna la sfârşít pùne gândul éĭ cél maĭ scùmp.

Prín tro adăogíre ce Virginía făcea înscrisoáre, recomenduia maĭ deosăbít lùĭ Pável dóă féluri de sămínţă: pe acélea a toporáşilor şì ascobïozuluĭ. Îĭ da oáre cáre énstrùcïĭi péntru haractírul acéstor plánte, şì pántru locurile cés prïincioásă lor. „Toporáşul, zícea, fáce omícă flóare albástră încísă, şì iubéşte săse ascùnză sùpt rùguri; dár trăgătóriul éĭ míros lésne te povăţuiéşte spre aflárea éĭ.“ Ea îĭ maĭ adăoga ca să le sámene pe lângă izvoară, la rădăcína cocotïéruluĭ eĭ. „Scobïozul adăogà ea, fáce ofloáre frumoásă albástră descísă cu câmpul négru pïcát cu albŭ. Ar fi săl socotească cinevà că să află într o máre tânguíre. Pentru cáre îl şì numésc floárea văduveĭ. Luĭ îĭ plác lócurile cele aspre şì bătùte de vânt.“

„ тра унде т҃ а҃й борбисъ а҃чѣ май де пе ур-
„ мъ ноапте, шй съ нѫмѣскъ пе ачѣ пїатръ,
„ пентръ драгостѣ ѣй, ПЇАТРА ДЕ ЗЇОН
„ БѪНѢ.“

Й҃ пѫсесе ачѣле семинце а҃тр о пѫнгулицъ, симплъ а҃плетитъ, дар каре лъй Павел й҃ сълъ пърѫт не прецуитъ, кжнд ал възѫт пе т҃, литериле, П: шй В: а҃плетите кѫ пэрй дин кап, динтрѫ акърора фрѫмсѣце съ кѫнощѣ къ ѣра а҃ плетите де Виргиния.

Скрисоарѣ ачѣщїй демоазеле Симцитоаре шй виртуоасъ, ал фъкѫт пе тоатъ фамилїа съ плжнгъ. Майкъца т҃ръспѫнс, къ сал съ ръмже, сал съсе а҃тоаркъ дѫпъ кѫм ва пофти, а҃крединцжндуо къ кѫ а҃стреинарѣ ѣй тоцй сал липсит де чѣ май маре парте а фериципей, т҃р май вжртос т҃ ѣра не мжнгъмътъ.

Павел т҃ъ Скрис о Скрисоаре май пе лаг, а҃ каре о а҃крединцà къ аре съфак грэдина вредникъ де джнса, шй къ аре съ амѣстече а҃тржнса планѣтеле Европїй кѫ але Афричїй, пре кѫм а҃съмнасъ т҃ а҃ Скрисоарѣ ѣй. Ѣл т҃ъ тримис родурй коапте дин кокотїерїй изворулуй ѣй. Ѣл нѫ т҃ъ тримис ничй ун фелю де семинце де

Ea îl rugà ca să le seamene pe pïatra unde eá îĭ vorbísă în ceà maĭ de pe urmă noápte, şì să numească pe aceà pïatră, pentru drágostea eĭ, PIATRA DE ZIOA BUNĂ.“

Ea pusése aceale semínţe într o pungulíţă, símplu împletítă, dar cáre luĭ Pável i saĭ părùt ne preţuítă, când au văzùt pe ea, líterile, P: şì V: împletíte cù pérĭ din cáp, dintru acărorá frumséţe să cunoştea că erà împletíte de Virginía.

Scrisóarea acéştïĭ demoazele simţitoáre şì virtuoásă, aŭ făcùt pe toátă famílïa să plângă. Máĭcăsa iaŭ răspùns, că sáŭ să rămâe, sáŭ săse întoárcă dùpă cùm va poftì, încredinţânduo că cù înstreinárea eĭ tóţĭ sau lipsít de cea maĭ máre párte a fericíreĭ, iar maĭ vârtós eá erà ne mângăiată.

Pável iaŭ scrís o scrisoare maĭ pe lárg, în cáre o încredinţà că are să fácă grădína vrédnică de dânsa, şì că are să ameastece întrânsa plantéle Evropïĭ cù ale Africïĭ, pre cùm însămnásă eá în scrisóarea éĭ. El iau trimís róduri cóapte din cocotïérïĭ izvóruluĭ éĭ.

але остроѫлуй, пентрѫ ка доринца де але вѣдѣ съ о ѧдѫплече, зичѣ ѣл, съ вїе май де грàвъ. ѣл омай рѫгà съ ѧплинѣскъ май де грàбъ ѧрѯтоарѣ пофтъ афамилїй, шѝ май вжртос алуй, ка оѫнул че нарпутѣ деакѫм ѧнаинте съ гѫсте вре о веселїе фръ джнса.

Дечй Павел ѧѫ съмънàт кѫ чѣ май мàре Силинцъ съминциле чѣле Европїенещй, май вжртоѕ але топорàшилор шѝ але Скавїоѯилор, але кърора флорй съ пърѣ а авѣ оарекàре ѧналогїе кѫ характирул шѝ старѣ Вргинїей, че иле рекомандѫисъ май де осебит; дàр не прїиндуле клима Ёфричїй, прѣ пѯцине ѧѫръсърит шѝ ѧчѣлѣ тръш нѫ де Съвжршит.

Кѫ тоàте ѧчѣстѣ писма, кàре мѣрце кѣр ѧнаинтѣ феричирей оàменилор, май вжртоѕ ѧколонїиле францѫѯцй, ѧѫ съмънàт ѧ остров ниѳе вѣцй, че прѣ мѫлтъ не одихнъ причинѫ луй Павеа. Корѫвїерїй че ѧдусесе Скрисоарѣ Вргинїей, спунѣ кѫ ѧкрединцàре къ ѣрà съсе мърите, спуинд шѝ нѫмеле ѧчѣлуй кѫртезàн боерю, че ѣрà съ оѭ; унїй тръш зичѣ кѫмкъ нѫнта съ сфжршисъ, шѝ кѫм къ о авѣѫ кѣр кѫ окїй лор. Дынтжй Павел ѧѫ жѫдекàт де не

El nù iaŭ trimís nicĭ un féliu de semínţe de ale ostrovuluĭ, péntru ca dorínţa de ale vedea să o îndùplece, ziceà el, să víe maĭ de grábă. El o maĭ rugà să împlinească maĭ de grábă arzătoarea poftă afamíliĭ, şì maĭ vârtós alúĭ, ca ounul ce narputeà deacùm înaínte să gùste vre o veselíe fără dânsa.

Décĭ Pável au sămănát cu cea maĭ máre silínţă sămínţile ceale Evropïeneştĭ, maĭ vârtós ale toporáşilor şì ale scabïózilor, ale cărora flóri să părea a aveà oarecáre analogíe cu haractírul şì stárea Virginíeĭ, ce ile recomenduísă maĭ de osebít; dár ne prïíndule clíma Africïĭ, prea puţíne aurăsărít şì acelea iárăş nu de săvârşít.

Cù toátă acéastă písmă, cáre mérge ciar înaíntea fericíreĭ oámenilor, maĭ vârtós încolónïile franţuzăştĭ, au sămănát în ostrov níşte véştĭ, ce prea mùltă ne odíhnă pricinuià luĭ Pável. Corăbïérïĭ ce adusése scrisoárea Virginíeĭ, spuneà cù încredinţáre că erà săse măríte, spuínd şì nùmele acéluĭ curtezán boériĭ, ce erà să o ià; unïĭ iarăş zicea cùmcă nùnta să sfârşísă, şì cùm că o văzùsă ciar cu ocïĭ lór.

адевъра́те, а̂че́ст фе́л де ве́щи, адъ́се де о кора́бїе негъцъторе́скъ, ка́ре са́мънъ де мъ́лте о̂рй минчю́нй прин локъ́риле ъ́нде трече. Да́р фїи́нд къ мъ́лцй лъкуито́рй ай о̆́стровълъй, прй тровиклѣ́нъ скъ́рбъ съ гръ́бѣ съл жълѣ́скъ де а̂ча́стъ а̂тжмпла́ре, а̂ъ а̂нчепъ́т шй ӗ́л оарекъ́м съ о крѣ́зъ. Ие де ӑ́лтъ па́рте, а̂ оарека́ре рома́нцърй че четисе, ведѣ́ не крединца тръ́тълъи́тъ ка о глъ́мъ; шй фїи́нд къ ӗ́л щїѣ́ къ а̂че́сте кърцй копри́нд атжт де адевъра́те зъгръве́лй пе́нтръ нъра́въриле Европе́й, са́ темъ́т ка нъ кумва́ шй фи́йка мада́мей Ла́тър съсе дес-фръжне́зе аколо́, шй съ ъ́йте ве́келе ӗ́й фъгъдъи́нце. Лъцътъриле са́ле а̂л фъчѣ́ акъ́м май ненорочи́т. Че́м че мӑ́ъ мъри́т май мъ́лт фрика ӑ́ъ фо́ст, къ а̂кърцерѣ́ де ша́се лъ́нй де зи́ле вени́се мъ́лте коръбїй дин Европа, фъръ съ адъ́къ вре о ве́сте дела Виргинїа.

Дре́пт ачѣ́а ачѣ́ст не норочи́т тжнър, Стъпжни́т фи́йнд къ тотъл де търкъръриле йнимїй са́ле, вене́ адесе о̆́рй съмъ ва́хъ пе́нтръ касъш май а̂нтъре́скъ сӑ́ъ съ а̂прцїе не лиництре́ са̀, прин черка́рѣ мѣ́ дин лъ́ме.

Ӗ́ъ лъкуе́ск, прекъм цам спъ́с, о ми́лъ шй жъ-

Dintâĭ Pável au judecát de ne adevăráte, acést fél de véştĭ, adùse de o corábïe neguţătorească, cáre sámănă de mùlte orĭ minciùnĭ prin lócurile ùnde treace. Dár, fiínd că mùlţĭ lăcuitórĭ aĭ ostrovuluĭ, prin tro vicleană scârbă să grăbea săl jăleáscă de aceástă întâmpláre, au începùt şì el oarecùm să o creázã. Pe de altă párte, în oarecáre románţurĭ ce cetíse, vedeà ne credínţa trătăluítă ca o glùmă; şì fiínd că el ştïia că acéste cărţĭ coprínd atât de adevăráte zugrăvélĭ péntru nărávurile Evrópïĭ, sau temùt ca nu cumvà şì fiïca madámeĭ Látur săse desfrânéze acolò, şì să ùïte vécele eĭ făgăduiínţe. Învăţătùrile sále îl făceà acùm maĭ nenorocít. Céia ce iaŭ mărít maĭ mùlt fríca aŭ fóst, că în cùrgerea de şáse lùnĭ de zíle veníse mùlte corăbïĭ dín Evrópa, fără să adùcă vre o véste dela Virginía.

Drépt aceea, acést ne norocít tânăr, stăpânít fiínd cu tótul de turburările inimïĭ sale, venea adése orĭ să mă váză péntru casăş maĭ întărească sáŭ să împrăştïe ne liniştírea sà, prín cercárea mea din lùme.

мъта́те де аи́чй, пе ма́лъл ънъй ржълец че кърце
ди́н мънтеле Лънгъ. Аколо̀ а́мй петре́к вїа́ца
Си́нгър, фъръ феме́е, фъръ копїй шѝ фъръ ро́бй.

Дъ̀ ъ феричи́рѣ чѐ ра́ръ де а гъсѝ чинева̀ о со-
цїе ви́не потриви́тъ, ста́рѣ чѐ ма́й пъци́нъ не
норочи́тъ а вїе́цїй е́сте фъръ адома́лъ де а тръ̀
Си́нгър. То́т о́мъл, че аъ̀ пътими́т мълте
де́ла оаменй, ка́тъ Сингърътате́. Е́сте ма́й
вжрто́с вре́дник де а семна́т, къ то́ате норо́а-
деле не норочи́те прин ювирѣ ло́р де Сла́въ, прй
нъра́върй, са́ъ прин гъве́рнъл ло́р, аъ̀ продъс
кла́сърй ма́рй де лъкъито́рй къ то́тъл да́цй ла
Сингърътате́ шѝ не а съра́ре. А́чест фе́лю аъ̀ ър-
ма́т Е́гуптенїй ла къдерѣ ло́р, Грецїй пе врема̀
Стъпжни́рей Гре́ко-Романе́щй; шѝ ачест фелъ
сжнт шѝ а зїоа де а́стъ̀ Індїенїй, Кинезїй,
Грецїй че́щй ма́й но́й, Італїенїй, шѝ че́ле ма́й
мълте норо́аде але Е́вропей дела ръсъри́т шѝ амїа́
зъ̀ зѝ. Сингърътате́ адъче партикълариче́ще пе
о́м ла ферични́рѣ чѐ натъра́лъ, депъртжнд дела
джнсъл ненорочи́рѣ социа́лъ. А социетъциле
но́астре, че́ле плине де прежъдиції, съфлетъл
съ а́флъ депъ́ъръ а търърърй; нъскочи́нд мїй
де Ідей а протибниче, къ ка́де четъцанїй ка́тъ

Eu lăcuésc, precùm ţam spùs, o mílă şi jumătáte de aícĭ, pe málul unuĭ râuléţ ce cùrge dín mùntele Lùngŭ. Acolò îmĭ petréc vĭáţa síngur, fără femée, fără copíĭ şi fără róbĭ.

Dùpă fericírea cea rără de a găsì cinevà o soţíe bíne potrivítă, stárea ceà máĭ puţínŭ ne norocítă a vĭéţĭĭ éste fără îndoială de a trăì síngur. Tót ómul, ce áĭ pătimít mùlte déla oamenĭ, cáută singurătátea. Este máĭ vârtós vrédnic de însemnát, că tóate noróadele ne norocíte prín iubírea lór de slávă, prin nărávurĭ, sáŭ prín guvérnul lór, áŭ produs clásurĭ márĭ de lăcuitórĭ cu tótul dáţĭ la singurătáte şì ne însuráre. Acést féliŭ aŭ urmát Egipténĭĭ, la căderea lór, Grecĭĭ pe vrémea stăpâníreĭ Gréco-Romaicéştĭ; şì acést féliĭ sânt şì în zíoa de ástăz Indĭénĭĭ, Cinéjĭĭ, Grécĭĭ céştĭ máĭ nóĭ, Italĭénĭĭ, şì céle máĭ mùlte noróade ale Evrópeĭ dela răsărít şì amĭázĭ zì. Singurătátea adùce particularicéşte pe óm la fericírea cea naturálă, depărtând dela dânsul nenorocírea soţĭálă. Însoţĭetăţile nóastre, céle pliíne de prejudíţĭĭ, sùfletul să áflă deapùrurea în turburărĭ; născocínd míĭ de Idéĭ împrotívnice, cu cáre cetăţánĭĭ cáută să se supùe ùnĭĭ pe álţĭĭ.

съ се сѫпѫе ѫнїй пе а́лцїй. Да́р, ѧ сїнгурътате́, а́л лѣ́пъдъ ачѣ́сте фандасїй стреи́не че́л тѫлвѫръ, шѝ пріимѣ́ще де сі́не сантиме́лтъл че́л сѣ́мплѫ ал натѫре́й, шѝ ал зидиторюлѫй сѫ̀.

Ачѣ́ст фе́лїѫ е́сте шѝ а́па чѐ тѫлвѫре а ѫнѫй пѫхо́ѫ че ѧнѣ́къ шѣ́сѫриле, къ адѫнжндѫсъ ѧ сфършѝт ѧ вреѫн ла́к, ѧшашаѯъ ѧ фѫнд тѫлвѫре́ла са̀, шѝ ръсфрѫнце дин преѫнѫ кѫ ма́лѫриле лѫй, вердѣ́ца пъмѫнтюлѫй шѝ лѫми́на че́рюлѫй. Сингѫръта́тѣ ѧпѫтерничѣ́ѯъ фоа́рте би́не атѫ́т армонїиле трѫ́пюлѫй, кѫт шѝ але сѫфлетюлѫй. Ѧтре пѫ́сничй съ а́флъ оа́мений ка́ре ажѫнг ла аджнчй бътрънѣце, прекѫм сѫ́нт Брахми́нїй Індїе́й. Ѧ сфършѝт, єѫ̆ о сокоте́ск атѫ́т де нево́е ла ферічире́ че́лор че тръе́ск ѧ лѫме, ѧ кѫ́т ми съ па́ре кѫ непѫти́нцъ а гѫстà чинева̀ о плъче́ре ѧ делѫнга́тъ а вре ѫнѫй сантиме́нт ка ачѣ́ста, са́ѫ аш регѫлариеѝ петре́черѣ вїе́цїй са́ле кѫ оаре ка́ре ѧчепѫтюрй Статорниче, де нѫш ва форма̀ шѝ́еш о Сингѫръта́тѣ ди́н лъѫнтрѫ де ѫнде сокоти́нца но́астръ. Єѫ̆ фоа́рте ра́р, шѝ ѫнде а челорала́лцй нѫ̆ ѧтръ ни́чй о да́тъ. Єѫ̆ нѫ̆ зи́к къ о́мѫл трѣ́бѫе не грешѝт съ тръе́ск Сингѫр: пѝнтрѫ къ е́сте легат прѝн тре-

Dár, în singurătáte, el leapădă acéste fandasïĭ streíne cél tùlbură, şì prïiméşte de síne, santiméntul cél sémplu al natùreĭ, şì al ziditóriuluĭ săŭ.

Acést féliu éste şì ápa cea tùlbure a ùnuĭ puhóĭ ce îneácă şésurile, că adunându-să în sfârşít în vreùn lác, îş aşáză în fùnd tulbureala sà, şì răsfrânge din preùnă cu málurile lùĭ, verdeaţa pământuluĭ şì lumína Cériuluĭ. Singurătátea împuternicează foárte bíne atât armonïile trùpuluĭ, cât şì ale sùfletuluĭ. Între pùsnicĭ să áflă oámenĭ cáre ajùng la adâncĭ bătrânéţe, precùm sânt Brahmínïĭ Indïeĭ. În sfârşít, éŭ o socotésc atât de nevóe la fericírea célor ce trăésc în lùme, încât mi să páre cu neputìnţă a gustà cinevà o plăcére în delungátă a vre ùnuĭ santimént ca acésta, sáŭ aş regularisì petrécerea vïéţïĭ sále cu oare cáre începùturĭ statórnice, de nùş va formà şieş o singurătáte dín lăùntru, de ùnde socotínţa nóastră ese fóarte rár, şì ùnde a celorlálţĭ nù întră nícĭ o dátă. Eŭ nù zíc că ómul trébue ne greşít să trăiască síngur: pentru că éste legát prín trebuìnţele sále cu tót neámul oménesc;

вѫ́инцеле Са́ле къ тот нѣ́мѫломенѣ́ск; е́сте да́р
дато́рѫ съ се остенѣ́ск пѣ́нтрѫ че́лела́нте фїи́це
але натѫре́й. Да́р, прекѫм Дмне́зе́ѫ а́ѫ да́т ла
фїеце каре ди́н но́й орга́не потрива́йте къ е́ле-
ме́нтѫриле гло́бѫлѫй ѧ каре́ трѫи́м, а́дикъ пи-
чоа́ре пѣ́нтрѫ ѫмбла́т, ръсѫфла́ре пѣ́нтрѫ а́ер, шѝ
о́кй пѣ́нтрѫ лѫми́нъ, фѫръ каре́ ар фи́ къ непѫ-
тѝнцъ съ трѫи́м, аша́ а́ѫ пъстрат ши́ пѣ́нтрѫ
си́нѣ нѫ́май, ка ѫн дътъто́рѫ де вїа́цъ, и́ни-
ма че е́сте че́л ма́й ѧтѫ́й орга́н.

Ѧмй петре́к да́р зи́леле ме́ле депа́рте де оа́-
менй, де каре́ ма́м пригони́т ѧделе́тничи́ндѫмъ
къ́р Спре́ фолосѫ́л ло́р. Дѫпъ че́ ам ѫмбла́т о
ма́ре па́рте а Ѵвропїй шѝ оа́ре каре́ прозинцїй але
Ѵмерички́й шѝ але Ѧфричїй, ма́м Статорничи́т ѧ
сфѫршѝ́т ѧтр ачѐст пѫцин лъкѫи́т о́стров, ѧ-
демнѫндѫмъ де темпера́тѫра са́ че́ бѫ́нъ шѝ де
ли́нище́ лѫй. Колиба че ам фъкѫ́т ѧ пъдѫ́-
ре, сѫпт по́алеле ѫнѫй копа́чй, ѫн ми́к огор
лѫкра́т де ѧсѫш мѫ́йниле ме́ле, шѝ ѫн исво́р
че кѫ́рце пе динайнте́ ѫшїй ме́ле, сѫ́т дестѫле ла
требѫи́нцеле шѝ плъче́риле ме́ле. Пе лѫнгъ а-
чѐсте́ мъ ма́й десфъте́з шѝ къ четѝ́рѣ оаре къ́рора
къ́рцй фрѫмо́асе, че слѫжѐск спре ѧтрецимѣ

éste dár datóriĭ să se osteneáscă péntru célelánte fiinţe ale natùreĭ. Dár, precùm Dmnzéŭ áŭ dát la fieşte cáre dín nóĭ orgáne potrivíte cu eleménturile glóbuluĭ în cáre trăím, ádică picióare péntru ùmblát, răsufláre péntru áer, şi ócĭ péntru lumínă, fără cáre ar fi cu neputìnţă să trăím, aşà aŭ păstrát şi péntru síne nùmaĭ, ca ùn dătătóriŭ de vïáţă, ínima ce éste cél máĭ întâĭ orgán.

Îmĭ petréc dár zílele méle, depárte de oámenĭ, de cáre mám prigonít îndeletnicíndumă ciár spré folósul lór. Dùpă cé am umblát o máre párte a Evrópiĭ şi oáre cáre provínţiĭ ale Americiĭ şi ale Africiĭ, mám statornicít în sfârşít într acést puţín lăcuít óstrov, îndemnândumă de temperatùra sà cea bùnă şi de línişţea lùĭ. Colíba ce am făcùt în pădùre, sùpt póalele ùnui copácĭ, ùn míc ogór lucrát de însuş mâĭníle méle, şi ún isvór ce cùrge pe dinaíntea ùşiĭ méle, sânt destùle la trebuínţele şi plăcérile méle. Pe lângă acéstea, mă maĭ desfătéz şi cu cetírea oare cărora cărţĭ frumóase, ce slujésc spre întregímea meà.

мѣ. Ѣле фак шѝ кѣр пе лъмѣ де каре ам фъцѝт ка съ ажъте ла феричире мѣ. Ам фъцошаѕъ иконель патемилор, че тикълошеск пе лъкъторїй ей; шѝ кжнд компърѣ соарта мѣ къ а лор, атънчй ѣле мъ фак съ мъ бъкур де о феричире негативъ. Ка ън ом скъпат дин наѣфрацїѣ (1) певре о стжнкъ, привеск дин сигурътатѣ мѣ, тикълошиле че чѣрк чемлалцй оамень дин лъме. Хъетъл чел лънг ал фъртъней ам май мъреце ка ръпаосъл. Де кжнд оамень нъмай май сжнт де пїедекъ, нйчй ѣ лор, де атънчй нъй май ърѣск, чи май вжртос плжнг соарта лор. Де тимпнѣ вре ън неноросит, ѣ мъ силеск кжт пот ка съл ажът къ сфътъреле мале, ка чел че трече пе лжнгъ вре ън шїой де апъ ш тинде мжна сѝ ла вре ън неноросит че съ нек. Нъмай не ръътатѣ ам афлато бъгътоаре де самъ глаѕълъй мїѣ. З дар кѣмъ фирѣ ла джнса пе чемлалцй оамень; пентръ къ фїеш каре дин тжншїй ш фаче деспре джнса о акипъире пе каре о вракъ къ ѕъш патимиле лор. фїш каре вжнѣъ тоатъ вїа-

(1) Наѣфраїѣ съ Зиче кжнд съ стрикъ о корабїе пе маре.

Ele fác şi ciar pe lùmea de cáre am fugít ca să ajùte la fericírea meà. Îm înfăţoşáză icoanele pátemilor, ce ticăloşésc pe lăcuitórïĭ éĭ; şi când compăréz sóarta mea cu a lór, atùncĭ éle mă fác să mă bùcur de o fericíre negatívă. Ca ùn óm scăpát dín naufrágïŭ (I) pevre o stâncă, privésc dín singurătátea mea, ticăloşíile ce cearcă ceâlálţĭ oàmenĭ dín lùme. Hùetul cél lùng al furtùneĭ îmĭ máĭ măréşte încă răpáosul. De când oámenïĭ nùmĭ maĭ sânt de pïédecă, nícĭ éŭ lór, de atùncĭ nùĭ máĭ urăsc, şi maĭ vârtós plâng sórta lór. De întímpinŭ vre ùn nenorocít, éŭ mă silésc cât pót ca săl ajùt cu sfătuírele méle, ca cél ce tréce pe lângă vre ùn şïóĭ de ápă îş întínde mâna sà la vre ùn nenorocít ce să îneacă. Nùmaĭ ne răutátea am afláto băgătóare de sámă glásuluĭ mïéŭ. În zădár cheamă fírea la dânsa pe ceâlálţĭ oámenĭ; péntru că fíeş cáre dín trânşïĭ îş fáce déspre dânsa o încipuíre pe cáre o îmbrácă cu însuş pátimile lór.

(I) Naufrágiu să zíce când să strícă o corábïe pe máre.

ца съ ачáстъ ашълътоáре фантóмъ, шѝ пе
ѹрмъ съ плáнце ла чéрй пéнтрѹ ашълъчюнѣ че
сúнгѹр шáѹ формáт лѹúш. Ат̀е ѹн мáре нѹ-
мър де неноро́чúцй, пе кáре ѹне орй ам черкáт
ка съй адѹк ла вїáца натѹрáлъ, пе нúчй ѹнѹл
нѹ áм афлáт, кáре съ нѹ фи фóст ашътáт де
ашúш неноро́чúриле сáле. Дúнтрѹн тжй мъ ас-
кѹлтà кѹ лѹáре амúнте, кѹ нъдéжде къй вой
ажѹтà а добжндѝ слáвъ сáѹ богъцíе; дáр, а-
дáтъ че ведѐ къ воáм ка съй ашъц съ се мѹл-
цъмéскъ шѝ фъръ ачéстѐ, éй мъ жѹдекà шѝ пе
мúне де не норочúт, пéнтрѹ къ нѹ алергáм дѹпъ
тикълоáса лор ферúчúре; дефъймà вїáцамѐ чѐ
сингѹрáтикъ, претендерес́ínд къ нѹмай éй сжт
фолосúторй оáменилор, шѝ съ силѐ ашоáте
кúпѹриле съ мъ тжráскъ шѝ пе мúне ла пеúрѐ
лор. Дáр, де шѝ мъ комѹнек ла тоáтъ лѹмѐ,
ашъ нѹмй дáѹ úнима ла нúмúни. Де мѹлте
орй сжнт де ажѹнсѹ éѹ ка съмй слѹжéск кѐр
мúе де лéкцїе. Пе лжнгъ лúнищѐ чѐ де фáцъ,
éѹ ѹйт шѝ тѹлбѹрúриле чéле трекѹте а вїéцїй
мéле, пéнтрѹ кáре éѹ ам пїердѹт, протéкцїй,
богъцíе, чúнсте, десфътáре, шѝ слáве че съ
лѹптъ прéсте тот пъмжнтѹл. Éѹ компърéз пе

Fíş cáre vânează întóată vïáţa sà aceástă înşălătóare fantómă, şì pe ùrmă să plânge la céri péntru înşălăciúnea ce síngur şáú formát lùiş. Între ùn mare nùmăr de nenorocíţi, pe cáre ùne óri am cercát ca săi adùc la vïáţa naturálă, pe nícĭ ùnul nù ám aflát, cáre să nù fi fóst îmbătát de însuş nenorocírile sále. Díntrun tâi mă ascultà cu luáre amínte, cu nădéjde căi voi ajutà a dobândì slávă sáŭ bogăţíe; dár, îndátă ce vedeà că voâm ca săi învăţ să se mulţămească şì fără acéstea, éi mă judecà şì pe míne de ne norocít, péntru că nù alergám dùpă ticălóasa lór fericíre; defăĭmà vïáţa mea cea singurátică, pretenderesínd că nùmaĭ éi sânt folositóri oámenilor, şì să sileà întóate cípurile să mă târáscă şì pe míne la peírea lór. Dár, de şì mă comùnec la tóată lùmea, însă nùmĭ dáŭ ínima la nímeni. De mùlte óri sânt de ajùnsŭ éŭ ca săm slujésc ciár míe de lécţïe. Pe lângă línişţea cea de fáţă, éŭ ùĭt şì tulburările céle trecùte a vïéţiĭ méle, péntru cáre éŭ am pïerdùt, protécţiĭ, bogăţíe, cínste, desfătáre, şì sláve ce să lùptă préste tót pământul.

оа́менїй че ам възът лъптѫндъсъ кѫ атѫта не-
вуне́ пе́нтрѫ ачест фе́лѫ де дешъртъчу́нй, шй
ка́ре акъм нъмай сѫнт ѧ вїа́цъ, кѫ ва́лъриле
иевѫ́рълъй мїеа́, ка́ре съ сфъра́мъ спъмъ́ынд
де пїе́триле лъй, шй съ ѧпра́шїе ка съ нъ́съ
ма́й адъне ни́чй о да́тъ. Кѫт пе́нтрѫ ми́не,
ба́ мъ ла́с афй тѫрѫт кѫ па́че ѧ рѫъл врємїй,
кътръ не мърцини́тъл Океа́н а вїиторимей; шй
ѧнълцындъмъ прин прибо́ре армоні́лор че́лор де
фа́цъ але натъ́рей кътръ фъкъторъл е́й, нъ-
дъждъеск ѧтр а́лтъ лъ́ме, о вїа́цъ май ферй-
чи́тъ.

Де шй нъ́съ ве́де дин колиба ме́, ка ъна че
ка́де ѧ ми́жлокъл ънїй пъдурй, атѫтѣ лъкрърй
че не ѧфъцоша́ръ ѧнълци́мѣ локъ́лъй ънде ше-
де́м, съ а́флъ ѧсъ поз-цїй дестъ́л де плъкъ́те,
ма́й вѫртос пе́нтрѫ ън о́мъ ка ми́не, че мъ́лт
ибе́ще съ се Стрѫнгъ пе лѫнгъ Си́не, де кѫт съ
се ѧтѫнгъ ла че́ле динафа́ръ. Йевъ́рълче къ́р-
це пе динаи́нтѣ ъшїй ме́ле та́е пъдурѣ ѧ ли-
нїе дре́птъ, шй ѧфъцоша́ръ ън лъ́нг кана́л ъм-
ври́т де фелюри́мй де копа́чй: прекъм де Тата-
ма́чй, де Бе́ни́й, де Масли́ни́й, шй де Скорцишо-
ри́; ръдїа́кърй ѧтре́цй де Палми́цй ѧш ръдикъ

Eŭ compăréz pe oámenïĭ ce am văzùt luptândusă cu atâta nebuníe péntru acést féliĭ de deşărtăciùnĭ, şì care acùm nùmaĭ sânt în vïáţă, cu válurile isvóruluĭ mïeŭ, cáre să sfărámă spumuínd de pïétrile lùĭ, şì să împráştïe ca să nùsă máĭ adùne nìcĭ o dátă. Cât péntru míne, eŭ mă lás afì târât cu páce în râul vrémïĭ, către ne mărginítul Oceán a vïitorímeĭ; şì înălţíndumă prín privírea armoníilor célor de fáţă ale naturèĭ către făcătóriul éĭ, nădăjduesc într áltă lùme, o vïáţă maĭ fericítă.

De şì nù să véde dín colíba mea, ca ùna ce cáde înmíjlocul ùnïĭ pădùrĭ, atâtea lùcruri ce ne înfăţoşáză înălţímea lóculuĭ ùnde şedém, să áflă însă pozíţïĭ destùl de plăcùte, máĭ vârtós péntru ùn ómŭ ca míne, ce mùlt iubéşte să se strângă pe lângă síne, de cât să se întínză la céle dinafără. Isvórul ce cùrge pe dinaíntea ùşïĭ méle táe pădùrea în línïe dreáptă, şì înfăţoşáză ùn lùng canál umblít de feliurímĭ de copácĭ: precùm de Tatamácĭ, de Ebéní, de Maslínĭ, şì de Scorţişórĭ; rădïácurĭ întrégi de Palmíştĭ îş rădícă ícĭ colea trùnciurile lòr góale şì înálte

ичи колѣ трѫнкѫриле лор гоале шѝ ѧнале пѣсте о сѫтъ де пичоаре, ѧкѫнѫцѝ пе вжрфѫриле лор кѫ вѫкетѫрѝ де фрѫнзъ, шѝ пържндѫсъ прѣсте чемлѫцѝ копачѝ ка о пъдѫре сѫдитъ пѣсте о алтъ пъдѫре. Ѧколо съ ѧтролоакъ шѝ фелѫриѝ де кѫрпени, каре, ѧплетиндѫсъ дѝ копачѝ ѧ копачѝ, формѣзъ ѧ ѫнеле локѫрѝ ркѫрѝ де флорѝ, шѝ ѧналтеле перѣле марѝ де вердѣцъ. Чей май мѫлцѝ динтр ачѣщѝ копачѝ даѫ мирозѣнїѝ аромате, шѝ атжта лѫкраре фак май вжртос асѫпра хайнелор, ѧкѫт шѝ дѫпъ о кале де вре о кжтева часѫрѝ съ кѫноаще омѫл че аѫ трекѫт прин вре ѫнѫл динтр ачѣле рѫдїакѫрѝ. ѧ време кжнд ѣле ѧфлорѣек, съ пар афѝ жѫмътате акоперите кѫ Зъпад. Пе ла сфършитѫл вѣрїѝ, мѫлте фелѫрѝ де пъсърѝ Стреине, мишкате де ѫн че не ѧцъаес, вин аколо де пин локѫрѝ не кѫноскѫте де песте маре, ка съ адѫне съминциле садѫрилор ачестѫѝ остров, шиш алътѫрѣзъ кѫлориле пенелор лор кѫ вердѣца копачелор ѧнегрите де соаре. Ачестѣ сжнт, ѧтре алтеле, фелѫрѝ де мичѝ Папагалѝ, шѝ порѫмбѝ албастри, че ачѝ съ зѝк порѫмбѝ Оландезѣщѝ. Маймѫцеле, лъкѫиторїѝ ачестор

péste o sùtă de picióare, încununáţĭ pe vârfurile lór cu bucéturĭ de frùnză, şì părândusă préste ceialálţĭ copáci ca o pădùre sădítă péste o áltă pădùre. Acolò să întrolóacă şì feliurímĭ de cùrpenĭ, cáre, împleticíndusă din copácĭ în copácĭ, formează în ùnele lócurĭ árcurĭ de flórĭ, şì înáltele perdéle márĭ de verdeaţă. Céí maĭ mùlţĭ dintr acéştĭ copácĭ dáŭ mirodéniĭ aromátece, şì atâta lucráre fác maĭ vârtós asùpra haĭnelor, încât şì dùpă o cále de vre o câtevà ceásurĭ să cunóaşte ómul ceŭ trecùt prín vre ùnul díntr acéle rădïácurĭ. În vréme când éle înfloréec, să pár afĭ jumătáte acoperíte cu zăpádă. Pe la sfârşítul vérïĭ, mùlte féluri de păsărĭ streíne, mişcáte de ùn cé ne înţălés, vín acolò de pin lócurĭ ne cunoscùte de peste márea, ca să adùne sămínţile sádurilor acéstuĭ óstrov, şìş alăturează culórile pénelor lór cu verdeaţa copácelor înegríte de sóare. Acéstea sânt, între áltele, féliurĭ de mícĭ Papagálĭ, şì porùmbĭ albástri, ce aícĭ să zíc porùmbĭ Olandezéştĭ.

пъдꙋрй, съ жоакъ пйн тꙋфоаселе рꙋмꙋрй алв копачилор, де каре съ деосебеск нꙋмай де пе пърол чел Сжнцепіꙋ шй верде ↑кис, шй де пе фаца лор чѣ кꙋ тотол негръ. Ънеле съ Спжзꙋръ де коадъ шй съ хꙋцънъ ↑аер; алтеле сар де пе кренгъ пе кренгъ, кꙋ пъей лор ↑браце. Ничй о датъ оморжтоарѣ пꙋшкъ нꙋ аꙋ Спърїат пе ачещй линищицй фій ай натꙋрей. Нꙋ съ аꙋде аколо алтъ де кът Стригърй де веселіе, чирипитꙋрй де пъсърй не кꙋноскꙋте дела амїазъзй, каре репетꙋеск де парте ехо ачестор пъдꙋрй. Рꙋол, каре кꙋрце клокотинд пе ън скок де пїатръ, ръсфржнце ичй колѣ ↑лимпеделе сале апе, вердꙋра шй ꙋмбра фрꙋмоаселор вжрфꙋрй але копачелор, кꙋм шй жокꙋриле феричицилор лор лъкꙋиторй. Ка ла о міе де пашй де аколо м кꙋрце дин осъбите Стжнчй ↑налте шй формѣзъ о пжнзъ де апъ ънитъ ка кришалол, шй каре съ сфармъ къзынд ↑ клокотитꙋрй де Спꙋме. Мій де хꙋете конфꙋзїате есꙋ динтр ачесте апе тꙋрбꙋрате, шй ↑пръшїиндꙋ де вжнтꙋрй пйн пъдꙋрй, ънде орй съ депъртѣзъ май департе, пр ънде орй съ апропїе тоате ↑пребънъ, шй те асꙋзѣск ка шй нищe

Maĭmuţele, lăcuitórïĭ acestor pădùrĭ, să jóacă pín tufóasele rămurĭ ale copácilor, de cáre să deosebésc nùmai de pe părul cél sângeríŭ şi vérde încís, şi de pe fáţa lór cea cu tótul néeagră. Unele să spânzură de cóadă şi să hùţănă în áer; áltele sár de pe créangă pe créangă, cu pùeĭ lór în bráţe. Nícĭ o dátă omorâtóarea pùşcă nù áŭ spărïát pe acéştĭ liniştíţĭ fĭĭ aĭ natùreĭ. Nù să aùde acolò áltă de cât strigărĭ de veselíe, ciripitùrĭ de păsărĭ ne cunoscùte déla amïazăzì, cáre repetuésc de párte ehò acéstor pădùrĭ. Râul, cáre cùrge clocotínd pe ùn scóc de pïátră, răsfrânge ícĭ coleà în límpedele sále ápe, verdura şi ùmbra frumóaselor vârfurĭ ale copácelor, cùm şi jócurile fericíţilor lór lăcuitóri. Ca la o míe de páşĭ de acolò, eà cùrge dín osăbíte stâncĭ înálte şi formează o pânză de ápă unítă ca criştálul, şi cáre să sfármă căzínd în clocotitùrĭ de spùme. Míĭ de hùete confuzïáte ésŭ díntr acéste ápe turburáte, şi împrăştïíndusă de vânturĭ pín pădùrĭ, ùne órĭ să depărtează maĭ depárte, iár ùne órĭ să aprópïe tóate împreùnă, şi te asurzésc ca şi níşte clópote a ùneĭ capitále.

клопоте а ѹней капитале. Ерѹл режноиндѹсе не ѧчетат де мишкаре апелор, пъзеще пе лънгъ малѹриле ачестѹй рѫѹ, кѹ тоате фїербинцълиле верїй, о вердецъ шй о ръкоаре, че кам рар съ афлъ ѧтр ачест остров.

Май ѧколо есте о Стѫнкъ ѧдестѹл де депъртатъ де катаракт ка сънѹ амеческъ чинева де хѹетѹл апелор Сале, шй тръш ѧдестѹл де апроапе, ка съ се вѹкѹре чкнева де привире, ръкоаре, шй мѹрмѹра лор. Ядеса орй мерцем, пефїервинцелиле челе марй, де пръзем сѹпт ѹмбра ачелїй Стѫнчй, Мадам Ла-Тѹр, Маргарита, Виргиня, Павел шй ѐѹ. Дар фїиндкъ Виргиня ѧдрепта тот дѐѹна лѹкрѹриле Сале челе май обще, Спре винеле чеалор лалцй, нѹ мѫнка нич ѹн род, фъръ съ пѹе ѧпъмѫнт Сѫмбурїй Сай Съминцеле. „ Дин„ тръншїй, зичѐ ѥ, вор креще копачй, каре вор „ да родѹл лор вре ѹнѹй кълътор, Сай чел пѹ„ цин вре ѹней пъсърй. “ Дечй ѧтр о зи мѫнкънд ѹн Папеїер ла поалеле ачещей Стѫнчй, аѹ съмънат аколо Съмїциле лѹй. Ѧ пѹцинъ време аѹръсърит мѹлцй Папеїерй, динтре каре ѹнѹ ера родиторй. Ачест копачй ла плекаре Виргиней

Aerul reînnoínduse ne încetát de mişcárea ápelor, păzéşte pe lângă málurile acéstuĭ râŭ, cu tóate fïerbinţălile vérïĭ, o verdeaţă şì o răcóare, ce cam rár să áflă într acést ostróv.

Maĭ încolò éste o stâncă îndestùl de depărtátă de catarácт cà sănù ameţáscă cinevà de hùetul ápelor sále, şì iárăş îndestùl de aproápe, ca să se bùcure cinevà de privírea, răcóarea şì mùrmura lor. Adésa orĭ mergeam, pefïerbinţélile cele márĭ, de prânzeam sùpt ùmbra acélïĭ stâncĭ, Madám La-Tùr, Margaríta, Virginía, Pável şì éŭ. Dár, fiind că Virginía îndreptà tót deaùna lùcrurile sále céle maĭ obştéştĭ, spre bínele celor lálţĭ, eà nù mâncà nícĭ ùn ród, fără să nu púe în pământ sâmburïĭ sáŭ sămínţele. „Dintrânşïĭ, zicea eá, vor créşte copácĭ, cáre vor dà rodul lor vre ùnuĭ călătór, saĭ cél puţín vre ùneĭ păsărĭ.“ Décĭ întro zì mâncând ùn Papeïér la póalele ácéşteĭ stâncĭ, áŭ sămănát acolà săminţele luĭ. În puţínă vréme aŭ răsărít mùlţĭ Papeïérĭ, díntre cáre ùnu erà roditórĭ.

нъ ера нічій пънъ ла ценънкеле ей; дар, фїінд къ креще де граб, дупъ доі ані аъ крескът де о анълціме де доъзъчій де пічоаре, ші трънкіул съъ ера плін апартъ де сък де май мълте родърі коапте. Павел трекънд дін атъмпларе пе аколо, саъ ымплът де веселіе възънд ачел маре копачій, крескът дінтр о мікъ съмінцъ че о възусе съдиндусъ де пріетена лъй; дар атр ачеш време саъ копрінс ші де о маре скърбъ, адукъндуші аминте де лунга ей депъртаре. Лъкрърile че ведем атоате зілеле нъ не фак съ симцім грабника тречере а вїецїій; пентръ къ еле анвътрънеск дін привънъ къ ной о вътрънеце не Симцім: чи нъмай ачеле че де о датъ ле ведем, дупъ че нъ лем възът къцва ані, не вестеск ыцала къ каре къръе ръзл зілелор ноастре. Павел саъ мират ші саъ спъймънтат фоарте, възънд ачел маре ші мълт родітъ копачій, каші ын кълъторій, каре, аторкъндусъ де ла о лунгъ кълъторіе апатріа са, нъмай гъсеще пе контампоранії съй (чей де о върстъ) чи нъмай пе фїей лор, пе каре ай лъсасъ ака съгънд цъцъ, авънд акум шей колїі. Павел ыне ори вое ка съ тае ачест ко-

Acést copácĭ là plecárea Virginíeĭ, nu erà nícĭ pănă la genùnceleĭ; dár, fiínd că créşte de grábă, dùpă dóĭ ánĭ aŭ crescùt de o înălţíme de doăzăcĭ de picióare, şi truncíul săĭ erà plín înpártea de sùs de maĭ mùlte róduriĭ cóapte. Pável trecând dín întâmpláre pe acolò, saŭ umplùt de veselíe văzínd acél máre copácĭ, crescùt díntr o mícă sămínţă ce o văzùse sădíndusă de prïétena lùĭ; dár într acéiaş vréme saŭ copríns şì de o máre scârbă, aducânduşĭ amínte de lùnga éĭ depărtáre. Lùcrurile ce vedém în toáte zílele nù ne fác să simţím grábnica trécere a vïéţïĭ; péntru că éle înbătrânésc dín preùnă cu nóĭ, o bătrânéţe ne simţítă: ci nu maĭ acélea ce de o dátă le vedém, dùpă ce nu leam văzùt câţva ánĭ, ne vestésc iuţála cu cáre cùrge râul zílelor nóastre. Pável saŭ mirát şì saŭ spăimântát foárte, văzínd acél máre şi mùlt rodítŭ copácĭ, ca şì ùn călătórĭ, cáre, întorcândusă de la o lùngă călătoríe în pátrïa sa, nù maĭ găséşte pe contamporéniĭ săĭ (céĭ de o vârstă) ci nùmaĭ pe fieĭ lor, pe cáre îĭ lăsásă încă sugând ţâţă, având acùm şì éĭ copïĭ.

пáчи, ка пе ѹнѹл чéй ѧфъцошà прѣ Симци́т ѧделѹнгáтл врéме че трекѹсе дела деспърци́рѣ Виргинíей. Ѹне орй ѧсъ, привиндѹл ка ѹн монѹмент афáчерїй éй де вúне, ѧл сърдтà, шїй адресарисѣ кѹвинте плúне де амóр шй де скжрéъ. О копáчюле, де акърѹм сою ѧкъ съмай áфлъ пúн пъдѹриле ноáстре, éѹ ѧсѹмй тéм привúт кѹ май мáре ентерéс шй респéкт де кжт кéр ѧкѹриле де трїѹмф але Романилор! Дѣ домнѹл ка проведéнца, кáре ръстоáрнъ дѣ пѹрѹрѣ монѹмéн тѹриле амбицїéй ѧмпърáцилор, съ ѧмѹлцáскъ ѧ пъдѹриле ноáстре пе ачéлѣ афáчерїй де вúне а ѹней тúнере шй Сермáне фéте!

Дéчй ерáм вúне ѧкрединцáт къ сѹпт ачéст копáчй вой ѧтимпинà пе Пáвел кжнд венѣ ла мúне. Ѧтрозй лáм гъсúт аколо аджкáт ѧмеланхолíе, шй ам цинѹт амжндóй о конверсацíе чéц вой повестúо, де нѹ те вéй сѹпърà кѹ ѧтíндерѣ мѣ дела пропозúт. Ѧц вой повестúо ѧкúп де дїалóг пéнтрѹ ка съ поц жѹдекà деспре вѹнеле Симцúрй натѹрáле але ачéстѹй тжнър омѣ; шй касъц вúе кѹ лесníре а дежѹдекà персоáнеле че ворвéск дúн ноúма ѧтребърилор лѹй шй а ръспѹнсѹрилор мéле. Дéчй ел мѣѹ зúс: „

Pável une orĭ voia ca să tĭe acést copácĭ, ca pe ùnul céĭ înfăţoşà prea simţít îndelungáta vréme ce trecùse dela despărţírea Virginíeĭ. Une orĭ însă, privíndul ca un monument afácerĭĭ éĭ de bíne, îl sărutà, şĭ adresarisea cuvínte plíne de amór şì de scârbă. O copáciule, de acăruia soiŭ încă să maĭ áflă pín pădúrile nóastre, éŭ însumĭ team privít cu maĭ máre enterés şì respéct de cât ciar árcurile de trĭumf ale Românilor! Dea dómnu ca provédenţa, cáre răstóarnă dea púrurea monuménturile ambíţĭeĭ împăráţilor, să înmulţáscă în pădúrile noástre pe acélea afácerĭĭ de bíne a úneĭ tínere şì sermáne féte!

Décĭ erám bíne încrediţát că súpt acést copácĭ voĭ întâmpinà pe Pável când veneà la míne. Într o zì lám găsít acolò adâncát înmelanholíe, şí ám ţinút amândóĭ o conversaţíe céţ vóĭ povestío, de nú te véĭ supărà cu întínderea mea dela propozít. Îţ vóĭ povestío încíp de dĭalóg pentru ca să póţ judecà déspre búnele simţírĭ naturále ale acéstuĭ tânăr omŭ; şì ca săţ víe cu lesníre a dejudecà persoánele ce vorbésc dín nóima întrebărilor luĭ şì a răspúnsurilor méle. Décĭ él miaŭ zís:

„ Мъ а́флъ фоа́рте скжрби́т; пе́нтрꙋ къ
„ май ви́не де до́й а́нй шѝ до̀ъ лꙋ́нй сжнт де
„ кжнд аꙋ плека́т, Виргині́ѣ; шѝ де опт лꙋ́нй
„ шѝ жꙋмъта́те нꙋ не́ꙋ ѧцїинца́т нимі́кꙋ
„ пе́нтрꙋ джнса. Ѿ е́сте бога́тъ, шѝ е́ꙋ съ-
„ ра́к; маꙋ ꙋи́та́т. Доре́с ка съ мъ дꙋк ѧ-
„ Фра́нца, ꙋнде слꙋжи́нд пе лжнгъ кра́ю, съ
„ мъ ѧбогъцеск, шѝ а̂тꙋ́нчй мътꙋ́ше Виргині́ей
„ ѧмй ва да̀ пе непоа́тъса кжнд мъ во́й фа́че
„ ꙋн бое́рю ма́ре. “

БЪТРЖНꙋЛ.

„ О Прѣте́тенꙋл мїеꙋ, нꙋ ме́й спꙋ́с къ нꙋ е́ѱй
„ де не́м ?“

ПА́ВЕЛ.

„ Ма́йкъме́ ме́ꙋ спꙋ́с ача́ста; къчй, кжт де́с-
„ пре ми́не, е́ꙋ нꙋ ѱй́ че е́сте не́мꙋ, шѝ ни́чй
„ нꙋ а́м Сокоти́т вре о да́тъ къ а̀м май пꙋцй
„ не́м де кжт чеѧла́лцй оа́менй, ни́чй къ чеѧ-
„ ла́лцй а́ꙋ май мꙋлт декжт ми́не. “

БЪТРЖНꙋЛ.

„ Ли́пеи́ре не́мꙋлцй ѧц ва ѧки́де дꙋ́мꙋл ѧ
„ Фра́нца де́ла вредничи́ле че́ле ма́рй. Май
„ бжрто́с къ ни́чй пꙋцй ка съ интре ѧ вре о
„ та́гмъ май але́съ. “

„ Mă áflŭ foárte scârbít; péntru că maĭ bíne de dói ániĭ şi dóă lúniĭ sânt de când aŭ plecát, Virgíníia; şi de opt lúniĭ şi jumătáte nu neaŭ înştĭnţát nimícŭ péntru dânsa. Ea éste bogátă şi eŭ sărác; maŭ uĭtát. Dorésc ca să mă dúc în Fránţa, únde slujínd pe lângă cráiŭ, să mă îmbogăţésc, şi atúnci mătúşea Virginíeĭ îmĭ va dà pe nepoátăsa când mă vóĭ fáce ún boériŭ máre.”

BĂTRÂNUL.

„ O prĭétenul mĭeŭ, nú miaĭ spús că nú éştĭ de néam?”

PÁVEL,

„ Maĭcămea miaŭ spùs aceásta; căcĭ, cât déspre míne, éĭ nú ştíŭ cé éste néamŭ, şi nícĭ nù ám socotít vre o dátă că ám maĭ puţin neam de cât ceialálţĭ oámenĭ, nícĭ că ceialálţĭ áŭ maĭ múlt decât míne.”

BĂTRÂNUL.

„ Lipsírea néamuluĭ îţ va încíde drúmul în Fránţa déla vrednicíile céle márĭ. Maĭ vârtós că nícĭ póţĭ ca să intre în vre o tágmă maĭ aleasă.”

ПАВЕЛ.

„ Де мълте орй мѣ̆ спъс къ ъна дин причиниле
„ мърирей Францїй, ера, къ чел май мик
„ съпъс пътѣ съ ажънгъ ла орй че вредничїе,
„ шй мѣй адъс де пилде мълцй вестицй бър-
„ бацй, каре, ръдекжндъсъ дин Стърй мичй,
„ сай чинстит ла Патрїа лор. Ай воит дар
„ съ лшелй кражъл мїей?“

БЪТРЖНЪЛ.

„ Фїул мїей, мичй о дать нъл вой лпъцина. Ъ̆ цам спъс адевърал пентрй времиле
„ челе трекъте; дар акъм лъкърриле сай скимбат фоарте. Тоате сай фъкът митъитоаре л Франца; тотъл аколо ёсте Патрїмонїъл
„ (авѣрѣ пъринцаскъ) ънъй мик нъмър де фамилїй, сай лпърцирѣ тагмелор. Краюл ёсте Соаре, пе каре чей марй шй тагмеле л
„ лпресоаръ ка нище норй; шй май къ непътинцъ ёсте съ кадъ шй асъпра та вре ъна
„ дин рацеле Сале. Алтъ дать, кжнд окжрмъирѣ нъ ера атжт де лкъркатъ, Франца
„ фъчѣ минънй. Атънчй вредничїа шй мѣритъл съ десвълѣ дин тоате пърциле, прекъм
„ шй пъмжнтъриле челе ноъ, каре, лъкржн-

PÁVEL.

„ De múlte órĭ miaŭ spús că úna dín prícinile măríreĭ Fránţĭĭ, erà, că cél maĭ míc supús putea să ajúngă în órĭ ce vrednicíe, şì miaĭ adŭs de pílde múlţĭ vestíţĭ bărbáţĭ, cáre, rădecândusă dín stărĭ mícĭ, saŭ cinstít în Pátrïa lór. Aĭ voít dár să înşélĭ curájul mïéŭ?“

BĂTRÂNUL.

„ Fíiul mïéĭ, nícĭ o dátă núl vóĭ împuţinà. Eŭ ţám spús adevărul péntru vrémile céle trecúte; dár acúm lúcrurile sáŭ scimbát fóarte. Tóate saŭ făcút mituitóare în Fránţa; tótul acolò éste Patrïmoníul (avérea părinţáscă) únuĭ míc número de famílïĭ, sáŭ împărţírea tágmelor. Cráiul éste sóare, pe cáre céĭ márĭ şì tágmele îl împresóară ca níşte nórĭ; şì maĭ cu neputínţă éste să cádă şì asúpra tà vre ùna dín rázele sále. Altă dátă, când ocârmuírea nú erà atât de încurcátă, Fránţa făceà minúnĭ. Atùncĭ, vrednicía şì méritul să desvălea dín tóate părţile, precúm şì pământurile céle nóă, cáre, lucrândusă, prodúc céle maĭ búne róodurĭ.

„ дъсъ, продъкъ чѣле май вѣне родърй. Дар „ ѧсъ Ѧмпъраціи чей марй, каре цѣй съ кѫ- „ ноаскъ шй съ алѣгъ пе оамень, сѫнт фоар- „ те рарй. Оаменій чей де опце нѫ мерг де „ кѫт дѫпъ ѧдемнъриле тагмелор шй а май „ марелор лор.“

ПАВЕЛ.

„ Дар поате воій гъсй пе вре ѫнъл дин чей марй „ каре мъ ва протектълуй. “

БЪТРЖНЪЛ.

„ Ка съ айвъ чинева протекціа челор марй, „ требуе ѧтжй съ служаскъ амбиціей, слѫ „ плъчерилор лор. Тѫ нич о датъ нѫ вей „ ѧнаінтя; фіінд въ ефій дрепт шй де нѣм „ прост. “

ПАВЕЛ.

Дар ѣѫ воій фаче атжт де бърбате фапте, „ воій фй атжт де кредінчос ла фъгъдуінцеле „ меле, атжт де осжрдник ла даторіиле меле, „ шй атжт де фіервінте шй статорник ла прі- „ етешъгъл міеѫ, ѧкжт мъ воій фаче вреднік „ а мъ ѧфіѣ де вре ѫнъл дин чей марй, прекум „ амвъзѫт ѧ Історіиле векй че мей дат съ „ читеск, къ съ обичнуѧ.

Dár însă Împărăţiĭ ceĭ márĭ, cáre ştíŭ să cúnóască şi să aleagă pe oámenĭ, sânt fóarte rári. Oámenïĭ céĭ de ópşte nú mérg de cât dúpă îndemnările tágmelor şi a maĭ márelor lor.“

PÁVEL.

„ Dár póate vóĭ găsì pe vre únul dín céĭ márĭ cáre mă va protectăluì.”

BĂTRÂNUL.

„ Ca să áĭbă cinevà protécţïa célor márĭ, trébue întâĭ să slujáscă ambíţïeĭ, sáù plăcérilor lór. Tú nícĭ o dátă nú véí înaintà; fiínd că éştĭ drépt şi de neam prost.“

PÁVEL.

Dár éŭ vóĭ fáce atât de bărbáte fápte, vóĭ fì atât de credinciós la făgăduínţele méle, atât de osârdnic la datoríile méle, şì atât de fierbínte şì statórnic la prïeteşúgul mïeŭ, încât mă vóĭ face vrédnic a mă înfïea de vre únul dín céĭ márĭ, precúm ám văzút în Istorïile vécĭ ce miaĭ dát să citésc, că să obicinuia.

БЪТРЪНЪЛ.

„ О пріетенъле мїеу! Лъ Грéчїй шѝ лъ Рома́нїй,
„ ѫкъ шѝ кѣ́р пе лъ къдéрѣ ло́р, чéй ма́рй рес-
„ пектълу́ѝ вирту́тѣ; да́рно́й а́м ав́ут о мъл-
„ ци́ме де вървлцй Слъвиц ѫтоа́те Слу́жбеле,
„ ръдика́ц ди́н кла́еу́л норо́дулу́й, шѝ ну щїу́
„ ни́чй пе́ унъл съ се ѫфїѣ́т де вре о ка́съ ма́ре.
„ Ѫ Франца, фъръ країй но́щрїй, вирту́тѣ ар
„ фѝ фо́ст осъндѝ́тъ съ фіе ѫвéчй попъла́ръ.
„ Ачéщїа прекúм цам спу́с, о чинстéск кѫ́тѣ о
„ да́тъ кѫнд о кúно́ск; да́р ѫдїоа де астъ;
„ чи́нстѣ че́ пісъ кúви́не е́й, нúсъ май дъ де кѫ́т
„ кѫ́ вани́. (1.)

ПА́ВЕЛ

„ Ѫлипса унъй ма́ре, мъ во́й Сиаѝ съ плак
„ ла вре о та́гмъ; шѝ ѫвръцошѝнд то́т дъ́хъл

(1.) Нъра́ву́риле шѝ обичéюриле че се ара́тъ ѫтр ачéст дїало́г, нъ́ съ потривéск ни́чй де кúм кѫ́ че́ле ди́н ѓїоа де астъ. Да́р че съ май умблъ́м къ́тъ́нъдуле пе ла націїй Стръ-ти́не де вре́ме къ е́ле ди́н ненорочи́ре лъкуéск кѣ́р ѫтре но́й?

BĂTRÂNUL.

„ O prïétenul mïeŭ! Là Grécĭ şi la Románĭ, încă şi ciar pe la cădérea lór, céĭ márĭ respectăluia virtútea; dár noĭ am avút o mulţíme de bărbáţĭ slăbíţ în toáte slújbele, rădicáţ dín clásul noróduluĭ, şi nu ştïŭ nícĭ pe únul să se înfïeat de vre o cásă máre. În Fránţa, fără cráiĭ nóştriĭ, virtútea ar fi fóst osândítă să fie învécĭ populără. Acéştïia precúm ţám spús, o cinstésc câte o dátă când o cunósc; dár înzïoa de astăz cínstea ce isă cuvíne éĭ, núsă maĭ dă de cât cù banĭ.(I.)

PÁVEL

„ În lípsa únuĭ máre, mă vóĭ silì să plác la vre o tágmă; şi îmbrăţoşínd tót dúhul şi părérile éĭ, mă vóĭ fáce iubít.“

(I.) Nărávurile şi obicéiurile ce se arátă într acést dïalóg, nú să potrivésc níciĭ de cúm cu céle dín zïoa de astăz. Dár ce să maĭ umblăm căutândule pe la náţĭĭ străine de vréme că éle dín nenorocíre lăcuésc cear între nóĭ?

„ шѝ пърѣ́риле е́й мъ вой фа́че ѫбѝт.“

БЪТРЪНЪЛ.

Воѣ́шій да́р съ фа́чій кашѝ чеела́лцій оа́меній,
„ съ тъгъдуѣ́шій конщїи́нца (мъстра́рѣ де кѫ-
„ цет) ата̀, пе́нтрѫ ка съ те ѧбогъцъшій;“

ПА́ВЕЛ.

„ Ох! е́ѫ нѫ вой къута̀ декѫ́т адевъ́рѫл.

БЪТРЪНЪЛ.

Ѧло́к съц тра́цій дра́госте, ѧц ве́й тра́цѣ
ѫръ. Ѧми́нтерѣ та́гмеле пръ пѫци́н съ интере-
еск де дескопери́рѣ адевъ́рѫлуй. Тоа́тъ пъре́рѣ
„ е́сте адїа́форъ ла амбицїошій, да́къ пот нѫ-
„ май съ фіе чей ѧтжѝшѝ съ стъпжне́скъ.“

ПА́ВЕЛ.

„ Кѫ́т Сѫ́нт де ненорочи́т! дин то́атѣ пъ́р-
„ циле мъ исгоне́ск. Сѫ́нт осѫнди́т ка съмій
„ петре́к вїа́ца мѣ ѧ остене́лій не възѫ́те депа́р-
„ те де Вирги́ніа! шѝ а́ѫ офта́т кѫ́ламъ́р.“

БЪТРЪНЪЛ.

„ фіец Дѫмнезе́ѫ Сѝнгѫ́рѫл Патро́н, шѝ нѣ́-
„ мѫл омене́ск та́гма та̀! Ювѣ́ше шѝ чинсте́ше
„ шѝ пе ѫнѫл шѝ пе чеѧла́лтъ. фами́лїиле,
„ та́гмеле, норо́аделе, шѝ Країй, ѧш а́ѫ шѝ
„ е́й прежѫдіцїиле шѝ па́тимиле лѫ́р; шѝ де

BĂTRÂNUL

Voéştĭ dár, să fácĭ ca şi ceeálalţĭ oámenĭ, să tăgăduéştĭ conştĭinţa (mustrárea de cùget) ată, péntru ca să te îmbogăţeştĭ;“

PÁVEL.

„ Oh! Eŭ nú vóĭ căută de cât adevărul.

BĂTRÂNUL.

Înlóc săţ trágĭ drágoste, îţ véĭ tráge úră. Amínterea tágmele prea puţín să interesésc de descoperírea adevăruluĭ. Toátă părérea éste adĭáforă la ambiţĭoşĭ, dácă pót númaĭ să fíe ceĭ întâĭ şi să stăpânească.”

PÁVEL.

„ Cât sânt de nenorocít! din tóate părţile mă isgonésc. Sânt osândít ca sămĭ petréc vĭáţa mea în ostenéalĭ ne văzúte, depárte de Virginía! şi áŭ oftát cu amár.“

BĂTRÂNUL.

„ Fíeţ Dumnezéu síngurul Patrón, şi neamul omenésc tágma tà! Iubéşte şi cinstéşte şi pe únul şi pe ceialáltă. Famílĭile, tágmele, noróadele şi Cráĭĭ îş áŭ şi éĭ prejudíţĭile şi pátimile lór;

„ мѫлте о́рѝ тре́вѫе съ́ѝ слѫжа́скъ чинева̀ кѫ
„ ѥиклешѫг. Ѝр дмѯе́ѫ шѝ не́мѫл омене́ск нѫ
„ не че́ре де кѫт вирто́цѝ.
„ Да́р пе́нтрѫ че́ вое́щѝ ка съ фі́ѝ деосе́бит
„ де чемла́цѝ оа́менѝ? Ачест сантиме́нт нѫ
„ е́сте натѫра́л, фіѝнд къ де лар фѝ авѫг
„ то́цѝ, атѫнчѝ фіш ка́ре ар фѝ фо́ст га́та
„ съ се ръсвоа́ск кѫ апроапеле съ́ѫ. Мѫлцъ-
„ ме́шете Съцѝ ѧплине́шѝ даторіа ѧ ста́рѣ ѧ
„ ка́ре тѣ́ѫ пѫс прові́а; ла́ѫдец со́арта, къ
„ те ма́ртъ съ а́йѫ о конщѝи́нцъ кѫра́тъ, ка-
„ ре нѫ те ѧдаторе́ше ка пе че́ѝ ма́рѝ, ка сѫц
„ зиде́шѝ ферічи́рѣ та̀ пе пъре́рѣ шѝ чи́нстѣ
„ че́лор маѝ ми́чѝ; шѝ, ка пе че́ѝ ми́чѝ, съ
„ те тъвъле́шѝ пе сѫпт че́ѝ ма́рѝ ка съ ка́пец
„ пжи́нѣ де тоа́те зи́леле. Тѫ те а́фли
„ ѧтр ѫн лок шѝ ѧтр ѫн ра́нг, ѧ ка́ре, ка съ
„ те хъне́шѝ, нѫ а́ѝ требѫи́нцъ ни́чѝ съ ѧ-
„ шъла́ѝ, ни́чѝ съ лингѫшъцѝ, ни́чѝ съ те
„ смере́шѝ, прекѫм фа́к че́ѝ маѝ мѫлцѝ ка́ре
„ ажне́ѯъ чи́нстѣ шѝ богъціа ѧ Евро́па; ста́рѣ
„ та̀ нѫ те опре́ше ни́чѝ де́ ла о вирто́те; тѫ по-
„ цѝ а́ичѝ шѝ не силѝт съ фі́ѝ бѫн, дре́пт, се́н
„ цер, (кѫра́т ла и́нимъ) ѧвъца́т, ръбдъто́рѫ,

şì de múlte órĭ trébue săĭ slujáscă cinevà cu vicleşúg. Iar Dmnzéŭ şì neamul omenésc nú ne cére de cât virtúţĭ.

„ Dár péntrú cé voéştĭ ca să fiĭ deosebít de ceialálţĭ oámenĭ? Acest santimént nú éste naturál, fiínd că de lar fì avút tóţĭ, atúncĭ fíş cáre ar fì fóst gáta să se răsboească cu apróapele săŭ. Mulţăméştete săţĭ împlinéştĭ datoría în stárea în cáre teaĭ pús prónïa; láudeţ sóarta, că te iártă să áĭbĭ o conştïínţă curátă, cáre nú te îndatoréşte ca pe céĭ márĭ, ca săţ zidéştĭ fericírea tà pe părérea şì cínstea célor maĭ míciĭ; şì, ca pe céĭ mícì, să te tăvăléştĭ pe súpt céĭ márĭ ca să cápeţ pâĭnea de tóate zílele. Tú te áfli într un lóc şì într un ráng, în cáre, ca să te hrănéştĭ, nú áĭ trebuínţă nícĭ să înşălĭ, nícĭ să linguşăştĭ, nícĭ să te smeréştĭ, precúm fác céĭ maĭ múlţĭ cáre vânează cínstea şì bogăţía în Evrópa; stárea tà nú te opréşte nícĭ dé la o virtúte; tú póţĭ aícĭ şí ne silít să fiì bún, drépt, sénţer, (curát la ínimă), învăţát, răbdătóriŭ, înţălépt, înfrânát, compătimitóriŭ, şì credinciós;

„ ѧцълéпт, ѧфржнáт, компътимитóрю, шѝ
„ крединчóс; фъръ съсе мжнжáскъ кѹцетѹл тъѹ
„ чéлтжнър, де клевети́рй. Чéрнл цáѹ дáт сло
„ вожéнїе, съпътáте, вѹнъ конфїйцъ, шѝ прї-
„ éтенй. Ѧмпъраці́й, але кърора драгосте поф
„ тéщй, нѹ сжнт атжт де ферічи́цй.

ПáВЕЛ.

„ Ѧх! ѧмй липсéще Виргинá! шѝ фъръ
„ джнса нѹ áм нимúк; кѹ мѣ аш авѣ тóтѹ. Ѧ
„ сúнгѹръ éсте нéмѹл, Слáва, шѝ богъцíѧ
„ мѣ. Дáр, фїúнд къ ѧсфжршúт мътѹшиса
„ воéще съ о дѣ дѹпъ ѹн бърбáт кѹ нѹме мáре,
„ кѹ ѧвъцътѹра шѝ кѹ кърцй съ фáче чинева
„ ѧцълéпт шѝ вестúт, шѝ éѹ мъ вой дѹче съ
„ ѧвъц, шѝ съ довжндéск цїúнцъ ка съ фíѹ
„ фолосито́рю Пáтрїей кѹ ѧвъцътѹра мѣ, фъръ
„ а фáче рѣѹ кѹйва, сáѹ атжрна де чинева.
„ Мъ вой фáче вестúт, шѝ Слáва мѣ нѹ а
„ вой кѹноáще де кжт въръш дела мúне.“

БЪТРЖНѹЛ.

„ фíнл мїéѹ! талéнтѹриле че съ адѹк ла ѧ-
„ въцътѹрй сжнт ѧкъ мáй рáрй де кжт нѣ-
„ мѹл шѝ богъцíле; шѝ фъръ ѧдомáлъ, сжт
„ мáй мáрй вѹнѹрй, фїúнд къ нимúк нѹле

fără săse mânjáscă cùgetul tău cél tânăr, de clevetírĭ. Cériul ţáŭ dát slobozénïe, sănătáte, bùnă conştïinţă, şì prïétenĭ. Împărátţïĭ, ale cărora drágoste poftéştĭ, nù sânt atât de fericíţĭ.

PÁVEL.

„ Ah ! îmĭ lipséşte Virginía ! şì fără dânsa nú ám nimíc; cu ea aş avea tótŭ. Ea síngură éste neamul, sláva şì bogăţía mea. Dár, fiind că în sfârşít mătúşisa voéşte să o dea dúpă ún bărbát cu núme máre, cu învăţătúra şì cu cărţĭ să face cineva înţălépt şi vestít, şì éŭ mă vóĭ dúce să învăţ, şì să dobândésc ştïínţă cá să fiŭ folositóriŭ Pátrïeĭ cu învăţătúra mea, fără a fáce răŭ cuĭvà, sáŭ atârnà de cinevà. Mă vóĭ fáce vestít, şì sláva mea nú o vóĭ cunóaşte de cât iarăş dela míne.“

BĂTRÂNUL.

„ Fíiul mïéŭ! talénturile ce să adùc la învăţătúri sânt încă máĭ rárĭ de cât neamul şì bogăţíile; şì, fără îndoeală, sânt maĭ márĭ búnurĭ, fiind că nimíc núle póate luà, şì întót lócul ne trág cinstea ópştïeĭ.

„ по́ате лъ̀, шѝ ѧ тот̀ ло́кул не тра́г чи́стѣ
„ о́пшїей. Сѫ́нт ѧ́съ пръ̀ скумпе, шѝ нъ̀ съ
„ по́т кѫшига̀ де кѫ́т къ̀ мъ̀лте ли́псурй, шѝ
„ къ̀ о Симци́ре а́цер ка́ре не фа́че не норочи́ций
„ ла че́ле дин лъ̀нтръ̀, шѝ ла че́ле дин афа́-
„ ръ, къ̀ пригони́риле контампоре́нилор но́шри.
„ Лецуито́рюл ѧ фра́нца, нъ̀ писмуе́ще ни́чй
„ де кум Сла́ва оште́нулуй, ни́чй оште́нул а
„ марине́рулуй; ѧ́съ то́цй ѧ́ц вор ста̀ пъ́е-
„ декъ ла друмул тъ̀, пе́нтрю̀ къ то́цй а
„ коло̀ съ филотимисе́ск афѝ къ̀ дъ̀х. Ве́й
„ служѝ, зи́чй, оа́менилор? да́р май мъ̀лт
„ ѧ́й служа́ше чинева̀ кѫнд лъкрѫнд пъмѫн-
„ тул ле дъ̀ ун сно́п де грѫ̀ май мъ̀лт, де
„ кѫ́т че́л че ле дъ̀ о ка́рте. (1)

---

(1) Ле́сне по́ате фїеш ка́ре жъ̀дека̀ кѫ́т де гре-
ши́тъ е́сте пъре́ре ачаста. Дестул е́сте съ
алътъре́зе чинева̀ агрикултъ́ра на́цїи́лор къ̀
къ́рцй мъ̀лте, къ̀ ачи́м а нацїи́лор не лъ-
мина́те; къ́чй че́лор дин тѫ́й ле тре́буе май
пуцинъ остене́лъ ка съ добѫнде́ск роду́рй
май мъ̀лте, пе́нтрю̀ ка́ре шѝ хъ̀не́ск ма́й

Sânt însă prea scúmpe, şi nú să pót câştigà de cât cu múlte lípsurĭ, şi cu o simţíre ágeră cáre ne fáce ne norocíţĭ la céle din lăúntru, şi la céle din afără, cu prigonírile contamporénilor nóştri. Legiuitóriul în Fránţa, nú pismuéşte nícĭ de cúm sláva oşteanuluĭ, nícĭ oşteanul a marinéruluĭ; însă tóţĭ îţ vor sta pïédecă la drúmul tău, péntru că tóţĭ a colò să filotimisésc afĭ cu duh. Véĭ slujì, zícĭ, oámenilor? dár maĭ múlt îĭ slujáşte cinevà când lucrând pământul le dă ún snóp de grâŭ maĭ múlt, de cât cél ce le dă o cárte. (I)

(I) Lésne póate fieş cáre judecà cât de greşítă éste părérea aceásta. Destul éste să alăturéze cinevà agricultúra náţiilor cu cărţĭ mùlte, cu acéea a náţiilor ne luminate; căcĭ celor din tâĭ le trébue maĭ puţínă osteneală ca să dobândească róduri maĭ múlte, péntru cáre şi hrănésc máĭ múlţĭ oámenĭ lócurile céle ţivilizáte de cât celelálte. Un snóp de grâŭ nu póate hrănì de cât ún ómŭ o zì sáŭ múlt dóă, în vréme ce o cárte búnă foloséşte móĭ de oámenĭ în maĭ múlte veacurĭ.

ПАВЕЛ.

„ Ох! чѣ ѣче аў съдит ачест Папіїр, аў фъ-
„ кът лъкуиторилор ачестор пъдурй ун презент
„ май дулче ши май фолоситорў де кът да-
„ къ лѣр фи дат о библіотикъ. Ши лъръ-
„ цошинд копачюл лаў съртат ку о маре лъ-
„ пътимире.

БЪТРЖНУЛ.

„ Чѣ май бунъ дин тоате кърциле, чѣ нў лъ-
„ ваць де кът Евалитате, (ась Сокоти де
„ о потрив унул ку алтул) прїетешуг, ши-
„ ре де оменире ши унире, ѣсте Евангелїа.
„ Евангелїа, зик, аў фост мулте вѣкурй
„ причина съльътъчіей Европеилор (1). Кът

мулцй оамень локуриле чѣле цивилизате
де кът челелалте. Ун Сноп де грў нў
поате хръни де кът ун омў о зи саў мулт
доъ, лъ врѣме чѣ о карте бунъ фолосѣще мій
де оамень лъ май мулте вѣкурй.

(1) Кънд? атунчй кънд лъпръцѣ не лъ-
цътура дінпреунъ ку не деспърцитул ѣй
товаръш Суперстиція. Атунчй Енквизиція

PÁVEL

„ Oh! céea ce aŭ sădít acést Papeïér, áŭ făcút lăcuitórilor acéstor păduri ùn prezént máĭ dúlce şì maĭ folositóriŭ de cât dácă lear fì dát o biblïótecă. Şì îmbrăţoşínd copáciul láŭ sărutát cu o máre împătimíre.

BĂTRÂNUL.

„ Cea maĭ búnă din tóate cărţile, ce nú învăţă de cât Egalitáte, (asă socotì de o potrívă únul cu áltul), prïeteşúg, iubíre de omeníre şì uníre, éste Evaggélïa. Evaggélïa, zíc, aŭ fost múlte veacurĭ prícina sălbătăcíei Evropéilor[1].

(1) Când? atúncĭ când împărăţea ne învăţătúra dìnpreúnă cu ne despărţítul éĭ továrăş suferínţïa. Atùncĭ encă izíţïa ardea míĭ de oámenĭ în númele lúĭ Dumnezéŭ, a drágostĭĭ şì a păcïĭ. De când însă sáŭ lăţít învăţătúrile prín cărţĭ, áŭ încetát acést féliŭ de réle, şì vor máĭ încetà încă şì câte aŭ maĭ rămás, „când să vor luminà múlţĭ şì să va înmulţì ştïínţa.“

„а тиранїй обще́цій шѝ партикѹла́рѣ съ фа́кѫ̆
„ ѧ́къ пе пъмѫ́нт ѧ нѫ́меле е́й! Чи́не да́р съ
„ ма́й нъдъждѹ́скъ къ ва фолосѝ пе оа́менй
„ кѹ кѫ́рцій? Ѣдѹцій ами́нте ка́ре а́ѫ̆ фо́ст Со́ар-
„ та фїлосо́филор, че ма́ѫ̆ ѧвъца́т ѧцълепчѹ-
„ нѣ. О́мир, че о а́ѫ̆ ѧподоби́то кѹ че́ле маа̀
„ фрѹмо́асе вїе́рсѹрй, черѣ̀ милостѣ́нїе ѧ вїа́ца
„ лѹ́й. Сокра́т, ка́ре шѝ прин нъра́вѹриле шѝ
„ кѹвѫ́нтеле Са́ле а́ѫ̆ да́т че́ле май дѹ́лчій ле́-
„ цїй ѧтенїе́нилор, Са́ѫ̆ отръвѫ́т жѹдекъторе́-
„ ше де кѫ́тръ джншїй. Ѧцълептѹл Сѫ́ѫ̆ ѹ-
„ чени́к Пла́тон, Саѫ̆ ѧвиновъци́т ла робїе,
„ ди́н порѹ́нка ѧ́сѹш Прѝнцѹлуй Сѫ́ѫ̆ че́л авѣ̀
„ де проте́ктор; шѝ майнаи́нте де джншїй Пи-
„ тагора, ка́ре ѧ́ш ѧтиндѣ̀ дра́гостѣ̀ шѝ кѫ̀-

ардѣ̀ мїй де оа́менй ѧ нѫ́меле лѹ́й Дѹмне-
зе́ѫ̆, а дра́гостїй шѝ а пѫ́чїй. Де кжнд
ѧ́съ Саѫ̆ лъци́т ѧвъцътѹриле прин кѫ́рцій,
а́ѫ̆ ѧчета́т ачѣ́ст фе́лю де ре́ле, шѝ вор ма́й
ѧчета̀ ѧ́къ шѝ кжте а́ѫ̆ май ръма́с, „ кжд
„ съ вор лѹмина̀ мѹ́лцій шѝ съ ва ѧмѹ́лцѝ
„ шїи́нца.“

Câte tiraníĭ obştéştĭ şì particuláre să fácŭ încă pe pământ în númele éĭ! Cíne dár să máĭ nădăjduiască că va folosì pe oámenĭ cu cărţĭ? Aduţĭ amínte cáre áŭ fóst sóarta fĭlosófilor, ce iáŭ învăţát înţălepciúnea. O'mir, ce o áŭ împodobíto cu céle maă frumóase víérsurĭ, cerea milosténïe în vïáţa lŭĭ. Socrát, cáre şì prín nărávurile şì cuvíntele sále aŭ dát céle maĭ dúlcĭ légïĭ Atenïénilor, sáŭ otrăvít judecătoréşte de cătră dânşïĭ. Înţăléptul său uceníc Pláton, saŭ învinovăţít la robíe, dín porúnca însuş Prínţuluĭ săŭ cél avea de protéctor; şì maĭnaínte de dânşïĭ Pitagóra, cáre îş întindea drágostea şì cătră acéste dobitóace, sáŭ ars de víŭ cătră Crotonïáţĭ[I].

[1] De aceéaş pricínă péntru cáre aŭ fóst otrăvít şì Secrát.

„ тръ ачѣсте добитоаче, сăў аре де вїў де
„ кътръ Кротонїаци (1). Дар чѣ зик? чѣле
„ май стрълучите нѫме а ачѣстора аў ажѫнс
„ ла ной съ се префакъ ↑ вокъци де сателе,
„ ↑ каре не мълцъмитоарѣ омени ре вѣще съ
„ ле вадъ зъгрѫвите; шй, дакъ ↑тре оамений
„ сăў пъзит слава кѫвă кърать шй не ↑-
„ тинать, пѣнъ ↑ зилеле ноастре, причина
„ ѣсте къ чѣй че сăў ↑вредничит де дѫнса,
„ аў трѫит департе де соцїетатѣ контемпо-
„ ранилор лор. ↑токмай кѫ статѫеле ле скот
„ ↑трци де пе кѫмпѫриле Грецїей, шй а Їта-
„ лїей, шй пентрѫ къ сăў ↑гропат ↑ синѫл
„ пѫмѫнтѫлуй аў скъпат де мѫнїа вă,варилор.
„ Вѣкй дар къ кась кѫщицй примеждуитоарѣ
„ слăвъ а ↑вѣцъторилор, трѣбе съ айбă
„ мѫлтъ виртуте, шй съ фїй ↑къ гата ка
„ съц жъртфѣцй шй кѣр вїаца. Ăминтрѣ
„ крѣз къ ↑ франца съ интересеск де ачăстъ
„ слăвъ чѣй богаци? прѣ пуцин ле пасъ де

---

(1) Де ачѣш причинъ пентрѫ каре аў фост
ѳърѫвит шй Секрат.

Dár cé zíc? céle maĭ strălucíte núme a acéstora aŭ ajuns laóĭ să se prefácă în bucăţĭ de sátere, în cáre ne mulţămitóarea omenire iubéşte să le vadă zugrăvíte; şì, dácă între oámenĭ sáŭ păzít sláva cuĭvà curátă şì ne întinátă, pănă în zílele nóastre, pricina éste că céĭ ce sáŭ învrednicít de dânsa, aŭ trăít depárte de soţïetátea contemporánilor lor. Întócmaĭ cu statúele le scót întregĭ de pe câmpurile Grecíeĭ, şì a Itálïeĭ, şì péntru că sáŭ îngropát în sínul pământuluĭ áŭ scăpát de mânía várvarilor. Vézì dar că casă câştígĭ primejduitóarea slávă a învăţătúrilor, trébue să aĭbĭ múltă virtúte, şì să fiĭ încă gáta ca săţ jărtféştĭ şì cear vïáţa. Amínterea, créz că în Fránţa să interesésc de aceástă slávă céĭ bogáţĭ? prea puţín le pásă de céĭ învăţáţĭ, cáre nú príimésc nícĭ vrednicíĭ în Pátrïe, nícĭ slújbe, nícĭ întráre în Cúrte,

„ чéй ѧвъцáцй, кáре нѫ̀ прѵимéск нúчй вред-
„ нúчій ѧ Пáтрїе, нúчй Слѫ̀жбе, нúчй ѧтрáре
„ ѧ Кѫ̀рте. Пѫцúнъ ѧ̀съ прігонúре съ фáче
„ ѧ вéкѫл ачéста адїáфор де тóате, афáръ
„ де богъцíй де десфрѫнърй; шй̀ де ѧмвъцъ-
„ тѫ̀ра ѧ̀съ шй̀ вúртѫ̀тѣ нѫ̀ ѧнаинтéзъ ла ни-
„ мúк чева̀ мáй ѧ̀съмнáт, пéнтрѫ̀ къ тóате ѧ
„ стáт съ кѫ̀мпъръ кѫ̀ баній. Йáте дъцй éле
„ ѧш афлà ръсплътúрй Сигѫрифсúте ѧ де о-
„ събúте лóкѫрй бисерúчéщй шй̀ политúчéщй;
„ Дáр кѫ̀м éле нѫ̀ Слѫ̀жéск ла áлт де кѫ̀т ла
„ фáчерѣ кѣрцилор. Áчéст рóд, пѫцúн прецѫ̀-
„ úт де оáменїй чéй прóщй, éсте врéдник де
„ Черéска Сà ѧчепътѫ̀ръ. Áчéстѣ кѣрцй лѫ̀-
„ минéзъ вúртѫ̀тѣ чѣ̀ ѧтѫ̀некáтъ, мѫ̀нгѫ̀ пе
„ чéй не норочúцй, лѫминéзъ нáцїиле, шй̀ а-
„ рáтъ адевърáл шй̀ кѣ̀ла ѧмпъráцй. Áчá-
„ ста éсте, фѵ̀ръ а пъртúнй, Слѫ̀жба чѣ̀ май
„ врéдникъ де чúнсте, кѫ̀ кáре пóате чúнстй̀
„ Дм̃зéѳ пе ѳн мѫритóрю пе пѫмѫ̀нт. Чúне нѫ̀
„ съ мѫ̀нгѫе де не дрептáтѣ сáѳ дефъймáрѣ
„ чéлор че áѳ богъцíй мѫ̀лте, кѫ̀нд гѫ̀ндéще
„ къ скрѵ̀ериле сáле вор мéрце дй̃ вéкѫ̀ ѧ вéкѫ̀,
„ шй̀ дúн нáцїе ѧнáцїе Слѫ̀жúнд дрéпт апъ-

Puţínă însă prigoníre să fáce în veacul acésta adïáfor de tóate, afără de bogăţíĭ de desfrânărĭ; şì de învăţătura însă şì virtútea nú înaintează la nimíc cevà maĭ însămnát, péntru că tóate în stát să cúmpără cu báni. Alte dăţĭ, éle îş aflà răsplătírĭ sigurifsíte în de osăbíte lócurĭ bisericéşti şì politicéştĭ; Dár cum éle nú slujésc la ált de cât la fácerea cărţilor. Acést ród, puţín preţuít de oámenïĭ céĭ próştĭ, éste vrédnic de Cerearasca sà începătúră. Acéste cărţĭ luminează virtútea cea întunecátă, mângâe pe céĭ ne norocíţĭ, luminează náţïile, şì arátă adevărul şí ciar la Împăráţĭ. Aceásta éste, fără a părtinì, slújba ceà maĭ vrédnică de cínste, cu cáre póate cinstì Dmnzéŭ pe ún muritóriŭ pe pământ. Cíne nú să mângâe de ne dreptátea sáŭ defăĭmarea célor ce áŭ bogăţíĭ múlte, când gândéşte că scríerile sále vor mérge din veacŭ în veacŭ, şì dín náţïe înnáţïe, slujínd drépt apăráre în potríva rătăcíreĭ şì a tíranilor;

„ра́ре ↑ проти́ва ръ̀тъчи́рей шѝ а ти́ранилор ;
„шѝ къ, ди́н мо́жлокъл ↑тъне́рекъ́лъй, ↑
„каре е́л аъ̀ тръ́ит, ва фа́че съ стръ́лъча-
„скъ, о Слáвъ каре съ ↑тъ̀нече пе ачéм а
„май мъ́лтор ↑мпъра́цй, але къ́рора монъ́мен-
„тъй съ пïе́рдъ̀ ↑ъйта́ре, де шѝ лингъ́ши-
„то́ïй ↑на́лцъ шѝ ле ла́ъдъ?“

ПА́ВЕЛ.

„Ах! на́ш дорѝ ачáстъ Слáвъ, де кжт ка съ
„о да́ъ̀ Виргинíей, шѝ съ о фак ъбúтъ ла
„тоатъ лъ́мя. Да́р фïинд къ дъ́мнета̀ а́й
„конощи́нцъ де атжтя́ лъ́кръ́рй, спъ́нем де а́м
„с ъ о е́ъ̀. Аш фѝ дори́т ка съ фíъ̀ ↑въцат,
„нъ́ май ка съ конóск че́ле вïитоáре.“

БЪТРЖНЪ́Л.

„Чи́не ар фи́ тръ́ит, фíул мíе́ъ̀, де ар фѝ
„конóскът че́ле вïитоáре? Да́къ кжнд прове-
„де́м о ми́къ ненорочи́ре къдéм ↑ атжтя́ де-
„ше́рте не линищи́рй, апóй къ кжт май мъ́лт
„конощи́нца оáре кърïа ненорочи́рй нъ́ нé́р о-
„тръвй шѝ чежла́лтъ ръмъши́цъ а вïéцïй ноа-
„стре. Но́й нъ́ тре́бъе съ черчетé́м аша̀ аджк
„ни́чъ кé́р пе че́ле де фа́цъ че не ↑пресоáръ; къчи
„Про́нïа, каре́ нéъ̀ лъса́т гжндирé́ пéнтръ ка

şì că, dín míjlocul întunéreculuĭ, în cáre él aŭ trăít, va fáce să străluceáscă, o slávă cáre să întúnece pe acéea a maĭ múltor Împărăţĭ, ale cărora monuménturĭ să pĭérd în uĭtáre, de şì linguşitórïĭ înálţă şì le láudă ?“

PÁVEL.

Ah ! náş dorì aceástă slávă, de cât ca să o dáŭ Virginíeĭ, şì să o fác iubítă la tóată lúmea. Dár fiínd că dumnetà áĭ cunoştínţă de atâtea lúcruri, spúnem de ám s o éŭ. Aş fi dorít ca să fiŭ învăţát, nu maŭ ca să cunósc céle vïitóare.“

BĂTRÂNUL.

„ Cíne ar fí trăít, fiiul miéŭ, de ar fi cunoscút céle vïitóare? Dácă când prevedém o mícă nenorocíre cădém în atâtea deşérte ne liniştírĭ, apóĭ cu cât maĭ múlt cunoştínţa oare cărïa nenorocírĭ nú near otrăvì şì ceiálaltă rămăşíţă a vïéţïĭ nóastre. Nóĭ nú trébue să cercetăm aşà adânc nícĭ ciar pe céle de fáţă ce ne împresóară; căcĭ Prónïa, cárea neau lăsát gândírea péntru ca să prevedém trebuínţele nóastre, neaŭ lăsát şì trebuínţele péntru cásă mărgineascâ gândírea nóastră.“

„ Съ преведе́м требу́инцеле но́стре, нѣ́ лъ-
„ са́т шѝ требу́инцъле пе́нтрў каса́ мъринеѣскъ
„ гѫнди́рѣ но́стръ.“

ПА́ВЕЛ.

„ Амѝ зи́чѝ, къ кў ва́нѝ съ кѫши́гъ Евро́па чи́стѣ шѝ вредничи́ле. Ѣў во́ѝ ме́рце
„ да́р ла Бенга́ли съ мъ Дбогъцѣ́ск, шѝ съ
„ мъ дўк ла Пари́с ка съ ма́ѝ пе Вирги́ниа.
„ Мъ дўк съ мъ Дбъркълу́ескў.“

БЪТРѪНЎЛ.

„ Кўм! вей лъса́ пе ма́йкъса шѝ пе а тъ́?“

ПА́ВЕЛ.

„Си́нгўр мъ сфътўи́сеш касъ мъ дўк ла Їндїѝ.“

БЪТРѪНЎЛ.

„ Ѧтўнчѝ Вирги́ниа ера́ аи́чѝ. Да́р акўм дўмнета́ е́цѝ Си́нгўрўл Сприжинито́рѣ а ма́йкъта шѝ а ма́йкъса.

ПА́ВЕЛ.

„ Вирги́ниа ле ва Дбўнътъцѝ прѝн бога́та е́ѝ
„ рўдъ.“

БЪТРѪНЎЛ.

„ Бога́цїѝ нўмаи пе ачѣ́а Дбўнътъцѣ́ск, кѫц
„ ле причинўе́ск чи́нсте Длўме. Е́ѝ а́ў рўде
„ мўлт маи вре́дниче де ми́лъ де ѫ́т Мада́м

PÁVEL.

„ Îmĭ zícĭ, că cu bánĭ să câştígă în Evrópa cínstea şi vrednicíile. Eŭ vóĭ mérge dár la Bengáli să mă îmbogăţésc, şi să mă dúc la París ca să iáu pe Virginía. Mă dúc să mă îmbărcăluéscŭ.“

BĂTRÂNUL.

„ Cúm! veĭ lăsà pe máĭcăsa şi pe a tà? “

PÁVEL.

„ Síngur mă sfătuíseş casă mă dúc la Indïí.“

BĂTRÂNUL.

„ Atúncĭ Virginía erà aícĭ. Dár acúm dumnetà éştĭ síngurul sprijinitóriŭ a máĭcăta şi a máĭcăsa.

PÁVEL.

„ Virginía le va îmbunătăţì prín bogáta éĭ rúdă. “

BĂTRÂNUL.

„ Bogáţïĭ númaĭ pe acéia îmbunătăţésc, câţ le pricinuésc cínste în lúme. Éĭ áŭ rúde múlt maĭ vrédnice de mílă de cât Madám La-Túr, cáre, neajutândusă de dânşïĭ, îş jertfésc slobozénïa lór casă cápete pâĭnea de tóate zílele, şíş petréc vïaţa lór încíş în monastírĭ. “

„ Ла-Тъ́р, ка́ре, не ажъ́тжндъсъ де дж́ншїй,
„ ѧ́ш жертфе́ск Слобозе́нїа ло́р ка́съ ка́пете пжй-
„ нѣ́ де то́ате зи́леле, ши́ш петре́к вїѧ́ца ло́р
„ ѧ́киш ѧ монасти́рй .“

ПАВЕ́Л.

„ Че́ ло́к е́сте Евро́па! ѧх! Въргинѓа тре́бъе
„ съ се ѧто́аркъ а́йчй. Че́й тре́бъе съ а́йбъ
„ ро́дъ бога́тъ? ѧ̀ е́рà ажт де мъ́лцъми́-
„ тъ ѧ́тр ачесте колиби́й, ажт де фрѫмо́асъ
„ шѝ гътитъ, къ обасма̀ ро́шїе са́ къ фло́рй
„ де жъ́р ѧпрежъ́рѫл ка́пъла́й; ѧто́арчите Вир-
„ гинѓо! ла́съ пала́търиле шѝ мъри́риле та́ле!
„ ѧто́арчите ла ачесте стжнчй, ла ъ́мбра а-
„ че́стор пъдъ́рй шѝ а Кокотїе́рилор но́ѫри. Ва́й!
„ по́ате къ тъ́ акъ́м е́щй ненорочитъ! . . . шѝ
„ ѧчепе́ съ плжнгъ. Пъри́нтеле мїе́ъ, шѝ
„ нъ́мй аскъ́нде нимѝк: шѝ да́къ нъ́ по́ц съ́мй
„ спъ́й де во́й лъ̀ пе Виргинѓа, спъ́нем мъ-
„ ка́р де мъ ма́й нъе́ще ѧ́къ ѧ ми́жлокъл а
„ че́лор ма́рй бо́гй, че ворве́ск къ ѧмпъра́тъа
„ шѝ ме́рг ка съ о ва́дъ .“

БЪТРЖНЪ́Л.

„ Опрѣ́тинъл мїе́ъ! сжнт пъ́ ѧкрединца́т
„ къ т те нъе́ще ди́н мъ́лте причи́нй ме́р ма́й

PÁVEL.

„ Cé lóc éste Evrópa! Ah! Virginía trébue să se întóarcă aícĭ. Céĭ trébue să áĭbă rúdă bogátă? eà erà atât de mulţumítă într acéste colíbĭ, atât de frumóasă şì gătítă, cu o basmà róşïe sáŭ cu flórĭ de júr împrejúrul cápuluĭ; întóarcite, Virginío! lásă paláturile şì mărírile tále! întóarcite la acéste stâncĭ, la úmbra acéstor pădúrĭ şì a Cocotïérilor nóştri. Váĭ! póate că tú acúm éştĭ nenorocítă! … şì începea să plângă. Păríntele mïéŭ, şì númĭ ascúnde nimíc: şì dácă nú póţ sămĭ spúĭ de vóĭ luà pe Virginía, spúnem măcár de mă máĭ iubéşte încă în míjlocul acélor márĭ boérĭ, ce vorbésc cu Împărátul şì mérg ca să o vádă. “

BĂTRÂNUL.

„ Oprïétenul mïéŭ! sânt prea încredinţát că ea te iubéşte dín múlte pricínĭ iár maĭ vârtós péntru că éste virtuóasă. “ La acéste vórbe, él sáŭ acăţát de grumázul mïeŭ, uĭmít de bucuríe. “

„ вжртóс пéнтрȣ къ éсте виртȣóасъ.“ Ла а-
„ чéсте вóрбе, éл сáȣ акъцáт де грȣмáзȣл
„ мїеȣ ȣймúт де вȣкȣрíе.“

ПÁВЕЛ.

„ Дáр крéц пемȣéриле éвропїй де викленé,
„ прекȣм ле парастисéск ѧкомодїиле шѝ ѧкъ-
„ циле че мéй ѧпрȣмȣтáт?“

БЪТРЖНȢЛ.

Мȣéриле сжнт викленé ѧлокȣриле ȣнде бъ-
„ вацей сжнт тирáни; пéнтрȣ къ ѧтот ло-
„ кȣл сúла нáше ръȣтáте.“

ПÁВЕЛ.

„ Шѝ кȣм пóате чинебà съ фїе тирáн де фе-
„ мéй?“

БЪТРЖНȢЛ.

„ Мъритжндȣле фъръ съле ѧтрéбе, пеофá-
„ тъ тжнъръ дȣпъ бътржн, шѝ пеофемéи си-
„ мцитóаре дȣпъ ȣном адїáфор.“

ПÁВЕЛ.

„ Пéнтрȣ чé съ нȣ късъторéск пе чéй че съ
„ потривéск, áдикъ: пе тúнерй кȣ чéле тúнере,
„ шѝ пе аморезáц кȣ аморизáте?“

БЪТРЖНȢЛ.

„ Причúна éсте къ ѧфранца чéй май мȣлцй

PÁVEL.

„ Dár créz pe muérile évrópïĭ de vicléne, precúm le parastinsésc încomodïile şì încărţile ce miaĭ împrumutát? “

BĂTRÂNUL.

Muérile sânt vicléne în lócurile unde bărbáţeĭ sânt tiraáni; péntru că în tót locul síla náşte răutáte.“

PÁVEL.

„ Şì cúm póate cinevà să fïe tirán de femèĭ? “

BĂTRÂNUL.

„ Măritândule fără săle întrébe, pe o fátă tânără dúpă bătrân, şì pe ofeméi simţitóare dúpă un om adïáfor. “

PÁVEL.

„ Péntru cé să nu căsătorească pe céĭ ce să potrivésc, ádică: pe tíneriĭ cu céle tínere, şì pe amorezáţ cu amorezáte? “

„ тинерій, нъ аъ ѧдестъле вогъцїй кась се ѧ-
„ соаре, шинъле кѫшигъ де кѫт ла бътржнеце.
„ Де унде тинерій фїинд, Стрикъ фемеиле а-
„ проапелорлор; тр ѧбътржнинд, нъ пот тра-
„ це драгостѣ соцїилор лор. Аъ ѧшелат ла
„ тинерециле лор, съ ѧшалъ шиєй ла бътрж-
„ неце. Ачѣста єсте уна дин ѧпротивъ лъ-
„ кръриле дрептъцїй универсале че окѫрмуеше
„ лъмѣ: адекъ онедрептате кумпенеше тот
„ дъуна пе алтъ недрептате. Ѧтр ачест кип
„ тръеск чей май мълцй Европей, ѧтрачастъ
„ ѧдоитъ неоржндуълъ; шинатѫт съмъреше
„ ѧтро Соцїетате, прекум съ адунъ богъцїиле
„ ѧмѫйнеле челор май пъцїнй оамень. Статуя
„ съ асамънъ унїй грѫдинй, ѧкаре копъчей
„ чей мичй нъ пот съ родѣск, дакъ съ ум-
„ бреск де алцїй май марй; Єсте ѧсъ ачастъ
„ деосъбире къ фрумсеца унїй грѫдинй съ ѧ-
„ тѫмплъ Сисе причинуѫск дин оаре каре ма-
„ рй копачй, тр феричирѣ унуй стат спѫ-
„ зуръ тот дъуна дела мълцимѣ шиєгалита-
„ тѣ сѫпъшилор, тр нъ дела ун мик нъмър
„ де богаць.“

ПАВЕЛ.

BĂTRÂNUL.

„ Pricína éste că în Fránţa céĭ maĭ múlţĭ tíneriĭ nú aŭ destúle bogăţíĭ ca să se însóare, şi nùle câştígă de cât la bătrânéţe. De únde tíneriĭ fiĭnd, strică femeile aproápelor lor; iár îmbătrânínd, nú pót tráge drágostea soţíilor lór. Aŭ înşelát la tineréţile lor, să înşálă şi éĭ la bătrânéţe. Aceasta éste una dín împrotívă lucrările dreptăţíĭ universále ce ocârmuéşte lúmea: ádecă onedreptáte cumpenéşte tót deaúna pe áltă nedreptáte. Într acést cíp trăésc céĭ maĭ múlţĭ Evropéĭ, într aceástă în doítă neorândueală; şi ea atât să măréşte într o soţïetáte, precúm să adúnă bogăţíile înmâĭnele célor maĭ puţínĭ oámenĭ. Státul să asámănă unïí grădínĭ, încáre copăcéĭ céĭ mícĭ nú pót să rodească, dácă să umbrésc de álţïĭ maĭ márĭ; Este însă aceástă deosăbíre că frumséţa unïĭ grădínĭ să întâmplă săse pricinuiască dín oáre cáre márĭ copácĭ, iár fericírea únuĭ stát spânzură tót deaúna dela mulţímea şi egalitátea supúşilor, iár nú dela ún míc número de bogáţ. “

„ Дар де че требуинцъ есте богъцїа ла дсурат?

БЪТРЖНЪЛ.

„ Пентру ка съш петрекъ чинева ръмъшица „ вїецїй сале ѧ дбїелшугаре, фъръ а фаче „ нимик.“

ПЪВЪЛ.

„ Шй пентру че съ нъ съ остенеск чинева? „ еъ кум мъ остенеск?“

БЪТРЖНЪЛ.

„ Пентру къ ѧ Европа лъкрул чел де мжйнй „ адъче нечинсте шй съ нъмеще лъкру де ко„ вачй саъ меканическ. Кер лъкраре пъмж„ тулуй съ дефаймъ май мълт де кжт тоа„ те; пентру къ ун меще есте май чинстит „ де кжт ун църанъ.“

ПЪВЪЛ.

„ Кум! мещешугул че хрънеще пе оамений съ „ дефаймъ ѧ Европа? еъ нъте дцълег.“

БЪТРЖНЪЛ.

„ Ох! есте къ непутинцъ унуй омъ крескът „ натуралничӗще съ дцълегъ Стрикъриле со„ цїетъцїй. Поате чинева съш факъ о Ідее „ адевърат деспре регулъ, дар нъшй деспре не „ регуларе. Фрумсеца, виртуте, шй ферй-

PÁVEL.

„ Dár de cé trebuínţă éste bogăţía la însurát ?

BĂTRÂNUL.

„ Péntru ca săş petreacă cinevà rămăşíţa vïéţïï sále în îmbïelşugáre, fără a fáce nimíc. “

PÁVEL.

„ Şì péntru cé să nú să ostenească cinevà ? éŭ cúm mă ostenésc ? “

BĂTRÂNUL.

„ Péntru că în Evrópa, lúcrul cél de mâĭnĭ adúce necínste şì să numéşte lúcru de covácĭ sáŭ mecanicésc. Cear lucrárea pământuluĭ să defáĭmă maĭ múlt de cât tóate; péntru că ún méşter éste maĭ cinstít de cât ún ţăránŭ. “

PÁVEL.

„ Cúm! meşteşúgul ce hrănéşte pe oámenĭ să defáimă în Evrópa? éŭ núte înţălég.“

BĂTRÂNUL.

„ Oh! éste cu neputínţă únuĭ ómŭ crescút naturalicéşte să înţăleagă stricările soţïetăţïï. Póate cinevà săş fácă o Idée adevărátă déspre régulă, dár nú şì déspre ne reguláre.

„ чи́рѣ, а́ѹ пропо́рцїй; да́р ѹрѣчи́нѣ, метѣ́х-
„ на, шѝ не норочи́рѣ, сѫ̀нт не пропорцїо-
„ на́ле.“

ПАВЕЛ.

„ Оа́менїй че́й бога́цй сѫ́нт да́р фо́арте но-
„ рочи́цй! е́й нѹ́ а́флъ ѧпротивѝре ла нимѝк;
„ шѝ по́т мѹлцѣмѝ пе о́рй чи́не ѹвѣ́ск.“

БЪТРѪНѸЛ.

„ Че́й маѝ мѹлцй сѫ́нт сътѹ́й де то́атѣ плъ-
„ че́риле, фїи́нд къ нѹ́й костисѣ́ск нимѝк. На́й
„ черка́т къ плъче́рѣ одѝхней съ кѹ́мпъръ кѹ
„ остенѣ́лъ; а мжнкъ́рїй, кѹ фо́аме, шѝ а
„ бѫтѹ́рей, кѹ се́те? плъче́рѣ де а ѹвѝ, шѝ
„ афѝ ѹвѝт, нѹ́ съ кжшѝгъ де кжт кѹ маѝ мѹл-
„ те липсѝй шѝ же́ртфе. Богъцїа кѹ́рмъ де
„ ла че́й бога́цй то́атѣ ачѣ́сте плъче́рй, пресъ-
„ зи́нд маѝнаѝнте требѹи́нцеле ло́р. Ѧда́оце
„ ла десгѹстѹа че ѹрмѣ́зъ дѝн са́цїѹл ло́р,
„ мжндрїа че съ на́ше дѝн мѹлта ло́р богъцїе,
„ шѝ бе́й ведѣ́ къ чѐ маѝ мѝкъ липсѝре ѧ́й
„ скжрбѣ́ше, шѝ ни́чй кѣ́р добжнди́риле че́ле маѝ
„ ма́рй нѹ́й маѝ мѹлцъмѣ́ше. Мѝросѹл ѧ мїѝ
„ де трандафѝрй нѹ́ маѝ сѫ́нт плѣкѹцй де кжт
„ ѹн минѹт. Да́р дѹре́рѣ че причинѹѣ́ше ѹн

Frumséţa, virtútea, şì fericírea, áŭ propórţiĭ; dar urăcíunea, meteahna, şì nenorocírea, sânt ne proporţïonále.“

PÁVEL.

„ Oámenïĭ céĭ bogáţĭ sânt dár fóarte norocíţĭ! éĭ nù áflă împotrivíre la nimíc; şì pót mulţămì pe órĭ cíne iubésc.“

BĂTRÂNUL.

„ Céĭ maĭ múlţĭ sânt sătíĭ de tóate plăcérile, fiïnd că núĭ costisésc nimíc. Náĭ cercát că plăcérea odíhneĭ să cúmpără cu ostenéală; a mâncărïĭ, cu fóame, şì a băutúreĭ, cu séte? plăcérea de a iubì, şì afì iubít, nú să câştígă de cât cu maĭ múlte lipsírĭ şì jértfe. Bogăţía cúrmă de la céĭ bogáţĭ tóate acéste plăcérĭ, prevăzínd maĭnaínte trebuínţele lór. Adáoge la desgústul ce urmează dín sáţïul lór, mândría ce să náşte dín múlta lór bogăţíe, şì véĭ vedea că cea maĭ mícă lipsíre îĭ scârbeşte, şì nícĭ ciar dobândírile céle maĭ márĭ núĭ maĭ mulţăméşte. Mírosul a míĭ de trandafírĭ nú maĭ sânt plăcúţĭ de cât ún minuút. Dár durérea ce pricinueşte un síngur spíne a lór ţíne múltă vréme.

„ Сѝнгѹр Спѝне а лѡ́р цѝне мѹ́лтъ вре́ме. Ѹн
„ ръ́ѹ ѧтре плъчѐрй, е́сте пе́нтрѹ че́й вога́цй
„ ка Ѹн Спѝн ѧтре фло́рй. Пе́нтрѹ че́й съра́чй
„ ѧсъ ди́н проти́въ, о плъчѐре ѧтре тикъло-
„ ши́й е́сте о фло́аре ѧтре Спѝпй; шѝ о гѹ́стъ
„ кѹ о ма́ре дѹлче́цъ. То́ате при́н ѧпроти́въ
„ пѹ́нере съ мъре́ск. Натѹ́ра пе то́ате ле́ѹ кѹм-
„ пъни́т. Ка́ре ста́ре да́р цисъ па́ре ма́й бѹ́нъ,
„ де анѹ́нъдъждѹ́й нимѝк шѝ а те те́ме де о́рй
„ че́, сла́ѹ анѹ́ те те́ме де нимѝк шѝ анъдъждѹ́й
„ мѹ́лт? Ѣ́ ди́н тжй ста́ре е́сте авога́цилор,
„ ѳр чѣ а до́а а съра́чилор. Да́р ачѐсте сте́рй
„ сжнт гре́ле де пѹрта́т пе́нтрѹ оа́менїй че́ш а-
„ ле́г феричи́рѣ ло́р ѧкѹмпета́ре шѝ виртѹ́те.“

ПА́ВЕ́Л.

„ Че́ ѧцъле́цй при́н виртѹ́те?“

БЪТРЖНЕ́Л.

„ Фїѣл мїе́ѹ! тѹ́ ка́ре хрънѐшй пе пъри́нцїй
„ тъ́й кѹ остене́ли ле тале, нѹ́ ай треѹ́и́нцъ
„ съ шїй дефини́цїа е́й. Виртѹ́тѣ е́сте оси-
„ ли́нцъ ано́астръ пе́сте пѹте́ре пе́нтрѹ ви́неле
„ че́лорлалц, кѹ Ско́пос ка́ съ плъче́м нѹ́май
„ лѹ́й Дѹмнезе́ѹ.“

ПА́ВЕ́Л.

Un răŭ între plăcérĭ, éste péntru céĭ bogáţĭ ca ùn spín între flórĭ. Péntru céĭ sărácĭ însă dín protívă, o plăcére între ticăloşíĭ éste o flóare între spínĭ; şì o gùstă cu o máre dulceaţă. Tóate prín împrotívă púnere să mărésc. Natúra pe tóate leaŭ cumpănít. Cáre stáre dár ţisă páre máĭ búnă, de anùnădăjduì nimíc şì a te téme de órĭ cé, sáĭ anù te téme de nimíc şì anădăjduì mùlt? Cea dín tâĭ stáre éste abogáţilor, iár cea a dóa a sărácilor. Dár acéste stărĭ sânt gréle de purtát péntru oámenïĭ céş alég fericírea lór încumpetáre şì virtùte.“

PÁVEL.

„ Ce înţălégĭi prín virtúte? “

BĂTRÂNUL.

„ Fíiul mïéŭ! tú cáre hrănéştĭ pe părínţïĭ tăĭ cu ostenélile tále, nù aĭ trebuínţă să ştíĭ definíţïa éĭ. Virtútea éste osilínţă anóastră péste putére, péntru bínele célorlalţi, cu scópos cá să plăcém nùmaĭ lùĭ Dumnezéŭ.“

„ Ох! кът де вирто́асъ е́сте Вирги́ния! шѝ „ пе́нтрѹ ача́ста аѹ̆ шѝ дори́т съ́се ѧбогъца́с- „ къ, кась поа́тъ фа́че би́не. Пе́нтрѹ ача́ста „ аѹ̆ порни́т ѧ ди́н траѣ́ст Остро́в: шѝ вирто́- „ те́ е́й ѫръш о ва адо́че ѧнапо́й.“

Ідеѣ ѧто́арчерїй е́й пе́сте пѹци́н апринзи́нд фандасїѣ ачѣ́стѹй тжнъръ̆, ѧш астжмпъра́ то́а те нелиниши́риле са́ле. Пе́нтрѹ ача́ста нѹ̆ скрїе нимѝк Вирги́ния, зичѣ е́л, пе́нтрѹ къ а́ре съ́ вїе. Кѹ̆ ѹнвжнт бѹ̆н ѧпѹци́нъ вре́ме поа́те вени́ ди́н евро́па! пе ѹ̆рмъ нѹ̆мъра́ кжте коръ- бїй ѧнота́се пе ача́стъ диста́нцъ де па́трѹ̆ мїй чи́нчй сѹ̆те ми́ле, ѧмай пѹци́н де тре́й лѹ̆ни. Кора́бїѣ ѧка́ре маѹ̆ интра́т нѹ̆ва ѕѣвови́ маѹ̆ мѹ̆лт де до́ъ лѹ̆ни. Къпита́нїй коръбїи́лор ѧ- ѕїоа де астѣ́ѕ сжнт кѹ̆ ма́ре цїи́нцъ, шѝ коръ- бїе́рїй фо́арте искѹси́ц! е́л ворбѣ́ деспре прїи- ми́рѣ че е́ра съ́й фа́къ ла Сосѝрѣ е́й, деспре ка́са чѣ но́ъ че е́ра съ́й ѕидѣ́скъ, шѝ деспре мѹ́лцъ- ми́риле че ѩ тѫ́рфѝ фъкѹ́т ѧто́ате зи́лиле, кжнд ѧй вафѝ Соцїе: Соцїѣ са́! .... Ача́стъ Ідее ѧл веселѣ́. Че́л пѹци́н, пъри́нтеле мїеѹ̆, ѧмй зичѣ́ е́л“ нѹ̆ вой маѹ̆ фа́че алт нимѝк де кжт „ Спре плъче́рѣ та. Вирги́ния фїѝд бога́тъ, ной

PÁVEL.

„ Oh! cât de virtóasă éste Virginía! şì péntru aceásta aŭ şì dorít să se îmbogăţáscă, cásă póată fáce bíne. Péntru aceásta aú pornít ea dín tracést Ostróv: şì virtùtea éĭ iárăş o va adùce înapíĭ.“

Idéea întóarceriĭ éĭ péste puţín aprinzínd fandasía acéstuĭ tânăr, îş astâmpărà tóate nelinişтírile sále. Péntru aceásta nù scríe nimíc Virginía, zicea él, péntru că áre să víe. Cu ùn vânt bùn, înpuţínă vreme poáte venì dín Evrópa! pe úrmă numărà câte corăbïĭ înnotáse pe aceástă distánţă de pátru míĭ cíncĭ sùte míle, înmaĭ puţín de tréĭ lùnĭ. Corábïea încáre ea aŭ intrát nú va zobovì maĭ mùlt de dóă lúnĭ. Căpitánïĭ corăbĭĭlor în zïoa de astăz sânt cu máre şтïínţă, şì corăbïérïĭ fóarte iscusíţ! él vorbea despre prïimírea ce éra săĭ fácă la sosírea éĭ, déspre cása cea nóă ce erà săĭ zidească, şì déspre mulţămírile ce ea íar fì făcút în tóate zílele, când îĭ vafì soţíe: soţíea sà! …. Aceástă Idée îl veselea. Cél puţín, părínтele mïeŭ, îmĭ zicea él “ nú vóĭ maĭ fáce alt nimíc de cât spre plăcérea ta. Virginía fiind bogată, noi vóm aveà maĭ mùlţ róbĭ care vór lucràpéntru dumnetà.

„ вом авѣ май мълц робій карево́р лъкрапе́нтръ
„ дъмнѣтà. Вей петре́че тот дѣ́на къно́й, не
„ авжнд алтъ гриже, декжт съ те въкърй шì
„ съ те весълѣщй.“ Шì ѧтрачест кип ешит
дин Симцирй алергà акасъ ла фамилїе ка съш
спъе веселїа де каре ерà ѧшелат.

Ѧ пъцинъ време фричеле чеде марй мощенеск
недеждиле чеде марй. Патимиле чеде сжне-
че арънк тот дѣ́на съфлетъл ѧ ѧтжмплърй дин
противъ. Ѧдеса орй Павел венѣ тот адоаъи ка съ
мъ черчетезе. Ѣл ѧмй зичѣ: „Виргинїа нъмй
„ скрїе нимик. Дерфì плекат дин Европа
„ м̀ мар фì ѧщїицат де плекарѣ ей. Ѧх! чеде че
„ сă аъзит пентръ джнса, сжт фоарте ѧде-
„ върате! Мътъшиса о аъ мъритато дъпъ ве
„ ън воерю маре. Ювирѣ де богъцїе о аъ стрика-
„ то, ка шì пе алцїй мълцй. Ѧ кърциле ачеле
„ че сжнт зъгръвите атжт де бине фемеиле,
„ виртъте нъ естe алт де кжт о причинъ де ро-
„ манцъ. Де арфì фост Виргинїа виртоасъ,
„ м нар фì лъсат пе майкъса шì пе мине. Ѧ-
„ време кжнд ѧмй петрек вїаца гжндиндъмъ
„ ла джнса, м мъ ъитъ. Съ мъ скърбеск, шì
„ м̀ съ десфътезъ. Ѧх! гжндъл ачеста мъ

380

Véĭ petréce tót deaùna cunoĭ, ne având altă gríje, de cât să te bùcurĭ şi să te vesăléştĭ.“ Şi întracést cíp eşít dín simţírĭ alergà acasă la famílïe ca săş spúe veselía de cáre érà înşelát.

În puţínă vréme frícele céle márĭ moştenésc nedéjdile céle márĭ. Pátimile céle sâlnece arunc tót deaùna sùfletul în întâmplărĭ dín protívă. Adésa orĭ Pável venea tót a doazi ca să mă cercetéze. Él îmĭ zicea: „Virginía númĭ scríe nimíc. Dear fi plecát dín Evrópa eà mar fi înştïinţát de plecárea éĭ. Ah! cele ce sáŭ auzít péntru dânsa, sânt fóarte adevăráte! Mătùşisa o aŭ măritáto dùpă vre ùn boériŭ máre. Iubírea de bogăţíe o aŭ stricáto, ca şi pe álţïĭ mùlţĭ. În cărţile acélea ce sânt zugrăvíte atât de bíne feméile, virtùtea nu éste alt de cât o prícină de románţŭ. De arfi fóst Virginía virtuoásă, ea nar fi lăsát pe maĭcăsa şi pe míne. Învréme când îmĭ petréc vïáţa gândíndumă la dânsa, éa mă úĭtă. Eŭ mă scârbésc, şi eà să desfăteázã.

„ дезнъдъждъ́ше. Тот лъкръ́л мъ ѫгреъ́мъ
„ тоатъ адъна́рѣ ѫмй адъче не плъче́ре. Дѣр
„ да̀ Дъмнезе́ъ съсе деску́ъ вр҃ън ръзбо́ю ѫ-
„ Їндїа, ка съ мѣ́рг съ мо́рю!. фїюл мїе́ъ, мм
„ ръспъне, кърａ́жъл че не пъне ѫприме́ждїе де
„ моа́рте нъ е́сте декѫт де ън минъ́т; шй де
„ челе май де мъ́лте орй е́сте ѫвитат де де-
„ шертеле ла́ъде але о́аменилор. Е̃сте ѫсъ ал-
„ та май ра́ръ шй̀ май де не бо́е ка́ре не фа́че
„ съ съфери́м тот дъ҃на, фъръ ма́ртърй, шй̀
„ фъръ ла́ъде, търеъръриле вїе́цїй: шй̀ ача́с-
„ та е́сте ръбда́.к. Їй нъ съ ра́зимъ ѫ пъре-
„ риле а́лтора ничй ѫ нъвъли́рѣ па́тимилор ноа-
„ стре, чи нъмай ѫ во́м лъй Дъмнезе́ъ . Ръбда́-
„ рѣ е́сте кърａ́жъла Вирту́цїй.“ Ах! аъ Стри-
„ га́т е́л, е́ъ нъ сѫ́т да́р ничй де кът Вирту́ос!
„ тоа́те мъ ѫгреъ́мъ шй мъ дезнъдъждъ́еск. --
„ Вирту́тѣ, мм ръспъне е́ъ, фїйд тот дъ҃на де
„ о потри́въ, Статорникъ, шй̀ не Скимба́тъ, нъ
„ е́сте па́ртѣ о́мълъй. Ѫтре атѫ́тѣ мъ́лте па́-
„ тимй че не ѫтържтъ, кърънта́рѣ но́астръ съ
„ търеъръ шй̀ съ ѫтъ́нек: да́р ѫсъ сѫ́т фана́ре,
„ дела ка́ре пътѣ́м апри́нде тръш фъкла́м: шй̀ а-
„ чѣ́стѣ сѫ́нт ѫвъцътъ́риле. Ѫвъцътъ́риле,

Ah! gândul acésta mă deznădăjduiaşte. Tót lùcrul mă îngreuiază, tóată adunárea îmĭ adùce ne plăcére. Dear dà Dumnezéu săse descíză vrún răzbóiŭ în Indïa, ca să mérg să móriĭ!. „Fiiul mieu, iám răspuns, curájul ce ne pùne în priméjdïe de móarte nu éste de cât de un minùt; şì de cele maï de múlte orĭ éste învitát de deşértele láude ale óamenilor. Este însă alta maĭ ráră şì maĭ de ne vóe cáre ne fáce să suferím tót deaúna, fără márturĭ, şì fără láude, turburările vïéţiĭ: şí aceásta éste răbdárea. Ea nu să rázimă în părérile áltora, nícĭ în năvălírea pátimilor nóastre, ci númaĭ în vóia luĭ Dumnezéu. Răbdárea éste curájul Virtúţiĭ.” Ah! aŭ strigát él, éŭ nù sânt dár nicĭ de cùm Virtuos! tóate mă îngreuiază şì mă deznădăjduésc.-- Virtútea, iam răspuns eŭ, fiĭnd tot deauna de o potrívă, statórnică, şì ne scimbátă, nù éste pártea ómuluĭ. Între atâtea mùlte pátimĭ ce ne întărâtă, cuvântárea nóastră să túrbură şì să întúnecă: dár însă sânt fanáre, dela cáre putém aprínde iárăş făclía: şì acéstea sânt învăţătùrile.

„ фíюл мїеѫ, сѫ̑т ѫн ажѫто́р чере́ск. Е̑ле сѫ́нт
„ ра́зеле ѧцълепчѫнїй че окѫ́рмѫ́еще лѫ́ме, кѫ
„ ка́ре омѫ́л, ѧ̑сѫфла́т де оа́ре ка́ре мешешѫг
„ чере́ск, аѫ̆ ѧвъща́т ада̀ лѫ́минъ пе пъмѫ́нт.
„ Асе́менѣ ка шѝ ра́зеле со́а елѫй, е̑ле лѫ́мнѣ́зъ,
„ весъле́ск, шѝ ѧкълзе́ск: ачéстѣ сѫ̑т о Скѫнтéе
„ Дѫмнезъѫ́скъ. Прѝн тржнсъле, ка прѝн фок,
„ тоа́тъ натѫ́рл ни съ фа́че фолоситоа́ре. Прѝй
„ тржсе́ле адѫ́чем пе ажгъ но́й лѫкрѫ́риле, локѫ́-
„ риле, оаменїй, шѝ вре́миле. Е́ле сѫ́нт ка́ре не
„ кѣ́мъ ла ре́гѫлиле вїе́цїй омене́щй. ѧблжзе́к
„ па́темиле; ѧпра́щие мѣте́хнеле; ѧдѣ́мнъ вирто́-
„ циле прѝй пи́лделе бърба́цилор че́лор ма́рй че́съ
„ ла́ѫдъ кѫ̆ джнсъле, шѝ пе ка́ре ма́ле нїй ѧфъцо-
„ шла́зъ то́т дѣ́ѫна дѣ́чинстиц шѝ лъѫда́ц. Ачé-
„ стѣ сѫ́нт фїйчеле че́рюлѫй че́ съ погоа́ръ пе́ пъ
„ мѫ́нт ка́съ мѫ́нгже ненорочи́риле нѣ́мѫ-
„ лѫй омене́ск. Скрїто́рїй че́й ма́рй, чисъ
„ ѧ̑сѫфлъ де джнсъле, Са́ѫ̆ арътат то́т дѣ-
„ ѫна ѧвре́миле челема́й гре́ле, сѫферинд ѧ-
„ тоа́тъ Соцїета́тѣ, вре́миле барбарисмѫлѫй,
„ шѝ а десфрънърїй. Ѧвъцътѫ́риле фїюл мїеѫ,
„ аѫ̆ мѫнгжа́т пе о мѫлци́ме де́ о амени ма́й не-
„ норочи́ц де кѫ́т тине: прекѫ́м пе ѯенофо́н,

Învăţătùrile, fiiul mïeŭ, sânt un ajutór cerésc. Ele sânt rázele înţălepciùnïĭ ce ocârmueşte lùmea, cu cáre omul, însuflát de oáre cáre meşteşùg cerésc, aŭ învăţát adà lumínă pe pământ. Asémenea ca şì rázele sóareluĭ, ele luminéază, vesălésc, şí încălzésc: acéstea sânt o scântée Dumnezăească. Prín trânsele, ca prin foc, toátă natúra ni să fáce folositoáre. Prín trânsele adùcem pe lângă nóĭ lùcrurile, lócurile, oamenïĭ, şì vrémile. Éle sânt cáre ne ceamă la régulile vïéţïĭ omenéştĭ. Îmblânzésc pátemile; împráştie metéhnele; îndeamnă virtùţile prin píldele bărbáţilor cé lor márĭ cé să láudă cu dânsele, şì pe cáre eále níĭ înfăţoşáză tót deaúna dé ciinstíţ şì lăudáţ. Acéstea sânt fiïcele cériuluĭ cé să pogoáră pé pământ cásă mângâe nenorocírile neamuluĭ omenésc. Scrïitórïĭ céĭ márĭ, cisă insùflă de dânsele, sáŭ arătát tót deaùna învrémile celemáĭ gréle, suferínd întoátă soţïetátea, vrémile barbarismuluĭ, şì a desfrânărïĭ. Învăţătùrile, fiiul mïéĭ, aĭ mângâiat pe o mulţíme dé oameni máĭ nenorocíţ de cât tíne: precum pe Xenofón, ce sáŭ surgunít dín

„ че са́ съ́ргъни́т ди́н па́трїа са̀, дъ́пъ че
„ о аъ́ мжнтъ́ито шѝ аъ́ адъ́с ѧвра́циле е́й
„ зе́че мі́й де Гре́чі́; пе Сципіон Африка́нъл.
„ асъ́пра́т де клефети́риле Рома́нилор; пе Лъ́-
„ къл де и́нтрициле ло́р; шѝ пе Катина̀, де не
„ мъ́лцъмито́а́ре къ́рте. Гре́чі́й, че́й ма́й ѧ-
„ въцаці́й, ѧпърцисе ла фі́еш ка́ре ди́н Мъ́целе
„ че́ стъпжне́ск ѧвъцътъ́целе о па́рте а ми́нці́,
„ ка́ съ о окжрмъ́жск. Но́й ѧсъ тре́бъе съ дъм
„ па́тимиле ноа́стре ка съ ле окърмъ́жск, фі́ид
„ къ ле ци́н съ́пт жъ́г шѝ стръ́ните. Ѳле
„ тре́бъе съ ѧплине́ск дъ́пъ пъте́риле съ́фле-
„ тъ́лъй но́стръ, ачелеш лъкръ́рі́ че съвжршà
„ шѝ че́съ́риле кжнд повъцъ́ка́ї Со́а елъ́й.“
„ Четеще да́р, фі́юлмі́е́ъ. Бърба́ці́й че́й ѧцъ-
„ ле́пці́й че аъ́ Скри́с ма́йнаи́нте де ной сжнт
„ ни́ще кълъто́рі́, ка́ре ажъ́нгжндъ́не ѧ ка́ле́
„ ненороче́рі́, не ѧти́нд мжи́ній де ажъто́р, ши
„ не пофте́ск ѧкомпа́нїа ло́р, кжд то́ці́ чем-
„ ла́лці́ не пъръсе́ск. Ка́рте́ че́ бъ́н е́сте ъ́н
„ бъ́н прі́е́тен.“

Ах! Стригъ Па́вел, кжт е́ра а́и́чі́ Вирги́ніа,
„ е́ъ нъ́ ав е́м тревъ́и́нцъ касъ щі́ъ ачетѝ.
„ Ни́чі́ шѝ нъ́ е́ра ма́й ѧвъца́тъ де кжт ми́не;

pátrïa sà, dùpă ce o aŭ mântuíto şì aŭ adùs înbráţile éŭ zéce míĭ de Gréciĭ; pe Sţipíon Africánul, asuprít de clefetírile Románilor; pe Lùcul de íntrigile lór; şì pe Catinà, de ne mulţămitóarea cúrte. Grécïĭ, céĭ máĭ învăţáţĭ, împărţíse la fíeş cáre dín Mùzele cé stăpânésc învăţătúrele o párte a mínţïĭ, cá să o ocârmuească. Nóĭ însă trébue să dăm pátimile noástre ca să le ocărmuiască, fiind că le ţín sùpt jùg şì struníte. Ele trébue să împlineáscă dùpă putérile sùfletuluĭ nóstru, acéleaş lucrărĭ ce săvârşà şì ceasurile când povăţuià cáïĭ Sóareluĭ. Cetéşte dár, Fíiul mïéŭ. Bărbáţïĭ céĭ înţălépţĭ ce aŭ scrís máĭnaínte de noĭ sânt níşte călătórĭ, cáre ajungândune în cálea nenorociíreĭ, ne întínd mâĭnĭ de ajutór, şì ne poftésc încompánïia lor, când tóţĭ ceialálţĭ ne părăsésc. Cártea cea búnă este un bùn prïeten.“

Ah! strigă Pável, cât era aícĭ Virginía, eŭ nù aveam trebuínţă casă ştíŭ acetì. Nícĭ ea nu era maĭ învăţátă de cât míne; dár, când să uità lamíne, şì mă numea prïatenul éĭ, atùncĭ erà cu neputínţă cásă maĭ fíŭ scârbít.“

„ да́р, кжнд съ ѹита̀ лами́не шѝ мъ нѹмѣ̀ прїи́-
„ тенѹл е́й, атѹнчѝ ера̀ кѹ непѹти́нцъ ка́съ
„ май фі́ѹ скжрби́т.“

„ Фе́рѣ ѧдома́лъ, ѧ́й зисе́й, нѹ́ е́сте прїе́-
„ тен ма́й плъкѹ́т ла о́м де кжт стъпжна
„ че не ювѣ́ще. Фемѣ́и а́ре ѧтре а́лтеле шѝ о
„ ѹшоа́ръ весели́е, ка́ре ѧпра́шїе скжрба̀ въ-
„ ба́тѹлѹй. Гра́цїиле е́й не гонѣ́ск фандаси́ле
„ че́ле рѫ́ле але гжндире́й. Пе фа́ца е́й стръ-
„ лѹче́ск нѹрїи́шѝ ѧкре́дерѐ. Ка́ре веселі́е да́р
„ нѹ́ съ мърѣ́ще прѝнтра е́й? ка́ре скжрбъ съ
„ ѧпротивѣ́ще ла́кръмилор е́й? Виргинѝа съ ва
„ ѧтоа́рче май фи́лософъ де кжт тине,
„ шѝ съ ва мира̀ фо́арте не възѝнд гръди́на
„ десъвжрши́т лѹкра́тъ, ѧ вре́ме че т̀ нѹ́ съ
„ ѧрижа́ще де кжт спре ѧподоби́рѣ е́й, кѹ
„ тоа́те стрѹне́лиле рѹ́дей са́ле, депа́рте де
„ ма́йкъса шѝ де тине.“

Ѧкипѹи́ндѹш Па́вел де ѧтоа́черѣ чѣ̀ пе́сте
пѹци́н а Виргинѣ́й, съ ѧкѹража̀, шѝ съ ѧ-
де летничѣ̀ кѹ ма́ре бѹкѹ́ріе ла остене́лиле че́ле
кжмпене́шѝ. ферици́т ера̀, къ ѧ ми́жлокѹл
Скжрбело) са́ле, съ остенѣ̀ спре ѹн сфжрши́т
плъкѹ́т па́тимїй са́ле.

Fără îndoială, îĭ ziséĭ, nù éste prïéten máĭ plăcút la óm de cât stăpâna ce ne iubéşte. Feméia áre între áltele şì o uşóară veselíe, cáre împráştïe scârba bărbátuluĭ. Gráţïile éĭ ne gonésc fandasíile céle răle ale gândíreĭ. Pe fáţa éĭ strălucésc núrïĭ şì încréderea. Cáre veselíe dár nù să măreaşte príntr a éĭ? cáre scârbă să împrotiveaşte lácrămilor éĭ? Virginía să va întóarce maĭ filosoafă de cât tíne, şi să va mirà fóarte ne văzínd grădína desăvârşít lucrátă, în vréme ce eà nù să îngrijáşte de cât spre împodobírea éĭ, cu tóate strunélile rùdeĭ sále, depárte de máĭcăsa şì de tíne.“

Începuínduş Pável de întóarcerea cea péste puţín a Virginíeĭ, să încurajà, şì să îndeletnicea cu máre bucuríe la ostenélile céle câmpenéştĭ. Fericít erà, că în míjlocul scârbelor sále, să ostenea spre ùn sfârşít plăcút pátimïĭ sále.

Ла 24 декевріе. 1744), Павел, скължндъсъ, аў зъріт ѡ пандіёръ алъ арборінд пе мънтеле Дескоперіёй. Ачастъ пандіёръ да сёмн къ о корабіе есте пе маре. Дечй Павел аў алергат ла търгъ ка съ вадъ нў сжнт чева скрисорй дела Вирджніа. Аў шъзът аколо пънъ ла тоарчерѣ май марелуй лиманлуй че съ дусесе найнтѣ ёй, дупъ обичёю, ка съ о кънолскъ; нў сав ла нторе де кжт токмай сара. Дечй аў ръпортуйт Гувернаторлуй кўмкъ корабіа че съ зърёше ёсте Сфжнтул-Геран, кў шапте сўте де половоаче; ші командуйтъ деўн капитан нумйт Д: Овен. Ёл а дат Гувернаторлуй тоате скрисорile че адучё ачастъ корабіе дин франца, ла тре каре сав афлат ші ўна къторъ Мадам ла-Тўр, скрисъ кёр кў мжна Вирджніей. Павел оав луат ладатъ, аў съртат кў лпътимире, аў пўс лсйн, ші аў алергат акасъ. Зърінд де департе пе фамілія лтрёгъ, че ашептà тоарчерѣ съ пе пїатра де Зіоа бўнъ, аў л-

Într o dimineaţă, pe la răvărsátul zórilor (la 24 decevrïe. 1744), Pável, scăldândusă, aŭ zărít o pandïéră álbă arborínd pe mùntele Descoperíreĭ. Aceástă pandïeră dà sémn că o corábïe este pe mare. Décĭ, Pável aŭ alergát în dátă în târg ca să vázĕ nú sânt cevà scrisórĭ dela Virginía. Aú şăzút acolò pănă la întoárcerea maĭ máreluĭ limánuluĭ ce să dusése înaíntea éĭ, dùpă obicéiŭ, ca să o cunoáscă; nù saŭ întórs de cât tócmaĭ sára. Décĭ au răportuít Guvernátoruluĭ cùmcă corábïa ce să zăreaşte este Sfântul-Gerán, cù şápte sùte de poloboáce; şì comanduítă deún capitán numít D: Oben. Erà depărtátă cù pátru míle, şì că tócmaĭ adóa zì dùpă amïázăzì va sosì la Port-Luì, dacă va avea vânt bùn. El aŭ dát Guvernátoruluĭ tóate scrisórile ce aducea aceástă corábïe din Fránţa, între cáre saŭ aflát şì ùna cătră Madám La-Tùr, scrísă ciar cu mâna Virginíeĭ. Pável oaŭ luáto îndátă, aŭ sărutáto cu împătimíre, aĭ pùso însín, şì aŭ alergát acásă. Zărínd de depárte pe famílïa întreagă, ce aşteptà întoarcerea sà pe pïatra de Zíoa búnă, au

нълца́т Скрисоа́рѣ ѫсѫ́ѣ, фъръ апѫтѣ́ ворвѝ; шѝ ѫдатъ то́цѝ Саѫ́ адѫна́т ла Мада́м Ла-тѫ́р ка съ о аскѫ́лте. Дѣчѝ Виргиѣа ѫфѣ́ица́ пе ма́йкъса кѫ́мкъ а́ѫ́ пътими́т мѫ́лте дела мътѫ́шиса, къ а́ѫ́ вои́т съ о мъри́те фъръ во́мѣ́ѝ, пе оу́рмъ о аѫ́ ѫрциси́то, шѝ ѫ сфѫршѝ́т о аѫ́ тримѝ́со ла острова́л Франці́ѝ, пе вре́миле че́ле май ре́ле а́ле а́нѫлѫ́ѝ; къ ѫ Задар Саѫ́ Силѝ́т а́ѝ ѫтоа́рче милостиви́рѣ а́съпра ѣ́ѝ, ѫфъцошѝндѫ́ѝ даторѣ́ле че а́вѣ́ кътръ ма́йкъса шѝ обичѣ́ѭиле вѫ́рстеѝ чѣ́ѝ копилъре́ѣѝ; къ аѫ́ фо́ст трътъла́ѝтъ ка о копи́лъ не Симцитоа́ре, шѝ кѫ́ капѫлСтрика́т де ба́сне; шѝ къ ма́ акѫ́м нѫ́ доре́ а́лтъ де кѫ́т норочи́рѣ де а́вѣдѣ́ шѝ а ѫ-връцоша́ пе Скѫ́мпа ѣ́ѝ фамѝ́лїе; шѝ къ а́стъѣ́ѝ кѣ́ар фѝ шѝ мѫ́лцъми́т а́ча́стъ ѫвъпъ́мѫ́тъ по́фтъ, да́къ къпита́нѫл коръ́ѣѝеѝ ар фѝ ѣрта́то съ ѫтре ѫ шалѫпа (I.) май ма́релѫ́ѝ Лима́нѫлѫ́ѝ. Ѣл Саѫ́ ѫпротиви́т ла плека́рѣ ѣ́ѝ, дин причи́на къ ѫскатѫ́л ѣ́ра ѫкъ депа́рте, шѝ ма́рѣ съ оу́мфла́се, де шѝ вѫ́нтѫ́л ѣ́ра линиѭи́т.

(I.) Ѫ́н фе́лѫ́ де кагѝк Саѫ́ дѫва́с ма́ре.

înălţát scrisoárea însus, fără a puteà vorbì; şì îndată tóţĭ saŭ adunát la Madám La-Tùr ca să o ascùlte. Décĭ Virginía înştiïnţà pe máĭcăsa cum că aŭ pătimít mùlte dela mătùşisa, că aŭ voít să o măríte fără vóia éĭ, pe ourmă o aŭ urgisíto, şì în sfârşít o aú trimíso la ostrovul Fránţĭĭ, pe vrémile céle maĭ ră le ale anuluĭ; că în zadár saĭ silít aĭ întoárce milostivírea asupra eĭ, înfăţoşínduĭ datoríele ce aveà către máĭcăsa şì obiceìurile vârsteĭ céĭ copilăréştĭ; că aŭ fóst trătăluítă ca o copílă ne simţitoáre, şì cù cápul stricát dé básne; şì că eá acùm nù doreà áltă de cât norocírea de avedeà şì a îmbrăţoşà pe scùmpa éĭ famílïe; şì că astăzĭ ciar ar fì şì mulţămít aceástă învăpăiátă póftă, dácă căpitánul corăbïeĭ ar fì ertáto să între în şalupa (I.) maĭ máreluĭ Limánuluĭ. El saŭ împrotivít la plecárea éĭ, din pricína că uscátul erà încă depárte, şì márea să umfláse, de şì vântul era liniştít.

(I.) Un féliŭ de caíac saŭ duvás máre.

Авїа̀ сăѣ четѝт скрисоа́рѣ е́й, шѝ ѧда́тъ тоа̀тъ фами́лїа, плѝнъ де бъкꙋ́рїе, ăѣ стри-га́т: „ăѣ сосѝт Виргинїа!“ Ѧтꙋ́нчи стъ-пжи́й шѝ слꙋ́желе сăѣ ѧвръцоша́т. Мада́м Ла-Тꙋ́р хи́се лꙋ́й Па́вел: „фiꙋл мїеѫ́, ми́ꙋй „де вестѣ́ше мецине́шлꙋй нострꙋ́ сосѝрѣ Вир-„гинiе́й.“ Ѧда́тъ Домѝнг апри́нсе о торс̀ъ шѝ плека́ръ дин пре́ꙋнъ кꙋ Па́вел ка́тръ ми́-не. Ворфи фо́ст зъче ча́сꙋрй де но́апте, дꙋ́пъ че ѧмй стѫнсесем ла́мпа шѝ мъкꙋлка́сем, кжд амзъри́т прин кръпътꙋ́риле колѝбей ме́ле о лꙋми́нъ ѧ пъдꙋ́ре. Пꙋци́н май пре ꙋ́рмъ ам ажꙋнс̀ гла́сꙋл лꙋ́й Па́вел стригѫ́ндꙋмъ. Де́чй ѧда́тъ ма́м скꙋла́т, шѝ пънъ съ мъ ѧвра́к, Па́вел ăѣ шѝ ѧтра́т ла ми́не гжфꙋи́нд шѝ е́шит дин Симци́рй, шѝ сăѣ апꙋка́т де грома́дꙋлмїеѫ́, зикѫ́нд: Хай-„дем, хайдем; Виргинiа ăѣ сосѝт. Хайдем ла „лима́н, къ кораві́а о съ соса́скъ димине́цъ.“

Де́чй а́м плека́т ѧда́тъ; шѝ ѧвре́ме че трей-че́м пъдꙋ́риле мꙋ́нтелꙋй-Лꙋ́нг, шѝ ѧкъ ера́м пе дрꙋ́мꙋл че дꙋче де́ла Памплемꙋ́се Ла лима́н, ажꙋнс̀ръм пе оа́ре чи́не вї́ынд дꙋпъ но́й ѧпа́с ма́ре. Ячи́ста ера̀ ꙋн Ма́врꙋ, пе ка́ре. ѧда́тъ че нѣ́ăѣ ажꙋ́нс, ла́м ѧтребат де ꙋ́нде ви́не ши ꙋ́нде мѣ́ꙋе

Abïà saŭ cetít scrisóarea éĭ, şì îndátă tóată famílïa, plínă de bucuríe, aŭ strigát: “aŭ sosít Virginïa!“ Atùncĭ, stăpânïĭ şì slùgele saŭ îmbrăţoşát. Madám La-Tùr zíse lùĭ Pável: “fiiul mïeŭ, mérgĭ de vestéşte megiéşuluŭ nóstru sosírea Virginíeĭ.“ Îndátă Domíng aprínse o tórsă şì plecără dín preùnă cu Pável către míne. Vor fi fóst zăce ceásuri de nóapte, dùpă ce îmĭ stânsesem lámpa şì măculcásem, când amzărít prin crăpătùrile colíbei méle o lumínă în pădùre. Puţín maĭ pre ùrmă am auzít glásul lúĭ Pável strigândumă. Décĭ îndátă mám sculát, şì pănă să mă îmbrác, Pável aŭ şì întrát la míne, gâfuínd şì eşít dín simţírĭ, şi saŭ apucát de grumázul mïeŭ, zicând: Haĭdeam, haĭdeam; Virginía aŭ sosít. Haĭdeam la limán, că corábïa o să sosáscă dimineaţă.“

Décĭ ám plecát îndátă; şì în vréme ce treceam pădùrile mùnteluĭ-Lùng, şì încă erám pe drùmul ce dùce déla Pamplemùse La limán, auzírăm pe oáre cíne vïínd după nóĭ înpás máre. Acésta erà un Mávru, pe cáre, îndátă ce neaŭ ajùns, lám întrebát de ùnde víne şì ùnde merge cu atâta grabă.

кѫ атѫта грáвъ. Ёл мїаѫ ръспѫне, къ вѝне дела сáтѫл нѫмúт Прáфѫл деáр шѝ кáй тримúле лиман ка съ вестéскъ Гѫверна́торѫлѫй, къ о корáбїе францѫзáскъ аѫ ажѫнс пе ла Острóвѫл Имбра, шѝ слобóаде тѫнѫрй чержнд ажѫтóр, фїúнд мáрѣ фóарте тѫлбурáтъ. Ячéстѣ зикжнд омѫл шаѫ ѫрмáт дрѫмѫл съѫ. Ёѫ ам ѕúс лѫй Пáвел: „Съмéрцем кътръ сáтѫл „Прáфѫлѫй деáр Спре ѧтимпинáрѣ Виргинéй. „Депъртáрѣ éсте нѫмай де трéй мúле дéчй.“ Яшà áм плекáт кътръ пáртѣ де амїáзъ ноапте а Острóвѫлѫй. Врéмѣ те ѧнекà де фiербинцáлъ. Лѫна ръсърúсъ, кѫ трéй църкъламѫрй негри ѧпрежѫрѫл éй. Чéрѫл ерà фóарте ѧтѫнекáт. Съ зърѣ прúн фѫлцериле чéле десе мѫлте шúрѫрй де нóрй гроúй ѧтѫнекáц, шѝ жос, каре съ грѫмъдѣ пела мúжлокѫл Острóвѫлѫй, шѝ венѣ деспре máре кѫ омáре гръбúре, деши жóс пе пѫмѫнѫ съ Симцѣ чéл май мúк вжнт. Пе дрѫм фїúнд ни саѫ пърѫт кътръ; дáр бъгжнд сáмъ май бúне, áм ѧцълéс къерà Слободитѫрй де тѫнѫрй репетѫúте де єхò ал мѫнцилор. Ячéсте Хѫéте де тѫнѫрй депъртáте, дúн преѫнъ шѝ кѫ ѧтѫнеречúмѣ Чéрѫлѫй, мїаѫ причинѫúт спáймъ; не

El mïaŭ răspúns, că víne dela sátul numít Práful de Aur şì căĭ trimís la limán ca să vestească Guvernátoruluĭ, că o corábïe franţuzáscă aŭ ajúns pe la Ostróvul Ambra, şì slobóade tùnurĭ cerând ajutór, fiĭnd márea fóarte tulburátă. Acéstea zicând omul şáŭ urmát drúmul săŭ. Eŭ am zís luĭ Pável: „Să mérgem cătră sátul Práfuluĭ de Aur spre întâmpinárea Virginíeĭ. Depărtárea éste númaĭ de tréĭ míle deaícĭ.“ Aşà ám plecát cătră pártea de amïáză nóapte a Ostróvuluĭ. Vrémea te înecà de fierbinţálă. Lùna răsărísă, cu tréĭ ţărcălámurĭ négri împrejurul éĭ. Cérul erà fóarte întunecát. Să zăreà prín fúlgerile céle dése mùlte şírurĭ de nórĭ gróşĭ întunecáţ, şì jos, cáre să grămădea pela míjlocul Ostróvuluĭ, şì venea despre màre cu omáre grăbíre, deşì jós pe pământ nu să simţeà maĭ míc vânt. Pe drùm fiĭnd ni saŭ părùt că tùnă; dár băgând sámă maĭ bíne, ám înţălés că erà slobozitùrĭ de tùnurĭ, repetuíte de ehò al mùnţilor. Acéste Hùete de tùnurĭ depărtáte, dín preùnă şì cù întunerecímea Céruluĭ, mïaŭ pricinuít spáimă;

дойндъмъ нічій де кѫм къ ачéстѣ ерà сѣмне де прїмéждїе а врéднїй корѫвїй перикул. Дѫпъ жѫмътáтъ де час нам май аѫзи́т слободзитѫрй де тѫнѫрй; шй дáстъ тъчéре мїаѫ пърѫт май фрикошáтъ де кѫт жáликул хѫет че се аѫзисе май наинте.

Ной нѣм грѫвит амéрце фѫръ а ворвй врѫн кѫвжнт, шй фъръ а дръзнй сѫне пъртъшим тре ной неодихнеле нóастре. Пела мїезул нопцїй ам ажѫнс асѫдацй ла цѫрмѫриле мѫрїй, шй ла сáтул Прáфулуй де Мѫр. Валѫриле мѫрїй съ деспикà ла цѫрмѫрй кѫ ун грозник сгóмот, шй акоперѣ стжнчеле шй цѫрмѫриле кѫ спѫме шй кѫ скжнтéй дефок. Лѫминътѫриле лучéсте фосфоричéщй, деспикжнд тѫнéрекул чел кумплит, нѣѫ арътáт нѫмай кайчеле пескáрилор, челе тръсéсе депáрте демáре пе нъсипѫ. Пѫцин май колò пъдѫре ам зърит ун фок, прежѫрул кърѫм ерà адунацй мѫлцй лъкуиторй. Ам мérс шй ной аколò ка съ не шдихним, ашептжнд съ се фáкъ зїш. Дреме дар че шедéм пе лжнгъ фок, ѫнул дин лъкуиторй нѣѫ повестит кѫмкъ, пе дѫпъ пржнз аѫ ѫзѫт о коразїе пе мáре, пингжндусъде валѫрй кѫ маре гръ-

ne îndoíndumă nícĭ de cùm că acéstea erà sémne de prïméjdïe a vreùnïĭ corăbïĭ înperícul. Dùpă jumătáte de ceas, nám maĭ auzít slobozitùrĭ de tùnurĭ; şi aceástă tăcére mïaŭ părút maĭ înfricoşátă de cât jálnicul hùet ce se auzíse maĭ înaínte.

Noĭ néam grăbít a mérge fără a vorbì vrun cuvînt, şi fără a îndrăznì săne împărtăşím între nóĭ neodíhnele nóastre. Pela mïézul nòpţïĭ am ajúns asudáţi la ţărmurile mărïĭ, şi la sátul Práfuluĭ de Aur. Válurile mărïĭ să despicà la ţărmurĭ cu un gróaznic sgómot, şi acopereà stâncele şi ţărmurile cu spúme şi cu scântéĭ de foc. Luminătùrile acéste fosforicéştĭ, despicând întunérecul cel cumplít, néaŭ arătát nùmaĭ caícele pescárilor, cele trăsése depárte demáre pe năsípŭ. Puţín maĭ în colò în pădùre am zărít un foc, împrejùrul căruia éra adunáţi mùlţĭ lăcuitórĭ. Am mérs şi nóĭ acolò ca să ne odihním, aşteptând să se fácă zïoa. Învréme dar ce şedeam pe lângă foc, ùnul din lăcuitórĭ neaŭ povestít cùmcă, pe după prânz aŭ văzùt o corábĭe pe máre, împingândusă de váluri cu mare grăbire cătră ostróv.

„ бі́ре къ̀тръ ѡ̑стро́в. Ноа́птѣ (а́ѫ зис) мѣ́ѫ
„ аскѫ́нсо ди́но́кі́, шѝ ла до́ъча́сѫрі́ дѫпъапѫ́
„ сѫл Соа́релѫ́й ам аѫзи́т Словоз́нд тѫ́нѫрі́ ке-
„ мжнд ажѫто́р. Дар ма́рѣ атжт детѫлѫ́ја-
„ тъ фї́инд, нѫ́ саѫ́ пѫтѫ́т ско́а́те ни́чи ѫн-
„ вас ка съ мѣ́ргъ ла джнса. Пеcте пѫцин ми-
„ саѫ́ пърѫ́т къ ѝм възѫ́т фъ́на́реле апри́нсъ, шѝ,
„ ла ачаста мам спъймжнта́т ка нѫ́ кѫмва̀ ко-
„ ра́бїа, апропї́ѫ́съ де цъ́рмѫрі́, аѫ́ трекѫ́т пин-
„ тре ѫскат шѝ ми́кѫл о́стров Ѣмвра, Сокотѝѫ́л
„ ѧлок де Колцѫл Ми́рей, пе лжнгъ ка́ре трѣкѫ́
„ коръбї́ иле че мѣ́рг ла Порт-Лѫ́ї. Де ва фи аша̀,
„ ка́ре нѫ́ о по́чю адеверѝ, апо́ї ачѣ́ кора́бїе е́сте
„ ѧ ма́ре примеждїе. „ Ѣлт лъкѫ́иторю аѫ́
„ зис, кѫмкъ де мѫ́лте орі́ аѫ́ трекѫ́т стржм-
„ то́арѣ дѝнтре остро́вѫл Ѣмвра, шѝ къ аколо
„ кора́бїа поа́те ѧнтра̀ фъръ фрі́къ ка ѧчел
„ май бѫн лима́н: Ѣш пѫтѣ́, аѫ́ ада́ос е́л,
„ съм пѫ́й ѧ тржнса то́т аѫ́тѫл мїѣ́ѫ, шѝ съ
„ дорм линиши́т ка шѝ пе ѫска́т; а́лтѫл жр ал
„ трѣилѣ́, аѫ́ зис, къ е́сте кѫмпѫтѫ́нцъ ка съ-
„ ѧнтре кора́бїа ѧтрачѣ́ стржмто́аре, пе ѫ́ де аѣ́
„ ѧнтръ каи́чиле; ѧкредѝнцжд кѫмкъ аѫ́ възѫ́то
„ арѫ́нкждѫш Ѣнгиja са дѝколо де остро́вѫл Ѣм-

Noáptea (áŭ zis) máŭ ascùnso dín ócĭ, şì la dóăceásurĭ dupăapùsul soáreluĭ am auzít slobozínd tùnurĭ cemând ajutór. Dar márea atât detulburată fiínd, nù saŭ putút scoáte níci un vas să meargă la dânsa. Peste puţín mi saŭ părut că iám văzut fănárele aprínsă, şì, la aceàsta mam spăĭmântát ca nù cumvà corábïia, apropïindusă de ţărmurĭ, aŭ trecut pintre uscat şì mícul óstrov Ambra, socotindul în loc de Colţul Míreĭ, pe lângă cáre trécŭ corăbïile ce mérg la Port-Luì. De va fi aşà, cáre nu o póciŭ adeverì, apóĭ acea corábïe éste în máre priméjdïe. „Alt lăcuítoriŭ áŭ zís, cumcă de mùlte orĭ aŭ trecùt strâmtóarea díntre ostróvul Ambra, şi că acolo corábïa poáte întrà fără frică ca încel maĭ bun limán: Aş putea, aŭ adáos el, sămpùĭ întrânsa tót avùtul mïéŭ, şì să dorm liniştít ca şì pe uscát; áltul iar al tréilea, aŭ zis, că éste cuneputínţă casă între coraábïia într aceea strâmtóare, pe ùnde abia întră caícele; încredinţând cumcă aŭ văzùto aruncânduş Angira sa dincolo de ostróvul Ambra, în cíp

вра, ѧкип къ, де сарфѣ ѧтжмпла́т димине́цъ вре ѹнвжнт, ера ѧвоа́ е́й ка́съ ѧнтре ѧлима́н. А́лцїй мр а́лте пъре́рй да. Дарме́ да́рче е́й съ диспѹта́ ѧтре джшїй дѹпъ обече́ю лкрео́лилор трж-давй, е́ѹ шѝ кѹ Па́вел пърѣ́м о аджнкъ тъче́ре. А́м шезѹ́т аколо́ пе́нъ ла ръвърса́тѹл зо́рилор. Дар ѧнсъ атжт де пѹци́нъ лѹми́нъ ера, ѧкжт май нимик нѹ ам пѹтѹ́т веде́ пе ма́рѣ, че ера акопери́тъ де ча́цъ. Кѹ то́лте ачестѣ то́т ам зъри́т о негрѣ́цъ, пе ка́ре нѣѹ спѹ́с къ есте остро́вѹл А́мвра, депърта́т де цѣрмѹре кѹ ѹнсферт де ми́лъ. А зїоа ачѣ ѧтѹнеко́асъ, нѹ съ ведѣ алт де кжт цѣрмѹриле мърїй ѹнде неафла́м, шѝ оаре ка́ре вжрфѹрй дй мѹнцїй остро́вѹлѹй, ка́ре съ пърѣ дин вре́ме ѧвре́ме ѧкѹнмѹра́ци де но́рй.

Пе́ла 7. часѹрй димине́ца аѹзи́рѣм пи́н пъдѹрй ѹн сѹнет де до́бе; шѝ ачестa ера Гѹберна́торѹл Д. Ла-Вѹрдоне́, ка́ре вене́ къла́ е ѹрма́т де вѹлѹкѹрй де Солда́ц арма́ц, де ѹн ма́е нѹмѹр де лъкѹиторй, шѝ де Маври. Ел шадѹ ѧшжра́т Солда́цїй пе цѣрмѹриле мърїй, шѝ лѣѹ порѹнчи́т като́цй де о да́тъ съ Слобоа́зъ пѹштеле. Леа́ а́ѹ да́т е́й фок, шѝ ѧда́тъ зъри́рѣм пе ма́рѣ о лѹми́нъ, ѹрма́тъ

că, de sarfì întâmplát diminéaţă vre un vânt, erà învóia éĭ cásă între în limán. Alţiĭ iar álte părérĭ da. Învréme dár ce éĭ să disputà între dânşiĭ dùpă obecéiul creolilor trândavĭ, eŭ şì cu Pável păzeám o adâncă tăcére. Am şezùt acolò pănă la răvărsátul zórilor. Dar însă atât de puţínă lumínă era, încât maĭ nimic nu am putùt vedeà pe márea, ce era acoperítă de ceáţă. Cu tóate acéstea tót am zărít o negreaţă, pe cáre neaŭ spùs că este ostróvul Amvra, depărtát de ţărmure cu unsfert de mílă. În zïoa aceea întunecóasă, nù să vedea alt de cât ţărmurile măriĭ unde ne aflám, şì oarecáre vârfurĭ din mùnţiĭ ostróvuluĭ, cáre să părea din vréme în vréme încunjuráţi de nórĭ.

Péla 7. ceásurĭ dimineaţa auzírăm pín păduri ùn sùnet de dóbe; şì acésta era Guvernátorul D. La-Burdoné, cáre venea călăre urmát de bulùcurĭ de soldáţ armáţ, de ùn máre nùmăr de lăcuitóri, şì de Ma*ri. El şaŭ înşârát soldáţiĭ pe ţărmurile măriĭ, şì leáŭ poruncít catóţĭ de o dátă să sloboázã pùştele. Abïa aŭ dát éĭ fóc, şì îndátă zărírăm pe márea o lumínă, urmátă într aceéaş clipeală de slobozitùra unùĭ tùn.

Ынтр ачéш клипéлъ де словозитóра ынóй тън. Динтр ачáста ам жóдекат къ корáбїа éсте апроáпе деной, шй дáтъ ам алергáт кътóцїй кътръ пáртя ынде съ зърúсъ сúмнъл éй. Дéчй ерáм атжт де апроáпе де джнса, къ кътóтъл хъéтъл вáлърилор, ам аъзúт гóра къпитáнълъй че командъ манéврриле (мишкъриле) шй стригъриле кортвïéрилор, че де трéй орй аъ стригáт СЪ ТРЪЖСКЪ КРАЇЪЛ! пéнтръ къ ачáста éсте стригáрѣ францéжилор кжнд съ áфлъ ын мáрй примéждїй, сáъ ын мáрй веселíй: ка кúм ар стригá ла примéждїе пе прúнцъл лóр Ынтр ажътóр, сáъ ар врѣ атънчй съ арáте къ Сжт гáта съ моáръ пéнтръ джнсъл.

Де кúм корабїа Сфжнтълъй-Геáн аъ възът къ Сжнтем вéниц съ о ажътúм, нáъ ынчетáт ла тóт трéй минъте съ слобóзъ тънърй. Гъвернáторъл аъ порúнчит ка съ се фáкъ фóк ын мáй мълте лóкърй пе úскат, шй аъ тримúс ла тóцй лъкуиторíй де пúн прежър съ каúте, де мжнкáре, скжндърй, фржнгíй, шй полобóаче дешéрте. Ддáтъ сáъ възът о мълцúме де лъкуиторй, дúн превънъ къ Негрїй лóр, ынкъркáцй къ провизїй шй къ чéле требúинчоасе пéнтръ о

Dintr aceásta am judecát că corábïa éste apróape de noï, şì îndátă am alergát cutóţiï cătră pártea únde să zărísă sémnul éï. Décï erám atât de apróape de dânsa, că cutótul hùetul válurilor, ám auzít rùga căpitánuluï ce comanduia manévrurile (mişcările) şì strigările corăbïérilor, ce de tréï orï aŭ strigát SĂ TRĂIASCĂ CRAIUL! péntru că aceásta éste strigárea Franţéjilor când să áflă în márï priméjdïï, sáŭ în márï veselíï: ca cùm ar strigà la priméjdïe pe prínţul lór într ajutór, sáŭ ar aveà atùncï să aráte că sânt gáta să móară péntru dânsul.

De cum corábïa Sfântuluï-Gerán aŭ văzùt că sântem veníţ să o ajutăm, náŭ încetát la tót tréï minùte să slobóază tùnurï. Guvernátorul aŭ poruncít ca să se fácă fóc în máï mùlte lócurï pe uscát, şì áŭ trimís la tóţï lăcuitórïï de pín prejùr să cáute, de mâncáre, scânduri, frângíï şì polobóace deşérte. Îndátă sáŭ văzùt o mulţíme de lăcuitórï, dín preùnă cu Négrïï lór, încărcáţï cu províziï şì cu céle trebuíncióase péntru o corábïe, de pe la Práful-de Aur, de pe la flác, şì de pe la râul Ràmpar.

корабїе, де пе ла Прафул-де Жос, де пе ла Флакъ шй де пе ла ржул Рампар. Унул динтр ачещй лъкуиторй май бътржнъ, сă апропїат де Гъвернаторул, шй мă зис: „Домнуле, тоатъ „ноаптя сă ауздит ницще хуете сърде „мынте, шй апъдърй съ клътина фрынзеле „копачилор фъръ съ сафле вжнт; пъсъриле „марине фуг ла ескат: ачесте семне вестеск „о маре фуртунъ. Бине! прїетеней мїей, аш „ръспунс Гъвернаторул, ной сжнтем прегъ„тиц, шй кораблїм фъръ адомлъ требуе съ „фїе асемене.“

Тоате, кй адевърат, превестй сосирй уней апропїате фуртунй. Норїй чесъ ведй ла Зенит ера негри ла кендрй, мр пин прежур ка арама. Ерул ръсуна де стригъриле фаедонилор, чокънътоарелор, нагжцилор шй алтор пъсъри де маре, каре кутоатъ атмнеречимй атмосферїй, венй дин тоате пърциле Оризонлуй, съ кăуте Скъпăре ла Остров.

Пе ла ноъ часурй диминецъ съ ауздръ десупе маре ун хуетă маре, ка кжнд курцй ниекайва пухоае дин вжрфул мунцилор аместекате кй тръснете. Атунчй тоцй ăй стригат: „мтъ

Unul díntr acéştĭ lăcuitórĭ maĭ bătrânŭ, sáŭ apropïát de Guvernátorul, şi iáŭ zís: „Dómnule, tóată nóaptea sáŭ auzít níşte hùete sùrde în mùnte, şi înpădúrĭ să clătinà frùnzele copácilor fără să sùfle vânt; păsările maríne fùg lá uscát: acéste sémne vestésc o máre furtùnă. Bíne! prïétenĭ mïeĭ, aŭ răspùns Guvernátorul, nóĭ sântém pregătíţ, şì corabïia fără îndoială trébue să fïe asémenea.”

Toáte, cu adevărát prevesteà sosírea ùneĭ apropïáte furtùni. Nórïĭ cesă vedea la zenít era négri la céndru, iar pin prejùr ca aráma. Aerul răsunà de strigările flethónilor, ciocănitóarelor, nagâţilor şi áltor păsărĭ de máre, cáre cutoátă întunerecímea atmosférïĭ, venea din tóate părţile Orizónuluĭ, să cáute scăpáre la Ostrov.

Pe la nóă ceasurĭ dimineaţă să auzíră despre máre un huetŭ mare, ca când curgea niscaĭvà puhóae dìn vârful mùnţilor amestecáte cu trăsnete.

ъ фъртъна!“ Шѝ дáтъ ън вжртéж дфри-
кошáтъ де вжнт áъ ръпúт чéца че акоперѣ óс-
тровъл Ямвра шѝ канáлъл лъй. Атънчѝ корáбїа
Сфжнтълъй-Геráн съ възъ вúне дкъркáтъ де
оáменѝ, кжрмеле шѝ катáргъриле къзъте жóс.
Пандїéра са стржнс. Къ пáтръ одгóане ла прóръ
(1.) шѝ нъмай къ ънъл ла прúмнъ (2.) Ѝ ера
дтре Островъл Ямвра шѝ ъскáт пе бржъл стжн-
челор че дкънжóръ Островъл францїй, шѝ пе
кáре бржъ лаъ трекът пúнтр ън лóк, пе ънде
нúчѝ одáтъ нътрекóсе нúчѝ окорáбїе. Дéчѝ
прóра éй ера дтоáрсъ дпротúва вáлъриlор,
шѝ ла фїéш кáре нъвълúре де апъ че дntра д-
канáл, мѝ съ редикà къ тóтъл, шѝ карéна (3)
съведѣ сóс; тр прúмна съ афънда къ тóтъл.
Дтр ачáстъ позúцїе, дкáре вжтъл шѝ мáрѣ о а-
рънкà ла ъскáт, дй ера къ непътúцъ съ се май
дтоáркъ пе ънде венúсъ, саъ, тъйд фънїиле, съ
скáпе ла църмърй де кáре съ деспърцѣ де мáрй

---

(1) фáца коръбїей
(2) Дóсъл коръбїей
(3.) Пáртѣ коръбїей чесъ афúндъ дапъ.

Atùncĭ tóţĭ áŭ strigát: „iată furtùna!“ Şì îndátă ùn vârtéj înfricoşátŭ de vânt áŭ răpít ceaţa ce acoperea óstrovul Amvra şi canálul lùĭ. Atùncĭ corábĭa Sfântului-Gerán să văzù bíne încărcátă de oámenĭ, cârmele şì catárgurile căzùte jós. Pandĭéra sa strânsă. Cu pátru odgóane la próră (I.) şì nùmaĭ cu ùnul la prímnă (2.) Ea era între Ostróvul Amvra şì uscát pe brâul stâncilor ce încùnjură Ostróvul Fránţĭĭ, şì pe cáre brâŭ laĭ trecùt píntr un lóc, pe ùnde nícĭ odátă nutrecùse nícĭ ocorábĭe. Décĭ, próra éĭ era întóarsă împrotíva válurilor, şì la fiéş cáre năvălíre de apă ce întra în canál, eà să redicà cu tótul, şì caréna (3) săvedea sùs; iar prímna să afundà cu tótul. Într aceástă pozíţĭe, încáre vântul şì márea o aruncà la uscát, ĭĭ erà cu neputinţă să se maĭ întóarcă pe ùnde venísă, saŭ tăind fùnĭile, să scápe la ţărmurĭ de càre să despărţea de márĭ scópelĭ.

(I.) Fáţa corăbĭeĭ

(2) Dósul corăbĭeĭ

(3) Pártea corăbĭeĭ cesă afùndă în apă.

ско́пелй. Фїеш ка́ре ва́л дъ́пъ че къ ма́ре ре-
пежъ́не съ Сфъръмà лацъ́рмъри, апо́й мерцѐ
мъ́ци́нд ↑ Сжнъ́риле мъ́рїй шѝ арънка пїе́тре
пе ъ́ска́т май би́не де чинзе́чй де пичоа́ре; пе
ъ́рмъ, тръгжндъ́съ ↑напо́й, десъвлѐ о ма́ре
парте а цъ́рмъ́рилор, але къ́рора кре́менй ле
фрекà ъ́на де а́лта къ́ън ма́ре сго́мот. Ма́-
ре́ съ ъ́мфлà ↑то́т ча́съл де вжнт; шѝ то́т
ка-а́лъл копзи́неъ́ ↑тре ачѐст Остров шѝ Інсъ́ла
Ймвра, ера ъ́н кжмп ла́т де спъ́ме а́лбе,
съпа́т де ва́лъ́рй не́гре шѝ аджнчй. Ачѐсте
спъ́ме съ гръмъдѐ пин си́нъ́рй ла шасъ пичоа-
ре де ↑на́лт, шѝ ↑пингжндъ́съ де вжнт съ-
върсà пе цъ́рмъ́рй май би́не де жъ́мъта́те де
милъ. Ма́ре́ съ пъре́ ъ́на къче́ръл, шѝ ориzо́нъ́л
вестѐ о лъ́нгъ фъ́ртъ́нъ. Ни́чй о парте ао ориzо́нъ-
а́ъ́й нъ́ е́ра Съ́нина́тъ; чи нъ́май о лъ́мйнъ не́гръ
шѝ ве́рде лъ́мйнà пе пъмжнт, пе ма́ре, шѝ пе че́рю.

Дъ́пъ атжтѐ Свъчюмътъ́рй але коръ́вїей,
↑ сфършйт то́т аъ́ Сосйт примежді́а де ка́-
ре не темѐм. Одго́анеле про́рїй са́ъ́ ръ́пт; шѝ,
фїи́нд къ де а́лтъ нъ́съ май Сприжинѐ, де кжт
нъ́май де о Си́нгъръ фъ́нїе, аъ́ фъ́ст арънка́тъ пе
ни́ще Стжнчй апропїа́те де цъ́рмъ́рй де шасъ́съчй

Fieş cáre vál dùpă ce cu máre repejùne să sfărămà la ţărmuri, apóĭ mergea mugínd în sânurile mărĭĭ şì arunca pïetre pe uscát maĭ bíne de cinzăcĭ de picióare; pe ùrmă, trăgândusă înapóĭ, desăvleà o máre párte a ţărmurilor, ale cărora crémenĭ le frecà ùna de álta cu ún máre sgómot. Márea să umflà întót ceásul de vânt; şì tót canálul coprínsŭ între acést Ostrov şì Insula Amvra, era un câmp lát de spùme álbe, săpát de válurĭ négre şì adâncĭ. Acéste spùme să grămădeà pin sínurĭ la şásă picióare de înált, şì împingândusă de vânt să vărsà pe ţărmurĭ maĭ bíne de jumătáte de mílă. Márea să părea ùna cu cérul, şì orizónul vestea o lùngă furtùnă. Nícĭ o parte aorizónuluĭ nù erà săninată; ci nùmaĭ o lumínă neagră şì vérde luminà pe pământ, pe máre şì pe Cériŭ.

Dùpă atâtea sbuciumătùrĭ ale corăbïeĭ, în sfârşít tót aĭ sosít priméjdïa de cáre ne temeam. Odgóanele prórĭĭ sáŭ rùpt; şì, fiínd că de áltă nùsă maĭ sprijineà, de cât nùmaĭ de o síngură fùnïe, aŭ fóst aruncátă pe níşte stâncĭ apropïáte de ţărmurĭ de şásăzăcĭ de stânjinĭ de párte de ţărmurĭ.

де стѫ́нжинѝ де па́рте де цѫрмѫ́рѝ. А́тѫ́нчѝ то́цѝ ам стригá́т де фрѝ́къ. Павел аѫ́ брѫ́т съ се аро́нче ↑ ма́рѣ де нѫ́ лаш фѝ́ апѫка́т єѫ́ ↑ бра́це: там зи́с, „ фѝ́нд мїєѫ́, вре́й съ „ мо́рѝ? – Ла́съмъ съ мъ дѫ́к ↑тр ажѫторнд „ є́й, са́ѫ́ съ мо́рю! “ фїѝ́нд да́р къ деснъ-дъждѫи́рѣ ↑ѝ ↑тѫнека́се мѝ́нтѣ, Доми́нг шѝ єѫ́ ↑ѝ лега́ръм де бржѫ́ о фржнгїе лѫ́нгъ, шѝ а́м апѫка́то ѫ́нѫл де ѫ́н ка́път, шѝ а́лтѫл де а́лтѫл. А́тѫ́нчѝ Па́вел аѫ́ плека́т къ́тръ кора́бїе, кжнд ↑нотжнд, кжнд мергжнд пе скопеле. ѫ́неорѝ Сокотѣ́ ка ажѫ́нцо; фїѝ́нд къ ма́рѣ ↑ тѫлвѫ́ръ-риле є́й че́ле не регѫла́те о лъса́ ѫ́неорѝ май а́-пропе де ѫска́т, ↑ кжт пѫтѣ́ чинева́ съ мъ шѝ ↑пичоа́ре; да́р ↑съ ↑да́тъ пе́сте пѫцѝ́н, ↑торкжндѫсъ ↑напоѝ кѫ́ ма́ѝ ма́рѣ фѫ́рїе, о а-фѫнда́ мъ́ръш, шѝ ръ́дика́ прѝ́мна ↑ сѫ́с, арѫнкжнд пе сърма́нѫл Па́вел депа́рте пе ѫска́т кѫ́ пїєптѫл рънѝ́т, кѫ́ пичоа́реле сжнцера́те, шѝ ма́ѝ мо́рт Авїа́ тжнъръл ↑ш май венѣ́ ↑ фѝ́ре, шѝ ↑да́тъ мъ́ръш алергà кѫ́ май ма́рѣ кълдѫ́ръ къ́тръ кора́бїе, пе ка́ре ма́рѣ о стрика́ кѫ́ ↑-фрикоша́те ловитѫ́рѝ. То́цѝ че́ѝ дѝ́н кора́бїе, не́ май нъдъждѫи́нд вре о мжнтѫи́ре, съ арѫн-

Atùncĭ tóţĭ am strigát de frícă. Pável au vrùt să se arùnce în màrea de nù laş fì apucát éŭ în bráţe: iám zís, „fiiul mïéŭ, vréĭ să móră ? - Lásămă să mă dùc într ajutóriul éĭ, sáŭ să móriŭ!“ Fïíind dár că desnădăjduírea îĭ întunecáse míntea, Domíng şi éŭ îĭ legárăm de brâŭ o frângíe lùngă, şì ám apucáto ùnul de ùn cápăt, şì áltul de áltul. Atùncĭ Pável áŭ plecát cătră corábïe, când înotând, când mergând pe scópele. Uneórĭ socotea ca ajùngeo; fiĭnd că márea în tulburările éĭ céle ne reguláte o lăsà ùneórĭ maĭ apróape de uscát, în cât puteà cinevà să iásă şì înpicióare; dár însă îndátă péste puţín, întorcândusă înapóĭ cu máĭ máre fùrïe, o afundà iărăş, şì rădicà prímna în sùs, aruncând pe sărmánul Pável depárte de uscát cu pïéptul rănít, cu picióarele sângeráte, şì máĭ mórt. Abïà tânărul îş maĭ venea în fíre, şì îndátă iárăş alergà cù maĭ máre căldùră cătră corabïe, pe cáre márea o stricà cu înfricoşáte lovitùrĭ. Tóţĭ céĭ dín corábïe, ne maĭ nădăjduínd vre o mântuíre, să aruncà în márea, vïíind pe scânduri, pe cuşci de păsărĭ, şì pe polobóace.

кà ѧмѧ́ѣ, вѣ́инд пе скжндꙋ́й, пе кꙋ́шчй де
пѫ́сърй, шй пе полѣбо́аче. Ѧтꙋ́чй са́ѫ въꙋ́т
ꙋн лꙋ́кръ вре́дник кꙋ́ адевъра́т де обе́чникъ жа́ле: о тжнърѫ съ ивй ѧ пѫ́имна коръ́вїей,
ѧтжнзи́нд мжи́ниле кѫ́тръ ачела, че кꙋ́ тоате
пꙋтерйле сале съ невоѫ́ се ожꙋ́нгъ. Де́чй ачѫ́ста ерà Виргинѝа, ка́ре кꙋноскꙋ́съ пе амореꙋлѣ́й пѝнтрꙋ́ въръщїѧ́ сà. Привѝре ачещїй
дръгъла́ше персоа́не, пꙋ́се ѧтро атжт де кꙋмплѝтъ пѫимеждїе, нѣ́ꙋ ꙋмплꙋ́т де скжрѣ́ шй
де деснъдъждꙋи́ре. Кжт пѝнтрꙋ Виргинѝа, пъзꙋ́нд ꙋн кѝп ноѣ́пл шй Статорни́к, не фъчѣ́
сѝмн кꙋ́ мжна, ка кꙋ́м зикжндꙋне о вѣ́чникъ
зїо вꙋ́нъ. Тоцй коръвѣ́рїй съ ардѫнка́съ ѧмарѣ́. Нꙋмай ꙋнꙋл ръмъсе́се шй ачѣ́ла гол,
шй вайнж ка Хрꙋкꙋли. Ачѣ́ла са́ѫ апропїа́т
де Виргинѝа кꙋ́ респѐкт, шй ла́м въꙋ́т ѧменꙋнкжнд ѧнаинтѣ́ ей, шй ѧдемнжндꙋ́ съ се
десфаче́ дà, депъртжндꙋ́л кꙋ́ въръщїе,
шà́ ѧтоѫ́ фаца де кѫ́тръ джнсꙋ́л. Ѧтꙋ́нчй
тоцй привѝторїй аꙋ́ стригà́т: „Скапо, ска„поꙋ нꙋ́ о лъсà!“ Дар ѧтро ачѣ́лаш минѣ́т
ꙋн вал ѳфрикошà́т ка ꙋн мѫ́нте, аꙋ́ нъвъли́т
ѧтро ѳстровꙋ́л Амѝра шй ꙋскà́т, шй аꙋ́ мѝрс кѫ́-

Atùnci sáu văzùt ùn lùcru vrédnic cu adevărát de o vécinică jále: o tânără să ivì în prímna corăbïeĭ, întinzínd mâĭnile către acela, ce cu toate potérile sále să nevoià se o ajùngă. Décĭ aceásta erà Virginía, cáre cunoscùsă pe amorezul éĭ péntru bărbăţía sà. Privírea aceştiĭ drăgălăşe persóane, pùse întro atât de cumplítă primejdïe, neaŭ umplut de scârbă şì de deznădăjduíre. Cât péntru Virginía, păzínd ùn cíp nóbil şì statórnic, ne făcea sémn cu mâna, ca cùm zicândune o vécinică zio bùnă. Tóţĭ corăbïerïĭ să aruncásă în márea. Nùmaĭ ùnul rămăsése şì acéla gól, şì voĭnic ca Herculi. Acéla sáŭ apropïát de Virginía cu respect, şì làm văzùt îngenuncínd înaíntea éĭ, şì îndemnânduo să se desbràce; dár eà, depărtândul cu bărbăţíe, șáŭ întórs fáţa de către dânsul. Atuncĭ tóţĭ privitórïĭ áŭ strigát: „scapo, scápo, nù o lăsà!“ Dár într acélaş minùt ùn vál înfricoşát ca un mùnte, aù năvălít între óstrovul Ambra şì uscát, şì aŭ

трѫ кораꙗ, ловиндо кѫ спѫмоаселе ей ваѫрй. Ла ачастѫ ѧфрикошатѫ привелище, коръꙗ-ерѫ саѫ арѫнкат сингѫр ѧ маре; ѧр Виргиниа, възинд моарте не тъгъдуитъ шаѫ пѫс о мжнъ пе хаине, шй ѫна пе инимъ, шй ѧнълцинд ѧ сѫс о къѫтътѫръ линъ, саѫ възѫт ка ѫн ѧер сѫржнд ла Чержей.

О зй ѧфрикошатъ! Ваѫй! тоате саѫ сфърмат. Фѫртѫна аѫ арѫнкат де парте пе ѫскат пе ѫней дин привиторй, че, порницй де ѫбиле де оменире, венисе съ Скапе пе Виргиниа, прекѫм шй пе коръꙗ-ержл че боѧ съ о Скапе. Ачест ом, скъпжнд де о адевърат моарте, аѫ ѧ-ценѫнкет пе нъсип, зикжнд: „Домнезеле! „тѫ мей скъпат ꙗ-ацъ; дар аш фи дато кѫ „тоатъ инима пентрѫ ачест вредник демоа-„зелъ, каре нѫ аѫ боит нич й де кѫм съ се „десбраче ка мине.“ Пе ѫрмъ Доминг шй еѫ ам трас дин ваѫрй пе ненорочитѫл Павел лешинат, шй кѫргжндѫй сжнце дин гѫръ шй дин ѫрекй. Гѫбернаторѫл лаѫ дат ла Хирѫрг; шй ной къѫтам пе църмѫриле мърй, нѫ кѫмва съ фи адѫс маре трѫпѫл Виргинией: дар ѧторкжндѫсъ вжнтѫл фъръ весте, прекѫм съ

mérs către corábïe, lovíndo cu spumóasele éĭ váluri. La aceástă înfricoşátă privélişte, corăbïériu sáŭ aruncát síngur în márea; iár Virginía, văzínd móartea ne tăgăduítă şaŭ pùs o mână pe háĭne, şi ùna pe ínimă, şi înălţínd în sùs o căutătùră línă, sáŭ văzút ca un înger sburând la Ceriurĭ.

O zì înfricoşátă! Váĭ! tóate sáŭ sfărămát. Furtúna aŭ aruncát de párte de uscát pe ùniĭ dín privitórĭ, cé, porníţĭ de iubíre de omeníre, veníse să scápe pe Virginía, precùm şi pe corăbïériul ce voia să o scápe. Acèst óm, scăpând de o adevărátă móarte, aŭ îngenunceat pe năsíp, zicând: „Dumnezéule! tu meáĭ scăpat vïáţa; dár aş fi dáto cù tóată inima péntru aceástă vrédnică demoazélă cáre nù aŭ voít nícĭ de cùm să se desbráce ca míne.“ Pe ùrmă Domíng şi éŭ am trás dín váluri pe nenorocítul Pável leşinát, şi curgânduĭ sânge dín gùră, şi dín uréclĭ. Guvernátorul laŭ dát la Hirùrg; şi nóĭ căutám pe ţărmurile mărïĭ, nù cumvà să fi adùs márea trùpul Virginíeĭ: dár întorcândusă vântul fără

ѧтѫмплъ ла фѹртѹнѧ, нѣм скѫрѣит фоа́рте, къ нѹ вом пѹтѣ фа́че ачѣй нѣнороч́те фѣте да-торѓиле ѧгропъ́тѧ. Дѣчй ам плека́т дин ло-кѹл ачѣ́ла деснъдъждѹи́цй, шй рѣни́цй де о сй-гѹръ моа́рте, ѧтр ѹн но́фракѧ, ѹде ѹн ма́ре нѹмър де персоане перисе, шй чѣй май мѹлцй съ ѧдо́мѧ, дѹпъ ѹн сфѫшй́т ат́ѫт де вредник де тѫнгѹи́ре а ѹнѣй фѣте виртѹо́асъ, де ѣсте Про-нѣѣ; фѣ́ѧнд къ съ ѧтѫмплъ рѣле ат́ѫт де ѧ-фликоша́те шй не дрѣпте, ѧ кѫт шй нъдѣ́ждѣ чѣлѹй ма́й ѧцълѣпт съ жигнѣ́ре дй прй́чина ло́р.

Кѹ тоа́те а́чѣстѣ оѹнѣй пѹсе́ пе Па́вел че ѧ-чѣпѣ съшмаѓвѣ ѧн Симцѹ́рй, ѧтро кась мѣ-цѣешй́тъ, пѫнъ че ва пѹтѣ съ мѣргъ ла ка́са са. Ѳ́ мам ѧто́рс дин пѣнѣ́нъ кѹ Доминг кась мѫнгѫй пе мѹма Вирги́нѣй, шй пе прѣ́тена е́й де ачѣ́стъ жа́ланикъ ѧгѫмпла́ре. Кѫнд ам ѧтра́т ѧвала́ рѫѓлѹй Лата-ѣрилшор, одекаре Не́гри нѣѹ спѹс къ ма́рѣ а́рѹнкъ мѹлте сфъръ мъгѹрй де кора́бѣе ѧ Си́нѹл ѣ́ел де чел па́рте. Дѣчй непогорѫъм ѧва́ле, шй че́л динтѫй лѹ-кѹ че ам възѹт ла цѫрмѹрй, аѹ фо́ст трѹпѹа Вирги́нѣй. Ѳрѧ акоперѣтъ жѹмъта́те кѹ нъ-сѣп, ѧтрачѣ́ѫш позѣцѣе. кѹ ка́ре о възѹ́ем шй

véste, precùm să întâmpla la furtùnĭ, neàm scârbít fóarte, că nù vom puteà fáce acéĭ nenorocíte fete datoríile îngropărĭĭ. Décĭ am plecát dín lócul acéla desnădăjduíţĭ, şì răníţĭ de o singură móarte, într un nófrajĭ ùnde ùn máre nùmăr de persóane períse, şì ceĭ maĭ mùlţĭ să îndoia, după ùn sfârşit atât de vrednic de tânguíre a ùneĭ féte vìrtuoasă, de éste Prónïe; fiínd că să întâmplă răle àtât de înfricoşáte şì ne drepte, în cât şì nădéjdea céluĭ máì înţălept să jignéşte din prícina lór.

Cù toáte acestea ounïĭ pusése pe Pável ce începeà săş maĭ víe în simţírì, întro cásă megïeşítă, până ce va puteà să meárgă la cása sà. Eŭ mam întórs dinpreùnă cù Domíng, casă mângâŭ pe mùma Virginíeĭ, şì pe prïétena éĭ de aceástă jálnică întâmpláre. Când am întrát înválea râuluĭ Làtanïerilor, oarecáre Négri neaŭ spùs că márea arùncă mùlte sfărâmătùri de corábie în sínul cél de ceea párte. Decĭ nepogorărâm învále, şì cèl dintâĭ lùcru ce am văzùt la ţărmurĭ, aŭ fóst trùpul Virginíeĭ. Erà acoperítă jumătáte cù năsíp, întraceéaş pozíţïe cu cáre o văzùsem şì în ceásul cél maĭ depre urmă.

Фнáсъл чéл май депре ѹрмъ. Нъ́ѣй ѣ́й нъ́ѣрà
ни́чй декъм скимкацй. Окїй ѣ́й ѣрà фъкíш;
дáр весéлїа фкъстà ффáца ѣ́и: Нъ́май гъл-
бинѣ́ла мóцїй съ амíстекà фобрáжїй ѣ́й, къ́
рошáца къръцéнїей чéй фечорéцй. Омжнъ ѣ́à
пе Хáйнеле ѣ́й; тр чежлáлтъ, че опъсéсе ла ѝ-
нимъ. ѣрà фоáрте стржнсъ. Йм десклештáт
къ́ мáре гревтáче оѹн тóк: дáр кжт мам ми-
рáт, кжнд ам възът фтржнсъл портрéтъл лъ́й
Лáвел, че фй фъгъдъ́íсъ къ нъ́лва лъ́à пжнъ
ла моáрте! Ачéст май депре ѹрмъ сéмн де
Статорнічíа шѝ драгóстѣ ачéцїй не норочíте
фете, маѝ фъкъ́т съ плжнг къ́ амáр. Дóминг
Съвътѣ́ фпéпт, шѝ ръсъ́нà áе ѹл де жáлни-
челе Стригъ́рй. Ам адъ́с тръ́пъл Вирги́ней фо-
тро колúбъ де апескáрилор, шѝ лам дат Спре
пáзъ ла ни́це фемéй Сърмáне Малава́зе, каре
Сáѝ прїимúт ка съл скáлде.

Дарéмѣ кжнд ѣ́ле съ фделетничѣ́ ла ачéст
лъ́къ́ жáлник, ноѝ нѣм съ́ѝт Спре кáсъ тре-
мъ́ржнд. Якóлѝ амгъсúт пе Мадáм Ла-тъ́р шѝ
пе Маргарúта рогжндъ́ѣ, пжнъ че съвор фцї-
инцà деспре коракїе. Дéчй фдáтъ че маѝ ръ-
рúт Мадáм Ла-тъ́р аѝ стригат: „ъ́нде ѣ́сте

Nùrîî eì nù erà nícĭ decum scimbáţĭ. Ocĭî eĭ erà încíş; dár veselia încă stà înfáţa ei: Nùmaĭ gălbineála mórţĭî să amestecà în obrájiĭ eĭ, cù roşáţa curăţénïeĭ ceĭ fecioréştĭ. Omână erà pe Háŭnele eì; iàr ceialáltă, ce o pusése la inimă, erà foàrte strânsă. Iam descleştát cu máre greutáte oun toc: dár cât mam mirát, când am văzùt întrânsul portrétul luĭ Pável, ce îĭ făgăduísă că nùl va lăsà până la moàrte! Acést maŭ depre ùrmă sémn de statorniciía şì drágostea acéştĭî ne norocíte fete, maŭ făcùt să plâng cù amár. Dóming să bătea înpïépt, şì răsunà áerul de jálnicele strigărĭ. Am adùs trùpul Virginíeĭ întro colíbă de apescárilor, şì lam dát spre pază la níşte feméĭ sărmáne Malavaréze, care saŭ prïimít ca săl scálde.

Învrémea când éle să îndeletniceà la acést lùcru jálnic, nóĭ neam suít spre cásă tremurând. Acolò am găsít pe Madám La-Tùr şì pe Margaríta rugândusă, până ce săvor înştïinţà despre corábïe. Décĭ îndátă ce maŭ zărít, Madám La-Tùr aŭ strigát: „Unde éste fĭĭcămea, scùmpa mea fĭĭcă, copílul mïeŭ?”

„фі́йкъмѣ, скумпа мѣ фі́йкъ, копи́лэл мїе́ѣ?“ Шѝ препу́ынд приме́ждїм е́й, дин тъчёрѣ шѝ ла́кръмиле ме́ле, ѧда́тъ саѣ кѫпри́нс де сѫспи́нѫрй шѝ де ле́шеӂ; гла́сэл е́й нѫ фъчѣ съ се аѫзе декжт офтърй шѝ ѧнекътѫрй. Маргари́та, тръш стригѝ: „ѫнде е́сте фі́юл мїе́ѣ? „е́ѣ нѫ вэ́ӂ ни́чй декѫм пе фі́юл мїе́ѣ.“ Шѝ аѣ лешина́т. Де́чй ѧда́тъ ам алерга́т ла джи́ка: шѝ дѫпъ че ам фъкѫто съ се май дешепте, о ам ѧкрединца́то къ Па́вел тръе́ще, шѝ къ Гѫберна́торэл аѣ оржндэ́ит ка сэл ка́уте. Ѧтраче́ст кип дешептжндэ́съ нѫ аѣ ѧгрижи́т де алтъ декжт де прїе́тена е́й Мада́м-Ла-Тѫр, ка́ре къдѣ дин вре́ме ѧвре́ме ѧма́рй лешинѫрй, шѝ тоа́тъ ноа́птѣ петрекѫсе ѧ че́ле май ма́рй дурерй шѝ тжнрэи́рй. Де́ѫнде ам жэдека́т къ ни́чи о скжрбъ нѫ поа́те фѝ асе́менѣ кѫ че́ѣ пърынтѣ́ск. кжнд ѧш май венѣ пэци́и ѧфи́ре, ѧчълца́ къ́тръ че́рю къэтътѫрй немишка́те шѝ тжнгэитоа́ре. Ѧзада́р прїе́тена е́й шѝ кѫ ми́ны стржнце́м мжи́ниле е́й ѧтр але ноа́стре. Ѧзада́р о нэмѣ́м кѫ че́ле май дэлчй нѫме; пе́нтрэ къ ѳ съпъръ́ несимцитоа́ре ла се́мнеле драгостей ноа́стре че́й ве́кй, шѝ дин пїе́птэл

Şì prepuínd priméjdïia éĭ, din tăcérea şì lácrămile méle, îndátă saŭ cupríns de suspínurĭ şì de léşen; glásul éĭ nù făcea să se aùze decât oftărĭ şì înecătùrĭ. Margaríta, iárăş strigà: „Unde éste fíiul mïéŭ? Eŭ nù văz nícĭ de cùm pe fíiul mïéŭ.“ Şì aŭ leşinát. Décĭ îndátă am alergát la dânsa: şì dùpă ce am făcùto să se maĭ deştépte, o am încredinţáto că Pável trăéşte, şì că Guvernátorul aŭ orânduít ca săl cáute. Întracést cíp deşteptândusă nù aŭ îngrijít de áltă decât de prïétena éĭ Madám-La-Tùr, cáre cădea din vréme în vréme în márŭ leşínurŭ, şì toátă noáptea petrecùse în ceale maĭ márĭ dúrérĭ şì tângùirĭ. Deùnde am judecát că níci o scârbă nù poáte fì asémenea cu ceà părintească. când îş maĭ veneà puţín în fíre, înălţà cătră cériŭ căutătùrĭ ne mişcáte şí tânguitoáre. Înzadár prïétena éĭ şì cù míne strângeám mâĭnile éĭ într ale noástre. Înzădár o numeám cu ceále maĭ dùlcĭ nùme; péntru că eá să păreà nesimţitoare la sémnele drágosteĭ noástre céĭ vécĭ, şì din pïéptul éĭ céi necăjít nù eşà áltă decât níşte sùrde gemete.

ей чел некъжит нъ еша алтъ декът нищe съ-
де ѫ мете.

Дминецъ аъ адъс пе Павел кълкат ѫ па-
ланкинъ. Ашмай венисъ пъцин ѫфирез да-
пътѐ съ воребѐскъ нічій оѫн кѣежит. Атжл-
ейѣ лъй кѣ майкъса шй кѣ Мадам-Латър,
аъ фолсит маймълат декът тоате ѫгрижиле
че фъкъсем пжнъ атъпчѐ. Вл саъ арътат ка
ракъ де мжнжѣ ѫфецеле ачелор неноросите
майче. Саъ пъсамжндоъ лжнръ джнсъл, лаъ
ѫвръщошат, шй лаъ сърътат. Лакръмиле лор
че пжнъ атъпчій ѣра оприте де скжрба чѐ пе-
тре мъеъръ, атъпчій аъ ѫчелът съ кърг, аме
етекжндъш шй Павел пе але сале кѣ але лор.
Ътр ачест кип май линищиндъсъ натъра ѫтр
ачій трей неноросиці, аъ къзът ѫ сфършит
ѫнтр о слъбичъне, асемене, ѫнтр адевър, кѣ
моарте.

Д: Де ла Вордоне маъ ѫшїнцат пе акъне
кѣмкъ дин порѣка лъй саъ адъс трѣпъл Вирги-
нїей ътжрг, шй кѣмкъ де акъло врѐ съл дъкъ
съл ѫгроапе ла весерика Памплемѣселор. Мъ
погожій ѫдатъ ла Порт-Лъй, ѣнде амръсит
адънаці ѫъкъиторій дин тоате сателе, ка съ

Dimineáţă aŭ adùs pe Pável culcát în paláncínă. Îş maĭ venísă puţin în fíre; dár nù puteà să vorbeáscă níciĭ oun cuvânt. Întâlnírea lùĭ cu máĭcăsa şi cu Madám La-Tùr, aŭ folosít maĭ mùlt decât toáte îngrijírile ce făcùsem până atùncea. El saŭ arătát ca o rázǎ de mângâére înféţele acélor nenorocíte máĭce. Saŭ pùs amândóă lângă dânsul, laŭ îmbrăţoşat, şi laŭ sărutát. Lácrămile lór ce până atùncĭ erà opríte de scârba ceà péste măsùră, atùncĭ aŭ începùt să cùrgă, amestecânduş şi Pável pe ale sále cù ale lór. Într acest cíp maĭ liniştíndusă natùra într aceştĭ tréĭ nenorocíţĭ, aŭ căzùt în sfârşít într o slăbiciùne, asémenea, într adevăr, cu moártea.

D: De La-Burdoné maŭ înştĭinţat pe ascùns cùmcă din porùnca lùĭ saŭ adùs trùpul Virginíeĭ în târg, şi cùmcă de acolo vrea săl ducă săl îngroápe la besérica Pamplemùselor. Mă pogorâĭ îndátă la Port-Luì, ùnde am găsít adunáţĭ lăcuitórĭ din toate sátele, ca să privéască la îngropàrea éĭ, cacùm ostrovul pïerdùsă din trânsul céea ce avea mai scùmp.

привѣскъ ла ѧгропарѣ ѣй, какѹм островѹл пѣ-
ердѹсъ дин трѫнсѹл чѣѫ че авѣ май скѹмпѫ.
Корѹбїиле дела Лиман ѣрѫ кѹ антѣнеле лор кр
нешате, кѹ пандїериле стрѫнсе, шѝ не ѧчетат
словозѣ тѹнѹрй ѧлѹнцй депъртърй. Гренади-
рїй мършалѹм ѧчет ѧнаинте кѹ пѹшчеле ѧжос.
Мѹзика лор акоперитъ кѹ неметеѯ негрѹ, нѹ фъ-
чѣлсъ аѹзѝ декѫт сѹнете жалничеѯ шѝ бедѣ чи-
невѫ скѫрба зѹгрѹвитъ ѧфѣцеле ачестор осташ,
каре деатѫтѣ орй афрѹтарисе моартѣ ѧръсвоае
фъръ аскимвѫ фѣце. Опт тинере фечоаре дин
чѣле май алесе але островѹлуй, ѧврѫкате кѹ
хайне албе, шѝ кѹ плъстърй ѧмѫйнй, дѹчѣ
трѹпѹл виртѹоасей лор товърѹшице, акоперит кѹ
флорй, шѝ ѹрмат деѹн шир декопїй че кѫнтѫ
кѫнтърй де лаѹде. Ѧрма лор венѣ чѣй май
ѧсъмнацй дин лъкѹиторй шѝ статѹл мажор,
дѹпъ каре апой ѹрмѫ Гѹбернаторѹл кѹ омѹлци-
ме де нород.

Пѧтъ чѣѫ че окѫрмѹирѣ порѹнчисъ ка съ дѣ
оарекаре чинсте виртѹцїй Виргинїей. Дар кѫд
трѹпѹл ѣй аѹ ажѹнс ла поарѣле ачестѹй мѹнте,
шѝ чѣй че о ѧ Соцѣ аѹ възѹт колибиле, че о-
диневоара ѣрѫ атѫт де ферицитѣ, шѝ пе каре

Corăbïile dela Limán erà cu anténele lór cruceşáte, cu pandïerile strânse, şì ne încetat slobozea tùnurĭ în lùngĭ depărtărĭ. Grenadíerïĭ mărşăluià încét înaínte cu pùşcele înjós. Mùzica lór acoperítă cu nemetéz négru, nù făceà asă auzì de cât sùnete jálnice; şi vedea cinevà scârba zugrăvítă înfépele acéstor ostáş, cáre de atâtea orĭ afrontarisíse moártea în răsboáe, fără ascimbà féţe. Opt tínere fecióare din céle maĭ alése ale ostrovuluĭ, îmbrăcáte cu háĭne álbe, şì cu plăstărĭ înmâĭnĭ, ducea trùpul virtuoáseĭ lór tovărăşíţe, acoperít cu flórĭ, şì urmát de ùn şír de copíĭ ce cântà cântărĭ de láude. În úrma lòr veneà céĭ maĭ însămnaţĭ din lăcuitórĭ şì státul majór, după cáre apóĭ urmà Guvernátorul cu o mulţíme de noród.

Iată ceea ce ocârmuírea poruncísă ca să deà oarecáre cínste virtuţïĭ Virginíeĭ. Dár când trùpul éĭ aŭ ajuns la poálele acéstuĭ mùnte, şì céĭ ce o în soţeà aĭ văzùt colíbile, ce odineoáră erà atât de fericíte, şì pe

мóартѣ сѫ́ле ѹмплѣ акѹ́м де диснѣдъждѹи́ре, тоа́тъ по́мпа ѧгропъре́ї саѹ́ тѹ́рбѹра́т: кжнтѝриле аѹ́ ѧчетат; пе де ва́ле нѹ́ съ май аѹзѣ́ а́лтъ, де кжт сѹспинѹрй шѝ тжнгѹи́рй. Ѧтѹ́нчй саѹ́ възѹ́т алергжнд о мѹлци́ме де тинере фечоа́ре меци́ешите ка́съ атжо́не де нъсъла́ Виргинéй басма́ле, метанїй, шѝ кѹнѹ́нй де флорй, рѹгжндѹ́о ка пре о сфжнтъ. Мѹ́меле черѣ́ де ла Дѹмнезеѹ́ о фи́йкъ ка джнса; тинерїй, аморіза́те аша́ де Статорниче; Сърачїй, о пїе́тенъ атжт де милости́въ; шѝ ро́бїй, о стъпжнъ аша́ де бѹ́нъ.

Кжнд аѹ́ ажѹ́нс ла ло́кѹл ѧгропъре́ї, ни́ше Не́гре де Мадага́скар шѝ Ка́фре де Мозамби́кѹ́, аѹ́ пѹ́с ѧпрежѹрѹл е́й пане́ре кѹ поаме, шѝ аѹ́ спжнзѹра́т бѹкъцй де цъсътѹрй пе копа́чїй де пи́н прежѹр, дѹпъ обичéюл ло́кѹлѹй ло́р. Індїе́не дин Венга́лй шѝ Малаба́рѹ́ аѹ́ адѹ́с кѹ́шче пли́не де пъсъре́, шѝ лѣѹ́ слободзи́т пе́сте трѹ́пѹл е́й: о кжт пїе́рдерѣ ѹне́й персоане ибѝте Скжрбе́ще то́атe нацїиле! шѝ атжт де ма́ре е́сте пѹтерѣ́ виртѹцїй ненорочи́те, ѧкжт ѹне́ще ѧтр ѹна пе то́атe религїиле ѧпрежѹрѹл мормжнтѹлѹй е́й!

cáre móartea sà le umpleà acùm de disnădăjduíre, tóată pómpa îngropărîĭ saŭ turburát: cântările aŭ încetat; pe de vále nù se maĭ auzeà áltă, de cât suspínurĭ şì tânguírĭ. Atùncĭ saŭ văzùt alergând o mulţíme de tínere fecióare megïeşíte cásă atârne de năsălía Virginíei basmále, metánïĭ şì cunùni de flórĭ, rugânduo ca pre o sfântă. Mùmele cereà de la Dumnezéu o fĭĭcă ca dânsa; tínerïĭ, amorizáte aşà de statórnice; sărácïĭ, o prïétenă atât de milostívă; şì róbïĭ, o stăpână aşà de bùnă.

Când aŭ ajùns la lócul îngropărïĭ, nişte Négre de Madagáscar şì Cáfre de Mozambícŭ, aŭ pùs împrejùrul éĭ panére cu poame, şì aĭ spânzurát bucăţĭ de ţăsătùrĭ pe copácïĭ de pín prejùr, dúpă obicéiul lóculuĭ lór. Indïéne dìn Bengálĭ şì Malabár aŭ adùs cùşce plíne de păsărĭ, şì leaŭ sobozít péste trùpul éĭ; o cât pïérderea ùneĭ persóane iubíte scârbeaşte tóate náţïile! şì atât de máre éste putérea virtùţĭĭ nenorocíte, încât unéşte într ùna pe tóate relígïile împrejùrul mormântuluĭ éĭ !

186.

Ам требуит съ се пуе пъмънтуляй ей, ка съ депъртезе пе оаре каре фете съраче, че ау пътере вом съ се арънче ау тръсъл, зикэд къ нъмай авэ алтъ мъгъре съ нъдъждъяскъ ау тр ачаст лъме, шй къ нъ ле май ръмънэ ау т де кът съ моар къ ачела че леъ фъст лор Сингура фъъторе де бине.

Ау сфършит сай ау гропат лънгъ Бесерика Памплемъселор, ау партя дяспре апе, съпт о тъфъ де Бамбъ, унде. ерау ла бесерикъ къ майкъца шй къ Маргарита, нуе съ се одихняскъ лънгъ ачела, пе каре л атънчи ау л нъмъ фрателе ей.

Ла ато арчере ачещи помпе де гропъчюне, Д. Ла-Бърдоне сай аетът пе аичи дин преюнъ къ ере о кжщи ба дин суита са. Ам фъгъдуит Мадамеи Ла-Тър шй прятенеи ей тот фелюл де ажутор че ар атърна дела джнсул. Пъцине ам ворбит, дар къ маре мъхнире асъпра не оменитей сале мътъшй шй апропиндусъ де Павел, м Зис кжте ам сокотит де стоюнице ка съл мъгъе: „Мартър ми есте Думнеу, „м Зис ел. къ ам пофтит норочире дъмитале шй а тоатъ фамилиа. Прятене, тре-

Aŭ trebuít să se pùe păzitórĭ împrejùrul mormântuluĭ éĭ, ca să depărtéze pe oare cáre féte săráce, ce în putere voia să se arùnce în trânsul, zicând că nùmaĭ aveà áltă mângâire să nădăjduiască într această lùme, şi că nù le maĭ rămâneà ált de cât să móară cu acéea ce leaŭ fóst lor síngura făcătóare de bíne.

În sfârşít saĭ îngropát lângă Besérica Pamplemuselor, înpártea despre apùs, sùpt o tùfă de Bambù, ùnde, vĭínd la besérică cu máicăsa şi cu Margaríta, iubeà să se odihnéască lângă acéla, pe cáre eà atùncĭ îl numeà frátele éĭ.

La întóarcerea acéştiĭ pómpe de îngropăciúne, D. La-Burdoné sáŭ abătùt pe aícĭ dìn preùnă cu vre o câţĭ và dìn suíta sà. Aŭ făgăduít Madámiĭ La-Tùr şi prĭéteniĭ éĭ tót féliul de ajutór ce ar atârnà déla dânsul. Puţíne aŭ vorbít, dár cu máre mâníe asùpra ne omeníteĭ sále mătùşĭ; şi apropĭíndusă de Pável, iáu zís câte aŭ socotít de stóĭnice ca săl mângâe: „Martur îmĭ éste Dumnezéu, iáŭ zís él, că am poftít norocírea dumitáleĭ şi a tóată famílĭa.

„ бѣе съ мѣрцій ѧ Франца, ѹнде ѧцій воій
„ мижлочіе ѹ вре о слѹжбъ, ші ѧ липса дѹ-
„ мита́лей е́ѹ во́ій ѧгрижі де ма́йкъта ка шій
„ де а мѣ;“ ѧчесте зикжнд кѹ да́т мжна са;
ѹр Па́вел аѹ тра́со ѧнапо́й пе а са, ші шаѹ
ѧто́рс фа́ца ка съ нѹл ма́й ваз.

Ёѹ ѧсъ шедѣм ѧ ка́са не норочи́телор ме́ле
прїе́тене, ка съ ле да́ѹ кжте пѹцин ажѹто́р а-
тжт ло́р кжт ші лѹй Па́вел. Де́чій ѧ вре́ме де
тре́й съптъмжнй Па́вел а́ѹ венит ѧ ста́ре ка съ
ѹмблє; да́р скжрба са́ съ мърѣ дѹпъ мъсѹра че
ші трѹпѹл сто́ѹ съ ѧпѹтерничѣ. Ла то́ате ера́
не Симцито́рїѹ, къѹтъторіле са́ле ера́ мо́ар-
те, ші нѹ ръспѹндѣ ла нимік че лар фі ѧтре-
ба́т чинева́. Мада́м Ла-Тѹр, че ера́ ма́й
мо́артъ, ѧ́й зичѣ адеса: „ фі́ѧл мїе́ѹ, де
„ кжте о́рі те въз, сокоте́ск къ въ́д пе скѹм-
„ па мѣ Виргині́е.“ е́л аѹзи́нд де нѹмеле
Виргині́ей съ сѹпъра́ ші съ депърта́ де лжнгъ
джнса, де ші ма́йкъса ѧл стрига́ съ віе лжнгъ
прїе́тина е́й. Съ дѹчѣ Сингѹр ѧ гра́дінъ, ші
шедѣ сѹпт Кокотїе́рїй Виргині́ей, кѹ о́кїй цѝ-
ти́ці ла исво́рѹл е́й. Хирѹргѹл Гѹберна́то-
рѹлѹй, че́л къѹта́съ кѹ ма́ре ѧгрижі́ре пе джѝ-

Priétene, trébue să mérgĭ în Fránţa, ùnde îţĭ vóĭ mijlocì eŭ vre o slùjbă, şì în lípsa dumitáleĭ éŭ vóĭ îngrijì de máĭcăta ca şì de a meà.“ Acéste zicând, iaŭ dát mâna sà; iár Pável aŭ tráso înapóĭ pe a sà, şì şáŭ întórs fáţa ca să nul máĭ vázǎ.

Eŭ însă şedeám în cása ne norocítelor méle prïétene, ca să le dáŭ câte puţín ajutór, atât lór, cât şì lùĭ Pável. Décĭ în vréme de tréĭ săptămânĭ Pável áŭ venít în stáre ca să ùmble; dár scârba sà să măreà dùpă măsùra ce şì trùpul săŭ să împuterniceà. La tóate erà ne simţitóriŭ, căutătùrile sále erà móarte, şì nù răspundeà la nimíc ce lar fì întrebát cinevà. Madám La-Tùr, ce erà máĭ móartă, îĭ ziceà adésa: „Fíiul mïéŭ, de câte órĭ te văz, socotésc că văz pe scùmpa mea Virginíe.“ El auzínd de nùmele Virginíeĭ să supărà şì să deşteptà de lângă dânsa, de şì máicăsa îl strigà să víe lângă prïétena éĭ. Să ducea síngur în grădínă, şì şedeà sùpt Cocotïérïĭ Virginíeĭ, cu ócïiĭ ţintíţĭ la isvórul éĭ. Hirùrgul Guvernátoruluĭ, cél căutásă cu máre îngrijíre pe dânsul,

ѣл, шѝ пе ачѐле да́ме, нѣ̀ѫ зи́с къ, ка съл
иѣъбѝм де меланхолі́а ѧ ка́рѣ̀ съ афла̀, тре́-
бѫ̀е ал лъса̀ съ фа́къ о́рї че ва вої, фъръ ал
ѧпотрівѝ ла нимѝк; пе́нтрѫ̀ къ нѫ̀ е́сте алт
мижлок де а ѧвінце тъчѐрѣ̀ ѧ ка́рѣ̀ е́л съ
пиронисъ.

Ѣ̀ѫ а́м хотържт ка съ ѫрме́ц дѫ̀пъ сфа́тѫл
Хиѫ̀ргѫлѫ́й. Ѧда́тъ че Па́вел са́ѫ̀ ма́й Сим-
ці́т по́ці́н ѧ пѫтѐре, са́ѫ̀ депъртат де ка́съ.
Шѝ фї́інд къ то́т де́ѫ̀на ал пъце́м, ам пле-
ка́т шѝ е́ѫ̀ дѫ̀пъ джнсѫл, шѝ ам зи́с лѫ̀ѝ До-
ми́нг ка съ ѫ мери́нде, шѝ съ ві́е дѫ̀пъ ми́не.
Ѧ вре́ме да́р кѫ́нд ачѐл тжнъръ погоа̀ ачѐст
мѫ̀нте, весе́лі́а шѝ пѫтѐрисе Са́ле съ пъръ́ренъс-
кѫ́ндѫ̀съ. Ди́н тжй а́ѫ̀ лѫа́т дрѫмѫл Памплє-
мѫ̀селорѫ; шѝ, ажѫ̀нгѫ́д ѧ пре́жма Бе́ѣричїй ѧле́-
ѫрили де Бамѫ̀, а́ѫ̀ ме́рс дѣ дре́птѫл о́нде а́ѫ̀ въ-
зѫ̀т пъмѫ́нт де кѫржнд съпа́т; аколо̀ а́ѫ̀ ѧце-
нѫнкѣ́т, шѝ, ѧнълциндѫш о́кїй кѣ́тръ Че́рї, ,
са́ѫ̀ ѧкина́т мѫ̀лтъ вре́ме. Ачѐст па́с ал съѫ̀
ми са́ѫ̀ пъръ́т фо́ларте вѫ̀н пе́нтрѫ̀ ѧдрепта́рѣ
ми́нцїй са́ле, фї́інд къ ачѐст сі́мн де съпѫ̀-
нере ла фї́інца чѣ̀ прѐ ѧна́лтъ, арѣта̀ кѫ́мкъ
сѫ̀флетѫл съѫ̀ ѧчепѣ̀ ка съш ѫ тръш аѫ̀кръ́риле

şì pe acéle dáme, neaŭ zís că, ca săl isbăvím de melanholía în cárea să aflà, trébue al lăsà să fácă órĭ ce va voì, fără al împotrivì la nimíc; péntru că nù éste alt míjloc de a învinge tăcérea în cárea él să pironísă.

Eu am hotărât ca să urmez după sfatul hirurgului. Îndátă ce Pável sáŭ máĭ simţĭt puţĭn în putére, sáŭ depărtát de cásă. Şì fiínd că tót deaùna îl păzeám, am plecát şì éŭ dùpă dânsul, şì am zís lùĭ Domíng ca să ià merínde, şì să víe dùpă míne. În vréme dár când acél tânărŭ pogorà acést mùnte, veselía şì putérile sále să păreà renăscândusă. Dín tâĭ áŭ luát drùmul Pamplemùselor; şì, ajùngând în préajma Beséricïĭ în aléiurili de Bambù, aŭ mérs dea dréptul unde aŭ văzùt pământ de curând săpát; acolò áŭ îngenunciat, şì, înălţânduş ocĭĭ cătră Cériŭ, sáŭ încinát mùltă vréme. Acést pás al săŭ mi sáŭ părùt fóarte bùn péntru îndreptárea mínţĭĭ sále, fiínd că acést sémn de supùnere la fiínţa cea preà înáltă, arătà cùmcă sùfletul săŭ începeà ca săş ià iárăş lucrările sále céle naturále.

Сăлé чéле натȣрáле. Домúнг шѝ єȣ̆ ам ѧценȣнкéт ка шѝ дѧнсȣл, шѝ нéм ругáт дúн прéȣнъ кȣ̆ єл. Пе ȣ̆рмъ скȣлжндȣсъ, шăȣ̆ лăáт дрȣмȣл кътръ амїáзъ ноáптє, фъръ асъ маȣ̆ ȣйтà ла ноȣ̆. Фїúнд дáр къ єрáм ѧкрединцáт къ нȣ̆ щіе нȣ̆ нȣмаȣ̆ ȣнде съ ѧгропáсе трéпȣл Вирґинієȣ̆, дáр шѝ кéр де сăȣ̆ скóс дúн марé, лăм ѧтребáт пéнтрȣ чé сăȣ̆ ругáт лȣ̆ Дмзеȣ̆, сȣ̆пт алєлуиле ачеле де Бамéȣ̆; єл мéȣ̆ ръспȣнс: „Ноȣ̆ ам фóст де мȣлтé óрї аколò!“ Єл шăȣ̆ ȣмáт дрȣмȣл сéȣ̆, пѣнъ че аȣ̆ ѧтрáт ѧ пъдȣре, ȣнде ам шѝ ѧноптáт. Аколò, лăм ѧдемнат, кȣ пúлда мѐ, ка съ мжнжнче чевà; шѝ пе ȣ̆рмъ нéм кȣлкáт пе мáръ сȣ̆пт ȣл кокáчю. Ѧдоáзѝ нъдъждȣ́м къ съ ва ѧтоáрче ѧнапóй. Дáр єл аȣ̆ привúт кжт ва ѧнапóй ла бесéрика Памплемȣселор, шѝ фъкжнд кжц ва пáшй де ѧтоáрчере; сăȣ̆ вжржт ѧ пъдȣре, ѧдрептжндȣшй дрȣмȣл съȣ̆ тóт тóт кътръ мїáзъ ноáптє. Ȣ̆ам причепȣт скопосȣл съȣ̆, шѝ ѧ зъдáр мáм остенúт ка съл ѧтоáрк. Пе ла мїáзъ ѯѝ ам ажȣнс ла сáтȣл Пăфлȣй де Йорѯ де ȣнде сăȣ̆ погоржт дрéпт ла мăлȣл мърїй ѧдрéптȣл ȣнде съ стрикăсъ коăвїа Сфжнтȣ=

Domíng şì éŭ am îngenunceat ca şì dânsul, şì néam rugát dín preùnă cù él. Pe ùrmă sculândusă, şáŭ luát drùmul către amïáză nóapte, fără asă maĭ uĭtà la nóĭ. Fïínd dár că erám încredinţát că nù ştie, nù nùmaĭ ùndé să îngropáse trùpul Virginíeĭ, dár şì ciar de sáŭ scós dín márea, lám întrebát péntru cé sáŭ rugát lùĭ Dmzeŭ, sùpt aléiurile acele de Bambù; él miaŭ răspùns: „Nóĭ am fóst de mùlte órĭ acolò!“ El şáŭ urmát drùmul săŭ, până ce aŭ întrát în pădure, ùnde am şì înnoptát. Acolò, lám îndemnát, cu pílda mea, ca să mânânce cevà; şì pe ùrmă neam culcát pe iárbă sùpt ùn copáciŭ. Adóa zì năd̆ăjduiám că să va întóarce înapóĭ. Dár él aŭ privít cât và înapóĭ la besérica Pamplemùselor, şì făcând câţ và páşĭ de întóarcere; sáŭ vârât în pădùre, îndreptânduşĭ drùmul săŭ tót către mïáză nóapte. Eŭ am pricepùt scóposul săŭ, şì în zădár mám ostenít ca săl întórc. Pe la mïáză zì am ajùns la sátul Práfuluĭ de Aur; de unde sáŭ pogorât drépt la málul mărïĭ, îndréptul ùnde să stricásă corábïa Sfântuluĭ-Gerán.

лъй-Герáн. Йколо̀ вѣзи́нд о́стровъл Ѧмвра, шѝ Канáлъл сѣ̀ кърáтъ ка оглúнда, аѣ̀ стигáт: „Вирги́ніе! Скъ́мпа мѣ̀ Вирги́ніе!“ шѝ ѧдáтъ аѣ̀ лешинáт. Домúнг шѝ ѐѣ̀ лáм дѣ́с ѧ пъдъ́ре, ъ́нде авїѧ̀ лáм фъкъ́т ка съ се мáй десмецáскъ. Дъ́пъ чé сáѣ̀ мáй дешептáт, лѣ̀ вои́т съ се ѧтóркъ ла църмъ́риле мърїй; дáр, рúгиндъл съ нъ́ш мáй рéжноаскъ скжрва Са̀ шѝ пе л ноáстръ къ́ ачест фéлю де кро́ѣде адъ́черй амúнте, сáѣ̀ ѧдрептáт ѧтрáлтъ пáрте. Ѧ сфжршúтъ, ѧ врéме де о́пт зúле, аѣ̀ ъмвлáт пúн тóате локъ́риле, пе ъ́нде ъмблáсъ ѧ копúаръ кѐ товъръшúца лъ́й. Пе ъ́рмъ аѣ̀ кълкáт тóате кърърúле пе ъ́нде т̀ мерсéсе ка съ чée ертáрѣ роáвей де ла Ржъл Негръ; сáѣ̀ мáй ъ́итáт пе ъ́рмъ шѝ ла мáлърúле Ржълъ́й де лúнгъ мънтéле Тримáст, ъ́нде т̀ шезъ́съ не мáй пътжнд ка съ ъ́мбле, шѝ кътръ пáртѣ пъдъ́рїй, ъ́нде съ ръ́тъчúсе. Кжте локъ́рй ѧ́й адъ́чѣ̀ амúнте де некáзърúле, жокъ́рúле, оспúцеле, фáчерѣ̀ де вúне а нъ́итей сáле; ржъл Мънтелъ́й Лúнг, мúка мѣ̀ къ́ецъ, Катарáктъл де а лътъ́рѣ̀, Папе́ръл че т̀ съдúсъ, шѝ ръспúнтенеле пъдъ́рей ъ́нде т̀ нѣ̀ ка съ кжúте, тóате ѧпрéунъ

Acolò, văzínd óstrovul Amvra, şì Canálul săŭ curátŭ ca oglínda, aŭ strigát: „Virginíe! scùmpa meà Virginíe!“ şì îndátă aŭ leşinát. Domíng şì éŭ lám dùs în pădùre, ùnde abïa lám făcùt ca să se máĭ desmeţáscă. Dùpă cè sáŭ maĭ deşteptát, aŭ voít să se întóarcă la ţărmurile mărïĭ; dár, rugândul să nùş máĭ reânoiască scârba sà şì pe a nóastră cu acest féliŭ de crùde aduceră amínte, sáŭ îndreptát întráltă párte. În sfârşít, în vréme de ópt zíle, aŭ umblát pín tóate lócurile, pe ùnde umblásă în copilăríe cu tovărăşíţa lùĭ. Pe ùrmă aŭ călcát tóate cărérile pe ùnde eà mersése ca să cée ertáre róabeĭ de la Râul Négru; sáŭ maĭ uĭtát pe ùrmă şì la málurile Râuluĭ de lângă mùntele Trimást, ùnde eà şezùsă ne máĭ putând ca să ùmble, şì către pártea pădùrïĭ, ùnde să rătăcíse. Câte lócurĭ îĭ aduceà amínte de necázurile, jócurile, ospéţele, fácerea de bíne a iubíteĭ sále; râul Mùnteluĭ Lùng, míca meà căsuţă, Cataráctul de a lăturea, Panérul ce eà sădísă, şì răspíntenele pădùreĭ ùnde eà iubeà ca să cânte, tóate împreună láŭ făcùt să plângă;

вáѣ фъкѫт съ плѫнгъ; шѝ ехѝ ал мѫнтелѫй
че ръсо́наѕе де атѫ́тѣ о́рй дѣ вѣселеле ло́р стри-
гъ́рй, акѫ́м нѫ ма́й репетѫ́ де кѫ́т ачесте жа́-
ничь ковйте: „Вигйлеѣ скѫмпамѣ Вигиле!“

Ѧтр ачѣ́стъ вїѫцъ сълватикъ ши рътъчи-
то́ре, олїй со́й съ афѫндасе, фаца съ Ѧ-
гълвинисе, ши сънята́тѣ са́ съ Ѧпоцина́ дин
зи Ѧзи. Фїи́нд да́р Ѧкрединца́т къ Симци́ѣ
неказо́рилор ноастре съ Ѧдъ́ше пръ́н адъ́чѣре а-
ми́нте плъчерилор ноатре, ши къ патимиле съ
май адаог Ѧсингъ́ъате, а́м хотъръ́т съ
депъртѣ́ пе не нзрочи́тъл мїѣ́ѣ пѣ́тин дин
ло́кѫриле, чей адъчѣ́ амѝнте де Ѧтжмплариле
са́ле, ши съл дъ́к Ѧ вѣ е опа́рте а островѫлѫй,
ѫнде съ айбъ вѣ́нъ привелище. Де́чй ла́м дъ́с
ла ло́кѫриле чѐле лъкѫи́те апъръцїй Вели́мѫлѫй,
ѫнде ничй одатъ нѫ мерсе́се. Ѧгрикълтѫ́ра ши
негоцѫл причинѫ́ Ѧтр ачѐстъ па́рте де остро́в
опрѣ фрѫмо́съ привелищѣ Ѧколо́ ведѣ чинева́
омѫцяме де тесларй, алцїй чопли́нд ле́мне шѫ
алцїй тъи́нд скандурѣ́; ка́ъ Ѧкъ ка́те трей
чѣ Ѧсѫ́с ши Ѧжо́с пе дрѫм; чире́ѣ дѣ боѝ, шѫ
жергелїй де́ кай пъшѣ пин ѝмашорй. Ѧнълци-
мѣ лѫкѫлѫй съ ведѣ пѣтимитоа́де Ѧмлй мѫлтѫ

şì ehò al mùnteluĭ ce răsunáse de atâtea orĭ de véselele lór strigărĭ, acùm nù máĭ repetuia de cât aceste jálnice cuvinte: „Virginíe! scumpa meà Virginíe!“

Într aceástă vïaţă, sălbatică şì rătăcitòare, ocïĭ săĭ să afundáse, fáţa să îngălbiníse, şì sănătátea sà să împuţinà din zì în zì. Fïíind dár încredinţát că simţírea necazurilor nóastre să îndoéşte prín adùcerea amínte plăcerilor nóastre, şì că pátimile să maĭ adáog însingurătáte, ám hotărât să depărtez pe ne norocítul mïéŭ prïetin dín lócurile, ceĭ aduceà amínte de întâmplările sále, şì săl dùc în vre o párte a ostróvuluĭ, unde să aĭbă bună privélişte. Décĭ lám dùs la lócurile céle lăcuíte apărţïĭ Velïiamuluĭ, unde nícĭ odátă nu mersése. Agricultùra şì negóţul pricinuià într aceástă párte de ostróv, oprea frumóasă privelişte. Acolò vedeà cinevà omulţíme de teslárĭ, alţïĭ cioplínd lémne şì alţïĭ tăínd scânduri; cără încă cáte trecea însùs şì înjós pe drùm; cirézĭ de bóĭ, şì hergelíĭ dé cáĭ păşteà pin imáşurĭ. Înălţímea lóculuĭ să vedeà prïimitoáre înmaĭ mùlte

лúкурй де кúлтúра афелюрúмй де сáдурй де Европа. Съ ведѣ йúчи колѣ пе вáле огóръ де грúе, ку пин пóнеле пъдурелор омúлцúме де фрáцй, шй ынгúл дúмúрилор ширáгурй де трандафúрй. Ръкорéла дерúлй, ынтерничинд невéле прїѣ вúне ла съпътáтѣ Алвилшр. Де пе ачéлѣ ынълцúмй че кáд пе ла мижлокúл островúлуй, шй съ кúнжúръ де марй пъдурй, нú съ ведѣ нúчй марѣ нúчй Порт Лúй, нúчй бисéрика Памплемúселор, нúчй алт чева кáре съ адúкъ амúнте лúй Пáве де Виргúнía. Лéшй мúнцїй че съ деспáрт ын маймúлте рúмурй кътръ Порт Лúй, нúне ынфъцошáзъ алт депре пáртѣ кúмпúлор Велимúлуй декúт úн лúнг шúр де мúнцй ынлúнїѣ дрéптъ, úнде съ вúд ынълцáте май мúлте пирамúзй де стúнчй пе лúнгъ кáре съ адúнъ норїй.

Дéчй ла ачéсте кúмпúй ам адúс éу пе Пáвел, úнде нúл лъсам нúчй де кúм съ шáзъ, чй ын пúртам не ынчетáт пúн Соáре шй пúн плóае, зúуа шй ноáптѣ, рътъчúндул пúн пъдурй, пúн поноáръ, шй пе кúмпй, ка съй ынпръшїю гúндурile сале прúн остенéла трупúлуй сéу, шй съ май скúмбé кúцетиле сале, прúн не кúнóл-

lócuri de cultùra afeliurímĭ de sáduri de Evrópa. Să vedeà ici colea pe víle ogoáră de grâe, iar pin poénele pădùrelor, omulţíme de fráţi, şi înlùngul drùmurilor, şiráguri de trandafíri. Răcoreála aeruluĭ, împuternicínd nevre le prïeà bíne la sănătátea álbilor. De pe acélea înălţímĭ ce cád pe lá míjlocul ostrovuluĭ, şi să încùnjură de marĭ pădùrĭ, nù să vedeà nícĭ márea, nícĭ Port Luì, nícĭ bisérica Pamplemùselor, nícĭ alt cevà cáre să adùcă amínte luĭ Pável de Virginía. Însuşi mùnţĭĭ ce să despárt în máĭ mùlte rămurĭ cătră Port Luì, nùne înfăţoşáză alt depre pártea câmpíilor Velieamuluĭ, decât ùn lùng şír de mùnţĭ, în lìnïe dreaptă, ùnde să văd înălţáte maĭ mùlte piramízĭ de stâncĭ, pe lângă cáre să adùnă nóríĭ.

Décĭ la acéste câmpíĭ am adus éŭ pe Pável, ùnde nùl lăsám níci de cùm să şáză, cì îl purtám ne încetát pín sóare şi pín plóae, zíoa şi nóaptea, rătăcíndul pín pădùrĭ, pín ponóară, şi pe câmpĭ, ca săĭ împrăşţïŭ gândurile sále prín osteneala trùpului săŭ, şi să maĭ scímbŭ cùgetile sále, prìn ne cunóaşterea lócurilor unde ne aflám, și a drumùrilor ce rătăcísem.

ферѣ локѹрилор ѹнде не афлам, шѝ адѹмѹрилор черътъчи́сем. Да́р сѹфлетѹл ѹнѹй аморе-за́т гъсе́ще ѧто́т локѹл ѹрмеле ѭби́тей са́ле; кѫчй ни́чй ноапте́, ни́чй зїуа, ни́чй ли́нище пѹстїѹлѹй, саѹ сто́мотѹл оа́менилор лъкѹито́рй, шѝ ни́чй кѣ́р ачастъ вре́ме, каре ръпе́ще атѫтѣ сѹвенирѹрй, нѹл по́ате ръслецѝ де джнса. Прекѹм пѹсѹла ка́ѹтъ тот дѣѹна кътръ мїа́ѫ ноапте, асе́менѣ шѝе́л съ ѧтоа́рче кътръ джнса по́ѹл че ѧл траце, ѧда́тъ че жтръ ѧхота́ръле примблъ́рїй е́й. Кжнд ѧтребам пе Павел, рътъчи́т пе кжмпиле Велїамѹлѹй. „Ѹнде съ ме́рцем акѹм?“ е́л съ ѧторче кѣтръ амїа́ѫ ноапте, шѝм зичѣ „мѣ „мѹнцїй но́щрїй, съ не ѧтоа́чем.“

Ѧсфжрши́т ам причепѹт кѫ тоа́те мижлоа́челе че́ ѧтребѹинцам Спре мжнжѣ́рѣ лѹй, е́ра Зъда́рниче, шѝ кѫ акѹм алт нѹмай ръмъсъ́се де кжт Съмъ лѹпт дефа́ць кѹ па́тима са, ѧтребѹинцжнд тоа́те пѹте́риле Слъѫноа́цей ма́ле кѹвжнтърй. Де́чй ѧй ръспѹнсе́й: „Да, мѣ „мѹнцїй, ѹнде лъкѹѫ ѭби́та та Виргинїе, „мѣ шѝ портре́тѹл че́й дедѣ́сеш, кѫ ла́ѹ пъс„трат ла и́нима са́ пѣнъ ла сфжрши́тѹл

ГІ.

Dár sùfletul ùnui amorezát găséşte în tót lócul ùrmele iubítei sále; căcĭ níci nóaptea, nícĭ zïoa, nícĭ línişţea pustíiuluĭ, saŭ sgómotul oámenilor lăcuitórĭ, şì níci ciar aceàstă vréme, cáre răpéşte atâtea suveníruri, nùl póate răsleţì de dânsa. Precùm pùsula cáută tót deaùna către mïáză nóapte, asémenea şì él să întóarce către dânsa pólul ce îl tráge, îndátă ce întră în hotárăle primblărïĭ éĭ. Când întrebám pe Pável, rătăcít pe câmpiile Velïamuluĭ: „Unde să mérgem acùm?“ él să întorcea către ámïáză noápte, şím ziceà: „Iátă mùnţïĭ nóştrïĭ, să ne întoárcem.“

Însfârşít am pricepùt că toáte mijloácele cé în trebuinţám spre mângâerea lùi, éra zădárnice, şì că acum alt nùmaĭ rămăsése de cât sămă lùpt defáţă cu pátimasà, întrebuinţând toáte putérile slăbănoágeĭ méle cuvântări. Décĭ îĭ răspunséq: „Da, iată mùnţïĭ ùnde lăcuià iubíta ta Virginíe, iátă şì portrétul céĭ dedéseş, că láŭ păstrát la ínima sà pănă la sfârşítul vïéţïĭ.“

„ вїецїй.“ Атунчи ам аретат мика портрет че ел дедесъ Виргинеи пе мала исворалуй Кокотїерилор; ши адатъ че лаў възўт, о маре веселіе саў аретат афаца са. Лаў лат адатъ а слъбъноацеле сале мжйнй, ши лаў сърутат. Атунчи исаў тъжт ръсўфларе, ши окїй съй чей акрунтацй де синце саў омплўт де лакръмй, фъръ а путѣ съ кўргъ.

„ Фїул мїеў, ам зис, аскўлтъмъ пе мине „ пріетенул тъў, ши пріетен оаре кжнд ал „ Виргинеи. Пе мине зик каре де атжтѣ орй „ мам силит а апўтерничи минтѣ та апро„ тива не ашептателор тикълошїй але вїецїй. „ Пентрў че те тжнгўешй кў атжта амар? „ Пентрў ненорочирѣ та, саў пентрў а Вир„ гинеи?“

„ Пентрў ненорочирѣ та? да, маре ёсте кў а„ девърат; „ Пентрў къ ай пїердўт пе чѣ май „ дръгълаше фатъ, че ар фи фост ши чѣ май „ вредникъ динтре тоате феміле. Ам жъртфисе тоате ентересўриле сале пентрў але та„ ле, ши дин тоате дарўриле норокулуй ёй, „ пе тине тёў протимисит май мўлт, ка пе о „ Синґуръ ръсплътире вредникъ де виртўтѣ

Atùncĭ iám arătát mícul portrét ce él dedésă Virginíeĭ pe málul isvóruluĭ Cocotïérilor; şì îndátă ce láŭ văzùt, o máre veselíe saŭ arătát în fáţa sà. Láŭ luát în dată în slăbănóagele sàle mâĭnĭ, şì láŭ sărutát. Atùncĭ i sáŭ tăiat răsuflárea şì ócïĭ săĭ céĭ încruntáţĭ de sínge sáŭ umplùt de lácrămĭ, fără a puteà să cùrgă.

„ Fíiul mïeŭ iám zís, ascùltămă pe míne, prïétenul tăŭ, şì prïéten oáre când al Virginíeĭ. Pe míne zíc, cáre de atâtea órĭ mám silít a împuternicì míntea tà împrotíva ne aşteptátelor ticăloşíĭ ale vïéţĭĭ. Péntru cé te tânguéştĭ cu atâta amár? Péntru nenorocírea tà, sáŭ péntru a Virginíeĭ?“

Pentru nenorocírea tà? dà, máre éste cù adevărát; Péntru că ai pïerdùt pe ceà maĭ drăgăláşe fátă, ce ar fi fóst şì ceà maĭ vrédnică dintre toáte feméile. Eà jărtfíse toáte enterésurile sále pentru a le tále, şì din toáte dárurile noróculuĭ éĭ, pe tíne teaŭ protimisít maĭ mùlt, ca pe o síngură răsplătíre vrédnică de virtùtea sà.

„ Съ. Дар тръш де ънде шій къ ачем, дела
„ каре ашептай о адевърать ферічире, нъ цар
„ фи причинуит ън май маре извор де скър-
„ бе? Ши ера съракъ шй фъръ клирономіе;
„ къ джнса нъмай авей алт а пърці декът
„ нъмай остенелиле тале. Торкжндусъ де а-
„ колò май деликатъ прин едукаціа (креще-
„ ре) ей, шй май къ кураж дин ксуш нено-
„ рочире ей, ай фи възуто тоате зилеле
„ къзынд шй слъвынд, филотимисындусъ
„ съц ажуте ла остенелиле тале. Май фъ-
„ кжнд кът шй копій, атънче сар фй до-
„ ит остенелиле сале шй але тале, прин гре-
„ тате де ацинè нъмай кутине, пърінц въ-
„ тржній, шй а креще шй копій мічій.“
„ Поате ымй вей зиче: къ Гувернаторул нъ фи
„ ажутат. Дар тръш де ънде шій, къ тр
„ честе колоній вей авè Гувернаторій тот
„ Лавърдонецій? шй нъвор вені алцій фъръ нъ
„ равърі шй о вичей бън? шй дакъ фемеа
„ та, кась капете вре ън мик ажутор дела
„ джншій, нъ арфй фост силіть съ ле факъ
„ кърте? Саъ м съ слъбъноцескъ, шй тъ съ
„ фій вредник де тжнгуире; Саъ арфи фост

Dár iárăş de ùnde ştíĭ că aceéa dela cáre aşteptáĭ o adevărátă fericíre, nù ţar fi pricinuít ùn maĭ máre izvór de scârbe ? Eà erà sărácă şì fără clironomíe; cu dânsa nùmaĭ aveaĭ ált a împărţì decât nùmaĭ osténelile tále. Întorcândusă de acolò maĭ delicátă prin educáţïa (créşterea) eĭ, şì maĭ cù curáj din însuş nenorocírea eĭ, aĭ fi văzùto întoáte zílele căzínd şì slăbínd, filotimisíndusă săţ ajùte la ostenélile tále. Maĭ făcând încă şì copíĭ, atùncea sar fi îndoít ostenélile sále şì ale tále, prin greutátea de a ţineà nùmaĭ cu tíne, părínţ bătrânĭ, şì a créşte şì copïĭ mícĭ.

Póate îmĭ véĭ zíce: că Guvernátorul near fi ajutát. Dar iarăş de ùnde ştíĭ, că într acéste colónïĭ veĭ avea Guvernátorĭ tót Laburdonéţĭ? şì nu vor venì alţïĭ fără nărávurĭ şì o bicéĭ bùn? şì dácă feméia ta, cásă cápete vre ùn mic ajutór dela dânşïĭ, nu arfi fóst silítă săle fácă cùrte? Sáŭ ea să slăbinogeáscă, şì tu să fíĭ vrédnic de tânguíre;

„ Ацъле́птъ шѝ тѫ́ ай фи ръмáс сърáк: Норо-
„ чи́рѣ та ѫнкъ дáкъ, пéнтрѫ фрѫмсéца шѝ
„ вирту́тѣ е́й, нѫ тéр фи пригони́т ачéм дела
„ кáре тѫ ашептáй окротúре!

„ Мéр фи ръмáс, вéй зúче, феричúрѣ чѣ не-
„ атжрнáтъ де норóк, кáсъ ам-фемúе нбúтъ
„ съ омжнгжй кѫ ѫсѫш не остенéлиле мéле, съ
„ оверълéск кѫ ѫтристáрѣ мѣ, шѝ де амай
„ мърѝ амóрул кѫ ѫпрѫмутáтеле ноáстре осте-
„ нéли. Нѫй ѫдомлъ къ вирту́тѣ шѝ амóрул
„ съ вѣкóръ де ачéсте амържте плъчéрй. Кѫ
„ тоáте ачéстѣ нѫмай éсте акóм фвïáцъ,
„ шѝ пéнтрѫ тúне нѫмай ръмжн алцïй, де
„ кжт ачéлѣ че м ал дóилѣ дѫпъ тúне аѫ нбúт,
„ адекъ: майкъса шѝ майкъта пе кáре скър-
„ ба та чѣ не ѫпькáтъ лева тráце шѝ пе éле
„ ла мормжнт. Пѫнец тоáтъ ферúчрѣ та
„ ѫтражторул лóр, прекúм ши м аѫ фъкѫт.
„ фiюл мïéѫ, фáчерѣ де бúне éсте ферúчрѣ
„ вирту́цïй; ши нѫ éсте алтъ фапгъ май сúгур шѝ май маре пе пьмжнт де кжт джнса.
„ Кúцегъриле пéнтрѫ плъчéрй, одúхней, десфрж
„ нжрй, ѫдестулърй. Славе, нѫ сжнт нáчи
„ декóм фъкѫте пéнтрѫ омул чéл нелѫгинчóс,

Saŭ arfi fóst înţăleáptă şi tu aĭ fi rămás sărác: Norocírea ta încă dácă, péntru frumséţa şi virtùtea éĭ, nu téar fi prigonìt acéia de la cáre tu aşteptáĭ ocrotíre !

Miar fi rămás, veĭ zíce, fericírea ceá neatârnátă de noróc, cásă am femée iubítă să o mângâĭ cu însuş ne ostenélile méle, să o vesălésc cu întristárea mea, şi de amaĭ mărì amórul cu împrumutátele noástre ostenélĭ. Nùĭ îndoíală că virtùteá şi amórul să bùcură de acéste amărâte plăcérĭ. Cu toáte acéstea, ea nùmaĭ este acùm învïáţă, şi pentru tíne nùmaĭ rămân alţiĭ, de cât acélea ce ea al dóilea dùpă tìne aŭ iubìt, adecă: maĭcăsa şi maĭcăta pe cáre scârba ta ceá ne împăcátă le va tráge şi pe éle la mormânt. Pùneţ toátă fericírea ta într ajutorul lór, pré cum şi ea aŭ făcùt. Fíiul mïéŭ, fácerea de bíne éste fericírea virtùţiĭ; şi nu éste altă faptă maĭ sígură şi maĭ mare pe pământ de cât dânsa. Cugetările péntru plăcérĭ, odíhnĭ, desfrânârĭ, îndestulărĭ, slabe, nu sânt níci decum făcùte pentru omul cél neputinciós, călătorĭ şi trecătórĭ.

„ кълъторїй, шй трекъторїй. мътъ кум ун пас
„ нумай ал востру къть норочире ваш дръжнчит
„ дин пръпастїе ын пръпастїе. нумк ла ачас-
„ та тў тей ын противит есте адевърат; дар
„ чине нарфи кредет къ кълъторїа Виргинией
„ нуа аве ун вун сфършит пентру фериче
„ воастр амндурора? Кемъриле уней зде
„ вогате шй вжрстниче. сфътурриле унуй ын-
„ цълепт Гувернатор, лауделе унїй стрецй ко-
„ лонїй, пътере унуй пеот, ай примнуит
„ не норочире Виргинией. Яша алерм ной ла
„ пейре, ышлаш де сус ынцълепчунъ ачело-
„ ра че не окжрмуеск. Май вине арфи фър
„ домл анусъ май крede чинева кувинте-
„ ле шй нъдеждиле лумїй чей ышлъторе.
„ Дар сфършит, динтр атжца оамений, че ве
„ дем стръдуиндусъ стрвчесте кжмпїй; шй
„ динтр алцй атжце, че пентру кжшиг алер-
„ г пела Индїй, Сау каре фър а еши дин
„ локул ло, съ бъкур ку одихнъ ын Европа
„ де остенелиле ачестор де айче, ничй унул
„ ну есте каре, съ нъ пзаскъ вре о датъ богъ-
„ цїй, мърирїй, фемее, копїй, шй прietинй,
„ каре сжнт лъкуриле чele май скумпе шй

Iátă cum ùn pás numaĭ al vostru cătră norocíre váĭ îmbrâncít dín prăpástïe în prăpástïe. Cùmcă la aceásta tù teaĭ împrotivít éste adevărát; dár cíne narfí crezùt că călătoría Virginíeĭ nù va avea un bùn sfârşít pentru fericirea voástră amânduróra ? Chemările uneĭ rùde bogáte şì vârstnice, sfâtuĭrile ùnuq înţălépt Guvernátor, láudele ùnïĭ întrégĭ colónïĭ, putérea ùnuĭ preot, aŭ pricinuít ne norocírea Virginíeĭ. Aşà alergăm nóĭ la peíre, înşăláţ de însuş înţălepciùnea acélora ce ne ocârmuéscŭ. Maĭ bíne ar fì fără îndoiálă anùsă maĭ încréde cinevà încuvíntele şì nădéjdile lumïĭ céĭ înşălătoáre. Dár însfârşít, díntr atâţa oámenĭ, ce vedèm străduíndusă într acéste câmpíĭ; şì dintr alţĭ atâţea, ce péntru câştig aleargă pela Indïĭ, sáu cáre fără a eşĭ din lócul lór, să bùcură cu odíhnă în Evrópa de ostenélile acéstor de aícea, nícĭ ùnul nu éste cáre, să nú pïárză vre o dátă bogăţíĭ, mărírĭ, femée, copïĭ, şì prïétinĭ, cáre sunt lùcrurile ceale maĭ scùmpe şì maĭ preţùíte.

„ май прецъ́ните. Че́й май мъ́лцй динтржи-
„ шїй, ворфѝ адъогжнд пе лжнгъ атжтѣ па-
„ гъ́бе, шѝ съвени́ръл (адъ́черѣ амѝнте) а
„ лъ́сш небъни́ей ло́р. Тъ́ лъ́съ, жъдекжнд би-
„ не, ла ними́к нъ́ е̂щй виновáт. Пéнтръкъ
„ кредѝнца цай пъзѝто, шѝ лфлоáрѣ тинерé-
„ цїй тáле, ай арътáт о искъ́синцъ де лъ́цъ-
„ лéпт, къ́цетжнд шѝ фъкжнд лтро ъни́ре къ́
„ фи́рѣ. Къ́цетеле тáле е̂рà лецъ́ите, фїйнд къ
„ е̂рà къ́рáте, Симпле шѝ не йтересáте; шѝ лвéй
„ асъ́пра Виргинéй чéле май сфи́цйте дрептъцй,
„ къ́ кáре ни́чй о норочи́ре нъ́съ потриве́. Ай
„ пїердъ́то, дáр áчаста нъ́ аъ́ фъкъ́то ни́чй
„ небъни́а тà, ни́чй ъ̂вѝрѣ та де аръ́инт, ни́чй
„ грешѝта тà Сокотѝнцъ; че лъ́сш Дъмнезе́ъ́,
„ каре аъ́ лтребъ́инцáт пáтимиле а́лтъ́м ка съ
„ те липсáскъ де ъ̂вѝта тà. Дъмнезе́ъ́ зи́к, де
„ ла кáре тъ́ ай тóтъл, шѝ кáре ве́де тот чéм
„ чецисъ къвѝне, шѝ акъръ́м лцълепчъ́не нъ́ц
„ дъ ни́чй де къ́м ло́к де къ́инцъ, шѝ де дез-
„ нъдъждъ́ире, кáре мéрг тот дéъ́на дъ́пъ рéле-
„ ле че но́й лшине нéм причинъ́ит.

„ Áчаста по́ц кáсъ зи́чй лСинец ла неноро-
„ чи́рѣ та: пе не дрептáте пътимéск. Че́ дар

Céĭ maĭ mùlţĭ dintrânşiĭ vorfì adăogând pe lângă atâtea págube, şì suvenírul (adùcerea amínte) a însuş nebuníeĭ lór. Tù însă, judecând bíne, la nimíc nu eştĭ vinovát. Péntru că credínţa ţaĭ păzíto, şì înflóarea tineréţiĭ tále, aĭ arătát o iscusínţă de înţălépt, cugetând şì făcând întro uníre cu fírea. Cùgetele tále erà legiuíte, fiínd că erà curáte, símple şì ne interesáte; şì avéĭ asùpra Virginíeĭ ceále maĭ sfinţíte dreptăţĭ, cù cáre nícĭ o norocíre nùsă potriveà. Aĭ pïerdùto, dár aceásta nù aŭ făcùto nícĭ nebunía tà, nícĭ iubírea ta de argínt, nícĭ greşíta tà socotínţă; ce însuş Dumnezéŭ, care aŭ întrebuinţát pátimile altuia ca să te lipsáscă de iubíta tà. Dumnezéŭ zíc, de la cáre tù aĭ tótul, şì cáre véde tót céea ce ţisă cuvíne, şì a căruia înţălepciùne nuţ dă nícĭ de cùm lóc de căínţă, şì de deznădăjduíre, cáre mérg tot deaùna după realele ce nóĭ înşine neam pricinuít.

Aceásta póţ casă zícĭ în sineţ la nenorocírea ta: pe ne dreptáte pătimésc.

„ тѫнгу́ѣщій? неноро́чире Виргинїѣ, сфѫр-
„ шѝтѫл е́й, сѫ́ стаѳ е́й де а́кѫм? Ій а́ѫ
„ ѧплини́т Соа́рта хотѣржѫ́тъ пе́нтрѫ новле́цъ,
„ фрѫмсе́це, шѝ ѧнкъ шѝ пе́нтрѫ ачѐсте ѧмпъ-
„ рацїй. Вїа́ца омѫ́лѫй ди́н пре́ѫнъ кѫ тоа́те
„ Скопосѫ́риле са́ле, съ ѧна́лцъ ка́ѫнмик тѫ́рн,
„ ал кѣрѫ́ѧ вжрф е́сте моа́рте. Ѧнда́тъ че
„ сѫ́ нѣскѫ́т, а́ѫ требѫи́т съ́шѝ моа́ръ. Ій
„ е́сте ферічи́тъ къ сѫ́ѫ дезлега́т ди́н легъ-
„ тѫ́риле вїе́цїй, май ѧнаи́нте де ма́икъса,
„ де ма́йкъта, шѝ де ти́не, адекъ къ нѫ́ѫ мѫри́т
„ май де мѫ́лте ори́ майнаи́нте де сфршѝ́т.“
„ Моа́рте, фїюл мїе́ѫ, е́сте ѫ́н вѫ́н пе́нтрѫ
„ то́цй оа́менїй. Ій ма́сте ноа́птѐ ачѐлїй зи́-
„ лй неастѫмпъра́те, че съ нѫмеще вїа́цъ.
„ Ѧ со́мнѫл мо́рцїй съ одихне́ск пе́нтрѫ тот-
„ дѣ́ѫна, боа́леле, скѫ́рбеле, дѫре́риле, ши
„ фрічиле, че тѫ́рбѫ́ъ не ѧчета́т пе не норо-
„ чи́цїй трѣито́рй. Чѣрчетѣ́ѫъ пе оа́менй, че
„ съ па́р май ферічи́ц; шѝ ве́й ведѐ къ а́ѫ
„ кѫмпъра́т ачѐастъ пърѫ́тъ ферічи́ре ало́р
„ фоа́рте скѫ́мп: а́декъ чи́нстѐ о вѫ́цїй, при́н
„ нека́зѫрй ка́сниче; Богъцїа, при́н стрика́рѐ
„ сънъте́цїй; плъче́рѐ де́афѝ ювѝ́т, ка́ре

Cé dar tânguéştĭ? nenorocírea Virginĭĭ, sfârşítul éĭ, saŭ starea éĭ de acum? Eá aŭ împlinít soárta hotărâtă péntru noblétă, frumséte, şì încă şì péntru acéste împărăţíĭ. Vĭáţa omuluĭ dín preùnă cu toáte scoposurile sále, să înálţă ca ùn míc tùrn, al căruia vârf éste moártea. Îndátă ce saŭ născùt, aŭ trebuit să şì moáră. Ea éste fericítă că saŭ dezlegát dín legătùrile vĭétĭĭ, maĭ înaínte de máicăsa, de máicăta şì de tíne, adecă că nù aŭ murít maĭ de mùlte orĭ, maĭnaínte de sfârşít.“

Moártea, fíul mĭéu, éste ùn bùn péntru tóţĭ oámenĭĭ. Eá iáste noáptea acélĭĭ zílĭ neastâmpăráte, ce să numeşte vĭáţă. În sómnul mórţĭĭ să odihnésc péntru totdeaùna, boálele, scârbele, durérile şi frícile, ce tùrbură ne încetát pe ne norocíţĭĭ trăitórĭ. Cercetează pe oámeni, ce să pár maĭ fericíţ; şì véĭ vedeà că aŭ cumpărát aceástă părùtă fericíre alór foárte scùmp: ádecă cínstea o bştĭĭ, prìn necázurĭ cásnice; Bogăţía, prín stricárea sănătăţĭĭ; plăcérea dé afĭ iubít, cáre éste atât de rără, prìn jărtfe ne conteníte; şì dé multe orĭ, la

„ е́сте атът де ра́ръ, прин жъртфе не конте
„ ни́те; шѝ де́ мо́лте о́рѝ, ла сфършѝтъл
„ ънїй вїец жъртфи́те, пе́нтръ стръ́ине фоло́
„ сърѝ, нъ̀ въд пи́н пре́жъръл ло́р, де́
„ кът пъ̀тетинѝ минчино́ш, шѝ ръ́де не мълцъ-
„ митоа́ре. Виргинїа лнсъ аъ́ фо́ст ферични-
„ тъ пън лче́л май де пре́ ъ́рмъ мино́т; пе́нтръ
„ къ лтре но́й фїи́нд, аъ́ фо́ст ферични́тъ де́с-
„ пре бъ́нъриле натърїй; мр де пъртжндъсъ де
„ ной, де́спре аче́ле а́ле вирту́цїй; ке́р лфри
„ коша́тъл минъ́т че́ амвъзъ́то перинд, м то́т
„ ера ферични́тъ; къчѝ, ласкъш арънкà окїй
„ кътръ околонїе лтре́гъ, къ́ї́ж причинъж
„ о общѐ́скъ жа́ле, Саъ́ асъ́пра тà че́ алерга́й
„ фъръ фрикъ лтр ажъто́рюле́й, да́р аъ́ въ-
„ зъ́т кът де́ мъ́лт о́бїе́м шѝ кът дескъ́мпъ
„ не́ъ́ фо́ст. Амвъръвтжндъсъ асъ́пра че́лор
„ вїитоа́ре къ адъ́черѐ амѝнте а не винова́тей
„ са́ле вїецѝ, аъ́ примит Скиптръл че́л пъс-
„ тра́т де съ́с пе́нтръ вирту́те, а́декъ ънкъра́ж
„ май пре́ съ́с де приме́ждїе, шаъ́ лфъцоша́т мо́р
„ цїй офа́цъ ве́съле.“

„ Фїюл ме́ъ́, Амнезе́ъ́ фа́че съ́ съ́фере
„ вирту́тѐ тоа́те черкъ́риле вїецїй, кась

sfârşítul uniĭ vïéţ jărtfíte, péntru străíne folosurĭ, nù văd pín préjurul lór, dé cât prïetenĭ mincinóş, şì rùde ne mulţămitoáre. Virginïa însă aŭ fóst fericítă păn încél maĭ de prá ùrmă minút; péntru că între nóĭ fiínd, aŭ fóst fericítă déspre bùnurile naturiĭ; iár de părtândusă de noĭ, déspre acélea ále virtùţiĭ; ciar în înfricoşátul minùt cé amvăzùto perínd, ea tót era fericítă; căcĭ, las căş aruncà ociĭ cătră o colónïe întreagă, cărïia pricinuea o obştească jále, sáŭ asùpra tà cé alergáĭ fără frícă într ajutóriul éĭ, dár aŭ văzùt cât dé mùlt o iubïeam şì cât de scùmpă neaŭ fóst. Înmbărbătândusă asùpra célor vïitoáre cu adùcerea amínte a ne vinovátei sále vïeţĭ, aĭ primit Scíptrul cél păstrát de sùs péntru virtùte, ádecă ùn curáj maĭ pré sùs de priméjdïe, şau înfăţoşát mórţiĭ ofáţă vésălă. “

Fïiul méŭ, Dumnezéŭ fáce să sùfere virtùtea toáte cercările vïéţiĭ, cásă aráte cùmcă nùmaĭ ea síngură éste destóĭnică afì întrebuinţátă, şì agăsì prín trânsa fericíre şì slávă.

„ арáте кꙋмкъ нꙋмай ѧ Сúнгꙋръ éсте дес-
„ тоúникъ афѝ ѧтребꙋинцáтъ, шѝ агъсѝ прúн
„ тржнса феричúре шѝ слáвъ. Кжнд éлвоéше
„ кáсъй дѣ о стрълꙋчúтъ чúнсте, атꙋнчй
„ о сꙋепе ꙋн Теáтрꙋ мáре шѝ опꙋне съ се лꙋп-
„ те кꙋ моáртѣ. Ѧтꙋнчй кꙋрáжꙋлéй слꙋжé-
„ ше дрéпт пúлдъ, шѝ сꙋвенúрꙋл нé норочú-
„ рилор сáле съ чинстéше ѧвéчй кꙋ лáкръмú-
„ ле ꙋрмъторúлор сáй. Ѩтъ немꙋриторꙋл мо
„ нꙋмéнт чéй éсте гътúт пе ꙋн пъмънт, ꙋнде-
„ тоáте съ трéк, шѝ ꙋнде ѧсꙋш адꙋчерѣ амúн-
„ те ачелор май мꙋлцй ѧмпъраци съ ѧгроáпъ
„ пéсте пꙋцúн ѧтро вéчникъ ꙋйтáре.“

„ Дáр Виргúня тръéше ѧкъ. Вéхй, фíюл
„ мúеꙋ, къ тоáте съ скúмбъ пепъмжнт, дáр
„ нимúк нꙋсъ пïérде. Нúчй ꙋн мешешꙋг оме-
„ нéск нꙋ ар пꙋтѣ кась стрúче чѣ май мúкъ
„ пъртичúкъ де матерïе: кꙋ кжт май вжртóс
„ чéл че аꙋ авꙋт кꙋвжнтáре, аꙋ фóст съмц-
„ циторй, юбиторй, виртꙋос, шѝ религïóс
„ Сáр Стрика, ѧврéме че шѝ елемéнтꙋриле
„ кꙋ кáре аꙋ фóст ѧбръкáт сжнт не Стрикъ-
чóасъ? Ѧх! дáкъ Виргúня аꙋ фóст ферúчúтъ
кꙋ нóй, ѧкꙋм éсте шѝ май ферúчúтъ. Кꙋм-

Când él voéşte căsăĭ dea o strălucítă cínste, atùncĭ o sùe pe ùn Teátru máre şi o pùne să se lupte cu moártea. Atùncĭ curájul eĭ slujéşte drépt píldă, şi suvenírul nè norocírilor sále să cinstéşte în vécĭ cu lácrămile următórilor săĭ. Iată nemuritórul monumént céĭ éste gătít pe un pământ, unde tóate să tréc, şi unde însuş aducerea amínte acelor maĭ mùlţĭ împărăţĭ să îngroápă péste puţín întro vécinică uĭtáre. “

Dár Virginía trăéşte încă. Vézĭ, fíiul mïeŭ, că tóate să scímbă pe pământ, dár nimíc nusă pïérde. Nícĭ un meşteşùg omenésc nu ar puteà casă stríce cea maĭ mícă părticícă de matérïe: cu cât maĭ vârtós cél ce aĭ avùt cuvântáre, aù fóst sămţitórĭ, iúbitórĭ, virtuos, şi religïós sár strica, învréme ce şi eleménturile cu cáre aŭ fóst îmbrăcát sunt ne stricăcióasă? Ah ! dacă Virginía aú fóst fericítă cu nóĭ, acùm éste şi maĭ fericítă. Cùm că éste ùn Dumnezéŭ, fíiul mïeĭ, tóată natùra mărturiséşte; şi nùmaĭ éste trebuínţă casăţo dovedésc.

„ къ е́сте ѹнъ Дѹмнезе́ѹ, фі́ѭл мїе́ѹ, то́атъ
„ натѹ́ра мъртѹрисе́ще; шѝ нѹ́май е́сте тре-
„ бѹ́инцъ касъцо доведе́ск. Нѹ́май ръѹта́тѣ
„ оа́менилор ѧ́й фа́че съ тъгъдѹ́ск одеп-
„ та́те де ка́ре е́й Сътѝм. Ѣнима та ѧл
„ Си́мте, пре кѹ́м шѝ окїй тъ́й въд лѹ́кръл
„ мжйнилор Са́ле. Кре́ѕ да́р къ е́л ва лъса́
„ пе Виргинѝа фѹ́ръ ръсплъти́ре? кре́ѕ къ ѧсѹш
„ ача́стъ пѹтере, че ѧмбръка́съ пе ачѐл сѹ́ф-
„ лет атжт де но́бил кѹ офо́рмъ аша́ фрѹмо-
„ асъ, ѧка́ре кѹноще́й ѹнъ мещешѹ́г Дѹмнезе-
„ е́ск, нарфѝ пѹтѹ́т съ оскапе дѝн ва́лѹрїй?
„ шѝ къ челе аѹ́ ашеза́т ача́стъ ферични́ре а-
„ оа́менилор дѹ́пъ нище ле́цй, че тѹ́ ѧкъ нѹле
„ цїй, нѹ по́ате съ гъте́ск пе́нтрѹ Виргинѝа
„ алтъ ферични́ре дѹ́пъ нискайва́ ле́цй кѹ тото́ѧл
„ некѹноскѹ́те цїе́? Де амфѝ фо́ст ѧста́ре
„ ка съ пѹте́м гжндѝ майнаинте де дне наще
„ кжнд ера́м нимѝк, а́м фи пѹтѹ́т оа́ре сѹне
„ фа́чем вре о Ідее́ деспре фїи́нца но́астръ?
„ шѝ акѹ́м къ Сънтѝм ѧтр ача́стъ фїи́нцъ
„ ѧтѹнеко́асъ шѝ трекъто́аре, пѹте́й преседе́
„ че́мче е́сте дѹ́пъ мо́арте, ѹнде сжнтѝм да-
„ то́рй аме́рце? Дѹмнезе́ѹ аре требѹи́нцъ пре

Nùmaĭ răutátea oámenilor îĭ fáce să tăgăduească odreptáte de cáre eĭ sătem. Inima ta îl símte, pre cùm şì ocĭĭ tăĭ văd lùcrul mâĭnilor sále. Créz dár că él va lăsà pe Virginía fără răsplătíre? créz că însuş a ceástă putere, ce îmbrăcásă pe acél sùflet atât de nóbil cu ofórmă aşà frumóasă, încáre cunoşteaĭ un meşteşùg Dumnezeésc, narfì putùt să oscápe dín váluríĭ? şì că celce aŭ aşezát aceástă fericíre a oámenilor dùpă nişte légĭ, ce tù încă nule ştĭĭ, nu póate să găteascà péntru Virginía altă fericíre dùpă niscaĭvà légĭ cu tótul ne cunoscùte ţĭe? De amfì fóst în stáre ca să putém gândì maĭnainte de ane náşte când erám nimíc, ám fi putùt oáre săne fácem vre o Idée déspre fĭínţa nóastră? şì acùm că săntém într aceástă fĭínţă întunecóasă şì trecătóare, puteaĭ prevedeà céea ce éste dùpă móarte, unde sântém datóríĭ amérge?

„ кꙋм о́мꙋл, де ми́кꙋл но́стрꙋ Гло́бꙋ пъмжн-
„ те́ск, ка́съй Слꙋжа́скъ дре́пт теа́трꙋ ла ѧ-
„ цълепчꙋне́ шй вꙋнъта́тѣ са́? шй нꙋ аꙋ
„ пꙋтꙋт лъцй вїа́ца омене́скъ де кжт ꙋмай ѧ-
„ кжмпꙋриле мо́рцїй? Да́къ че́ маймꙋ́лъ пикъ
„ тꙋ́ръ де апъ а Океанꙋлꙋй е́сте плй́нъ де вїе́тъц
„ че атжнъ де но́й; апо́й кꙋ кжт май вжрто́с
„ нꙋ ворфй ѧтратжтѣ сте́ле чесъ ѧвжрти́ск
„ педе́сꙋпра капетелор но́аст е! Че! аꙋ до́аръ
„ нꙋмай е́сте о ѧцълецире май пресꙋс де тоа-
„ те шй обꙋнъта́те Дꙋмнезе́йскъ де кжт нꙋмай
„ ла но́й; шй, ѧтраче́лѣ не нꙋмъра́те шй лꙋми
„ но́асъ Гло́бꙋрй, ѧтраче́лѣ немърꙋинй́те ха́осꙋ-
„ ри де лꙋми́не, пе ка́ре ни́чй фꙋртꙋнеле ни́чй
„ но́пциле лѣꙋ ѧтꙋнека́т вреодинеоа́ръ, нꙋва фй
„ алт де кжт ꙋн лок дешерт шй ѧвечй нефїинце́л
„ никꙋ! Да́къ но́й, ка́ре нимик нꙋ ав́им
„ дела Си́не, а́мфи ѧдръзни́т съ пꙋнем хота́-
„ ръ пꙋте́рїй, дела ка́ре тоа́те ам прїими́т, а-
„ тꙋчй арфй требꙋи́т съ кре́дем къ айчй пе
„ пъмжнт ꙋнде лъкꙋи́м сжнт ма́рцинеле ѧм-
„ пъръцїей лꙋй, ꙋнде вїа́ца съ лꙋптъ кꙋ
„ мо́артѣ, шй невиновъцїа кꙋ тирани́а.“

Нꙋй ѧдоа́лъ къ е́сте вре́ꙋн лок ꙋнде бирꙋтꙋ́

Dumnezéu are trebuínţă precùm ómul, de mícul nóstru Glóbŭ pământésc, căsăĭ slujáscă drépt teátru la înţălepciùnea şì bunătátea sà? şì nu aŭ putùt lăţì vïaţa omeneáscă de cât numaĭ încâmpurile mórţiĭ? Dácă cea maĭ mică picătură de apă a Oceanuluĭ éste plínă de vïetăţ ce atârnă de nóĭ, apóĭ cu cât maĭ vârtós nu vorfì întratâtea stéle cesă învârtésc pedeasùpra cápetelor nóastre! Ce! aŭ dóară númaĭ éste o înţălegire maĭ presùs de tóate şì obunătáte Dumnezeiască de cât numaĭ la nóĭ; şì întracelea ne număráte şì luminóasă Glóburĭ, întracélea nemărginíte háosuri de lumíne, pe cáre nícĭ furtúnele nícĭ nópţile leáŭ întunecát vreodineoáră, nuva fì alt de cât un lóc deşért şì învecĭ nefïinţélnicŭ! Dácă nóĭ, cáre nimíc nu avém dela síne, ámfi îndrăznít să pùnem hotáră putérïĭ, dela cáre tóate am prïimít, atùncĭ arfì trebuít să crédem că aícĭ pe pământ unde lăcuím sânt márgenele împărăţïeĭ lùĭ, ùnde vïeaţa să lùptă cu móartea, şì nevinovăţíea cu tiranía.“

„ шѝ тѝ ръсплътѝрѣ е́й. Вирѕинѓа акѫ́м е́сте
„ ферічи́тъ. ѣх! дѣрфифо́ст кѫ пѫтѝнцъ ка
„ дин кортѫ́риле ѧ̀ѕилор съц вѫрбе́скъ, тѝ
„ ца́рфѝ зѝс ка шѝ ѧчѝсѫ́л де зѝ́ѕа вѫ́нъ: о
„ Па́вле! вїѧ́ца нѫ е́сте декѫ́т о черка́ре.
„ Ѳѫ́ ам фо́ст крединчо́асъ ла ѧцѝле натѫ́рей,
„ але амо́рѫлѫй шѝ але виртѫ́цїй. Ѧ́м стръ-
„ вътѫ́т мъ́риле касъ асквлт рѫ́деле ме́ле; ам
„ пъръси́т богъцїе́ле ка́ѕмѝ пъ́ѕѕск крединца;
„ шѝ ам ювѝ́т май ви́е съ́м пѣ́рѕ вїѧ́ца, де
„ кѫ́т съ сѫлничѐск кѫръцѝ́нїа мѣ́. Акѫ́м
„ Дѫмнеѕе́ѫ аѫ́ сокѫтѝ́т афѝ́ ѧплини́тъ ка-
„ рїе́ра мѣ́, шѝ мтъ а́м скъпа́т кѫ тото́ѫл
„ де съръчѝе́, де клеветѝ́рѝ, де фѫртѫ́нѝ, шѝ
„ де привелищѣ́ стръ́инелор ненорочѝ́ѝ. Дѝн
„ кѫте рѫ́ле ѧгроѕе́ск пе оа́менѝ нѝчѝ ѫ́на де
„ акѫ́м нѫ поа́те касъ мъ ажѫ́нгъ; шѝ тѫ́ мъ
„ къинеѕѝ́ шѝ мъ жѫлѝ́ѫ! Ѳѫ́ сѫ́нт кѫра́тъ
„ шѝ не стръмѫта́тъ ка о мѝ́ка пъртичѝ́ка де
„ лѫми́нъ, шѝ тѫ́ мъ кѝ́ мѝ ла ѧнтѫнерѝкѫл вїе-
„ цїй! о Па́вле! О прїетенѫл мїе́ѫ! Ѧдѫц
„ ами́нте де зѝ́леле ачѐлѣ ферічи́те, ѧка́ре
„ де дѝминѐцъ гѫста́м десфъта́ѣ чѣ черѐскъ,
„ ръсърѝнд ода́тъ кѫ со́ареле пе вѫрфѫ́риле а-

Nùĭ îndoeală că éste vreun lóc unde virtùtea îş ia răsplătírea éĭ. Virginía acùm éste fericítă. Ah! Dearfifóst cu putinţă ca din córturile îngerilor săţ vorbeáscă, eà ţárfî zís ca şì înceásul de zïoa bùnă: o, Pávele! vïeaţa nu éste de cât o cercáre. Eŭ am fóst credincióasă la légile natùrei, ale amóruluĭ şì ale virtùţïĭ. Am străbătùt mările casă ascùlt rùdele méle; ám părăsít bogăţïele cásămĭ păzesc credínţa; şì ám iubít maĭ bíne săm pïerz vïéaţa, de cât să sâlnicésc curăţínïa meà. Acùm Dumnezéŭ aŭ socotít afî împlinítă carïéra meà, şì iată ám scăpát cu tótul de sărăcíe, de clevetírĭ, de furtùnĭ, şì de privélıştea străínelor nenorocírĭ. Dín câte răle îngrozésc pe oámenĭ nícĭ una de acùm nu póate casă mă ajùngă; şì tu mă căinézĭ şì mă jăléştĭ! Eŭ sânt curátă şì ne strămutátă ca o mícă părticícă de lumínă, şì tu mă cémĭ la întunéricul vïeţïĭ ! o Pávele! O prïetenul mïeŭ! Aduţ amínte de zílele acelea fericíte, încáre de dimineáţă gustám desfătárea cea cereáscă, răsărínd odátă cu sóarele pe vârfurile acélor stâncĭ, şì împrăştïíndusă curázele sále pin sínurile pădùrilor nòastre.

„ чѣлор Стѫнчѣ, ши дъпъ ѫнтиндѣсъ кѫ̀зеле
„ Сале пин Сѫнѫриле пъдѫ̀рилор ноастре. Ноѣ не
„ дъпъѣмѫ̀там фѫ̀ръ сѫѣ пѫ̀тем дѣцълце при-
„ чина. Ла невинователе ноастре дѣкъчѫ̀ни
„ дорѣм касъ фѣм тот лѫминац, касъ не
„ бѫкѫ̀рѫм де фрѫмоаселе колорѫ̀рѣ адорелѫ̀ѣ
„ тот мирос, ка сѫне бѫкѫ̀рѫм де мирозенѣ̀иле
„ Садѫ̀рилор ноастре; тот адъ̀рѣ, касъ адъ̀ѣм
„ консертѫ̀риле пъсъ̀рилор ноастре; тот инимъ,
„ касъ кѫнощем фачерile Сале девине. Акѫм
„ афѫ̀ндѫмъ ла изворѫл фрѫмсецѣ̀ѣ де ѫнде
„ кѫ̀рг тоате чѣле чес плекѫ̀те пе пъмѫ̀нт,
„ Сѫфлетѫл мѣѣ ведѣ, гѫстъ, адѣ, пѣпъе не
„ мѫлочѫ̀т кѫ̀те атѫ̀нчѣ нѫпѫтѣ Сале Сѫмцъ
„ де кѫ̀т прѣн нѣще Слабе органе. Ах! че
„ лѫмъ ар пѫ̀тѣ съ дескрѣе м рѫчиниле ѫнѣй
„ вѣчникѫ̀ ръсъ̀рит, ѫнде еѫ̀ дѣ пѫ̀рѫ лъкѫ̀сѫ̀
„ тот че аѫ̀ пѫтѫ̀т фаче о пѫтере немърцинѫ̀-
„ тъ, ши обѫнътате черѣбекъ пентрѫ касъ мѫ̀н-
„ гже пе оѫхидѣре не норочитъ; тот че пѣеле-
„ шѫгѫл ѫнѣй нѫмър не кѫпринс де фѣѣнце,
„ съ бѫкѫръ де ачѣмѕ ферічѣре, ши поате
„ пѫне о армоніе дестъмѫттрѣй обще, тоате
„ аичѣ ле кѫшигъм фѫръ аместекаре. Рабдъ

Nóĭ ne înspăĭmântám, fără ca săĭ putem înţălége prícina. La nevinovátele nóastre încinăciùnĭ, doreám cásă fím tót lumináț, casă ne bucurăm de frumóasele colóruri azóreluĭ; tót míros, ca să ne bucurăm de mirodéniile sádurilor nóastre; tót auzíre, cásă auzím conserturile păsărilor nóastre; tót ínimă, casă cunóştem facerile sále de bíne. Acùm aflândumă la izvórul frumséţiĭ de unde cùrg tóate céle cés plăcùte pe pământ, sùfletul mïeŭ véde, gùstă, aude, pípăe ne mijlocít câte atùncĭ nuputeà săle símţă decât prín níşte slábe orgĭne. Ah! ce límbă ar putea să descrie márginile unuĭ vécinicŭ răsărít, unde éŭ dea pururea lăcuésc? tót ce aŭ putùt fáce o putére nemărginítă, şì obunătáte cereáscă péntru casă mângâe pe o zidíre ne norocítă; tót ce prïeteşùgul unuĭ nùmăr ne cupríns de fiínţe, să bùcură de acéeaş fericíre, şì poate pùne o armoníe înstrămutărĭ obştéştĭ, tóate aicĭ le câştigăm fără amestecáre.

„ дар ачестъ черкаре чечатъ дат, касъ мъре-
„ шй май мълт ферічіре Віргінїей тале прій
„ драгосте не сфършітъ, шй принтр-о нъптъ,
„ акъріа фъкліи вор фи де пъдуре не стінсе.
„ Аколо ацвоій домоли скжрвеле тале; шй
„ аколо ацвоій шерпе шй лакръмиле тале. О
„ прїетене! о тжнъруль мїеу мире! Инаінцъ
„ съфлетъл тъу кътръ чел пре иналт, касъ
„ поц съферй неказъриле челе дин минънт.“
„ Ачъш порніре ме меу тъмат кжвжнтъл. Пїр
„ Павел, уйтжндусъ болдиш ла мине, аъ стри
„ гат: аъ мъріт! аъ мъріт! “ шй адатъ
„ о маре слъбъчъне лаъ къпрінс дупъ ачесте
„ жаліче кувінте. Пе урмъ, май вїиндуш
„ ін Симціри, аъ зис: „ Фїінд дар къ моар-
„ те есте ун бун, шй Віргінїа есте ферічі-
„ тъ, воеск шй еу касъ морь, съмъ апре
„ ун къ Віргінїа. “ Атр ачест кип мжнж-
„ ерile меле, мъ служіт спре дезнъдъждуі-
ре. еу мъ асъмънам унуй омъ каре умблъ
касъ скапе пе прїетенъл съу дин мижлокъл
вре унуй ржу, дар ел нъ воеще нічій декум
касъ аноате. Ваій! не норочіриле тинереції
адрептезъ пе ом ла вїціъ, шй Павел не

Rábdă dár aceástă cercáre ce ţáŭ dát, casă măréştĭ maĭ mùlt fericírea Virginïeĭ tàle prin drágoste ne sfârşítă, şì printro nùntă, acărïea făclíĭ vor fi dea pùrurea ne stínse. Acolò îţ vóĭ domolì scârbele tále; şì acolò îţvóĭ ştérge şì lácrămile tále. O prïetene! o tânărul mïeŭ míre! înálţăţ sùfletul tăŭ cătră cél prea înált, cásă póţ suferĭ necázurile céle dín minùnt.“

Însùş pornírea mea miáŭ tăiat cuvîntul. Iár Pável, uĭtândusă boldíş la míne, aŭ strigát: au murít! aŭ murít!“ și îndată o máre slăbăciùne laŭ cupríns după acéste jálnice cuvínte. Pe ùrmă, maĭ vïínduş însimţíri, aŭ zís: „Fïínd dár că moártea éste un bùn, şì Virgínïa éste fericítă, voésc şì éŭ cásă moriŭ, sămă împreùn cu Virginïa. “ Într acést cíp mângâérile méle, iaŭ slujít spre deznădăjduíre. Eŭ mă asămănám ùnuĭ omŭ cáre ùmblă cásă scápe pe prïétenul săŭ dín míjlocul vre ùnuĭ râŭ, dár él nù voéşte nícĭ decùm casă înóate. Váĭ ! ne norocírile tineréţĭĭ îndreptează pe om la vïeaţă, şì Pável ne cercândule nícĭ o dátă, ácùm îl biruìsă cu tótul.

черкѫндуле ничий одатъ, акум ам вируисъ кѫ тотул.

Дупъ че трыш лам адуе акасъ, ам гъсит пе маикъса ши пе мадам Латур ма май маре слъвъ чуне декѫт дин тъй. Май вѫртос Маргарита ера май слабъ; пентру къ карактерурile челе май дещепте, че авя съ атиг де мичий неказури, май пуцин де кѫт тоате пот суферi ла скѫрбе марй.

„ Дечий Маргарита мѣ зис; „ О вунул мїеу „ вечин! астъ ноапте ам висат къ ам възут пе „ Вергинїа маръкатъ ахаине албе ниште „ гръдинй фрумоасе, ши зикѫндумй къ съ „ букурь де о феричире бредникъ де ръвнит. „ Пе урме апропїиндусъ де Павел кѫ ун аер „ веселъ, лаѫ луат кѫ джнса. А време дар че „ мъ невоам касъ цiу пе фiул мїеу, мам си- „ мцит ши еу къ мъ депъртез де пъмѫнт, „ ши ле урмез лор кѫ неспусъ букурie. Кѫнд „ ам воит ка съмй мѣ зioa вунъ де ла прїе- „ тина мѣ, атунчи ам дат ам възуто ши пе „ джнса къ неурма дин преунъ кѫ Марiа ши „ Доминг. Лукру май де мираре тсте, къ ши „ мадам Латур аѫ висат астъ ноаптѣ ун виз

Dùpă cé iárăş lám adùs acásă, am găsít pé máĭcăsà şi pe madám LàTur în máĭ máre slăbăciùne decât din tăĭ. Máĭ vârtós Margaríta era maĭ slábă; péntru că caracterurile cèle maĭ deştépte, ce abïea să ating de míciĭ necázuri, maĭ puţín de cât toáte pót suferì la scârbe márĭ.

Décĭ Margaríta méau zis: „O bùnul mïeŭ vecín ! astă noápte ám visát că ám văzùt pe Virginïea îmbrăcátă în haine álbe, înníşte grădínĭ frumoáse, şi zicândumĭ că să bùcură dé o fericíre vrédnică de răvnít. Pe ùrme apropïíndusă dé Pável cŭ ùn áer vésălŭ, laŭ luát cu dânsa. În vréme dár cé mă nevoeam cásă ţíŭ pe fíiul mïeŭ, mám simţít şi éŭ că mă depărtéz de pământ, şi le urméz lór cu nespùsă bucurie. Când ám voít cà sămĭ iáĭ zíoa bùnă de la prïétina mea, atùncĭ în dátă am văzùto şi pe dânsa că ne urmà dín preùnă cù María şi Domíng. Lùcru maĭ dé miráre iáste, că şi madám Latur aŭ visát astă noápte ùn vís maĭ a séminea cù acésta.“

„ май а сéминѣ кѫ ачéста.“

„ Ѳѫ тм ръспѫнс: „ Пѫтѣтина мѣ, єѫ Соко-
„ тéск кѫ нимúк нѫ съ фáче ѧлѫме фѫръ
„ вóм лѫй Дмнезéѫ. Шѝ вúсѫриле вестéск
„ кѫте о дáтъ адевърúл.“

„ Кѫ адевърáт кѫ шѝ мадáм Латѫ мѣѫ пове
„ стúт ѫн вúс че лáѫ вúзѫт ѧтр ачéмш но-
„ áпте кѫ тотúл а сéминѣ кѫ а маргаритéй.
„ Нúчѝй о дáтъ нѫ възѫсем лѧ ачéсте доаъ
„ дáме вре́ о аплекáре ла сѫперстúцїй; ѧнсъ
„ мáм мирáт де потрúвирѣ вúсѫрилор лóр, шѝ
„ нѫмъ ѧдоéм ѧсúнем кѫ нѫ съ вóр ѧплúнѝ.
„ Ячáстъ пъре́ре, кѫ адевърúл нúсъ ѧфъцошá-
„ зъ адéсъ óрѝ ѧсóмн, éсте ѧпръцїмтъ
„ ла тоáте Нѣмѫрúле де пе пъмѫнт. Бърбацїй
„ чéй май мáрѝ ай векúмей аѫ крезѫт ѧтр
„ ачáста, пре́ кѫм аѫ фóст Алексáндрѫ, Цезáр,
„ Сципíон, чéй доѝ Катóній шѝ Брѫт, кáре
„ нѫ єра пѫцúнѝ ла мúнте (1). Тестамéнтѫл

---

(1) Пе кѫт ачéцїа єрà мáй пѫтéрничй ѧтр
áлтеле, кѫатѫта єрà май слáбй ѧтр а-
чéстѣ, дúн прúчúна не де съвѫршúрей лор

Eŭ iam răspùns: „Prïétina mea, éŭ socotésc că nimíc nù să fáce înlùme fără vóea lùĭ Dmnezéŭ. Şì vísurile vestésc câte o dátă adevărul.“

Cu adevărát că şi madám Latur miáŭ povestít un vís ce láŭ văzut într aceéaş noápte cu tótul a séminea cu a Margariteĭ. Nícĭ o dátă nu văzùsem là acéste doáă dáme vré o aplecáre la superstíţĭĭ; însă mám mirát de potrivírea vísurilor lór, şi nùmă îndoiám însínem că nu să vór împlinì. Aceástă părere, că adevărul nísă înfăţoşáză adésă órĭ însómn, éste împrăştïeată la toáte Neámurile de pe pământ. Bărbáţiĭ ceĭ maĭ márĭ aĭ vecímeĭ aŭ crezùt într aceásta, pré cùm aŭ fóst Alecsándru, Ţezár, Sţipíon, céĭ dóĭ Cátonĭ şí Brùt, cáre nu era puţínĭ la mínte (I).

(I) Pe cât acéştía erà máĭ putérnicĭ într áltele, cu atâta erà maĭ slábĭ într acéstea, dín pricína ne de săvârşíreĭ lor în ştïínţe, şi ne cunóaşterea pricinilor firéştĭ. Cu tóate acéstea tót să áflà ùnĭĭ între dânşĭĭ, asémine luĭ Epaminónda, cáre defăimând rălele prorocíĭ ale Orácoluluĭ şi scoţínd sábïa sa au zís vécinicul adevăr.

Εἰς οἶκον Ἀγαθῶν ἀνδρῶν τέρει Πάτρις!

Un sémn éste foárte bùn asă lupta cineva péntru pátrïe.

„ но́ъ шѝ вѣ́кѝ адъ́ъ мъ́лте пи́лде де́ ви́сърѝ,
„ че́ аъ́ е́шѝт адевъра́те (2). Кжт пѣнтръ
„ мине е́ъ нъ а́м трѣбъ́инцъ де довѣ́дъ ла ачѣ́с
„ та, фїи́нд ма́ртър дъ́ош е́ъперїенца мѣ,
„ черкжнд май де́ мъ́лте о́рѝ шѝ въ́ѕѝнд къ
„ ви́съриле сжнт ни́ще пѣвестѝрѝ трими́съ

дшїи́нце шѝ не кънъ́ашере́ пѣричиниъ́р фи-
ре́шѝ. Къ то́ате ачѣ́сте́ то́т съ́а́фрѣ́ѝ ъ́ѝ
дтре джнши́ ас́ мине лъ́ѝ епамино́нда, ка́е
дефъимжнд ре́леле проро́чѝ але Ора́колъ́ѝ
шѝ скоци́нд са́ѣ́а са аъ́зи́с ве́чникъ́л адевъ́р.

Εἷς οἰωνὸς Ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ Πατρίς!

Ъ́н сѣ́мн е́сте фоа́ре ъ́ън ась лъ́пта чѣлева
пе́нтръ па́трїе.

---

(2) Мъмирѣ́м въторжнъ́л ами́стекъ ачѣ́ст
фе́л де ви́сърѝ къ че́ле чесъ дтжмпь де о́с-
ше. Сфи́нтеле Скрипту́рѝ помене́ск къ а-
девъра́т де ачѣ́ст фе́л де ви́сърѝ, дарѕик ма-
ръшѝ къ е́ра трими́съ де Дъмнеѕе́ъ, мъ́нъ
ни́ще жъкъ́ѕѝ а фандасїей пре́към ачѣ́сѣ́.

Дї.

Testaméntul nóŭ şi vécĭ adùc mùlte pílde dé vísurĭ, cé aŭ eşít adevăráte. (2). Cât péntru míne éŭ nu ám trebuínţă de dovádă la aceásta, fiínd mártur însuş experíenţa mea, cercând maĭ de multe orĭ şi văzínd că vísurile sânt níşte prevestírĭ trimísă de oare cáre înţălégere maĭ presùs cé îngrijáşte de nóĭ.

---

(2) Mă mir cùm bătrânul améstecă acést fél de vísurĭ cu céle ce să întâmplă de óbşte. Sfíntele scriptùri pomenésc cu adevărát de acést fel de vísurĭ, dar zic iárăşĭ că era trimísă de Dumnezéu, iar nŭ nişte jucăríĭ a fandasíeĭ precùm acéstea.

„ де оаре каре ацълѣцере май пресъс че агри-
„ жаще де ной. А вой чинева асъ лъпта сăу
„ асъ апъра кă ковѣинте асъпра лъкрърилор че
„ ковършеск лъмина ковѣнтъний омеческ, ес-
„ те кă не пътинцъ. Кă тоате ачесте дакъ
„ ковѣнтъл омълăй есте кипъл ковѣнтълăй
„ лăй Думнезеă, шй омъл поате съш трими-
„ цъ кăцетърите сале пънъ ла маршинеле лă-
„ мїй, прин мижлоаче аскăнсъ шй печетлăите,
„ пентръ че шй минте че окърмăеще тотъл нар
„ фаче асемене пентръ ачелаш сфършит? Ун
„ прїетенă мънгъе пе алт прїетенă ал съă при
„ тро Скрисоаре, каре стръбате мълциме де
„ ампъръцїй, съ примълъ пин мижлокъл ин-
„ връжбирилор нацїилор, шй дăче вăкăрїе шй
„ нъдежде ла ун сингур ом: пентръ че шй стъ
„ пънъл протектор ал невиновъцїей съ нă поа-
„ тъ вени прин вре ун глас тайник, атръа-
„ жъторăл ънăй сăфлет виртăос, чеш аре тоа-
„ тъ крединца атрънсăл? Аре ел требăинцъ
„ де а атребăинца вре ун съмн динафаръ ка
„ съш аплинеаскъ воїа са, аврме че ел лă
„ крăхъ не ачетат атоате фъптърилe сале,
„ принтр о лăкраре дин лъăнтръ?

A voì cinevà asă luptà saŭ asă apără cu cuvínte asùpra lùcrurilor ce covârşesc lumína cuvântuluĭ omenésc, éste cu ne putinţă. Cu tóate acéstea, dácă cuvântul omuluĭ éste cípul cuvântuluĭ lùĭ Dumnezéŭ, şì omul pòate săş trimíţă cugetările sále pănă la márginele lùmïĭ, prin mijlóace ascùnsă şì pecetluíte, péntru ce şì míntea ce ocârmuéşte tótul nar fáce asémenea péntruĭ sfârşít? Un prïétenŭ mângâe pe alt prïetenŭ al săŭ printro scrisoare, cáre străbáte mulţíme de împărăţïĭ, să prímblă pin míjlocul învrăjbírilor náţïilor, şì dùce bucuríe şì nădéjde la un síngur om: péntru ce şì stăpânul protéctor al nevinovăţíeĭ, să nu poată veni prin vre un glás táĭnic, întru ajutórul ùnuĭ sùflet virtuós, ceş áre toată credínţa întrînsul ? Are él trebuínţă de a întrebuinţa vre un sămn dinafară ca săş împlinească vóe sa, învréme ce él lùcréază ne încetat întóate făptùrile sále, printr o lucráre din lăùntru ?

„ Пе́нтрꙋ че съ нꙋ кре́дем вꙋ́сꙋрите дꙋпре́ме
„ чеши вїа́ца ноа́стрꙋ чѣ плинъ де атжтѣ
„ ско́посꙋрй времѣ́лниче шй деша́рте, нꙋ е́сте
„ а́лт де кжт ꙋн вис.

„ Орй шй кꙋмарфи вꙋ́сꙋл ненорочи́телор ме́-
„ ле прїе́тене саꙋ адеверй́т нꙋмай декжт; пе́н-
„ трꙋ къ Па́вел аꙋ мꙋри́т ла доꙋ лꙋнй, дꙋпъ
„ съвжрши́рѣ скꙋмпей са́ле Вирги́нїй, а къ-
„ рїа нꙋме жл поменѣ́ не дчета́т. Марга-
„ рита асе́менѣ шаꙋ да́т сфжрши́тꙋл, ла опт
„ зиле дꙋпъ фїюлей́, кꙋ ꙋн фел де весели́е, че
„ нꙋмай виртꙋцїй е́сте да́тꙋ а очерка Ша́ꙋ
„ аꙋат чѣ май жалнисъ зїоа бꙋнъ де́ла Мадѝм
„ Латꙋр, зикжндꙋй ачѣ́сте кꙋвинте, „Нъдъж
„ дꙋ́еск ком авѣ́ о ве́чникъ дтжлни́ре. Моар-
„ тѣ́ е́сте чел май маре бꙋн, шй не грешй́т тре́-
„ вде съ о дорим. Дакъ вїа́ца е́сте о педе́пос,
„ тре́вде се́й пофтим сфжрши́тꙋл е́й; ꙋр дакъ
„ е́сте о черка́ре съ о че́рем пе пꙋцинъ врѣме́.

„ Окжрмꙋи́рѣ аꙋ дгрижи́т пе́нтрꙋ Дэмнѣ
„ шй Мари́а, каре нꙋмай пꙋтѣ́ слꙋжи́, нича аꙋ
„ тръи́т мꙋлт дꙋпъ моа́ртѣ стъпжне́й лор.
„ Йр бїе́тꙋл фиде́л мꙋри́съ де съвжршꙋне маꙋ
„ да́тъ кꙋ стъпжнꙋл съꙋ.

Péntru ce sănu crédem vísurile învréme ce şì vïáţa nóastră cea plínă de atâtea scóposurĭ vremélnice şì deşárte, nu éste ált de cât un vís.

Orĭ şì cùm ar fi vísul nenorocítelor méle prïétene saŭ adeverít nùmaĭ decât; péntru că Pável aŭ murít la dóă lùnĭ, dùpă săvârşírea scùmpeĭ sále Virginíĭ, al cărïa nùme îl pomeneà ne încetát. Margaríta asémenea, şaŭ dát sfârşítul, la ópt zìle dùpă fiiul éĭ, cu ùn fél de veselíe, ce nùmaĭ virtùţïĭ éste dátŭ a o cerca. Şáŭ luat cea maĭ jalnică zïoa bùnă déla Madám Latùr, zicânduĭ acéste cuvínte. „Nădăjduésc com aveà o vécinică întâlníre. Moartea éste cel maĭ mare bun, şì negreşít trébue să o dorím. Dacă vïáţa éste o pedeápsă, trébue séĭ poftím sfârşítul eĭ; iar dacă este o cercáre să o cérem pe puţínă vréme“.

Ocârmuírea aŭ îngrijít péntru Domíng şì María, care nùmaĭ puteà slujì, nícĭ aŭ trăít mùlt dùpă moártea stăpâneĭ lor. Iar bïétul Fidél murísă de slăbiciùne maĭ odátă cu stăpânul săŭ.

„ Дѣчи ам адѫс ла мине акасъ пе мадам Ла-
„ тѫ, каре се цине амижлокѫ атѫтор мари
„ пїердеи, кѫ омъринимире не кезѫтъ. Ши мъ-
„ гѫсъ пе Павел ши пе Маргарита пънъ ла
„ челамай де пре ѫмъ час, какѫм нѫ ар фи а-
„ вѫт съ сѫфере декѫт нѫмай не норочире лор.
„ Дупъ че нѫ мъ май възѫт, амворвѣ тот де-
„ ѫна де дѫнши, ка де нище пїетени невици
„ челъкѫвѣ авечинътате. Кѫ тоате ачестѣ м
„ нѫ аѫ тръит май мѫлт декѫт олѫнъ. Ши пе
„ мътѫшиса нѫнѫмай къ нѫ о блестема декѫте
„ реле аѫ пътимит дела дѫнса, дар май вър-
„ тос рѫга амкъ пе Домнезеѫ ка съ о ерте, ши
„ сей алинезе меланхолїа чѣ африкошатъ ан
„ каре, пекѫм не амшїинцасем, къзѫсе адатъ
„ дупъ тримитере чѣ не оменитъ а Виргинїей.
„ Ачѣстъ рѫдъ почитъ нѫ аѫ атръзїет аш
„ лѫа плата аспримей сале. Мам амшїинцат
„ дела челе май мѫлте корѫвїи вените де ако-
„ ло, къ мъ съ тиранисѣ де о ипохондрїе, чей
„ фъчѣ не сѫферитъ моартѣ ши вїаца. Кѫд
„ съ мъхнѣ де моартѣ чѣ не възѫтъ анепоатей
„ сале, ши де сфършитѫл маичїй еи, ши
„ кѫнд съ фълѣ къ аѫ исгонит де лѫнгъ дѫ-

Décĭ am adùs la míne acásă pe madám La-Tùr, care se ţinea înmíjlocul atâtor márĭ pïérderĭ, cu o mărinimíre ne crezùtă. Ea mângâiasă pe Pável şi pe Margaríta pănă la cél maĭ de pre ùrmă ceás, ca cum nù ar fi avùt să sùfere de cât nùmaĭ ne norocìrea lór. După ce nu iaŭ maĭ văzùt, înm vorbeà tot deaùna dé dânşïĭ, ca de nişte prïetenĭ iubíţĭ ce lăcuià învecinătáte. Cu tóate acestea ea nu au trăít maĭ mùlt decât olùnă. Iar pe mătùşisa nunumaĭ că nu o blestema de câte réle aŭ pătimít déla dânsa, dar maĭ vârtós rura încă pe Dumnezéŭ ca să o érte, şi séĭ alinéze melanholía cea înfricoşátă, în cáre, precum ne înştïinţásem, căzùse îndátă după trimíterea cea ne omenítă a Virginíeĭ.

Aceástă rùdă pocítă nu aŭ întârzïét aş luà pláta asprímei sále. Mam înştïinţát dela céle máĭ mùlte corăbïĭ veníte de acolò, că ea să tiraniseà de o ipohóndrïe, ceĭ făcea ne suferítă moártea şi vïáţa. Când să măhneà de moártea cea ne văzùtă anepoateĭ sále, şi de sfârşítul máĭcïĭ éĭ, şi când să făIea că aŭ isgonít de lângă dânsa pe doă ticălóasă, care dùpă zísa éĭ, îĭ ne cinstísă casa cu aplecările lor cele proáste.

„ ка пе доъ тикълоáсъ, каре дꙋпъ зúса єй,
„ ѧй не чинстúсъ каса кꙋ аплектúриле лор челе
„ проасте. Ѻне орй тꙋрбꙋржндꙋсъ възúнд
„ мꙋлцúмѣ сърáчилор де кáре цúме Парúсул,
„ Стригá “ пентрꙋ че нꙋ тримúт пе ачúшй лé
„ неший съ пïáръ ѧколоúнї? „ Май зичѣ ѧн
„ къ къ Ідéиле де ѫбúре де оменúре, де вир-
„ тꙋте шй де религïе, че сжнт прïимúте де
„ тоате нáцïиле, нꙋ сжнт дикт нице а-
„ флърй а политичей принцилор лор. Не ꙋр-
„ мъ, ѧторкжндꙋсъ ѧдатъ дин потрúвъ,
„ кждѣ ѧгроáве сꙋперстúцïй, че о ꙋмплѣ
„ де фрúка мóрцïй. Ѧлергá кꙋ дáрꙋрй де ми-
„ лостéнïе ла нице кълꙋгърй богáцй че о повъ-
„ цꙋá, дꙋгжндꙋй съ ѧблжзáскъ пе Дꙋмне-
„ зéꙋ кꙋ жéртва богъцúилор Сале: ка кꙋм
„ арфи фóст прïимúте де кътръ тáтъл оá-
„ менилор бꙋнꙋриле éй чéле тъгъдꙋúте кътръ
„ Съráчй! Ѧдеса орй исъ ѧфъцоша ѧмúнте
„ нúце кжмпꙋй де фóк, шй мꙋнцй арзъ-
„ торй, ꙋнде éра чéле май гроáве маúче,
„ Стригжндо пе кꙋ глáс мáре. Ѧтꙋнчй м
„ кждѣ ла пичоáреле дꙋховникꙋлꙋй éй, шй
„ Симцѣ ѧстúеш мꙋнчй шй педéпсе; пентрꙋ

Une orĭ, turburândusă văzínd mulţímea sărácilor de cáre géme Parísul, strigá “pentru ce nù trimít pe aceştĭ léneşĭ să pïáră încolónïĭ ? „Maĭ zicea în că că Idéile de iubíre de omeníre, de virtùte şì de relígïé, ce sânt prïimíte de toate náţïile, nu sânt decât nişte aflărĭ a políticeĭ prínţilor lor. Pe ùrmă, întorcândusă îndată din potrívă, cădea îngrozave superstíţïĭ, ce o umplea de fríca mórţïĭ. Alergà cu dárurĭ de milosténïe la nişte călùgărĭ bogáţĭ ce o povăţuia, rugânduĭ să îmblânzáscă pe Dumnezéŭ cu jértva bogăţíilor sale: ca cùm ar fi fóst prïimíte de către tátăl oámenilor, bùnurile éĭ céle tăgăduíte către sărácĭ! Adesa orĭ isă înfăţoşà în mínte níşte câmpurĭ de fóc, şì mùnţĭ arzătórĭ, unde era céle maĭ grozáve máşce, strigându pe ea cu glás máre. Atuncĭ ea cădea la picióarele duhóvniculuĭ éĭ, şì simţea însíneş mùncĭ şi pedépse; pentru că Dumnezéŭ, dréptul Dumnezéŭ, trimíte la sùfletele céle ne omeníte înfricoşáte relígïĭ.

„ къ Дꙋмнезе́ꙋ, дре́птꙋл Дꙋмнезе́ꙋ, три-
„ ми́те ла сꙋфлетеле че́ле не оменѝте фри-
„ кошáте религи́ꙋ.

„ Атрачест ки́п аꙋ петрекꙋ́т ꙗ мꙋлцѝ а́нѝ
„ кънд ѫн Ѣделе шѝ кънд ѫ сꙋпрестѝцѝе, ѫн
„ фрикоши́ндꙋсъ адéса шѝ де моáрте шѝ де вѝ-
„ áцъ. Дар чéлте аꙋ дат сфършѝт ачѣцѝй
„ вре́дниче де ми́лъ фѝи́нцъ, аꙋ фо́ст ѫсꙋш
„ метáлꙋ пентрꙋ каре ꙗ ѫш жертфѝсъ Санти-
„ мѝнтꙋриле натꙋрей. Бра фоáрте скърбѝ-
„ тъ вѣзинд къ богъцѝа ей дꙋпъ моáрте е-
„ ра съ трéкъ ла ни́ме рꙋде че ꙗ ле ꙋржсъ кꙋ
„ тóтꙋл. Дечѝ съ невоѧ съ ѫ стренéзъ чꙋ
„ май мáре пáрте дин тржнса. Дар рꙋделе фо
„ лосѝндꙋсъ де о фꙋрѝе ипохóндрикъ ѫкаре къ-
„ рꙋсъ, о аꙋ ѫкѝсо ка пе о невꙋнъ, шѝ аꙋ
„ пꙋс епѝтропѝ песте тóате авꙋцѝиле ей. Ѫн
„ трачéст ки́п ѫсꙋшѝ богъцѝиле ей тꙋ адꙋс
„ чꙋ де съвършѝтъ пѝердер; шѝ пре́кꙋм е́ле
„ ѫпѣтрѝсъ ѝнима ачéлей че ле авꙋ май ѫна-
„ инте, асемине́ префъкꙋсъ шѝ ѝнима ачéло-
„ ра че съ вꙋкꙋра акꙋм де джнсъле. Ѫн
„ сфършит аꙋ мꙋрѝт; шѝ, чꙋ май маре ꙗе
„ нѣдоумѝре аꙋ фо́ст, къ мꙋлтъ врѝме нꙋ шаꙋ

Întracest cíp aŭ petrecùt ea mùlţĭ áni când în Atheíe şì când în superstíţïe, în fricoşíndusă adésa şì de moárte şì de vïáţă. Dar ceéa ce aŭ dat sfârşít aceştĭĭ vrédnice de mílă fiínţă, aŭ fóst însuş metálu pentru care ea îş jărtfísă santiménturile natùreĭ. Era foárte scârbítă, văzând că bogăţía éĭ după moárte era să treacă la níşte rùde ce ea le urâsă cù tótul. Decĭ să nevoea să înstreinéază ceea maĭ máre párte din trînsa. Dar rùdele folosíndusă de o fùrïw ipohóndrică în care căzùsă, o aŭ încíso ca pe o nebùnă, şì aŭ pùs epítropĭ peste tóate avuţíile éĭ. În tracést cíp, însuşĭ bogăţíile éĭ iaĭ adùs cea de săvârşită pïérdere; şì précum éle împïetrísă ínima acéleĭ ce le avea maĭ înainte, aseminea prefăcùsă şì inima acélora ce să bucura acùm de dânsele. În sfârşit aŭ murít; şì, cea maí mare ne norocíre aŭ fóst, că mùltă vréme nu şaŭ pïerdùt simţírile éĭ, văzíndusă desbrăcátă şì defăimátă de însuşĭ persóanele acélea, dùpă mintea cărora să povăţuísă în toată vïáţa éĭ.

„ пѣрдѫт Симцѝриле е́й, вѣ́ндѫсъ десвъ-
„ ка́тъ шѝ дефъ́йма́тъ де ѧсѫшѝ персо́анеле а-
„ че́ле, дѫпъ минте́ кърода съ повъцѫи́съ ѧ
„ тоатъ вїа́ца е́й.

Лѫнгъ Виргинѝа саѫ ѧгропат пѫ́тенѫл е́й Па́вел, шѝ пин прежѫра́л лор жбителе лор мѫ́ме шѝ крединчоа́селе лор слѫ́ги. Нѫ саѫ пѫ́с нич о пїа́тъ пе мормѫ́нтѫриле лор, нич саѫ съпа́тъ врео е́нскрпцїе пе́нтрѫ виртѫ́циле лор; ѧсъ помени́ре лор е́сте не шѣ́ресъ дин ѝнимиле ачѐлора кърора лѣѫ фъкѫ́т бине. Ѫмбреле лор нѫ аѫ требѫ ѝнцъ де Стрълучи́ре, де каре е́ле аѫ фѫци́т ѧн вїа́ца лор; шѝ дакъ е́ле съ маи е́нтереса́съ ѧн кѫ де че́ле че съ ѧтѫмплъ пе пъмѫ́нт, фъръ ѧ домлъ е́ле тотмаи жбе́ск асе примбла́ пе сѫ́пт колѝвѣ́й акопери́те кѫ стѫ́х, ѧка́ре лъкѫе́ще виртѫ́тѣ ѧдестѫлътоа́ре. Ѫмѫнгъ съръчѝ́ме че не мѫлцъми́тъ де́спре Соа́рта е́й. Ѫ ѧмпъртъшѝ тѝнерилор амореза́цѝ гѫ́стѫл сѫнѫрилор натѫра́ле, жбирѣ́ де остенѣ́лъ, шѝ фрѝка де богъцїе.

Гла́сѫл норо́дѫлѫѝ, че та́че пе́нтрѫ редика́рѣ монѫме́нтѫриле ѧнълца́те спре сла́ва ѧмпъра́цилор, аѫ да́т ла саре ка́ре пѫ́рцѝ але ачѐстѫѝ остро́в нѝще нѫме, ка́ре вор вечнѝчѝ пѫ́р-

Lângă Virginía saŭ îngropat prïétenul éĭ Pável, şì pin prejurul lor iubítele lor mùme şì credincioásele lor slùgĭ. Nu saĭ pùs nicĭ o pïátră pe mormânturile lor, nicĭ saŭ săpát vreo enscrípţïe péntru virtùţile lor; însă pomenírea lor éste ne ştearsă din ínimile acélora cărora leaŭ făcùt bíne. Umbrele lor nu aŭ trebuínţă de strălucírea, de care éle aŭ fugít în vïáţa lor; şì dacă éle să maĭ énteresáză încă de céle ce să întâmplă pe pământ, fără îndoeală éle tót maĭ iubésc ase primblà pe sùpt colíbĭ acoperíte cu stùh, încáre lăcuéşte virtùtea îndestulătóare. Amângâea sărăcímea cea ne mulţămítă déspre soárta éĭ. A împărtăşi tínerilor amorezáţĭ gùstul bùnurilor naturále, iubírea de ostenealã, şì fríca de bogăţíe.

Glásul noróduluĭ, ce táce péntru redicárea monuménturilor înălţáte spre sláva Împărăţilor, aú dát la oare cáre părţĭ ale acéstuĭ ostróv, níşte nùme, cáre vor vecinicì pïérderea Virginíïĭ.

дерѣ Виргинїй. Ве́де чинева лѫнгъ остро́вул а́мвра, ѧмижлокул Ско́пелелор, ун лок нѫ-м'т ТРЕ́ЧЕРЕ СФѪНТЪЛЪ ГЕРА́Н, дъпъ нъмиле ко́ръбїей че сав сфъръма́т аколо адъкъ пе Виргинїа дин Свро́па. Ма́ѫинѣ стѫнчей че съ ве́де депа́рте де трїй ми́ле де а́иче, акопе-рі́тъ ѫмъта́те кѫ ва́лъриле мъ́рей, пе ка́ре Сф: Іова́н нѫ ао́ пъ́ѵъто ѧкѫнжора́ дин при́чина фъртѫней касъ ѧнтре ѧлима́н, съ нѫмаще; КАПЪЛ НЕНОРОЧИ́Т; ка́тъ шѝ динаи́нтѣ ноастръ ла ка́пътул ачѣщїй въ́й, СѪНЪЛ МОРМѪНТЪЛЪЙ, унде Виргинїа сав гъси́т ѧгропа́тъ ѧнъсип, ка кѫм ма́ре арфи вро́т съ май адъкъ ода́тъ тръ́пул е́й ла фамилїе, шѝ сѫш ѧплинѣ́скъ че́ле май де пре ѫрмъ даторїй къ-тръ кърцъ́нїа е́й пе ачѣ́лѣш цъ́рмурй чеде чинстѝсъ кѫ не виновъцїа е́й.

Тѫ́нерилор атѫ́т де мъ́лт юбѝц! ненороци́-телор мѫ́ме! скѫ́мпъ фамилїе! ачѣ́сте пъдурй, че пъ́нъ акѫм въ ѫмбрѣ́, исвъ́ръле, че пе́нтрѫ во́й кърцѣ́, шѝ лѫ́кѫ иле, унде вой въ одих-не́ц ѧпрѣ́ѫнъ, ѧкъ тѫнгуе́ск пѣ́рдерѣ во́аструъ. Ни́минѣ, дъпъ вой нав ма́й ѧдръхни́т съ лѫ-кре́зе ачѣ́ст пѫмѫнт пърѫцини́т, ни́чѝ ама́й ре-

Véde cineva lângă ostróvul Ambra, înmíjlocul scópelelor, un loc numít TRÉCEREA SFÂNTULUI GERÁN, dùpă nùmile corăbïeĭ ce sau sfărămát acolo aducând pe Virginía din Evròpa. Márginea stânceĭ ce să véde depárte de tréĭ míle de aíce, acoperítă giumătáte cu válurile măreĭ, pe cáre Sf: Gerán nu aŭ putùto încunjurà din pricína furtùneĭ casă între în limán, să numeşte: CAPUL NENOROCIT. iátă şì dinaíntea noástră la cápătul acéştiĭ văĭ, SÂNUL MORMÂNTULUĬ, unde Virginía saŭ găsít îngropátă înnăsíp, ca cùm márea arfi vrùt să maĭ adùcă odátă trùpul éĭ la famílïe, şì săş împlineáscă céle maĭ de pre urmă datoríĭ cătră curăţănïa éĭ pe acéleaş ţărmurĭ cele cinstísă cu ne vinovăţía éĭ.

Tínerilor atât de mult iubíţ ! ne norocítelor mùme! scùmpă famílïe ! acéste pădùrĭ, ce pănă acùm vă umbreà, isvóarăle, ce péntru vóĭ curgeà, şì lócurile, unde vóĭ vă odihneáţ împreùnă, încă tânguesc pïérderea vóastră. Níminea, dùpă vóĭ, naŭ máĭ îndrăznít să lucréze acést pământ părăginít, nícĭ amáĭ redicà smerítele vóastre colíbi.

дикѣ Смѣрителе воастре колибѣ. Капреле воастре Саѹ Сълбътъчит; гръдиниле Саѹ стрикат; пъстриле аѹ фъцит; шѝ акѹм нѹсъ май аѹде анчѣ алт де кът стригъриле ѹлїилор чесъ ротѣск пе въиле ачѣстор стѫнчѣ. Їѝр єѹ де кѫд нѹ въ май въз, Сѫнт каѹн пръѣтен не дпръѣтенит, каѹн пъринте чешаѹ пїердѹт фїеѣ сѣѣ, шѝ каѹн кълъторю чесъ рътъчѣще пе пъмѫнтѹл, ѹде амръмас нѹмай єѹ Сингѹр.

Ачѣсте повестинд бѹнѹл бътрѫн, аѹ плекат лъкръмѫнд; шѝ єѹ тръш нѹ май пѫцин амплѫнс де ачѣстъ жалник повестире.

Сфършит.

Cáprele vóastre saŭ sălbăticít; rădăcínile saŭ stricát; păsările aŭ fugít; şì acùm nùsă maĭ aùde aicĭ alt de cât strigările ùlĭilor ce să rotésc pe văile acéstor stâncĭ. Iar éŭ de când nu vă maĭ văz, sânt ca un prĭéten ne împrĭetenít, ca un părínte ce şaŭ pĭerdut fíeĭ săĭ, şì ca ùn călătoriŭ ce să rătăcéşte pe pământul, unde am rămás nùmai éĭ síngur.

Acéste povestínd bùnul bătrân, aŭ plecát lăcrămând;
şì éŭ iárăş nu maĭ puţín amplâns de aceástă
jálnică povestíre.

Sfârşít.

218.

Пре чинстіцій пономеранцій че ав ажутат ла типъриреа ачещій кърці.

Ґишій.

Трупурій.

О персоанъ маре не куноскутъ. - - 20.
Асемине о персоанъ не куноскутъ. - 2.
Алтъ персоанъ не куноскутъ. - - 2.
Сфи: са пър: Архимандритул Йоанасіе Йклисіарх Сф: Митрополій. - - 1.
Сф: са пърин: Іконому Антоніе Асесор дикастеріей. - - - - - 1.
Сф: са пърин: Архидіакон Герасим де Миклеску. - - - - - 3.
Сфин: пърин: Мардаріе Іеромонах. - 2.
Сф: пърин: Макаріе фостул Бжновлин. 1.
Сфин пърин: Іоницъ фостул єклисіарх маре Сфин: Митрополій. - - - 1.
Сфин: пърин: Гаврііл игумен Сфин: - мънъстирій Пїонул. - - - 2.
Сфин: пърин: Іродей игумен скитулуй Горовей. - - - - - - 1.
Сфин: пърин: Георгіе Іконом. - - 1.

PREA CĬÍNSTÍȘIĬ PRONUMÉRANȚĬ CE AŬ AJUTAT LA TÍPĂRIREA ACEȘTĬĬ CĂRȚĬ

IAȘÍĬ.

	Trùpurĭ.
O persóană máre ne cunoscùtă. - -	20.
Aséminea o persóană ne cunoscùtă. - -	2.
Altă persóană ne cunoscùtă. - -	2.
Sfí: sa păr: Arhimandrítul Athanásïe Iclisïárh Sf: Mitropolíĭ. - -	I.
Sf: sa părín: Iconómul Antónïe Asésor dicastérïeĭ. - -	I.
Sf: sa părín: Arhidïáconu Gerásim de Micléscu. - -	3.
Sfín: părín: Mardárïe Ieromonáh. - -	2.
Sf: părïn: Macárïe fóstul Bârnován. - -	I.
Sfín Părín: Ioníță fóstul eclisïárh máre sfín: Mitropolíĭ. - -	I.
Sfín: părín: Gavrïíl igumén Sfín: - mănăstírĭ Pïónul - -	2.
Sfín: părín: Ierodéĭ egumén scítuluĭ Gorovéiŭ. - -	I.
Sfín: părín: Geórgíe Iconóm. - -	I.

Офи́ц: пъри́н: лѹка̀ Іеромона́х. - 1.
Офи́ц: пъри́н: Гео́нтіе Іеромона́х. - 2.

Дѹмнѣлѹ́й ма́ѓеле Во́рн: шй̀ кавале́р Михаи́л де Стѹ́рза. - - - - 2.
Д. Ма́ѓеле посте́лник Никола̀й де Ка́нта кѹ́ѕино. - - - - - 5.
Д. Колоне́лѹл Ромѫ́н юрда́ки де коста́ки. 10.
Д: Колоне́лѹл Ромѫ́н Тодо́рицъ де Ба́лш. 2.
Д. По́ст: Манола́ки де дръги́чй. - 1.
Д. Ага Коста́ки де дръги́чй. - - 1.
Д. Спът: Іорда́ки де Микле́скѹ. - 2.
Д. Спът: Костанди́н де Ро́сет. - - 1.
Д. Спът: Сандѹла́ки де микле́скѹ. - 1.
Д. Спът: Гео́ргіе де Бладима́н. - 1.
Д. Спът: Коста́ки де Липа́н. - - 1.
Д. Спът: Йѡнѹ́ де Коста́ки. - - 1.
Д. Спът: То́адер Кирїа́к. - - 1.
Д. Спът: Васи́ліе Але҃андрѝ. - - 1.

Да́меле че ѡбе́ск дѧаинта́ѓе на́цїей Ромѫне́шй.
Д. Ворнича́са Мъро́ара де дръги́чй. - 1.
Д. Спът: Сле́нко де Ра́ѕѹ. - - 2.
Д. Ага Сле́нко де Микле́скѹ. - - 2.
Д. Спът: Мар҃а де Коста́ки. - - 1.

Sfín: părín: Lucà Ieromonáh.	- -	I.
Ofín: părín: Geróntïe Ieromonáh.	- -	2.
Dumnealùĭ márele Vórn: și cavalér Mihaíl de Stùrza.	- -	2.
D. Márele postélnic Nicolàĭ de Cánta cuzíno.	- -	5.
D. Colonélul Román iurdácu de costáci.	- -	10.
D: Colonélul Román Toderíță de Bálș.	- -	2.
D. Póst: Maholáci de drăgícĭ.	- -	I.
D. Aga Costáci de drăgícĭ.	- -	I.
D. Spăt: Iordáci de Micléscu.	- -	2.
D. Spăt: Costandín de Róset.	- -	I.
D. Spăt: Sanduláci de micaésci.	- -	I.
D. Spăt: Geórgïe de Beldimán.	- -	I.
D. Spăt: Costáci de Lipán.	- -	I.
D. Spăt: Iancu de Costáci.	- -	I.
D. Spăt: Tóader Cirïác.	- -	I.
D. Spăt: Vasílïe Alezandrì.	- -	I.

Dámele ce iunésc inaintárea náțïeĭ Romanéștĭ.

D. Vorniceása Mărïóara de drăgícĭĭ.	- -	I.
D. Spăt: Elénco de Rázu.	- -	2.
D. Aga Elénco de Micléscu.	- -	2.
D. Spăt: María de Costáci.	- -	1.

220.

Д. Ефросина Стаму. - - - 1.
Д. Еленко Адамаки. - - - 1.
Д. Комисул Григори де Крупенски. - 3.
Д. Комисул Василїе де Богдуган. - 1.
Д. Ком: Василїе де Погор. - - 1.
Д. Ком: Некулаи деодору. - - 1.
Д. Ком: Костаки деодору. - - 1.
Д. Ком: Христодор Адамаки. - - 1.
Д. Ком: Тома Балшй. - - 1.
Д. Къминарюл Георгїе шефънескул. - .
Д. Към: Александру киїак. - - 1.
Д. Към: Панаитаки Пану. - - 1.
Д. Към: Георгицъ Галдовичй. - 1.
Д Към: Василїе Костин. - - 1.
Д. Към: Костаки Кодрену. - - 1.
Д. Към: Димитраки Гане. - - 1.
Д. Към: Костаки Григораш. - - 1.
Д. Пахарникул Ефдерiу. - - 1.
Д. Пахар: Георгїе Лесса. - - 1.
Д. Пахар: Iордаки Пангратїе. - 1.
Д. Пахар: Некулаи Бъкур. - - 1.
Д. Пахар: Костаки Пангратїе. - 1.
Д. Пахар: Георгїе дечерату. - - 1.
Д. Пахар: Гаврiил Милош. - - 1.

D. Efrosína Stamu.	-	-	I.
D. Elénco Adamáci.	-	-	I.
D. Cómisul Grigóri de Cripénsci.	-	-	3.
D. Cómisul Vasílïe de Buzdugán.	-	-	I.
D. Cóm: Vasílïede Pogór.	-	-	I.
D. Cóm: Neculáĭ Theodóru.	-	-	I.
D. Cóm: Costáci Theodóru.	-	-	I.
D. Cóm: Hristódor Adamáci	-	-	I.
D. Cóm: Tóma Bálșĭ.	-	-	I.
D. Căminăriul Geórgïe Ștefănéscul.	-	-	I.
D. Căm: Alezándru Cirïac.	-	-	I.
D. Căm: Panaitáci Pánu.	-	-	I.
D. Căm: Georgíță Galdóvicĭ.	-	-	I.
D. Căm: Vasílïe Costín.	-	-	I.
D. Căm: Costácu Codreanu.	-	-	I.
D. Căm: Dimitrácu Gáne.	-	-	I.
D. Căm: Costácu Grigoráșĭ.	-	-	I.
D. Pahárnicul Eleftheríu.	-	-	I.
D. Pahár: Geórgïe Lesea.	-	-	I.
D. Pahár: Iordáci Pangrátïe.	-	-	I.
D. Pahár: Neculáĭ Búcur.	-	-	I.
D. Pahár: Costáci Pangrátïe.	-	-	I.
D. Pahár: Geórgïe Degerátu.	-	-	I.
D. Pahár: Gavrïíl Míloș.	-	-	I.

Д. Пахáр: Костандúн Вéйса. - - 1.
Д. Пахáр: Рáдо Пáно. - - 2.
Д. Пахáр: Васúлïе Каранфúл. - 1.
Д. Пахáр: Іоáн Влáдо. - - 1.
Д. Сърдáрюл Нúко Дúмче. - - 1.
Д. Сърд: Іонúцъ Кáпа. - - 1.
Д. Сърд: Йúко Вéйса. - - 1.
Д. Сърд: Васúлïе Дрúгúч. - 1.
Д. Сърд: Михалáки Шéндре. - 1.
Д. Сърд: Йúгир. - - - 1.
Д. Сърд: Григóрïе Дрúгúч. - 1.
Д. Сърд: Алеξáндро Белчúк. - - 1.
Д. Сърд: Хрúсте Чюкъ. - - - 1.
Д. Сърд: Костáкй Григóро. - 2.
Д. Сърд: Андронáкй Балтáг. - - 1.
Д. Сърд: Анастáсïе Андонúо. - - 1.
Д. Георгïе Негóлúч. - - - 2.
Д. Меделничéр Димитрáкй пападопóло. 1.
Д. Медел: Констандúн Сúчеáн. - 1.
Д. Столникóл Григóрй Бóбче. - 1.
Д. Сърд: Костáкй Іоáн. - - 1.
Д. Димитрáкй Белдимáн. - - 2.
Д Д. Юг: де Рáзо. - - - 2.
Д Д. Юрдáкй де Белдимáн. - - 2.

D. Pahár: Costandín Véĭsa.	-	-	I.
D. Pahár: Rádu Pánu.	-	-	I.
D. Pahár: Vasílĭe Caranfíl.	-	-	I.
D. Pahár: Ioán Vládu.	-	-	I.
D. Sărdáriul Nícu Dímcea.	-	-	I.
D. Sărd: Ioníță Cápsa.	-	-	I.
D. Sărd: Iancu Véĭsa.	-	-	I.
D. Sărd: Vasilĭe Drăgícĭ.	-	-	I.
D. Sărd: Mihaláci Șéndrea.	-	-	I.
D. Sărd: Argír.	-	-	I.
D. Sărd: Grigórĭe Drăgícĭ	-	-	I.
D. Sărd: Alezándru Belciíc.	-	-	I.
D. Sărd: Hrístea Ciucă.	-	-	I.
D. Sărd: Costaci Grigoríĭ	-	-	2.
D. Sărd: Andronácĭ Baltág.	-	-	I.
D. Sărd: Anastácĭe Andoníŭ	-	-	I.
D. Geórgĭe Negrulícĭĭ.	-	-	2.
D. Medelnicér Dimitrácĭ Papadonulò	-	-	I.
D. Medel: Constandín Suceván.	-	-	I.
D. Stólnicul Grigórĭ Burúcea.	-	-	I.
D. Sărd: Costácĭ Ioán.	-	-	I.
D. Dimitrácĭ Beldimán.	-	-	2.
D D. Iorgu: de Rázŭ	-	-	2.
D D. Iordácĭ de Beldimán.	-	-	2.

222.

Д Д. Прапорчи́къ ромѫ́нъ Григо́рїе де Вѫ́р
нав. - - - - - - - 1.
Д Д. Нїкѫ́ де Вѫ́рнав. - - - 2.
Д Д. Костáкїй де Миклéскѫ. - - 1.
Д Д. Алéкѫ де Катарцїѝ. - - 1.
Д. Їоан Плéшка. - - - - 1.
Д. Алéкѫ Йдамáкїй. - - - 1.
Д. Ѫнтéр Офицъ́р Гео́ргїе Ботезáтѫ. 1.
Д. Йданáсїе Стéрѣ. - - - 1.
Д. Йданáсїе Поповúч. - - - 1.
Д. Нїкулáй Прока Мѣкърéскѫ. - - 3.
Д. Їоáн Пъдѫ́рй Спицéрй ромѫ́нъ - 2.
Д. Димúтрїе Басїлїѝ Крáхте. - 2.
Д. Гео́ргїе єнéскѫ. - - - 1.
Д. Ѫнтéр Офицъ́р Костáкїй Димитрїѫ. 3.
Д. Гео́ргїе Тѫ́рвѫре. - - - 1.
Д. Петрáкїй тѫ́рвѫре. - - - 1.
Д. Ѳеодо́р Дорнéнѫ. - - - 1.
Д. Димúтрїе Косúнцки. - - - 1.
Д. То́ма Бѫ́нк. - - - - 1.
Д. Гѫ́нкѫ Довровúчй. - - - 1.
Д. Петрáкїй Кодрéнѫ. - - - 1.
Д. Манолáкїй Полúзо́н. - - 1.
Д. Михалáкїй Стѣфънїѝ. - - 1.

D D. Pranorciíc roman Grigórïe de Vârnav.	- -	I.
D D. Nïcŭ de Vârnav.	- -	2.
D D. Alécu de Catargiŭ.	- -	I.
D. Ioan Plésca,	- -	I.
D. Alecu Adamácĭ.	- -	I.
D. Untér Ofițăr Geórgïe Botézatu.	- -	I.
D. Atanásïe Strea.	- -	I.
D. Atanásïe Popovíci.	- -	I.
D. Neculáĭ Proca Macărescu.	- -	3.
D. Ioán Pădùrĭ Spițérĭ Romean	- -	2.
D. Dimítrïe Vasïlíŭ Cráhte.	- -	2.
D. Geórgïe Enéscu.	- -	I.
D. Untér Ofițăr Costácĭ Dimitríu.	- -	3.
D. Geórgïe Túrbure.	- -	I.
D. Petrácĭ Túrbure.	- -	I.
D. Theodór Dorieanu.	- -	I.
D. Dimítrïe Cosínțci.	- -	I.
D. Tóma Buiuc.	- -	I.
D. Iancu Dobrovícĭ.	- -	I.
D. Petráhĭ Codreanu.	- -	I.
D. Manolácĭ Polizón.	- -	I.
D. Mihalácĭ Stefăníĭ.	- -	I.

Д. Димі́трїе Венецїа́нъ. - - 1.
Д. Димитра́кій Писо́цкій. - - 1.
Д. Й. Бран. - - - - - 1.
Д. Йнкъ Дръгі́чій. - - - 1.
Д. Їлїе Съгинє́скъ. - - . 1.
Д. Юрда́ки Вжголи́чій. - - 1.
Д. Їоа́н Мариничій. - - - 1.
Д. Їоа́н Врагїе. - - - - 1.
Д. Алє́къ Сорочє́нъ. - - - 1.
Д. Хелвє́ц. - - - - - 1.
Д. Некъла́й федорови́ч. - - 1.
Д. Некъла́й Мъкъре́скъ. - - 1.
Д. Колє́цке Регистрато́р Григорїе Боца́н. 1.
Д. Константи́н чопе́рковичъ Сѣчева́н. 1.
Д. Некъла́й Шойма́рѣ. - - 1.
Д. Коста́кій фі́га. - - - 1.
Д. Ѳеодо́р Нїкола́ъ. - - - 1.

Домнїй Профе́сърій а́й шко́але нацїона́ле ди́н Йши.

Дъмнѣлъй Ага Георгїе Аса́кій Дире́ктор Шко́алей Нацїона́ле. - - - 3.
Д Д. Васі́лїе фабиа́н Профе́сор де Геогра́фіе ши де лимба латинъ. - 2.

D. Dimítrïe Veneţïánu. - - I.
D. Dimitrávĭ Pisóţcĭ. - - I.
D. A. Brán. - - I.
D. Iancu Drăgícĭ. - - I.
D. Ilíe Săginéscu. - - I.
D. Iurdáci Bârgolucĭ. - - I.
D. Ioán Marinícĭĭ. - - I.
D. Ioán Vrágïe. - - I.
D. Alécu Sorocéanu - - I.
D. Helbéţ. - - I.
D. Neculáĭ Fedorovíci. - - I.
D. Neculáĭ Măcăréscu. - - I.
D. Colétce Registratór Grigorïe Boţán. - - I.
D. Constantín Cipércovici Suceván. - - I.
D. Neculáĭ Şoĭmáriu. - - I.
D. Costácĭ Fíga. - - I.
D. Theodór Nĭcoláŭ. - - I.

Dómnĭĭ Profésurĭ áĭ şcóale naţïonále dín Iaşĭ.

Dumnealùĭ Aga Georgïe Asacĭ Diréctor Şcóaleĭ Naţïonále. - - 3.
D D. Vasílïe Fabián Profésor de Geográfíe şì de límba latínă. - - 2.

Сфин: Пърин: Іконо́мъл Констандин Профе́сор де Катихи́с шй Істо́ріа Сфжитъ. 1.
Д Д. Гео́ргіе Съвлеск Професор де Грама-тикъ шй де істо́ріе. - 2.
Сфин: Пърин: Іоа́н Профе́сор де Ар-пъто́аделе Авъцътърй. - 1.
Д Д. Ге́ргіе Филипеск Профе́сор де Ариѳ-метикъ. - - - 2.
Д Д. Ѳеодор Верескъ профе́ р де Апръма-та́та Авъцътъръ. - - - 1.

Тжргъ фрумо́с.

Д. Во́рникъл Димитріе жо́ра. - 1.
Д. Іоницъ чюдин. - - - 1.

Хжрлъў.

Сфин: Пърин: Іконо́мъл Ге́ргіе Про́ка Протопо́п д Хжрлъў. - - - 1.

Пїа́тра.

Д. Сълцеръ ене. - - - 1.
Д. Сфин: Пърин: Йдана́се архон-да́рй. С. М. Н. - - - - 1.

Бъкърешй.

Д. Меделничерь Сънъцъ Кречюнеск. 1.
Д. Ге́ргіе Андрео́вичй. - - 1.
Д. Конста́дин Стоѣнови́чй дин Гала́ц. 1.

Sfin: Părín: Iconómul Constandín Profésor de Catihís și Istórïa Sfântă.	- -	I.
D D. Geórgïe Săuléscu Profésor de Grămátică și de Istórïe,	- -	2.
Sfin: Părin: Ioán Profésor de începătóarele învățătùrĭ.	- -	I.
D. D. Georgïe Filipescu Profésor de Arithmetică	- -	2.
D. D. Theódor Veréscu profésor de împrumutáta învățătură.	- -	I.

Târgu Frumós.

D. Vórnicul Dimítrïe Jóra.	- -	I.
D. Ioníță Ciudín.	- -	I.

Hârlău.

Sfun: Părín: Iconómul Geórgïe Próca Protopóp de Hârlău.	- -	I.

Pïátra.

D. Sulgeru Ene.	- -	I.
D. Sfin: Părin: Atjanáse Arhondárĭ. S. M. N.	- -	I.

Bucuréștĭ.

D. Medelnicériu Enùță Creciunéscu.	- -	I.
D. Geórgïe Andreóvicĭ.	- -	I.
D. Constandín Stoeanovícĭĭ dín Galáț.	- -	I.